BIBLIA

pentru credincioși și necredincioși

EM. IAROSLAVSKI

EDITURA POLITICĂ

EM. IARO SLAVSKI
BIBLIA pentru credincioşi şi necredincioşi

CE ESTE BIBLIA

1 a întrebarea ce este Biblia, teologii (mai simplu | popii şi cei care fac teorii pe placul popilor) —evrei şicreştini – răspund: este o scriere sfintă, o carte divină, care, chiar dacă nu a fost scrisă de însuşi dumnezeu, a fost totuşi dictată împuternicitului său, Moise, pe muntele Sinai. Un sectant credincios mi-a trimis în legătură cu primul capitol al „Bibliei pentru credincioşi şi necre* dincioşi“ o scrisoare foarte răutăcioasă: „Aceste cărţi (Biblia) – spunea el – au fost scrise de însuşi dumnezeu, sunt cărţile care au existat până la căderea în captivitatea babiloneană^ Iată, aşadar, cum stau lucrurile, după părerea unor preoţi. Dacă însă cercetăm istoria altor popoare, constatăm, în primul rând, că Biblia evreiască („vechiul testament“) *nu este de loc cea mai veche carte, că la alte popoare s-au păstrat înscripţii şi cărţi cu mult mai vechi decât Biblia evreiască1,1*; şi, în al doilea rând, că Biblia a fost alcătuită în *perioade diferite* şi este un amestec de diferite scrieri, fără prea strânsă legătură între ele şi artificial îmbinate.

Propovăduitorii Bibliei se străduiesc înainte de toate să dovedească că Pentateuhul („Cărţile lui Moise“) a fost scris de Moise după dictarea lui dumnezeu. Dar în Pentateuhul însuşi nu se spune niciun cuvânt despre aceasta. În Deute- ronom (XXXIV, 5—6)* sunt descrise moartea şi înmormân- tarea lui Moise. Desigur, dacă Moise realmente ar fi trăit şi ar fi scris Biblia, nicicum nu ar fi putut să-şi descrie propria sa moarte şi înmormântare. Dacă ar fi aşa, ar trebui să credem că Moise mergea după propriul său sicriu. Descrierea se încheie cu cuvintele: „Şi nimeni nu ştie mormântul lui până în ziua de astăzi14. *Aşa se putea exprima numai cineva care a scris despre moartea imaginarului Moise.* Sau, de pildă, în cartea Numerii, XII, 3 citim: „Şi Moise era blând foarte, mai mult decât toţi oamenii de pe faţa pământului“. Oare Moise ar fi putut scrie astfel despre sine?

Acest exemplu, precum şi multe altele ne dovedesc că Pentateuhul nu a fost scris de Moise, ci mult mai târziu, într-o

perioadă ulterioară celei în care se susţine că ar fi trăit acest imaginar personaj biblic.

Acelaşi lucru se poate spune şi despre multe alte cărţi biblice atribuite diferitor presupuşi autori.

Aşa arată Biblia pe temeiul căreia preoţii evrei, creştini şi de alte culte îşi dezvoltă doctrina lor religioasă.

PARTEA ÎNTÂI

FACEREA LUMII

DUMNEZEU PÂNĂ LA Capitolul 1 FACEREA LUMII

Sa început a făcut dumnezeu cerul şi pământul“ (Facerea, I, l). Aşa începe cartea Facerii, *scrisă acum mai bine de* 2.500 de ani. Dar când a fost acest „început44 despre care vorbeşte scriptura? Cei care cred în ceea ce stă scris în Biblie socotesc că „de la începutul facerii lumii“ şi până în zilele noastre s-au scurs 7.445 de ani6.

Să presupunem pentru o clipă că aşa a fost. Mintea omenească însă, iscoditoare cum este, nu se poate mulţumi cu atât. *Dacă abia acum 7.445 de ani s-a apucat dumnezeu să facă cerul şi pământul*, *ce a fost lotuşi înainte?* La aceasta, ediţia sinodală a Bibliei răspunde: „Şi pământul era fără chip şi pustiu şi întuneric era deasupra adâncului, iar duhul lui dumnezeu se purta pe deasupra apelor14 (Facerea, I, 2).

Există foarte multe traduceri ale Bibliei, care a fost scrisă la început în limba ebraică veche. Aceste traduceri se deosebesc uneori mult una de alta. Ele au fost examinate de o duzină întreagă dintre cei mai renumiţi profesori ds teologie, în frunte cu profesorul Kautshe. Şi iată că în urma acestei cercetări şi a confruntării cu originalele ebraice, s-a dovedit că pasajul menţionat din Biblie trebuie citit astfel: *„Şi pământul era pustiu şi deşert* (în ebraică: tohu vabohu), şi întuneric era (atârna) deasupra oceanului, iar duhul lui dumnezeu (în ebraică: Elohim) se purta pe deasupra apelor44. O traducere mai exactă a cuvintelor „tohu vabohu44 ne sugerează acest tablou pe care-l oferea pământul: *„Pământul era o întindere nesfârşită de apău.* Adică, la început era o întindere de apă, pe deasupra căreia se purta „duhul lui Eloliim44, adică suflarea dumnezeului Elohim. (Mai departe vom vedea că Elohim însuşi era numai unul dintre numeroşii dumnezei în care credeau vechii evrei).

Pe unde se purta, aşadar, acest duh al lui Elohim sau duhul dumnezeiesc? El se purta prin bezna care atârna deasupra

pământului şi adâncului. Iată dar cum ar arăta priveliştea descrisă în ridicola poveste despre facerea lumii: la mijloc era gol, iar pe margini era pustiu. Iar deasupra acestui pustiu, deasupra mării care acoperea la început planeta noastră, *se purta* duhul lui dumnezeu. (Cum nu se plictisea oare cu o asemenea îndeletnicire lipsită de orice noimă?).

Dacă *începutul facerii lumii a avut loc abia acum 7.445 de ani, ce-a făcut oare acest duh dumnezeiesc Elohim până la această dată? Câţi ani, câte mii de ani s-a purtat el deasupra pustiului? De unde* ş-a *ivit? De unde a apărut dumnezeul biblic însuşi?*

Preoţilor le place foarte mult să ne pună nouă, ateilor, întrebări ca acestea: de unde a apărut lumea, de unde a apărut materia, ce a dat naştere mişcării? Acestea sunt, fără îndoială, întrebări serioase şi necesare, la care noi, necredincioşii, am răspuns şi vom răspunde întotdeauna. Dar preoţilor nu le este de loc pe plac răspunsul nostru cum că materia a existat dintotdeauna. În acelaşi timp ei se cred în drept să ducă de nas pe credincioşi cu basmul despre „duhul“ sfânt, despre duhul dumnezeului Elohim, duhul unuia dintre miile de zei născociţi de închipuirea omului jumătate sălbatic, jumătate păstor nomad, duhul lui Elohim care miliarde de ani s-a purtat deasupra „pustietăţii11. La urma urmelor nu o fi oare pustiu chiar Elohim însuşi?! Nu este el oare un balon de săpun, care plesneşte de îndată ce-l atingi, de îndată ce apropii de el făclia ştiinţei?!

Citind mai departe legenda facerii lumii, vedem că dumnezeul vechilor evrei Elohim, care mai târziu a devenit dumnezeu-tatăl al dumnezeului-fiu Iisus, s-a dedat unei asemenea îndeletniciri plictisitoare ca aceea a zborului deasupra hăului din simplul motiv că *nu ştia dacă în cele din urmă va reuşi să facă ceva, dacă va putea preschimba această ordine sau, mai exact, dezordine.* Totuşi, după cum povesteşte Biblia şi ne încredinţează preoţii, *acum 7.445 de ani, acest dumnezeu a început dintr-o dată să cuvinteze. Mai vorbise el oare până atunci?* Nici din Biblie, nici din vreo altă carte nu putem afla acest lucru. *De unde se ştie atunci cum arăta pământul înainte de făurirea lui? Cine a văzut cum se purta duhul lui dumnezeu deasupra lumii înainte chiar de crearea ei? Cine a auzit aceste prime cuvinte ale dumnezeului Elohim?* Nu este oare limpede că atât primele cuvinte rostite de dumnezeu cât şi întreagă această poveste au fost scornite, născocite? La aceasta, clericii răspund:

Biblia (în cazul de faţă avem în vedere numai aşa-numitele „Cinci cărţi ale lui Moise“) este revelaţia lui dumnezeu şi tot ce conţine ea sunt însemnările făcute de Moise pe muntele Sinai. Vom mai reveni la aceste lucruri, şi nu o dată, iar în ceea ce priveşte muntele Sinai, vom cerceta şi vom vedea cu ce se ocupa Moise pe atunci şi câte stenografe a avut la dispoziţie pentru a nota toate poveştile dumnezeului Iebova.

Deocamdată să vedem însă cum s-a apucat dumnezeu să făurească lumea.

Cartea Facerii spune:

„Şi a zis dumnezeu: Să fie lumină! şi s-a făcut lumină.

Şi a văzut dumnezeu că lumina este bună şi a despărţit dumnezeu lumina de întuneric.

Şi a numit dumnezeu lumina ziuă şi întunericul l-a numit noapte.

Şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua întâi“ (Facerea, I, 3-5).

Cum vă explicaţi oare, credincioşilor, că acest *dumnezeu veşnic nu ştia absolut nimic? Nu ştia nici măcar că lumina este bună. De altfel, de unde să fi ştiut, dacă el însuşi nu văzuse vreodată lumina?* Cum vă explicaţi că acest dumnezeu s-a purtat miliarde şi trilioane de ani, o veşnicie, prin beznă, când era suficient să rostească doar un singur cuvânt ca să se facă lumină, şi totuşi nu l-a rostit?!

Nu v-aţi întrebat oare, credincioşilor, cum se simţea acest dumnezeu sau acest duh dumnezeiesc osândit să se poarte veşnic prin bezne şi prin pustiuri? Cum nu se plictisea el oare neavând cu cine schimba o vorbă? Yă puteţi închipui ce viaţă silnică ducea, răbdând veşnic haosul şi bezna. Ce pustie şi deşartă trebuie să fi fost viaţa acestui dumnezeu biblic, care orbecăia prin întuneric, ca un pisoi fără vedere, până ce a reuşit în cele din urmă să îngaime cele trei cuvinte: să fie lumină!

0stfel, din primul capitol al cărţii Facerii aflăm că dumnezeul vechilor evrei, Elohim, după miliarde de ani de trândăveală deplină (pentru că numai treabă nu era aceea pe care o făcea „duhul“ acestui dumnezeu „de a se purta pe deasupra apelor“), dujlă o sălăşluire veşnică în haos şi întuneric, după singurătatea veşnică şi tăcerea silnică, a purces, în sfârşit, acum 7.445 de ani la facerea lumii. Şi în prima zi a creaţiei a făcut lumina. A despărţit lumina de întuneric. Lumina a numit-o zi, iar întunericul– noapte. *Şi a văzut că lumina este bună.*

Pot oare oamenii să se mulţumească cu un asemenea basm? Şi cu toate acestea, milioane de oameni îi dau crezare, pentru că nu cunosc nimic despre originea şi dezvoltarea planetei noastre – Pământul –, pe care trăim şi care se schimbă în permanenţă ca toate celelalte lumi.

Să revenim însă la Biblie. *Să admitem pentru o clipă imposibilul, adică să admitem că acum 7.445 de ani a fost creată lumina la cuvântul dumnezeului biblic Elohim.* Dar ce fel de lumină a fost? Solară? A lunii? A unei alte stele, a altui soare? Ce fel de lumină? Sau poate că dumnezeul Elohim a aprins focul şi la lumina lui şi-a început activitatea sa creatoare? Poate că a aprins lumini electrice sau lămpi cu gaz? Din păcate, însă, dumnezeul vechilor evrei nu avea nici uzini electrice şi nici de gaz, deoarece *toate acestea au fost create de om, care de altfel l-a creat şi pe dumnezeul Elohim.*

Potrivit Bibliei, Soarele, Luna şi stelele au fost făcute în a patra zi a creaţiei. Aşadar, în primele trei zile, ziua şi noaptea se succedau pepământ, deşi nu existau Soarele, Luna şi stelele? Dar în ce constă de fapt alternanţa zilei şi nopţii? Care este cauza acestei alternanţe? Orice şcolar ştie astăzi că alternanţa *zilei* şi *nopţii* se datoreşte faptului că planeta noastră, Pământul, care are forma unui glob, se învârteşte în spaţiu în jurul propriei sale axe. În decurs de o zi şi o noapte, adică în decurs de 24 de ore, Pământul face o rotaţie completă în jurul axei sale. În decursul celor 24 de ore, fiecare parte a globului pământesc este pe rând luminată de razele soarelui; când pe o jumătate a globului este noapte, pe cealaltă jumătate este zi. Când într-o emisferă este dimineaţă, în cealaltă este seară. Dacă nu ar exista Soarele ale cărui raze să lumineze Pământul, atunci n-ar fi nici lumină pe Pământ, nici alternanţa zilei şi nopţii şi nici chiar Pământul. Ziua urmează nopţii şi invers pe Pământ numai pentru că există soarele în jurul căruia se învârteşte în decurs de un an Pământul, care în 24 de ore face şi o rotaţie completă în jurul propriei sale axe. Prin urmare, basmul biblic cum că dumnezeu ar fi creat lumina pe Pământ mai înainte ca acesta să fi fost luminat de Soare este o absurditate, o născocire a omului sălbatic şi ignorant. Afirmaţia că „în prima, în a doua şi în a treia zi“ Pământul ar fi fost luminat în vreun alt mod decât în zilele următoare ţine de domeniul basmului, al fanteziei.

Pe ce se întemeiază însă acest basm? înainte vreme, oamenii,

care nu studiaseră Pământul şi nu cercetaseră spaţiile „cereşti41, adică cosmosul, neavând nici telescoape, nici alte instrumente astronomice, îşi închipuiau Pământul şi cerul cu totul altfel decât sunt ele în realitate. Lor li se părea că Pământul stă nemişcat (ba unii credeau chiar că Pământul se sprijină pe trei balene, iar alţii îşi închipuiau că pluteşte pe apă ca o gogoaşă în untdelemn). Acestor oameni li se părea că cerul ar fi o cupolă de cristal care se sprijină pe marginile Pământului, şi că lumina pe Pământ ar putea proveni şi din altă sursă decât de la Soare. Doar şi în zilele noroase e lumină, chiar atunci când nu se vede soarele! — spuneau ei. Iar dimineaţa se face lumină cu mult înainte de răsăritul soarelui.

Această concepţie despre structura lumii a fost înlocuită mai târziu cu o alta, mai justă, deşi încă destul de departe de adevăr şi ea. Observând în fiecare an schimbarea anotimpurilor, mişcarea stelelor, oamenii au început totuşi să înţeleagă că schimbarea anotimpurilor, ca şi alternanţa zilelor şi nopţilor, depinde tocmai de corpurile cereşti, în urma acestor observaţii a apărut mai târziu o altă legendă despre facerea lumii, care este descrisă în primul capitol al cărţii Facerii.

„14. Şi a spus dumnezeu: să fie luminători pe bolta cerului, ca să despartă ziua de noapte şi să fie semne ale anotimpurilor, ale zilelor şi ale anilor.

15. Şi să fie luminători, pe bolta cerului, ca să lumineze pe pământ. Şi s-a făcut aşa.

16. Deci a făcut dumnezeu cei doi luminători mari: luminătorul cel mai mare, ca să stăpânească ziua, şi luminătorul cel mai mic, ca să stăpânească noaptea, precum şi stelele.

17. Şi i-a pus dumnezeu pe bolta cerului, casă lumineze pe pământ.

18. Şi să stăpânească peste zi şi peste noapte şi să despartă lumina de întuneric. Şi a văzut dumnezeu că este bine.

19. Şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua a patra“.

Aşa povestesc autorii Bibliei. Înainte de Bevoluţia din

Octombrie, preoţii împuiau capetele copiilor în şcoli cu această poveste neghioabă despre facerea lumii; şi astăzi încă o jumătate de miliard de oameni sunt obligaţi s-o creadă. Pretutindeni preoţii împuiază capetele oamenilor cu asemenea prostii.

Aceste legende nu sunt însă altceva decât ilustrarea faptului

că oamenii aveau o concepţie greşită, eronată asupra structurii lumii. În antichitate, oamenii credeau că Pământul este centrul universului şi că toate celelalte planete şi corpuri cereşti fuseseră create numai pentru a sluji Pământul. Pentru a nu fi întuneric pe Pământ, dumnezeu aprindea lămpi cereşti: unele mai puternice ziua, iar altele mai slabe noaptea. Aceste lămpaşe erau, chipurile, fixe, prinse de „bolta cerească44, întocmai ca lămpile de perete.

Şi vechiul dumnezeu biblic, Elohim, ţintuind pe bolta cerească aceste lămpaşe pe care parcă le scotea din buzunar aşa cum scoate un scamator obiectele ascunse în mânecă, a văzut din nou că făcuse treabă bună de-abia după ce isprăvise totul. Căci până atunci nu ştiuse dacă lucrurile aveau să iasă bine ori ba. Şi, când te gândeşti, acesta e dumnezeul atotştiutor şi atotputernic! Jalnic trebuie să fi arătat acest Elohim căţărându-se în tăria cerului cu scara, cuiele şi legăturile de stele în spinare şi oprindu-se să bată pe firmament luminătorii săi!

Potrivit Bibliei, luminătorul cel mai mare este Soarele, care luminează Pământul. Astăzi ştim însă că Soarele nostru este doar unul dintre milioanele de sori existenţi şi că mulţi dintre aceşti sori sunt infinit mai luminoşi decât al nostru. Există stele (Betelgeuza, Anţares fi altele) de milioane de ori mai mari decât Soarele nostru! Astăzi ştim că planeta noastră, Pământul, cu satelitul său Luna, constituie doar o părticică a sistemului solar (cu astrul central, Soarele), iar întregul sistem solar nu este decât un firicel de nisip în imensul spaţiu în care există alte lumi, alţi sori. Mai putem noi oare astăzi să credem ceea ce credeau păstorii evrei ignoranţi şi agricultorii asiro-babiloneni, şi anume, că micul nostru Pământ ar fi centrul universului?

Ultimii ani se caracterizează prin uriaşe succese obţinute în domeniul electrificării. *Treptat şi cu mari eforturi omul a ajuns să înţeleagă multe fenomene ale naturii, a învăţat să supună voinţei sale, deşi deocamdată în mică parte, unele forţe ale acesteia.* El *a pătruns* în profunzimile pământului, de unde scoate minereuri, petrol, cărbune – rămăşiţele imenselor păduri îngropate cândva şi a tot ceea ce popula cu milioane de ani în urmă pământul. El *ştie* acum că în măruntaiele pământului este acumulată o imensă rezervă de energie solară, absorbită cândva de animalele şi plantele existente pe atunci, o rezervă de lumină şi de căldură. El *a învăţat* ca, arzând aceste rămăşiţe

ale vieţii de odinioară, să extragă energia solară care zace în ele: lumina, energia mecanică etc. El transformă această energie în electricitate şi canalizează această forţă printr-o reţea complexă de cabluri pe care *le dirijează.*

Cine este el – marele savant, filosof şi înţelept? Un simplu muncitor care până nu de mult era sclav. Veacuri de-a rândul l-au exploatat proprietarii de sclavi, feudalii-moşieri, capitaliştii, l-au lipsit de cunoştinţe, dar el le-a cucerit. El este creatorul! De-abia născut, ajunge un uriaş. El încătuşează fulgerul cerului în firele centralelor electrice. El înlănţuie suflarea vântului, cursul apelor şi în general orice mişcare a materiei cu ajutorul şuruburilor, pârghiilor, turbinelor, pinioanelor şi motoarelor. Şi în bezna nopţii, când de jur împrejur e întuneric, când nici soarele, nici luna şi nici stelele nu ne mai luminează căminul, el, proletarul, face lumină! El se apropie de pârghia, de întrerupătorul centralei şi, sub mâna lui, în subsoluri încep să gâfâie ca nişte fiare încătuşate maşinile, la care fiecare şurub, fiecare pâr- ghie sunt dinainte calculate, ale căror mişcări sunt dinainte prevăzute.

Revoluţia Socialistă din Octombrie a deschis în Uniunea Sovietică cele mai vaste posibilităţi pentru larga dezvoltare a ştiinţei şi pentru aplicarea ei în scopul transformării lumii. Oamenii muncii din U.R.S.S., eliberaţi de exploatare, au creat o puternică industrie şi o mare agricultură mecanizată, au construit uriaşe centrale electrice, dintre care numai aceea de pe Nipru are o putere instalată de peste 1.000.000 CP.

Cunoştinţele din domeniul ştiinţelor au devenit în ţara noastră un bun al milioanelor de oameni ai muncii de la oraşe şi sate. Astăzi, aceste milioane de oameni ai muncii se consideră adevăraţii creatori ai noii lumi, şi de aceea refuză să creadă poveştile naive, simpliste despre dumnezeii creatori ai lumii.

„Să fie lumină!“, spune proletarul şi apasă pe o manetă, un întrerupător sau un şaltăr; atunci pe sute de kilometri împrejur ţâşneşte cu putere lumina deasupra satelor şi oraşelor. În zadar i-ar fi rugat minerul ce lucrează sub pământ pe dumnezeii din ceruri să-i lumineze galeriile subterane. El ştie că aceşti dumnezei sunt neputincioşi, pentru că nu există. Şi chiar dacă toţi popii de pe pământ i-ar ruga pe zeii lor să facă o asemenea minune, ea tot nu s-ar produce. Minerul din subteran se apropie însă de telefonul construit tot de un proletar şi vorbeşte la

distanţe de zeci şi sute de kilometri cu un alt proletar. Nu înalţă nici rugăciuni şi nici nu se închină, ci pur şi simplu cere: „Faceţi lumină!“ Proletarul de la centrală îl aude şi îi răspunde: „Va fi lumină şi la tine în subteran!“. Şi, în aceeaşi clipită, în adâncurile pământului se aprind sori mari şi mici. Dar proletarul poate aprinde aceşti sori şi pe fundul mării. Cu această lumină el poate produce căldură, poate da viaţă plantelor şi animalelor, poate înlocui clocitul natural al ouălor, poate înlocui soarele necesar plantelor şi animalelor. Omul muncii pune în mişcare trenurile pe căile ferate, vapoarele pe oceane, avioanele – uşoare păsări de oţel– care spintecă văzduhul, plugurile pe brazdă şi milioanele de fusuri şi strunguri care găuresc, taie, strunjesc oţelul. El lecuieşte pe şchiopi şi pe orbi, pe reumatici şi pe alţi bolnavi.

Cât de jalnic apare acum biblicul Elohim în faţa proletarului eliberat, sclavul de ieri care astăzi mânuieşte cele mai înalte cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii!

Milioanele ile oameni ai muncii din **U.R.S.S.,** care aplică aceste cuceriri, participă activ la lupta pentru o lume nouă, pentru socialism.

Capitolul al 111 – le a PĂMÂNTUL ŞI TĂRIA CERULUI 1

J n prima şi în a patra zi, dumnezeul biblic s-a îndeletnicit cu facerea luminii şi a aşezat în tăria —“v— cerului soarele, luna şi stelele pentru lumânarea pământului. În prima zi însă, când nu se ştie cu ce fel de lumină lumina dumnezeu întunericul veşnic în care trăise până atunci, pământul nu se vedea încă şi se înfăţişa ca baosul iniţial. Şi abia în ziua următoare, după cele scrise în Biblie, dumnezeu Elohim a rostit iarăşi câteva cuvinte care au fost de ajuns pentru a pune pe roate zidirea lumii.

Biblia ne povesteşte cum că Elohim ar fi procedat în acea zi pasămite astfel:

„6. Şi a zis dumnezeu: Să fie o tărie în mijlocul apelor, care să despartă apele de ape... Şi s-a făcut aşa“.

Rămâi uluit de uşurinţa cu care această fiinţă a rezolvat problemele atât de complicate ale zidirii pământului! A spus doar câteva cuvinte şi gata... s-a făcut! Cu atât mai mult ne întrebăm şi chiar credincioşii ajung să-şi pună întrebarea: de c*e nu a rostit dumnezeu mai curând aceste cuvinte? Dacă* era atât de lesne să faci totul rostind un singur cuvânt, de ce nu a zidit dumnezeu Elohim pământul dintr-o dată? Cine a auzit cuvintele

rostite de dumnezeu, când în afară de el nu mai era nimeni? Desigur că Bibl*ia nu* poate răspunde la aceste întrebări jjentru simplul motiv că legendele biblice sunt absurde, iar formarea pământului s-a petrecut cu totul altfel de cum ne povesteşte această carte.

Trebuie să arătăm însă că, potrivit versetului 6 din primul capitol al cărţii Facerii, dumnezeu creează cerul cu ajutorul cuvântului. Pe când, potrivit versetelor 7 şi 8, el face acelaşi lucru, dar după cât se pare, prin muncă.

„7. Şi a făcut dumnezeu tăria cerului şi a despărţit apele care sunt dedesubtul tăriei de apele care sunt deasupra tăriei. Şi s-a făcut aşa.

8. Şi a numit dumnezeu tăria *cer'*" (şi a văzut dumnezeu că e bine aşa); „şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua a doua".

Cuvântul *tărie* nu este tradus aici întru totul exact, întru- cât cuvântul ebraic „rakia" se traduce prin cuvintele „perete tare". Aşadar, o dată, în versetul 6, ni se spune că dumnezeu face cu ajutorul unui singur cuvânt acest perete tare, pe care îl numeşte după aceea cer, iar apoi, în versetele 7 şi 8, el creează din nou acest perete, dar de astă dată nu cu ajutorul cuvântului, ci prin muncă. Explicaţia constă, probabil, în faptul că la început a existat o singură legendă, iar mai târziu a apărut alta, care s-a concretizat în capitolul al VI-lea.

Aceste legende s-au ivit, desigur, la popoarele care-şi reprezentau cerul ca ceva solid, de felul unei cupole sau al unui acoperiş deasupra pământului. Înainte vreme, aproape toţi oamenii îşi închipuiau cerul aşa, dar şi astăzi se mai găsesc milioane de oameni care cred că deasupra lor se înalţă un cer tare ca un acoperiş de cristal şi că stelele şi norii „se mişcă" pe cer ca muştele pe tavan, că acolo în cer trăiesc dumnezeii şi îngerii şi că tot acolo se înalţă sufletele oamenilor, ba câteodată chiar făpturi omeneşti cu trup cu tot ca Enoh, Ilie, Moise, Buda, Iisus 7 şi alţii. Asemenea credinţe au existat la foarte multe popoare pe treapta inferioară a dezvoltării lor.

Credinţele s-au reflectat şi în limbă: cerul la multe popoare se numeşte cort ceresc, boltă cerească. Cerul este comparat cu casa, cu biserica, cu foişorul. Multe popoare compară forma lui boltită cu un craniu omenesc. Aşa, de pildă, o povestire indiană susţine că cerul a fost creat din craniul zeului Brahma, iar după Eddele scandinave el a luat naştere din craniul lui Imir.

Alte popoare compară cerul cu un munte. Cuvântul slavon „gore“ înseamnă la munte, dar înseamnă şi în sus, spre cer. În fosta gubernie Tuia au fost culese povestiri populare potrivit cărora *la capătul lumii, acolo unde cerul se uneşte cu pământul, ne putem căţăra chiar pe suprafaţa bombată a bolţii cereşti,* iar femeile care trăiesc prin acele părţi îşi înfig furcile drept în caierul norilor.

Grecii antici îşi închipuiau că zeii nemuritori trăiau pe vârful muntelui Olimp, lăcaşul lor ceresc, pe care Homer 8 îl numea marele cer. O veche legendă slavonă spune că dumnezeu a făcut *cerul din cristal* şi l-a sprijinit pe stâlpi de fier. Poporul finlandez a făurit şi el legende despre creatorul cerului: eroul-cântăreţ şi zeu Weinemeinen. Acest zeu era în acelaşi timp şi fierar. El ciocăneşte cu ciocanul bolta cerească, pe care o împodobeşte cu soarele, luna şi stelele. Cei vechi îşi reprezentau cerul alcătuit din 7 etaje. Astfel, a te afla în al şaptelea cer însemna a ajunge în rai. De aceea, înainte vreme, morţii erau deseori îngropaţi cu câte o scară lângă ei (vezi „Viaţa cneazului Konstantin Muromski44). În unele locuri, la „înălţare14 se coc din aluat scăriţe cu şapte trepte şi se aruncă în sus; după felul cum cade scara, cei care o aruncă îşi închipuie în al câtelea cer vor ajunge după moarte. Cu aproape 400 de ani în urmă, arhiepiscopul Vasile din Novgorod scria „vlădicii44 Feodor din Tversk: „Iar Eu- frosin a fost în rai şi a adus de acolo trei mere... Iar acel loc din sfântul rai l-au găsit Mstislav din Novgorod şi fiul său Iacob... Au fost vreme îndelungată purtaţi de vânt şi aduşi pe nişte *munţi înalţi... Şi au stat* mult timp în locul acela şi nu au văzut soarele, dar lumina era mai puternică decât a soarelui (te pomeneşti că raiul fusese electrificat!

— Em. /.). Iar *în* munţii aceia se auzeau glasuri multe şi zvon de veselie mare44 (pentru amănunte vezi A. Afa- nasi*ev: „Concepţii*e poetice despre natură ale slavilor44, voi. I şi II).

Desigur, cine crede că povestea biblică despre facerea lumii este adevărată poate da cu uşurinţă crezare şi altor poveşti asemănătoare.

Aşadar, ce este cerul dacă el nu este nici boltă, nici cort deasupra pământului, dacă soarele, luna şi stelele nu sunt fixate pe el, dacă nu ne putem urca pe el şi dacă acolo nu sălăşluiesc nici dumnezeu, nici îngeri? Ce este, totuşi, cerul şi care este structura lui?

Mai întâi: ştiinţa a stabilit de mult că pământul nu este plat, întins ca o plăcintă, ci sferic. De jur împrejur, pământul este înconjurat de un înveliş atmosferic gros de câteva sute de kilometri. Ceea ce păruse înainte a fi firmament – tăria cerului – este cercetat de om cu avioanele, care se urcă sus, deasupra norilor, la mulţi kilometri înălţime. Nu se poate trăi, desigur, nici în nori şi nici mai ştis, căci nimeni nu poate să meargă pe nori.

Particulele de aer şi firicelele de praf care se mişcă liber în învelişul atmosferic au proprietatea de a difuza, de a lăsa să se împrăştie în toate părţile un anumit fel de raze: *albastre sau azurii.* Toate celelalte raze (galbene, verzi etc.) sunt reţinute într-o oarecare măsură. Tocmai din această cauză cerul ni se pare albastru-azuriu în lumina soarelui şi când e senin. Prin urmare, văzut la lumina zilei, cerul albastru nu este altceva decât învelişul de aer al planetei noastre (atmosfera) luminat de Soare. Iar adevăratul cer este *un spaţiu nemărginit, lipsit de lumină şi de aer,* care înconjură globul pământesc din toate părţile. În acest spaţiu există un număr infinit de lumi: Soarele, Luna, stelele, planetele etc. Pământul nostru nu este decât una dintre planetele care se învârtesc în jurul Soarelui. Ca şi Venus, Marte, Jupiter, Saturn şi alte planete, el este un astru ceresc. Soarele nu este decât steaua cea mai apropiată de noi; aşadar câte stele, atâţia sori. Astfel noi trăim în „cer“, adică suntem înconjuraţi din toate părţile de ceea ce oamenii numeau altădată cer. Astăzi cu ajutorul avionului ne putem ridica la o înălţime, deocamdată nu prea mare, în „cer“ *. Lumile care se mişcă în cerul acesta – Luna, Venus, Marte, Saturn, Jupiter, Soarele, Sirius şi alte lumi-sori – se mişcă în spaţiul infinit, ca şi Pământul, pe anumite orbite. Aceste mişcări se pot studia, calcula, verifica şi cbiar prevedea pe baza unor calcule exacte. Telescoape puternice dau omului posibilitatea să privească în înaltul cerului la milioane şi miliarde de km. Nicăieri însă şi niciodată n-a găsit vreun cercetător acolo nici pe dumnezeu, nici îngerii, nici sfinţii despre, care ne vorbesc diferitele religii, despre care ne învaţă popii şi ne povesteşte Biblia şi care, dacă ar fi să le dăm crezare, ar guverna mişcarea acestor lumi. „Am cercetat cerul şi n-am găsit nicăieri vreo urmă de dumnezeu14, spunea marele astronom Lalande. Iar când împăratul Napoleon a întrebat pe marele astronom Laplace de ce în niciuna dintre lucrările sale despre formarea lumii nu pomeneşte de

dumnezeu, acesta i-a răspuns: „N-am avut nevoie de o astfel de ipoteză44 (vezi *L. Biichner:* „Forţă şi materie44).

Da, azi ştiinţa nu mai simte nevoia poveştilor biblice despre crearea cerului cu mâinile sau cu ajutorul cuvintelor lui dumnezeu. Omul de ştiinţă ştie că cerul nu se prezintă ca un acoperiş tare, că soarele, luna şi stelele nu sunt ţintuite pe el, că toate sunt lumi vaste, printre care Pământul nostru nu ocupă un loc deosebit. El ştie că materia, în diferitele schimbări pe care le suferă, nu se creează şi nu dispare, adică nu se naşte „din nimic“ şi nu se transformă „în nimic“. De aici rezultă că *materia este veşnică* şi că a existat şi va exista întotdeauna. Totodată s-a demonstrat că râiş- carea este o proprietate intrinsecă, inseparabilă a materiei, în limbaj ştiinţific o formă de existenţă a materiei. După cum nu există mişcare fără materie (totdeauna se mişcă „ceva“), tot aşa nu *există nici materie fără mişcare. M*ateria există totdeauna într-o formă sau alta a mişcării, adică mişcarea nu pătrunde în materie din afară, astfel că nu poate fi vorba ca cineva să fi dat un „impuls“ materiei (universului), „s-o fi pus“ în mişcare etc.

Tot ceea ce se petrece în univers, *întreaga istorie a lumii se desfăşoară în faţa noastră ca un proces al automişcării, al autotransformării materiei.* Acest proces a unit laolaltă particulele de materie în acele colosale aglomerări de gaze şi meteori (pietre şi firicele de praf) pe care le observăm în spaţiul cosmic sub forma aşa-numitor nebuloase (cu forme neregulate, sferice, fusiforme sau spirale). Din aceste nebuloase iau naştere stelele şi toate lumile care se învârtesc în jurul lor; acestea ajung treptat într-o stare incandescentă, ating cea mai înaltă temperatură şi, în sfârşit, se răcesc, transformându-se în corpuri întunecate şi reci, asemănătoare pământului nostru. Dar procesul transformării materiei nu se opreşte aici. Lumile care se sting dau material pentru formarea unor noi nebuloase, din care, în ultimă instanţă, se formează noi sori, noi planete etc. Prin urmare, în univers se produce un circuit necontenit al lumilor, *transformarea neîncetată a formelor materiei.*

De unde ştie omul aceste lucruri? Sunt ele scrise în vreo Biblie? I le-au destăinuit cumva niscaiva zei, îngeri sau sfinţi? Nicidecum. El singur a smuls naturii tainele acestea pe calea observaţiei şi a experienţei, cu ajutorul ştiinţei şi telinicii, prin forţa gândirii multor generaţii. Instrumentele şi aparatele de

precizie create de mâna sa îi dau posibilitatea să studieze toate transformările şi schimbările materiei. Ele permit să vedem la milioane de kilometri distanţă, să constatăm şi să calculăm mişcarea corpurilor cereşti, să fixăm pe fotografii formele planetelor, cometelor şi nebuloaselor, să analizăm lumina stelelor îndepărtate şi să cunoaştem compoziţia acestor corpuri cereşti şi starea în care se află ele.

Aşadar, basmul biblic despre dubla creare a cerului de către dumnezeul vechilor evrei în decurs de două zile, ca şi sutele de legende asemănătoare ale altor popoare – toată această aşa-numită „istorie sfântă“ –, nu e decât o bâigu- ială copilărească a omenirii la începuturile dezvoltării ei intelectuale. Ea este astăzi spulberată de cuceririle ştiinţei care descifrează tainele universului.

— ... T „, CUM AU FOST ZĂMISLITE

Capitolul al IV-lea

ANIMALELE ŞI PLANTELE

în

i **I** În straturile de cărbune, de gresie, de calcar sau j în diverse şisturi se găsesc urmele împietrite ale animalelor şi plantelor care au dispărut de mult. Munţi întregi de calcar sunt formaţi din scheletele şi cochiliile unor vieţuitoare foarte mici care au populat cândva mările. După aceste urme şi după alte rămăşiţe putem studia astăzi trecutul pământului. Pentru ştiinţă, fiecare strat al pământului este o pagină din istoria vieţii lui, scrisă de natura însăşi. În aceste pagini de piatră, straturi ale scoarţei pământeşti, straturi din fundul vreunei mări care a existat cândva, urme ale unor păduri falnice sau ale unor văi se găsesc scheletele şi urmele unor animale şi plante nemaiîntâlnite în zilele noastre: monştri gigantici sau fiinţe de dimensiuni foarte mici, microscopice. Aceste urme nu pot minţi; ele povestesc adevărata istorie a mileniilor trecute. *Şi lucrul cel mai important pe care îl învăţăm din ele este că formele plantelor şi ale animalelor se schimbă necontenit, după cum neîncetat se schimbă şi natura înconjurătoare. Începând cu organismul cel mai simplu, unicelular – vegetal şi animal –, până la cel mai desăvârşit, omul, organismele urmează lanţul neîntrerupt al evoluţiei.* Azi putem urmări acest lanţ şi reconstitui în întregime, cu toate că de la începutul lui ne despart milioane de ani. Astfel reiese absolut clar că Pământul există de milioane şi sute de

milioane de ani.

De unde ştim aceste lucruri? Cine, care dumnezeu, care înger sau proroc a dezvăluit oamenilor această taină? Nimeni. Omul singur a aflat toate acestea, străduindu-se, cercetând natura, smulgându-i „tainele“, pătrunzând în adân- cul pământului, studiindu-i subsolul, studiind fundul mărilor dispărute şi munţii născuţi prin erupţiile vulcanice. El a aflat astfel că *numai pentru creşterea pădurilor imense din perioada carboniferă şi pentru ca aceste păduri îngropate în pământ să se transforme în cărbunele negru, greu şi dur* pe care îl extragem azi din pământ au fost necesare zeci de milioane de ani. Pentru depunerea straturilor imense de nămol, argilă, gresie şi calcar a fost nevoie de răstimpuri şi mai îndelungate. Iar Pământul în ansamblu este mai vechi decât aceste straturi, deoarece el s-a aflat cândva în stare incandescentă. Răcindu-se treptat, el s-a acoperit de o *scoarţă* tare pe care a apărut apoi viaţa.

Există minereuri care conţin uraniu şi plumb. Experienţele au arătat că uraniul se transformă în plumb într-o proporţie determinată. Prin urmare, dacă în minereu se găseşte uraniu şi plumb, atunci proporţia acestor două substanţe ne permite să determinăm vechimea zăcământului. Calculul a arătat că *această vechime trece de 1,6 miliarde de ani.* Înseamnă că formarea scoarţei Pământului n-a putut avea loc într-un răstimp mai scurt. De aceea e probabil ca vârsta pământului să fie cu mult mai mare. Sunt însă şi alte temeiuri serioase care ne obligă să admitem că *planeta noastră există de mai bine de 2 miliarde de ani!*

În lumina acestor date putem să ne dăm seama cât de ridicolă este cifra de 7.445 de ani pe care o indică biserica pe baza legendei biblice despre facerea lumii. La fel de ridicole sunt şi celelalte lucruri pe care le povesteşte Biblia despre „crearea“ lumii şi a fiinţelor vii.

Cum explică Biblia apariţia animalelor şi a plantelor? în Biblie există *două răspunsuri.* Un răspuns îl găsim în cartea Facerii, cap. 1,11—13, 19—26, iar pe celălalt în cap. II, 1—6.

După Scriptură, lumea plantelor a fost creată – *pe când nu exista încă nici Soarele,* nici alţi luminători— în a treia zi a facerii. De fapt însă fără Soare n-arfi putut exista viaţă pe Pământ.

Iată ce spune totuşi Biblia în această privinţă:

„11. Şi a zis dumnezeu: Să odrăslească pământul pajişte verde, ierburi având sământă în ele şi pomi roditori, care să facă, după soiul lor, roade cu sământă în ele, pe pământ. Şi s-a făcut aşa.

12. Şi pământul a odrăslit pajişte verde, ierburi având sământă în ele, după neamul lor, şi pomi roditori, cu rod care are sământă în el, după neamul lor. Şi a văzut dumnezeu că este bine“.

Vasăzică aici este vorba numai *despre iarbă şi arbori. Dar algele* (care nu sunt întotdeauna verzi) şi nu cresc pe pământ, *dar muşchiul, lichenii, ciupercile* şi celelalte plante? Despre facerea lor nu veţi afla nimic din Biblie.

Faptul acesta, desigur, se explică, în primul rând, prin aceea că autorii Bibliei nu cunoşteau botanică şi nici măcar nu le-a trecut prin cap să respecte verosimilul în culegerea lor de basme. În al doilea rând, acest lucru se explică prin aceea că toată facerea lumii povestită de Biblie este născocită de la un capăt la altul. Ascultaţi cu ce poveşti încearcă să ne adoarmă autorii Bibliei: fiecare plantă, spun ei, produce nu orice fel de fructe, adică nu fructele care s-ar nimeri, ci acelea pe care ea trebuie să le producă după soiul ei, pentru că, vedeţi dv., nu se poate ca portocalele să crească anul ăsta în pini, la anul în mesteceni, iar peste doi ani pe portocali; sau, mai ştii, grâul să crească astăzi pe rogoz, iar la anul pe papură! Faptele arată însă *că omul creează mereu noi şi noi specii de plante!* Dacă comparăm mărul pădureţ cu numeroasele soiuri de mere, create prin truda, prin îngrijirea omului cu ajutorul ştiinţei, vom înţelege bine că *lumea poate fi nu numai studiată, nu numai înţeleasă, dar şi transformată.* Din buruieni sălbatice şi pipernicite, prin selecţie, triere, hibridizare, încrucişare, altoire, butăşire, răsădire etc., omul a reuşit să creeze o mulţime de specii de plante care n-au existat înainte. Aşa a făcut marele nostru savant pomicultor Miciurin.

Omul se poate însă întreba pe drept cuvânt: *dacă nu dumnezeu a făcut ierburile, copacii, animalele şi pe om, atunci cum au apărut ele pe lume? Cine le-a făcut?*

Pe mulţi nu-i mulţumeşte răspunsul ştiinţei că materia, mişcarea, spaţiul n-au fost create de nimeni şi că ele au existat dintotdeauna. Pe aceşti oameni îi satisface, în schimb, povestea cu moşneagul acela care s-a purtat veacuri de-a rândul prin

hăuri şi prin cuvântul căruia s-a născut viaţa. Dar ştiinţa, negăsind nicăierea – nici în ceruri, nici pe vreo planetă oarecare şi nici pe vreun colţ de pământ – vreo urmă a acestui dumnezeu străvechi, spune: *viaţa a apărut şi s-a format în timpuri îndepărtate de tot. Corpul organismelor vii este alcătuit din aceleaşi substanţe ca şi stelele, soa-, rele, aerul, munţii*, *pietrele şi mările.*

Mica fiinţă unicelulară (de pildă amiba) care nu poate fi văzută cu ochiul liber (ci numai la microscop), deopotrivă cu elefantul şi stejarul secular, este făcută din aceleaşi substanţe din care este zidită lumea întreagă. Combinarea particulelor acestei substanţe şi mişcarea lor s-a produs însă în perioade diferite şi în condiţii diferite. În unele împrejurări, din aceste combinaţii au rezultat cristalele mineralelor, în altele celulele substanţelor vii. În dectirs de multe milioane de ani, organismele acelea simple s-au transformat în formele vegetale şi animale pe care le cunoaştem astăzi. Dar aceste forme se schimbă şi sub ochii *noştri. Omul* însuşi *le schimbă, căci studiind legile dezvoltării fiinţelor vii, dintr-o forţă oarbă a naturii el devine stăpânul ei, forţa ei organizatoare.*

În zilele a cincea *şi a şasea ale facerii, dumnezeul biblic Elohim s-a ocupat de lumea animală începând cu târâtoa- rele şi păsările. Astăzi însă ştiinţa a putut stabili cu exactitate, orientându-se după straturile cele mai vechi ale scoarţei pământeşti, că înainte de apariţia târâtoarelor şi a păsărilor au existat animale cil o structură mult mai simplă.

Reptilele au apărut numai în aşa-numita perioadă carboniferă a istoriei Pământului, iar păsările şi mai târziu. Dar dumnezeului biblic şi propovăduitorilor religiei puţin le pasă de geologie, ştiinţa care se ocupă cu evoluţia pământului. Dacă cumva Biblia intră în contradicţie cu ştiinţa, spun ei, cu atât mai rău pentru ştiinţă! Iată cum prezintă Biblia lucrurile:

„20. Şi a zis dumnezeu: Să mişune *apele* de sumedenie de jivine cu viaţă în ele şi păsările să zboare pe pământ şi pe întinsul cerului.

21. Şi a făcut dumnezeu chiţii cei mari şi toate vietăţile viermuitoare de care mişună *apele,* după soiul lor, şi toate păsările zburătoare, după soiul lor. Şi a văzut dumnezeu că este bine“.

Dacă a fost bine sau rău ce a zis şi ce a făcut dumnezeu vom

vedea mai departe; deocamdată vom spune doar că Elohim începe zămislirea animalelor cu cele *acvatice* şi de-abia în versetele 24—25 se vorbeşte despre *reptile.* Această poveste, ca şi legenda iniţială despre lumea primitivă, a putut să apară numai la un popor care trăia în preajma unor mari întinderi de apă. Este neîndoios că evreii au preluat această legendă de la alte popoare, de pildă de la babilo- neni, care la rândul lor au putut s-o ia şi ei de la alţii.

O altă poveste, după cum am mai arătat, este aceea cuprinsă în cap. II, în care se spune:

„4. Iată obârşiile cerului şi ale pământului, atunci când au fost zidite. În vremea când domnul dumnezeu (Iahve- Elohim) a făcut pământul şi cerul.

5. *Niciun copăcel* nu era pe pământ şi *nicio buruiană* nu răsărise, căci domnul dumnezeu nu slobozea ploaie pe pământ şi nu era niciun om ca să-l lucreze...

19. Căci domnul dumnezeu făcuse *din pământ toate vieţuitoarele câmpului* şi toate păsările cerului...

20. Şi a pus Adam nume tuturor dobitoacelor şi tuturor păsărilor cerului şi *tuturor fiarelor câmpiei...u*

Citiţi în întregime cap. II al Facerii şi nu veţi găsi în el niciun cuvânt măcar despre *animalele acvatice.* Povestea cuprinsă în cap. I se deosebeşte complet de cea din cap. II şi a fost, desigur, creată în alte condiţii, în alte împrejurări, poate chiar de alt popor: versiunea a doua, aşa cum am mai spus, a putut fi creată numai de oameni care trăiau în locuri fără apă, în ţinuturi de stepă sau deluroase, unde omul are de a face mai mult cu *animalele de uscat sau cu plante de câmp şi cu ierburi.* După cum vom vedea mai departe, ambele povestiri despre facerea lumii diferă şi mai mult atunci când este vorba de crearea omului. Ne apropiem astfel de un moment deosebit de interesant din activitatea zămislitoare a diferiţilor zei. Aproape toate popoarele au născocit câte o legendă despre facerea lumii. Aceste iegende sunt în multe privinţe asemănătoare Ia diverse popoare, deşi nu Ja toate, căci fiecare popor şi-a scornit propriul său dum- nezeu-creator.

Dar, la drept vorbind, de unde a apărut „primul“ om? Cine l-a zămislit? Despre aceasta vom vorbi în capitolul următor.

Capitolul al Y-lea OBÂRŞIA OMULUI

i e unde a apărut „primul“ om? Milioane de oameni simt

un fel de consolare dacă li se spune că primul lor semen de pe pământ, Adam, a fost creat de dumnezeu, de acel dumnezeu din Scriptură care a aşezat soarele şi stelele în tăria cerului şi care, cu ajutorul unui cuvânt, a creat plantele şi animalele. E de ajuns să crezi că a existat şi că există un astfel de dumnezeu pentru a explica prin voinţa lui tot ce nu e clar. *Dacă am da crezare Bibliei, atunci ar însemna că şi omul a fost creat acum 7.445 de ani o dată cu restul lumii. Or, există monumente ale antichităţii ridicate de oameni care au o vechime şi mai mare.* În straturile pământului, care păstrează în ele oase de animale dispărute de mult, se găsesc şi oseminte omeneşti care au zăcut acolo un timp mult mai îndelungat, şi anume zeci de mii de ani. *Acest singur fapt ar fi de ajuns să dovedească că Biblia nu spune adevărul în legătură cu crearea „primului" om.*

Dar să ascultăm istorisirea biblică-popească despre crearea omului.

Să arătăm mai întâi că în Scriptură nu există numai o singură povestire despre facerea lumii, ci *mai multe,* care sunt răspândite în tot cuprinsul ei. Două dintre ele se găsesc în cartea Facerii: una în primul capitol, iar cealaltă în al doilea, în primul capitol dumnezeu îl face pe om *cu ajutorul cuvântului* în a şasea zi a facerii.

„26. Şi a zis dumnezeu: *Să facem om, după chipul nostru şi după asemănarea noastră,* care să aibă stăpânire peste peştii mării şi peste păsările cerului şi peste dobitoace şi peste tot pământul şi peste toate jivinele care se târăsc pe pământ.

27. *Şi a făcut dumnezeu pe om, după chipul său, după chipul lui dumnezeu l-a făcut,* bărbat şi femeie i-a făcut.

28. Şi i-a binecuvântat pe ei dumnezeu şi le-a zis lor dumnezeu: Fiţi roditori şi vă înmulţiţi, şi umpleţi pământul şi supuneţi-l, şi stăpâniţi peste peştii mării şi peste păsările cerului şi peste toate vietăţile care se mişcă pe pământ...

31. *Şi a privit dumnezeu la toate câte le făcuse şi iată erau bune foarte.* Şi a fost seară şi a fost dimineaţă: ziua a şasea".

Există oameni cărora le face o deosebită plăcere să gândească şi să creadă că au fost creaţi după chipul şi asemănarea lui dumnezeu. Ce face însă omul, cum îl concepe el pe dumnezeul său? De obicei el îl înfăţişează pe dumnezeu cu chip de om: dumnezeu are barbă şi mustăţi, are doi ochi, două urechi, nas, două mâini, două picioare şi tot ceea ce are omul. E

adevărat că unii îl reprezintă pe dumnezeu cu un mare număr de membre. Astfel, unii zei sunt zugrăviţi cu mai multe capete, cu sute de mâini, picioare şi ochi, îndreptaţi în toate direcţiile. Altminteri, cum ar fi putut fi reprezentat un dumnezeu *omniprezent,* care vede şi aude totul, care este atotputernic şi aşa mai departe?

Pentru a arăta cât de mare este dumnezeul lor, teologii evrei îl înfăţişează pe lehova, în Cabală9, astfel: dumnezeu este un bătrân care are un miliard şi şapte mii de zulufi, înălţimea sa este exact de o jumătate de miliard de mile, degetele au o lungime de un milion două sute de mii de mile, iar laba mâinii de 240.002 mile; iată cât de exact au măsurat rabinii evrei zulufii de pe capul dumnezeului lor şi lungimea degetelor lui! Cum or fi făcut ei aceste măsurători rămâne un secret, cu atât mai mult cu cât niciun muritor, după spusele Bibliei, nu l-a văzut pe dumnezeu decât din spate. Cu toate acestea, aproape toţi creştinii, ca de altfel şi majoritatea celor de alte religii – evrei, mahomedani sau budişti –, cred că au fost creaţi după chipul şi asemănarea lui dumnezeu, pe care şi-l reprezintă cu chip de om. Aceasta înseamnă de fapt că *omul l-a creat pe dumnezeu, după chipul şi asemănarea sa.*

Dar întrucât dumnezeu, potrivit învăţăturii Scripturii, a zămislit dintr-o dată şi pe bărbat şi pe femeie după chipul şi asemănarea sa, ne întrebăm cu cine seamănă el atunci? Cu bărbatul sau cu femeia? Doar bărbatul şi femeia nu au aceeaşi constituţie. De ce sex este atunci dumnezeu? Bărbătesc sau femeiesc? Sau de niciunul? Ori poate este de ambele sexe (hermafrodit)? Există asemenea oameni cu o constituţie anormală, ale căror organe sexuale au deopotrivă caractere feminine şi masculine.

Multe popoare credeau că dumnezeu este de ambele sexe (hermafrodit). Câţiva exegeţi evrei ai Bibliei erau i ei de părere că primul om creat a fost hermafrodit.

Popilor nu le prea convine când li se pune întrebarea: cine anume a fo *t creat după chipul lui dumnezeu, bărbatul sau femeia? Mulţi popi spun că „acest lucru trebuie înţeles într-un fel spiritual şi tainic11 şi că omul seamănă cu dumnezeu nu prin aceea că are mustăţi, ochi, barbă şi picioare, ca şi el, ci prin faptul că omul are, ca şi dumnezeu, un suflet nemuritor. Despre acest suflet vom mai discuta, dar aţi auzit dv. Vreodată vreo

faţă bisericească rostindu-se împotriva faptului că dumnezeu Savaot sau Iisus, fiul său, sunt înfăţişaţi cu chip de om? Popii înşişi au contribuit la răspândirea a sute de milioane de icoane şi alte imagini ale lui dumnezeu cu chip de om. De aceea ei sunt obligaţi să ne spună dacă dumnezeu este de sex bărbătesc sau femeiesc, sau dacă este fără sex ori hermafrodit.

În Biblie însă găsim şi o altă povestire despre facerea omului, care se deosebeşte întru totul de cea analizată mai sus. *În cap. I se spune că omul a apărut pe lume ca o încununare a creaţiei, ca o desăvârşire a ei, după crearea plantelor şi a animalelor. Iar în cap. II se povesteşte cum l-a făcut dumnezeu în primul rând pe om şi abia după aceea pe toate celelalte. Citiţi şi veţi vedea că aşa este!*

„4. Iată obârşiile cerului şi ale pământului atunci când au fost zidite. În vremea când domnul dumnezeu a făcut pământul şi cerul.

5. *Niciun copăcel nu era pe pământ şi nicio buruiană nu răsărise, căci domnul dumnezeu nu slobozea ploaie pe pământ şi nu era niciun om ca să-l lucreze.*

6. Ci numai aburi se ridicau de pe pământ şi adăpau toată faţa pământului.

7. Atunci a zidit domnul dumnezeu pe om din ţărâna pământului şi a suflat în nările lui suflare de viaţă şi s-a făcut Adam, fiinţă vie“.

7 *y*

Până acum ni se spusese că totul pe lume a fost creat prin cuvântul lui dumnezeu: şi cerul, şi pământul, şi luminătorii cereşti, în sfârşit întreaga lume. Acum însă avem de-3 face cu o a doua creaţie. Întrucât Biblia a fost scrisă de mai multe persoane, în perioade diferite, iar apoi a fost retran- scrisă şi corectată, capitolul al doilea pare mai curând să fi fost primul: la început oamenii aveau o concepţie mai simplistă despre structura lumii, iar vechiul lor dumnezeu crease lumea şi tot ce e pe pământ *prin truda sa;* legenda facerii lumii numai cu ajutorul cuvântului lui dumnezeu trebuie să fi apărut mult mai târziu. Potrivit istorisirii din cap. II al cărţii Facerii, dumnezeu l-a plămădit pe om din argilă şi l-a modelat aşa cum modelează olarul o oală sau cum ciopleşte sculptorul diferite figuri cu mâinile sale. După ce a modelat figura, dumnezeu a suflat asupra ei şi omul a devenit „fiinţă vie“, a căpătat suflet. Bine,

dar celelalte animale n-au şi ele un „suflet“ la fel ca omul? Degeaba încearcă popii să dovedească acest lucru; în realitate, între structura şi proprietăţile corpului omenesc şi acela al animalelor există multe asemănări şi înrudiri, dar nici omul, nici animalele nu au suflet. Omul a ajuns, desigur, la o înaltă dezvoltare intelectuală, dar aceasta nu se explică prin faptul că dumnezeu l-ar fi „deosebit44 în vreun fel pe om înzestrându-l cu raţiune, ci prin însăşi istoria societăţii omeneşti. Datorită muncii şi faptului că şi-a făurit uneltele de muncă, omul s-a putut desprinde din mijlocul lumii animale din care face parte. De aceea om*ul trebuie numit animal social, care fabrică unelte de muncă *.*

În cap. II se povesteşte apoi cum a sădit dumnezeu Edenul, grădina raiului, tot prin truda sa proprie.

„8. Şi *a sădit* domnul dumnezeu o grădină, în Eden, spre răsărit, şi a sălăşluit acolo pe omul pe care îl zidise…

18. Apoi a zis domnul dumnezeu: *Nu este bine să fie omul singur. Îi voi face lui un ajutor de potriva lui.*

19. Căci domnul dumtiezeu făcuse din pătnânt toate vieţuitoarele câmpului şi toate păsările cerului şi le adusese la Adam ca să vază cum le va numi; şi pe fiecare vietate, cum era s-o numească Adam, aşa era să fie numele ei.

20. Şi *a pus Adam nume tuturor* dobitoacelor şi tuturor păsărilor cerului şi tuturor fiarelor câmpiei, dar pentru Adam nu s-a aflat un ajutor de potriva lui“.

Atenţie: în cap. II fiarele, păsările, şi în general vieţuitoarele, sunt făcute *de asemenea din pământ şi nu cu ajutorul cuvântului lui dumnezeu.* Apoi dumnezeu organizează în faţa primului om un fel de paradă: pe dinaintea lui trec perechi din toate animalele (de ce oare însă numai cele de uscat, aşa cum povesteşte Biblia?). Pentru ce face el aceasta? Precum se vede pentru a afla cum va numi Adam animalele şi păsările („atotputernicul14, „atotvăzătorul44 Iehova-Elo- him nu ştia dinainte lucrul acesta!!). Dar se pare că mai exista un scop: dumnezeu voia să vadă denu-şi va alege Adam cumva ajutorul dintre animale sau păsări? şi „sfânta44 Biblie exclamă triumfător: „Dar pentru Adam nu s-a aflat un ajutor de potriva lui44.

Închipuiţi-vă şi dv. Ce paradă a fost aceea! Astăzi există *câteva sute de mii de specii* de animale. Judecând după urmele

găsite în pământ, multe animale au pierit de mult, ceea ce înseamnă că acest număr *trebuie mărit de câteva ori.* Iată însă că dumnezeu adună animalele de pe tot globul pământesc, dă ordin de mobilizare generală şi apoi oficiază botezul. Şi toate acestea într-o singură zi! Bietul om dintâi! Bietul Adam! Trebuia sărmanul să turuie fără încetare, scornind pe dată câte un nume tuturor acestor animale patrupede, înaripate, cu cioc sau cu coadă, trebuia să le deosebească pe toate după genuri, specii, varietăţi, rase! Doar în fiecare denumire – cum ar fi, de pildă, „cal44, „câine44, „lup44— sunt incluse sute de trăsături caracteristice pe care le implică cuvântul respectiv: *biblicul Adam, care nu avea decât cinci zile de la naştere, se arăta însă atât de cultivat, de parcă absolvise o facultate de ştiinţe naturale.*

Lucrurile acestea s-au petrecut însă în rai: de pe întregul glob pământesc (cum vor fi sosit ele într-o clipită?) au alergat animalele, au zburat, s-au târât, au înotat spre Adam pentru a fi botezate. Dar cum au putut înota pe „râurile raiului44 (dintre care cel mai mare este Eufratul) animale de mare ca balene, foci, morse şi altele? Fantezia este neputincioasă să lămurească acest lucru: niciun fel de avioane sau de trenuri electrice nu le-ar fi putut transporta cu o asemenea viteză.

Dar, ne va replica poate vreun bucher neserios, ce nevoie au avut animalele de mare să înoate spre Adam? Doar el se ocupa numai cu botezarea fiarelor şi a păsărilor de pe uscat. Dar cine să fi dat num*e celorlalte* animale: de pădure, de apă, celor de sub pământ sau insectelor? Cine să fi dat nume plantelor?

N-a fost rea petrecerea organizată de dumnezeu în cinstea primului său născut, Adam; dar nu cumva şi-a închipuit că Adam îşi va alege de soţie o femelă de elefant sau o măgăriţă?

După ce înţeleptul dumnezeu al evreilor s-a convins că Adam nu doreşte nici măgăriţe, nici femele de elefanţi, nici gâşte, nici alte animale, l-a trimis la culcare. Acesta a fost primul somn al omului, după ce făcuse în câteva ore o muncă pe care în realitate au făcut-o sute dintre cei mai mari savanţi ai lumii, de la filosoful grec Aristotel încoace. Aceştia au studiat lumea, au descris-o şi au dat denumirile speciilor respective din regnul animal şi vegetal.

După munca aceasta de clasificare (pe genuri şi specii) şi de numire a tuturor animalelor, Adam a adormit atât de greu, încât

nici n-a observat cum Elohim-Iehova l-a ciopârţit în somn.

Pentru ce l-a trimis dumnezeul biblic pe Adam la culcare? Ascultaţi şi veţi vedea ce şiret era acest dumnezeu.

„21. Atunci domnul dumnezeu a adus un somn greu peste Adam şi el a adormit, iar domnul a luat una din coastele lui şi a strâns carnea la loc.

22. Şi a făcut domnul dumnezeu coasta pe care a luat-o din Adam femeie şi a adus-o către Adam.

23. Atunci Adam a grăit: Aceasta este acum os din oasele mele şi qarne din carnea mea. Aceasta se va chema femeie, căci din bărbat a fost luată“.

Până acum dumnezeul atotputernic crea fie numai cu ajutorul cuvântului, fie din pământ. Pentru ce atunci a trebuit s-o facă pe femeie din coasta bărbatului când toate celelalte femele ale animalelor, potrivit aceleiaşi Biblii, au fost făcute ca şi masculii? Acesta este secretul alcătuitorilor Bibliei, al celor Care au scris această „minunată44 şi chiar „sfântă44 istorie. Dumnezeu îi taie lui Adam o coastă, la fel cum taie bucătarul carnea de viţel sau de oaie pentru cotlete. Ne vom lămuri însă a câta coastă i-a scos dumnezeu lui Adam dacă vom compara scheletul bărbatului cu cel al femeii: *ambele au acelaşi număr de coaste şi aceeaşi alcătuire.* Kantezia omului primitiv nu putea să născocească ceva mai caraghios, mai naiv şi mai copilăresc. Fireşte că niciun popă nu va putea să ne spună de ce a fost necesară tocmai o coastă şi de ce atotputernicul a trebuit să-l ciopârţească |ie Adam.

Se spune apoi că dumnezeu „a adus-o“ pe Eva la Adam. Dar de unde a adus-o? Unde a fost când a făcut-o din coasta lui Adam?

De bună seamă că autorii Bibliei nu s-au aşteptat la asemenea întrebări. Popii ne-au învăţat că e păcat să iscodeşti şi să întrebi despre tainele lui dumnezeu. Trebuie să le crezi orbeşte. Şi slujitorii bisericii spuneau ei înşişi: „Cred, doamne, ajută necredinţei mele44. „Cred, doamne, cu toate că ştiu dinainte că e o absurditate...44

în primul capitol al Facerii se povesteşte cum dumnezeu a creat lumea întreagă în şase zile *cu ajutorul cuvântului.* În fiecare zi el nu făcea decât să rostească câteva cuvinte. Şi apoi dintr-o dată citim (II, 2—3):

„2... Şi s-a odihnit în ziua a şaptea de toată lucrarea sa pe

care o făcuse.

3. Şi a binecuvântat dumnezeu ziua a şaptea şi a sfinţit-o, căci întru ea s-a odihnit de toată lucrarea sa pe care a făcut-o dumnezeu44.

Toată munca acestui dumnezeu al evreilor consta, după cum am văzut, în aceea că spunea: să fie cutare lucru. Şi, deodată, iată că a obosit şi şi-a acordat o zi întreagă de odihnă, ziua de sâmbătă! Numai un leneş a putut născoci această odihnă şi această poveste. Şi dumnezeul biblic Elohim era şi el, după cum se vede, un mare leneş. Şase zile n-a făcut nimic, iar a şaptea s-a odihnit...

Şi când te gândeşti că sute de milioane de copii mai mici sau mai mari sunt educaţi de biserică pe baza acestei istorii „sfinte44 despre facerea lumii! Te simţi indignat şi jignit pentru acei oameni ai muncii, mai ales ţărani, pe care popii i-au prostit cu aceste povestiri sute şi sute de ani la rând, ba pe mulţi dintre ei îi mai prostesc şi astăzi. Muncitorii cred totuşi din ce în ce mai puţin în aceste bazaconii.

Ştiinţa a stabilit de mult că omul are aceeaşi obârşie cu toate celelalte animale. El este numai o *parte* a regnului animal şi a apărut pe *o anumită treaptă a dezvoltării* acestui regn. Mai întâi ştiinţa despre dezvoltarea globului pământesc (geologia), ştiinţa care studiază organismele dezgropate (paleontologia), ştiinţa care se ocupă cu structura organelor corpului omenesc şi a altor animale (anatomia comparată) şi, în fine, ştiinţa care se ocupă cu studiul dezvoltării embrionilor diferitelor animale (embriologia), toate acestea au stabilit că omul a apărut pe pământ la multe milioane de ani după alte mamifere.

Ştiinţa a stabilit de asemenea că speciile de animale nu au apărut fiecare în mod independent, ci că o specie sau alta de animale generează, datorită schimbării condiţiilor de existenţă şi influenţei lumii înconjurătoare, forme noi de viaţă. Ştiinţa a stabilit, mai departe, că structura corpului omenesc (scheletul, musculatura, cartilajele, măruntaiele, nervii, vasele sanguine şi organele) este asemănătoare cu aceea a câtorva animale, în special cu a maimuţelor antropoide, ceea ce dovedeşte, fără îndoială, înrudirea omului cu celelalte animale.

Iată, pe scurt, ce a stabilit fiecare ştiinţă în legătură cu această problemă. Geologia şi paleontologia au stabilit că schelete omeneşti şi alte rămăşiţe ale omului se găsesc în

straturi ale pământului care au o vechime de aproape 500.000 de ani. Paleontologia şi anatomia au stabilit, mai departe, că scheletul omului primitiv se aseamănă foarte mult cu acela al unor specii de maimuţe numite antropoide: *acelaşi număr de oase, circa 200, şi aproape aceeaşi structură,* numai că la om cutia craniană, lăcaşul creierului, este mai mare. Anatomia comparată ne învaţă apoi că între maimuţele antropoide şi oamenii primitivi există puncte de asemănare nu numai în ceea ce priveşte scheletul. Există asemănări şi în ceea ce priveşte alte părţi ale corpului. Aşa, de pildă, numai la maimuţă] şi la om, uterul femelei este unic şi are formă de pară. De asemenea numai la maimuţă şi la om orbitele sunt absolut despărţite de osul temporal, prin- tr-un perete. Foarte asemănătoare la maimuţă şi om este structura craniului şi a mâinilor. Datorită acestor trăsături, omul se aseamănă foarte mult cu maimuţele. Maimuţele eatarine amintesc pe om de asemenea prin structura dinţilor: ca şi omul, ele au 32 de dinţi, chiar şi acelaşi număr de incisivi, canini şi măsele. La maimuţele antropoide fără coadă, osul denumit sacrum este format, ca şi la om, din 5 vertebre sudate. La maimuţele antropoide se formează aceeaşi placentă, *casa copilului,* şi acelaşi cordon ombilical ca şi la om. Maimuţa are exact atâţia muşchi câţi are şi omul (circa 300), părul este la fel dispus pe cap şi pe corp. Inima are aceeaşi alcătuire; există numai unele deosebiri în ceea ce priveşte forma şi mărimea. Dar aceste deosebiri există şi la oameni.

În sfârşit, să vedem ce spune fiziologia, adică ştiinţa care se ocupă cu funcţiile corpului nostru: nutriţia, circulaţia sângelui, respiraţia etc. Activitatea inimii şi a diverselor organe secretoare (glande) scoate la iveală asemănarea deplină dintre om şi maimuţele antropoide eatarine fără coadă. Deosebit de grăitor este faptul că, la multe specii de maimuţe, femela, atingând maturitatea sexuală, este supusă scurgerilor de sânge periodice din uter (periodul, menstrua- ţia, sorocul femeii). La fel apare şi la ele laptele şi la fel îşi alăptează la sân puii. Nu mai puţin interesant este şi faptul că aceste specii de maimuţe pot fi contaminate de boli care erau considerate ca fiind specifice omului (de exemplu sifilisul).

Pe baza acestor fapte şi a multor altora, marele savant englez Charles Darwin a dovedit că omul se trage din strămoşi asemănători maimuţelor.

Dar mai există şi o altă dovadă de o importanţă ştiinţifică esenţială pe care o aduce embriologia, ştiinţa despre dezvoltarea embrionului. Iată, pe scurt, despre ce este vorba. Studiind viaţa embrionului, oamenii au văzut (sub lentilele măritoare ale microscopului) că sămânţa masculă constă din „spermatozoizi41 mici de tot, care se mişcă repede cu ajutorul cozii lor şi se îndreaptă în timpul şi după actul sexual spre celula sexuală feminină (ovul). Numai *un* singur spermatozoid pătrunde însă în interiorul ovulului. După ce a pătruns începe *dezvoltarea* embrionului: o celulă se împarte în 2, în 4, în 8, în 16 etc. În dezvoltarea care urmează, celulele încep să se aşeze într-un anumit fel, alcătuind diferitele organe ale corpului.

Dacă comparăm dezvoltarea la un anumit moment a embrionului diferitelor animale, începând de la cele inferioare şi mergând spre cele superioare, de pildă începând cu dezvoltarea broaştei şi urmând cu aceea a unui pui, a unui viţel, a maimuţei şi în sfârşit a omului, vom vedea că embrionul omului se dezvoltă părând a trece prin toate aceste trepte; întâi, are unele trăsături, e asemănător cu embrionul de broască, apoi cu cel de pui, apoi cu cel de viţel, apoi cu cel de maimuţă şi, în sfârşit, capătă o înfăţişare cu totul omenească.

Ce arată toate aceste fapte? Ele arătă că omul contemporan s-a format pe calea unor transformări extrem de lente în decurs de multe milioane de ani, că el a ieşit din lumea animală şi că în viaţa sa embrionară el repetă în forma cea mai generală treptele dezvoltării sale istorice.

Când s-a demonstrat că Soarele se mişcă şi că Pământul se învârteşte în jurul Soarelui, multora li s-a părut lucrul acesta neverosimil. Dar mai sunt şi astăzi milioane de oameni care nu cunosc adevărul acesta. Spuneau oamenii: unde s-a mai văzut să se învârtească focul în jurul fripturii de pe frigare? Iar o cucoană se întreba foarte indignată: cum va trăi ea – soţie de mare dregător – pe o morişcă! Pentru nimic în lume!

Mulţi oameni înapoiaţi şi ignoranţi consideră înjositor faptul că strămoşii lor îndepărtaţi au fost maimuţe. Cum adică, eu Ivan Ivanovici Dovgocihun* mă trag din maimuţă? Fugi de-aici!

Potoleşte-te, Ivan Ivanovici Dovgocihun, nu-i nimic înjositor în aceasta: din aceeaşi materie este făcută cea mai mică gânganie, ca şi cel mai deştept şi mai virtuos om. Dimpotrivă, omul se poate mândri că, fiind prin originea sa apropiat de

celelalte animale, a putut să se ridice atât de mult deasupra lor, datorită în cea mai mare parte faptului că el este singurul animal din lume care poate să facă unelte de muncă. Pentru om este înjositor doar faptul că şi astăzi încă unii oameni mai au nevoie de dovezi pentru a înţelege că lumea nu a fost creată în şase zile, că nu există niciun dumnezeu şi că, în general, religia explică într-un mod mincinos şi denaturat toate problemele legate de apariţia lumii.

.. „i v T, FACEREA LUMII ÎN CREDIN-

Capitolul al Vi-lea

ŢELE DIFERITELOR POPOARE

0m văzut că cel care a citit cu atenţie primele două capitole ale cărţii Facerii a observat că în Biblie există două povestiri paralele. Aceste două istorisiri au luat naştere în timpuri diferite şi chiar la popoare diferite; acum, când au fost descoperite vechile monumente babilonene şi oamenii au învăţat să citească înscripţiile cuneiforme de pe aceste monumente, a devenit absolut limpede că evreii au preluat aceste legende despre facerea lumii de la babiloneni şi le-au introdus în cartea Facerii abia după căderea lor în captivitatea babiloneană 10. Aceste povestiri se contrazic însă categoric şi trebuie să fi orbit cu desăvâr- şire, să-ţi fi pierdut facultatea de a judeca drept, să te fi pătruns de ideea că orice prostie este sfântă din moment ce e scrisă în Biblie, să vrei să înşeli sau să te înşeli cu tot dinadinsul, ca să nu observi că aceste două legende se bat cap în cap. În zilele noastre s-a stabilit cu exactitate că prima legendă, care e cuprinsă în cap. II al Facerii, a fost elaborată acum câteva mii de ani în Akkadia, iar a doua (în cap. 1 al Facerii) în Babilonia, ceva mai târziu decât prima. Iată pe scurt conţinutul acestor două ’egende contradictorii.

Prima legendă din Biblie (elohistă – de la cuvântul Elohim, dumnezeu sau zei).

1. Creatorii au fost Elohim, sau Aleim, „zei“ (traduşi în Biblie prin cuvântul „dumnezeu“).
2. Pământul era un haos acoperit de apă. Apele trebuiau despărţite înainte de apariţia vegetaţiei (cap. I).

A doua legendă din Biblie (iahvistă – de la Iahve sau Iehu, dumnezeul evreilor).

1. Creatorul: Iahu-Elo- him. Iahu zeilor, este cârmu- itorul principal (se traduce în B iblie prin cuvintele „domnul

dumnezeu44).

2. Pământul era întinsul uscat. Vegetaţia nu putea exista până nu s-a slobozit ploaia (II, 5).

3. Plantele au fost create pe pământ în genere în formă dezvoltată, cu seminţe şi fructe (I, 12).

4. Păsările, peştii, animalele acvatice au fost create într-un fel, cele de uscat (de câmpie) şi reptilele într-altul (I, 21—25).

5. Păsările au fost făcute din apă (I, 20).

6. Pomii au fost făcuţi *înaintea* omului (I, 12—27).

7. Păsările au fost făcute *înaintea* omului (I, 21).

8. Omul a fost făcut *după* fiare (I, 24—31).

9. Bărbatul şi femeia au fost creaţi împreună (ca o fiinţă de ambe sexe– hermafroditǎ) (I, 27).

10. Omul a fost creat după chipul lui dumnezeu (I, 26).

11. În momentul facerii, omul capătă fructe şi ierburi pentru a se hrăni cu ele (I, 29).

3. Plantele au apârut în formă embrionară numai în grădina Edenului, aşteptând să cadă ploaia pentru a se dezvolta (II, 8—9).

4. Păsările şi animalele de uscat au fost create deodată într-un singur fel (II, 19).

5. Păsările au fost făcute din pământ (II, 19).

6. Pomii au fost făcuţi *după* ce a fost creat omul (II, 7, 8.)

7. Păsările au fost făcute *după* ce a fost creat omul (II, 19).

8. Omul a fost făcut *înaintea* animalelor (II, 7—19).

9. Femeia a fost creată separat, la o bună bucată de vreme *după* ce a fost creat bărbatul (II, 7—23).

10. În a doua povestire Adam şi Eva numai atunci devin asemănători dumnezeilor când muşcă din fructul oprit („Iată Adam s-a făcut ca unul dintre noi“) (III, 22).

11. Potrivit celei de-a doua povestiri, el capătă numai fructe şi numai după ce a păcătuit şi este blestemat,

i se porunceşte să se hrănească cu ierburile câmpului, ca pedeapsă pentru păcatul săvârşit (III, 18).

12. Bărbatul şi femeia capătă întregul pământ în stăpânire (I, 26).

13. Cerul şi pământul au fost create în şase zile (cap. I).

14. Dumnezeii dau omului îngăduinţa să mănânce din toate roadele pământului fără excepţie (I, 29).

15. Grădina Edenului nici nu este pomenită (cap. I).

16. Dumnezeu trezeşte la viaţă diferite elemente din haos: „Să fie pământ!“ Şi s-a făcut aşa (cap. I).

17. Scopul acestei legende pare a fi justificarea sărbătoririi zilei de sâmbătă.

18. Prima legendă oglindeşte concepţia despre lume a unui popor care trăia în preajma unor mari întinderi de apă.

12. Edenul este încredinţat numai bărbatului (II, ’ 15).

13. Nu se spune în câte zile a creat domnul-dumne- zeu (Iahu sau Iahve) cerul şi pământul (II, 4).

14. Iahu interzice omului, sub ameninţarea cu moar- tea, să mănânce fructele unui anumit pom (II, 16, 17).

15. Toate evenimentele au loc în grădina Edenului (cap. II, III).

16. Iahu coboară pe pământ, modelează din argilă pe om şi îi suflă în nări, apoi sădeşte pomi, modelează păsările şi jivinele şi i le aduce lui Adam ca să vadă cum le va denumi acesta (II, 7—9).

17. Nici nu se pomeneşte despre sâmbătă. Scopul, după cât se pare, este formularea dogmei păcatului originar.

18. A doua legendă este creaţia unui popor care locuia pe întinsuri pustii, unde numai din loc în loc se în- tâlnesc oaze (mici suprafeţe irigate, unde există vegetaţie în mijlocul pustiurilor).

Poate se va găsi cineva care să spună: vedeţi, acum şase mii de ani circulau şi în Babilonia aceleaşi legende. Deci nu numai evreii, ci multe alte popoare cunoşteau aceste poveşti despre facerea lumii.

Nu este însă nimic de mirare în acest lucru. Şi plugul, de pildă, ca, de altfel, multe alte unelte de muncă, a fost inventat în mod cu totul independent în colţuri diferite ale globului pământesc. Dar nu numai cu uneltele de muncă s-a întâmplat aşa. Uneori aceleaşi idei, aceleaşi gânduri se nasc în mintea oamenilor concomitent în diferite colţuri ale pământului. Întâlnim de multe ori moravuri, credinţe şi obiceiuri identice la popoare care trăiesc la mare depărtare unul de altul; prin urmare, aceste credinţe şi obiceiuri, cum sunt credinţa în supravieţuirea sufletelor strămoşilor răposaţi, venerarea strămoşilor, obiceiul

de a se închina la soare, aducerea de jertfe, răpirea miresii, omorârea bătrînilor etc., au apărut în mod cu totul independent la diferite popoare. Prin ce se explică aceste asemenea fapte? Prin *identitatea condiţiilor vieţii,* prin identitatea mijloacelor de dobândire a hranei, prin existenţa unor relaţii de producţie identice. Iată de ce, atunci când capitalismul pătrunde într-o ţară înapoiată şi când acolo se formează o clasă exploatată, asuprită– proletariatul lipsit de mijloace şi unelte de producţie, forţat să-şi vândă capitalistului forţa sa de muncă –, această clasă capătă repede aptitudinea de a-şi însuşi învăţătura comunistă. La fel se petrec lucrurile peste tot.

Iată de ce la popoare diferite întâlnim legende despre facerea lumii aproape identice; în condiţii identice de viaţă au apărut şi credinţe identice. Dar întrucât popoarele respective au trăit în condiţii întrucâtva deosebite, fireşte că la multe dintre ele legendele care în general sunt atât de asemănătoare se vor deosebi în unele amănunte.

Să vedem acum ce legende despre facerea lumii s-au păstrat la diferite popoare.

Iată, de pildă, versiunea acestei legende la populaţia maori din Noua Zeelandă, care posedă o civilizaţie destul de veche.

La început a fost beznă – haos... după aceea au apărut simţurile, apoi dorinţele şi cugetul. Mai în urmă a apărut mişcarea... şi în sfârşit au apărut Ranghi şi Papa – cerul şi pământul. Din ei au luat naştere zeii. Ca să aibă un ajutor, Ranghi şi Papa au dat naştere lui Kone sau Tone, fiul lui dumnezeu sau zeul văzduhului („sfântul duh“). Fiul lui dumnezeu, Tone, şi-a zămislit o nevastă, pe Hine, şi aceasta i-a născut o fată. Dar Ranghi şi Papa mai aveau încă un fiu, pe Rehua, zeul soarelui şi al stelelor, care era întruchiparea focului ceresc. Petele întunecate din lună se explica prin faptul că un bărbat şi o femeie au vrut să privească luna şi au fost ridicaţi în ea de un dragon. Maorii văd şi astăzi aceste două fiinţe în lună.

Alte triburi insulare socotesc că insulele lor au fost scoase din adâncuri de un strămoş erou pe care-l consideră dumnezeu. De mare circulaţie se bucură legendele despre apariţia lumii din oul unei păsări de mare. Astfel, într-o poveste se istoriseşte cum zeul-erou Maui, de pe insulele Havai, a făcut soarele şi toate fiinţele şi cum a adus singur sau a trimis într-un ou roşu focul soarelui. El a legat soarele cu raze de foc şi-l poartă de atunci în

jurul pământului. l-a rupt soarelui un picior, pentru ca acesta să se mişte mai încet şi să usuce veşmintele pământului-mamă.

Într-un manuscris străvechi găsit în insule se vorbeşte despre Taaroa, creatorul lumii:

„Pe întinderile pustii şi fără de sfârşit exista numai Taaroa. Nu era nici cer, nici pământ, nici mări, nici om. Şi atunci a poruncit Taaroa de sus şi a făurit chipul lumii. Taaroa a devenit sol pentru rădăcini şi subsol pentru stânci; Taaroa este nisipul mărilor, este zarea îndepărtată; el luminează ca lumina, domneşte în cer, este pretutindeni, este înţelepciunea: el a zămislit ţara Havai“.

Locuitorii insulelor Marchize povestesc: „După ce Nu- kghiva s-a ridicat din beznă prin puterea sa divină, el a zămislit pe fiica mării şi germenii tuturor animalelor şi plantelor“. Imediata vecinătate a vulcanilor şi acţiunea lor înspăimântătoare i-au făcut pe insulari să le acorde o mare însemnătate şi să creadă că atât omul cât şi principala sa hrană – peştele – au fost aruncaţi de erupţia vulcanică.

La unele triburi de negri există o seamă de legende întrucâtva asemănătoare. Denumirile zeilor lor, ca Modimo, Rubanga, Licobe, Uculunculu, Mlungo, Kalunga, Katonga, Katonda, Noro, Dendic, Muui, Niakam, Niambe şi alţii înseamnă: „strămoşi11, „patriarh44, sau „fericire41, „creator11 ori „făuritor11.

Uculunculu – zeul zuluşilor – este fiul zeului Itonga. El a ieşit din haos şi apoi l-a scos de acolo pe om, pomii şi toate animalele. Tribul aşanti crede că zeul care poartă numele de Odomankan s-a ridicat la cer. Oamenii au vrut să-l urmeze şi s-au căţărat unul pe umerii celuilalt, dar s-au prăbuşit (turnul Babilonului). Potrivit credinţelor tribului sakalava (din Madagascar) lumea a fost creată de doi zei: tot ce e bun a fost făcut de Zambor, tot ce e rău de Nianga. Iată legenda tribului dinka despre facerea lumii, culeasă de etnograful Ratzel sub forma unui cântec:

„în ziua când dumnezeu a făurit lucrurile, a făurit întâi Soarele. Acesta s-a ridicat, a coborât şi s-a întors iar; apoi a făurit Luna —şi ea a răsărit şi a apus şi s-a întors din nou; apoi a creat stelele – şi ele au răsărit, au coborât şi s-au întors din nou; în sfârşit l-a creat pe om şi omul a plecat, a coborât pe pământ, dar nu s-a mai întors“.

Iată acum istoria facerii lumii după biblia iraniană, „Avesta“ 11:

„Aşa grăit-a Aura-Mazda (Ormuzd) sfântului Zaratustra: – 0, Zaratustra, eu am făurit lumea acolo unde nu fiinţase nimic. Dacă n-aş fi făurit-o, lumea s-ar fi. Prefăcut în neant.

În opoziţie cu această lume, Ahriman a făurit o alta, moartă, în care erau numai două luni de vară şi zece de iarnă, când totul îngheţa pe pământ şi frigul era temelia tuturor relelor.

Atunci eu am făcut haonul (raiul), locul cel mai frumos de pe pământ, unde cresc numai trandafiri şi zboară păsări cu pene de rubin“.

Atunci Ahriman a făcut gâzele rele care fac să piară animalele şi plantele etc.

Ori de câte ori zeul luminos Aura-Madza (Ormuzd) face câte ceva bun, rivalul său Angri-Mania (Ahriman) face ceva împotrivă şi strică totul.

La budişti (hinduşi) se povestesc următoarele: când Ananda, discipolul lui Buda, l-a întrebat pe învăţătorul său care este cauza cutremurelor de pământ, Buda a răspuns: Marele pământ, Ananda, stă pe apă, apa pe vânturi, iar vân- turile se odihnesc în spaţiu. Când însă încep să sufle vânturi puternice şi apele se mişcă, pământul se cutremură din cauza mişcării apelor.

În altă sutră (alt capitol) brahmanul Kasiopa explică: „Pe ce se sprijină pământul?“ – „Pe împrejmuirea de ape“

— „Dar întinderea de apă?“ – „Pe vânt“ – „Dar vântul? 11

— „Pe eter“ – „Dar eterul? 11 – „O brahmane, mergi prea departe. Eterul nu se sprijină pe nimic, nu-i susţinut de nimic“ („Enciclopedia religiei şi eticii“, James HastingS, voi. 4).

Populaţia *Mexicului* credea că în timpurile îndepărtate zeii s-au adunat în Teotihuac pentru a hotărî cine să conducă lumea şi cine să fie soare (lumină), întrucât nu exista încă *lumina* zilei. Zeitatea numită Tekuţistekatl a propus ca lumea să fie luminată, dar nu s-a găsit printre zei niciunul să-i dea ajutor; toţi refuzau, sau se ascundeau. În sfâr- şit s-a învoit Nanauatuin. Au aprins amândoi un foc şi au adus jertfe. Apoi şi-au pus odăjdiile sărbătoreşti şi s-au aşezat de o parte şi de alta a focului. Întâi a intrat Nanauatuin în foc, apoi Tekuţistekatl. Ceilalţi zei stăteau împrejur şi aşteptau ca aceştia să iasă din foc cuprinşi de flăcări. Cerul s-a făcut dintr-o dată stacojiu şi a început revărsatul zorilor. Zeii au căzut în genunchi. Nu ştiau de unde va ieşi

izvodul de lumină, căci de jur împrejur era lumină. În sfârşit, a apărut la răsărit un astru cu o strălucire limpede. Apoi s-a arătat luna şi ea tot atât de luminoasă ca şi soarele. Atunci zeii au început să se sfădească pentru întâietate. Unul dintre ei a alergat şi l-a lovit în faţă pe Tekuţistekatl şi a devenit luna. Cum şedeau zeii şi se sfădeau, vântul i-a ucis pe toţi. Dar soarele stătea încă nemişcat. Atunci vântul a început să sufle aprig şi soarele a pornit în călătoria sa pe cer.

Astfel a fost despărţită luna de soare.

Vechile legende ale finlandezilor sunt adunate în poemul „Kalevala“ 12. Chiar în primul capitol al acestui poem se povesteşte despre o fată neprihănită, Umatar (sau Kave) – mama apei, fiica văzduhului, fiica creaţiei, care, după ce a rătăcit vreme îndelungată peste noianul de ape, a coborât în adâncul lui:

Pân-la urmă coborât-a,
S-aşează pe nalte valuri,
Pe al mării spate luciu,
Printre unde despletite;
Năvălit-a o vântoasă,
Dinspre răsărit pornită,
Ce umplu de spumă marea, înălţă tăioase valuri.
Vântul fata-a legănat-o,
Valul aruncă fecioara
Pe spinarea albăstrie A înaltelor talazuri;
I-a rodit ei vântul, sânul,
A lăsat-o grea talazul.
Trudnic a purtat povara,
Sarcina cea grea din pântec Ani de toţi vreo şapte sute,
Vârste de viteji vreo nouă; îi era cu neputinţă,
Fătul nenăscut, să-l nască.

Apoi pe genunchii fetei s-a lăsat o pasăre şi a pus acolo şase ouă de aur şi unul de fier. Dar lui Ilmatar i s-a făcut foarte cald şi, mişcând genunchiul, ouăle au căzut în mare şi s-au spart.

Ouăle căzură-n ape,
Se pierdură-n fund de valuri,
Se sfărmară bucăţele,
Se făcură mii fărâme.
Dară n-au picat în mâluri,
Nu rămaseră prin valuri:

Cojile se prefăcură-n Lucruri de folos şi bune:

Partea cea de jos a cojii Se schimbă în temelia Ăstui drag pământ, iar partea Cea de sus alcătuit-a Cerul cel nespus de mândru;

Partea galbenă ajunse Preascânteietorul soare,

Partea de albuş, de-asupra,

Se făcu lucioasa lună;

Orice coajă mai pătată A ajuns o stea, iar cele Rămăşiţi mai negre-a' cojii S-au schimbat în nori pe ceruri.

Iată acum ce spune despre facerea lumii Coranul (cartea sfântă a musulmanilor):

„Priveşte, noi am făurit fiecare lucru cu un anumit ţel. Şi porunca noastră e doar una singură, asemănătoare clipirii unei gene“ (sura– capitolul – 59).

„Cu adevărat, noi am creat cerul şi pământul şi tot ce stă între ele în şase zile şi nu ne-a cuprins oboseala“ (sura 50).

„El a creat cerul ai cărui stâlpi nu se văd şi a aruncat pe pământ munţi nemişcători, pentru ca el să nu se mişte împreună cu voi şi a răspândit pe pământ toate neamurile de animale; şi din cer au căzut ape şi a crescut câte o pereche din fiecare neam“ (sura 79).

„Puteţi oare voi, oamenii, zidi cerul pe care l-a zidit el?“ (sura 79).

„El a făcut acoperişul lui şi l-a făcut bine.

Şi a poruncit ca noaptea să fie scufundat în beznă,

Iar ziua lumina să pornească de la el.

Şi după aceasta a aşternut pământul

Şi a poruncit apelor şi ierburilor să iasă din el.

Şi a învârtosit bine munţii

9 >

Pentru binele vostru şi al turmelor voastre.

El este cel care a înfăptuit facerea în prima zi.

După aceea el a repetat ceea ce făcuse şi i-a fost şi mai uşor“ (sura 30).

Iată, în sfârşit, şi o legendă ucraineană, apărută mai târziu, în care e amintită povestea biblică despre facerea lumii:

„Când s-a gândit domnul să facă lumea – glăsuieşte legenda ucraineană – l-a chemat pe Satanail, mai-marele peste toţi îngerii, şi i-a spus: haidem, arhanghele, să mergem să facem lumea.

— De, doamne, să mergem, a răspuns Satanail. Şi au ajuns la o mare, neagră-neagră, de-i zicea beznă. Spuse domnul lui Satanail: vezi tu bezna asta?

— Văd, doamne.

— Apoi aruncă-te, zise el, în bezna asta până la fund şi să-mi aduci de-acolo o mână de nisip. Dar, când vei lua nisipul, bagă de seamă să spui: te iau, ţărână, în numele domnului.

— Bine, doamne, aşa voi face. Şi s-a scufundat Satanail în bezna aceea şi a ajuns până la nisip. Dar inima i s-a umplut de zavistie. Nu, doamne, zise el în gând, să mai pun alături şi numele meu. Să fie şi al meu ce-i al tău. Ia el din nisip şi spune: te iau, ţărână, în numele domnului şi al meu. A zis şi a dat să iasă la faţa apei, dar apa îi spălă nisipul din mâini. Strânse el pumnul cât putu de tare, dar cum să-l păcălească pe dumnezeu? Când a ieşit din mare, nu-i mai rămăsese niciun fir de nisip, totul îl spălase apa.

— Să nu mai faci pe hâtrul, Satanaile – spuse domnul.

— Du-te iar şi să nu mai adaugi numele tău. S-a dus din nou Satanail şi iar a spus: te iau, ţărână, în numele domnului şi al meu. Şi iar i s-a scurs nisipul printre degete. De-abia a treia oară când s-a afundat a spus drept: te iau, ţărână, în numele domnului. Şi-apoi n-a mai strâns pumnul, ci a purtat nisipul iac-aşa în palmă, ca să-l ia apa. Dar degeaba: cât a luat în mână, atât i-a adus lui dumnezeu. Şi a luat dumnezeu mâna aceea de nisip, s-a preumblat prin mare şi a presărat nisipul. Iar Satanail se făcea că-i sărută mâna şi mai lingea din nisip. În gândul lui; să mai dosesc barem o ţără pentru mine şi-apoi să clădesc pământul cum ştiu eu. Dar domnul a împrăştiat tot nisipul şi l-a întrebat: Ce-i, măi Satanaile, nu mai avem nisip?

— Păi dacă nu-i, doamne, nu-i şi pace.

— Apoi să-l binecuvântăm, zise domnul, şi a binecuvântat pământul în cele patru zări, şi cum l-a binecuvântat a prins pământul să crească. Creştea pământul şi împreună cu el creştea şi nisipul din gura lui Satanail. Aşa creştea de-i plesneau buzele. Dumnezeu îi zise: scuipă, Satanaile. A început el să scuipe şi să tuşească şi pe unde a scuipat s-au făcut» stânci, pe unde a scuipat mai tare s-au ridicat munţi înalţi“.

Potrivit unei alte legende, aşa au apărut mlaştinile, pustiurile şi pământurile sterpe. „Iaca de aceea nu-i pământul otova. Şi se mai spune că stâncile şi munţii aceia ar tot fi crescut dumnezeu

ştie cât, dar au spus o vorbă Petru şi Pavel şi-apoi n-au mai crescut. Dar domnul îi zise lui Satanail: acum vom sfinţi pământul, dar să-l lăsăm să mai crească oleacă, iar noi în vremea asta ne-om odihni. Bine zici, doamne, răspunse Satanail. Şi s-au culcat să mai tragă un pui de somn. Domnul chiar a adormit, dar Satanail s-a tot gândit cum să facă, cum să dreagă să pună el mâna pe pământ. Şi-l luă pe dumnezeu în braţe şi vru să-l arunce în apă, dar ia marea de unde nu-i. Fuge el spre miazănoapte, nu se vede marea; aleargă în toate cele patru zări, dar nu dă de mare nicăieri. Când a văzut că nu face nicio ispravă, l-a adus pe dumnezeu de unde l-a luat şi s-a culcat şi el alături. A răbdat un pic şi l-a trezit pe dumnezeu: scoală, doamne, să târnosim pământul. Dar dumnezeu îi spuse: n-ai tu grijă, Satanaile, pământul meu e sfinţit, l-am sfinţit eu noaptea asta în toate cele patru zări ale lui“.

Au fost scrise până acum zeci de cărţi care Cuprind legende asemănătoare despre facerea lumii, şi dacă unora le pare caraghios felul de a gândi al negrilor sau al mexicanilor în această privinţă, alţii în schimb râd cu poftă de varianta ucraineană a povestirii despre facerea lumii. Ne întrebăm atunci prin ce ar fi mai bună sau mai verosimilă povestirea evreiască şi cea creştină (amândouă sunt identice) pe care le găsim în Biblie?

În timpul petrecut în captivitatea babiloneană, evreii din vechime au citit, desigur, sau au auzit de la stăpânii lor o mulţime de legende despre facerea lumii, care apoi au fost transmise din gură în gură, până când cineva le-a adunat la un loc şi le-a aşternut în scris. Acum însă şi evreul credincios şi creştinul pretind că aceste poveşti sunt „adevărate11.

Iar la drept vorbind, poveştile maorilor sau ale negrilor conţin tot atât adevăr şi sfinţenie cât şi povestirea biblică despre facerea lumii, povestire a unor oameni care erau şi ei pe jumătate sălbatici.

Noi am prezentat anume câteva din aceste legende spre a putea fi puse alături. Comparaţi-le, alegeţi oricare din ele şi veţi vedea că toate nu sunt altceva, aşa cum arată întemeietorul socialismului ştiinţific, Friedrich Engels, decât reflectarea fantastică a lumii înconjurătoare în mintea oamenilor.

Capitolul al vil-lea PRIMA CĂDERE ÎN PĂCAT

/ (iţiţi primele două capitole ale Bibliei şi veţi vedea

cât de mult se bucura zeul evreilor Elohim-Iahve

L de tot ce făcuse. Însemna mereu în agenda sa cât de bine a zidit el lumea în cele şase zile ale facerii. Şi a privit dumnezeu la toate câte le făcuse şi iată erau „bune foarte41 (I, 31). Şi cum acest dumnezeu era atotputernic şi la cuvântul lui din toate văgăunele ieşeau fiare şi reptile, în ape înotau peşti, în văzduh zburau păsări, iar pe pământ creşteau arbori şi ierburi, cititorul scripturilor este gata să creadă că dumnezeu a făcut într-adevăr bine tot ce a făcut. Deodată însă ne pomenim că lucrurile nu stau tocmai aşa, că n-a ieşit totul [chiar atât de bine. De pildă, capitolul al treilea începe prin a ne spune cum că şarpele era „cel mai viclean dintre toate fiarele câmpului pe care le făcuse domnul dumnezeu". Şi el a zis către femeie: „Adevărat este că a poruncit dumnezeu să nu mâncaţi din toţi pomii grădinii?“ Şi a răspuns femeia şarpelui: „Din roadele pomilor grădinii avem voie să mâncăm, dar din iodul pomului care este în mijlocul grădinii, a spus dumnezeu: Să nu mâncaţi din el, nici să nu vă atingeţi de el, ca să nu muriţi!“. Atunci şarpele zise către femeie: „Nu veţi muri de loc! Dar dumnezeu ştie că, în ziua când veţi mânca din el, deschide-se-vor ochii voştri şi veţi fi ca dumnezeu, cunoscând binele şi răul“ (III, 1—5). Vedeţi dar ce prost a ieşit până la urmă totul! Şarpele s-a dovedit a fi mai viclean decât toate celelalte fiare. Cine l-a făcut însă viclean? Biblia afirmă că toate animalele şi tot ce există pe pământ a fost făcut de dumnezeu. Aşadar, acelaşi dumnezeu (Elohim), sau mai exact zeii biblici, l-au înzestrat pe şarpe cu această viclenie deosebită.

În capitolul al doilea se povesteşte cum aceşti zei au sădit o grădină şi au spus omului: „Din toţi pomii grădinii vei mânca. Dar din pomul cunoştinţei binelui şi răului să nu mănânci, fiindcă în ziua în care vei mânca din el, vei muri!“ (II, 16—17). Ce năzdrăvănie o mai fi şi asta? Ce-i cu şarpele acesta care o ispiteşte pe cea dintâi femeie? Şi de bună seamă că tot dumnezeii evreilor au fost aceia care au făcut femeia mai slabă de înger, ca să se lase mai uşor ispitită de şarpe. Când îi întrebăm pe popi despre acest şarpe şi cum s-au petrecut lucrurile cu prima cădere în păcat, ei încep să ne explice că prin şarpe trebuie să înţelegem diavolul, care s-a înfăţişat Evei sub chipul unui şarpe. Dar nici în primul, nici în al doilea capitol al Facerii nu se pomeneşte de loc despre diavol. De unde a apărut

atunci acest diavol, cine l-a făcut şi, la urma urmelor, de ce dracu l-o fi făcut? Bizuindu-se pe diverse pasaje din „sfânta Scrip- tură“, sau, mai bine zis, reluând pur şi simplu poveştile cu duhuri, demoni şi draci ale popoarelor sălbatice sau pe jumătate sălbatice, popii explică lucrurile spunând că diavolii sunt făcuţi, ca şi îngerii, tot de dumnezeu. Episcopul Maca- rie, mitropolitul Moscovei şi al Kolomnei 13, a scris şi a tipărit la timpul său o carte de căpătâi pentru popi intitulată „Teologia ortodoxă-dogmatică“. În această carte, Maca- rie, fireşte, nu spune nimic nou, ci repeta pur şi simplu ceea ce timp de mii de ani înaintea lui propovăduiseră alţi şarlatani şi scamatori. Mitropolitul Macarie povesteşte cum şi-a făcut dumnezeu slugi pentru trebuinţele sale, dându-le numele de îngeri. Şi astăzi mai discută popii, căutând să stabilească în ce zi au fost creaţi îngerii. Unii spun că înainte de facerea cerului şi pământului, alţii că în prima zi, iar alţii – că după cele şase zile ale creaţiei. De asemenea popii au discutat multă vreme dacă îngerii au trup. Unii dintre ei, ca Origen, Metodie şi Teognost14, afirmau că îngerii ar avea trup. Ce sex au însă? S-au ciorovăit timp îndelungat şi, în sfârşit, au ajuns la concluzia că îngerii nu au un sex definit (cu alte cuvinte că sunt de ambele sexe, adică hermafroditi). Cei mai mulţi dintre preoţii creştini se ruşinează însă de noţiunea aceasta sau pur şi simplu nu vor să se facă de râs în ochii credincioşilor lor şi de aceea astăzi îi înfăţişează pe îngeri fără trup. Îngerii se împart după

0 „ranguri11, iar numărul acestor îngeri este foarte mare. „În-chipuie-ţi– spune „sfântul11 Chirii din Ierusalim15 – ce numeros este poporul roman; închipuie-ţi ce numeroase sunt şi celelalte popoare înapoiate din zilele noastre şi câţi oameni au pierit într-o sută de ani; închipuie-ţi câţi au fost înmor- mântaţi într-o mie de ani; închipuie-ţi apoi toţi oamenii, începând de la Adam şi până în ziua de azi: e mare mulţimea lor, dar ea este totuşi mică în comparaţie cu îngerii, care sunt şi mai mulţi. Ei sunt nouăzeci şi nouă de oi, în timp ce neamul omenesc este numai o oaie. După întinderea locului se poate judeca despre mulţimea locuitorilor. Pământul locuit de noi parcă ar fi un punct în mijlocul cerului. Aşadar, cerul care înconjură pământul are cu atât mai mulţi locuitori, cu cât mai mare este spaţiul; iar cerul cerurilor are un număr infinit de locuitori11.

Conform doctrinei sfinţilor părinţi, îngerii se împart după

ranguri şi trepte. Mitropolitul Macarie spune că biserica ortodoxă trebuie să adopte părerea „sfântului11 Dionisie Areopagitul 16, potrivit căruia „îngerii se împart în nouă feţe, iar aceste nouă feţe în trei ranguri. În primul rang intră cei care sunt mai apropiaţi de dumnezeu, ca: prestolnicii, heruvimii şi serafimii. În rangul al doilea – puterile, stăpânirile şi forţele. În al treilea – îngerii, arhanghelii şi principiile11.

Te îngrozeşti pur şi simplu la gândul că milioane de oameni au învăţat asemenea absurdităţi, născociri şi neghiobii. Închipuiţi-vă numai: dumnezeu a creat o parte a îngerilor pentru confortul său personal, iar cealaltă parte pentru a avea curieri la îndemână (pasămite nu avea nici telefon, nici telegraf şi nici radio la dispoziţie pentru a comunica oamenilor voia sa). Desigur, ar fi putut să-şi facă cunoscută voia printr-o proclamaţie tipărită pe care s-o fi aruncat apoi din cer pe pământ, dar n-avea tipografie, iar îngerii erau toţi analfabeţi, nu ştiau nici carte, nici să tipărească. Potrivit dogmelor evreieşti şi celor creştine, ocupaţia de căpetenie a acestor îngeri este să cânte cât e noaptea de mare imnuri de slavă domnului. Cu atâta cântare trebuie să fie acolo o hărmălaie atât de mare, încât bătrânul dumnezeu al evreilor a asurzit desigur de mult şi nu mai aude văicărelile rabinilor şi ale credincioşilor care se înalţă spre el. Mahomedanii au umplut şi ei cerul cu un miliard de îngeri care-l slăvesc pe Alah. După cum pe pământ orânduirea de stat cere ca ţarii, regii, sultanii şi împăraţii să fie înconjuraţi de miniştri, de înalţi demnitari şi de funcţionari de toate rangurile, tot aşa şi în cer, popii au creat un împărat ceresc după modelul celui de pe pământ, în jurul căruia se învârtesc aceiaşi dregători de toate rangurile şi gradele.

De unde a apărut totuşi diavolul? Potrivit bisericii ortodoxe, dumnezeu a făcut pe draci din îngeri (buni trebuie să mai fi fost îngerii care au fost preschimbaţi în draci!). Pasămite dumnezeu i-a făcut buni, iar aceştia au devenit răi de la sine. Există oare ceva mai netot decât această învăţătură? Dumnezeul atotputernic şi atoateştiutor zămisleşte îngerii. Aceştia după câtăva vreme încetează să-i mai dea ascultare şi să se mai teamă de el. Dumnezeu îi alungă din cer şi-i preface în diavoli, dându-le pe mână puterea imensă de a dispune de om atât în viaţă cât şi după moartea lui. Uneori, diavolul sau satana, cum i se mai spune, îl biruie chiar şi pe dumnezeu. Răul învinge binele

şi omuupăcătu- ieşte. De unde a apărut, cum s-a născut această dogmă? Ea nu este altceva decât unul din basmele de care sunt pline religiile antice şi care vorbesc despre lupta existentă în natură şi societate dintre principiul binelui şi al răului, dintre lumină şi întuneric. Unii zei întruchipează binele, alţii răul; unii sunt îngeri, iar alţii diavoli, în sfârşit, unii zei simbolizează forţele naturii, binefăcătoare omului, iar alţii – pe cele potrivnice lui. Asemenea basme sunt deosebit de folositoare popilor, care de altfel au şi creat o serie întreagă de dogme despre tot felul de vrăji, rugăciuni, cădelniţe, icoane, lumânări, cruci şi alte lucruri şi semne care

— Spun ei – pot învinge puterile răului şi aduce triumful binelui. Pentru asemenea vrăji, în care au devenit specialişti, li se plăteşte vârtos de către drept-credincioşii lor. Cu ajutorul unor astfel de vrăji ei au ajutat şi ajută încă şi azi pe exploatatori să stăpânească. Cu aceste vrăji au luptat popii şi chiaburii împotriva muncitorilor şi ţăranilor în timpul revoluţiei. Dar nu numai biserica ortodoxă, ci şi cea mozaică, mahomedană etc. Au umplut lumea cu tot felul de şaitani, şeidini (draci), care, după dogmele acestor religii, îl pândesc pe om în timpul vieţii şi îi înhaţă trupul păcătos după moarte ca să-l chinuiască, să-l tortureze în iadul creştin, evreiesc sau musulman.

Popii ne învaţă că diavolii au fost creaţi la început în chip de îngeri. Dar când s-a petrecut transformarea lor în diavoli? în această privinţă, oricât s-ar strădui ei să ne ducă de nas, nu sunt în stare să ne spună nimic. În schimb ştiu „foarte precis“ cum au decăzut duhurile rele. Dacă întrebăm: aceste duhuri au decăzut deodată? Popii răspund: Nu, la început a decăzut doar unul, căpetenia lor. Acesta a atras după sine şi pe ceilalţi. Dumnezeul biblic nu putea, bineînţeles, să urmărească ceea ce făcuse într-aşa grabă. Doar nu-i treabă uşoară să făureşti lumea întreagă în şase zile şi să mai faci şi peste un miliard de îngeri! Astfel, n-a băgat de seamă că dăduse naştere unui nesupus, care a tras apoi după sine pe toţi cei ce nu mai voiau să-l asculte pe dumnezeul vechilor evrei. Sfinţii părinţi au discutat timp îndelungat asupra întrebării: care a fost primul înger decăzut? Unii susţineau că fusese icel mai desăvârşit dintre toţi îngerii; alţii îi atribuiau acestuia rangul de arhanghel, căreia i s-a încredinţat să comande o ceată de îngeri, dar care i-a răzvrătit împotriva lui dumnezeu. Sfinţii părinţi au date

„exacte14 chiar şi despre felul cum au păcătuit îngerii care s-au preschimbat în draci. Unii dintre ei afirmă că aceşti îngeri aveau unele legături nelegiuite cu fiicele omului şi îşi sprijină afirmaţia pe cuvintele Bibliei (VI, 2): „Atunci au văzut fiii lui dumnezeu că fetele oamenilor sunt frumoase şi şi-au luat de neveste, din toate, pe acelea pe care şi le-au ales44. Alţii spun, dimpotrivă, că îngerii au decăzut cu mult înainte de apariţia primului om şi că păcatul săvârşit de ei a fost invidia (dar cine i-a înzestrat cu invidie?). În sfârşit, alţii spun că primul păcat a fost trufia (de unde această trufie?). Dar cât timp diavolii vor rămâne diavoli? Vor mai deveni ei oare vreodată îngeri? La aceste întrebări biserica răspunde că diavolii au fost pedepsiţi la muncă silnică pe viaţă şi că totodată ei sunt călăii omului – cu voia aceluiaşi dumnezeu atotputernic, pentru că fără voia lui nici măcar un fir de păr nu i se clinteşte omului de pe cap.

Să ne întoarcem acum la căderea onralui în păcat. Aşadar, diavolul, care, după basmele popeşti, fusese creat pe pământ în chip de înger, s-a travestit în şarpe şi a ispitit pe Eva să guste mărul din pomul cunoaşterii binelui şi răului. Băgaţi bine de seamă, diavolul nu spune: „dumnezeu11, ci spune: „veţi fi ca dumnezeii41 care cunosc binele şi răul. Dar chiar în toată cartea Facerii, atât în primul capitol cât şi în cel de-al doilea şi în multe altele, unde dumnezeu este denumit prin cuvântul „elohim44, se vorbeşte nu despre un singur dumnezeu, ci despre mai mulţi, deoarece cuvântul elohim înseamnă „zeii puternici şi mari41. Aceşti mari şi puternici zei interzic omului să mănânce anumite fructe. Se tem că atunci oamenii vor deveni asemenea lor.

Primii oameni biblici erau, aşadar, deja răzvrătiţi împotriva dumnezeilor lor (elohim). „Şi femeia, văzând că rodul pomului este bun de mâncare şi ispititor la vedere şi de dorit, ca unul care dă înţelepciune, a luat din roadele lui şi a mâncat şi a dat şi bărbatului ei, care era cu ea şi a mâncat şi el. Atunci li s-au deschis ochii la amândoi şi şi-au dat seama că sunt goi şi au cusut frunze de smochin şi şi-au făcut pestelci44 (III, 6—7). Şi aşa, cu toate că au mâncat fructul oprit, nici Adam şi nici Eva n-au murit. Ameninţarea dumnezeilor vechilor evrei, elohim, s-a vădit a fi o vorbă goală, o sperietoare doar. Biblia spune însă că în acel moment ei „au auzit umbletul domnului dumnezeu, care se plimba în adierea serii prin grădină, şi s-au ascuns Adam şi femeia lui de faţa domnului dumnezeu printre pomii grădinii. Şi

a strigat domnul dumnezeu pe Adam şi i-a zis: Unde eşti? Atunci el a răspuns: Auzit-am paşii tăi în grădină şi m-am temut, fiindcă sunt gol şi m-am ascună. Şi a zis domnul: Cine ţi-a spus ţie că eşti gol? Nu cumva ai mâncat din pomul din care ţi-am poruncit să nu mănânci?“ (III, 8—11).

Luaţi aminte, dumnezeii Bibliei interzic spiţei omeneşti să se hrănească cu fructele unui anumit pom. Ei atribuie acestui pom o importanţă miraculoasă, o semnificaţie tainică. Lucrurile se petrec întocmai ca la sălbaticii care consideră multe obiecte tabu17, interzise. Popoarele primitive credeau că în unele animale, plante, pietre, ca, de altfel, în toate lucrurile, se ascund zei, duhuri, forţe vrăjmaşe sau prietene, în puterea cărora stau viaţa, moartea precum şi întreaga existenţă a omului. Dumnezeii scripturilor se deosebesc foarte puţin de aceşti sălbatici, căci îşi au şi ei un „tabu“ al lor – pomul oprit. Aceşti dumnezei şi-au sădit o grădină în care lucrează şi pe care o păzesc oamenii din seminţia lui Adam şi a Evei. Când se odihnesc în zilele de arşiţă, dumnezeii coboară şi se plimbă prin ea, pe sub coroanele umbroase ale copacilor (în ceruri, pesemne, nu există păduri). Aceşti dumnezei vorbesc în limba ebraică. Dacă Adam şi Eva se ascund după copaci, dumnezeii, deşi sunt atotputernici şi atotvăzători, nu-i pot găsi şi-l strigă pe Adam: „Adame, unde eşti?“ E absolut de neînţeles de ce dumnezeu atotştiutorul, care, potrivit Bibliei, *ştie totul dinainte,* trebuie să-l strige pe Adam ca să-l găsească. Credincioşii ne răspund că „dumnezeu procedează astfel pentru că vrea să-l pună la încercare pe Adam“. Bine, *dar la ce să-l încerce*? *Dacă el este atotştiutor, trebuie să ştie dinainte ce-i va răspunde Adam.*

În povestirea biblică, Adam, pe bună dreptate, dă vina pe soaţa sa: „Femeia pe care mi-ai dat-o să fie cu mine – spune el –, ea mi-a dat din pom şi eu am mâncat!“ Şi în fond Adam are perfectă dreptate. Dacă e aşa cum scrie în Biblie, adică dacă într-adevăr dumnezeu a făcut-o pe Eva, atunci, desigur, toată răspunderea pentru felul de a fi al Evei cade asupra lui dumnezeu. Dacă el ar fi dat-o de mică pe Eva lui Adam ca s-o educe şi dacă acesta i-ar fi dat o creştere proastă, atunci ar fi putut fi tras la răspundere. Dar Adam trăise cu Eva doar câteva zile şi în totală neştiinţă, deoarece încă nu mâncase din pomul cunoaşterii binelui şi răului.

Dumnezeul vechilor evrei începe interogatoriul Evei astfel: „Şi

a întrebat-o domnul dumnezeu pe femeie: «Pentru ce ai făcut aceasta?» Iar femeia a răspuns: «Şarpele m-a amăgit şi eu am mâncat» “. Eva are şi ea dreptate, căci viclenia şarpelui o făcuse tot dumnezeu, care, potrivit Bibliei, *crease totul* pe lume. Elohim (dacă n-ar fi fost decât o fiinţă obişnuită) ar fi trebuit să se ruşineze auzind răspunsul plin de bun simţ al Evei, deoarece chiar el trimisese şarpele provocator. Când colo, el începu să arunce ocări şi blesteme asupra făpturii create de el însuşi: „Zis-a domnul dumnezeu către şarpe: «Pentru că ai făcut aceasta, blestemat să fii tu între toate dobitoacele şi între toate fiarele câmpului, pe pântece să te târăşti şi pulbere să mănânci în toate zilele vieţii tale!» “ (III, 14). Înfricoşător blestem! Dar dacă vom studia lumea animalelor, vom vedea că şarpele nu e chiar atât de blestemat şi obidit de natură, ba chiar vom putea constata că e mai ager, mai iscusit şi mai puternic decât multe alte animale; în afară de asta, e foarte bine adaptat la mediul în care trăieşte şi nu pare a fi de loc blestemat faţă de celelalte dobitoace. E pur şi simplu caraghios să vezi mânia cu care sălbaticul Elohim osândeşte şarpele să se hrănească toată viaţa numai cu ţărână, căci de fapt *şarpele nu se hrăneşte de loc cu ţărână* şi fiecare dintre noi ştie că el mănâncă broaşte, şoareci şi alte animale, iar şerpii mari tropicali pot înghiţi chiar un viţel; înseamnă deci că şarpele nu l-a ascultat pe dumnezeul biblic. Totodată femeii, dumnezeu i-a spus: „Voi înmulţi foarte suferinţele sarcinii tale! întru dureri vei naşte fii; şi dorul tău va fi după bărbatul tău şi el te va stăpâni“ (III, 16). Ia gândiţi-vă, îndeosebi voi, femeile: atunci când naşteţi un copil, când aduceţi pe lume o nouă fiinţă omenească, când naşteţi în dureri şi suferinţi potrivit basmului scornit de religie, lucrurile se petrec astfel nu pentru că trupul vostru nu este destul de desăvâr- şit pentru a naşte fără chinuri, ci, după dogmele „sfintei biserici44, pentru că, în timpuri îndepărtate, o oarecare femeie sălbatică din neamul lui Adam, pe nume Eva, a mâncat un merişor! Dar ce aţi spune oare despre un om care s-ar apuca să blesteme *toate generaţiile viitoare* numai pentru că un copil i-a furat din grădină un măr oprit? L-aţi numi desigur crud, sălbatic şi nebun. Iată însă că dumnezeul vechilor evrei (care este în acelaşi timp şi al creştinilor) blestemă şi mai înspăimântător neamul omenesc din pricina unui singur măr. Dar popii se servesc de această povestire nu pentru a arăta cruzimea lui dumnezeu, ci

pentru a sădi în mintea credincioşilor ideea profitabilă exploatatorilor de-a lungul vremurilor că toate suferinţele omenirii se trag de la „păcatul originar“, se datoresc, adică, faptului că Adam şi Eva au mâncat un merişor. Popii se servesc de această bazaconie pentru a insufla oamenilor muncii ideea că suferinţele la care îi osândeşte societatea în care domnesc exploatatorii – capitaliştii şi moşierii – sunt o pedeapsă dumnezeiască pentru acel merişor, pe care o Evă inexistentă l-a mâncat într-un rai inexistent. Şi azi încă milioane de oameni din diferite ţări, înşelaţi de popi, mai cred acest lucru, fapt care îi împiedică de a se elibera din cătuşele suferinţelor îndurate sub dominaţia capitalului.

Nu este oare de-a dreptul ruşinos să credem în asemenea basme? Priviţi lumea animalelor. Vaca, de exemplu, nu se chinuieşte şi ea când fată viţelul? Nu mor atâtea animale în timpul naşterii? De ce atunci nu se pomeneşte nimic în Biblie despre căderea în păcat a vacii? Să fi păcătuit oare şi vaca, dacă şi ea trebuie să nască în dureri? Cercetaţi ştiinţa şi veţi afla cât de absurd este acest basm despre cauzele suferinţelor din timpul naşterii. Veţi vedea că în alcătuirea corpului există multe imperfecţiuni şi că suferinţele omului provin tocmai din cauza nedesăvârşirii corpului său şi din aceea că unii oameni mai trăiesc încă în condiţii insalubre, nenor- *f ’*

male, iar în societatea împărţită în clase antagoniste exploatarea neomenească la care sunt supuşi oamenii muncii le creează acestora condiţii de viaţă deosebit de grele. Astăzi se ştie însă că nu este nicidecum obligatoriu ca femeia să nască în dureri. Succesele ştiinţei din U.R.S.S. Au dat posibilitate femeilor în masă să nască fără dureri. Astfel, oamenii de ştiinţă sovietici au sfărâmat vechiul „blestem dumnezeiesc”.

Dar dumnezeul scripturilor nu se mulţumeşte numai cu blestemul aruncat asupra femeii şi şarpelui, ci blestemă tot neamul omenesc, ba chiar întregul pământ. „Iar lui Adam i-a zis: Pentru că ai ascultat de îndemnul femeii tale şi ai mâncat din pomul din care ţi-am poruncit: «Să nu mănânci din el» – blestemat să fie pământul din pricina ta! Cu trudă să te hrăneşti din el în toate zilele vieţii tale! Spini şi pălă- midă să-ţi aducă şi să mănânci buruienile câmpului. Întru sudoarea feţei tale să mănânci pâine, până când te vei întoarce în pământ, căci din el ai fost luat. Căci pulbere eşti şi în pulbere te vei întoarce!“ (III,

17—19). Când un copil se loveşte de ceva, el crede că lucrul de care s-a lovit e vinovat şi de aceea bate peretele sau masa de care s-a lovit şi le mustră spunând: „Na! Na!“ Sălbaticul se deosebeşte foarte puţin de acest copil. Dacă îl va lovi o piatră căzută de undeva, el sau se va închina acestei pietre şi o va ruga să nu-i mai facă vreun rău, sau va începe să o blesteme şi să o lovească, considerând-o o fiinţă vie. Dumnezeul scripturilor nu se prea deosebeşte de acest sălbatic. Şi el blestemă pământul, care nu i-a greşit cu nimic şi pe care, de altfel, potrivit Bibliei, el singur l-a făurit. Dar cu toate absurdităţile pe care le cuprinde, Biblia a fost totuşi un puternic instrument în mâinile popilor şi ale claselor exploatatoare, cu ajutorul căruia încercau să demonstreze muncitorilor că ei nu-şi vor putea agonisi pâinea decât în sudoarea frunţii, adică numai prin muncă istovitoare şi silnică. În lanurile acestor muncitori vor creşte întotdeauna numai spini şi pălămidă, adică buruieni şi ierburi. *De ce însă oamenii bogaţi, domnii moşieri şi capitalişti din toate ţările nu mănâncă nici spini, nici pălămidă şi nici ierburi, ci mănâncă numai ceea ce vor, adică tot ce este mai bun pe acest pământ? De ce ei nu-şi procură niciodată pâinea în sudoarea frunţii*? *Ori poate dumnezeu a blestemat numai masele muncitoare şi blestemul lui nu se răsfrânge şi asupra celor bogaţi?*

Toate aceste „blesteme dumnezeieşti14 din Biblie, toate aceste chinuri şi suferinţe la care, potrivit dogmelor popeşti, îl osândeşte dumnezeu pe om, n-au nicio trecere în U.R.S.S. – ţara socialismului biruitor. În U.R.S.S. Nu există şomaj, sărăcie şi suferinţe ale maselor. Munca este aici o chestiune de cinste şi de glorie, iar nu un blestem dumnezeiesc, cum stă scris în Biblie.

După toate câte a săvârşit, dumnezeu, el s-a făcut şi croitor: „Şi a făcut domnul dumnezeu lui Adam şi femeii sale veşminte de piele şi i-a îmbrăcat cu ele11 (III, 21). (Straşnic meşter, priceput la toate!). Primul croitor face, aşadar, haine de piele şi în rai se deschide astfel primul atelier de croitorie cu firma: „Iahve-Elohim & Co. Facem haine de piele44. Îmbrăcându-i, acest croitor a spus: „Iată, Adam s-a făcut ca unul dintre noi, cunoscând binele şi răul. Şi acum să nu întindă mâna şi să ia şi din pomul vieţii şi să mănânce şi să trăiască în veci! Deci l-a scos domnul dumnezeu din grădina Edenului, ca să lucreze

pământul din care fusese luat. Şi l-a gonit pe Adam la răsăritul grădinii Edenului. Apoi a pus heruvimi cu sabie de flacără, ca să păzească drumul spre pomul vieţii“ (III, 22—24). Cu alte cuvinte, Adam şi Eva au fost deportaţi ca nişte hoţomani şi osândiţi la muncă silnică pe viaţă, iar la intrarea pe domeniile dumnezeilor Iahve-Elohim şi compania a fost pus un străjer ceresc cu o sabie de flacără, cu straşnică poruncă să nu lase pe nimeni înăuntru. Dar întrucât acum nu mai erau robii lui Elohim, ci nişte şerbi eliberaţi, Adam şi Eva au primit îmbrăcăminte.

Ţineţi, desigur, minte că, potrivit Bibliei, raiul era situat pe pământ. Este indicat chiar locul acestui rai, se dă şi numele râurilor care-l străbat. Aceste râuri există şi astăzi şi ele se află în Asia şi în Africa. Toate aceste locuri au fost bine cercetate, şi n-a rămas niciun petic de pământ pe unde să nu fi trecut piciorul omului, dar în toate aceste locuri locuite azi de oameni nu există niciun fel de rai.

În ţările capitaliste, pomul vieţii şi al cunoaşterii, adică bunurile vieţii şi roadele ştiinţei sunt transformate în proprietatea privată a claselor exploatatoare, iar popii de toate credinţele sunt acei paznici care au oprit şi opresc accesul oamenilor muncii la aceste bunuri. Religia a fost şi rămâne o piedică mare în calea creării pe pământ a adevăratului rai. Şi nu numai dumnezeii Bibliei, dar şi toţi ceilalţi dumnezei, toţi „Elohimii“ şi toţi stăpânitorii se tem ca ştiinţa să nu devină bunul maselor populare, pentru că atunci se va duce de râpă toată înşelătoria popilor şi capitaliştilor.

Dar oare numai pentru a îndreptăţi robia maselor a fost născocită această poveste? Desigur că nu. Cunoscutul socialist Lafargue18 dă o explicaţie foarte ingenioasă *obârşiei* acestor legende despre Adam şi Eva. El spune următoa’ rele: în vremurile de demult triburile mai puternice supuneau voinţei lor altele mai siabe. Un astfel de trib mai puternic erau „Elohimii“. „Elohimii“ erau consideraţi strămoşi ai poporului. Un timp au fost veneraţi ca strămoşi. Erau adoraţi, aşa cum toate popoarele primitive şi semiprimitive îşi venerează strămoşii, li se aduceau jertfe. Cu timpul însă acestor strămoşi li s-au atribuit însuşiri deosebite. Au fost născocite o mulţime de poveşti despre atotputernicia lor şi, ca la mai toţi sălbaticii, ei au devenit nu numai părinţii omenirii, ci şi creatorii lumii. Şi alte triburi, nu numai cele ebraice, îi consideră pe mulţi dintre zeii lor drept

strămoşi. Tribul „Elohim11 ţinea în supunere un alt trib, care se numea „Adam44. „Elohim11 a interzis celor din tribul „Adam11 să mănânce din fructele unor pomi consideraţi de ei „tabu14 şi pe care numai ei, stăpânitorii, aveau voie să le mănânce. Elohimii umblau îmbrăcaţi, în timp ce oamenii din tribul „Adam“ umblau goi, cum de altfel era obiceiul în antichitate: sclavii umblau goi, iar stăpânii lor îmbrăcaţi. Dar când sclavii, adică Adam şi Eva, au mâncat din fructele oprite, stăpânii, „Elohimii44, au început să se teamă că aceştia vor încerca să iasă de sub puterea lor şi să devină asemenea stăpânilor. Cât despre povestea cu şarpele, la toate popoarele primitive întâlnim nenumărate legende despre un şarpe sau un balaur reprezentând o zeitate în'luptă cu alte zeităţi. Multe popoare l-au considerat pe şarpe strămoşul lor, i-au înălţat temple, unde i se închinau atât lui cât şi altor zei, pe care de asemenea îi considerau strămoşii neamului omenesc. Uneori câte un popor lua chiar denumirea de şarpe, care devenea totemul clanului. Lafargue presupunea că un trib „Şarpe44 a îndemnat tribul „Adam44 să se ridice împotriva tribului „Elohim44. Din această pricină „Elohim44 a aruncat asupra şarpelui blestemul de a semăna pururi vrajbă între aceste două triburi *(Paul Lafargue,* „Mitul despre Adam şi Eva44).

Chiar versetele care se referă la legăturile dintre bărbat şi femeie se explică tot prin condiţiile vieţii popoarelor primitive. În cap. II, în versetul 24, se spune: „Va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa44. În versetul 16, cap. III, se arată însă cu totul altceva: Elohim spune femeii că de acum înainte voinţa ei va fi supusă voinţei bărbatului, care va fi stăpânul ei. Ce înseamnă însă acest lucru? înseamnă că a fost un timp, când nu bărbatul lua pe femeie şi şi-o supunea voinţei sale, ci femeia îşi alegea bărbatul, rămânând mai departe în familia mamei sale. A fost un timp când pe pământ exista orânduirea matriarhatului şi când în fruntea familiei stătea femeia. Mai târziu, ca rezultat al transformării condiţiilor eponojnice <le viaţă şi a modului de procurare a mijloacelor de existenţă, în fruntea familiei a trecut bărbatul. Acum bărbatul a început să-şi aleagă femeia, devenind stăpânul ei. Şi atunci femeile, asemenea lui Ruth din Biblie, spuneau: „încotro vei merge tu, voi merge şi eu, şi unde vei mânca tu, voi mânca şi eu; poporul tău va fi poporul meu şi dumnezeul tău, dumnezeul

meu“.

În toate aceste legende nu este însă nimic „sfânt“, căci ele nu sunt altceva decât amintiri străvechi din timpurile de sălbăticie ale omenirii, amintiri care au fost mai târziu încurcate de către autorii poveştilor biblice.

Capitolul al VIII-lea POTOPUL LUI NOE

0cum vreo 70 de ani, savantul englez Rich a descoperit pe malul stâng al fluviului Tigru, îngropat sub straturile de nisip şi pământ, vechiul oraş asirian Ninive19, care este menţionat şi în Biblie. Oraşul a fost dezgropat şi au fost scoase la lumină monumentalele palate ale împăraţilor asirieni, grădini, străzi, case de piatră şi temple împodobite cu înscripţii vechi şi cu chipuri de eroi şi de zeităţi. Astfel, ceea ce a stat ascuns sub pământ atâta amar de veacuri s-a dezvăluit din nou privirilor omeneşti. Mai minunate decât toate au fost însă uriaşele biblioteci ale împăraţilor. Dar cărţile care se găseau acolo nu erau din liârtie, ci din plăci de cărămidă, pe care erau săpate înscripţii indescifrabile. Mult timp aceste cărţi n-au putut fi citite. Mai târziu, încetul cu încetul, oamenii de ştiinţă au reuşit să le tălmăcească slovele. Printre aceste cărţi, pe plăci sparte s-au găsit şi vechi legende asiriene despre un potop. Aceste însemnări au fost făcute cu multe veacuri înainte de a fi trăit, după spusele Bibliei, legendarul Moise. Întrucât imperiul asirian a cucerit acum vreo 2.650 de ani regatul iudeu, evreii au împrumutat de la asirieni foarte multe datini şi credinţe religioase. Multe din tradiţiile religioase ale evreilor, care au intrat apoi şi în Biblie, au fost luate de la babilonieni, sub a căror stăpî- nire au căzut atunci. Aşa, de exemplu, legenda despre Mardohai şi Estera nu este, fără îndoială, altceva decât ecoul legendelor babiloniene despre Marduc şi Iştar. Totodată evreii au preluat de la asirieni şi babilonieni şi legenda despre potop. Scriitorii evrei de mai târziu au prelucrat şi au transcris aceste istorisiri, iar diferitele scrieri au fost după aceea contopite şi au format împreună legenda biblică „despre potopul lui Noe“, în care, după cum vom vedea mai departe, sunt incluse de fapt două povestiri, scrise de autori diferiţi şi chiar aparţinând unor triburi diferite. Ce spune povestea asiriană „despre potop“?

Iată pe scurt conţinutul ei.

Desfrâul oamenilor nu mai cunoştea margini. De aceea, pentru cuminţirea lor şi ca să-i înspăimânte, dumnezeu a trimis

asupra lor, una după alta, tot felul de năpaste: frigurile, seceta, sărăcia, foametea şi sterpiciunea, dar nimic n-a ajutat la îndreptarea lucrurilor. Atunci dumnezeu a hotărât să pustiască pământul şi să nimicească omenirea cea păcătoasă prin potop.

În timpul acela, în oraşul babilonian Şurippac era împărat un oarecare Ut-Napiştim, poreclit „Hasisatra“, adică „Preaînţeleptul“. Zeul înţelepciunii şi al stihiei apelor, Ea, aflând despre planul lui dumnezeu şi vrând să-l salveze pe împărat, favoritul său, i s-a înfăţişat şi i-a spus: „Om din oraşul Şurippac, strică-ţi casa şi fă-ţi o corabie din ea; lasă-ţi averile şi gândeşte-te la viaţă, urăşte averea de dragul vieţii, încarcă sămânţa a tot ce este viaţă în fundul corăbiei tale“. După aceea, Ea a arătat lui Ut-Napiştim care trebuie să fie dimensiunile corăbiei şi l-a învăţat cum să răspundă la întrebările pe care i le vor pune locuitorii nedumeriţi ai oraşului în legătură cu corabia pe care o construiau.

Ut-Napiştim a urmat întocmai sfatul zeului; în câteva zile şi-a construit o corabie uriaşă, a căptuşit-o, a uns-o cu smoală, a împărţit interiorul în mai multe încăperi, i-a pus cârmă şi catarg şi apoi a încărcat în ea toată averea sa mişcătoare, familia, rudele, „toate familiile de vieţuitoare... animale domestice şi fiare sălbatice”.

În seara zilei hotărâte s-a dezlănţuit un potop înfricoşător. Atunci împăratul a intrat în corabie şi a zăvorit uşile. În zori, totul se învălmăşea în jur într-o furtună nemaipomenită; pe cer se târa un nor mare negru, din mijlocul căruia tuna zeul furtunii, Adad. Împreună cu el, alţi zei şi alte duhuri cereşti pustiau fără milă totul. Tunetul cutremura cerul, iar fulgerele luminau pământul. Toată lumea se cufundase în beznă de nu se vedea frate pe frate şi nu se cunoştea om pe om. Chiar şi zeii s-au speriat de potopul ce curgea şi de spaimă s-au ascuns în cerul cel mai de sus, la zeul suprem, Anau. În timpul acesta zeiţa Iştar plângea amarnic pierzania neamului omenesc şi-i părea rău că se învoise să fie dezlănţuit potopul.

Şas’i zile şi şase nopţi a bântuit furtuna. Apele au acoperit întregul pământ. Abia în dimineaţa zilei a şaptea puterea apelor a început să dea îndărăt şi potopul a contenit. Pământul era acoperit de un noian de apă. „Oamenii se preschimbaseră în tină, iar gârla era mai sus de acoperiş11. Ut-Napiştim a deschis fereastra, a privit afară şi s-a pornit pe plâns. Corabia se oprise

pe Muntele Nizir şi şase zile nu s-a putut urni din loc. În a şaptea zi Ut-Napiştim a dat drumul unui porumbel, dar acesta n-a găsit un loc uscat unde să se aşeze şi s-a întors înapoi. Acelaşi lucru s-a întâmplat apoi şi cu o rândunică. A treia oară a dat drumul unui corb, care, văzând că apele scădeau, a început să se îndoape cu stârvuri şi nu s-a mai întors.

Atunci Ut-Napiştim a ieşit din corabie şi a adus jertfă de mulţumire zeilor. „Zeii au simţit mirosul (jertfelor), au adulmecat mireasma cea bună şi s-au adunat ca muştele deasupra celui care le aducea jertfă11. Zeiţa Iştar, în semn de amintire veşnică a cumplitei nenorociri, a întins pe cer colanul său de nestemate, curcubeul, şi a prins a se tângui, mânioasă pe zeul Bel, cel care pusese la cale pieirea oamenilor şi potopul. Când Bel l-a văzut pe Ut-Napiştim şi pe însoţitorii săi, care scăpaseră de la înec, s-a înfuriat peste măsură pe zeii care au dezvăluit omului planurile sale tainice. Preaînţeleptul Ea i-a arătat însă toată grozăvia pedepsei cu care îi lovise pe oameni; mulţi dintre ei pieriseră nevinovaţi, aşa că l-a sfătuit pe Bel ca pe viitor să folosească mai curând fiarele sălbatice, foametea sau ciuma, dar nu potopul. Bel s-a mai înmuiat şi s-a urcat pe corabie, a binecuvântat pe cei scăpaţi cu viaţă şi i-a aşezat în rai „I3 gurile râurilor11.

Să examinăm acum legenda biblică despre „potopul lui Noe“. După cum am mai arătat, în Biblie sunt amestecate diferite legende: unele alcătuite de evreii care credeau în „Elohim“ (legendele elohice), altele de cei care credeau în zeul „Iahvu“ sau „Iahve11 (legendele iahviste). Să lăsăm pentru moment la o parte cap. IY şi V ale Bibliei, la care de altfel ne vom întoarce în curând, şi să trecem la analiza cap. VI. Aici vom afla dintr-o dată că, „după ce oamenii au început să se înmulţească pe faţa pământului şi li s-au născut fete, atunci au văzut fiii lui dumnezeu că fetele oamenilor sunt frumoase şi şi-au luat de neveste din toate pe acelea pe care le-au ales“. Nu e nimic de mirare în această povestire despre fiii lui dumnezeu, care se însoară cu fetele omului, căci aproape toate popoarele au născocit asemenea legende despre fiii lui dumnezeu. Mulţi oameni s-au ridicat în tagma dumnezeiască şi se credea despre ei că se trag din zei. Ba chiar unii împăraţi porunceau de-a dreptul să li se alcătuiască genealogii din care să se vadă că spiţa lor se trage direct de la zei. Asemenea genealogii au fost

alcătuite pentru Alexandru Macedon, împăratul August, Genghis-han20 şi alţii. Împăraţii chinezi se intitulau fii ai cerului, iar mikadoul japonez – fiul soarelui-răsare (chiar şi despre ţarul Nikolai al II-lea popii spuneau că este „unsul lui dumnezeu1*). Atunci ce poate fi de mirare în faptul că evreii, care în acele timpuri nu se deosebeau de alte popoare sălbatice şi pe jumătate sălbatice, au născocit şi ei o legendă asemănătoare despre nişte fii ai lui dumnezeu care s-au căsătorit cu fiicele omului?

În cap. VI, versetul 4, găsim şi o poveste despre giganţi: „Iar în vremea aceea – spune Biblia – erau pe pământ uriaşi, mai ales după ce fiii lui dumnezeu intrară la fiicele oamenilor şi le născură fii. Aceştia sunt vitejii cei mai vestiţi din vechime11. Fiii lui dumnezeu despre care vorbeşte Biblia nu sunt nici mai mult, nici mai puţin decât, probabil, eroii sau duhurile legendare, pe care evreii îi considerau străbunii lor, oameni puternici şi vestiţi din moşi-strămoşi. Desigur, cu timpul, oamenii au început să le atribuie însuşiri deosebite şi să-i socotească uriaşi. La toate popoarele întâlnim, de altfel, poveşti asemănătoare despre uriaşi şi giganţi. Cu toate acestea, nicăieri în scoarţa pământului, printre atâtea vestigii ale timpurilor trecute, nu s-a păstrat vreo urmă a uriaşilor despre care povesteşte Biblia.

Se pare că totul mergea destul de bine pe pământ, atât de bine, încât chiar fiii lui dumnezeu se iubeau cu fiicele omului. Şi dintr-o dată citim următoarele (cap. VI, versetele 5—7): „Şi când a văzut domnul dumnezeu că s-a înmulţit răutatea oamenilor pe pământ şi că toată închipuirea cugetelor inimii lor este numai şi numai spre răutate, în toată vremea, i-a părut rău lui dumnezeu că a făcut pe om pe pământ şi s-a mâhnit în inima sa. Atunci a rostit domnul: Nimici-voi de pe faţa pământului pe omul pe care l-am zidit, şi pe om şi dobitoacele şi târâtoarele şi păsările cerului, căci *îmi pare rău* că le-am zidit44. Mai departe, în versetele 11—12: „Ci pământul se stricase în faţa lui dumnezeu şi se umpluse de silnicie. Şi s-a uitat dumnezeu pe pământ, şi iată se stricase, fiindcă tot trupul îşi stricase rostul său pe pământ44. Acum fiecare credincios are tot dreptul să se întrebe nedumerit: cine a umplut pământul de stricăciune? Cine a desfrânat pe oameni? Nu cumva oare chiar acei fii ai lui dumnezeu care poposeau la fiicele omului? Şi de asemenea mai putem să ne întrebăm: chiar dacă au greşit cu ceva oamenii, deşi

dumnezeu a stat de vorbă cu ei, pentru ce a fost totuşi nevoie să nimicească animalele şi păsările cerului? Cu ce au păcătuit, oare, în faţa lui dumnezeu cioara sau vrabia? Şi ce rost le-a fost dat lor pe lume, pe care ele l-au stricat? Putem, desigur, pune multe întrebări asemănătoare, dar la niciuna nu va putea vreun popă să ne răspundă altfel decât că aceasta a fost „voia lui dumnezeu44 şi „căile domnului sunt de necercetat44. Dar muncitorii şi ţăranii nu pot fi mulţumiţi cu asemenea răspunsuri stupide.

În Biblie urmează apoi o mică genealogie a lui Noe, în care se spune textual: „Iată istoria vieţii lui Noe. Noe era un om drept şi fără prihană în veacul său şi Noe umbla cu dumnezeu. Şi i s-au născut lui Noe trei feciori: Sem, Ham şi Iafet44 (VI, 9—10). Iată întreaga biografie a lui Noe! Biblia povesteşte că dumnezeu a înecat pe toţi oamenii de pe pământ şi a lăsat doar pe Noe şi pe cei trei fii ai săi. Fiecare credincios s-ar fi putut aştepta să i se arate meritele deosebite ale lui Noe, dar, după cât se vede, ele constau numai în faptul că Noe „umbla cu dumnezeu44. În ce fel umbla el cu dumnezeu, Biblia nu precizează. Suntem nevoiţi să ne mulţumim doar cu cele spuse de autorul Bibliei, şi anume că Noe era un om drept şi fără prihană. Despre cei trei fii ai săi care au scăpat şi ei de la potop nu ni se spune însă absolut nimic, nu ştim nici măcar dacă „umblau” cu dumnezeu. Urmează apoi povestea potopului. Dacă, aşa cum au făcut cercetătorii Bibliei, veţi desprinde următoarele versete: cap. VI, 13—22; cap. VII, 6—9, apoi 11, 13—15, jumătate din 16, 18—20, 24; cap. VIII, 1, jumătate din 2, jumătate din 3 până la 5, apoi 13—19; cap. IX, I-17, veţi obţine o singură povestire; restul cap. VI, versetele 5—12 şi anumite versete din cap. VII şi VIII formează o a doua povestire. Pentru mai multă claritate dăm mai jos amândouă povestirile scrise separat. În loc de cuvântul „dumnezeu” vom folosi cuvintele corespunzătoare „Elohim” şi „Iahve”.

Legenda elohistă despre potop glăsuieşte precum urmează:

„Atunci a grăit Elohim către Noe: Sfârşitul a toată făptura stă gata, în faţa mea, căci pământul s-a umplut de silnicie. Deci iată, eu îi voi nimici o dată cu pământul. Fă-ţi o corabie din lemn de chiparos. Corabia s-o faci cu cămăruţe şi s-o ungi pe dinăuntru şi pe din afară cu smoală. Iată şi măsura după care s-o faci: trei sute de coţi să fie lungimea corăbiei, cincizeci de coţi

lărgimea şi treizeci de coţi înălţimea ei. Să faci corăbiei răsuflători şi să le croieşti la un cot de acoperiş în jos, iar uşa corăbiei s-o pui într-o latură. S-o faci cu trei rânduri de cămări: rândul de jos, al doilea şi al treilea.

Şi eu iată voi aduce potopul apelor pe pământ, ca să prăpădesc tot trupul de sub cer, care are în el duh de viaţă, şi tot ce se află pe pământ să piară. Şi eu voi încheia legământul meu cu tine! Iar tu intră în corabie, tu şi feciorii tăi şi femeia ta.

Şi din toate vieţuitoarele, din toată făptura, câte două din toate să bagi în corabie, ca să rămână în viaţă, cu tine; parte bărbătească şi femeiască să fie! Din tot soiul de păsări şi de dobitoace şi din tot soiul de târâtoare ale pământului: câte o pereche din toate să vie la tine, ca să rămâie în viaţă. Iar tu ia cu tine din orice fel de hrană care e bună de mâncat şi adun-o în corabie, ca să aveţi de mâncare voi şi dobitoacele. Şi Noe a făcut toate întocmai aşa cum i-a poruncit Elohim…

Şi Noe era în viaţă de şase sute de ani, când apele potopii* lui veniră asupra pământului. Şi au intrat Noe şi feciorii săi şi femeia sa şi nurorile sale cu el în corabie din pricina apelor potopului. Din dobitoacele curate şi din cele necurate şi din păsări şi din tot ce se târăşte pe pământ. Două câte două veniră la No6 în corabie, parte bărbătească şi parte femeiască, aşa cum îi poruncise Elohim lui Noe.

În anul şase sute al vieţii lui Noe, în luna a doua, în ziua a şaptesprezecea a lunii, în ziua aceea ţâşniră toate izvoarele marelui adânc şi stăvilarele cerului se crăpară…

În ziua aceea a intrat Noe în corabie şi împreună cu el: Sem, Ham şi Iafet, feciorii lui Noe, femeia lui Noe şi cele trei femei ale fiilor săi…

Şi au intrat la Noe în corabie perechi-perechi, din toate vieţuitoarele cu duh de viaţă în ele. Şi veneau, veneau parte bărbătească şi parte femeiască, din toată făptura, precum poruncise Elohim lui Noe…

Şi apele au crescut mari şi au sporit foarte pe pământ şi corabia plutea pe faţa apelor. Şi apele au crescut uriaşe pe pământ, afară din cale, încât toţi munţii cei mai înalţi, de sub ţot cerul, fură acoperiţi. Cu cincisprezece coţi deasupra lor se ridicară apele şi munţii fură acoperiţi.

Şi au crescut apele pe pământ vreme de 150 de zile. Şi Elohim şi-a adus aminte de Noe şi de toate fiarele şi de toate

dobitoacele care erau cu el în corabie, şi dumnezeu a lăsat să bată vânt pe pământ şi apele au început să scadă. *Şi s-au închis izvoarele adâncului- şi stăvilarele cerului...*

Şi apele de pe pământ au dat înapoi puţin câte puţin şi după *o sută cincizeci de zile* au scăzut de tot. Iar în luna a şaptea, în ziua a şaptesprezecea a lunii, corabia s-a oprit pe Muntele Ararat. Şi apele au scăzut mereu, mereu până *în luna a zecea,* iar în luna a zecea, în cea dintâi zi a lunii, s-au arătat vârfurile munţilor.

Iar în anul şase sute şi unu al vieţii lui Noe, în ziua întâia din luna întâia, apele de pe pământ se uscară, şi Noe dădu la o parte acoperişul corăbiei şi se uită: şi iată că se zbicise faţa pământului. Iar în luna a doua, în ziua a douăzeci şi şaptea, pământul era uscat. Atunci a grăit Elohim către Noe şi i-a zis:

Ieşi din corabie tu şi femeia ta şi feciorii tăi şi nurorile tale. Toate vieţuitoarele care sunt cu tine, din toată făptura, şi păsări, şi dobitoace şi tot felul de târâtoare, care se târăsG pe pământ, scoate-le cu tine, ca să mişune pe pământ şi să se prăsească şi să se înmulţească pe pământ! Deci au ieşit din corabie Noe şi feciorii lui şi femeia lui şi nurorile lui. Toate vieţuitoarele, toate târâtoarele şi toate păsările şi tot ce se mişcă pe pământ după soiurile lor“.

Aşa sună prima din legendele biblice despre potop.

Părţile din Biblie care au intrat în cealaltă povestire, iahvistă, despre potop sună astfel:

„Şi când a văzut Iahve că s-a înmulţit răutatea oamenilor pe pământ şi că toată închipuirea cugetelor inimii lor este numai şi numai spre răutate, în toată vremea, i-a părut rău lui Iahve că a făcut pe om pe pământ şi s-a mâhnit în inima sa. Atunci a rostit Iahve: Nimici-voi de pe faţa pământului pe omul pe care l-am zidit şi pe om şi pe dobitoacele şi târâtoarele şi păsările cerului, căci îmi pare rău că le-am zidit. Ci Noe a aflat har în ochii lui Iahve. Iată istoria vieţii lui Noe. Noe era om drept şi fără prihană în veacul său şi Noe umbla cu dumnezeu. Şi i s-au născut lui Noe trei feciori! Sem, Ham şi Iafet. Ci pământul se stricase în faţa lui Iahve şi se umpluse de silnicie. Şi s-a uitat Iahve pe pământ şi iată se stricase, fiindcă tot trupul îşi stricase rostul său pe pământ.

Şi a zis Iahve lui Noe: Intră tu şi toată casa ta în corabie, căci numai pe tine te-am cunoscut drept, înaintea mea, în neamul

acesta. Din toate dobitoacele cele curate *ia cu tine câte şapte perechi,* parte bărbătească şi parte femeiască. Aşişderea şi din păsările cerului *câte şapte* perechi, bărbă- tuşul şi găinuşa, ca să le dăinuiască sământă pe toată faţa pământului. Căci peste şapte zile eu voi slobozi ploaie pe pământ timp de patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi şi voi şterge de pe faţa pământului toate făpturile jie care le-am zidit...

Iar când s-au împlinit şapte zile, apele potopului au pornit pe pământ...

Şi *a ţinut ploaia pe pământ* patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi.

În ziua aceea a intrat Noe în corabie şi împreună cu el: Sem, Ham şi Iafet, feciorii lui Noe, femeia lui Noe şi cele trei femei ale fiilor săi. Apoi tot felul de fiare şi tot felul de dobitoace şi tot soiul de târâtoare, care se târăsc pe pământ, şi tot felul de păsări şi tot felul de păsărele şi de zburătoare. Şi au intrat la Noe în corabie... Apoi Iahve a închis uşa după el. Şi a stârnit potopul patruzeci de zile pe pământ şi au crescut apele şi au ridicat corabia, şi ea plutea pe deasupra pământului.

Atunci pieri toată făptura care se mişcă pe pământ: păsări, dobitoace şi fiare, cât şi toate vietăţile care mişună pe pământ, precum şi toţi oamenii. Toate vieţuitoarele de pe uscat cu suflare de viaţă în nările lor, toate pieiră. Astfel au fost stârpite toate făpturile de pe faţa pământului, de la om până la dobitoc, până la târâtoare, până la păsările cerului; stârpite au fost de pe pământ şi au rămas numai Noe şi cu cei ce se aflau cu el în corabie.

Şi ploaia din cer a contenit... Iar după ce au trecut patruzeci de zile, Noe a deschis fereastra corăbiei pe care o făcuse. Şi a dat drumul unui corb. Acesta a ieşit, ducându-se. Şi întorcându-se, până ce s-au uscat apele de pe pământ. Şi după şapte zile Noe a dat drumul unui porumbel din corabie, ca să se încredinţeze dacă s-au scurs apele de pe faţa pământului. Ci porumbelul n-a găsit unde să-şi odihnească talpa piciorului şi s-a întors la Noe în corabie, căci apele erau pe toată faţa pământului. Atunci Noe şi-a întins mâna şi a apucat porumbelul şi l-a băgat la sine în corabie. Şi a aşteptat încă şapte zile şi a dat drumul iar porumbelului din corabie. Şi a venit la el porumbelul, în faptul serii, şi iată avea în ciocul său o frunză de măslin ruptă atunci. Şi Noe a priceput că apele au scăzut de pe

pământ. Şi a aşteptat încă alte şapte zile, şi a dat drumul porumbelului, dar el nu s-a mai întors la Noe…

Şi a zidit Noe un jertfelnic lui Iahve şi a luat din toate vieţuitoarele curate şi din toate păsările curate şi le-a adus ardere de tot, pe jertfelnic. Şi a mirosit Iahve mirosul cu bună mireasmă şi a zis Iahve în cugetul său: „De acum înainte nu voi mai blestema pământul din pricina omului, pentru că plăsmuirile inimii omului sunt rele din tinereţea lui şinuvoimai nimici toate vieţuitoarele, precum am făcut.

De aici înainte, cât va mai dăinui pământul, semănatul şi secerişul, frigul şi căldura, vara şi iarna, ziua şi noaptea nu vor mai conteni!“.

După cum poate lesne observa cititorul, aceste două legende biblice despre potop nu sunt la fel.

În primul rând, în originalul ebraic cele două legende se deosebesc uşor prin aceea că într-una dumnezeu se numeşte *„Elohim“,* iar în cealaltă „*Iahveu*. În prima povestire dumnezeu porunceşte lui Noe să ia *câte o pereche* din fiecare făptură, în care sălăşluieşte duhul vieţii, iar în a doua îi spune: „Din toate dobitoacele cele curate ia cu tine *câte şapte perechi,* parte bărbătească şi parte femeiască, iar din dobitoacele necurate *câte o pereche,* parte bărbătească şi parte femeiască. Aşişderea şi din păsările cerului14. În prima legendă se spune că a plouat timp de *150 de zile,* iar în a doua doar *40 de zile.* Potrivit primei legende apa a scăzut în *cinci luni şi jumătate,* iar după a doua în *21 de zile.* După prima legendă potopul s-a pornit *din tăria cerului,* adică din marea iniţială, din cauză că s-au crăpat stăvilarele oceanului ceresc; în povestirea a doua potopul a fost o simplă *ploaie.* Dacă am încerca să comparăm aceste povestiri cu legenda asiriană despre potop pomenită mai sus, atunci am vedea că *o mare parte a legendei biblice este pur şi simplu împrumutată din cea asiriană, scrisă mult mai înainte.*

Să ne închipuim acum acest potop aşa cum este zugrăvit în Biblie. A venit dumnezeu la tata Noe şi I-a anunţat că peste 7 zile va începe potopul. În aceste 7 zile Noe împreună cu fiii săi trebuia să facă următoarea treabă: să construiască corabia în care să intre câte 7 perechi de dobitoace curate şi câte o pereche de animale necurate, aşişderea şi păsări şi alte vieţuitoare; să pregătească hrană destulă pentru tot timpul cât va dura potopul fiecărui animal după trebuinţa şi obişnuinţa sa;

în plus trebuia să mai adune toate aceste animale împrăştiate pe toată faţa pământului. Nu ştim ce fel de tâmplar era Noe, dar, dacă am da crezare povestirii biblice despre dimensiunile corăbiei, am vedea că astăzi se construiesc corăbii cu mult mai mari decât a lui Noe, care era mai mică decât, bunăoară, fostul Palat de iarnă din Leningrad. Noe nu avea radio şi nici telegraf; cu toate acestea el trebuia să dea de ştire urşilor polari, bufniţei polare, vulpii albastre, prepeliţei albe şi altor animale polare şi tropicale ca să vină pe corabia lui pentru a pleca în călătorie. În corabie se intra numai cu invitaţie nominală, căci altfel, în acea învălmăşeală, s-ar fi îngrămădit nu numai câte o singură pereche şi nici chiar numai câte 7.

Şi acum închipuiţi-vă: în 7 zile s-au târât, au venit în zbor, au alergat, au galopat fiare şi păsări, târâtoare şi insecte de pretutindeni, care dincotro, de pe tot globul pământesc. Biblia istoriseşte doar despre potopul *lumii întregi,* şi dacă o pereche oarecare n-ar fi ajuns pe corabie, risca să piară deoarece, cum afirmă Biblia, toate celelalte făpturi au pierit. Cum vor fi intrat toate aceste animale în corabia lui Noe e greu de spus. De bună seamă că scheunau şi se învălmăşeau unele peste altele, pentru că unele animale erau aşa de mari că nu ar fi încăput pe nicio „uşă a lui Noe“. Apoi pentru aceste animale trebuia pregătită hrană care să le ajungă pe 5 luni. Nu ştim cine ej-a ministru al aprovizionării pe corabie şi nici ce raţie zilnică se dădea fiecărui animal. Dar chiar dacă li s-ar fi dat o raţie minimă, tot ar fi trebuit strânsă o cantitate de hrană atât de mare încât n-ar fi putut încăpea pe corabia lui Noe, chiar dacă aceasta ar mai fi remorcat trei şlepuri după ea. Există câteva mii de specii de animale, păsări şi reptile, iar Biblia spune că trebuia aleasă hrană potrivită pentru toate animalele. Aceasta însemnează că pentru lupi Noe ar fi trebuit să se aprovizioneze cu vaci sau oi, pentru lei cu cerbi sau cu alte animale de acest gen; la fel pentru tigri, pentru urşi, pentru leoparzi etc. De asemenea trebuiau mari cantităţi nutreţ pentru rumegătoare. Trebuia să prindă oâte ° pereche de lei, de tigri, rinoceri, hipopotami şi mistreţi, apoi câte o pereche din toate, insectele şi din toate păsările. Dacă vreodată ne va chinui o ploşniţă, vreun gândac sau vreun păduche, să ne aducem aminte atunci că dumnezeul biblic a salvat aceste vieţuitoare de la potop, deşi numai câte o pereche de prăsilă.

Plăcută trebuie să fi fost călătoria făcută de Noe, nimic de zis! Ce zgomot şi ce duhoare de neînchipuit trebuie să fi domnit pe corabie! Odată unul dintre credincioşi încerca într-o discuţie să-mi explice: nu trebuie să ne închipuim – spunea el – că toate animalele au fost aşezate să stea la largul lor pe corabie; iată, să spunem, stătea cămila – îmi explica el – şi între picioarele ei stăteau fiarele mai mici. Gândiţi-vă cum a stat cămila crăcănată cinci luni în picioare şi nu a pierit! Şi singura explicaţie pe care o pot da popii este că „Pentru dumnezeu totul e cu putinţă”. Ne mai întrebăm apoi în ce chip animalele de pradă se vor fi împăcat acolo cu ierbivorele. Despre aceasta Biblia nu spune nimic, căci nici nu se poate spune ceva. După cinci luni corabia s-a oprit pe Muntele Ararat. Se părea că îndelungata călătorie s-a terminat în chip fericit. Toţi şi toate câte se aflau pe corabie au ajuns la staţia Ararat sănătoşi şi nevătămaţi, pe când celelalte vieţuitoare pieriseră. Dumnezeu a poruncit atunci celor din corabie să iasă şi toţi s-au împrăştiat pe pământ. La sfârşitul povestirii se întâmplă însă un lucru foarte ciudat.

„Şi a zidit Noe un jertfelnic lui dumnezeu şi a luat din toate vieţuitoarele curate şi din toate păsările curate şi le-a adus ardere-de-tot, pe jertfelnic. Şi a mirosit dumnezeu mirosul cu bună mireasmă şi a zis dumnezeu în cugetul său: „De acum înainte nu voi mai blestema pământul din pricina omului, pentru că plăsmuirile inimii omului sunt rele din tinereţea lui şi nu voi mai nimici toate vieţuitoarele, precum am făcut. De aci înainte, cât va dăinui pământul, semănatul şi secerişul, frigul şi căldura, vara şi iarna, ziua şi noaptea nu vor mai conteni“ (VIII, 20-22). Observaţi că aceste cuvinte sunt spuse la sfârşitul povestirii, în care se arată că din toate vieţuitoarele a fost aleasă numai câte o pereche. Atunci, dacă Noe a adus ca jertfă din toate vieţuitoarele, ce a mai ’“as din fiecare? Gum a mai fost atunci cu putinţă înmulţirea tuturor acestor animale „curate“? închipuiţi-vă şi pe acest dumnezeu e^re a înecat tot şi a distrus şi pruncii din leagăn (cu ce or fi păcătuit oare aceşti prunci?), iar apoi s-a aşezat să tragă în nări mirosul plăcut al fripturilor de berbec, de oaie sau de vacă sau de alte animale, pe care i le frigeau Noe şi fiii săi. Cu ce se deosebeşte această povestire de legenda asiriană despre zeii care după potop s-au adunat să aspire mirosul plăcut („s-au adunat ca muştele deasupra celui care le aducea jertfa“)? în legenda ebraică dumnezeu întinde pe

cer curcubeul; la fel a făcut şi zeiţa din povestirea asiriană. Ceea ce trebuie să reţinem, însă, este faptul că evreii au transformat povestirea asiriană despre o inundaţie care s-a produs într-un anumit loc într-o legendă despre potopul universal. În povestirea asiriană nu se spune că potopul s-a dezlănţuit pe întregul pământ.

Dimpotrivă, în ea se vorbeşte nu despre potop, ci despre o inundaţie, şi nu despre una universală, ci despre una locală. Potrivit acestei povestiri, inundaţia s-a produs *numai într-o singură ţară,* iar nu în toate. Şi acest potop, spune legenda asiriană, a durat nu un an, ci numai şapte zileţ şi apele au scăzut nu într-o lună, ci numai într-o zi şi o noapte. În afară de aceasta, în legenda asiriană se spune răspicat că apa nu a acoperit toate înălţimile munţilor, astfel încât corabia lui Ut-Napiştim s-a oprit la Muntele Nizir tocmai când potopul era în toi.

Munţii Nizir există şi în zilele noastre şi înălţimea lor maximă nu trece de… 100 de metri!

Prin urmare, potopul care a stat la baza legendei asiriene nu a fost chiar potop, ci *o inundaţie mesopotamică,* destul de obişnuită şi de frecventă în acele locuri. Evreii au transformat această legendă într-o poveste despre un potop universal. În realitate nu s-a produs niciodată un astfel de potop.

Desigur, inundaţii locale vor fi fost, cum se întâmplă să fie şi astăzi. Pe de altă parte, legende despre potopuri întâlnim aproape la toate popoarele care trăiesc în apropierea marilor întinderi de apă. Dar Biblia şi popii urmăresc altceva: ei vor să explice fenomenele ştiinţifice cu ajutorul Bibliei. Însă toate concluziile ştiinţei despre pământ (geologia) şi ale altor ştiinţe contrazic Biblia. Popii mai cu ştiinţă de carte se străduiesc „să demonstreze44 că ştiinţa şi religia nu se contrazic de fel. Pentru a-şi atinge ţinta ei „aranjează44 faptele, le denaturează şi literalmente le trag de păr. Studiind însă problema din punct de vedere istoric şi având la îndemână fapte ca povestirea asiriană despre potop, despre care am vorbit, şi un orb poate să-şi dea seama că nu există niciun fel de istorie sfântă în Scriptură şi că Biblia nu este altceva decât o culegere de legende care au luat naştere în decursul timpurilor fie la vechii evrei, fie la alte popoare cu care evreii au venit în contact în timpul luptelor purtate cu acestea. Asemenea povestiri, vechi amintiri despre

inundaţii petrecute de mult au existat aproape la toate popoarele. Numai că nu oricui i-a venit în minte să explice aceste inundaţii prin mânia lui dumnezeu, care întâi făureşte singur toate, iar după aceea „îi pare rău că le-a zidit44 şi înecă în valurile mâniei sale toate vieţuitoarele.

t

Mii şi mii de ani de-a rândul oamenii nu numai că s-au mulţumit cu aceste poveşti care explicau facerea lumii, dar credeau chiar că ele întruchipează suprema înţelepciune divină. Această credinţă copilăroasă nu mai poate satisface însă astăzi pe niciun muncitor care gândeşte, pe niciun colhoznic care vrea să afle adevărul adevărat. Dacă această primă încercare de lămurire a Bibliei va contribui cât de cât la cunoaşterea acestui adevăr, voi considera că mi-am îndeplinit sarcina. În cele ce urmează mă voi opri la acele pasaje din Biblie, mai mult sau mai puţin importante, care se referă la înţelegerea ştiinţifică a lumii sau la explicarea fenomenelor vieţii sociale.

Partea a doua FACEREA

PREFAŢĂ LA PARTEA A DOUA

în această carte sunt adunate diverse articole publicate în săptămânalul antireligios „Bezbojnik“21. Experienţa editării unui volum cuprinzând articole referitoare la legendele biblice despre jacerea lumii a arătat cât de mare este interesul maselor populare pentru o astfel de publicaţie. În prezent, întrucât a apărut o a doua ediţie a primei părţi a cărţii Facerii, este, credem, momentul de a edita şi celelalte legende. Adunate la un loc, ele oferă un material simplu şi accesibil tuturor, pentru uzul atât al credincioşilor cât şi al necredincioşilor, care vor putea să aprecieze în lumina adevărului ceea ce slujitorii bisericii ne-au prezentat drept „lege a domnului” ’.

Poate că cea mai bună apreciere a acestei lucrări o consti- tue faptul că popii o pomenesc în predicile lor, fiind nevoiţi să vorbească în biserică despre Biblia ateistă a lui Iaroslavski. Ei sunt nevoiţi să procedeze astfel tocmai pentru că în prezent această Biblie este citită cu mult mai mult interes decât cea popească. Faptul acesta îl îndreptăţeşte pe autor să creadă că se află pe calea cea bună şi că e necesară examinarea întregii Biblii de pe aceleaşi poziţii.

AUTORUL

Capitoluil CAÂN Ş I ABEL

B, n Biblie se povesteşte că, după căderea în păcat, Eva l-a născut pe Cain şi a spus: „*dobândit-am un om de la dumnezeu*“. *Aşadar, potrivit Bibliei, încă prima femeie fusese încredinţată că născuse de la dumnezeu. Astfel, după scriptură, nu Iisus Hristos a fost primul fiu al lui dumnezeu, născut din trup de femeie, ci Cain.* Apoi s-a născut fratele acestuia, Abel. Despre obârşia divină a lui Abel, Biblia nu pomeneşte nimic, ci spune numai că el păştea oile, iar Cain era plugar. Noi însă ştim din istorie că agricultura s-a dezvoltat mult mai târziu decât creşterea vitelor şi mai ştim că între agricultorii primitivi, care trebuiau să stea locului, să lucreze în permanenţă aceleaşi ogoare, alegându-şi-le pe cele mai roditoare, şi crescătorii de vite, care trebuiau să rătăcească cu turmele lor dintr-un loc în altul, se iscau mereu încăierări, se dădeau lupte uneori foarte sângeroase. În orice caz, înainte ca oamenii să fi devenit agricultori s-au scurs mii de ani de lupte.

Fără îndoială că aceste lupte dintre crescătorii de vite şi agricultori au fost folosite apoi în scriptură drept material pentru povestirea despre Cain şi Abel. Astfel, în Biblie se povesteşte (IV, 3—5):

„Şi după câtăva vreme Cain a adus din roadele pământului prinos lui dumnezeu.

Şi Abel a adus şi el din cele întâi născute ale oilor sale şi din grăsimea lor (adică pur şi simplu cele mai grase, mai gustoase bucăţi – momiţele şi rinichii, căci dumnezeu era cam pofticios.

— *Em.* /.). Iar dumnezeu a privit cu îndurare pe Abel şi jertfa lui, iar la Cain şi la jertfa lui nu s-a uitat“.

Ne putem lesne închipui cam cum arătau asemenea aduceri de jertfă: Abel, ca alte mii de păstori, taie un berbec pentru dumnezeul său, îl frige pe jar şi mai adaugă şi ceva grăsime. Desigur, carnea se frige pe jar mult mai bine decât un dovleac oarecare, un castravete sau un strugure. Fumul stârnit de berbecul fript Se ridică drept în sus, fiindcă în jurul focului se formează un puternic curent de aer, pe când fumul stârnit de o varză sau de un strugure se târăşte pe jos, îneacă totul împrejur şi nu se ridică în sus.

Oamenii ignoranţi şi superstiţioşi interpretează însă aceasta în sensul că lui dumnezeu i-ar plăcea berbec şi nu i-ar plăcea varză sau dovleac. Dar cine să fie oare acest dumnezeu? Este,

desigur, vreun strămoş de mult răposat al lui Abel şi Cain căruia aceştia îi aduc prinos, pe care, cu alte cuvinte, îl hrănesc şi după moarte, deoarece oamenii primitivi credeau că strămoşilor le trebuie hrană şi după moarte şi că, dacă vor fi hrăniţi din când în când cu berbeci sau porumbei fripţi şi li se vor aduce şi altfel de jertfe (uneori chiar omeneşti), aceşti strămoşi vor fi mai binevoitori şi-i vor ajuta în viaţa de toate zilele22.

Biblia spune:

„Şi Cain s-a aprins de mânie şi faţa lui s-a posomorit (fireşte, cum să nu se mânie, că doar el era fiul domnului, nu Abel.

— *Em. I.).* Şi a întrebat domnul pe Cain: de ce te-ai aprins de mânie şi de ce s-a posomorit faţa ta? Oare, dacă ţi-e bună inima, nu ţii fruntea sus? Iar dacă ţi-e inima haină, păcatul stă la pândă la uşa ta. Şi pofta lui dă năvală spre tine, dar tu pune stăpânire pe el!“

Dumnezeu vorbeşte cu fiul său şi-l întreabă. S-ar părea că nu e un dumnezeu chiar atât de atotştiutor dacă se munceşte atâta ca să afle ce gândeşte Cain. Acesta însă tace îndărătnic şi nu răspunde niciun cuvânt tăticului său.

„Şi a zis Cain lui Abel, fratele său: să mergem pe câmp! Iar când erau pe câmp, Cain a tăbărât pe Abel, fratele său, şi l-a omorât. Atunci a grăit domnul către Cain: «Unde este Abel, fratele tău?» Iar el a răspuns: «Nu ştiu! Nu cumva sunt paznicul fratelui meu?» “

După cum vedeţi, dumnezeu nu era un anchetator prea iscusit. Dacă dăm crezare Bibliei, pe pământ se aflau numai doi oameni – Cain şi Abel; atunci de ce mai întreba dumnezeu cine l-a ucis pe Abel? Cine altul l-ar mai fi putut ucide? Dar dumnezeul antic continuă discuţia cu Cain şi spune că „glasul sângelui“ lui Abel strigă către el din pământ. „Glasul sângelui“! în vechime, când îndeletnicirea de căpetenie a oamenilor era vânătoarea şi când oamenii îşi vedeau la fiecare pas semenul murind cu sângele gâlgâind din rănile pricinuite de fiare, sângele întruchipa pentru ei viaţa însăşi. După închipuirea acestor oameni, sufletul sălăşluia însânge* şi de aceea sângele era semnul vieţii cu care se întăreau legămintele şi se pecetluiau făgăduinţele. După cum vom vedea mai departe, chiar dumnezeu încheie cu Avraam un legământ, pe care îl întăreşte cu sânge prin tăierea împrejur. Şi de aceea nu e de loc de mirare că cei din vechime atribuiau lui dumnezeu cuvinte

despre glasul sângelui care strigă din pământ. Apoi dumnezeu îl blestemă pe Cain:

„Şi acum blestemat să fii tu pe pământul care şi-a deschis gura ca să primească sângele fratelui din mâna ta! Când vei munci pământul, să nu-ţi mai dea vlaga lui. Zbuciumat şi fugar să fii pe pământ!“

Acesta este cel de-al doilea surghiun la care dumnezeu este nevoit să-i osândească pe oameni. După ce a făurit lumea, lăudându-se că totul i-a ieşit atât de bine, s-a dovedit că nu era chiar aşa, căci după câteva zile numai a trebuit să izgonească din rai şi să surghiunească în lume prima pereche de oameni zămislită de el. Dar mărul nu cade departe de pom.

Cain, despre care Eva spunea că l-a dobândit de la dumnezeu, are parte de o soartă şi mai amară încă. El este osândit să fie pribeag în vecii vecilor şi pământul are poruncă să nu-i mai dea adăpost. Dar Cain înaintează o jalbă:

„Şi a zis Cain către domnul: fărădelegea mea este prea mare ca să mi se mai ierte! (sunt vinovat, doamne, o recunosc deschis.

— *Em.* /.). Iată, astăzi tu mă alungi de pe faţa acestui pământ şi trebuie să mă ascund de tine. Rătăcitor şi fugar voi fi pe pământ, iar cine va da peste mine mă va ucide!“.

De ce se temea Cain atât de mult că îl va putea ucide oricine îl va întâlni? Şi cine era acest „*oricine*“? *Doar, după cum scrie în Biblie, în acele timpuri nu mai erau şi alţi oameni, aşa că e absolut de neînţeles cine l-ar fi putut omorî.* După cât se pare, legenda aceasta a luat naştere în timpurile când se dădeau lupte între diverse triburi. Dacă tribul întâlnea un străin, sau îl omora, sau îl schilodea, după cum arată Paul La-iafgueexplicând mitul lui Cain şi Abel (vezi *Paul Lafargue* 1^.< „în ocna capitalistă”). Pentru a nu fi ucis, Cain trebuia să aibă pe trup un anumit semn, un tatuaj care să-l ferească de a fi ucis, cu alte cuvinte Cain trebuia să poarte pe trup un semn „tabu“ care să-l ocrotească de năpastă. El cerea, aşadar, să i se acorde un fel de imunitate, să i se dea o autorizaţie de liberă trecere, cum s-ar spune astăzi 2S.

Dumnezeul biblic îi promite şi îi dă această autorizaţie de liberă trccere. Şi i-a spus lui domnul:

„Oricine va ucide pe Cain va cădea sub înşeptită răzbunare. Şi a pus dumnezeu lui Cain un semn (i-a dat autorizaţia de liberă

trecere.

— *Em. 1.),* ca nimeni care-l va găsi să nu-l omoare”.

Pe cât se vede, dumnezeu vorbeşte cu oamenii la fel cum discută între ei muritorii de rând. Astfel se adevereşte faptul că omul a creat pe dumnezeu după chipul şi asemănarea sa şi se explică de ce îşi reprezintă el pe acest dumnezeu (sau pe ori ce zeu) asemănător omului, gândind şi vorbind ca orice muritor.

Aşadar, urmaşii lui Cain trebuiau să se transforme într-un popor rătăcitor, care să nu-şi găsească nicăieri locul. Iată însă că în acelaşi capitol, cap. IV, în versetele 16—17 citim următoarele:

„Şi a purces Cain din faţa lui dumnezeu şi *s-a sălăşluit în pământul Nod, la răsărit de Eden.* Şi *a cunoscut Cain pe femeia sa,* şi a zămislit şi a născut pe Enoli. Şi *s-a apucat şi a zidit o cetate,* şi cetăţii i-a pus numele Enoh, după numele fiului său”.

Apoi Biblia povesteşte despre numeroşii urmaşi ai lui Cain. Una din soţiile lui Lameh a născut pe Iabei, tatăl celor care sălăşluiesc în corturi şi pasc turmele. Fratele său, Iubal, era tatăl celor ce cântau din chitară şi din flaut, cu alte cuvinte străbunul muzicanţilor. Cealaltă nevastă a lui Lameh, Ţila, a născut pe Tubalcain, făurar de unelte de aramă şi de fier. Cu alte cuvinte Tubalcain a fost strămoşul lăcătuşilor, mecanicilor, fierarilor, spoitorilor, turnătorilor, cazangiilor etc24.

Cititorul, chiar şi cel drept-credincios, are tot dreptul să fie nedumerit. *Cum adică? Întâi dumnezeu îl blestemă pe Cain pentru uciderea lui Abel şi-i spune că va fi fugar şi rătăcitor pe vecie, iar apoi, trei rânduri mai jos, acest fugar clădeşte cetăţi! E drept că nu e de loc limpede cum construieşte el această cetate dacă nu existau oameni de loc! De asemenea nu e limpede cu cine s-a însurat, întrucât Biblia nu spune de loc că mai existau şi alţi bărbaţi în afară de Adam şi alte femei în afară de Eva. Dacă ar fi să dăm crezare Bibliei, e cu totul de neînţeles cu cine s-a însurat Cain. Iată de ce nu poţi de loc să crezi în spusele Bibliei.*

Povestirea biblică potrivit căreia oamenii se trag dintr-o singură pereche de oameni, creată, chipurile, de dumnezeu, este o bazaconie.

Oraşele au apărut, desigur, pe o treaptă ulterioară a dezvoltării societăţii omeneşti. *Pentru construirea oraşelor era nevoie nu numai de materiale, ci şi de o anumită tehnică, de dezvoltarea meşteşugurilor şi a uneltelor de muncă şi, lucrul cel mai important, trebuia să existe o astfel de orânduire*

economică, încât oraşele să fie indispensabile oamenilor, or, pentru aceasta, era necesară o diviziune a muncii în care industria să fie despărţită de agricultură. Dar au trecut multe veacuri înainte ca omenirea să ajungă în acest stadiu. *Povestirea biblică despre fiul „primei femei“* c*are a construit un oraş este fără îndoială o pură născocire.*

După cum se vede din această poveste biblică, Cain nu numai că n-a primit nicio pedeapsă, dar dumnezeu, dimpotrivă, ameninţă că se va plăti înşeptit dacă cineva îl va ucide pe Cain (sau pe vreunul din neamul lui). Unul din urmaşii lui Cain a rostit în faţa nevestelor sale următoarea cuvântare:

„Ada şi Ţila, ascultaţi de glasul meu! Femei ale lui Lameh, luaţi aminte la spusa mea: am ucis un om pentru rana mea şi un băieţaş pentru vânătaia mea! Şi dacă va fi de şapte ori răzbunat Cain, atunci Lameh va fi de şaptezeci şi şapte de ori“.

Iată, prin urmare, ce lege sângeroasă a răzbunării domnea în acele timpuri străvechi, când omorul atrăgea după sine pedepse cumplite25.

După cum se vede, urmaşii lui Cain nu trăiau chiar atât de rău. Aveau păstori şi fierari, făureau unelte de aramă şi fier, cântau din chitară şi flaut, trăiau şi se înmulţeau şi vieţuiau câte nouă sute de ani şi mai bine – după spusele Bibliei. Cu timpul s-a consolat şi Eva. Şi Biblia spune că *din nou a născut un fiu al domnului* (IV, 25).

„Şi Adam a cunoscut iarăşi pe femeia sa şi ea a născut un fiu şi i-a pus numele Set, *căci – a zis ea – mi-a dat dumnezeu altă odraslă în locul lui Abel, pe care l-a omorât Cain1’1’.*

Astfel se naşte pe pământ un al treilea fiu al lui dumnezeu. Aşadar, Iisus Hristos, „fiul lui dumnezeu” al creştinilor, după cum se vede, n-a fost primul.

Tot în acel timp a avut loc şi un alt eveniment, despre care Biblia pomeneşte doar în treacăt şi care infirmă tot ceea ce a fost scris până la acest capitol.

„Şi lui Set de asemenea i-a născut un fiu, căruia i-a pus numele Enoş. *Atunci au început oamenii să cheme numele domnului1,1.*

Prin urmare, până atunci oamenii nu chemau numele domnului. Ne întrebăm *în cazul acesta* cu cine vorbeau Adam şi Eva, Cain şi Abel? Cui îi aduceau ei jertfe? în Biblie veţi găsi multe pasaje uimitoare de acest fel care se contrazic între ele

(vezi Anexa I, pag. 353—356, „Contradicţiile din Biblie14).

Acest lucru se explică simplu. Biblia este alcătuită dintr-o seamă de povestiri răzleţe scrise de diferiţi povestitori, care au adăugat fiecare ceva nou de la el. Genealogia lui Adam şi a Evei a fost, firește, născocită din fir în păr, de asemenea numele lor. Arareori povestirile biblice sunt amintiri ale unor vremuri îndepărtate sau explicaţia vreunui eveniment.

Care este tâlcul povestirii despre Cain şi Abel? Cei care au studiat această legendă au ajuns la concluzia justă că *ea redă într-o formă copilăroasă, primitivă, biruinţa triburilor de agricultori asupra celor de, păstori şi ne face cunoscute pedepsele ce se dădeau pe atunci pentru uciderea unui membru al unuia din triburi.* Popii au făcut însă din aceste povestiri pilde „de înaltă moralitate11 şi miezul predicilor lor despre sufletul omenesc, despre invidie şi despre alte păcate de moarte, fără să-şi dea seama însă că această povestire loveşte în primul rând în ei înşişi. Dumnezeul vechilor evrei, care, chipurile, a creat omul şi l-a înzestrat cu suflet nemuritor, făcându-l după chipul şi asemănarea lui, a dat fiinţă nici mai mult nici mai puţin decât unui fratricid. Acest ucigaş, acest fratricid este considerat fiul domnului, iar mama sa spune că l-a dobândit de la dumnezeu. Tatăl ceresc îl blestemă, îl transformă într-o fiinţă rătăcitoare, dar puţin după aceea credincioşii ca şi necredincioşii pot citi negru pe alb că acest fugar construieşte un oraş, îşi înmulţeşte lanesfârşit spiţa, devenind străbunul tuturor celor ce sălăşluiesc în corturi, al tuturor meşterilor fierari şi al tuturor muzicanţilor.

Şi aceasta este „sfânta Scriptură44!

PRIMUL BEŢIVAN UE PE Capitolul al II-lea PĂMÂNT ŞI CUM AU FOST

ÎNROBIŢI OAMENII

S I

| ^ | upă ce a nimicit întreaga seminţie omenească, | | cruţând numai pe Noe şi pe cele trei odrasle ale

L_-^~J sale, dumnezeu a aruncat curcubeul pe cer şi a prins a-l lămuri pe Noe că năframa aceea vărgată ar fi un semn al legământului juruit între dumnezeu şi toată firea cea pământească, zicând:

„Iar când voi grămădi nori deasupra pământului şi se va arăta curcubeul în nori, atunci îmi *voi aduce aminte* de legământul care este între mine şi voi şi toate vieţuitoarele de tot soiul, şi

apele nu se vor mai aduna în potop ca să nimicească toată făptura44.

L Bun mai era dumnezeu pe vremea aceea! Stătea sfătos de vorbă cu oamenii cum stăm, de pildă, noi acum, ba încă încheia şi legăminte cu ei şi le făcea tot felul de făgăduieli.

Dar orice copil care merge la şcoală ştie astăzi că *şi omul poate face curcubeul.* E de ajuns să iei o gură de apă şi să o împroşti către soare, că îndată apare şi curcubeul în stropii aceia de apă. *Cine nu ştie că un curcubeu este doar raza soarelui răsfrântă într-o picătură de apă!* Dar Scriptura spune că soarele a existat şi „*până la potopi,* iar ploaia de asemenea. Vasăzică curcubeul a existat şi el înainte de potop (noi spunem înainte de potop, pentru că aşa spune Biblia. Cititorul ştie însă că legenda biblică despre potop nu e decât un basm).

Aşadar, dumnezeu, spune Scriptura, a făgăduit oamenilor să ţină curcubeul ca un fel de aducere aminte a legământului făcut, cam aşa cum ai pune un semn între filele cărţii ca să ştii unde te-ai oprit când ai lăsat-o din mână. Curcubeul acesta trebuie *să amintească* de legământul veşnic încheiat între dumnezeu şi toată suflarea vie de pe pământ. Scriptura repetă mereu lucrul acesta (IX, 17):

„Apoi a zis dumnezeu lui Noe: acesta este legământul pe care l-am aşezat între mine şi toată făptura de pe pământ!“ Dar de câte ori nu şi-a mai călcat dumnezeul Scripturii făgăduielile juruite! Puţin timp după aceea s-a făcut părtaş la o nelegiuire fără de seamăn. Iată cum s-au petrecut lucrurile: Mai întâi cei care au scris Biblia, uitând pesemne că mai pomeniseră despre călătoria în corabie a lui Noe şi a fiilor săi, Sem, Ham şi Iafet, mai amintesc din nou că „feciorii lui Noe care au ieşit din corabie au fost Sem, Ham şi Iafet’\

Poate că fac lucrul acesta cu bună ştiinţă, ca să ne arate că oamenii nu s-au prăsit în timpul călătoriei pe mare. Apoi Scriptura mai spune că Ham a fost tatăl Ivii Canaan, adică strămoşul seminţiei canaanice. Şi pentru ca nimeni să nu se îndoiască de faptul că oamenii îşi trag obârşia numai de la Adam şi de la Noe cu fiii săi rămaşi în viaţă după potop, povestea biblică spune mai departe:

„Aceştia trei sunt feciorii lui Noe şi din ei s-a umplut de oameni tot pământul“.

Mai înainte am văzut că aceasta nu corespunde realităţii. S-ar

părea că totul a mers ca pe roate. Întrucât prea cinstiţii fii ai lui Noe au fost aleşi din întregul neam omenesc, s-ar putea crede că erau într-adevăr o pildă de virtute şi că nu aveau nici cea mai mică pată. Dar lucrurile stăteau cu totul altfel. Înainte de toate începutul s-a făcut cu beţia:

„Şi a început Noe să muncească pământul şi a sădit vie. *Şi a băut vin şi s-a îmbătat şi s-a dezvelit în cortul său.* Şi a văzut Ham, tatăl lui Canaan, goliciunea părintelui său şi s-a dus să le spună celor doi fraţi ai săi, care erau afară. Atunci au luat Sem şi Iafet o mantie şi, punând-o amândoi pe umerii lor, *au mers de-a-ndăratele* şi au acoperit goliciunea părintelui lor, iar feţele lor erau întoarse, aşa încât n-au văzut goliciunea părintelui lor“.

Iată dar cum stăteau lucrurile. Numai ce s-a apucat Noe de agricultură, că a şi înjghebat o producţie vinicolă. *Şi ce crimă a făptuit oare Ham? A văzut doar că tatăl său doarme beat turtă. Că şi-a văzut tatăl beat nu era vinovat el, ci taică- său, care zăcea beat. Că a văzut goliciunea tatălui său era vinovat tot Noe, care se îmbătase în aşa fel, încât se culcase despuiat* (deşi în ţinuturile calde oamenii umblă goi chiar când sunt treji). Ham a povestit apoi cele văzute fraţilor săi *care s-au apropiat cu spatele de tatăl lor, aşa că nu l-au văzut pe acesta gol. Şi parcă dacă l-ar fi văzut, ce mare rău ar fi fost? Şi apoi ce ispravă au făcut feciorii strecurându-se de-a-ndă- ratelea spre tatăl lor beat, pentru a nu-l vedea?* Dar să vedem ce s-a mai întâmplat:

„Şi *s-a trezit* Noe din beţia lui şi a aflat ceea ce îi făcuse lui feciorul său cel mai tânăr (tare mai făcea Noe pe nevinovatul!). Şi atunci Noe a zis: *blestemat să fie Canaan! Să fie robul robilor fraţilor săi!* Şi a adăugat: binecuvântat să fie domnul, dumnezeul lui Sem, şi Canaan să fie robul lui! Dumnezeu să dea întindere lui Iafet şi să locuiască în corturile lui Sem, iar Canaan să fie robul lui! Iar Noe a mai trăit după potop 350 de ani. Deci toate zilele lui Noe au fost 950 de ani. Apoi a murit“ (IX, 24—29).

Odihnească-se în pace tata Noe, dar cât vin o fi băut acest beţivan în cei 950 de ani biblici, cât a făcut el umbră pământului!

Să fim însă cu luare-aminte la un lucru. Biblia încearcă aici „să lămurească” nici mai mult, nici mai puţin decât *obârşia sclaviei şi explică aceasta aşa cum le convine stăpânilor de sclavi, exploatatorilor. După „sfântă Scriptură“ reiese că robia se trage*

din faptul că unul din fiii lui Noe şi-ar fi văzut tatăl beat şi ar fi povestit despre aceasta fraţilor săi. Dacă am fi întâlnit acest basm la vreun trib sălbatic, treacă-meargă, dar *cum să nu te indigneze faptul că timp de 2.000 de ani s-a predat în şcoli copiilor această „lege a lui dumnezeu" potrivit căreia robia a fost lăsată de dumnezeu ca pedeapsă pentru urmaşii lui Ham cel lipsit de respect faţă de tatăl său beat, Noe, primul fabricant de rachiu din lume şi primu l producător de vin.*

Noi ştim că robia a apărut în societatea primitivă pe primele trepte ale diviziunii muncii, ca rezultat al războaielor şi al silniciilor săvârşite de triburile mai puternice asupra celor mai slabe. Mai ştim apoi că stăpânii de sclavi au fost totdeauna împilatori, iar sclavii, oameni care nu puteau scutura jugul de pe grumazul lor. Dar Biblia măsluieşte adevărul şi spune că robia ar fi, chipurile, pedeapsa dreaptă pe care o suferă o parte din omenire. Astfel, această legendă biblică a servit întotdeauna exploatatorilor şi le slujeşte drept justificare pentru toate formele de subjugare a celor ce muncesc: pentru jugul feudal, capitalist etc. Aşadar, robia a fost lăsată de dumnezeu ca pedeapsă „pentru păcatele săvârşite", şi de aceea cei ce muncesc să nu îndrăznească să se ridice împotriva stăpânilor lor, împotriva exploatatorilor – iată semnificaţia acestui basm biblic. Noi ştim că subjugarea unei părţi a oamenilor de către o alta – a proletarilor, a celor ce muncesc, de către burghezie şi moşieri – s-a datorat apariţiei proprietăţii private şi că săracii tuturor naţiilor au devenit sclavi. *Să poftească vreun preot să ne arate măcar un popor ce nu-şi trage obârşia din tribul lui Canaan, un popor ce nu descinde din „urmaşii lui Ham" 1;* şi la care să nu fi existat sclavi sau la care cei ce muncesc să nu fi fost subjugaţi. Dar ruşii, englezii, francezii, germanii, evreii, indienii, chinezii ai cui urmaşi sunt? Tot ai lui Ham? Atât de mult au împuiat preoţii capul oamenilor din popor cu acest basm biblic, iar clasele exploatatoare s-au pătruns atât de mult de avantajul unei asemenea explicaţii a originii robiei, încât nici nu se mai adresau altfel celor ce muncesc decât cu cuvintele „neamul lui Ham" *. Iată, prin urmare, de unde vine numele acesta de batjocură şi ocară! Potrivit legendei biblice, primul beţivan şi primul producător de vin şi de rachiu, biblicul Noe, a lansat această poreclă, iar preoţii tuturor cultelor şi onorabilii exploatatori din toate ţările lumii o aplică cu nespusă plăcere

popoarelor asuprite de ei.

Distrugând credinţa în legendele biblice şi dezvăluind adevăratul lor sens, poporul distruge şi puterea cu care acest blestem ferecă pe oamenii abrutizaţi, înşelaţi de religie. Biblia spune că *robia este veşnică şi că din pricina nesupunerii lui Ham faţă de tătâne-su, care era beat, oamenii trebuie să muncească veşnic pentru urmaşii lui Sem şi Iafet, adică pentru aristocraţie şi capitalişti. Aşa a fost, chipurile, rânduit de dumnezeu.*

Dar *clasa muncitoare,* călăuzindu-se după învăţătura marxistă-leninistă şi bazându-se pe cunoaşterea istoriei societăţii şi a legilor dezvoltării acesteia, spune răspicat: *nu e adevărat, – robia a fost creată de oameni. Robia care există azi (n toate ţările burgheze se întemeiază pe proprietatea privată asupra mijloacelor şi a uneltelor de producţie a unui mănunchi de oameni avuţi, pentru care săracii constituie numai forţa de muncă. Robia a fost creată de oameni şi tot oamenii o vor desfiinţa.*

Ea este de pe acum desfiinţată pe o şesime a globului pământesc, p& teritoriul Uniunii Sovietice, ca urmare a revoluţiei proletare din 1917. Oamenii muncii din întreaga lume luptă azi pentru desfiinţarea robiei sub orice formă, capitalistă, colonială, feudală sau de orice alt fel, refuzând să dea crezare predicilor popeşti cum că robia trebuie să dăinuie veşnic. În U.R.S.S. Noi am desfiinţat subjugarea oamenilor muncii, smulgând puterea din mâna stăpânilor – burghezia şi moşierimea –, am lichidat proprietatea privată asupra mijloacelor şi uneltelor de producţie şi, în linii mari * *, am construit societatea socialistă, în care nu există nici Hami, nici Semi şi nici Iafeţi, ci doar oameni ai muncii liberi de la oraşe şi sate.*

ÎNFIINŢAREA ŞI FALIMENTUL Capitolul al 111 – le a PRIMEI INTER NAŢIONALE44 BIBLICE

—

(P I opii se străduiesc să dovedească că în afară de | fiii lui Noe n-au existat alţi oameni pe pământ.

Dacă e să dăm crezare povestirii biblice potrivit căreia toţi oamenii au luat naştere dintr-o singură pereche, atunci într- adevăr nu mai puteau fi şi alţi oameni. Dar chiar din *povestea lui Cain aflăm că el s-a însurat în ţara Nod,* la răsărit de Eden, şi a durat acolo un oraş. Dar întru- cât Biblia istoriseşte că afară de Adam şi de cei doi fii ai săi nu mai existau alţi oameni, se naşte

întrebarea de unde a apărut viitoarea soţie a lui Cain, întrebare la care popii şi cei care se ţin de litera Bibliei nu sunt în stare să răspundă.,

Când pe la sfârşitul secolului al XY-lea Cristofor Columb26, expunându-şi planurile în legătură cu America (despre care europenii încă nu ştiau nimic pe atunci şi pe care el o descoperise), a emis părerea că pământul este rotund, că poate fi *înconjurat* fără să i se dea de margine şi că pe partea cealaltă a pământului trăiesc de asemenea oameni, popii l-au declarat eretic şi i-au cerut să se lepede de aceste idei. „Dacă lucrul acesta este adevărat – spuneau ei –, dacă mai este pământ locuit de oameni, atunci înseamnă că nu numai Noe a scăpat de la potop, înseamnă că au mai existat şi alţi oameni afară de Adam, altfel oamenii aceia nu ar fi avut cum să ajungă acolo“. Slujitorii tuturor cultelor, inclusiv baptiştii şi evanghelist îi, ştiu că întregul edificiu putred al Bibliei, toate dogmele lor care se sprijină pe scripturi se vor prăbuşi de îndată ce vor ieşi câteva şuruburi şi scoabe ale şandramalei. Un astfel de piron sau şurub al legendei biblice este povestea celor dintâi oameni. Dărâmaţi-o pe aceasta, şi praful se va alege şi de celelalte!

Potrivit acestei născociri despre primul om creat de dumnezeu, Biblia spune (Facerea, XI, 1—2):

„Şi tot pământul avea un singur grai şi aceleaşi cuvinte. Şi s-a întâmplat că, pornind oamenii din răsărit, au găsit un şes în ţinutul Şinear şi s-au sălăşluit în el“.

În primul rând, o mică rectificare: *strămoşii noştri îndepărtaţi care trăiau în grupuri mici, răzleţe, în triburi sau în ginte cunoşteau numai o întindere mică de pământ, ei nu cunoşteau şi nu puteau cunoaşte tot pământul, pentru că nu aveau la dispoziţie niciun fel de mijloace de comunicaţie.*

În al doilea rând, o rectificare importantă: *niciodată n-a existat pe pământ o singură limbă, ci întotdeauna mai multe.*

Întrucât oamenii au locuit şi locuiesc în ţări diferite, în condiţii diferite, se află pe trepte diferite de dezvoltare, ei au vorbit şi vorbesc limbi diferite.

Limba omenească depinde de foarte mulţi factori, şi în primul rând de condiţiile sociale. „Dezvoltarea muncii ’—scria conducătorul şi dascălul proletariatului, comunistul F. Engels – contribuia în mod necesar la o strângere a relaţiilor dintre membrii societătii... oamenii în devenire au > f *aju*ns să aibă a-

şi *spune ceva unul altuia“. D*e gradul de dezvoltare al acestei societăţi omeneşti, de gradul ei de cultură depinde şi bogăţia limbii sale. Există şi astăzi popoare a căror limbă este foarte săracă în cuvinte, pe când alte popoare contemporane au o limbă foarte bogată, foarte dezvoltată. Limba unui popor se schimbă, se îmbogăţeşte mereu cu noi cuvinte. De pildă, ştim că în anii revoluţiei în limba rusă au apărut o mulţime de cuvinte noi.

Multe cuvinte se pronunţă astăzi cu totul altfel decât înainte. Cu timpul *se formează chiar şi limbi noi.*

În trecut existau atâtea dialecte şi limbi câte triburi. Astăzi însă e greu de stabilit care limbă este cea mai veche, cu atât mai mult cu cât aproape în toate limbile se întâlnesc cuvinte asemănătoare. O legendă spune că acum vreo 300 de ani trăia în India un han numit Jelal-eddin-Mahomed, poreclit Abcar (cel mare). Şi iată că acest han Abcar a vrut să afle în ce limbă vorbeau primii oameni, adică să ştie care limbă trebuie socotită cea mai veche. I s-a spus că această limbă este ebraica, întrucât în această limbă ar fi vorbit primul om – Adam. Atunci el s-a hoţărât să cerceteze dacă în adevăr aşa este.

A poruncit să se ia 12 sugari, care să fie duşi într-un palat retras şi singuratic în apropiere de Agra şi să li se pună acolo 12 doici mute. Niciun om n-a putut vorbi cu copiii aceştia până când au ajuns la vârsta de 12 ani. Şi iată, a poruncit hanul să i se aducă copiii şi a chemat învăţaţi care cunoşteau diferite limbi: limba în care vor vorbi copiii fără a o fi învăţat – a spus el – va fi limba cea mai veche. Fiecare învăţat se aştepta ca copiii să vorbească tocmai în limba sa.

Dar ce s-a întâmplat?

Copiii n-au vorbit în nicio limbă. Mugeau, ţipau şi scoteau o mulţime de sunete asemănătoare cu răgetele animalelor. Rezultă de aici că povestirea biblică potrivit căreia toţi oamenii au vorbit la început aceeaşi limbă ar putea fi adevărată numai dacă prin „toţi oamenii” am înţelege oamenii unui singur trib.

Iată dar cum trebuie pusă la punct această bazaconie biblică cu care ni s-a împuiat până acum capul. Dar să revenim la povestirea biblică (Facerea, XI, 3—10):

„Şi şi-au zis ei între ei: veniţi încoace! Să facem cărămizi şi să le ardem în foc.

Şi s-au slujit de cărămizi în loc de piatră şi de catran în loc de

muruială.

Şi au zis: haidem să ne clădim o cetate şi un turn, al cărui vârf să ajungă până la cer, şi să ne facem vestiţi, ca să nu mai fim împrăştiaţi pe toată faţa pământului.

Atunci s-a pogorât domnul ca să vază cetatea şi turnul pe care îl zideau fiii oamenilor.

Şi a zis domnul: iată ei sunt un singur popor şi o singură limbă au cu toţii. Şi acesta e numai începutul lucrărilor, dar nimic nu le va rămâne nefăcut din toate câte îşi vor pune în minte să facă.

Haidem să ne pogorâm şi să amestecăm pe loc graiul lor, astfel ca să nu se mai înţeleagă în limbă unii cu alţii!

Şi i-a împrăştiat dumnezeu pe ei de acolo pe toată faţa pământului şi ei au contenit cu ziditul cetăţii.

De aceea i s-a pus numele Babei, de vreme ce acolo amestecat-a dumnezeu graiul a tot pământul şi de acolo i-a risipit dumnezeu pe faţa pământului întreg".

Oricine studiază cu luare-aminte istoria dezvoltării omenirii, trecutul ei îşi dă seama cât de lungi şi de chinuitoare au fost căile prin care au ajuns oamenii la meşteşugul de a arde cărămizi şi de a construi oraşe. După Biblie, însă, totul e cum nici nu se poate mai simplu: oamenii şi-au zis între ei: „veniţi încoace! Să facem cărămizi şi să le ardem în foc" – şi le-au făcut. În realitate au fost necesare multe mii de ani pentru ca oamenii să înveţe acest meşteşug. Şi astăzi există triburi care nu-l cunosc. În schimb (judecând după rămăşiţele construcţiilor şi după înscripţii), *meşteşugul de a jace cărămizi era cunoscut, de exemplu, în Egipt cu mai bine de 15.000 de ani în urmă.*

Biblia povesteşte că oamenii au început să construiască un turn care să se înalţe până la cer. Se prea poate ca oamenii din vechime să fi crezut că se poate ajunge la cer căţărându-te pe un turn înalt. Mai sunt încă şi azi mulţi care cred că la marginea zării cerul se uneşte cu pământul şi că babele în acel lo e îşi înfig furca de tors în caierul norilor. Turnuri înalte– piramidele faraonilor egipteni, construite acum 7.000—8.000 de ani şi chiar mai mult, dăinuie până în zilele noastre. Dar unde e turnul Babei? Doar nu putea dispare fără urmă şi nici în Biblie nu se spune ceva despre dispariţia lui.

În Biblie se spune numai că zeii s-au temut ca nu cumva oamenii să ajungă până la ei. De aceea „s-a pogorât" Elohim (mai exact au pogorât zeii) „ca să *vază cetatea şi turnul"* pe

care îl zideau fiii oamenilor.

Dumnezeii vechilor evrei nu puteau zări turnul din cer, de aceea ei „au pogorât“! Halal dumnezeu atoatevăzător!

Şi dumnezeii au văzut şi s-au speriat! „Nimic nu le va rămâne nefăcut din toate câte îşi vor pune în minte să facă“. „*Haidem să ne pogorâm (să pogorâm din nou – doar suntem dumnezei.*

— Em. I.) *şi să amestecăm pe loc graiul lor, astfel ca să nu se mai înţeleagă în limbă unii cu alţii! u*

Din toate acestea rezultă că primii oameni biblici au organizat o internaţională ca să distrugă măreţia şi puterea zeilor. Dar zeii le-au amestecat limbile şi i-au împrăştiat pe întinsul pământului. Atunci oamenii au încetat să mai construiască oraşul Babilon şi astfel zeii au distrus prima „internaţională44 biblică.

Nimic nu poate fi mai ridicol şi mai stupid decât acest basm biblic. Am explicat mai înainte cum au apărut diferitele limbi vorbite pe pământ.

În primul rând, am arătat deja că la oamenii primitivi fiecare trib avea propria sa limbă.

În al doilea rând, nu s-a construit niciun turn Babei, aşa cum se spune în Biblie.

În al treilea rând, istoria oraşului Babilon a fost studiată destul de bine pe baza monumentelor antice şi a înscripţiilor rămase şi datorită săpăturilor care au scos la iveală oraşele fostului imperiu babilonean. Studierea acestei istorii spulberă basmul stupid despre amestecul limbilor şi despre împrăştierea oamenilor pe pământ.

În al patrulea rând, chiar dacă oamenii vorbesc limbi diferite, ei se pot totuşi înţelege unii pe alţii învăţând linii limba altora, Prin urmare, ameninţarea rostită de dumnezei că „vor amesteca” limbile, pentru ca oamenii să nu se înţeleagă între ei nu s-a înfăptuit, iar dumnezeii biblici s-au dovedit neputincioşi a o pune în aplicare.

În al cincilea rând, cu toate că şi astăzi oamenii vorbesc limbi diferite, ei pot totuşi să se unească în scopuri comune: de pildă – Internaţionala noastră Comunistă.

Astăzi pe tot pământul există peste opt sute de limbi diferite (în Asia – 153, în Africa – 114, în Australia şi Oceania – 117, în America – 423, în Europa – 53), iar dacă socotim şi dialectele de pe tot globul, numărul lor trece de 3.500. Asta nu împiedică însă clasa muncitoare din diferitele ţări să fie unită şi să lupte pentru

un ţel comun. De asemenea faptul acesta nu ne împiedică să lansăm prin radio, într-o singură limbă, chemările noastre comuniste care îndată după aceea pot fi tălmăcite, tipărite şi citite în toate limbile.

Nouă nu ne trebuie niciun turn Babei pentru a-i sili pe dumnezei să coboare pe pământ. Şi fără aceasta noii-am prăvălit din cer, şi astfel oricine poate vedea că aceşti dumnezei au fost creaţi doar de închipuirea oamenilor. Şi niciun dumnezeu nu ne va împiedica să făurim o uniune frăţească a tuturor oamenilor muncii.

„. TRAIUL DREPT AL

ap it o lu 1 al I V – le a pATRIARHIL0R BIBLIEI

(î | ine a învăţat la şcoală înainte de Marea Revoluţie | poate că-şi mai aminteşte cum în anii copilăriei _ J preotul, plimbându-se prin clasă, povestea despre faptele drepţilor patriarhi Avraam, Isaac şi Iacob27, cum domnul dumnezeu i-a îndrăgit pentru aceste fapte drepte şi a încheiat cu ei legăminte întărite uneori prin sânge (ritualul tăierii împrejur); cum a făgăduit să le înmulţească urmaşii ca nisipul mării şi ca stelele cerului; cum a pus la încercare devotamentul şi cinstea lor şi apoi le-a dăruit o mulţime de sclavi, soţii şi vite şi i-a ajutat să aibă biruinţe asupra altor nomazi, ba chiar şi asupra unor împăraţi.

Măcar de s-ar ocupa numai popii cu această treabă! Dar, vezi că nu se ocupă numai ei. Luaţi, de exemplu, pe sectanţii de diferite nuanţe care nu se au bine de loc cu preoţii ortodocşi: adventiştii, evangheliştii, chiar şi tolstoiş- tii28. Un tolstoist se va mira, fireşte, foarte mult dacă i se va spune că nu se prea deosebeşte de un preot sau de un rabin ignorant, superstiţios, care se îndeletniceşte cu înşelarea oamenilor. Cum? El, adeptul lui Lev Tolstoi, el care a luptat atât împotriva clerului să fie băgat în aceeaşi oală cu popii? Ce să-i faci, cuvintele din cântec nu le poţi arunca, trebuie să facem o astfel de comparaţie, deşi ea nu este de loc în favoarea propovăduitorilor diferitelor religii.

În cărticica sa „Ce este religia şi în ce constă esenţa ei“, L.N. Tolstoi afirmă că credinţa patriarhilor biblici şi în general credinţa vechilor evrei i-a făcut profund morali.

„Aşa, de exemplu – scrie el –, evreul din vechime, crezând că există o fiinţă supremă, veşnică, atotputernică, care a făcut lumea, pământul, animalele, omul şi toate celelalte şi care a făgăduit să ocrotească poporul său ales, dacă acest popor îi va

respecta legea, acest evreu *nu crede în ceva iraţional sau nepotrivit cu cunoştinţele sale,* ci, dimpotrivă, această credinţă îi explică o mulţime de fapte din viaţa de toate zilele, pe care altfel nu şi le-ar fi putut explica44.

Să cercetăm această viaţă a patriarhilor biblici, după felul în care ne este arătată în scriptură. Un lucru însă nu trebuie să uităm, şi anume că în toate aceste istorisiri Biblia nu zugrăveşte viaţa crescătorilor de vite şi a păstorilor din zilele noastre, ci viaţa marilor proprietari de turme, care au trăit cu mii de ani în urmă. De aceea noi, comuniştii, nu-i vom măsura cu măsura timpurilor noastre. Dar nici nu trebuie să uităm că în predicile lor popii au încercat întotdeauna să demonstreze că această viaţă din timpuri străvechi a patriarhilor – păstori şi stăpâni de sclavi, Avraam, Isaac, Iacob & Co. Trebuie să fie pentru noi exemplu de înaltă moralitate. Să ne oprim puţin cu toţii, credincioşi şi necredincioşi, asupra acestor exemple.

Nu ne vom ocupa de genealogia străbunului Avraam, care a fost fără doar şi poate născocită pe de-a-ntregul, întrucât toţi aceşti „patriarhi44 – atât Avraam cât şi Isaac, Iacob şi ceilalţi – sunt inventaţi, nu au existat. În cap. XI al cărţii Facerea ni se dau câteva date biografice despre Avraam şi Sara; aflăm că Sara era stearpă şi n-avea copii, în cap. XII al Facerii se povesteşte că dumnezeu ar fi poruncit lui Avraam:

„Ieşi din ţara ta şi din nemetul tău şi din casa tatălui tău, şi du-te în ţara pe care ţi-o voi arăta. Şi voi face din tine popor mare şi te voi binecuvânta Şi voi mări numele tău, încât vei fi binecuvântare şi pentru alţii, şi voi binecuvânta pe cei ce te binecuvântează, iar pe cine te blestemă îi voi blestema, şi se vor binecuvânta întru tine toate neamurile pământului”.

Astfel vorbea vechiul dumnezeu Elohim cu unul din robii săi. Avraam avea pe atunci 75 de ani, iar soţia lui era ceva mai tânără. Şi iată ce povesteşte Biblia despre isprăvile acestui „sfânt“, aceste isprăvi ca un exemplu de moralitate. Când foametea din ţara Canaan l-a silit pe Avraam să vină în Egipt29, acest drept patriarh s-a hotărât să facă următoarea afacere avantajoasă: să cedeze pentru un timp pe nevastă-sa, Sara, faraonului egiptean, în primul rând, ca să-şi poată aşterne lui însuşi un trai fără primejdii în ţara Egiptului, iar în al doilea rând, pentru a. Mai primi şi niscaiva daruri. Biblia povesteşte întâmplarea puţin altfel decât o povesteau popii în şcoală.

„Iar pe când se apropia ca să intre în Egipt, zis-a către Sara, femeia sa: ascultă, eu ştiu că tu eşti femeie frumoasă la chip, iar când te-or vedea egiptenii vor spune: asta e femeia lui! Şi pe mine mă vor omorî, iar pe tine te vor lăsa cu viaţă. *Spune deci că eşti soră-mea, ca să-mi meargă bine, în liatârul tău, şi să scap cu viaţă mulţămită* fie! Şi ajungând Avraam în Egipt, egiptenii prinseră de veste că femeia era tare mândră (se vede treaba că era încă plină de nuri bătrî- nica.

— *Em.I.).* Şi au văzut-o dregătorii lui faraon şi au lăudat-o înaintea lui, *şi femeia a fost luată în casa lui faraon. Iar pe Avraam l-au încărcat de daruri*, *în hatârul ei, şi i-au dat turme şi cirezi, asini, robi şi roabe, asine şi cămile.* Dar dumnezeu a bătut cu pedepse grele pe faraon şi casa lui din pricina femeii lui Avraam, Sara. Atunci a chemat faraon pe Avraam şi i-a zis: ce este aceasta ce mi-ai făcut? De ce nu mi-ai spus că ea este femeia ta? De ce ai rostit: este sora mea? şi eu era s-o iau de soţie! Şi acum iată-ţi femeia! Ia-o şi du-te!“ Şi i-a dat faraon oameni care să-l petreacă şi l-au petrecut afară din Egipt, pe el şi pe femeia lui şi toată averea lui“ (XII, 11—20).

Frumoasă istorie, nu-i aşa? Să încerce cineva să scoată din această povestire o pildă într-adevăr morală şi să spună copiilor: „Când veţi creşte mari, copii, şi vă veţi găsi într-o situaţie asemănătoare cu cea în care s-a găsit Avraam, nu mai staţi pe gânduri, minţiţi fără ruşine şi spuneţi că soţia voastră nu vă e soţie, ci soră şi daţi-o unui siluitor ca să primiţi în schimb nu numai viaţa, dar şi aur, argint şi tot felul de bogăţii şi daruri, minţiţi, aşadar, căci aceasta este cea mai de preţ virtute a unuia din patriarhii biblici, îndrăgit de domnul dumnezeu1*.

În ţările capitaliste multe femei de nevoie îşi vând trupul. Cei care fac târgul acesta se poartă dispreţuitor cu ele, le numesc prostituate sau le dau alte nume de ruşine. Sunt şi bărbaţi care-şi vând trupul femeilor bogate – sunt întreţinuţi de acestea şi ei sunt dispreţuiţi, dându-li-se porecle jignitoare. Există însă şi domni dintre aceia care-şi vând soţia sau amanta şi trăiesc de pe urma acestui târg. Aceşti codoşi, proxeneţi sunt demni de tot dispreţul. Nimănui nu-i va trece prin minte să-i considere ca pilde de virtute, şi totuşi în scriptură, în pasajul citat mai sus din cap. XII al Facerii, avem de-a face tocmai cu un astfel de *proxenet – patriarhul biblic Avraam, care la început de frică, pentru a-şi salva pielea, şi apoi de dragul îmbogăţirii şi-a dat*

nevasta primului venit, primind în schimb daruri. Apoi când minciuna a fost descoperită, şi-a luat nevasta îndărăt cu conştiinţa împăcată şi a plecat mulţumit că domnul dumnezeu l-a ajutat să capete cămile, măgari şi sclavi.

Această afacere mănoasă a adus frumoase profituri păstorului Avraam, după cum spune Biblia; în cap. XIII se povestesc următoarele:

„Şi Avraam era tare bogat: avea turme, argint şi aur“ (în zilele noastre am fi spus că este un adevărat burjui). Această afacere i-a plăcut aşa de mult, încât a repetat-o la prima ocazie. În cap. XX al Facerii se povesteşte că mult mai târziu Avraam s-a stabilit între Cadeş şi Şur şi un timp a sălăşluit şi în Gherar. Biblia continuă apoi:

„Ci Avraam zicea despre Sara, femeia sa: ea este sora mea! (ţinea minte ce venituri frumoase îi adusese prima afacere de acest fel.

— *Em. I.).* Atunci Abimelec, regele

Gherarului30, a trimis şi a luat-o pe Sara. Dar dumnezeu a venit la Abimelec noaptea în vis şi i-a vorbit: Iată tu vei muri din pricina femeii pe care ai luat-o; că ea este legată cu bărbat! Ci Abimelec nu se apropiase de Sara şi a răspuns: doamne, oare ucide-vei tu şi pe omul cel drept? Nu mi-a spus chiar el: ea este sora mea şi ea n-a zis aşişderea: el este fratele meu? Fără inimă vicleană şi cu mâini curate am făcut aceasta! Atunci i-a răspuns dumnezeu în vis: ştiu şi eu că fără inimă vicleană ai făcut-o, de aceea te-am păzit să nu păcătuieşti împotriva mea şi nu te-am lăsat să te atingi de ea. Deci acum dă înapoi pe femeie bărbatului ei, căci el *este proroc şi se va ruga pentru tine ca să rămii cu viaţă* (simplu ca bună ziua!

— *Em. I.),* iar dacă n-o vei da înapoi, să ştii că vei muri fără greş, tu şi toţi ai tăi. Şi Abimelec s-a sculat dis-de-dimineaţă şi a chemat la sine pe toţi dregătorii săi şi a povestit, în auzul lor, toată această pricină. Iar aceşti oameni s-au spăimântat grozav. Apoi Abimelec a chemat pe Avraam şi a zis: ce treabă ne-ai făcut? Şi cu ce am păcătuit eu împotriva ta ca să aduci asupra mea şi asupra stăpânirii mele o vină atât de mare? Fapte care nu se fac ai săvârşit faţă de mine! Şi a mai zis Abimelec lui Avraam: Ce ai socotit tu când ai făcut lucrul acesta? Atunci a răspuns Avraam: *M-am gândit aşa: de bună seamă că frică de dumnezeu nimeni nu are în ţinutul acesta şi mă vor omorî din*

pricina femeii mele. De altă parte, ea este cu adevărat sora mea, căci este fiica tatălui meu, dar nu şi fiica mamei mele; şi a putut să fie femeia mea. *Iar când dumnezeu m-a mânat să pribegesc din casa tatălui meu, atunci i-am spus ei: fă pentru mine această bunătate şi pretutindeni pe unde vom ajunge să zici despre mine: el e fratele meu!“ Şi a luat atunci Abimelec vite mici şi vite mari, şi robi şi roabe, şi le-a dăruit lui Avraam şi i-a dat înapoi pe Sara,* femeia lui... Iar *Sarei i-a spus: Iată, dăruit-am fratelui tău o mie de sicii de argint; ace*asta să-ţi fie despăgubire pentru toate câte ţi s-au întâmplat; şi faţă de toţi te-ai dovedit dreaptă14 (XX, 2—14, 16).

Această poveste, din care nu am omis niciun cuvânt, este o altă pildă de moralitate. Aflăm despre pretinsa convorbire pe care a avut-o dumnezeu cu regele Abimelec. Dar, întrucât toată convorbirea a avut loc în vis, ar fi cu neputinţă *să cercetăm dacă lucrurile s-au petrecut aşa,* chiar dacă întâm- plarea ar fi avut loc în zilele noastre, *căci niciodată nu putem verifica ceea ce am văzut în vis.* Aşadar, dumnezeu îl previne în vis pe Abimelec să nu-i dea prea mult târcoale acestei băbuţe, şi de aceea Abimelec înapoiază pe Sara celui căruia aparţinea şi-l dojeneşte pe Avraam că l-a înşelat. Lui Avraam însă nici că-i păsa. Şi cu toate că Biblia povesteşte că Abimelec nici nu se atinsese de ea, Avraam trage totuşi foloase din această ispravă şi primeşte o mie de sicii de argint şi tot soiul de vite cornute. Sara capătă şi ea daruri şi totul se termină cu bine. După aceasta, primind un bacşiş frumos pentru nevasta sa, „Avraam s-a rugat lui dumnezeu şi dumnezeu a tămăduit pe Abimelec şi pe femeia lui şi pe roabele lui; şi ele au avut copii“ (XX, 17).

Citiţi cu atenţie aceste pasaje din Biblie şi veţi vedea *că totul se învârteşte în jurul prăsirii şi fecundităţii.* Ce-l roagă Avraam pe dumnezeul său, care-i pune la cale afaceri atât de mănoase? Pasămite, robii, roabele şi vitele lui Abimelec încetaseră să se mai înmulţească, iar bătrânul Avraam este şi el mereu îngrijorat gândindu-se cum să-şi înmulţească urmaşii. Dar întrucât nevasta sa, care trece din mână în mână, de la un faraon la altul, nu poate să plodească, el este nevoit să încerce să aibă copii de la slujnice.

În cap. XVI al cărţii Facerii se povesteşte cum Avraam şi-a luat de soţie pe slujnica sa Agar, şi biserica prezintă această faptă de asemenea drept o pildă de înaltă moralitate pe care oamenii

religioşi trebuie să o dea copiilor spre învăţătură. Lui Avraam nu-i vine a crede ceea ce îi spune dumnezeu că va avea totuşi urmaşi mulţi. Chiar şi în vis vorbeşte tot timpul cu dumnezeu despre treaba asta (în istorioarele religioase oamenii vorbesc cu dumnezeu mai ales în vis, căci altfel decât în vis n-ar putea vedea această fiinţă care se numeşte dumnezeu). Şi iată că însuşi dumnezeu i-ar fi dat, cică, lui Avraam în vis dovada temeiniciei cuvintelor sale:

„Adu-mi o junincă de trei ani, o capră de trei ani, un berbec de trei ani, o turturea şi un porumbel! Şi i-a adus toate acestea şi le-a spintecat în două şi a pus fiecare jumătate faţă în faţă cu cealaltă, dar păsările nu le-a spintecat... Ci vulturii se lăsau în jos deasupra leşurilor, iar Avraam îi alunga“ (XV, 9—11).

Toate acestea se petreceau în vis. Tot în vis a văzut Avraam cum o văpaie a trecut printre animalele despicate. Dar câte nu se pot vedea în vis? Biblia trage însă concluzii din toate acestea. Asta înseamnă că în acea zi dumnezeu a încheiat un legământ cu Avraam şi i-a făgăduit câte şi mai câte pământuri care se găsesc de o parte a „fluviului Egiptului până la fluviul cel mare“.

Dar să ne întoarcem la povestirea despre Agar (Facerea, XVI, 1—16):

„Sara, femeia lui Avraam, nu-i născuse niciun fiu şi avea o roabă egipteancă^ pe care o chema Agar. Şi Sara i-a zis lui Avraam: iată dumnezeu m-a îngrădit ca să nu nasc (dumnezeu pesemne se ocupa şi de obstetrică.

— *Em. I.*); intră deci la roaba mea. Poate că voi avea copii de la ea“.

Pentru cineva din zilele noastre e, desigur, de neînţeles cum o femeie poate avea copii de la o altă femeie. Pentru oamenii din vechime lucrul acesta era însă limpede, căci nu era vorba ca o femeie să nască prin trupul alteia, ci de’ cu totul altceva. În societatea sclavagistă, în care existau robi şi stăpâni, copilul sclavei era socotit al stăpânei dacă imediat după naştere copilul era aşezat pe genunchii acesteia, în chipul acesta se făcea înfierea copiilor, şi dacă un copil stătea pe genunchii unui bărbat sau al unei femei era socotit copilul lor.

„Şi Avraam a ascultat de îndemnul femeii sale Sara. Deci Sara, femeia lui Avraam, a luat pe Agar egipteanca, roaba sa, când se împliniseră zece ani de când Avraam locuia în pământul Canaan, şi a dat-o bărbatului ei Avraam ca soţie. Şi a intrat la

Agar şi ea a zămislit. Când a văzut că a rămas grea, stăpână-sa a scăzut în cinste în ochii ei“.

Nu e oare palpitant romanul pe care ni-l înfăţişează cap. XVI al Facerii? Sclava a devenit soţia stăpânului ei. Stăpâna ei era bătrână, avea peste 70 de ani, şi întrucât dragostea păstorului Avraam trecuse pe cât se pare în întregime asupra tinerei Agar, slujnica începe să-şi dispreţuiască stăpâna. Sara este, fireşte, cuprinsă de gelozie.

„Atunci Sara a zis către Avraam: ocara mea să cadă asupra ta! Eu însumi am pus pe roaba mea la sânul tău, şi dacă a văzut că a rămas grea, eu am ajuns de nimica toată în ochii ei! Dumnezeu să fie judecător între mine şi tine! (eu sânţ o biată femeie, oricine mă poate jigni!

— *Em.I.)*

Dar Avraam i-a răspuns femeii sale Sara: iată roaba ta e în mâna ta! Fă cu ea cum crezi că e mai bine! Şi Sara a strunit-o aspru şi ea a fugit din faţa ei“.

Ce spuneţi despre această scenă de familie? Dacă preotul ar povesti copiilor aceste scene întocmai cum sunt povestite în Biblie, ce învăţătură morală ar putea trage de aici? Agar este nevasta lui Avraam, şi trebuia să-i nască un copil. Ea a devenit soţia lui cu voia soţiei „legitime“ a lui Avraam, Sara. De îndată însă ce Sara geloasă începe să-şi verse focul, Avraam face pe nevinovatul şi spune: Agar e doar slujnică, fă cu ea ce vrei. Atunci Sara începe să o prigonească. În vremurile acelea, când slugile erau roabe, prigoana se transforma în schingiuire: bătaia cu vergile sau cti biciul, căci Agar era doar sclavă. Atunci Agar fuge. Ce este instructiv în aceasta şi care este morala acestei întâmplări? Ce am putea învăţa oare de la aceşti stăpâni de sclavi? Dumnezeu se amestecă în relaţiile dintre ei. El trimite pe unul dintre curierii săi (un înger) în căutarea sclavei fugare. Acesta o găseşte în pustiu şi o ceartă aspru:

„Agar, roaba stăpânei tale Sara, dincotro vii, şi unde te duci? (se face că nu ştie.

— *Em. I.).* Şi ea a răspuns: sunt fugară din faţa stăpânei mele Sara. Atunci i-a zis îngerul domnului: întoarnă-te la stăpâna ta şi smereşte-te sub mâna ei!“

Aşadar, iată morala: dacă eşti roabă, smereşte-te în faţa stăpânei tale, chiar dacă ea îşi bate joc de tine. Aceasta este morala Scripturii, morala popească. Fireşte că trimisul domnului

i-a făgăduit cu acest prilej marea cu sarea. I-a promis că-i va înmulţi atât de mult sămânţa, încât să nu se poată număra de multă ce va fi. Şi a mai liniştit-o spunându-i că fiul ei va fi „ca un asin sălbatic: mâna lui va lovi în toţi, şi mâna tuturor va lovi în el. Şi va sta dârz în faţa tuturor fraţilor săi“.

Slabă mângâiere: să fii printre oameni ca un asin sălbatic. Dar autorul Bibliei ne încredinţează că Agar s-a bucurat foarte auzind aceasta; s-a întors la Avraam şi i-a născut pe fiul său Ismail când Avraam avea 86 de ani31. Deşi bătrân, de-abia acum se pusese moşul cu temei să-şi înmulţească urmaşii.

Iată, aşadar, pe scurt, viaţa de familie a lui Avraam. Cei ce socotesc Biblia o „carte sfântă“ să aibă curajul să spună copiilor şi oamenilor în toată firea următoarele: trăiţi precum a trăit străbunul Avraam, – înşelaţi şi minţiţi dacă vă este cu folos. Pentru a vă scăpa pielea, puteţi să vă vindeţi soţia. Puteţi să o vindeţi şi pentru a vă îmbogăţi. Dacă aveţi copii în afara familiei, purtaţi-vă cu dispreţ faţă de mamele acestor copii şi daţi-le pe mâna soţiei „legitime“ spre batjocură, iar soţia legitimă să-şi bată slujnicele pe care singură vi le-a adus în aşternut.

În capitolul următor vă vom arăta şi alte aspecte ale vieţii patriarhilor biblici, şi veţi vedea atunci ce „frumuseţi” pot fi găsite în Biblie, ce „pilde măreţe” de „înaltă ţinută morală”, curaj, virtute, frăţie şi alte însuşiri nobile pe care ni le propovăduiesc popii tuturor religiilor.

PĂCĂTOŞII ŞI DREPŢII

Capitolul al Y-lea D j N * S O D O **M** A

Povestire pilduitoare pentru copii şi adulţi **(Facerea, XVIII-XXI)**

j

i se va spune, poate, că nu se cuvine sş aplicăm j acelor îndepărtate timpuri biblice noţiunile mo- ralei de azi. E adevărat. Nu noi însă facem acest lucru, ci tocmai *popii. Ei aplică aceste noţiuni povestirilor biblice din care trag apoi învăţături pentru zilele noastre. Tocmai ei vor să impună celor ce muncesc morala sclavagistă din Biblie.* Printre povestirile biblice, pretinsele „pilde”, care pot fi găsite în toate manualele de religie, este şi aceea despre pieirea Sodomei şi Gomorei32 şi despre căsătoria incestuoasă a lui Lot33 cel drept cu cele două drepte fiice ale sale. Această ispravă merită să fie povestită.

La începutul legendei ni se spune că dumnezeul biblic, stând

de vorbă cu Avraam (din Biblie, ca şi din povestirile altor popoare, am văzut că înainte vreme zeii erau flecari nevoie mare şi vorbeau cu oamenii despre câte toate), i se jelui în felul următor:

„De vreme ce strigătul împotriva Sodomei şi Gomorei este mare şi păcatul lor grozav de greu, *mă pogor acum să văd dacă faptele lor sunt întocmai* precum arată strigarea ajunsă până la mine, iar de nu, voi vedea!“ (Facerea, XVIII, 20—21**).**

Biet „dumnezeu14 bătrân, orb şi care nu ştie nimic! Din cer domnia sa nu mai vede nimic şi trebuie „să pogoare11, ca „să vadă11! Naiba să-i ştie, se plâng unii de sodomiţi că s-au păcătoşit rău, dar poate că n-o fi adevărat! Trebuie văzut! Şi acesta e dumnezeul atotputernic, atotvăzător, atotştiutor etc. Etc.!

Avraam încearcă să înduplece pe acest dumnezeu: nu poţi nimici tot oraşul pentru greşeala câtorva – spune el. Şi Avraam se târguieşte cu dumnezeu. Până la urmă cad la învoială că dacă în Sodoma se vor găsi numai 10 drepţi, atunci Elobim nu va distruge oraşul.

Şi iată că într-o bună zi, pe înserat, apar în Sodoma doi îngeri–judecători de instrucţie. Lot şedea în timpul acesta pe prispa casei sale la porţile oraşului. Văzând pe aceşti doi îngeri (care erau pe semne pătrunşi de importanţa lor), Lot li s-a ploconit până la pământ (aşa cum şedea bine în timpurile acelea de sclavie) şi a prins a spune: „rogu-vă, *stăpânii mei*, abateţi-vă în casa *robului vostru…” 1 Bibli*a pune în gura lui Lot cuvintele de salut ale omului obişnuit cu sclavia; sieşi îşi spune rob, iar noilor sosiţi „stăpân*i11.*

Lot începe să stăruiască pe lângă îngeri, căci aceştia vor să înnopteze pe uliţă, şi până la urmă reuşeşte: îngerii „se înduplecă11! Lot le-a copt azime *şi ei au ospătat.* Apoi se povesteşte că, înainte de culcarea îngerilor (aşadar îngerii mănâncă şi dorm ca toţi oamenii!) au venit locuitorii oraşului şi i-au spus lui Lot: „Unde sunt oamenii care au venit la tine în gazdă acum, noaptea? Adu-i la noi ca să-i cunoaştem!“ Cu alte cuvinte, printre locuitorii Sodomei erau răspândite moravuri ca pederastia, adică împreunarea între bărbaţi. Aceste moravuri erau răspândite şi în Grecia, la Roma, ca şi pretutindeni în mănăstirile creştine, unde călugării făceau făgăduieli de neprihănire, jurând să nu se atingă niciodată de femei, care

erau socotite fiinţe spurcate, „amfora diavolului11 şi aşa mai departe. În schimb, călugării trăiau cu fraţii mănăstireşti. De altfel şi în zilele noastre ziarele din diferite ţări publică din când în când ştiri despre procese intentate unor călugări care siluiesc băieţei.

Dar Lot vrea să-i apere, să-şi ocrotească oaspeţii (acesta era obiceiul ospitalităţii). Şi ce propune el?

Şi a zis Lot: vă rog, fraţilor, nu săvârşiţi vreo urgie! *Iată, am două fete, care nu ştiu de bărbat. Pe ele le vom scoate la voi şi faceţi cu ele ce veţi vrea,* numai nu pricinuiţi acestor oameni nicio supărare o dată ce au venit la umbra acoperişului meu“ (XIX, 7—8).

Aşadar, el socotea că *e mai bine* să-şi dea cele două fiice pentru a fi violate de gloată.

Fireşte că aici trebuia născocită o minune, şi popii au făcut-o:

„Atunci – povesteşte Biblia – cei doi bărbaţi întinseră mâna şi băgară pe Lot la ei în casă şi închiseră uşa. Iar pe cei de la uşa casei îi loviră cu orbire, *de la cel mai mic* până la cel mai mare, aşa încât ei se istoviră căutând uşa“.

’Foarte interesant! *îngerii* (!) nu se pot salva altfel decât ascunzându-se în casă. Pe Lot de asemenea nu-l pot face scăpat altfel decât încuind uşa. Totuşi ei îi pot orbi pe ceilalţi. Dacă erau aşa de puternici încât au putut *orbi* pe vrăjmaşi, atunci de ce nu au socotit că ar fi fost mai bine *să-i lumineze?* Dar tocmai că Biblia nu poate face altceva decât să orbească, să întunece minţile! E absolut de neînţeles de ce au trebuit îngerii să orbească şi pe pruncii sodomiţi. Or, Biblia povesteşte că toţi, *„de la cel mai mic* şi până la cel mai mare“, au fost orbiţi şi s-au istovit. Oricărui *om* care ar proceda astfel i s-ar spune scelerat, dar aici făptaşul este chiar dumnezeu – Elohim.

„Dar Lot zăbovindu-se, cei doi bărbaţi îl apucară de mână pe el şi pe femeia lui şi pe cele două fete ale lui, căci dumnezeu voia să-l cruţe, şi-l scoaseră afară şi-l lăsară în faţa cetăţii. Iar după ce i-au scos afară, a zis unul: fugi ca să scapi cu viaţă! Nu te uita îndărăt şi nu te opri nicăieri în acest timp!“ (XIX, 16—17).

După aceasta Biblia spune: „Atunci domnul a turnat asupra Sodomei şi asupra Gomorei ploaie de pucioasă şi de foc, de la domnul din cer. Şi a prăpădit cetăţile acelea şi tot ţinutul şi pe toţi locuitorii cetăţilor şi tot ce creştea pe câmpie“ (XIX, 24—25).

La baza acestei povestiri biblice despre pieirea a două oraşe

se află probabil reprezentarea triburilor de păstori despre erupţia unui vulcan. Neştiind cum să explice acest fenomen al naturii, oamenii şi-au închipuit că dumnezeu aruncă din cer cu flăcări, pietre, pucioasă şi lavă topită. Astfel de fenomene se petreceau şi înainte şi au loc şi astăzi, explicaţia lor fiind foarte simplă: materia topită, încă nerăcită, din straturile adânci ale pământului erupe printr-o crăpătură a scoarţei şi atunci acoperă oraşe şi regiuni întregi. Astfel, nu demult, s-au produs erupţiile unor vulcani în Sicilia (Italia), în America de Sud şi în alte câteva locuri. Triburile primitive au născocit însă o explicaţie a lor, care s-a transmis apoi din generaţie în generaţie, până când povestea născocită a ajuns în Biblie, iar popii o înfăţişează azi ca pe o istorie sfântă, ca pe o manifestare a însuşirilor pedagogice şi didactice ale lui dumnezeu.

Ce poate fi însă mai absurd decât să-ţi închipui un dumnezeu care pentru păcatele, pentru greşelile oamenilor acoperă cu revărsări de pucioasă prunci nevinovaţi, ba nimiceşte chiar şi vegetaţia (mai ştii, poate că şi iarba Sodomei a păcătuit cu ceva).

La sfârşitul acestei poveşti, Biblia adaugă:

„Ci femeia lui Lot s-a uitat îndărăt şi s-a prefăcut în stâlp de sare“ (XIX, 26).

Oricine cunoaşte însă puţină chimie ştie că sarea este clorură de sodiu, iar corpul nostru este alcătuit din cu totul alte elemente – din substanţe azotoase şi combinaţii ale carbonului îndeosebi; sarea se găseşte în organismul omului într-o cantitate cu totul neînsemnată. Cum ar putea atunci carbonul sau albuminele din celulele noastre să se transforme în sare, adică în clorură de sodiu? Niciun popă nu va putea explica lucrul acesta şi niciun om cinstit nu se va încumeta să afirme că este cu putinţă aşa ceva. Dar Biblia ne este prezentată drept o carte sfântă nu de oameni cinstiţi, ci de nişte şarlatani care ştiu prea bine că azotul nu se poate transforma în sodiu şi nici carbonul în clor. Cu toate acestea, ei continuă să înşele poporul, iar copiilor încrezători li se spune în şcoală: „Vedeţi, copii, ce păţesc acei care nu ascultă pe dumnezeu şi pe mai marii lor? Iată cum a pedepsit-o dumnezeu pe madam Lot pentru neascultare, pentru lipsa ei de credinţă şi pentru că n-a ştiut să-şi înfrâneze curiozitatea44.

Cu aceasta se termină pilda pentru şcolari despre Sodoma şi

Gomora. Dar rămâne nelămurit prin ce erau Lot şi fiicele lui oameni drepţi, adică de ce dumnezeu a pedepsit pe toţi ceilalţi oameni, iar pe ei i-a salvat? Nu putem afla oare răspunsul în Biblie? Iată ce ne spune Scriptura despre viaţa acestor preadrepţi:

„însă Lot a plecat din Ţoar şi s-a sălăşluit în munte, împreună cu cele două fiice ale sale, căci se temea să mai locuiască în Ţoar (de ce se mai temea dacă era ocrotit de însuşi dumnezeu?

— *Em. I.*). Şi s-a aşezat într-o peşteră cu cele două fiice ale sale. Atunci fiica cea mai mare a zis către cea mai mică: tatăl nostru e bătrân şi nu-i niciun bărbat în vecinătate care să vie la noi după obiceiul a tot pământul. *Haidem să îmbătăm cu vin pe tatăl nostru şi să intrăm la el, ca să avem de la tatăl nostru urmaşi! Şi au*

** **

îmbătat cu vin pe tatăl lor în noaptea aceea şi a intrat fata cea mare şi s-a culcat cu tatăl său şi el n-a ştiut nici când s-a culcat cu ea, nici când s-a sculat (aşa se dezvinovăţesc toţi beţivii: eram beat, nu-mi amintesc de nimic!

— *Em. I.).* Apoi, a doua zi, fata cea mare a zis către mezina ei: iată, m-am culcat astă-noapte cu tatăl meu. Să-l îmbătăm cu vin şi la noapte, şi intră şi tu şi culcă-te cu el, ca să avem de la tatăl nostru urmaşi. Deci ele îmbătară cu vin şi în noaptea aceea pe tatăl lor şi s-a dus fata cea mai mică şi s-a culcat cu el şi el n-a ştiut nici când s-a culcat cu ea, nici când s-a sculat. *Şi amândouă fetele lui Lot au rămas însărcinate de la tatăl lor.* Şi cea mai mare a născut un fiu... Iar cea mai mică a născut şi ea un fiu...44 (XIX, 30-38).

Aşa arată „preadrepţii44 pe care i-a scos dumnezeu din Sodoma. Un beţiv bătrân care bea până cade în nesimţire şi cele două fiice ale sale care rămân însărcinate de la propriul lor tată. „Preadreptul44 era atât de beat, încât nu ştie nici când s-a culcat fiică-sa cu el, nici când s-a sculat. Şi ce ziceţi de aceste fiice, preocupate de faptul că nu se găsesc miri şi că spiţa lor nu trebuie să piară! De aceea se înţeleg între ele şi devin pe rând soţiile tatălui lor. Aceştia sunt „virtuoşii44 scripturilor!

După Revoluţia din Octombrie, pentru a ponegri Uniunea Sovietică, burghezia şi clerul din ţările capitaliste răspândeau şi răspândesc încă minciuna că legile sovietice ar permite căsătoria între părinţi şi copii. Aceste calomnii sunt puse în

circulaţie de duşmanii noştri pentru a aţâţa ura faţă de ţara dictaturii proletariatului. În realitate, „sfânta“ Scriptură a creştinilor şi a evreilor este aceea care dă ca pildă de moralitate şi virtute pe Lot, care trăia cu fiicele sale. În zadar veţi căuta în Biblie un cuvânt de osândă a acestui fapt. Popii ocolesc întotdeauna acest pasaj, dar degeaba, deoarece el arată că a existat un timp când căsătoria unui părinte cu propriile sale fiice era îngăduită34. Asernenea fapte nu pot constitui însă o pildă pentru zilele noastre.

PREADREPTII PATRIARHI AI **Capitolul al VI-lea** SCRIPTURILOR ADUCEAU

JERTFE OMENEŞTI

(Facerea, XXII)

Po]

D iblia şi popii spun că niciun fir de păr de pe | capul omului şi nicio cărămidă de pe streaşină nu

(se poate clinti fără voia domnului, iar ţăranii spun în felul lor că, „fără voia domnului, nici buboiul nu răsare“. Dacă un om cheleşte, înseamnă că asta este voia domnului. Dar chiar şi un om credincios îşi va da chelia cu pomadă dacă va citi undeva că pomada ajută la creşterea părului. Apoi dacă se întâmplă să cadă o cărămidă în capul cuiva, fie chiar cu voia domnului, căci fără voia lui cum ar fi putut cădea, nu se va găsi nimeni care să învinuiască de aceasta pe dumnezeu, ci pe gospodarul care nu şi-a reparat la timp casa. Dacă însă ar fi să dăm crezare popilor, ar însemna că primul vinovat de nenorocirea întâmplată este chiar dumnezeu: de ce nu a fost cu luare-aminte şi a îngăduit să cadă cărămida?

Când i se întâmplă omului vreo nenorocire, popii lămuresc faptul în două chipuri: sau spun că *dumnezeu l-a pedepsit* pe om (dacă acesta era un „păcătos“), sau că îl *încearcă şi îl ispiteşte (*dacă are de-a face cu un „drept“), chipurile, ca să vadă dacă omul va trece cu bine încercarea. Uneori se întâmplă însă o_ încălcare a atribuţiilor: diavolul îl scoate pe dumnezeu din pâine şi începe să se ocupe el însuşi de ispitirea oamenilor. Până la urmă nici nu mai ştii cine ispiteşte mai bine– dumnezeu sau diavolul. Şi unul şi altul promit de obicei marea cu sarea, sau îl răsplătesc pe cel care a trecut cu bine încercarea.

Popii au născocit o mulţime de basme despre astfel de încercări. Astfel, în Biblie se aminteşte despre înfricoşătorul cult

practicat cândva al aducerii de jertfe omeneşti. Dacă în Scriptură s-ar fi povestit pur şi simplu că „sfinţii” străbuni Avraam şi ceilalţi aduceau jertfe omeneşti lui dumnezeu, acest lucru nu ne-ar fi provocat nouă, celor de astăzi, decât dezgust. De aceea, autorii Bibliei au înfrumuseţat istorisirile despre jertfele omeneşti cu tot felul de pilde pentru copii şi oamenii creduli, adăugând: iată, vedeţi, voi, robii domnului, cum trebuie să ascultaţi pe dumnezeu? dacă el vă va porunci în vis să ucideţi chiar pe tatăl sau pe copilul vostru, îndepliniţi porunca fără şovăire. Într-adevăr, iată ce povesteşte Biblia:

„Iar după acestea, dumnezeu a pus la încercare pe Avraam şi i-a grăit: Avraame! Iar el a răspuns: iată-mă. Şi a rostit domnul: ia pe fiul tău, pe singurul tău fiu, acela pe care îl iubeşti, pe Isaac (cu toate că, după câte ştim, Isaac nu era unicul fiu, întrucât mai era unul de la Agar – Ismail, despre care Biblia povesteşte puţin înainte.

— *Em. I.)* şi du-te în ţinutul Moria şi adu-l acolo jertfă, arderede-tot, pe unul din munţii pe care ţi-l voi arăta” (Facerea, XXII,

2>-

Ce-ar fi făcut un om din zilele noastre, fie el chiar credincios, dacă ar fi avut un asemenea vis? Ar fi îndeplinit el porunca acestui dumnezeu? Fireşte că nu! Dar în timpurile îndepărtate „arderile-de-tot“ în cinstea lui dumnezeu (adică jertfele omeneşti) erau atât de obişnuite, atât de des erau arşi oameni pe altarele domnului, încât Avraam, dacă judecăm după povestirea biblică, nu s-a mirat de loc de porunca dumnezeului său. Biblia povesteşte mai departe:

„Şi s-a sculat Avraam în zorii zilei şi a pus samarul pe asinul său şi a luat pe doi robi ai săi şi pe Isaac, fiul său, şi a spart lemne pentru arderea-de-tot şi a pornit şi a venit la locul pe care i l-a arătat dumnezeu (când i-a vorbit despre acest loc, Biblia nu ne spune.

— *Em.* /.). Iar a treia zi,

Avraam, ridicându-şi ochii, a văzut locul de departe. Şi a zis Avraam către oamenii săi: «Staţi voi aici, lângă asin, iar eu şi băiatul vom merge până acolo şi ne vom închina, apoi ne vom întoarce la voi!» Şi a luat Avraam lemnele pentru jertfă şi le-a pus în cârcă fiului său şi a luat în mâna sa focul şi cuţitul şi au pornit amândoi împreună44 (XXII, 3—6).

Închipuiţi-vă scena: aveţi în faţă un om încă sălbatic, care nu

ştie să aprindă repede focul şi de aceea poartă cu sine cărbuni aprinşi într-un ciob. Îngrămădeşte apoi în spinarea tânărului său fiu, pe care se pregăteşte să-l taie, vreascurile cu care vrea să-l ardă, iar el ţine în mână cuţitul cu care are să-l înjunghie; aşa arată „preadreptul44 din Biblie! Fiul, fireşte, se arată îngrijorat.

„Atunci Isaac a deschis gura către Avraam, tatăl său, şi a zis: tată! Şi el i-a răspuns: da, fiul meu! (întrucât lângă ei nu se afla nici ţipenie de om, e greu să aflăm dacă într-adevăr aceasta a fost discuţia lor.

— *Em. I.).* Apoi a zis Isaac: Văd focul şi lemnele, dar unde este oaia pentru jertfă? Răspuns-a Avraam: dumnezeu va avea grijă de oaia pentru jertfă, copilul meu! Şi au mers înainte, amândoi, împreună. Şi au ajuns la locul pe care i l-a arătat dumnezeu; şi a clădit Avraam acolo jertfelnic şi a aşezat lemnele; apoi a legat pe Isaac, fiul său, şi l-a pus pe jertfelnic, deasupra lemnelor. Apoi Avraam şi-a întins mâna şi a apucat cuţitul ca să junghie pe fiul său44 (XXII, 7—10).

La drept vorbind, scriitorul biblic s-ar fi putut opri aici, pentru că ştim destul de bine ce se petrecea în timpul acestor aduceri de jertfe omeneşti. În istoria Feniciei35, Greciei, Mexicului şi altor ţări întâlnim descrierea celor mai îngrozitoare aduceri de jertfe omeneşti, în care piereau o dată sute şi mii de oameni, tăiaţi şi arşi, „pentru slava lui dumnezeu44. Mii de preoţi, asemenea biblicului Avraam, au tăiat şi au ars copii ca şi adulţi pe jertfelnicele domnului.

Dacă însă povestea s-ar fi terminat aici, Biblia n-ar mai fi putut să prostească pe oameni. De aceea, la fiecare povestire de acest gen autorii au mai adăugat neapărat şi ceva neobişnuit, „miraculos44, în chip de morală. Care este minunea în această povestire?

„Dar atunci îngerul domnului a strigat către el din cer şi i-a zis: Avraame! Avraame! Şi el a răspuns: Iată-mă! Şi i-a grăit: nu întinde mâna ţa asupra copilului şi nu-i face niciun rău! Căci acum ştiu că te temi de dumnezeu şi n-ai cruţat, pentru mine, pe fiul tău, pe singurul tău fiu! Atunci Avraam, ridicându-şi ochii, s-a uitat şi iată în dosul său: un berbec, care se prinsese cu coarnele într-o leasă de mărăcini; şi s-a dus Avraam şi a luat berbecul şi l-a adus ardere-de-tot în locul fiului său“ (XXII, 11—13).

Se ştie că cu timpul jertfele omeneşti au fost înlocuite cu cele

de animale. Poate că în această povestire este oglindită tocmai această trecere de la jertfa omenească la cea de animale, înlocuirea uneia cu cealaltă, numai că faptul este povestit într-un fel mai neobişnuit, pentru a părea miraculos.

Oricine însă, fie el credincios sau necredincios, îşi poate pune în chip firesc întrebarea: pentru ce i-a trebuit lui dumnezeu, care este prezent pretutindeni, este atotvăzător şi atotştiutor, să-l pună la „încercare11 pe Avraam? Oare nu ştia el dinainte ce avea să facă Avraam? Oricui însă, fie el credincios sau ateu, trebuie să-i fie limpede un lucru, şi anume că noţiunea aceasta despre dumnezeu este omenească, adică lui dumnezeu i se atribuie întotdeauna aceleaşi însuşiri ca şi omului. Dumnezeu *nu ştie* cum va proceda Avraam, de aceea el îl pune la încercare, şi apoi îi spune: „Ei bine, acum ştiu că ascultaţi de mine11. Îndată după asta urmează răsplata, premierea, pentru ascultare. Dumnezeu vorbeşte, ba chiar se şi jură, se jură pe dumnezeu (de bună seamă se teme că altfel Avraam nu l-ar crede).

„Şi i-a zis: mă jur pe mine însumi – grăit-a domnul – de vreme ce tu ai făcut lucrul acesta şi n-ai cruţat pe fiul tău, pe singurul tău fiu: te voi binecuvânta cu prisosinţă şi voi înmulţi peste măsură seminţia ta, ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mării, şi urmaşii tăi vor pune stăpânire pe porţile duşmanilor lor11 (XXII, 16—17).

Cu alte cuvinte, dumnezeu i-a făgăduit lui Avraam că el va fi un mare cuceritor. Fireşte că acest dumnezeu nu şi-a putut respecta jurământul pentru un motiv foarte simplu: acest dumnezeu nu a existat şi nu există. Curios este însă că *religia se bazează de japt pe o socotelă negustorească: dă-mi fiul tău, iar eu îţi dau în schimb ţări şi oraşe.*

Credincioşii ar putea spune însă: Avraam nu l-a înjunghiat totuşi pe fiul său, iar în Biblie nu se arată că oamenii cucernici îşi ucideau fiii sau pe alţi oameni pentru a-i jertfi lui dumnezeu. Dar bineînţeles că aceasta nu este adevărat. Scriptura povesteşte cum conducătorul de oşti Ieftae38, într-o clipă de grea cumpănă, făgăduieşte lui dumnezeu drept jertfă prima fiinţă ce-i va ieşi în cale la întoarcerea sa acasă. Şi cum dumnezeu face totul din calcul negustoresc, îi dă biruinţa în schimbul acestei făgăduieli.

Şi iată că pe când Ieftae se întorcea acasă, i-a ieşit în întâmpinare fiica sa. În Biblie se povesteşte apoi cum Ieftae a

adus jertfă lui dumnezeu pe singura sa fată şi cum toată lumea a plâns-o.

Dar nu numai Ieftae a adus jertfe omeneşti. În cap. XXI al cărţii a II-a a lui Samuil se povesteşte despre cei 7 fii din casa lui Saul pe care David i-a predat ghibeoniţilor.

„Şi ei i-au spânzurat înaintea domnului, pe munte... Şi după aceasta dumnezeu şi-a revărsat îndurarea peste tarău (XXI, 9, 14).

Înseamnă că, pentru „a se milostivi'% lui dumnezeu i-au trebuit nici mai mult nici mai puţin decât 7 copii din casa lui Saul. Cum au fost aceştia spânzuraţi „în/aţ «*lui dumnezeu* nu ştim prea bine, dar probabil că pur şi simplu în faţa chipului cioplit al acestui dumnezeu, sau în faţa altarului, sau a jertfelnicului său.

În cartea Numerii (XXV, 4) se spune:

„Aşa că domnul zise lui Moise: *ia dinjiii tuturor căpeteniilor poporului şi-i spânzură cu jaţa la soare, înaintea domnului, ca să se întoarcă iuţimea mâniei domnului de la Izrailu.*

De data aceasta dumnezeu a avut nevoie de o jertfă mai substanţială şi, pentru a-şi întoarce mânia de la Izrail, a cerut să fie spânzuraţi cu faţa la soare fiii tuturor căpeteniilor poporului.

În cartea lui Iosua se spune cum acesta a măcelărit, în numele domnului, pe toţi locuitorii oraşului Ai, cucerit de el, „şi pe regele din Ai l-a spânzurat de un copac şi l-a lăsat *până seară*“ (poate că acestui rege îi era indiferent dacă îl spânzurau înainte de lăsarea serii sau înainte de revărsatul zorilor, însă se pare că miezul chestiunii consta tocmai în spânzurarea lui înainte de asfinţitul soarelui), în cap. X al cărţii lui Iosua se spune:

„Iar după acestea, Iosua i-a lovit (pe cei 5 regi.

— *Em. I.)* şi i-a ucis şi a pus să-i spânzure în cinci copaci şi au rămas spânzuraţi în copaci până seara“ (X, 26).

Aici, desigur, sare în ochi faptul că jertfele se aduceau domnului *în faţa soarelui.* Pe timpul acela cultul dumnezeului Iahve 37 era legat încă de adorarea soarelui. Astăzi ştim precis că în acele vremuri se aduceau numeroase jertfe omeneşti, şi aceste fapte sunt oglindite în Biblie. Abia mult mai târziu jertfele omeneşti au fost interzise.

Dacă popii ar fi sinceri, atunci ei ar trebui să povestească astfel: „Să ştiţi, copii, că în vremurile de demult se aduceau

jertfe omeneşti lui dumnezeu. Despre asta ne povesteşte cap. XXII al cărţii Facerea; despre acelaşi lucru ni se povesteşte şi în cartea Regilor, Numerii, cartea lui Iosua şi altele. Astăzi însă noi nu mai cerem ca pe altarele bisericilor să fie aduse jertfe omeneşti. Dar dacă pentru domnul dumnezeul nostru va fi necesar să nimiciţi milioane de oameni, atunci vă vom cere ca, în numele lui, voi, drept-credincioşii, să mergeţi, să spintecaţi, să ucideţi şi să daţi foc oraşelor! Dumnezeul din ceruri vă va răsplăti pentru aceasta printr-un trai tihnit pe lumea cealaltă, ba pe unii îi va răsplăti chiar pe lumea aceasta, dându-le averi, palate, sclavi, vite şi câte altele“.

Ar fi mult mai simplu şi mai adevărat să se spună aşa. Dar cum poţi pretinde adevărul de la nişte oameni care şi-au făcut din minciună o profesiune, un meşteşug şi a căror misiune este să devină prin înşelăciune cei mai abili „pescari de oameni“?

Capitolul al VII-lea RITUALUL TĂIERII ÎMPREJUR

Ţ *t* a 1 ianuarie în fiecare an, *biserica ortodoxă sărbătoreşte tăierea împrejur a lui Iisus Hristos.* Dar l-J dacă îi vom întreba pe credincioşi despre semnificaţia acestei sărbători, nouăzeci de oameni dintr-o sută nu vor şti să ne răspundă. Iată ce povesteşte evanghelistul Luca despre această tăiere împrejur a domnului:

„Când s-au împlinit opt zile şi a fost să-l taie împrejur, i-au pus numele Iisus...“ (Luca, II, 21).

Deci, *în ziua „tăierii împrejur a domnului*41 *se sărbătoreşte faptul că unui om i s-a tăiat extremitatea organului sexual*, *aşa cum se făcea de altfel cu toţi copiii evrei.*

Dacă creştinii credincioşi ar fi într-adevăr consecvenţi şi dacă ei ar urma întocmai viaţa lui Iisus, în care cred ca în dumnezeu şi pe care îl socotesc fiul domnului, atunci, bineînţeles, ar trebui să se supună şi ei aceluiaşi ritual. Şi, de fapt, există chiar o sectă care se numeşte „sâmbetişti“. Aceştia propovăduiesc învăţătura creştină, dar în acelaşi timp săvârşesc ritualul tăierii împrejur asupra copiilor lor. Acest ritual s-a păstrat încă la evrei, la mahomedani şi la alte câteva popoare. Creştinii se bizuie pe faptele apostolilor, unde se spune că după ce Hristos s-a botezat cu apă, tăierea împrejur nu a mai devenit obligatorie.

Dacă evanghelia povesteşte despre tăierea împrejur a fiului lui dumnezeu, în Biblie, în schimb, pare că se povesteşte despre tăierea împrejur a lui dumnezeu în persoană. (Cei care citesc

Biblia au băgat de seamă poate că dumnezeul biblic stătea foarte simplu de vorbă cu oamenii, se tocmea, se certa, ba chiar se lua cu ei la trântă, se mânia sau se bucura). Astfel, la începutul cărţii Ieşirea citim cum dumnezeu îl tot îndemna pe Moise să facă minuni. Moise nu se prea învoia, spunând chiar pentru care motiv: „Oare faraon va vrea să mă asculte pe mine, ale cărui buze nu sunt tăiate?“ (în ediţia sinodică a Bibliei se spune: „Cum îmi va da ascultare faraon? Şi apoi eu sunt gângav la vorbă“) (VI, 12).

Acest obicei de a cresta buzele, urechile şi alte părţi ale corpului este un ritual foarte vechi. Nu poate fi nicio îndoială că el fiinţează de pe timpul când oamenii nu cunoşteau alte unelte în afara celor de piatră. În Biblie se spune că pe când Moise călătorea cu ai săi pe pământul Egiptului, pe drum a avut loc următoarea întâmplare (Ieşirea, IV, 24—26):

„Şi pe drum s-a întâmplat că, fiind într-un han, domnul a dat peste Moise şi a căutat să-l omoare. Atunci Sefora (nevasta lui Moise.

— *Em.I.*) a luat o piatră ascuţită şi a tăiat împrejur pe fiul său şi, atingând picioarele lui Moise, i-a zis: cu adevărat, tu eşti cu mine un soţ de sânge. Atunci domnul l-a lăsat, iar Sefora a zis: soţ de sânge eşti tu, din pricina tăierii împrejur14.

Pentru marea majoritate a oamenilor din zilele noastre, lucrul e cu totul de neînţeles. Mai întâi dumnezeu este întâlnit pe drum ca un drumeţ oarecare. Apoi el se năpusteşte asupra unei familii paşnice şi se pregăteşte să ucidă pe unul dintre membrii ei („şi a căutat să-l omoare”). Dacă o asemenea istorie s-ar întâmpla astăzi, individul ar fi legat burduf şi dus la miliţie, sau ciomăgit pe loc cum se cuvine, în Scriptură însă femeia-mama găseşte îndată alt mijloc ca să scape de tâlhar: ia un cuţit de piatră şi taie împrejur copilul (într-un original mai autentic se spune chiar că s-a atins de membrul lui dumnezeu), apoi spune: „sot de sânge eşti tu, din pricina tăierii împrejur”.

Ce înseamnă „soţ de sânge” şi, în general, ce sens au aceste cuvinte? în cartea Facerea (cap. XVII) se povesteşte despre tăierea împrejur a lui Avraam. Avraam avea 99 de ani (nici mai mult nici mai puţin) când a venit la el acelaşi domn, Iehova, şi i-a spus: „Eu sunt dumnezeul cel atotputernic; *umblă întru lumina feţii mele* (i) şi fii fără prihană”. Spunând acestea, Iehova făgăduieşte de îndată: „Voi statornici legământul meu între

mine şi tine şi te voi înmulţi din ce în ce mai mult!“ Aşa fac de obicei dumnezeii biblici când vor să momească pe cineva de partea lor; se apucă şi promit: „Voi înmulţi peste măsură seminţia ta, ca stelele cerului şi ca nisipul de pe ţărmul mărilor, şi vitele tale le voi înmulţi şi sclavii tăi îi voi înmulţi!” Avraam, fireşte, s-a prosternat umil la picioarele stăpânului: „Atunci a căzut Avraam cu faţa la pământ...” Pesemne că în această poziţie şi-a continuat discuţia cu dumnezeu:

„Eu însumi, iată, fac legământul meu cu tine: vei fi părintele a mulţime de popoare, şi de aci înainte nu te va mai chema Avram, ci Avraam, căci ţi-am hărăzit să fii părintele a o mulţime de popoare. Şi-ţi voi da ţie roadă trupului numeroasă foarte şi voi ridica din tine noroade şi regi vor ieşi din coapsele tale. (de bună seamă că dumnezeu nu prevăzuse revoluţia proletară, când au căzut multe capete de regi.

— *Em.I.).* Şi voi statornici legământul meu între mine şi tine şi urmaşii tăi de după tine, în veacurile lor, spre veşnic legământ, ca eu să fiu dumnezeul tău şi al seminţiei tale de după tine. Şi-ţi voi da ţie şi urmaşilor tăi ţara pribegiei tale, tot pământul Canaan, *în stăpânire veşnică,* şi eu voi fi dumnezeul lor!” (acest dumnezeu n-a prevăzut nici că va veni revoluţia proletară, când proprietatea privată asupra pământului va fi desfiinţată şi că orice legământ anterior, chiar şi cel statornicit cu dumniezeu, va fi anulat.

— *Em. I.)*

Dar ce cerea dumnezeu în schimbul făgăduinţei pe care o făcea lui Avraam că-i va da pământul „în stăpânire veş- nică“, că va înmulţi tribul lui Avraam şi *ca* va fi în vecii vecilor dumnezeul seminţiei sale? Cerea pur şi simplu schilodirea trupului.

„Apoi zis-a domnul către Avraam: iar tu păzeşte legământul meu, tu şi urmaşii tăi în veacurile lor. Acesta este legământul tău între mine şi voi şi urmaşii tăi de după tine, pe care să-l păstraţi: toată partea bărbătească să se taie împrejur. Şi anume să tăieţi împrejur trupul vostru *şi acesta să fie semnul legământului dintre mine şi voi.* Când va fi de 8 zile, orice prunc de parte bărbătească dintre voi să fie tăiat împrejur, în neam de neam, atât robul născut în casă cât şi cel cumpărat cu argint din orice neam străin... Să fie tăiat împrejur robul născut în casa ta, ca şi cel cumpărat cu argintul tău. Astfel semnul legământului

meu să fie pe trupul vostru semn al unui legământ vesnic“ (Facerea, XVII, 9—13).

În timpurile acelea, când nu se cunoştea nici meşteşugul tipăritului şi nici scrierea, se făceau pe corpul omului unele semne care dovedeau apartenenţa lui la cutare sau cutare gintă, clan ori trib. Tribul lui Avraam trebuia să fie tăiat împrejur şi astfel, potrivit Bibliei, se însemna pe corpul omului legământul dintre om şi dumnezeul lui de atunci. Ce se întâmplă însă cu cei „netăiaţi“?

„Iar bărbatul netăiat împrejur, care nu şi-a tăiat împrejur trupul său, *acest suflet să fie stârpit din poporul său, ca unul care a stricat legământul meu! 1” (*XVII, 14).

Astfel, apartenenţa la tribul sau la ginta respectivă impunea săvârşirea acestei ceremonii. Ritualul circumciziei (al tăierii împrejur) era răspândit la multe popoare vechi. Biblia povesteşte că „Avraam era în vârstă de 99 de ani când a fost tăiat împrejur. Iar Ismail, fiul său, era în vârstă de 13 ani când a fost tăiat împrejur. În una şi aceeaşi zi au fost tăiaţi împrejur Avraam şi Ismail, fiul său. Şi toţi bărbaţii casei sale, robi născuţi în casă sau robi cumpăraţi cu argint de prin străini, au fost tăiaţi împrejur împreună cu el“ (XVII, 24—27).

Greşesc cei ce cred că această schilodire a trupului se săvârşea numai la bărbaţi. În vremurile străvechi se săvârşea şi la femei. Aşa, de exemplu, la unele popoare exista o statuie care-l închipuia pe dumnezeu şi care avea înfăţişarea unui bărbat; fetele înainte de căsătorie îşi pierdeau virginitatea aşezându-se pe organul sexual al statuii acestui dumnezeu. Dar uneori chiar organul sexual era venerat ca o zeitate (cultul falusului). La unele popoare exista de asemenea până nu demult obiceiul de a tăia părţi din organul genital al femeii (clitorismul). La basuţii şi beciuanii din Africa, ritualul tăierii împrejur, care se săvârşeşte la băieţi între 13 şi 17 ani, marchează trecerea la majorat. Înainte de tăierea împrejur băiatul este considerat copil, iar după aceea el trece în rândul bărbaţilor. Circumcizia se săvârşeşte cu un cuţit de *cremene* ascuţit. Instrumentul folosit arată cât de vechi este obiceiul ale cărui origini se afundă departe în *epoca de piatră.* Când creştinismul a pătruns în Mexic, ritualul tăierii împrejur se săvârşea acolo în a 29-a zi de la naştere. Un călător, pe nume Durând, descrie acest ritual, care consta în tăierea prepuţului

sau rănirea lui cu un cuţit făcut din *piatră* de agat; totodată se crestau şi urechile copilului. În cartea proorocului Ieremia, dumnezeu, mânios peste măsură, spunea despre cei necredincioşi: *„Iată, ei au urechea necrestată, de aceea nu pot auzi11.* Ce înseamnă această *„ureche necrestată*“? Nimic altceva decât o referire la obiceiul de a cresta buzele şi urechile. Semnele acestea arătau apartenenţa la trib, dar deseori oamenii se tăiau şi se mutilau în semn că se sacrifică în cinstea lui dumnezeu (vezi de asemenea Faptele apostolilor, VII, 51: „Voi cei tari de cer- bice şi *netăiaţi împrejur la inimă şi la urechi*...“). După cum se vede, existau tot felul de semne. Sclavii erau însemnaţi aşa cum se înseamnă astăzi vitele, făcându-li-se crestături la urechi. În Biblie se povesteşte că dacă în anul când sclavului i se împlinea sorocul robiei, acesta voia totuşi să rămână mai departe la stăpânul său, atunci era adus lângă belciugul de la uşă şi acolo i se străpungea urechea. După îndeplinirea acestui ritual era socotit sclav pe vecie, era, cum s-ar spune, ţintuit de casa stăpânului său. S-ar putea aduce o mulţime de alte exemple de mutilări cu caracter religios, la baza cărora stătea un anumit fenomen social (căderea în robie, consacrarea majoratului, semnul căsătoriei etc.). Astfel, în asemenea ocazii, se scotea un dinte din fată sau se tăia un deget de la mână (băştinaşii din New South Wales tăiau pruncilor de sex feminin două falange ale degetului mic de la mâna stângă, spunând că dau o bucăţică din degetul mic ca să pună astfel la adăpost restul trupului) etc.

Obiceiul tăierii împrejur este foarte răspândit şi foarte vechi. A apărut în timpuri străvechi, pe când oamenii foloseau unelte de piatră (în epoca de piatră) şi a luat, fără îndoială, naştere din obiceiul aducerii de jertfe omeneşti. Dumnezeii diferitelor popoare, ca şi dumnezeul biblic, cereau să li se aducă jertfă nu numai primii născuţi dintre vite, dar şi primii născuţi dintre oameni. În cartea a doua a lui Moise, Ieşirea, se spune:

„Apoi domnul a zis către Moise şi i-a pruncit: Să-mi sfinţeşti *pe tot întâiul-născut* din fiii lui Izrail care va deschide întâi pântecele, *de la om până la dobitoc,* căci *întâiul născut este al meu!... Atu*nci să pui de o parte, pentru domnul, pe toţi întâii-născuţi care vor deschide pântecele: toată pârga pe care vei avea-o de la vitele tale, partea bărbătească să fie a domnului. Şi orice întâi-născut al asin*ei să*-l răscum- peri cu un miel; şi de nu-

l vei răscumpăra, să-i frângi gâtul; şi p*e toţi întâii-născuti din oameni, fiii tăi, să*-i răscumperi!“

(XIII, 1, 2, 12, 13) ’.

Aşadar, la început se credea că *lui dumnezeu îi trebuie neapărat jertfe omeneşti.* Mai târziu, *când au apărut relaţiile de schimb,* când a existat posibilitatea de a cumpăra şi de a vinde, *a putut fi şi omul răscumpărat* şi înlocuit cu animale. Totuşi au rămas unele urme de jertfe sânge- roase. Dacă nu mai era jertfit omul în întregime, atunci era jertfită măcar o parte a lui: se tăia o bucată de deget, o bucată de buză sau de ureche, sau măcar se cresta buza ori urechea pentru a curge sânge şi pentru a unge cu sângele acesta chipul lui dumnezeu, altarul său sau marginea altarului. Foarte importantă era socotită tăierea împrejur. Schilodirea organelor sexuale – a organelor de înmulţire – era considerată ca o jertfă deosebit de importantă. Cu trecerea timpului, ritualul schilodirii pruncilor a început să fie îndeplinit la o vârstă mai matură, deoarece se pare că mulţi prunci nu rezistau acestei operaţii. Ritualul a început să fie săvârşit într-un moment când în viaţa omului se petrecea un eveniment de seamă, ca intrarea sa în vârstă bărbăţiei.

De la apariţia acestui ritual au trecut mii şi zeci de mii de ani. El şi-a pierdut de mult orice semnificaţie. Şi dacă şi astăzi creştinii mai sărbătoresc „tăierea împrejur a domnului44, o fac cu făţărnicie, căci niciunul dintre ei nu săvârşeşte acest ritual asupra lui însuşi. Sunt însă milioane de mahomedani, de evrei care şi astăzi mai trăiesc încă sub influenţa religiei, a rabinului, sau a imamului*, ce se lasă plătiţi pentru fiecare asemenea operaţie sângeroasă şi care mai săvârşesc încă asupra lor şi asupra copiilor lor ritualul sânge- ros al tăierii împrejur, chinuiesc copilul şi foarte adesea îl expun prin această operaţie unui pericol de moarte. E adevărat că rabinii încearcă adesea să explice acest ritual prin consideraţii de ordin medico-igienic, spunând că organul sexual tăiat împrejur este mai puţin expus bolilor contagioase (deoarece poate fi mai uşor ţinut curat). Dar statistica bolilor sexuale nu arată nicio diferenţă din acest punct de vedere între cei tăiaţi şi cei netăiaţi împrejur, aşa că acest considerent nu poate fi luat în serios. Astăzi pături din ce în ce mai largi ale oamenilor muncii evrei nu mai săvârşesc ritualul circumciziei asupra copiilor lor, socotind pe drept cuvânt că ritualul acesta nu este altceva decât o rămăşiţă a stării de

barbarie din vremurile îndepărtate. Pe atunci, potrivit indicaţiei dumnezeului biblic, ar fi fost omorâţi dacă ar fi refuzat să-şi schilodească copiii. Astăzi însă trebuie să-i ajutăm pe credincioşi să lichideze această superstiţie, acest ritual sălbatic, rămăşiţă a unei vieţi feroce din epoca de piatră.

PENTRU CE PATRIARHUL

Capitolul al VIII-lea BIBLIC ISAAC ESTE

CONSIDERAT „PREADREPT“

(Facerea, XXIV-XXVI)

I]

) j ^ j espre copilăria lui Isaac Biblia ne istoriseşte | | numai atât că prea iubitul său tată era gata-gata să-l înjunghie pentru a-l frige ca jertfă lui dumnezeu. Urmează un mare gol de aproape 30 de ani în biografia acestui patriarh, iar apoi Biblia povesteşte cum tăticul lui Isaac a trimis pe unul din sclavii săi ca peţitor la tribul înrudit pentru a-i aduce nevastă fiului său. Pentru ca peţitul să meargă mai bine, peţitorul a luat cu sine daruri bogate, „plată“, pentru mireasă: 10 cămile şi diferite podoabe din metale scumpe. Mai departe ni se istoriseşte în mod romantic cum acest rob se gândea aşa: dacă îi va ieşi înainte o fecioară care va da robului să bea din ulcior şi va adăpa şi cămilele sale, atunci el o va lua de soţie pentru *iânărul* său *stăpân* (tânăr, vorbă să fie, căci avea 40 de ani bătuţi pe muche – cap. XXV, versetul 20). Cum trebuia să fie mireasa pe care sclavul urma s-o aleagă ca soaţă pentru stăpânul său? Mai întâi trebuia să fie dintr-un trib înrudit, în al doilea rând să fie supusă, iar în al treilea rând – muncitoare. Dar e îndoielnic că o asemenea mireasă s-ar fi lăsat momită de poveştile despre sfinţenia lui Isaac.

Peţitul începe, aşadar, cu aducerea darurilor scumpe: „Iar după ce cămilele au contenit să bea, *omul a scos un inel de aur în greutate de o jumătate de siclu şi două brăţări, pentru mâinile ei, în greutate de zece sicii de aur*“ (ce contabilitate exactă!)33 (XXIV, 22).

Părinţii Rebecăi erau şi ei, după cât se pare, lacomi de aur. Fratele Rebecăi, Laban, când „a văzut şi el inelul şi brăţările de la mâinile surorii sale“, l-a întâmpinat foarte bucuros pe peţitor. *Dar în acele timpuri îndepărtate* nici chiar „sfântul“ patriarh Isaac *nu putea căpăta o mireasă fără o plată bună.* De aceea:

„Apoi robul a scos odoare de argint şi odoare de aur şi

veşminte şi le-a dat Rebecăi; şi alte scumpeturi le-a dăruit fratelui ei şi maică-sii. Şi au băut şi au mâncat, el şi oamenii care erau cu el, şi au mas acolo“ (Facerea, XXIV, 53—54).

Astfel, cu aur şi argint şi cu daruri bogatul păstor biblic Avraam a cumpărat fiului său pe Rebeca.

Apoi Biblia povesteşte despre naşterea a doi gemeni: Iacob şi Esau. Esau, vânător, era omul câmpiei, iar Iacob, răsfăţatul mamei, trăia în corturi. Nu-i nicio îndoială că *atât în povestea lui Iacob şi Esau cât şi în povestirea despre Cain şi Abel s-a oglindit lupta dintre diferite triburi aflate pe trepte diferite de dezvoltare: astfel, povestirea aminteşte trecerea de la stadiul îndeletnicirii cu vânatul la cel al creşterii vitelor.* Autorul Bibliei povesteşte cu naivitate:

„Ci Isaac iubea pe Esau fiindcă-i plăcea vânatul (înseamnă că lacomul de Isaac era mare amator de vânat.

— *Em. I.),* iar Rebeca iubea mai mult pe Iacob“ (XXV, 28).

Mai departe se povesteşte cum „nevinovatul” de Iacob l-a tras pe sfoară pe sălbaticul vânător Esau.

„într-o zi, pe când Iacob îşi fierbea o fiertură, Esau a venit de pe câmp sfârşit de oboseală. Atunci Esau a zis lui Iacob: dă-mi să mănânc, te rog, din această fiertură roşcată*, căci sunt sfârşit de oboseală! Dar Iacob a răspuns: vinde-mi astăzi mie dreptul tău de întâi-născut. Esau i-a răspuns: iată, sunt gata să mor, căci la ce-mi foloseşte acest drept de întâi-născut? I-a zis Iacob: fă-mi astăzi jurământ! Şi el s-a jurat şi şi-a vândut dreptul său de întâi-născut lui Iacob. Atunci Iacob i-a dat lui Esau pâine şi fiertură de linte. Şi el a mâncat şi a băut şi apoi s-a sculat şi a plecat. Astfel a dispretuit Esau dreptul său de întâi-născut“ (Facerea, XXV, 29—34).

Aceasta e toată povestea. În orânduirea patriarhală, primul născut, moştenind cea mai mare parte din avere, avea, fireşte, şi întâietatea. În şcoli, la ora de religie, popii se înflăcărau descriind virtuţile lui Iacob şi uşurătatea lui Esau, care, închipuiţi-vă, şi-a vândut dreptul de întâi-născut pentru un blid de linte.

Dacă însă aţi încerca să-l luaţi pe acest Iacob drept pildă, unde aţi ajunge? Y-aţi însuşi o morală de exploatator, de chiabur şi de cămătar. Dacă va veni la tine un om flămând şi obosit şi-ţi va cere de mâncare, tu, pentru că l-ai prins la ananghie, jupoaie-l şi pune-l să-ţi plătească cât mai scump blidul de linte

pe care i-l dai, chiar dacă omul acesta îţi este frate.

Capitolul următor (XXVI) povesteşte cum Isaac, aidoma scumpului său părinte, nu se dă nici el în lături să-şi speculeze nevasta:

„Deci Isaac a locuit la Gherar. Şi l-au întrebat oamenii din partea locului despre femeia sa (Rebeca), însă el a răspuns: «ea este sora mea!», fiindcă se temea să spună: «este femeia mea!», ca nu cumva – zicea el– oamenii locului să mă omoare din pricina Rebecăi. Pentru că era frumoasă la chip. Iar după ce a petrecut el acolo zile îndelungate, Abimelec, regele filistenilor, s-a uitat afară pe fereastră şi iată că Isaac mângâia pe Rebeca, soţia sa. Atunci Abimelec a chemat pe Isaac şi i-a zis: fără îndoială, ea este soţia ta, atunci de ce mi-ai spus: ea este sora mea? Dar Isaac i-a răspuns: fiindcă m-am gândit ca nu cumva să fiu ucis din pricina ei (câtă *nobleţe de caracter, câtă vitejie*!

— *Em.* /.). Atunci i-a zis Abimelec: de ce ne-ai făcut una ca aceasta? *Puţin ar fi lipsit ca vreunul din popor să se culce cu femeia ta şi ai fi adus peste noi o vină grea* /“ (XXVI, 6—10).

Aşadar, *străbunica Rebeca nu a păcătuit numai pentru că nu a avut timp.*

Poate că veţi întreba însă: ce mare ispravă a mai făcut acest Isaac în afară de faptul că a avut doi fii şi că era cât pe-aci să-şi vândă nevasta? Din Biblie nu veţi afla nimic altceva decât că sclavii lui au săpat câteva fântâni, că el a construit câteva jertfelnice şi a vorbit de câteva ori în vis cu dumnezeu.

Această pilduitoare biografie se termină cu povestirea fiului lui Isaac, viitorul patriarh Iacob, şi a Rebecăi, credincioasa nevastă a celui dintâi, care l-au înşelat pe bătrânul muribund, profitând de orbirea lui, şi l-au făcut să binecuvânteze pe Iacob ca pe cel dintâi născut39. Popilor le place foarte mult să povestească, iar copiilor să asculte povestea înşelăciunii pusă la calc de Rebeca pentru odrasla sa favorită. Cum Rebeca a luat piei de capră şi a acoperit cu ele trupul lui Iacob, „puiul mamei11. Mai e de mirare că Esau a vrut după aceea să-l omoare pe vicleanul şi hoţul său de frate? Iacob a putut să scape numai cu fuga de mânia lui.

Eu nu am făcut altceva în rândurile de mai sus decât să repet cuvânt cu cuvânt ceea ce stă scris în Biblie despre Isaac.

Şi mă întreb: *pentru ce popii şi rabinii îl înfăţişează drept un patriarh sfânt? în ce constă sfinţenia lui şi cum poate fi el o pildă*

pentru noi?

Noi am izgonit din şcoală poveştile despre aceşti sfinţi patriarhi. Oamenii ignoranţi regretă lucrul acesta. Cum aşa, spun ei, au fost desfiinţate orele de „religie44? Dar, dacă se vor gândi bine, îşi vor da seama *că nu avea niciun sens, nu era de niciun folos ca şcolarii să-şi piardă atâţia ani de tinereţe învăţând pe dinafară, memorizând şi apoi povestind altora asemenea basme!*

SFÂNTUL PATRIARH IACOB **Capitolul al IX-lea**ŞI GIUMBUŞLUCURILE

ÎNGERILOR

(Facerea, XXVIII)

iblicul Iacob şi-a început cariera prin şantaj şi! înşelăciune. Dar chiar înşelarea aproapelui nu

i-----era pesemne socotită o fărădelege pe atunci, căci, deşi Isaac ştie că Iacob i-a smuls binecuvântarea numai prin *minciună* şi viclenie, totuşi pe adevăratul întâi-născut îl binecuvântează numai după ce acesta plânge cu lacrimi amare în faţa sa. Esau este atât de mânios de minciuna josnică a fratelui său, încât e gata să-l omoare şi-şi mărturiseşte cu glas tare gândul. Maică-sa, Rebeca, care-l iubeşte însă pe Iacob, favoritul ei, îl ajută să scape sfătuindu-l să fugă la unchiul Laban.

Biblia povesteşte că, în timp ce Iacob se îndrepta spre Haran în căutarea unei logodnice, dumnezeu a pus la cale o adevărată reprezentaţie de circ. În timp ce Iacob dormea, el a poruncit îngerilor să se dea de-a berbeleacul în sus şi în jos pe scara cerului, ca nişte adevăraţi acrobaţi, iar el s-a aşezat în capul scării şi de acolo a început să promită verzi şi uscate acestui potlogar, spunându-i că poporul lui va fi numeros ca nisipul mărilor40. Desigur că asta e o curată absurditate, o fanfaronadă, căci într-un stânjen de nisip se găsesc atâtea firişoare, încât, dacă ar fi transformate în oameni, nici n-ar încăpea pe pământ. Dar în vis dumnezeu putea face orice fel de făgăduieli, căci tot nu le ţinea niciodată. Totuşi, deoarece Isaac, care era orb, apucase să făgă- duiască urmaşilor înaintea morţii sale domnia asupra altor popoare, dumnezeu a trebuit să întărească făgăduiala, şi, ca întotdeauna, faptul s-a petrecut *în vis.* Iacob visează o adevărată bazaconie: o scară plină cu îngeri care se dau de-a berbeleacul. Iar Biblia se străduieşte să ne convingă că aceasta este o adevărată minune!

Capitolul al X-lea MOŞ LABAN EXPLOATATORUL
(Facerea, XXIX)

pti

I | n caP' XXIX al cărţii Facerii se povesteşte despre j I peţitul lui Iacob: un adevărat roman de dragoste şi aventuri! La început are loc o discuţie între păstori, care poate fi auzită şi astăzi la unele popoare de păstori din Africa sau Asia. La fântână are loc o întrevedere înduioşătoare între rubedenii: căci Iacob este vărul Rahilei.

„Apoi Iacob sărută pe Rabila şi, dându-şi drumul glasului, plânse" (l-au podidit lacrimile pe băieţaşul mamei.

— *Em. I.)* (XXIX, 11).

Atunci Laban, văzând că fiică-sa mai mică era pe placul lui Iacob, şi-a spus că poate face o afacere foarte avantajoasă. Astfel Iacob a rămas să trăiască în familia lui Laban şi a început să pască vitele. Laban îşi întrebă nepotul cu prefăcătorie: „0 să mă slujeşti degeaba? Spune-mi ce simbrie vrei?" Iacob se învoieşte să argăţească 7 ani pentru Rabila. Dar Laban vrea s-o căpătuiască şi pe fata mai mare, pe Lia, care era bolnavă de ochi. De aceea se preface că primeşte şi 7 ani au trecut ca 7 zile. Când să se apropie sorocul şi să-i dea drept simbrie pe fiica sa (nu e mic preţul să slugăreşti 7 ani pentru o fată!), Laban îi trimite noaptea în aşternut pe Lia şi pe deasupra îi mai dă şi o slujnică numită Zilpa. De-abia dimineaţa a văzut Iacob cine se strecurase la el. „Ci făcându-se ziuă (bună dimineaţa!), *iată:* era Lia". Era oare Iacob beat de fericire în timpul nopţii de nu văzuse cine-i era nevastă?

Dimineaţa, desigur, are loc o explicaţie: ce înseamnă înşelătoria asta?

„Ce e aceasta ce mi-ai făcut? Oare nu ţi-am slujit pentru Rahila? Atunci de ce m-ai înşelat?" (XXIX, 25).

Dar liâtrul unchi râde în barbă: pe proşti trebuie să-i înveţi minte. Ce, tu n-ai ştiut că la noi există obiceiul să măritäm mai întâi pe fata cea mare? Acum, dacă vrei, mai lucrează încă 7 ani şi atunci ai să o capeţi pe Rahila. „Şi Iacob a făcut aşa", desigur. A mai slujit încă şapte ani şi ca simbrie a priinit-o pe Rahila şi pe deasupra pe roaba Bilha.

Pilduitoare istorie, nu-i aşa? Un captivant roman de dragoste. Dar de ce era socotită aceasta o istorie „sfântă"? De ce trebuia să fie învăţată în şcoală de 2.000 de ani încoace? De ce trebuia

să te omori învăţând numele slujnicelor unui străvechi păstor inexistent pe nume Iacob? Socotiţi, vă rog, cât timp au pierdut oamenii cu asemenea treabă. Exploatatorii din toate ţările au înfrumuseţat această poveste, dând-o ca exemplu de fidelitate faţă de femeia iubită. Iată, chipurile, ce mult o iubea Iacob: a muncit 14 ani pentru a-şi căpăta mireasa. Dar cine cunoaşte obiceiurile popoarelor crescătoare de vite ştie că deseori şi în zilele noastre la aceste popoare oamenii săraci îşi vând munca pe câte 10—15 ani ca să poată plăti astfel preţul cuvenit pentru mireasă.

ISTORIA SFÂNTĂ POVESTESTE CUM SE ÎNTRECEAU NĂPRAZNIC STRĂBUNELE SĂ **Capitolul al** XI **– le a** NASCĂ COPII ŞI CUM L-A

CUMPĂRAT LIA PE IACOB DE LA RIVALA SA PE NIŞTE –, CARTOFI

emnul bogăţiei la crescătorii de vite a fost din toate | timpurile în primul rând numărul vitelor. Dar – pentru a duce vitele la păscut trebuia să ai sau o familie numeroasă sau mulţi sclavi. Am văzut că biblicii Avraam şi Isaac aveau din belşug şi vite, şi robi, ca nişte adevăraţi stăpâni de sclavi ce erau. Când aceşti păstori vorbesc în vis cu dumnezeul lor, ei îl roagă să le înmulţească turmele şi seminţia. Iar dumnezeu făgăduieşte că le va da urmaşi numeroşi, astfel încât chiar şi babele zămislesc. Păstorul Iacob dorea şi el acelaşi lucru: să aibă cât mai mulţi copii şi cât mai multe vite. Dar, fiindcă o soţie nu-i putea da mulţi copii, Iacob îşi mai ia câteva, astfel că ajunsese să aibă *patru soţii* oficiale. Deşi două din ele erau slujnice, prin urmare îi erau ibovnice, copiii lor erau socotiţi copiii soţiilor „legitime“, întrucât imediat ce se năşteau erau aşezaţi pe genunchii soţiilor „adevărate“.

Biblia povesteşte:

„Şi Iacob a intrat şi la Rahila şi a iubit-o pe Rahila mai mult decât pe Lia...“ (Facerea, XXIX, 30).

Nu trebuie să uităm că Lia era aproape oarbă. Dar dumnezeu se amestecă şi în treaba asta. El face în aşa fel ca Lia, care nu era iubită, să rămână totuşi însărcinată înaintea Rahilei, cea iubită. Ea naşte patru fii unul după altul şi de fiecare dată spune:

„Domnul a căutat la jalea mea, că de acum mă va iubi bărbatul meu. Şi iarăşi a zămislit şi a născut alt fiu şi a zis: auzit-a domnul că sunt oropsită şi mi l-a dăruit şi pe acesta... Şi a mai

zămislit încă o dată şi a născut un fiu şi a zis: de astă-dată bărbatul meu se va lipi de mine...“ (XXIX, 32—34). Rahila e geloasă şi prinde pizmă pe Lia.

„... Şi a zis către Iacob: dă-mi copii, iar de nu, eu mor! Atunci Iacob s-a aprins de mânie împotriva Rahilei şi a certat-o: sunt eu oare în locul lui dumnezeu, care ţi-a oprit roada pântecelui?“ (XXX^ 1—2).

Interesantă discuţie, nu-i aşa? Rahila îi face reproşuri soţului, spunându-i: Liei i-ai făcut patru fii, şi mie niciunul. Iar Iacob se dezvinovăţeşte spunând: oare eu nu mă străduiesc îndeajuns? Dar dumnezeu se amestecă şi aici. Ce poate fi mai simplu? Să dea copii destui şi uneia şi alteia. Şi începe o nouă întrecere. Apar acum în scenă şi slujnicele. Rahila îl trimite pe Iacob la slujnica sa:

„Iată roaba mea Bilha. Intră la ea, şi *va naşte pe genunchii mei, şi astfel voi avea şi eu copii de la ea* (XXX, 3).

În felul acesta Biblia atribuie Rahilei doi fii, care fuseseră de fapt născuţi de slujnică. Rahila se laudă chiar: „Lupte pentru binecuvântarea lui dumnezeu am dus cu soră-mea şi am biruit!“ (XXX, 8).

Dar nici Lia nu doarme. O trimite pe slujnica sa Zilpa la Iacob şi-şi atribuie cei doi copii născuţi de ea. Lupta pentru patul conjugal, pentru dreptul de a zămisli continuă. Biblia povesteşte mai departe:

„Şi Ruben s-a dus la câmp, la secerişul griului, şi a găsit merişoare de mandragoră şi le-a adus mamei sale (Lia. Atunci Rahila a zis către Lia: dă-mi, te rog, din mandragorele aduse de fiul tău! Ci Lia i-a răspuns: *oare nu e destul că mi-ai luat pe bărbatu-meu?* Acum vrei să iei şi mandragorele fiului meu? Dar Rahila i-a zis: Bine atunci, *să doarmă cu tine în noaptea aceasta, în schimbul mandragorelor fiului tău!* Şi Iacob, venind seara de la câmp, Lia i-a ieşit în întâmpinare şi i-a spus: intră la mine, *căci te-am cumpărat cu mandragorele fiului meu!* Şi el a dormit cu ea în noaptea aceea“ (XXX, 14—16).

Gândiţi-vă numai! Popii vor să ne încredinţeze că Biblia este o *revelaţie sfântă,* că tot ce-i scris în ea este *sfânta scriptură;* că dumnezeu însuşi ar fi povestit toate lucrurile astea lui Moise. Dacă este aşa, atunci înseamnă că dumnezeu trăgea cu urechea la cele ce vorbeau cele două femei care se pizmuiau una pe alta, şi ţinea mereu socoteală când şi cu care din ele sau cu care

din slujnice se culca preadreptul patriarh şi păstor Iacob. Pe deasupra, când Iacob, cumpărat cu merişoare de mandragoră, o lasă însărcinată pe Lia, ea explică astfel acest lucru: „*Dăruitu-mi-a dumnezeu plata mea, fiindcă am dat bărbatului meu pe roaba mea!'1.* Iată deci că acest dumnezeu „unic" din Biblie îl răsplăteşte pe Iacob pentru că preasfântul nu ş-a lenevit şi s-a tot culcat cu slujnicele nevestelor sale, care au născut toate copii de la el. Acesta e meritul său, şi dumnezeu l-a răsplătit pentru virtuţile sale de armăsar. Ce pilde să tragem noi de la el? Pilde josnice, pe care şi astăzi popii de peste hotare le bagă în capetele nevinovate ale copiilor.

Toate aceste scene din Biblie au un adevărat iz de *centru de montă,* unde patriarhul Iacob joacă rolul taurului. Dar popii şi rabinii caută să înfrumuseţeze lucrurile, să ni le prezinte ca pe ceva „dumnezeiesc41. Celor care nu ştiu ce sunt merişoarele de mandragoră cu care Iacob a putut fi ademenit ca o femeie de stradă le vom spune că mandragora este o plantă din aceeaşi specie cu cartoful. Tuberculii săi au uneori forme omeneşti, ceva asemănător cu rădăcina plantei „jen-şen1"11, care creşte în Cliina. În vechimei se atribuiau mandragorei unele puteri miraculoase, era folosită pentru vrăji. Iată cu ce l-a cumpărat Lia pentru o noapte pe păstorul sălbatic Iacob, potrivit spuselor Bibliei.

ISTORIA SFÂNTĂ POYESTESTE **Capitolul al XII-lea** CUM SFÂNTUL STRĂBUNUL

IAC.OB A FURAT OI DE LA LABAN

(Facerea, XXX-XXXI)

—

1 upă ce a odrăslit o duzină de copii, Iacob i-ar fi spus, cică, socrului său Laban: „Dă-mi femeile

.. Mele, pentru care ţi-am slujit, şi copiii mei şi lasă-mă să mă duc..."

Drăguţul de socru, care-l înşelase, cum ştim, pe vremuri, îşi înduplecă iar ginerele să rămână mai departe şi se tocmeşte cu el pentru simbrie. Lacob se preface că nu-i trebuie nimic: vai, socrule, dar cum se poate... şi aşa mai departe. Până la urmă se înţeleg ca Iacob să ia dobitoacele tărcate, iar pe cele nepătate să le lase socrului. Dar întrucât Iacob însuşi păştea vitele, începe să pună la cale la centrul de montă tot felul de şmecherii, aşa ca animalele tărcate să se nască numai din oi şi berbeci graşi, iar

lui tata-socru să-i rămână cele slabe. Biblia face o descriere sfântă şi amănunţită a acestui centru de montă:

„Apoi a pus nuielele pe care le jupuise, înaintea oilor, în teici, în adăpătoarele cu apă, unde veneau oile să se adape; şi ele se împerechiau când veneau să se adape. Şi dacă se împerechiau înaintea nuielelor, oile năşteau miei brumării, vărgaţi şi tărcaţi... Iar la oile cele slab*e nu* punea nuielele; aşa încât mieii plăp*ânzi era*u ai lui Laban şi mieii cei zdraveni erau ai lui Iacob. Astfel, omul acesta ajunse tare bogat, avân*d turme multe, şi roabe şi robi, şi cămile şi asiniil (XX*X, 38—39, 42—43).

E clar că Iacob s-a apucat pur şi simplu să-şi jefuiască socrul. De acest lucru îşi dă seama şi Iacob, şi de aceea încearcă se se dezvinovăţească spunând că *dumnezeu însuşi a jăcut ca berbecii să se mârlească cu oile în aşa fel, încât să se nască numai miei tărcaţi.* Nici la centrul de montă nu se putea face nimic fără dumnezeu şi fără îngeri. Biblia spune:

„Astfel dumnezeu a luat turmele tatălui vostru şi mi le-a dat mie. Şi odată, *la vremea mârlitului oilor,* am ridicat ochii şi *m-am uitat – în vis –* (totul se petrece *în vis.*

— Em.I.) şi iată ţapii care săreau pe capre (ce dumnezeiască istorie! cât de sfântă este această descriere!! |*)* erau vărgaţi, brumării şi bălţaţi. Şi îngerul domnului a grăit către mine, în vis: Iacobe! Şi eu am răspuns: iată-mă! Atunci mi-a zis: ridică-ţi ochii şi te uită: toţi ţapii care sar pe capre sunt vărgaţi, brumării şi bălţaţi...“ (XXX, 9—12).

Vedeţi, aşadar, ce soi de om este acest patriarh Iacob, şi ce „sfântă“ este „istoria44 care povesteşte cu atâta amănunţime *cum* se pungăşeau între ei crescătorii de vite, acei stăpâni de sclavi care se îmbogăţeau prin înşelăciune, exploatare şi jaf.

ISTORIA SFÂNTĂ POVESTESTE r, VTT1, CUM STRĂBUNA RAHILA A Capitolul al XIII-lea pURAT IDOLII DIN CASA PĂRINTEASCĂ

J 1

) "T) j upă ce a jefuit vite, robi şi roabe, Iacob s-a ho- f | tărât să plece. Această despărţire, obişnuită în

(I sânul comunităţilor gentilice, este descrisă în

Biblie cu multă amănunţime. La despărţire însă fiecare vrea să se pricopsească cu cât mai mult. În afacerea aceasta dau şi femeile o mână de ajutor.

„Atunci au răspuns Rahila şi Lia şi i-au zis: mai avem noi parte

de moştenire în casa tatălui nostru? Oare nu ne-a socotit el pe noi străine o dată ce *ne-a vândut şi a mâncat mult şi bine banii de pe vânzarea noastră?* Negreşit, toată bogăţia pe care a smuls-o dumnezeu de la tatăl nostru este a noastră şi a copiilor noştri44 (Facerea, XXXI, 14—16).

Zis şi făcut! Iacob a şters-o pe furiş împreună cu tot avutul său pe când Laban tundea oile la câmp. Rahila a mai furat pe deasupra şi idolii părinţilor. Iacob – spune Biblia – înşală „inima lui Laban arameul, întrucât nu-i dădu de veste că vrea să fugă". Socrul aleargă după ginere.

II Urmăreşte şapte zile şi-l ajunge, în sfârşit, pe Muntele Galaad. Când urma să se răfuiască cu scumpul său ginere, iată că iar se bagă dumnezeu la mijloc. „Dar dumnezeu veni la Laban arameul noaptea *în vis* şi-i grăi: păzeşte-te ca nu cumva să vorbeşti cu Iacob altfel decât prieteneşte!" Vezi bine, dumnezeu era complicele lui Iacob. Nu îndemnase el berbecii tărcaţi să încalece oile? Dar Laban îi cere totuşi socoteală lui Iacob: pentru ce ai fugit pe ascuns, îi spune el, de ce nu ţi-ai luat rămas bun şi mai cu seamă de ce ai furat zeii mei? Iacob începe să se închine şi să se jure pe dumnezeu:

„La oricine vei găsi terafimii tăi, acela să nu mai trăiască! De faţă cu rudele noastre, caută ce este al tău între lucrurile mele şi ia-ţi-le" (XXXI, 32).

Laban începe o percheziţie în toată regula şi ajunge la cortul Rahilei.

„Ci Rahila luase idolii şi-i vârâse în şaua unei cămile şi se aşezase pe ei. Şi Laban scotoci tot cortul, dar nu dădu de nimic. Şi ea zise lui tată-său: să nu fie cu bănat în ochii»

domnului meu că nu pot să mă scol înaintea feţei tale, fiindcă tocmai acum mi-a sosit necazul obişnuit al femeilor. Şi el a căutat cu de-a măruntul, dar n-a dat peste te- rafimi" (XXXI, 34—35).

După această percheziţie fără succes, Iacob a tăbărât asupra socrului. Cum, adică, ne bănuieşti pe noi, oameni cinstiţi, şi ne faci de râs?! Ce era să mai zică Laban? A trebuit să încheie pacea cu ginerele îmbogăţit şi să termine totul cu un chef de jertfă.

Istorioara este instructivă numai dintr-un punct de vedere. Aflăm din ea că idolii casei erau atât de preţuiţi, încât erau şi

furaţi. În credinţa acestor crescători de vite, cine deţinea chipul strămoşului-zeu acela se bucura de bunătatea lui. Idolii aceştia erau atât de mici, încât câţiva dintre ei încăpeau în locul acela de nu i se poate spune pe nume de sub străbuna Rahila.

Istoria sfântă povesteste

CUM IACOB I-A TRAS LUI **Capitolul al** xiv-lca DUMNEZEU UN TOC DE BĂTAIE

ŞI CUM DUMNEZEU I-A DAT LUI IACOB UN PICIOR ÎN FUND

(Facerea, XXXII)

0i iată a venit vremea ca Iacob să se întâlnească cu frăţiorul său Esau, pe care-l înşelase cândva, primind în locul lui testamentul lui tătâne-su. Lacob, despre care se poate spune: uşarnic ca pisica şi fricos ca iepurele, a căutat mai întâi să-şi îmbuneze fratele trimiţându-i soli când a aflat că Esau avea 400 de sclavi, (şi Esau era un păstor bogat şi un mare proprietar de sclavi), numindu-se pe sine rob, iar pe Esau stăpânul său.

„Atunci Iacob *s-a spăimântat* foarte şi a stat în mare cumpănă. Şi a împărţit gloata care era cu el, turmele şi cirezile şi cămilele, în două tabere. Căci îşi zicea: dacă Esau năvăleşte împotriva unei tabere şi o sfărâmă, atunci tabăra care a rămas poate să scape!“ (Facerea, XXXII, 8—9).

Dar cum nu punea mari nădejdi în acest şiretlic, l-a mai rugat şi pe dumnezeu să-l apere, amintindu-i făgăduielile vechi (făcute *în vis*):

„*Scapă-mă din mina fratelui meu,* din mâna lui Esau, *căci mi-e fricâ* de el, ca nu cumva să vie să mă răpună pe mine împreună cu copiii!“ (XXXII, 12).

După aceasta *a pregătit* daruri scumpe, sute de capete de vite, şi le-a trimis cu sclavii înaintea lui. Toate astea n-ar fi ajutat însă la nimic dacă Iacob n-ar fi reuşit să-l prindă pe dumnezeu de viu şi dacă nu l-ar fi silit, astfel, să-i dea binecuvântarea.

Iată cum povesteşte Biblia întâmplarea:

„Şi Iacob a rămas singur. Atunci *un om* s-a luptat cu el până la revărsatul zorilor. *Şi dacă a văzut că nu poate să-l biruiască, atunci l-a lovit peste încheietura şoldului şi s-a scrântit încheietura soldului lui Iacob* în luptă cu acel bărbat“ (XXXII, 25—26).

Dumnezeu, văzî. Nd că după toate regulile luptelor clasice n-o poate scoate la capăt cu Iacob (ce namilă trebuie să fi fost Iacob ăsta!), i-a vătămat încheietura şoldului. Dar nici aşa n-a reuşit să

scape de Iacob. Şi a spus:

„*Dă-mi drumul, căci se luminează de ziuă“* (v. 27).

Asta ce mai poate să însemne? Noaptea, în vis, mai merge să se bată dumnezeu cu omul, dar dacă se face ziuă, văd oamenii că l-a bătut Iacob pe dumnezeu şi încep să râdă.

„Ci Iacob a răspuns: *nu-ţi voi da drumul până ce nu mă vei binecuvânta“* (v. 27).

Ce era să mai facă acum dumnezeu? L-a mai binecu- vântat o dată pe Iacob (a câta oară?!), şi i-a schimbat numele.

Iar Iacob era încredinţat că l-a văzut pe dumnezeu faţă în faţă.

„Am văzut pe dumnezeu faţă către faţă şi am scăpat cu viaţă!“ (v. 31).

După această întâmplare totul a mers ca pe roate. În- tâlnirea fraţilor s-a săvârşit fără vărsare de sânge, cu toate că lui Iacob îi ţâţâia încă inima de frică. Când s-au văzut, Iacob s-a ploconit de şapte ori până la pământ în faţa fratelui său, numindu-l pe Esau stăpân şi în alte multe feluri.

Ce învăţătură trage Biblia din toate acestea? Un scriitor sau copist de mai târziu al Bibliei a căutat să explice astfel obiceiul evreilor de a nu mânca muşchiul de pe încheietura şoldului, întrucât, spun ei, chiar dumnezeul biblic l-a lovit pe Iacob peste muşchiul de la încheietura şoldului. Această oprelişte este şi ea un fel de „tabu“ primitiv. Cât de juste sunt explicaţiile de soiul acesta se vede şi din faptul *că iepurele este considerat în Biblie printre animalele rumegătoare,* ceea ce ştim bine, nu corespunde realităţii.

CE POYESTESTE ISTORIA SFÂNTĂ DESPRE FECIOARA r, w. DINA ŞI DESPRE MĂCELĂ-

p RIREA CANAANIŢILOR BOL

NAVI DE CĂTRE PREADREPTII SIMEON ŞI LEVI

I: *iblia educă pe oameni în spiritul urii naţionale, în spiritul urii unui popor împotriva altuia.* Aşa,

L J de pildă, dacă tu eşti tăiat împrejur, atunci toţi cei ce nu sunt tăiaţi îţi sunt duşmani. Pe cei de altă naţie poţi să-i înşeli, să-i omori sau să te porţi cu ei cu oricâtă cruzime şi mişelie. Istoria este plină de exemple de ură naţională, aţâţată de exploatatori în interesele lor de clasă, care justifică şi camuflează această mârşăvie propovăduită de religie.

Iată, bunăoară, cap. XXXIV al Facerii înfăţişează la început

aventurile amoroase ale lui Iacob, iar apoi pe cele ale Dinei şi ale fiului de domn Sichem.

„Dina, fata Liei, pe care ea o născuse lui Iacob, a ieşit într-o zi ca să vază pe fetele din partea locului. Şi văzând-o Sichem, fiul lui Hemor Heveul, stăpânul ţinutului, a ră- pit-o şi s-a culcat cu ea şi a umilit-o. Şi inima lui s-a lipit de Dina, fata lui Iacob, şi *i-a căzut dragă fata şi i-a vorbit copilei de la inimău* (v. 1—3).

S-ar părea că până la urmă lucrurile s-au aranjat cum nici nu se putea mai bine: Sichem a îndrăgit fata şi i-a spus cuvinte care au mers fetei la inimă. Prin urmare, să vină cuscrii şi să înceapă nunta. Aşa ar fi trebuit să fie. Dar neamurile Dinei vor să tragă foloase cât mai mari de pe urma faptului că Sichem s-a culcat cu Dina.

Când Sichem îl trimite pe tatăl său s-o peţească pe Dina, Iacob tace, apoi spune că copiii sunt la câmp şi în minte pune la cale o fărădelege (preadreptul!!!). În sfârşit, copiii se întorc de la câmp. „Auzind vestea, s-au mâhnit oamenii şi s-au aprins groaznic de mânie că acela făptuise aşa ocară în Izrail culcându-se cu fata lui Iacob“. Tatăl lui Sichem se roagă de ei:

„Sufletul l’iului meu Sicliem se sfârşeşte după fata vodă- tră; daţi-i-o, vă rog, de femeie şi vă încuscriţi cu noi. Pe fetele voastre daţi-ni-le nouă şi pe fetele noastre luaţi-ni-le voi şi locuiţi cu noi! Şi pământul să fie la îndemâna voastră; sălăşluiţi-vă în el, faceţi negoţ în el şi câştigaţi în el moşii“ (v. 8—10).

După cum se vede, Sicliem se arăta gata să ispăşească greşeala făptuită faţă de neamul fetei:

„De-aş afla har în ochii voştri şi orice îmi veţi spune vă voi da. Cereţi de la mine cât de mult preţ de răscumpărare şi daruri de nuntă, şi eu vi le voi da întocmai cum veţi spune. Însă daţi-mi pe fată de femeie“ (v. 11—12).

E limpede că aceşti oameni paşnici nici nu se gândesc să ia fata prin silnicie; dimpotrivă, ei sunt gata să se înrudească, să trăiască în pace şi uniţi. Dar Biblia nu cunoaşte astfel de relaţii. Biblia este învăţătura scrisă a unui trib de păstori – tâlhari războinici şi jefuitori. De aceea feciorii lui Iacob răspund cu făţărnicie şi înşală pe localnicii lesne încrezători.

Ei le spun:

„Numai într-un fel putem să ne învoim cu voi, dacă veţi face ca noi şi veţi tăia împrejur pe toţi bărbaţii vostri“ (v. * 15).

Sichem şi tatăl său cad la învoială, ba îndupleacă şi pe

locuitorii oraşului lor să le urmeze pilda şi să se taie împrejur, pentru ca Iacob şi fiii săi să nu aibă niciun motiv de vrăjmăşie.

„Atunci toţi cei ce ieşeau la sfat în poarta cetăţii dădură ascultare lui Hemor şi lui Sichem, fiul său, şi se tă- iară împrejur toţi bărbaţii, toţi câţi ieşeau la sfat la poarta cetăţii“.

Condiţia aceasta s-a dovedit însă a fi numai o stratagemă.

„Dar a treia zi – spune Biblia –, pe când ei se aflau în dureri, cei doi feciori ai lui Iacob, Simeon şi Levi, fraţii Dinei, puseră mina pe sabie şi intrară *au îndrăzneală* (într-adevăr mare îndrăzneală îţi trebuie ca să năvăleşti peste nişte oameni bolnavi!

— *Em. 1*.) în cetate şi uciseră pe toţi bărbaţii, iar pe Hemor şi pe Sichem, fiul său, îi trecură prin ascuţişul săbiei; apoi luară pe Dina din casa lui Sichem şi plecară. Feciorii lui Iacob tăbărâră pe cei ucişi şi prădară cetatea... Deci luară turmele şi cirezile lor şi asinii lor şi tot ce găsiră în cetate şi tot ce găsiră în ţarină: toată averea lor şi pe toţi copiii lor şi pe femeile lor îi luară robi şi prădară tot ce era prin case“ (v. 25—29).

Şi credeţi, poate, că Biblia condamnă fapta aceasta? Nicidecum! Ori credeţi că popii, rabinii, predicatorii sectanţi, citind credincioşilor lor aceste basme, osândesc cumva fărădelegile făptuite? Nici gând! Mai departe Biblia spune numai că preadreptul Iacob, temându-se ca fapta săvârşită să nu fie răzbunată, îşi ia în grabă tălpăşiţa de pe pământul canaaniţilor şi pereziţilor, cărând cu sine şi tot avutul jefuit.

E adevărat că Biblia adaugă că aceşti oameni s-au purtat astfel din pricină că Dina fusese batjocorită. Dar încercaţi să urmaţi Biblia întocmai, încercaţi adică să» > • » trăiţi după legile ei, şi veţi vedea că va trebui să vă transformaţi în mincinoşi, tâlhari şi jefuitori care măcelăresc un oraş întreg pentru că un om din acest oraş a dormit cu o fată fără binecuvântarea popii.

Mai poate fi trasă însă şi o altă învăţătură din această poveste: acel Levi care a pus la cale înşelarea, jefuirea şi măcelărirea unor locuitori paşnici **a** devenit mai târziu căpetenia tuturor preoţilor, leviţilor. De la el se trage, după Biblie, întreaga tagmă preoţească a evreilor, căreia poporul trebuia să-i plătească în afară de jertfe şi alte biruri, *zeciuiala,* adică a zecea parte din recoltă, vite şi produse de orice fel. Cum e strămoşul, aşa şi urmaşii, – aşchia nu sare departe de trunchi.

Capitolul al XVI-lea PREADREPŢII FII AI LUI IACOB **(Facerea,**

XXXVIII)

ftj

J (n Biblie, se vorbeşte mult despre cei doisprezece j 1 fraţi, fiii lui Iacob. După cum multe triburi păs-

— Toreşti din vechime au în trecutul lor îndepărtat strămoşi pe seama cărora s-au făurit legende de tot felul ca despre vitejii din poveşti, tot aşa şi la tribul de păstori al vechilor evrei s-au închegat felurite legende despre strămoşii-eroi, din care ei pretind că se trag. Cu toate că nimeni nu a notat şi nu a putut să noteze ceea ce vorbeau oamenii care au trăit în acele timpuri, cu câteva mii de ani în urmă, totuşi Biblia ne redă cuvintele acestor strămoşi de parcă ar fi fost notate chiar atunci. Astfel, când la moartea sa, Iacob îşi binecuvântează fiii, Biblia transcrie cuvintele lui Iacob asemenea unui stenograf care înregistrează cuvân- tarea unui orator 42.

„Pe tine, Iudo, lăuda-te-vor fraţii tăi. Mâna ta va sta grea pe grumazul duşmanilor tăi. Iar fiii tatălui tău închi- na-se-vor ţie. Pui de leu eşti tu, Iudo, când te ridici de pe pradă, fiul meu! El îndoaie genunchii şi se culcă aidoma leului şi leoaicei. Cine îl va scula pe el! Schiptrul din Iuda nu va lipsi nici toiagul cârmuirii dintre picioarele sale, până ce nu va veni împăciuitorul şi de el asculta-vor popoarele. El va lega de butucul de viţă asinul său şi de coarda viţei mânzul asinei sale; el va spăla în vin veşmântul său şi mantia sa în sângele ciorchinilor. Ochii săi vor fi roşii din pricina vinului şi dinţii săi albi din cauza laptelui băut“.

Astfel redă Biblia ultimul cuvânt al lui Îacob rostit pentru Iuda. Fireşte că omul acelor timpuri un putea merge cu închipuirea mai departe de tabloul bogăţiei zugrăvit mai sus: el o să fie aşa de bogat, încât chiar rufăria şi-o va spăla în vin. Dinţii lui vor fi albi din pricina laptelui băut, ochii îi vor străluci, pentru că va fi totdeauna bine dispus; asinul şi-l va priponi totdeauna de butucul viţei de vie şi aşa mai departe.

Dar pentru ce să aibă Iuda parte de astfel de bunuri şi de atâta cinstire? Prin ce a meritat el atât de mult în timpul vieţii lui Iacob? În cap. XXXVIII al Facerii, Biblia povesteşte despre el o istorie destul de deochiată, pe care cărţile de religie, de ruşine, nici nu o cuprind. Atunci mai abitir încă stai şi te întrebi: pentru ce Iacob îi promite lui Iuda asemenea bunuri?

În capitolul pomenit se povesteşte cum Iuda s-a despărţit de fraţii săi şi s-a aciuat pe lângă un om din Adulam, pe care îl

chema Hira. După aceea s-a însurat cu fata canaa- nitului, de la care a avut trei fii. Mai târziu a însurat pe fiul său cel mare Ir cu o oarecare Tamara. Dar nu se ştie pentru care anume păcate dumnezeu a luat viaţa acestui fiu:

„însă Ir, întâiul-născut al lui Iuda, a fost râu în ochii domnului, şi domnul l-a ucis“ – istoriseste Biblia (XXXVIII, 7).

Aşadar, dumnezeul biblic procedează ca şi cel mai de rând despot: cum nu-i este careva pe plac, îl omoară.

„Atunci Iuda a zis lui Onan: intră tu la femeia fratelui tău şi o ia după datoria leviratului şi ridică urmaşi fratelui tău“ (v. 8).

În antichitate era obiceiul nu numai la evrei, ci şi la multe alte popoare, ca, după moartea unui frate, fratele care urma imediat după el să se însoare cu nevasta lui. Era ca şi cum el ar continua ginta sau neamul acelui frate şi copiii lui se considerau şi copiii celui mort.

„Dar Onan ştia că aceşti urmaşi nu vor fi ai lui; de aceea de câte ori intra la femeia fratelui său îşi risipea să- mânţa pe pământ, ca să nu dea urmaşi fratelui său“ (v. 9).

Cu alte cuvinte, omul era bolnav, suferise de viciul care astăzi se numeşte onanism şi care de altfel poate fi lecuit. Biblia sugerează însă un alt mijloc de lecuire: omorul! „Ci fapta pe care o făcea el a fost urâcioasă în ochii domnului, şi domnul l-a ucis şi pe el“ (v. 10).

Întrucât fiul mezin era încă prea mic, Iuda a sfătuit-o pe Tamara să mai stea văduvă în casa tatălui său până ce va creşte fiul cel mic ca să se însoare cu ea.

După aceea acest Iuda devine concubin al propriei sale nurori. I-a murit nevasta. Biblia spune că Iuda s-a mângâiat repede după aceasta şi a plecat la câmp, la vitele sale. Ta- inara a auzit despre aceasta.

„Atunci şi-a dezbrăcat veşmintele de văduvie şi s-a acoperit cu un văl şi s-a înfăşurat în el şi s-a aşezat la răspântia satului Enaim, care se află pe drumul spre Timna… Iar dacă a văzut-o Iuda, el a luat-o drept o desfrânată, fiindcă ea îşi acoperise faţa. Şi el s-a abătut la ea din cale şi a zis: haide, vreau să intru la tine! — fiindcă el nu ştia că este noră-sa. Dar ea i-a răspuns: ce-mi vei da mie ca să intri la mine? Atunci el a zis: îţi voi trimite un ied din caprele turmei mele. Ea a adăugat: dar să-mi laşi vreun zălog până ce-mi vei trimite. A întrebat Iuda: ce zălog să-ţi las? Zis-a ea: inelul tău cu pecete şi brâul tău, şi toiagul tău din

mâna ta. Şi el i le-a dat. Şi a intrat la ea şi ea a rămas grea cu el. Apoi ea s-a sculat şi s-a dus şi, lepădându-şi vălul, s-a îmbrăcat iarăşi în veşmintele ei de văduvie. Ci Iuda a trimis iedul, dându-l în mâna prietenului său Hira din Adulam, ca să ia zălogul de la acea femeie. Dar el n-a găsit-o. Atunci el a întrebat pe oamenii locului, zicând: unde este acea femeie desfrânată care şedea lângă Enaim în drum? Dar ei i-au spus: pe aici n-a fost nicio femeie desfrânată. Atunci H ira Adulamitul s-a întors la Iuda şi i-a spus: n-am găsit-o! Ba încă oamenii din partea locului m-au încredinţat că pe acolo n-a fost nicio femeie desfrânată! Atunci a zis Iuda: să şi le ţie! Numai să nu mă facă de ocară, căci iată, eu i-am trimis iedul acesta, şi tu nu ai găsit-o! însă după vreo trei luni de zile i s-a adus lui Iuda această veste: 'Tamara, nora ta, a căzut în desfrânare. Şi iată a rămas grea din des- frânare. Atunci a grăit Iuda: scoateţi-o afară ca să fie arsă! Dar pe când ea era scoasă afară, a trimis socrului său această vorbă: eu am rămas grea cu omul care este stăpânul acestor lucruri. Şi a mai zis: „uită-te, te rog, bine ale cui sunt: acest inel şi acest brâu şi acest toiag! Şi Iuda s-a uitat bine şi a rostit: ea este mai dreaptă decât mine, de vreme ce nu am dat-o de soţie lui Sela, fiul meu! însă el nu a mai cunoscut-o“ (v. 14—26).

Fireşte, toată povestea asta este o simplă născocire: el a spus, ea a spus şi iar el a spus şi ea a spus şi aşa mereu, dar cine i-a auzit vorbind pe aceşti oameni? Totodată, însă, povestea zugrăveşte nespus de bine obiceiurile popoarelor sclavagiste din acele timpuri, iar biserica porunceşte credincioşilor săi să ia pildă de la aceşti stăpânitori de sclavi.

Povestirea înfăţişează limpede chipul acelui „preadrept“ a cărui mână trebuia, după cuvintele lui Iacob, să încovoaie spinarea duşmanilor săi şi căruia trebuiau să i se închine toţi ceilalţi fraţi. De bună seamă că pe noi nu ne interesează acest lucru, ci cu totul altceva. Evreii drept-credin- cioşi socotesc şi astăzi că, atunci când moare un frate, următorul trebuie să se căsătorească cu văduva lui. Iar ceea ce se spune în Biblie despre Iuda că ar fi trăit cu nora sa era un viciu destul de frecvent în vechea Rusie în mediul ţărănesc. Cu această ocazie biblicul Iuda s-a aflat într-o situaţie de-a dreptul ridicolă: în mâinile Tamarei rămăseseră pecetea, toiagul şi brâul său. El ar fi fost gata să renunţe la toate aceste lucruri, numai să nu afle cineva de întâmplare şi să râdă de el. Iar faptul că el „s-a

mângâiat“ aşa de repede după moartea soţiei culcindu-se cu prima femeie întâlnită, crezând, chipurile, că este o desfrânată oarecare, nu este socotit de Biblie ca o faptă rea, şi dumnezeu nu se gândeşte să-l omoare pentru acest lucru. Dimpotrivă, prietenul său Adu- lamitul duce un ied pentru a lua zălogul din mâinile femeii. Când i se spune însă: „Tamara, nora ta, a căzut în desfrî- nare. Şi iată a rămas grea din desfrânare44, atunci se schimbă lucrurile. Iuda porunceşte pe loc: „Scoateţi-o afară ca să fie arsă“, şi porunca se îndeplineşte. Femeia scapă numai pentru că-i arată lui Iuda lucrurile lui: pecetea, brâul şi toiagul.

Această atitudine de înjosire, de umilire şi de îndobitocire a femeii a fost propovăduită timp de veacuri de Biblie. Ceea ce bărbatul este slobod să facă pentru femeie este tabu. Se j>ot aduce mii de exemple de acest fel, unele din ele de-a dreptul uluitoare. „Iar dacă fata preotului se va pângări prin desfrânare (această desfrânare înseamnă pur şi simplu că fata s-a căsătorit fără încuviinţarea părinţilor)... în foc să fie arsă!“ (Leviticul, XXI, 9). „Fiul unei desfrânate nu poate intra în oastea domnului44 (adică nu poate fi preot) şi nici a zecea generaţie a lui nu poate intra în această oaste44. Astfel, Biblia a menţinut de-a lungul veacurilor cele mai sălbatice şi înjositoare concepţii despre femeie. Cap. XXII din Deuteronom sfătuieşte:

„Dacă un bărbat îşi va lua femeie şi va intra la ea şi o va urî şi-i va pune în seamă fapte urâte care sunt numai vorbe şi-i va scorni nume rău şi-i va spune: «M-am însurat cu femeia aceasta şi m-am apropiat de ea, dar n-am găsit semnele fecioriei», atunci tatăl şi mama fetei să ia semnele fecioriei şi să le ducă la bătrânii cetăţii, la poarta cetăţii. Şi tatăl fetii să spună bătrânilor: am dat pe fiică-mea de femeie acestui bărbat, şi el a urât-o, şi iată că-i pune în seamă fapte grele, care sunt numai vorbe, şi zice: «n-am aflat la fiica ta semnele fecioriei», dar iată semnele fecioriei fiicei mele, şi ei să întindă haine înaintea bătrânilor cetăţii. Atunci bătrânii cetăţii să ia pe omul acela şi să-l pedepsească...

Şi dacă învinovăţirea s-ar adeveri, că nu i s-au găsit semnele fecioriei, să scoată pe fată la poarta tatălui său şi oamenii cetătii s-o bată cu pietre până când o vor omorî...44 (13—18, ’ 20—21).

Ne putem uşor închipui câte femei nefericite pe care soţii lor le-au urât din diferite motive au murit bătute cu pietre numai pentru că părinţii lor nu au putut „să dovedească fecioria fetei

lor“. Nu degeaba evreii religioşi mulţumesc în fiecarc zi dumnezeului lor: „Fii binecuvântat tu, domnul dumnezeul nostru, că nu m-ai făcut femeie“.

Oricine va citi capitolul acesta se va gândi: oare şi asta este tot istorie sfântă? Doar preoţii spun că Biblia este o revelaţie divină şi că dumnezeu a povestit totul prin viu grai lui Moise, iar Moise a luat note. În acest caz, năstruşnice şi hazlii istorii i-a mai povestit dumnezeu lui Moise. Astăzi o astfel de istorie ar alcătui cel mult cuprinsul unei cronici a faptelor diverse. Ne întrebăm, însă, ce poate fi găsit sfânt aici? De ce, adică, toată această povestire este considerată, ^ istorie sfântă“? Se mai găsesc însă şi azi destui oameni naivi cart? cred în sfinţenia ei. Îi poftim pe drept-credin- cioşi să arate necredincioşilor ce este sfânt în toate acestea!

Capitolul al XVII-lca DESPRE IOSIF CEL FRUMOS

Tri

\ 1/ iblia povesteşte o mulţime de basme, care de care j mai minunate, despre Iosif, fiul lui Iacob. Cei l vechi dădeau mult crezământ visurilor, deoarece socoteau că visurile sunt proroci ri. De aceea ei încercau să tălmăcească fiecare vis. Ba exista chiar o tagmă anume de oameni dezgheţaţi la minte, aşa cum ar fi vrăjitorii sau vracii, care se îndeletniceau cu tălmăcirea visurilor. La curţile stăpânitorilor se aflau chiar anume tălmăcitori de vise pe care-i chemau împăratul sau miniştrii lui când visau câte ceva. Dacă vom examina cu băgare de seamă Vechiul şi Noul testament, vom vedea că în aceste cărţi sunt pomenite aproape o sută de vise, dacă nu chiar mai multe. De altfel, multe întâmplări povestite în Biblie au avut loc numai *în vis.* În vis, Iacob vede îngerii acrobaţi care se dădeau tumba pe o scară; tot în vis, Iosif dulgherul şi fecioara Maria află despre naşterea fiului lui dumnezeu şi aşa mai departe.

Nu vom zăbovi asupra viselor şi nici asupra legendelor despre vânzarea lui Iosif de către fraţii săi. La popoarele orientale, unde vânzarea oamenilor în sclavie era un fapt obişnuit, pot fi auzite sute de povestiri asemănătoare. Pe noi ne interesează numai acele pasaje care zugrăvesc moravurile societăţii din timpurile în care s-au închegat aceste povestiri. Aşa este istoria despre Iosif43 şi nevasta lui Puti- far, căpetenia gărzii împărăteşti.

Iosif, care era mândru la făptură şi frumos la chip, i-a căzut cu tronc la inimă nevestei dregătorului:

„Şi după toate aceste fapte petrecute, femeia stăpânului său şi-a pus ochii pe Iosif şi i-a spus: culcă-te cu mine! El însă n-a voit, ci i-a răspuns femeii stăpânului său: iată, stăpânul meu de când mă are pe mine nu mai duce grijă de ce este în casa lui şi toate câte are le-a dat pe mâna mea. Nu este nimeni mai mare decât mine în casa aceasta şi nu m-a oprit de la nimic, doar numai de la tine, fiindcă eşti femeia lui. Deci cum să săvârşesc eu această mare nelegiuire şi să păcătuiesc înaintea lui dumnezeu? 11 (Facerea, XXXIX, 7—9).

95 Şi măcar că ea stăruia de Iosif zi cu zi, el nu-i dădea ascultare să se culce lângă ea sau să stea cu ea. Iar într-o zi, intrând el în casă ca să-şi îndeplinească lucrul său şi fiindcă nimeni dintre oamenii casei nu era acolo înăuntru, ea l-a apucat de haină şi i-a zis: culcă-te cu mine! Atunci el a lăsat haina în mâna ei şi a fugit afară. Dar ea, văzând că Iosif şi-a lăsat haina în mâna ei şi a fugit afară, a strigat pe casnicii casei şi le-a spus aşa: «Vedeţi, el ne-a adus în casă pe un evreu ca să-şi bată joc de noi, fiindcă a venit la mine să se culce cu mine! Atunci am strigat din răsputeri, şi, văzând el că ridic glasul şi chem într-ajutor, şi-a lăsat haina lângă mine şi a luat-o la fugă şi a ieşit afară!» Şi a ţinut veşmântul lui Iosif lângă ea până când a venit bărbatu-său acasă. Atunci ea i-a povestit aceeaşi poveste şi i-a zis: «A venit peste mine robul evreu, pe care mi l-ai adus în casă, voind să-şi bată joc de mine, dar când am început să strig din răsputeri şi să chem ajutor, atunci el a lăsat haina lui lângă mine şi a fugit afară!» Deci, auzind stăpânul lui Iosif cuvintele femeii sale, care-i spunea mereu şi zicea: «Astfel s-a purtat cu mine robul tău!», el s-a aprins de mânie. Şi a luat Putifar pe Iosif şi l-a băgat în temniţă, în locul unde erau închişi întemniţaţii împăratului. Aşa Iosif a ajuns în temniţă. Însă dumnezeu era cu Iosif şi a revărsat asupră-i milostivirea sa şi-i dădu să afle har în ochii mai-marelui închisorii11 (v. 10—21).

Popilor le place tare mult să povestească această istorie, dând-o ca un exemplu de virtute. Cine cunoaşte însă după monumentele istorice obiceiurile curţii egiptene şi, în general, moravurile acelor timpuri sclavagiste va înţelege imediat că această istorie este născocită de la un capăt la altul. Dacă s-ar fi întâmplat ceva cât de cât asemănător în comportarea unui sclav faţă de stăpânul sau stăpâna sa, i s-ar fi tăiat pe loc capul. Minciunile şi născocirile cuprinse în această poveste sunt

bătătoare la ochi, dar să admitem totuşi că lucrurile s-au petrecut aievea.

Până la revoluţie, toate acestea erau povestite la noi copiilor în şcoli, iar în alte ţări sunt povestite şi astăzi. De ce e nevoie să se istorisească despre o cucoană desfrânată, nevasta căpeteniei gărzii împărăteşti, care poftea mângî- ierile amoroase ale tinerei sale slugi? Ar fi de o mie de ori mai folositor să se povestească despre ţarinele desfrânate din Rusia, de pildă despre Ekaterina sau Aleksandra, care împărţeau amanţilor lor Orlovii, Potemkinii sau Raspu- tinii 44 sute de mii de ţărani iobagi. Acelaşi lucru s-ar putea spune şi despre ţari. *Acestea nu sunt născociri, ci adevăruri,* adevăruri care trebuie povestite copiilor, pentru a-i creşte în spiritul urii faţă de ţari, faţă de exploatatorii de orice fel. Dar popii nu pomeneau şi nu pomenesc despre asemenea lucruri, ci declară pe ţarii şi ţarinele desfrânate „unşi“ ai lui dumnezeu. Ei hrănesc poporul numai cu născociri, iar de adevăr se tem ca de foc. De aceea povesteau ei copiilor la lecţiile de „religie44 aceste născociri.

Capitolul al XVIII-lea CUM A APĂRUT IOBĂGIA 1

t mi aduc şi azi aminte de popa pe care îl aveam *{*-*•* (la şcoală. Alţii poate că-şi amintesc de dascălul

— | de religie la şcoala evreiască sau de cel de la şcoala musulmană care povestea cum i s-au arătat faraonului în vis şapte vaci slabe care au înghiţit pe cele şapte vaci grase. Să încercăm să ne închipuim cum s-ar fi putut petrece aşa ceva în realitate şi ne vom da uşor seama de toată absurditatea acestui vis. Dar religia îţi porunceşte să crezi.

Şi deoarece în Biblie foarte multe se petrec în vis, iar visurile sunt privite ca prorociri, şi acest vis al faraonului, care s-a îndopat poate cu prea multă mâncare în seara aceea, a fost tălmăcit într-un anume fel – că vor urma şapte ani îmbelşugaţi, iar după aceea şapte ani de lipsă, iar apoi totul va merge din nou ca pe roate. Şi s-a întâmplat, spun popii, precum a prezis Iosif cel frumos.

Pe noi însă ne interesează cu totul altceva: Biblia a fost scrisă, într-o perioadă când ţăranii erau iobagi, şi de aceea în Biblie se spune că iobăgia, ca şi sclavia, sunt în firea lucrurilor. Sclavia şi iobăgia, propovăduieşte religia, au fost orânduite de însuşi dumnezeu, iar popii au propovăduit şi propovăduiesc că sclavii trebuie să se supună stăpânilor lor. Scriptura vorbeşte despre

apariţia iobăgiei ca şi cum n-ar fi nimic rău în aceasta, ba, dimpotrivă, aduce laude acelora care au ajutat la instaurarea ei. Iată ce se spune în Biblie. Faraonului, cică, i-ar fi plăcut poveţele lui Iosif de a se aduna în oraşe rezerve mari de bucate. Iosif l-a sfătuit astfel:

„Deci acum faraonul să caute şi să aleagă un om priceput şi înţelept şi să-l pună peste ţara Egiptului. Aceasta să facă faraonul şi să aşeze ispravnici în ţară şi să ia a cincea parte din bucatele ţării în cei şapte ani de belşug. Şi să adune toată pâinea acestor ani buni care vor veni şi să strângă grâul sub mâna faraonului în jitniţele cetăţilor şi să-l pună sub pază. Şi aceste bucate vor fi strânsură în ţară în cei şapte ani secetoşi care vor veni în ţara Egiptului, aşa încât ţara să nu piară de foame! Şi dezlegarea aceasta fu bine primită înaintea faraonului şi înaintea tuturor curtenilor săi. Deci faraonul grăi către curtenii săi: putea-vom oare să găsim un alt bărbat la fel cu acesta întru care sălăşluieşte duhul lui dumnezeu?“ (Facerea, XLI, 33—38).

Faraonul îl face pe Iosif primul său sfetnic şi-i dă libertatea să gospodărească aşa cum va voi.

„Atunci a scos faraonul inelul său din deget şi l-a pus în mâna lui Iosif şi a dat poruncă să-l îmbrace pe el în veşminte de vison şi i-a pus colan de aur împrejurul gâtului. După aceea a poruncit să-l suie pe el în a doua trăsură a sa, iar oamenii faraonului strigau înaintea lui: în genunchi! Astfel l-au pus pe el stăpân peste toată ţara Egiptului. Şi a mai zis faraonul lui Iosif: ert sunt faraon, însă fără voia ta nimeni să nu ridice mâna sa sau piciorul său în toată ţara

Egiptului. Şi faraonul l-a numit pe Iosif: Ţafnat-Paneah şi i-a dat lui de soţie pe Asineta, fiica lui Putifar, preotul cetătii On. Şi a ieşit Iosif ca să cerceteze tara Egiptului44 (XLI, 42—45).

S-a început dar strânsul griului în hambare numeroase şi mari, şi cum acestea se petreceau în epoca sclavagistă, nu e greu de închipuit prin ce mijloace se aduna acest grâu. Oricum însă, au fost adunate bucate care să ajungă pentru 7 ani în ţara Egiptului.

„Deci Iosif strânse în cei şapte ani toate bucatele care se făcură în ţara Egiptului şi adună pâinea în jitniţele cetăţilor, anume grămădind pâinea holdelor din jurul fiecărei cetăţi acolo în cetate. Astfel Iosif adună grâu mult foarte, ca nisipul mării, încât nu-i mai ţinu socoteala, fiindcă nu se mai putea măsura44

(v. 48—49).

Cu alte cuvinte, grâul era pur şi simplu luat cu forţa de la ţărani, ca după aceea să înceapă înrobirea lor. Deoarece în anii de foamete, ţăranii nu aveau de unde să ia pâine, faraonul le dădea din magaziile sale, luându-le în schimb tot ce aveau:

„Şi după ce s-au isprăvit cei şapte ani de belşug care fuseseră în ţara Egiptului începură cei şapte ani de secetă, după cum prevestise Iosif, şi foametea se înteţi în toate ţările, însă numai în tot ţinutul Egiptului era pâine. Dar şi când tot Egiptul începu să flămânzească, poporul începu să strige după pâine înaintea faraonului. Iar faraonul zise către toţi egiptenii: duceţi-vă la Iosif şi, cum vă va porunci el, aşa să faceţi! în vremea aceea foametea bântuia pe toată faţa pământului. Atunci Iosif îşi deschise toate jitniţele şi vându bucate egiptenilor. Şi foametea se înteţi şi mai mult în ţara Egiptului. Iar toată lumea porni înspre Egipt, la Iosif, ca să cumpere grâu, căci foamea bântuia crâncen peste tot pământul44 (v. 53—57).

După ce a strâns tot argintul şi toţi banii de la populaţia ţărănească, Iosif a început să rechiziţioneze toate vitele *(el însă nu s-a mulţumit să ia o parte din aceste bunuri* pentru a hrăni populaţia flămândă, ci s-a lăcomit asupra *tuturor vitelor, tuturor banilor, întregii gospodării şi întregului pământ posedat de ţărani).* Trebuia să-i lipsească cu totul pe ţărani de mijloacele şi uneltele de producţie! Principala bază pe care se întemeiază bunăstarea ţărănimii o constituie vitele şi cultivarea pământului. Dar pământul şi vitele trebuiau să treacă în mâinile celui mai mare proprietar de pământ, în mâinile faraonului:

„însă bucatele se isprăviseră în toată ţara, fiindcă foametea era cumplită foarte, aşa încât ţara Egiptului, ca şi ţara Canaanului, se istovea de lipsă. Şi Iosif a adunat toţi banii care se găseau în ţara Egiptului şi în ţara Canaanului pe grâul care-l cumpăra lumea şi el a adus argintul în casa faraonului. Dar când banii din Egipt şi din ţara Canaanului s-au isprăvit, atunci au venit toţi egiptenii la Iosif strigând: dă-ne pâine! De ce să murim în faţa ta? Fiindcă bani nu mai avem! *Dar Iosif le-a răspuns: aduceţi vitele voastre şi vă voi da vouă grâu pe vitele voastre dacă banii s-au isprăvit.* Deci au adus vitele lor la Iosif, şi Iosif le-a dat bucate drept preţul cailor şi al turmelor, şi al cirezilor, şi al asinilor. Astfel i-a tinut cu pâine în anul acela, în schimbul vitelor lor“ (XLVII, 13—17).

În chipul acesta vitele au trecut toate în averea faraonului. Trebuia acum să se treacă la despuierea ţăranilor de pământ, şi primul sfetnic al faraonului a purces la treabă fără întârziere. Faptul acesta s-a petrecut cu binecuvântarea lui dumnezeu:

„Iar când s-a sfârşit anul acela, au venit la el în anul al doilea şi au grăit către el: nu vom ascunde de stăpânul nostru că, o dată ce banii s-au isprăvit şi turmele şi cirezile au trecut în mâna stăpânului nostru, *nu ne mai rămâne altceva în faţa lui decât trupurile noastre şi ogoarele noastre.* De ce să pierim sub ochii tăi noi cu pământurile noastre? *Cumpă- ră-ne pe noi şi ogoarele noastre pe bucate,* aşa încât să fim cu ţarinele noastre robi ai faraonului, şi dă-ne sămânţă de semănat, ca să trăim în loc să murim, iar ogoarele să nu rămână pustii! *Astfel Iosif a cumpărat pentru faraon întreg pământul Egiptului, căci egiptenii vindeau fiecare ogorul său, deoarece foametea îi bântuia cumplit. Şi pământul a ajuns al faraonului*“ (XLVII, 18—:20).

Iosif a jefuit fără cruţare ţărănimea, luându-i banii, vitele şi tot pământul, şi transformându-i pe ţărani în sclavi ai faraonului. Iosif însă face o excepţie pentru preoţime. Dacă se poate lua ţăranilor şi banii, şi vitele, şi pământul, nu se poate proceda la fel şi cu popii. Doar ei sunt mâna dreaptă a faraonului. De aceea faraonul le lasă pământurile neatinse.

„Cât despre popor, el t-a Jăcut iobag de la o margine până la cealaltă a Egiptului. Numai moşiile preoţilor nu le-a cumpărat, căci preoţii aveau venituri rânduite de către faraon şi se întreţineau din aceste venituri pe care le dăduse lor faraonul. Pentru aceea n-au vândut moşiile lor“ (XL\II, 21—22).

Dar nici faraonul şi nici popii nu-şi lucrează singuri pământul. De aceea ei au nevoie de braţe de muncă, de braţe ţărăneşti. După ce-i despoaie de tot pe ţărani de pământ, iăsându-i fără vite, Iosif le porunceşte: puteţi să luaţi seminţe pentru semănat, dar îmi veţi plăti în vecii vecilor a cincea parte din recoltă:

„Şi Iosif a aşezat aceasta ca o pravilă, care până şi azi are puteri în ţara Egiptului: să i se dea faraonului a cincea parte din rodul ţarinei. Numai moşiile preoţilor, ele singure, nu sunt în mâna faraonului14 (XLVII, 26).

Nu-mi amintesc să fi auzit la şcoală o astfel de istorie despre originea iobăgiei. Dimpotrivă, în gura popilor povestirea are ceva înduioşător: ce să-i faci, spun ei, nu a fost recoltă; Iosif a fost înţelept şi a strâns mari rezerve de grâu, din care a îmj)

ărţit apoi celor flămânzi. În realitate, ca Iosif, despre care spune povestea, au fost mulţi în ţara Egiptului şi în celelalte ţări, şi toţi l-au ajutat pe faraon să strângă în mâinile sale, să jefuiască toate pământurile ţăranilor şi toate vitele lor, iar pe ei să-i facă sclavi. Biblia este o carte scrisă în epoca sclavagistă şi de aceea slujeşte interesele stăpânilor de sclavi, consfinţind sclavia. Astfel, cine luptă împotriva sclaviei luptă totodată şi împotriva înrâuririi Bibliei.

CE-AM VĂZUT CĂ SE ÎNTÂMPLĂ Capitolul al XIX-lea jN CARXEA FACERII

I 1

/) în văzut mai înainte că dumnezeului Scripturii,

| 1 după ce s-a purtat veacuri de-a rândul deasupra

U—~~—> genunii, prin haos şi beznă, i s-a făcut dintr-o dată lehamite să tot zboare în hăurile pustii şi în şase zile a creat cerul, pământul şi toată lumea aştrilor, într-un cuvânt tot universul. Am văzut apoi cum l-a populat cu tot felul de fiinţe. Astfel a făcut să se nască un număr nesfirşit de microbi – de holeră, de tifos sau de ciumă; a zămislit ţânţarii, care seamănă frigurile; a înmulţit un număr infinit de ploşniţe, gândaci, pureci şi păduchi; a umplut pământul de reptile şi de tot felul de animale – zburătoare, târâtoare, alergătoare, cornute, înaripate, cu coadă, ce mai vorbă, a făcut lumea.

Am avut prilejul tot acolo să-l auzim cum exclama la tot pasul că tot ce a făcut era bine făcut (laudă-mă gură ca să-ţi dau friptură!). După aceea am văzut însă cât de rău fusese totul întocmit. Am văzut că acest dumnezeu al Scripturii a plăsmuit o mulţime de îngeri, care să-i fie slugi, şi că mulţi dintre aceşti îngeri au ieşit aşa de buni, încât s-au prefăcut aproape în aceeaşi zi în diavoli.

În aceeaşi carte se arată cum acest dumnezeu omniprezent, atotştiutor şi atotputernic s-a dovedit că nu ştie nimic, nu conduce nimic, nu vede nimic şi pe deasupra e cu totul neputincios, căci l-a putut trage pe sfoară chiar diavolul, creat de el însuşi şi care luase chipul unui şarpe.

Am citit apoi în cartea Facerii povestea mincinoasă care vrea să lămurească de ce câştigă omul sărac pâinea cu atâta greutate, iar bogatul atât de uşor; am aflat că toate suferinţele de pe pământ, începând cu chinurile facerii ale femeii şi terminând cu războaiele, se trag, chipurile, din faptul că, la

începuturile omenirii, o pereche de oameni, făcuţi de dumnezeul evreilor şi al creştinilor, au mâncat un măr din pomul pe care dumnezeu îl sădise în rai numai pentru sine (şi pentru familia sa).

Am aflat din Biblie că dumnezeu avea fii care se însurau cu fiicele omului, şi că din aceste căsătorii supranaturale se năşteau titani.

Am aflat că această lume atât de „minunat14 alcătuită de dumnezeu s-a dovedit peste puţin timp a fi atât de desfrânată, încât chiar vrăbiile şi bietele oi au ajuns păcătoase şi s-au abătut de pe căile domnului şi a trebuit să fie înecate pentru păcatele lor.

Am citit basmele despre „potopul universal11. Am aflat din Biblie cum Noe şi-a construit un şlep mare şi în timpul potopului a adunat în el din toate colţurile lumii tot felul de jivine, curate şi necurate. Dumnezeu a înecat oamenii, dar a păstrat de sămânţă fiarele şi reptilele, purecii şi păduchii ca să chinuie cu ajutorul lor omenirea încă multe veacuri. Am văzut apoi cum, după potop, acest preaînţelept dumnezeu adulmeca cu lăcomie mirosul îmbietor al oilor, al păsărilor şi al altor animale curate fripte în cinstea lui.

Tot din cartea Facerii am aflat cum s-au născut primii fii ai lui dumnezeu din soţia lui Noe şi cum aceşti fii ai lui dumnezeu s-au omorât unul pe altul.

Am citit de asemenea cum Cain, deşi blestemat de dumnezeu, s-a îndreptat netulburat către ţara Nod, unde oamenii au apărut de la sine, fără voia domnului, trăgându-se dintr-o altă ramură, nu din spiţa lui Adam şi a Evei.

După aceea prin faţa noastră a trecut, împleticindu-se din cauza vinului, preadreptul Noe, care apoi a adormit beat turtă. Trezindu-se, Noe a blestemat pe necuviinciosul său fiu Ham pentru că acesta nu s-a apropiat de el de-a-ndăra- telea şi, blestemând, a osândit pe toţi urmaşii acestuia să fie pe vecie robii altor triburi.

Mai departe, prin faţa noastră au defilat virtuoşii patriarhi, sfinţii strămoşi şi prea cinstiţii stăpâni de turme Avraam, Isaac şi Iacob, împreună cu nenumăraţii lor moştenitori, cu haremurile, cu multele lor neveste, cu sclavii şi cu numeroasele lor turme de vite.

Biblia povesteşte că Avraam era cât pe-aci să înjunghie pe

propriul său fiu pentru a-l frige ca jertfă lui dumnezeu, că acelaşi Avraam îşi vindea mereu nevasta, şi şi-o vindea foarte avantajos, dând-o drept o soră de-a lui şi a câştigat bani buni de pe urma ei. Am aflat cum, de hatârul soţiei sale „legitime14, Avraam şi-a alungat cealaltă soţie („nelegitimă44) cu un copil în braţe în pustiu, iar îngerul domnului a sfătuit-o pe aceasta să rabde în tăcere toate loviturile şi umilinţele din partea soţiei „legitime44.

Am citit despre îngeri care s-au pogorât din ceruri şi care beau şi mâncau, ba se şi îngrăşau ca nişte adevăraţi mâncăi pământeni. (Fireşte, în cer la ei nu puteau mânca decât nori şi văzduh, care nu prea ţin de saţ!). Aceşti îngeri ghiceau în cafea, după câte o masă bună, şi, sprijinindu-şi bărbia în pumni, se apucau să prezică naşterea copiilor când vedeau că lucrurile erau într-adevăr pornite pe acest drum.

După aceea am citit cum patriarhii au încheiat cu dumnezeu un contract întărit cu sângele rezultat prin circum- cizia organului sexual. Contractul a fost scris pe corpul omului, şi pentru aceasta dumnezeu i-a făgăduit înmulţirea la infinit atât a urmaşilor săi cât şi a vitelor sale. Apoi, deşi acest dumnezeu s-a căit după potop de ceea ce făcuse (de câte ori nu s-a mai căit acest păcătos, dar degeaba!) şi a făgăduit că de aici înainte totul va merge strună şi că nu va mai făptui asemenea omoruri, totul a fost zadarnic. A trebuit să măture oraşe întregi de pe faţa pământului.

Prin faţa noastră s-au perindat şi „constructorii44 turnului Babei, care n-a existat niciodată şi pe care nimeni nu l-a construit. A trecut pe dinaintea ochilor noştri şi dumnezeul biblic înspăimântat grozav la gândul că oamenii vor înălţa turnul şi se vor căţăra până la el. Teamă întemeiată, căci de ce ţi-e frică nu scapi; după două-trei mii de ani oamenii s-au înălţat totuşi până la el. Văzduhul a fost sfredelit de aeroplane şi de baloane stratosferice, lunetele şi telescoa- pele au răscolit colţurile cele mai tainice ale cerului şi tăriile înaltului şi n-au lăsat niciun locşor pentru sălaşul domnului dumnezeu, al sfinţilor săi şi al numeroasei sale familii, pentru toate duhurile bune sau rele, pentru draci şi pentru îngeri.

A trecut prin faţa noastră preadreptul Lot, a cărui nevastă s-a preschimbat într-un stâlp de sare, de mult consumată în supe şi murături. Nefericita a avut această soartă numai pentru că s-a

întors să privească înapoi la Sodoma şi Gomora. Atunci dumnezeu, cică, a lovit-o pe loc şi a prefăcut-o într-o stană de sare. În faţa noastră s-a desfăşurat viaţa preadreptului Lot şi a celor două fiice ale sale, pe care, când erau fecioare, el le oferise locuitorilor Sodomei şi Go- morei, pentru ca aceştia să facă ce vor cu ele. Dar întrucât oamenii nu le-au făcut nimic, Lot însuşi s-a culcat cu ele şi le-a lăsat mame pe amândouă.

’■f? Şi Iacob a defilat prin faţa noastră. Viclean, mincinos, potlogar şi răzgâiat de mamă-sa; în înţelegere cu ea şi-a înşelat tatăl pe patul de moarte, obţinând dreptul primului-născut. Acestui preadrept dumnezeul biblic îi dăduse binecuvântarea sa, şi el toată viaţa mai apoi s-a temut de părosul său frate, vânătorul, pe care îl înşelase. Când, mai târziu, s-a întâlnit din nou cu el, s-a apropiat cu plecăciune, numindu-se pe sine sclav şi trimiţându-i daruri, dar pre- gătindu-se pentru orice eventualitate să-l atace. Aşa arăta preadreptul acesta!

L-am văzut apoi pe Iacob vorbind în vis într-uria cil dumnezeu şi luptându-se cu el până în zori. Iacob l-a înghesuit aşa de rău pe dumnezeu, încât acesta nici n-a mai crâcnit şi a trebuit să făgăduiască tot ce voia Iacob. Până la urmă nu a scăpat din mâinile lui Iacob decât după ce i-a ars un picior undeva. (îi era, pasămite, ruşine că răsărise soarele şi ar fi văzut lumea care mergea la lucru că dumnezeu nu era în stare să scape din mâinile lui Iacob, un păstor oarecare).

Am asistat în treacăt la lupta dintre nevestele şi sluj- nicile lui Iacob pentru „dreptul“ de a se culca cu el, fiecare din ele năzuind să dea naştere la câţi mai mulţi copii. Şi i-au făcut o duzină întreagă! Pe deasupra i-au mai turnat şi o nefericită de fetişcană, care a adus pieirea unui oraş întreg, şi am văzut cum au fost înşelaţi locuitorii oraşului.

S-au perindat prin faţa noastră şi oameni incestuoşi şi onanişti şi socri care abuzau de nurorile lor. Pe toţi aceşti preadrepţi popii şi rabinii îi dau drept sfinţi.

Spre sfârşit citim duioasele povestiri despre Iosif şi fraţii săi, cu care atâta timp li s-a împuiat copiilor capul în şcoală. Am citit despre foamete şi despre jocul de-a şoarecele şi pisica dintre Iosif şi fraţii săi, apoi despre visele năstruşnice şi de necrezut ale îmbuibatului faraon. În faţa noastră s-a desfăşurat viaţa preadreptului Iosif în Egipt, viaţa unui jefuitor care a înrobit şi a despuiat un popor întreg de tot avutul său.

Ce minunate, ce sfinte istorioare! Cât de multe am învăţat din ele! Ce morală înaltă pot desprinde oamenii de astăzi din toate aceste legende biblice. Ce instructive sunt povestirile acestea din viaţa unor triburi de păstori şi vânători pentru omul secolului al XX-lea! Câtă înţelepciune este cuprinsă în aceste basme ale unor sălbatici despre facerea lumii în şase zile, despre zămislirea femeii din coasta bărbatului şi despre toate vrăjitoriile care ne sunt date drept istoria sfântă a zidirii lumii!

Toate aceste basme au servit şi servesc şi astăzi ca instrument în mâinile exploatatorilor pentru îndobitocirea conştiinţei celor ce muncesc încă din frageda copilărie. Toţi aceşti pretinşi sfinţi biblici – stăpâni de sclavi, tâlhari şi escroci – ocrotiţi de numele lui dumnezeu sunt prezentaţi credincioşilor drept oameni de bine. Credincioşii – ţărani şi muncitori– erau îndemnaţi şi învăţaţi să iubească şi să rabde fără împotrivire robia, exploatarea, jugul stăpânilor de sclavi, al moşierilor şi al capitaliştilor. În Biblie nu există nimic instructiv şi folositor pentru oamenii muncii. Dimpotrivă, toată morala şi toată învăţătura ei sunt dăunătoare maselor. Toate aceste persoane, care n-au existat niciodată, – Avraam cu fiii săi, Lot şi ceilalţi –, dacă ne luăm după povestirile biblice, au săvârşit fapte dintre cele mai dezgustătoare. Şi dacă preoţii tuturor cultelor se năpustesc cu atâta ură asupra moralei noastre comuniste, morală îndreptată spre desfiinţarea robiei şi exploatării, spre făurirea unei societăţi fără clase, şi-i opun morala lor religioasă, apoi credincioşii să deschidă bine ochii şi să vadă cu ce încearcă să-i amăgească popii. Concluziile pe care le vor trage atunci nu vor fi nici în sprijinul Bibliei, nici al religiei.

Capitol cu capitol am căutat în această carte a Facerii ceva care ar putea fi adevărat şi folositor atât pentru credincioşi cât şi pentru necredincioşi. Ştiu că sunt oameni care se străduiesc să găsească un sens tainic în fiecare cuvânt şi în fiecare literă a Bibliei, această carte a prins în laţ, ca o pânză lipicioasă de păianjen şi a întunecat veacuri de-a rândul minţile oamenilor.

Nădăjduiesc că am reuşit să ajut pe mulţi credincioşi să priceapă adevăratul sens al cărţii Facerii, că am reuşit să desprind din ea sâmburele adevărului istoric de învelişul născocirilor popeşti. Nădăjduiesc, de asemenea, că i-am ajutat pe necredincioşi să lupte împotriva opiului religiei printr-o atitudine sănătoasă faţă de „preasfintele“ legende biblice,

dezvăluind fără frică goliciunea tuturor beţivanilor de teapa lui Noe şi înfăţişându-i pe patriarhii Bibliei în adevărata lor lumină.

PARTEA A TREIA

IEŞIREA

ÎN LOC DE PREFAŢĂ

Evenimentele descrise în aşa-numita „a doua carte a lui Moise“ – Ie*şirea* – au sl*ujit în toate timpurile şi slujesc încă popilor de diferite credinţe drept canavaua pe care se ţes înfloriturile viclene ale povestirilor despre minunile dumnezeieşti. Măcelărirea întâilor născuţi evrei în Egipt, naşterea miraculoasă a mântuitorului neamului evreiesc* – Mo*ise* –, to*ate broaştele, tăunii, ţânţarii, plăgile, ploile cu sânge, uciderea întâilor născuţi ai egiptenilor şi celelalte scamatorii ale lui dumnezeu şi ale preoţilor-vrăjitori egipteni, ca: desişul de mărăcini care arde şi nu se mistuie, trecerea Mării Roşii ca pe uscat, convorbirea cu dumnezeu de pe Muntele Sinai, legea lui Moise, mana şi prepeliţele căzute din cer pentru hrănirea evreilor – chipurile popor ales* –, pl*anurile amănunţite pentru construirea templului proiectate de arhitecţii cereşti, toate acestea nu alcătuiesc numai un bun material pentru niscai anecdote vesele sau pentru povestiri năstruşnice despre unele minuni de bâlci. În cartea Ieşirea sunt expuse bazele moralei biblice s*clavagiste, ba*zele legislaţiei s*clavagiste. Ac*eastă carte, venerată de religia creştină şi de cea evreiască ca o carte „sfântă“, este străbătută de la un capăt la altul de spiritul urii naţionale, al intoleranţei religioase, al fanatismului sălbatic, al cruzimii sclavagiste, al lăcomiei şi al vicleniei popeşti.*

„Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi' şi-a găsit cititorii pentru care a fost scrisă şi a pătruns şi pătrunde tot mai mult la sate. De fiecare dată, când cel ce scrie aceste rân- duri începe să analizeze un nou fragment din Biblie, îl citeşte, îl reciteşte şi cugetă îndelung asupra lui; el chibzuieşte mai întâi de toate la felul în care ţăranul *priveşte acest fragment, la ceea ce trebuie spus ţăranului. Succesul pe care l-a obţinut expunerea făcută de mine a părţii I şi a II-a din cartea*

Facerii mă îndeamnă să adun şi să editez separat fragmentele din „Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi“ scrise despre cartea Ieşirea.

Fie ca această lucrare să poată ajuta unui număr cât mai mare de oameni să săvârşească „ieşirea^ lor grea din

captivitatea, din robia născocirilor popeşti, a urii naţionale şi a intoleranţei religioase.

AUTORUL

FARAONUL EGIPTEAN NU r ■ t 1 T T POATE ÎNCHEIA O ÎNŢELE-p GERE CU MOAŞELE EVREICE

TEMĂTOARE DE DUMNEZEU

[rl l i artea Ieşirea începe cu enumerarea numelor fii-! lor lui Izrail care au venit în Egipt împreună

J cu Iacob. Această enumerare arată că Ieşirea a fost scrisă într-o altă perioadă decât Facerea, căci altfel de ce ar fi trebuit să fie enumeraţi din nou toţi cei 12 fii ai lui Iacob, lucru care a mai fost făcut de atâtea ori înainte?

Apoi se spune că Iosif a murit, şi a murit tot neamul lui Iosif şi al fraţilor lui, iar urmaşii săi s-au înmulţit aşa de mult, încât faraonul a început să se teamă şi de aceea ar fi spus poporului său: „Haidem să ne purtăm cu ei cu iscusinţă (adică cu poporul lui Izrail) ca să nu se înmulţească41 (Ieşirea, I, 10). Cum a vrut el să-i păcălească pe evrei ca să nu se înmulţească?

I-a pus la munci grele: evreii i-au construit, chipurile, două oraşe de rezervă. Dar a reuşit faraonul să-i înşele pe evrei? Se pare că nu, căci iată ce spune Biblia: „Dar cu cât îl împilau, cu atâta el (poporul lui Izrail) sporea şi se răspândea, astfel că egiptenii ajunseră *să urască pe fiii lui Izrail şi să-i înjuge pe fiii lui Izrail la munci silnice*44 (Ieşirea, I, 12—13). Aşadar, însuşi autorul povestirii spune că cu cât împilau mai mult poporul lui Izrail, cu atât el sporea. Iar mai departe explică: *de aceea* egiptenii şi-au înăsprit silnicia, cu alte cuvinte îi ajutau astfel pe evrei să se înmulţească. Adică: unde dai şi unde crapă!

Urmează apoi o istorie hazlie de tot:

„Iar împăratul Egiptului a poruncit moaşelor evreice – una cu numele Şifra şi a doua cu numele Pua – şi le-a zis: când veţi moşi femeile evreice şi când le veţi vedea în scaunul de naştere, dacă va fi băiat, ucideţi-l, iar de va fi fată, lăsaţi-o să trăiască! Dar moaşele, temându-se de dumnezeu, n-au făcut precum le poruncise împăratul Egiptului, ci au lăsat cu viaţă pe băieţi. Atunci împăratul Egiptului a chemat pe moaşe şi le-a certat: de ce aţi făcut isprava asta şi aţi lăsat cu viaţă pe băieţi? Ci moaşele au răspuns lui faraon: fiindcă femeile evreice nu sunt ca femeile egiptene, ele sunt zdravene: mai înainte ca să vie la ele moaşa, ele au şi născut. Şi dumnezeu le-a răsplătit cu bine,

iar poporul spori şi se înmulţi afară din cale, *şi pentru că moaşele fuseseră temătoare de dumnezeu, le-a dat lor dumnezeu case întregi de copii.* La urmă faraonul a dat întregului său popor această poruncă: orice băiat de curând născut aruncaţi-l în Nil! Orice fată lăsaţi-o să trăiască!“ (Ieşirea, I, 15—22).

De aici rezultă, în primul rând, că întregul popor evreu, care se înmulţise aşa de mult încât îi înspăimântase pe toţi egiptenii, nu avea decât *două* moaşe, cărora autorul Bibliei le şi dă numele: Şifra şi Pua. În al doilea rând, faraonul cheamă moaşele, pe care le-ar fi putut înlocui cu oricare din supusele sale, şi încearcă să încheie cu ele o înţelegere: să le înduplece să omoare pe toţi copiii evrei de sex bărbătesc. Dar aceste moaşe se vădesc temătoare de dumnezeu şi nu se supun poruncii. Atunci faraonul cheamă a doua oară pe moaşe la el şi discută cu ele, iar ele se apără spunând că femeile evreice sunt foarte zdravene şi până să ajungi la dân- sele, au şi născut. Iar dumnezeul scripturilor priveşte din cer la tot ce fac moaşele şi ia parte activă la treburile lor, răsjâlătindu-le. Biblia spune fără înconjur că, întrucât aceste moaşe se temeau de dumnezeu, acesta a avut grijă de casele lor.

Aşa era în vechime: dumnezeu supraveghea şi activitatea moaşelor; pe unele moaşe le premia, iar la altele nici nu se uita măcar.

Capialul al II-lea PRUNCUL DIN COS i |

/ I rmează apoi povestirea despre pruncul din coş,

/ j pe care o întâlnim nu numai la evrei, ci şi la multe alte popoare: Povestea mântuitorului, care a fost găsit într-un coş împletit, pe apă, sau într-o iesle, şi care scapă doar printr-o minune, aşa cum l-a salvat fiica faraonului pe Moise.

Iată această poveste:

„Un om din casa lui Levi s-a dus şi şi-a luat soţie pe o fiică a lui Levi. Şi femeia a zămislit şi a născut un copil şi, văzându-l că e frumos, l-a ţinut ascuns trei luni. Dar când n-a mai putut să-l ascundă, i-a făcut un paner de papură şi l-a smolit cu răşină şi cu smoală şi a pus în el pe copil şi l-a vârât în trestie, pe marginea Nilului. Iar sora lui stătea mai departe, ca să vază ce i se va întâmpla. Atunci fiica faraonului s-a pogorât să se scalde în fluviu şi fetele care o însoţeau mergeaii de-a lungul Nilului; şi ea a văzut panerul în mijlocul trestiilor şi a trimis pe o roabă ca

să i-l aducă. Şi l-a descliis şi a văzut pruncul şi iată era un băiat care plângea, şi i s-a făcut milă de el şi a zis: acesta trebuie să fie dintre copiii evreilor. A zis atunci sora lui către fiica faraonului: să mă duc să-ţi chem o doică din femeile evreilor care să-ţi alăpteze acest copil? Şi fiica faraonului i-a răspuns: du-te! Iar fata s-a dus şi a chemat pe mama copilului. Şi fiica faraonului i-a zis: ia acest copil şi alăptează-l şi eu îţi voi da plata ce ţi se cuvine! Şi femeia a luat copilul şi l-a alăptat. Şi când copilul s-a făcut mare, l-a dus la fiica faraonului, care şi l-a înfiat şi i-a pus numele Moise, căci zicea ea: l-am scos din apă!“ (Ieşirea, II, 1—10).

Aproape aceeaşi întâmplare se povesteşte şi despre împăratul perşilor Cirus şi despre împăratul asirian Sargon, precum şi despre mulţi alţi eroi ai antichităţii45. Asemenea legende, care erau, desigur, foarte răspândite în tot Orientul, se transmiteau de la un popor la altul, şi, în anumite condiţii, apăreau spontan, înflorite de o imaginaţie orientală, şi fiind date drept întâimplări adevărate.

Basmele despre miraculoasa salvare a unor împăraţi sau despre izbăvirea lor de câte o primejdie slujeau pentru a insufla mulţimilor sentimentul de supunere şi devotament faţă de aceşti împăraţi, care erau daţi drept „unşi“ ai lui dumnezeu.

Aici, în povestea despre Moise pe care am reprodus-o, este interesant următorul fapt: în timp ce, după spusele Bibliei, faraonul egiptean porunceşte ca toţi copiii evrei de sex bărbătesc să fie omorâţi, fiica lui îi dă *unei evreice să-l crească pe băiatul evreu găsit de ea.* Mama s-a temut să ţină copilul la ea, dar fiica faraonului îl dă pe Moise tocmai acestei mame. Autorul Bibliei nu-şi dă seama că oricine se poate întreba: *dacă dimineaţa mama se temea să-şi crească singură copilul, de ce un ceas mai târziu îl ia să-l alăpteze şi nu se teme? Mai mult, când copilul s-a făcut mare, chiar ea l-a dus la fiica faraonului, care l-a înfiat.* Dar şi mai de neînţeles sunt cele ce urmează: în Biblie nu se spune dacă mama lui Moise a avut vreo înrâurire asupra copilului, căci prunc fiind, Moise devine fiul adoptiv al fiicei faraonului. Să admitem că ar fi fost aşa. Atunci înseamnă că el şi-a făcut educaţia la curtea faraonului, printre curtenii egipteni, care, după spusele Bibliei, aveau faţă de evrei o atitudine dispreţuitoare, ba chiar o ură amestecată cu teamă. De bună seamă că şi Moise trebuie să fi fost crescut în aceeaşi

ură faţă de evrei. Dar îndată după aceasta, citim în Biblie nişte lucruri cu totul neaşteptate:

„Şi s-a întâmplat în vremea aceea (adică mult timp de atunci, când Moise se afla în palatul faraonului.

— *Em.* /.), când Moise se făcuse mare, că el a ieşit la fraţii săi şi s-a uitat la muncile lor cele grele şi a văzut pe un egiptean cum bătca pe un evreu, adică pe unul din fraţii săi. Atunci el, uitându-se în toate părţile şi văzând că nu e niciun om de fată, a ucis pe egiptean şi l-a ascuns în nisip“ (Ieşirea, II, 11—12).

Desigur, toată această poveste este scornită de la început şi până la sfârşit, ca şi toate poveştile de mai târziu despre un Moise inexistent.

MOISE SE ÎNSOARĂ

Capitolul al III-lca cţJ Q pATĂ D E POPĂ

r-j

j") | eoarece uciderea egipteanului devenise cunoscută,

(t Moise „a fugit din faţa lui faraon şi s-a oprit în ţara (> Madian şi a stat lângă o fântână“ (Ieşirea, II, 15).

Mai departe Scriptura povesteşte cum cele 7 fiice ale preotului din Madian au venit ca să adape la fântână turmele tatălui lor (avea popa turme mari dacă a trebuit să trimită 7 fete ca să le adape). Nişte păstori au încercat să le alunge, dar Moise le-a apărat şi a adăpat turmele lor. Aflând despre această faptă, preotul din Madian s-a bucurat foarte şi a trimis după Moise. Lui Moise i-a plăcut să trăiască la popă şi de aceea peste puţin s-a însurat cu una din fiicele acestuia, pe nume Sefora.

Pentru ce ne este povestită în Biblie această întâmplare? Pentru acelaşi motiv pentru care ni s-a povestit şi despre uciderea egipteanului: ca să ni se arate ce om bun trebuie să fi fost Moise: pe asupritorul egiptean l-a omorât, iar pe fiicele fără de apărare ale preotului le-a apărat; iar pentru omul bun oriunde se găseşte un loc. Tocmai de aceea preotul din Madian l-a şi primit pe Moise în casa lui, ba chiar i-a dat pe una din fiicele sale de soţie.

Pe când trăia la socrul său, Moise se ocupa cu păstoritul. Biblia povesteşte cum o dată „a mânat turma în fundul pustiei şi a ajuns la *muntele lui dumnezeu, adică la Horebu* (Ieşirea, III, 1). Ce era acest „munte al lui dumnezeu11? şi ai cui erau ceilalţi munţi? Nu erau tot ai lui dumnezeu, erau ai diavolului?

Munţii inspirau de multe ori un sentiment de uimire şi chiar de

frică popoarelor sălbatice: erau înalţi, inaccesibili şi adăposteau în văgăunile lor fiare de pradă. Nu arareori crestele lor erau acoperite de nori, în timp ce în vale ceaţa se risipise deja. Alţii aveau forme ciudate, înfricoşătoare. Pe munţii aceştia înalţi se ridicau altare şi jertfelnice (cât mai aproape de dumnezeu). Şi astăzi creştinii ridică pe înălţimile munţilor tot felul de troiţe şi cruci. Iată, aşadar, de unde venea denumirea de „munţii lui dumnezeu14.

Dar ce s-a întâmplat cu Moise?

„Atunci îngerul domnului i s-a arătat lui în flacăra de foc din mijlocul unui desiş de mărăcini; şi s-a uitat Moise şi iată mărăcinii ardeau cu flacără, dar nu se mistuiau1148

(III, 2).

Moise a vrut, firește, să afle ce se întâmplă cu aceşti mărăcini care ardeau şi nu se mistuiau.

„Şi Moise şi-a zis: să trec în partea aceea şi să privesc la această arătare năzdrăvană: de ce nu se mistuieşte mărăcinele?

Şi văzând domnul că el a pornit într-acolo ca să se uite, a strigat către el dumnezeu din mijlocul desişului şi i-a zis: Moise! Moise! Iar el a răspuns: iată-mă! Şi a zis domnul: *nu te apropia până aici!* Descalţă-te de sandalele tale, fiindcă locul pe care stai tu în faţa mea este pământ sfânt! 11 (III, 3—5).

În versetul al doilea se spune că în faţa lui Moise a apărut îngerul domnului, iar peste două versete că a fost nu îngerul, ci însuşi domnul, care, văzând că Moise a pornit spre el să cerceteze mai îndeaproape locul, s-a speriat şi i-a strigat să se oprească. Moise s-a supus, firește, şi nu a mers mai departe, pentru că, după credinţa evreiască, dumnezeu nu poate fi privit în faţă, ci numai din spate. Şi iacă aşa, stând în faţa desişului care ardea ni se spune că Moise a vorbit cu dumnezeu.

R. „, TTr, DUMNEZEU UITĂ Capitolul .1 I V – 1 e a Şi. Şi ^ D U C E AMINTE

Siii lui Izrail gemântl de atâtea munci şi văitându-se, vaietul lor de atâtea munci s-a ridicat până la dumnezeu. *Şi a auzit dumnezeu* jelania lor şi *şi-a adus aminte* dumnezeu de legământul său cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacob“ (Ieşirea, II, 23—24).

Din cuvintele de mai sus rezultă că aceşti oameni s-au chinuit zeci şi zeci de ani. Cât oare s-au chinuit dacă toţi urmaşii celor 12 fii ai lui Iacob au reuşit să moară în acest răstimp?

Aşadar, trecuseră câteva generaţii de când evreii tot gemeau şi se văitau. Dar dumnezeu nu-i auzea. Până la urmă însă, *^vaietul lor tot a răzbătut până la dumnezeu, şi iată că el* a auzit acest vaiet şi „*şi-a adus aminte dumnezeu de legământul său. Orice om ştie însă că poţi să-ţi aduci aminte numai ceea ce ai uitat, căci altfel ce sens ar avea această frază? Dacă n-am uitat un lucru, cum să-mi amintesc despre ■ el? înseamnă deci că dumnezeu este o fiinţă care, ca orice muritor, poate să uite atâta amar de timp legământul* pe care el l-a încheiat cu patriarhii lui, cu păstorii îndrăgiţi de el şi că numai nişte vaiete puternice care s-au înălţat şi

i- au ajuns până la urechi l-au făcut să-şi amintească făgă-duiala. Să făgăduieşti este însă foarte uşor şi de aceea, după cum stă scris în Biblie, dumnezeu făgăduia patriarhilor câte în lună şi în stele, încheind cu ei legăminte şi întărind aceste legăminte cu sânge de la tăierea împrejur. Şi de astă dată, împrejmuindu-se cu foc, ca Moise să nu-l vadă pe acest mincinos, dumnezeu îi strigă:

„Am văzut prea bine obida poporului meu care este în Egipt şi am auzit strigătul lor împotriva celor ce-i împilează, aşa că ştiu nevoia lor. Deci m-am pogorât9 ca să-i mântuiesc din mâna egiptenilor şi să-i strămut din ţara aceea într-o ţară roditoare şi largă, într-o ţară unde curge lapte şi miere“ (III, 7—8).

Aşadar, acum dumnezeu făgăduieşte evreilor nu numai să-i înmulţească, dar şi râuri de lapte şi miere cu maluri de şerbet. Să făgăduieşti e lucrul cel mai uşor. Pentru orice eventualitate eî învaţă pe evrei să facă şi unele matrapazlî- curi. Astfel făgăduieşte lui Moise că-i va scoate pe evrei din Egipt, dar totodată îi sfătuieşte să nu plece cu mâinile goale – vorba aceia: dumnezeu îţi dă, da-n gură nu-ţi bagă!

„Şi eu voi da acestui popor har în ochii egiptenilor, *aşa încât veţi pleca*, *dar nu veţi pleca cu mâinile goale. Ci fiecare femeie să ceară*, *de la vecina sa şi de la aceea cu care petrece în casă*, *odoare de argint şi odoare de aur şi îmbrăcăminte cu care să îmbrăcaţi pe fiii voştri şi pe fiicele voastre şi aşa să prădaţi pe egipteni /*“ (III, 21—22).

Aşa îi învaţă dumnezeul biblic pe evrei cum să-i buzună-rească şi să-i înşele pe egipteni. Frumoasă învăţătură ne dă această „sfântă Scriptură“!

Capitolul al V-lea C ELE ZECE PLĂGI n

] | opii spun că dumnezeu este atotputernic. Vedem j _ I însă că acest atotputernic dumnezeu este nevoit

L... —w J să recurgă la tot felul de şiretlicuri pentru a-şi atinge scopurile. Aşa, de pildă, dumnezeu poate să-l silească pe om să-i asculte porunca, dar pentru a face pe un faraon egiptean să-i îndeplinească voia, el este nevoit să supună la tot felul de cazne toată ţara Egiptului, tot poporul, ba chiar şi vitele şi vegetaţia. Întrucât însă, după cum scrie în Biblie, toată lumea a fost făcută de dumnezeu, apoi judecaţi şi dv. Cât de înţelept a zidit el această lume dacă a trebuit s-o înveţe minte trimiţându-i pedepse ca broaşte, tăuni, ţânţari, lăcuste, ciuma vitelor, bube rele, grindină, întuneric, uciderea întâilor-născuţi şi câte altele!

Povestind istoria „ieşirii44 evreilor din Egipt, Biblia spune că dumnezeu a trebuit să folosească toate aceste şiretlicuri faţă de faraon numai pentru a-i lăsa pe evrei să plece din Egipt.

Oricât am cerceta adevărata istorie a Egiptului, numeroasele sale monumente istorice care vorbesc despre evenimentele, obiceiurile şi legile din antichitatea Egiptului, nu vom găsi niciun cuvânt, nicio aluzie la întâmplări ca acelea descrise în cartea a doua a Bibliei. Mai mult chiar, nu vom găsi nicio indicaţie cu privire la traiul evreilor în Egipt. Aşadar, tot ceea ce povesteşte Biblia despre ieşirea evreilor din Egipt e doar un basm pentru copii, un basm despre întâmplări care nu s-au petrecut niciodată.

Şi totuşi popii evrei, iar după ei şi cei creştini, de câte ori n-au povestit copiilor în şcoală (iar în ţările capitaliste mai povestesc şi astăzi) aceste basme despre plăgile egiptene, dându-le drept pildă de înţelepciune dumnezeiască şi de milostenie a lui dumnezeu faţă de poporul evreu. Iată, spun ei, cât de mult iubea el poporul evreu şi cum îşi ţinea făgăduiala făcută: era gata să slobozească asupra poporului egiptean nu numai 12 plăgi, ci şi 144, dacă ar fi fost nevoie.

Moise, spune Biblia, este mântuitorul evreilor. Dar pe fiul aceluiaşi Moise, dumnezeu era cât pe-aci să-l ucidă numai pentru că avea prepuţul mai lung. Iată ce povesteşte Biblia.

*Şi pe drum s-a întâmplat că, fiind într-un han, domnul a dat peste Moise şi a căutat să-l omoare (pentru ce?). Atunci Sefora (soţia lui Moise) a luat o piatră ascuţită (o piatră, fireşte, pentru că, după cum am mai spus, poveştile acestea au fost scrise în epoca de piatră) şi a tăiat împrejur pe fiul său şi, atingând

picioarele lui Moise, i-a zis: cu adevărat tu eşti pentru mine un soţ de sânge. Atunci domnul l-a lăsat…44 (Ieşirea, IV, 24—26).

Iată cum ţinea acest dumnezeu biblic la salvatorul poporului evreu, Moise! Era gata-gata să-i ucidă copilul. Noroc că l-a scăpat mamă-sa tăindu-l împrejur.

Pe drum, dumnezeu îl înzestrează pe Moise cu unele însuşiri vrăjitoreşti: îi dă un toiag, pe care acesta, ca un adevărat scamator, îl poate preschimba în şarpe şi înapoi în toiag. Cu alte cuvinte, dumnezeu îl învaţă pe Moise nişte scamatorii cu ajutorul cărora să-l facă pe faraonul egiptean să creadă în el ca într-un făcător de minuni.

Dar să nu care cumva să credeţi că numai dumnezeu poate înzestra pe cineva cu asemenea unelte făcătoare de minuni. Un zeu păgân (în cazul de faţă un zeu egiptean) putea, după spusele Bibliei, să facă acelaşi lucru. Şi el i-a înzestrat pe preoţii egipteni cu puterea de a face tot felul de scamatorii. Biblia vrea însă să dovedească că Moise era mai puternic decât făcătorii de minuni egipteni şi că Iehova era mai puternic decât zeul egiptean Osiris, care nu putea face scamatoriile pe care le ştia dumnezeul vechilor evrei.

Lui Moise îi era cam frică, se temea că nu va putea nici măcar să ia cuvântul să vorbească cum trebuie, căci era cam peltic. Atunci, istoriseşte Biblia, dumnezeu i-a dat ajutor pe avocatul Aaron47, care trebuia să vorbească în locul lui (unul care ştia să facă din alb negru şi din negru alb).

Iată-i acum îndreptându-se către faraonul egiptean pentru a-l face să slobozească pe evrei. Acum va începe întrecerea între scamatori.

Dumnezeu îl învaţă pe Moise cum să facă pentru ca apa râurilor şi lacurilor să se preschimbe în sânge, ca toţi peştii să moară şi ea să devină atât de puturoasă, încât egiptenii să nu o poată bea. Moise şi Aaron fac aceste scamatorii.

„… Şi sânge fu în tot Egiptul14 (VII, 21).

Aşadar, *toată apa* din Egipt s-a transformat în sânge şi *toate vietăţile din această apă au murit.* Dar după aceasta iată ce citim:

„Dar vrăjitorii Egiptului făcură la fel14 (VII, 22).

Gândiţi-vă puţin la *gogomănia* scrisă aici: Moise şi Aaron au prefăcut în sânge *toată apa şi totul a pierit. Atunci cum au putut, după aceasta*, *vrăjitorii egipteni să facă şi ei la fel?* Cu ce

au putut face ei „la fel44? Doar apa fusese *toată transformată în sânge mai înainte.* Ce-au mai transformat egiptenii în sânge? Şi pe cine au făcut să moară vrăjitorii egipteni? De ce a mai fost nevoie să se spună că vrăjitorii egipteni au făcut şi ei acelaşi lucru? Iată pentru ce: pentru a dovedi că ei au putut face această minune, dar altele mai mari nu au fost în stare să facă, aşa că dumnezeul biblic s-a dovedit mai puternic decât cel egiptean; iar scamatoriile lui Moise şi Aaron – mai grozave decât ale magilor şi vrăjitorilor egipteni.

Trecură şapte zile. Faraonul nu se îndupleca, se cam obişnuise cu minunile. Cu ce nu se obişnuieşte omul? Ei

— Îşi spunea el –, dacă nu este apă curată, putem bea lapte sau vin!

După cum se vede, lucrurile nu stăteau chiar atât de rău, deoarece ni se spune că egiptenii au săpat fântâni şi au scos apă curată.

Dar dumnezeul biblic se pune din nou pe treabă. Dacă faraonul nu va da drumul evreilor, spune el, atunci vei aduce *broaşte* pe pământul Egiptului.

„Deci Aaron şi-a întins mâna peste apele Egiptului şi s-au stârnit broaşte şi au acoperit ţara Egiptului" (VIII, 2).

Rezultă din aceste cuvinte că întreg pământul Egiptului a fost acoperit cu cel puţin un strat de broaşte. S-ar părea însă că aceasta nu era o scamatorie atât de straşnică. Îndată după aceea Biblia povesteşte:

„Dar au făcut *la fel* şi vrăjitorii (egipteni) cu fermecă- toriile lor şi au adus broaşte în ţara Egiptului14 (VIII, 3).

Prin urmare, scamatoria nu era cine ştie ce şi vrăjitorii egipteni au adus şi ei broaşte de undeva (Biblia nu spune de unde şi cu câte straturi de broaşte au acoperit ţara Egiptului).

Trebuia acum să se dovedească că broaştele sunt de la dumnezeu. (Se pune totuşi întrebarea, de unde proveneau aceste broaşte pe care le-au adus vrăjitorii egipteni, din care depozite le-au luat? Tot din rezervele lui Dumnezeu, sau jiveau ei propriile lor rezerve de broaşte?). Biblia explica acest lucru foarte simplu.

Faraonului nu-i plăceau broaştele şi de aceea a început să se roage ca să fie scăpat de ele. Moise atât aştepta. Noi, spunea el, suntem gata să ne rugăm de dumnezeu să dispară broaştele de peste tot şi să rămână numai în râuri în ziua pe care o vei hotărî

tu, pentru a te putea încredinţa astfel că pedeapsa vine de la dumnezeu. Faraonul hotărăşte ziua următoare, iar cei doi vrăjitori Moise şi Aaron îi înaintează lui dumnezeu o cerere ca să ridice năpasta cu broaştele.

„... Şi Moise a strigat către domnul să ia broaştele pe care le adusese peste faraon. Iar domnul a făcut precum l-a rugat Moise“ (VIII, 8—9), într-un cuvânt s-a terminat cu broaştele. Dar faraonul nu se astâmpără. Toate astea sunt fleacuri, spune el acum. Fie ce-o fi, n-am să dau drumul evreilor.

Atunci s-a pus dumnezeu pe treabă pentru a treia oară: a umplut toată ţara Egiptului cu ţânţari.

„Atunci a zis domnul lui Moise: Spune-i lui Aaron: întinde toiagul tău şi loveşte pulberea pământului ca să se prefacă în ţânţari în tot Egiptul. Şi ei au făcut aşa. Şi Aaron a întins mâna sa ţinând toiagul şi a lovit pulberea pământului şi au năvălit ţânţarii pe oameni şi pe vite; toată pulberea pământului s-a prefăcut în tântari în tot Egiptul“ (VIII, 12—13).

E cu totul de neînţeles pentru ce transformarea apei în sânge şi aducerea broaştelor şi acoperirea pământului egiptean cu ele stă deopotrivă în putinţa dumnezeului vechilor evrei şi a vrăjitorilor egipteni (adică a diavolului). Dar minunea următoare, acoperirea pământului cu ţânţari nu mai este posibilă decât pentru dumnezeul vechilor evrei, care se dovedeşte astfel mai puternic: poate răspândi după voie tântari, şi tăuni, şi ciuma, şi lăcuste, şi câte altele. Halal’ de el! ’

După asta totul se desfăşoară ca-n poveste: a fost odată ca niciodată, dacă n-ar fi nu s-ar povesti...

„Atunci vrăjitorii cu farmecele lor încercară să facă la fel, să scoată ţânţari, dar nu putură“ (VIII, 14).

Dar şi ţânţarii erau un fleac pentru faraon. Avea sclavi care alungau ţânţarii, încât pe el nu se aşezau. Atunci dumnezeul vechilor evrei s-a mâniat rău de tot. Îi viu eu de hac cu tăuni, spuse el!

Tăunii n-au fost pe placul faraonului. Atunci cei doi vrăjitori Moise şi Aaron s-au rugat să dispară tăunii. O făcură şi pe asta. Biblia povesteşte:

„Iar domnul a făcut după rugăciunea lui Moise, şi roiurile de tăuni au plecat de la faraon, de la dregătorii lui şi de la poporul lui şi *n-au mai rămas niciunul“.*

Astăzi până şi copiii ştiu că din nimic nu apare nimic. Aşadar,

dacă înainte *n-a existat niciun tăun,* nu puteau să apară urmaşi şi deci nu puteau exista o mulţime de tăuni. În Biblie însă lucrurile se petrec cu totul altfel: apar deodată miliarde de tăuni, de broaşte sau de lăcuste care acoperă ţara Egiptului, şi apoi, tot deodată, nu mai râmâne *nimic* din ele.

Dar întrucât nici tăunii n-au fost de ajuns, dumnezeu, gândindu-se îndelung, scărpinându-şi scăfârlia, spune: lasă că tot îţi vin eu de hac, voi aduce ciuma. Ba dumnezeu ar fi aranjat totul aşa de dibaci, încât ciuma a lovit numai vitele egiptenilor, dar nu şi pe cele ale evreilor. Şi după cum tăunii au dispărut deodată toţi până la unul, la fel s-a întâmplat şi cu vitele:

„Şi au murit *toate vitele* egiptenilor44 (IX, 6). Înseamnă deci că n-a mai rămas *nicio vită.* De ce s-a făcut însă această deosebire între vitele evreilor şi cele ale egiptenilor? Erau oare vinovate vitele egiptenilor că faraonul nu voia să dea drumul evreilor? Şi nu era mai simplu să-l omoare dumnezeu chiar pe faraon cu ciuma aceasta decât să omoare toate vitele, făcând astfel să sufere tot poporul egiptean, toţi ţăranii egipteni, care nu erau cu nimic vinovaţi?

Dacă ar fi fost aşa, minunea nu s-ar mai fi arătat atât de mare şi Biblia nu ar mai fi avut atunci ce povesti.

S-a dovedit însă că nici ciuma n-a fost de ajuns. Atunci dumnezeu se gândeşte să îmbolnăvească oamenii şi vitele cu tot felul de bube rele. Şi treaba asta se face tot ca o scamatorie. Scamatorii Moise şi Aaron iau cenuşă din vatră, o aruncă spre cer şi în felul ăsta are loc îmbolnăvirea.

Poftim de mai încearcă, după o povestire atât de idi- oată, să explici credincioşilor că orice infecţie, orice boală projine din cauze naturale; că orice infecţie poate fi tratată şi vindecată. Cum să tratezi o boală dacă crezi că îmbolnăvirea cu bube rele este trimisă de dumnezeu şi că ea poate fi provocată prin împrăştierea în văzduh a unui pumn de cenuşă din vatră?

Iată cu ce basme împuiau şi mai împuiază rabinii şi popii capul ţăranului şi muncitorului, împiedicându-i astfel pe oameni să înţeleagă adevărata cauză a îmbolnăvirii fiinţelor vii. Pentru a arăta cât de puternic a fost efectul, Biblia adaugă:

„Iar vrăjitorii n-au mai putut să se înfăţişeze lui Moise din pricina buboaielor, căci şi vrăjitorii aveau bube, ca şi toţi egiptenii44 (IX, 11).

Dar te obişnuieşti şi cu boala. Ce să-i faci? dacă-i epidemie, să

fie epidemie! şi-au spus probabil egiptenii. După apa însângerată, după năvălirea broaştelor şi a ţânţarilor şi după apariţia ciumei puteau primi ca desert şi o epidemie.

— Ah, aşa care va să zică, pui de căţele – a mârâit dumnezeu.

— Ei, lasă că vă arăt eu, am să vă potopesc cu grindina:

„Iată eu, mâine pe vremea aceasta, voi porni o grindină atât de tare, cum n-a mai fost la fel în Egipt din ziua descălecatului până azi“ (IX, 18).

„Era grindină şi foc şi fulgere necontenite printre grindină, atât de crâncenă cum nu mai fusese alta la fel în tot Egiptul de când se înjghebase acolo un popor. Şi a bătut grindina în toată ţara Egiptului, tot ce se găsea pe câmp, de la oameni până la dobitoace; de asemenea a bătut grindina toate fânetele şi a dejghinat toţi pomii de prin livezi44

(IX, 24—25).

Iată cât de înfricoşător este dumnezeul biblic! S-ar putea crede că după această încercare faraonul se va lăsa bătut. Dar nu, nu s-a lăsat. Întrucât grâul şi meiul nu se stricaseră (pentru că erau mai târzii), faraonul a hotărât că se va hrăni cu grâu şi cu mei.

Dacă vede dumnezeu că nici grindina nu-l înspăimântă pe faraon, îşi spune: Lasă că tot te satur eu: îţi voi trimite lăcustele! Moise se târguieşte cu faraonul:

„Iar dacă nu vei voi să slobozeşti poporul meu, eu voi aduce mâine stoluri de lăcuste în cuprinsul ţării tale44 (X, 4).

„Atunci domnul i-a poruncit lui Moise: întinde mâna ta peste ţara Egiptului ca să vie stoluri de lăcuste şi să năvălească asupra ţării Egiptului şi să roadă toate fâneţele şi tot ce a mai rămas de pe urma grindinii. Deci Moise a întins toiagul său peste ţara Egiptului şi atunci domnul a pornit un vânt de la răsărit, care a bătut toată ziua aceea şi toată noaptea; iar când s-a luminat de ziuă, vântul de la răsărit a adus stoluri de lăcuste. Şi au năvălit stolurile de lăcuste în tot Egiptul şi s-au aşezat în tot cuprinsul peste măsură de multe, cum n-au mai fost niciodată înaintea lor atâtea lăcuste şi nu vor mai fi în viitor niciodată atâtea. Şi ele au acoperit toată faţa pământului, de s-a întunecat tot locul şi au mâncat toate fâneţele şi toată roada pomilor pe care o mai lăsase grindina, încât n-a mai rămas nicio frunză verde în copaci şi niciun fir de iarbă pe ogoare în toată ţara Egiptului” (X, 12—15).

Prin urmare şi lăcustele, după spusele Bibliei, sunt trimise tot de dumnezeu. Acest dumnezeu stă sus în ceruri şi chibzuieşte în fiecare an cu harta geografică în faţă: în acest an – îşi spune el – voi pustii cu lăcuste stepa Muganskului. Voi lua şi un raion din regiunea Moscovei şi două din regiunea Harkov. Voi face la fel în regiunea Saratov, în Iran şi în India. În anul următor se uită din nou pe hartă şi, în afară de câmpia Muganskului, mai înhaţă câte o bucată de ici sau de colo.

Cum vă place acest tablou în care dumnezeu împarte din cer harul său cu lăcuste asupra pământului? Astăzi le trimite în ţara Egiptului, iar mâine în regiunea Saratov? Tabloul acesta n-a fost născocit de atei, ci este înfăţişat de popi în „sfânta“ Scriptură.

Ce s-ar face însă domnul dumnezeu astăzi, când distrugem lăcustele cu gaze împrăştiate din avioane? Cum ar mai dărui el oamenilor această „binefacere14? Noi nimicim lăcustele cu ajutorul descoperirilor ştiinţei, căci niciodată nu s-a putut să aduci sau să nimiceşti lăcustele cu ajutorul rugăciunilor, aşa cum spune Biblia, înşelându-i pe credincioşi. Ea caută să-i încredinţeze că a fost de ajuns ca Moise să se roage lui dumnezeu şi gata, s-a terminat şi cu lăcustele:

„Atunci el a ieşit de la faraon şi s-a rugat domnului. Şi domnul întoarse vântul, aducând un vânt de la apus, putdtnic foarte, care ridică stolurile de lăcuste şi le aruncă în Marea Roşie, aşa încât nu mai rămase *nicio lăcustă* în tot cuprinsul Egiptului11 (X, 18—19).

N-a mai rămas nicio lăcustă în toată ţara Egiptului, deşi se ştie bine că niciodată nu s-a întâmplat să nu rămână nicio lăcustă. Chiar atunci când lăcustele pleacă, tot mai rămâne un număr destul de mare pe loc şi neapărat lasă în pământ un fel de „puşculiţe11 cu ouă, din care, în vara următoare, ies din nou lăcuste tinere.

Dar nici lăcustele nu au fost de ajuns. Atunci dumnezeu a lăsat pe pământ un întuneric mare în ţara Egiptului, dar întuneric numai pentru egipteni, căci pentru evrei era lumină. Grozave minuni punea la cale dumnezeu pe acele timpuri (pe când se potcovea puricele cu 99 de ocale)!

Dar nici asta n-a ajutat la nimic şi de aceea dumnezeu hotărăşte ultima pedeapsă: voi pedepsi poporul egiptean şi pe faraon atât de tare, încât acesta îi va slobozi pe evrei. Şi dumnezeu pune la cale moartea întâilor-născuţi ai egiptenilor.

„Şi Moise a rostit: Aşa grăieşte domnul: la miezul nopţii trecevoi prin mijlocul Egiptului şi vor muri toţi întâii- născuţi din ţara Egiptului, de la întâiul-născut al faraonului care stă pe tronul lui şi *până la întâiul-născut al roabei care stă în dosul râşniţei* şi toţi întâii-născuţi ai dobitoacelor. Şi va fi jelanie mare în toată ţara Egiptului, cum n-a mai fost la fel înainte şi cum nu va mai fi la fel în viitor. Dar împotriva tuturor fiilor lui Izrail niciun câine nu va mârâi, nici la oameni, nici la dobitoace, ca să cu- noasteti ce osebire face domnul între egipteni şi Izrail“

(XI, 4—7).

Pentru ce au trebuit să piară o dată cu fiul faraonului şi toţi copiii roabelor şi ai celorlalţi egipteni? Nimeni nu ne va putea explica de ce au trebuit să piară şi întâii-născuţi dintre berbeci şi viţei, din pricina cruzimii faraonului. Aşa povesteşte Biblia. Astfel înfăţişează ea „cele 10 plăgi aduse asupra egiptenilor14 ca să se arate puterea lui dumnezeu. Dar dacă credincioşii ar medita mai adânc asupra acestor lucruri, ar trebui să-şi spună la sfârşit: neputincios mai era acest dumnezeu care n-a putut face pe un faraon oarecare, stăpânitorul unei ţări nu prea mari ca Egiptul, să-i îndeplinească voinţa. A trebuit, pentru a-l aduce la ascultare, să năpăstuiască întregul popor egiptean, aducând zeci de boli asupra oamenilor, omorând o mulţime de vite, nimicind cu grindină ogoarele şi ucigând toţi întâii-născuţi ai oamenilor şi ai dobitoacelor. Cât de neputincios, de însetat de sânge, de rău şi de răzbunător era acest dumnezeu al Bibliei!

UN DUMNEZEU SETOS **Capitolul al VI-lea D** E SÂNGE

i!

1 ovestirile despre năpastele aduse pe capul egip- t) tenilor ne fac să înţelegem mai bine felul de a fi al acestui dumnezeu biblic: neputincios şi însetat de sânge, ignorant şi răzbunător, înspăimântător de crud şi prost. Toate broaştele şi tăunii, ţânţarii şi lăcustele, grindina şi întunericul, buboaiele şi ciuma etc. Trimise de el cu atâta dărnicie deopotrivă asupra drepţilor ca şi asupra vinovaţilor sunt, desigur, născocite de o fantezie sărăcăcioasă. Nu spunem că lăcustele sau ciuma n-ar fi existat niciodată: «au bântuit, fără îndoială, şi nu o dată, ci de foarte’multe ori, ba mai bântuie şi acum. Dar e stupid, ruşinos, necinstit şi josnic să pretinzi că toate aceste minuni, aceste discuţii cu dumnezeu s-au petrecut aşa cum scrie în legendele biblice.

Deosebit de barbară şi crudă este ultima plagă: nimicirea întâilor-născuţi. În Biblie se spune cum că dumnezeu s-ar fi înţeles cu Moise şi cu Aaron şi le-ar fi arătat cum va săvârşi nimicirea întâilor-născuţi ai egiptenilor, oameni şi vite. Şi ca să fie mai sigur că nu se va atinge şi de evrei, le-a spus acestora să-şi ungă uşorii şi pragul de sus al caselor lor cu sângele mielului pascal.

„Apoi să ia din sângele mielului să ungă amândoi uşorii uşii şi pragul cel de sus în cascle în care îl vor mânca“ (Ieşirea, XII, 7).

L? Şi în noaptea aceea voi trece prin ţara Egiptului şi voi ucide pe toţi întâii-născuţi din ţara Egiptului de la om până la dobitoc *şi voi judeca pe toţi dumnezeii Egiptului,* căci eu sunt domnul.

Şi *sângele* acela *va ji vouă* semn la casele care locuiţi, *iar când voi vedea sângele* voi trece pe lângă voi şi nu vă va ajunge plaga ucigasă când voi lovi tara Egiptului44

(XII, 12—13).

Aici dumnezeul biblic porneşte să se răfuiască cu zeii egipteni, rivalii săi. Pentru vechii evrei, zeii egipteni, ca şi zeii altor popoare, existau deopotrivă cu Iehova al lor. Ei erau însă zei străini ai unui trib străin. După credinţa lor erau *mai slabi decât Iehova* şi preoţii se străduiau în tot felul să-i, încredinţeze de acest lucru pe credincioşii ignoranţi. *F*

Desigur, mulţi au auzit de *noaptea sfântului Bartolo-? neuiH.* În noaptea de 24 august (ziua „sfântului Bartolo- meu“) 1572, catolicii au masacrat la Paris câteva mii de liughenoţi, iar în provincie aproape 30.000 de oameni. Aşadar, în acea noapte unii creştini au măcelărit pe alţi creştini, fiindcă aşa cereau interesele unui grup al claselor dominante de atunci. Şi în această împrejurare au fost *„însemnate*“ din timp casele oamenilor.

Mai târziu, când în Rusia ţaristă „sotniile negre“ organizau pogromuri împotriva evreilor, casele creştinilor erau de asemenea însemnate cu o cruce, făcută cu cretă, pentru ca mâna ucigaşului să nu se abată asupra lor.

Sotniile negre au avut, aşadar, în trecutul îndepărtat un predecesor ilustru. Acesta a fost dumnezeul Iahve, care omora de-a valma – vinovaţi şi nevinovaţi –, şi oameni şi vite, numai pentru că aceştia erau egipteni sau aparţineau egiptenilor.

„Iar la miezul nopţii, domnul a lovit pe toţi întâii- născuţi din ţara Egiptului, de la întâiul-născut al faraonului, stătător pe

tronul lui, până la întâiul-născut al întemniţatului, care stă în temniţă, şi toată pârga dobitoacelor...

Şi a fost jelanie mare în Egipt, căci nu era nicio casă în care să nu fie un mort“ (XII, 29—30).

*Şi, după cum arată Scriptura, tocmai în amintirea acestei nopţi sângeroase hotărăşte dumnezeul vechilor evrei sărbătoarea paştelui*49, *iar mai târziu Iisus Hristos al evangheliilor serbează şi el această noapte împreună cu ucenicii săi.* El cere pentru sine o jertfă sângeroasă. Mielul pascal de mai târziu este tocmai această jertfă. Dar dumnezeu vrea multe jertfe. După părerea alcătuitorilor Bibliei, el n-a muncit degeaba în acea noapte de pogrom. Pentru treaba asta el cere plată.

„*Să-mi sfinţeşti pe tot întâiul-născut* din fiii lui Izrail care va deschide întâi pântecele, *de la om până la dobitoc, căci întâiul-născut este al meu* /“ (XIII, 2).

„Atunci să pui deoparte, pentru domnul, pe toţi întâii- născuţi care vor deschide pântecele: toată pârga pe care vei avea-o de la vitele tale, partea bărbătească să fie a domnului44 (XIII, 12).

Mai târziu, când jertfele omeneşti au fost înlocuite cu jertfele de animale (îndeosebi cu berbeci), dumnezeu s-a milostivit şi a primit schimbul: *măgarii sau oamenii puteau fi răscumpăraţi şi înlocuiţi cu berbeci.*

„Şi orice întâi-născut al asinei să-l răscumperi cu un miel; şi de nu-l vei răscumpăra, să-i frângi gâtul; *şi pe toţi întâii-născuţi din oameni, între fiii tăi, să-i răscumperi* /“ (XIII, 13).

Dar pentru ce această răscumpărare?

Biblia răspunde foarte calm la această întrebare prin gura domnului.

„Şi în viitor, când te va întreba fiul tău şi va zice: «Ce însemnează aceasta?», tu să-i răspunzi: «Cu mână tare domnul ne-a scos pe noi din Egipt, din casa robiei. Şi pentru că faraon se împotrivea să ne dea drumul, atunci domnul a ucis pe toţi întâii-născuţi din ţara Egiptului, de la întâiul-născut al omului până la întâiul-născut al vitelor; *pentru aceea jertfesc eu domnului tot ce este parte bărbătească şi deschide întâi pântecele. Iar pe toţi întâii-născuţi între fiii mei îi răscumpără* (XIII, 14—15).

Cui îi reveneau aceşti întâi-născuţi şi cui i se plătea preţul răscumpărării? Nimănui altcuiva decât preoţilor, care îşi încălzeau mâinile în carnea animalelor jertfite. Lor li se aduceau vite nenumărate, lor li se plătea răscumpărata. Pentru a stoarce

mai uşor vlaga din poporul evreu de păstori lesne încrezători, preasfinţii popi i-au speriat cum au ştiut mai bine – aşa cum fac de altfel şi popii altor religii –, iar mai târziu au scris basmele despre ieşirea din Egipt şi despre plăgile trimise pe capul egiptenilor, căutând în fel şi chip să întreţină în sufletele oamenilor spaima de groaznicul, setosul de sânge şi răzbunătorul Iehova50.

Aşa arată „legea domnului44 când o examinezi mai îndeaproape.

NEMAIPOMENITELE MINUNI **Capitolul al VII- lea** DIN TIMPUL FUGII DIN EGIPT

Ştim că dumnezeu a învăţat pe evrei cum să jefuiască mai bine pe egipteni înainte de plecare, U-w-J dar toate acele minuni cu pureci, broaşte, ciumă, plăgi şi alte asemenea scamatorii li s-au părut autorilor Bibliei neîndestulătoare şi de aceea au îngrămădit în cartea Ieşirea o minune peste alta.

Şi acest dumnezeu care făcea asemenea pozne este numit de ei „făcător de minuni" (Ieşirea, XV, 11). Aici, în acest verset al Bibliei, autorii ei declară desebis că există o mulţime de dumnezei, dar că numai cel al vechilor evrei este cel mai puternic:

„Doamne, cine este asemenea cu tine între dumnezei, cine e la fel cu tine: măreţ întru sfinţenie, înfricoşat întru fapte slăvite şi făcător de minuni?"

Accentuăm încă o dată că în zadar vom căuta în istorie fapte care să confirme emigrarea evreilor din Egipt pe pământul Canaan, aşa cum scrie în Biblie. Să admitem însă pentru o clipă că lucrurile s-au petrecut întocmai aşa. Dacă evreii ar fi mers numai câteva ore pe zi, să zicem, numai

2— 3 ceasuri, atunci, cu toate popasurile făcute, ar fi putut parcurge distanţa dintre Marea Roşie şi pământul Canaan, adică Palestina, în cel mult 2—3 ani. După Biblie însă lor le-a trebuit aproape 40 de ani şi aproape toţi cei plecaţi din Egipt au pierit în acest timp străbătând pustiul.

Biblia ne mai povesteşte că dumnezeu mergea înaintea lor, pentru ca ei să poată călători zi şi noapte. Cu alte cuvinte, dumnezeu i-a făcut să rătăcească prin pustiu la ne- sfârşit, pentru că el însuşi, acest dumnezeu care nu există şi nu a existat vreodată, nu cunoştea drumul. În Scriptură, în cartea Ieşirea, sunt descrise după toate probabilităţile frânturi din

reminiscenţele triburilor nomade de păstori evrei despre peregrinările lor din loc în loc. Aceste amintiri sunt la fel de poleite şi înfrumuseţate ca şi amintirile despre timpurile străvechi pe care le găsim şi la alte popoare, unde un strop de realitate este amestecat cu o mulţime de scorniri miraculoase. Copiştii şi chiar autorii de mai târziu ai Bibliei, care şi-au asumat misiunea de a întări credinţa oamenilor în dumnezeu, s-au străduit să înşire cât mai multe minuni, însă au întrecut măsura!

Dacă ar fi să examinăm serios aceste povestiri, praful s-ar alege de ele. Astfel, în cap. XIII, v. 17—18, se spune:

„Iar după ce faraonul a dat drumul poporului, dumnezeu nu l-a îndrumat pe calea ţării filistenilor, deşi ar fi fost mai aproape, căci a zis dumnezeu: nu cumva poporul, când va vedea războiul, să-i pară rău şi iarăşi să se întoarcă în Egipt. Deci dumnezeu a dus poporul împrejur pe calea pustiului spre Marea Roşie. Iar fiii lui Izrail au ieşit oameni liberi din ţara Egiptului44.

Una din două: sau acest dumnezeu biblic era într-adevăr atotputernic şi atunci se naşte întrebarea: de ce s-a speriat de filisteni? Doar nu l-ar fi costat nimic să trimită asupra lor, aşa cum trimisese asupra egiptenilor, tăuni, pureci, broaşte şi alte asemenea drăgălaşe jivine, să stârpească pe întâii lor născuţi sau să întunece lumina cerului. Putea, într-un cuvânt, să facă scamatoriile pe care le făcuse în Egipt, sau putea să-i orbească, cum se spune în Biblie că făcuse cu sodomiţii. Apoi dacă într-adevăr ar fi existat acest dumnezeu, atotputernic, el ar fi putut impune filistenilor să nu se atingă de evrei. El a fost însă nevoit să recurgă la şiretlicuri din acelea pe care le folosesc oamenii de rând.

Ce reiese de aici? Că vechii evrei şi-au creat singuri un dumnezeu, atribuindu-i trăsături omeneşti.

Dar, ce să mai lungim vorba degeaba! Chiar şi din această poveste biblică reiese cât de lamentabil era acest dumnezeu, dacă el se temea să-şi conducă poporul ales pe drumul cel#nai scurt, pentru ca acest popor să nu regrete că dumnezeu îl duce în „ţara făgăduinţei44.

Capitolul al VIII-lea PE MARE CA PE USCAT **pi**

I I | na“lte ^e revoluţie, popii povesteau în şcoli cum î 1 l-a păcălit dumnezeu pe faraon, şi când citeşti

— Năzbâtiile acestea în Biblie, te cuprinde de-a dreptul scârba de şiretlicurile dumnezeieşti. Un adevărat complot militar în care

dumnezeu recurge la şiretlicuri ca unul dintre indienii din povestirile lui Gustave Aimard care se pregătesc să jupoaie pielea de pe ţestele duşmanilor 51.

Citiţi toate acestea în cap. XIV şi XV ale Ieşirii: dumnezeu porunceşte evreilor să aşeze tabăra lângă mare şi se laudă, stând de vorbă cu Moise: dacă va afla faraonul că evreii s-au oprit lângă mare, îşi va spune: „să ştii că s-au rătăcit“. Şi voi învârtoşa atunci inima lui ca să vă urmărească. Iar eu voi pune mâna pe el.

Iar mai departe se povesteşte:

„Când i s-a dat de ştire împăratului Egiptului că poporul a fugit, inima faraonului şi a dregătorilor lui se schimbă în privinţa poporului şi ziseră: ce ispravă făcurăm noi de am dat drumul lui Izrail din robia noastră!“ (XIV, 5).

Acest verset contrazice, în primul rând, tot ce a fost scris mai înainte în Biblie. Căci de ce mai trebuia anunţat împăratul că poporul evreu ieşise din Egipt când în cap. XII, v. 33 se spune:

„Şi egiptenii dădeau zor poporului să iasă mai degrabă din ţară“.

Iar în v. 31 chiar faraonul spune noaptea lui Moise şi Aaron:

„Sculaţi-vă! Ieşiţi din norodul meu! Şi voi şi fiii lui Izrail!“

Atunci pentru ce mai trebuia anunţat de plecarea evreilor când el însuşi poruncise să fie îndepărtaţi? Era, desigur, nevoie pentru născocirile care urmează. Biblia povesteşte cum au trecut evreii peste apele Mării Roşii, care s-au dat în lături şi au stat ca un perete de ambele părţi, iar ei au mers pe fundul uscat. Dar când a încercat şi faraonul cu oastea să-i ajungă din urmă pe aceeaşi cale, dumnezeu începe să le joace feste: întâi le scoate roţile de la căruţe încât nu se mai puteau mişca de loc: „Şi le-a scos roţile de la care, încât le duceau cu mare greutate41 (XIV, 25), iar apoi îi îneacă în mijlocul mării.

Mulţi clerici încearcă să demonstreze că ştiinţa şi Biblia nu se contrazic de fel. Dar cum explică ei istoria de mai sus? Foarte simplu: marea are flux şi reflux; evreii au trecut printr-un vad unde în timpul refluxului fundul iese la suprafaţă, iar egiptenii au pornit în urma lor tocmai când refluxul se terminase şi începea fluxul. În primul rând însă, în Marea Roşie nu există un asemenea loc unde în timpul refluxului să iasă la suprafaţă fundul şi pe unde s-ar putea trece de la un ţărxn la altul; în al doilea rând, chiar de-ar fi existat ceva asemănător, ar fi ştiut şi

egiptenii despre aceasta tot atât de bine ca şi evreii. Povestirea despre trecerea prin Marea Roşie e deci născocită tocmai pentru ca totul să pară mai miraculos.

Capitolul al IX – lea UN CÂNT DE PREAMĂRIRE
(Ieşirea, XV)

f 1

| upă ce autorii Bibliei l-au înecat pe faraon cu i i oaste cu tot în apele Mării Roşii, s-au apucat

£ • să compună un cântec de preamărire pe care, chipurile, l-ar fi cântat evreii cu acel prilej. „Aşa e cântecul“, ce să-i faci! Dacă luăm însă drept bună afirmaţia că acest cântec a fost scris cu adevărat atunci când se pretinde că a fost cântat, vom vedea îndată cum cântecul însuşi îi dă de gol pe autorii Bibliei. În adevăr, iată ce spune:

„... Frica i-a cuprins pe cei ce locuiesc în Filisteia. Spăi- *mintatu-s-au atunci căpeteniile Edomului; cut*remur i-a cuprins pe voievozii Moabului; toţi locuitorii Canaanului şi-au pierdut cumpătul (XV, 14—15) 52.

Aşadar, evreii au început să cânte cântecul acesta îndată ce s*u ieşit la ţărm. Acolo n-au întâlnit încă pe nimeni, n-au văzut nici pe locuitorii Filisteii, nici pe căpeteniile Moabului şi nici pe locuitorii Canaanului. De unde, aşadar, puteau şti evreii despre locuitorii Canaanului dacă, după cuvintele Bibliei, ei au păşit pe pământul Canaanului abia o jumătate de veac mai târziu? De unde puteau cunoaşte starea de spirit a triburilor filistene, moabite, edomite sau ale altora? E limpede, aşadar, că această parte a povestirii biblice şi basmul cu trecerea mării ca pe uscat au fost create în perioade diferite.

ŞI-AU MERS, ŞI-AU TOT MERS,

Capitolul al X-lea ^ AţJ yazUT CU QCHII

) cum începe rătăcirea prin pustiu a triburilor no- j made de păstori evrei. Biblia presară şi în această —călătorie o serie de „minuni“. *Chiar din cap. XV aflăm pe neaşteptate că acolo*, *în pustiul Sur, după trei zile de umblet prin locuri fără apă „domnul a dat poporului rân- duieli şi porunci şi acolo l-a pus la încercare*44 *(XV, 25). Iar din cap. XIX aflăm că evreii au primit rânduielile şi poruncile în pustiul Sinai după trei luni de la ieşirea din Egipt.* Contradicţii de acest fel găsim în Biblie cu duiumul. Un pasaj contrazice pe altul şi toate la un loc parcă sunt cusute cu aţă albă. Neştiinţa şi credulitatea poporului erau atât de mari,

încât oamenii puteau fi lesne păcăliţi cu asemenea înşelătorii grosolane. Iar dacă se găsea câte unul care-şi dădea seama că toate sunt minciuni şi încerca să lupte împotriva lor, atunci soarta sa era pecetluită.

Chiar de la începutul rătăcirii prin pustiu se petrec lucruri uimitoare, care în realitate nu s-au petrecut niciodată. Biblia povesteşte că s-a început cu trecerea pe fundul mării. Apoi, pe ţărmul celălalt, după trei zile cântecele însufleţite de slavă au fost uitate şi setea i-a făcut pe nomazi să murmure. Când au găsit, în sfârşit, apă, era amară. Atunci, povesteşte Biblia, „Moise *a strigat* către domnul şi domnul i-a arătat un lemn şi Moise l-a aruncat în apă şi apele s-au îndulcit44 (XV, 25). „A strigat44 înseamnă că a început să ţipe, să se tânguie, să plângă cu suspine. La dumnezeu trebuie să ţipi tare, *„să strigi*44, că altfel nu aude. E bătrân, a surzit un pic şi are o mulţime de treburi pe cap. Aceasta era concepţia poporului despre dumnezeu. S-ar părea că pentru dumnezeu totul e posibil; chimia e un fleac pentru el. Să transforme lucrurile amare în dulci, pe un om într-un stâlp de sare, iar costiţa lui Adam în madam Eva sunt o nimica toată. De data aceasta însă vrea să facă pe interesantul: îi arată lui Moise un lemn cu ajutorul căruia preface apa amară în apă dulce. Cresc oare în pustiuri astfel de copaci? Nici gând! La fel de bine ar fi putut arunca în apă un bulgăre oarecare. Dar şi azi popii „transformă44 cu acelaşi succes cea mai obişnuită apă de râu sau de baltă în apă „sfântă“. Apoi pretind că această apă descântată de ei cu o mulţime de gesturi şi bolboroseli pierde proprietatea de a se strica şi capătă însuşirea deosebită de a lecui. Moise, aşa cum îl descrie Biblia, este şi el un mincinos şi un şarlatan.

În pustiul Sur, poporul „ales de dumnezeu11 începe din nou să cârtească, de astă dată din pricina foamei. Îşi aminteşte ce cazane pline cu carne a lăsat la plecare, la stăpânii săi în Egipt. „Mare e mila lui dumnezeu!“ Probabil că dumnezeu avea pe atunci în ceruri niscai depozite de alimente pe care acum nu le mai are. „Atunci domnul rostit-a către Moise: iată *eu voi ploua peste voi pâine din ceru* (XVI, 4).

Dumnezeu face toate astea, pentru aceşti evrei nestatornici şi, aşa cum îi zugrăveşte Biblia, totdeauna nemulţumiţi şi cârtitori. Şi o face ca să nu mai aibă aceştia pentru ce să

cârteească şi să bombănească. Le dă în fiecare zi nu numai pâine, ci şi carne. Carne pentru cină, iar dimineaţa pâine pe săturate.

Şi pe deasupra a mai anunţat din timp evenimentul. Pe atunci nu existau ziare (dumnezeu şi copiii lui aleşi nu ştiau să tipărească), aşa încât comunica totul prin Moise.

„Iar domnul a grăit lui Moise şi a zis: *nuzit-am cârtirea jiilor lui Izrail!* Vorbeşte cu ei şi le spune: în faptul serii mânca-veţi carne şi dimineaţa vă veţi sătura de pâine şi astfel veţi cunoaşte că eu sunt domnul dumnezeul vostru“ (Xtl, 11—12).

Şi iată că înspre seară au venit în zbor cârduri de prepeliţe, numai că nu erau fripte, iar dimineaţa dumnezeu acoperi pământul cu crupe albe, mană gustoasă ca plăcinta cu miere 53. Dumnezeu nu cere nimic în schimb evreilor. Le spune numai să nu adune mai mult decât pot mânca şi să nu ia provizii decât pentru sâmbătă, iar în această zi să nu facă nimic, ci să stea culcaţi toată ziua cu burta la soare.

Dacă ar fi să dăm crezare Bibliei, toate aceste întâmplări s-au petrecut cu mai bine de 3.000 de ani în urmă. De atunci foametea a bântuit în repetate rânduri pe pământ când într-o ţară, când în alta. În ţările de sub stăpânirea capitaliştilor şi a moşierilor, cei ce muncesc – fie ei „păgâni“, budişti, musulmani, evrei sau creştini – rabdă tot timpul de foame, în ţările cu o civilizaţie înapoiată, cu o economie slab dezvoltată, bântuie foametea la fiecare 5—10 sau 20 de ani. Şi cum mai flămânzesc oamenii! Nu 3 zile, ci câte 2—3 ani. Regiuni întregi, ţări întregi se depopulează din cauza foametei.

În ţările coloniale, subjugate de imperialişti, milioanele de locuitori care rabdă de foame constituie un fenomen obişnuit. În ţările capitaliste, milioane de familii ale şomerilor sunt osândite la o foame permanentă.

Foamea loveşte în aceeaşi măsură atât în atei cât şi în credincioşi, atât în cei „păcătoşi” cât şi în copiii cu nimic vinovaţi. Moare şi vita necuvântătoare care nu poate „păcătui” cu nimic. Deci omul credincios ar trebui să cugete şi să-şi pună întrebarea: cum se face că nici rugăciunile, nici lacrimile şi niciun fel de rugăminţi n-au fost niciodată de vreun ajutor atunci când o ţară sau alta era bântuită de foamete. Nu s-a pomenit vreodată să cadă altceva „din cer” în afară de ploaie, zăpadă şi grindină. Nimic, nici măcar o firimitură de pâine! Iar Biblia vrea

să ne facă să credem că pentru evrei s-au revărsat din cer stoluri întregi de prepeliţe şi mană din belşug. Şi asta numai pentru că evreii au cârtit, iar dumnezeu nu voia să se certe cu ei. Ba încă le mai atrage atenţia prin Moise: spune-le lor că „*auzit-am cârtirea jiilor lui Izrail!“.* Dar gemetele flămânzilor de atunci încoace nu le-a auzit? Nici gemetele muribunzilor din timpul foametei care s-a abătut în 1921—1922 asupra regiunii Volgăi 54 nu le-a auzit?

Oricine poate să-şi dea seama că acesta este un basm, o născocire, o minciună grosolană, iar nu o scriere sfântă. Povestea vechilor evrei care s-au hrănit timp de 40 de ani în pustiu cu mana care cădea în fiecare zi din cer şi cu prepeliţe este o batjocorire a bunului simţ şi a judecăţii sănătoase.

Rn

j î. 1 n Pustlu apa este deosebit de preţuită. Acolo, în i arşiţa dogoritoare, chiar şi o picătură de apă în- seamnă mare lucru, căci ea poate salva viaţa unui om. De aceea popoarele de păstori, nomazii care rătăcesc cu turmele lor prin stepă sau prin pustiu, pun mare preţ pe fântânile şi pe izvoarele de apă. Probabil că oamenii cărora le-a dat prima oară în gând să sape fântâni în pustiuri au apărut în ochii nomazilor drept nişte făcători de minuni. Oricine a trăit prin aceste locuri lipsite de apă ştie că uneori apa se păstrează aici în pietre sau printre pietre, în adânci- turi. Descoperirea unei asemenea fântâni în pustiu capătă cu timpul aureola unei minuni. Probabil că o asemenea întâm- plare s-a păstrat în amintirea păstorilor evrei nomazi şi a dat naştere legendei potrivit căreia Moise, eroul multor po- vestiri ebraice, a făcut să ţâşnească apa din stâncă cu o simplă lovitură de toiag.

În Biblie însă acestei întâmplări îi este neapărat asociat şi dumnezeu. El stă de vorbă cu Moise şi apoi face minunea numai fiindcă păstorii evrei încep să se îndoiască de existenţa sa. Pentru a le dovedi că există, el scoate apă din piatră seacă.

Să-şi amintească drept-credincioşii de miile de cazuri în care atâta omenire a pierit din cauza secetei. Nu ploua. Lanurile se ofileau, pământul crăpa, vitele mureau, oamenii piereau. Atunci credincioşii, ajunşi la desperare, se plân- geau cu glas tare în faţa icoanelor şi a idolilor: „*Doamne, dacă exişti cu adevărat*, *ajută-ne !*“, spuneau ei atunci.

Dar cerul tăcea. *Icoanele şi idolii fără viaţă priveau impasibili*

şi muţi pieirea oamenilor, pentru că dumnezeu n-a existat şi nu există. Biblia însă ne încredinţează că a fost de ajuns ca evreii să cârtească puţin ca dumnezeu să le dea imediat apă prin mijlocirea inexistentului Moise.

Cât priveşte fântânile, astăzi în pustiuri se sapă peste tot aşa-numitele *fântâni arteziene.* În unele locuri trebuie săpat mai adânc, în altele mai puţin, acolo unde apa se găseşte mai aproape de suprafaţa pământului. Dar acest lucru îl înfăptuiesc nişte oameni simpli, mecanicii, fără ajutorul vreunui dumnezeu şi nu cu toiagul miraculos al lui Moise, ci cu unelte perfecţionate.

În ţara dictaturii proletariatului, ţara în care a fost lichidată puterea exploatatorilor şi, în linii mari, e construită societatea socialistă, ştiinţa şi tehnica au înlăturat cu totul pe dumnezeu din conştiinţa oamenilor şi l-au făcut absolut inutil.*

Închipuiţi-vă numai ce-ar fi dacă şi astăzi, în loc să irige pământurile secetoase cu mijloace puse la îndemână de ştiinţă şi tehnică, oamenii s-ar apuca să se tânguie şi să se văicărească. De bună seamă că ar pieri.

Să încerce drept-credincioşii o experienţă: să trimită în pustie pe cei mai sf inţi dintre călugării, popii, rabinii, imamii, mitropoliţii lor, ba chiar şi pe papa de la Roma, să se roage ca să se repete minunea cu ivirea apei în pustiu. În acelaşi timp să plece un inginer şi un muncitor-tehnician – atei – cu unelte pentru săpat fântâni arteziene.

Punem rămăşag că, de vor striga popii spre ceruri chiar o sută de ani, pustiul tot jiu va da apă.

Ateii însă – inginerul şi muncitorul – vor săpa o fântână arteziană şi vor avea apă în pustiul arzător.

Noi vom iriga ogoarele noastre în aşa fel încât să nu ne mai temem niciodată de secetă. Dar vom putea face lucrul acesta cu atât mai repede şi mai bine cu cât masele largi ale oamenilor muncii, şi în primul rând ţăranii, vor înţelege mai repede că niciun dumnezeu nu le va putea ajuta să aducă apă pe pământ uscat, şi că putem obţine aceasta numai prin propriile noastre forţe.

DUMNEZEU TINE CU EVREII

I MPOT RI VA AMALECIŢILOR, **Capitolul al XIMea** SAU CUM A STRIGAT DUMNEZEU IUBITULUI SĂU MOISE: MÂINILE SUS“

pn

j J (n acelaşi capitol al Bibliei se povesteşte despre

1 [prima bătălie pe care au dat-o evreii în pustiu.

— / Citind această poveste, îţi vine să te prăpădeşti de râs, de aceea o redăm aici în întregime.

„Atunci au venit amaleciţii şi au început lupta cu Izrail la Rafidim.

Şi Moise a zis lui Iosua: alege-ţi bărbaţi şi ieşi de te luptă cu amaleciţii! Mâine eu voi sta pe vârful dealului cu toiagul domnului în mână! Şi Iosua a făcut precum i-a zis Moise şi a intrat în luptă cu amaleciţii; iar Moise, Aaron şi Hur s-au suit pe deal.

Şi aşa era: când Moise îşi ridica mâinile, biruia Izrail, iar când îşi lăsa mâinile în jos, biruiau amaleciţii. Dar, obosind mâinile lui Moise, au luat o lespede şi au pus-o sub el şi el a şezut pe ea, iar Aaron şi Hur îi sprijineau mâinile, unul de o parte şi altul de alta, astfel că mâinile lui stătură neclintite până la apusul soarelui. Iar Iosua a trecut pe amaleciţi şi pe poporul lor prin ascuţişul săbiei. Apoi domnul a rostit către Moise: scrie aceasta într-o carte spre pomenire şi vâră-i în urechi lui Iosua că voi şterge cu totul pomenirea amaleciţilor de sub cer /“ (Ieşirea, XVII, 8—14).

(ironicarul care descrie asedierea oraşului Kazan de către Ivan cel Groaznic povesteşte şi el cum vrăjitorii tătari au ieşit pe zidurile cetăţii şi, fluturând mânecile veşmintelor lor, au îndreptat asupra ostaşilor ruşi vântul care îi împiedica să lupte. Dacă şi acum oamenii simpli credincioşi cred că dumnezeu sau dracul pot fi forţaţi să facă un lucru sau altul prin simpla pronunţare a unor cuvinte de rugăciune sau de blestem; dacă şi acum mulţi cred că prin mişcarea căđelniţei sau a mâinilor („semnul crucii”), prin mătănii, cântece, rostire de rugăciuni etc. Se poate schimba soarta omului, cu atât mai mult credeau în asta oamenii din vechime.

Să ne închipuim însă priveliştea. Viteazul conducător de oşti stă pe deal şi, de o parte şi de alta, doi oameni îi ţin mâinile ridicate ziua întreagă până la apusul soarelui. *Dar dacă lui Moise îi cad mâinile de oboseală, de ce nu le cad şi celorlalţi doi?*

Să admitem pentru o clipă că biruinţa a fost într-adevăr obţinută numai pentru că Moise a ţinut mâinile ridicate. Înseamnă că dumnezeul biblic voia ca Moise să ţină mâinile în sus. De ce atunci nu i-a dat favoritului său, cu care, potrivit

Bibliei, stătea de atâtea ori la taifas, şi puterea necesară pentru a ţine atâta timp mâinile în sus? Şi nu vede dumnezeu că Moise face o pungăşie: fiindcă nu are putere să-şi ţină singur mâinile, pune pe alţii să i le ţină? Toată această poveste este de la un capăt la altul de-a dreptul caraghioasă. Numai un orb sau un om care nu poate sau nu vrea să gândească mai poate crede în ca.

Nici sfârşitul povestirii nu e mai breaz. După ce amale- ciţii au fost învinşi, dumnezeu i-ar fi spus lui Moise: „Scrie aceasta într-o carte spre pomenire11. Şi adaugă:*... „Vârâ-i în urechi lui Iosua că vo*i şterge cu totul pomenirea amale- ciţilor de sub cer11.

Citiţi cu atenţie Biblia până în acest loc şi încercaţi apoi să explicaţi următorul fapt: *pentru ce acest dumnezeu crud, răzbunător*, *însetat de sânge promite să distrugă întregul neam al amaleciţilor?* în Biblie nu veţi găsi niciun cuvânt lămuritor. *Biblia propovăduieşte ura naţională pentru că ea aprobă lupta naţională dintre triburile nomade de evrei.* Căpeteniile acestor triburi ştiau bine cum să înfierbânte creierii îmbâcsiţi de religie ai acestor oameni: explicând toate cruzimile şi toate fărădelegile comise de ei prin voinţa unui dumnezeu născocit tot de ei. Pasămite acest dumnezeu, pentru izbânda acestui Moise imaginar, e gata să radă de pe faţa pământului toate popoarele celelalte.

De ce însă popii evrei sau creştini şi predicatorii sectelor religioase propovăduiesc şi azi, în secolul al XX-lea, o religie atât de feroce cu o morală de-a dreptul sălbatică?

JUDECĂTORUL **Capitol u l al XIII-lea C E** L NEPRICEPUT

rzi

l I I n caP’ XVIII Ieşirii se povesteşte cum socrul j 1 lui Moise, preotul „păgân“ din Madian, Ietro, l-a

— J învăţat pe Moise să organizeze şi să conducă o judecată. Nu ne vom opri la descrierea întâlnirii în pustiu dintre socru şi ginere. Vom spune numai că, aflând de la Moise despre ultimele minuni pe care acesta le făcuse în Egipt şi în pustiu, preotul păgân se recunoaşte învins.

„*Acum cunosc şi eu* – ar fi spus el – *că domnul (Iehova) este mai mare decât toţi dumnezeii*...“ (v. 11).

Aşadar, *Moise, ca toţi evreii, credeau în mai mulţi dumnezei, dar numai pe dumnezeul tribului lor îl recunoşteau a fi cel mai puternic.* De aceea şi Ietro începe să aducă jertfe dumnezeului vechilor evrei.

„Apoi Ietro, socrul lui Moise, aduse lui dumnezeu arde- ri-de-tot şi jertfe. *Şi au venit Aaron şi toţi bătrânii lui Izrail să ospăteze cu socrul lui Moise înaintea lui dumnezeu1” ’ (*v. 12).

Prin urmare, toată sfinţenia consta în aceea că înfulecau în faţa altarului din carnea perpelită la foc pentru dumnezeu!

Capitolul este însă interesant datorită altui aspect al lui: în el se arată cum judeca Moise. Acesta dădea toate ho- tărârile sale drept hotărâri ale lui dumnezeu. Asemenea hotă- râri atârnau, firește, mai greu şi erau respectate de toţi. Iată cum este înfăţişată o astfel de judecată:

* „Iar a doua zi a stat Moise să împartă dreptate poporului şi *poporul a stat în faţa lui Moise de dimineaţă până seara.* Deci, văzând socrul lui Moise toată strădania lui cu poporul, i-a grăit: *«Ce e aceasta ce faci tu cu poporul? Pentru ce stai tu singur şi tot poporul tău stă împrejurul tău de dimineaţă până seara?»* Răspuns-a Moise socrului său: «Poporul vine la mine ca să afle îndreptările lui dumnezeu. Când s-a iscat vreo pricină între ei, ei vin la mine şi eu *judec între parte şi parte şi le iac cunoscute poruncile lui dumnezeu şi legile sale!» u* (v. 13—16).

Da, într-adevăr, tabloul judecăţii nu-i rău!

Dar socrul îl învaţă pe Moise: degeaba te chinuieşti, băiete, şi chinuieşti şi pe ceilalţi. Alege mai bine căpetenii peste zeci, peste sute, peste mii şi să judece ei întâi. Ţie să-ţi aducă apoi numai pricinile grele.

Povestea este într-adevăr interesantă. Până nu de mult, preotul era şi căpetenie, şi slujitor al altarului, şi judecător. Mai târziu începe specializarea. Amintirea acestei separări a atribuţiilor e înfăţişată în Biblie sub forma unei povestiri, în care Moise este zugrăvit ca un nepriceput, un organizator prost, căruia nu-i putea trece prin minte un asemenea fleac, cu toate că stătea tot timpul de vorbă personal cu dumnezeu: a trebuit să vină popa din Madian, socrul lui, să-l lumineze cum să facă pentru a nu mai chinui oamenii, silindu-i să stea înaintea lui toată ziua, de dimineaţă până seara.

CINE ŞI CUM A SCRIS LEGILE. „... IVT „, LEGILE LUI MOISE SUNT LE- Cap. **Toiul al Xlvlea qjLE UNOR** STĂPÂNITORI DE

SCLAVI

171

! eligia reprezenta pe vremuri o forţă mult mai puter nică decât azi. Natura domnea tiranic asupra

— J oamenilor: stihiile, fenomenele naturii nu puteau fi explicate şi înţelese, păreau miraculoase şi de aceea erau divinizate. Omul era cu totul neajutorat datorită înapoierii sale economice, iar religia se insinua în toate relaţiile sociale: preotul se îndeletnicea cu medicina, cu lecuitul; implora ploi de sânge, tăuni, ciumă sau mană cerească; cerea ajutorul lui dumnezeu în luptă; în sfârşit încheia pacea, prezicea viitorul şi conducea expediţiile.

Fiecare popor şi-a creat legislaţia sa, corespunzătoare treptei de civilizaţie pe care se afla. Chiar şi popoarele care încă nu cunosc scrisul au o legislaţie a lor, fie şi nescrisă, păstrată în memoria bătrânilor. Acolo însă unde societatea s-a împărţit în clase, legile sunt făcute să apere interesele păturii sau clasei stăpânitoare. În societatea de păstori evrei exista deja împărţirea în clase; ea era o societate sclavagistă. Iată de ce, dacă examinăm legislaţia evreilor în forma în care este ea expusă şi descrisă în cărţile Ieşirea, Numerii, Deuteronomul şi Leviticul, vedem că legea e făcută să statornicească în primul rând dreptul păstorilor proprietari. Proprietatea privată, dreptul de a avea sclavi şi dreptul acestor paraziţi care sunt preoţii la o parte însemnată din produse sunt confirmate şi consfinţite de legiuirile religioase.

Cum puteau fi siliţi mai bine sclavii să se supună stăpînilor lor? Cum puteau fi siliţi mai bine credincioşii să aducă jertfe mai îmbelşugate popilor? Cum puteau fi mai bine şi mai uşor justificate măsurile ticăloase şi înjositoare care se luau pentru subjugarea femeii?

Foarte simplu: declarând *legile stăpânilor drept legi divine, de provenienţă dumnezeiască.* Se pretindea că însuşi dumnezeu a întocmit legile şi a poruncit să fie îndeplinite întocmai. De aceea cel care încălca legile stăpânilor de sclavi însemna că a călcat legile lui dumnezeu.

Popii susţin că cele cinci cărţi ale lui Moise au fost scrise de el însuşi şi că legile cuprinse acolo sunt legi pe care dumnezeu le-a dictat lui Moise pe muntele Sinai.

Mai întâi să ne oprim o clipă şi să cercetăm dacă *într-adevăr Moise a scris această carte.*

Astăzi ştim cu precizie că denumirea de „cărţile lui Moise“ a fost introdusă în Biblie relativ de curând. În versiunea iniţială ea nu se găsea. Dar iată ceva curios: în Deuteronom (XXXIV, 5, 6,

8) este descrisă moartea *şi înmormântarea lui Moise.

„Şi a murit Moise, robul lui dumnezeu, în ţara Moabului, după porunca domnului. *Şi a fost îngropat* în vale, tot în ţara Moabului, în dreptul Bet-Peorului, şi *nimeni nu ştie mormântul lui până în ziua de azi...*

Şi fiii lui Izrail *au plâns pe Moise* în bărăganul Moabului (în Iordania, aproape de Ierihon) treizeci de zile“.

Aceste cuvinte arată limpede, în primul rând, că această carte a fost scrisă de o altă persoană şi nu de acel Moise despre care scrie Biblia, iar în al doilea rând că Moise e o persoană fictivă. *Căci, dacă Moise ar fi existat cu adevărat, cum ar fi putut el să descrie propria sa moarte, înmormântarea, ba încă şi ce a urmat după moartea sa? Ar fi putut el scrie despre sine:* „Şi *nimeni nu ştie morminlul lui până în ziua de azili?* Adică până în *ce* zi? E limpede că aceste cuvinte au fost scrise de o altă persoană. Niciun om cu mintea întreagă nu ar putea crede că Moise şi-a descris propria sa moarte şi propria sa înmormântare. Ar fi ca şi cum răposatul ar merge în urma propriului său sicriu, însoţindu-şi trupul decedat până la mormânt.

În cartea Facerii (XXXVI, 31) se spune:

„Iată acum regii care au stăpânit ţara Edomului mai înainte ca să fi stăpânit vreun rege peste fiii lui Izrail“.

Nu mai poate fi nicio îndoială că *aceste cuvinte au fost scrise pe vremea când evreii erau cârmuiţi de regi.* Dar, după cum reiese din Biblie, pe timpul lui Moise evreii n-au avut niciun rege, aşa după cum, de altfel, nici nu a existat un stat propriu-zis. Aceeaşi indicaţie ne-o dau şi următoarele cuvinte din cap. XII, v. 6: „Iar în acele zile locuiau în ţară canaaniţii“. Aceste cuvinte au putut fi scrise *numai după ce* a trăit imaginarul Moise, când, potrivit Bibliei, canaaniţii au părăsit această ţară. Prin urmare şi cartea Facerii a fost scrisă de o altă persoană şi nu de Moise, aşa cum pretinde biserica. Ea a fost scrisă de mai mulţi oameni şi cu mulţi ani mai târziu decât întâmplările descrise în ea. Prin urmare nu a fost scrisă de martori oculari. Dar evenimentele despre care vorbeşte cartea Facerii, ca şi celelalte cărţi biblice, n-au avut loc niciodată.

Să deschidem, de pildă, cartea Numerii, la cap. XII, v. 3. Aici un autor anonim îl descrie astfel pe Moise: *„Şi era Moise blând foarte, mai mult decât toţi oamenii de pe faţa pământului^. Cum s-ar putea ca Moise să fi scris despre el însuşi asemenea*

cuvinte? Vorba ceea: „Laudă-mă gură ca să-ţi dau friptură!“. Să fi scris Moise despre el însuşi în cartea Deuteronomul cum a fost îngropat?

Sau să luăm cap. XX al cărţii. *În versetul 1 sunt descrise evenimente care au avut loc în luna întâi a anului al treilea după „ieşire1’1’. Peste 20 de rânduri însă, în versetul 22, sunt descrise întâmplări care s-au petrecut tocmai peste 38 de ani,* către luna a cincea a anului al 40-lea al rătăcirii prin deşert. Dacă această carte ar fi fost scrisă de însuşi conducătorul acestor rătăcitori prin pustie, cum ar fi putut el să uite aceşti 38 de ani şi să sară peste ei cu atâta uşurinţă?

Nu mai vorbim de alte contradicţii grosolane care se întâlnesc la tot pasul şi în alte cărţi ale Bibliei. Aceste contradicţii se explică în special prin faptul că diferitele cărţi au fost scrise de persoane *diferite* şi în perioade diferite.

Vom stărui, totuşi, asupra uneia dintre cele mai grosolane contradicţii, şi anume aceea legată de cele 10 porunci.

Să luăm cap. XXXIV al Ieşirii. Aici ni se povesteşte cum a poruncit dumnezeu lui Moise să cioplească două table de piatră şi să copieze pe ele cuvintele care fuseseră scrise pe cele dintâi table, sparte de Moise când s-a mâniat pe evreii păcătoşi. Ce era scris pe ele?

După cap. XX al Ieşirii, aceste cuvinte ar fi fost:

„1. Să nu ai alţi dumnezei afară de mine.

2. Să nu-ţi faci ţie cbip cioplit şi niciun fel de asemănare cu cele ce sunt în cer, sus, sau pe pământ, jos, sau în apele de sub pământ. Să nu te închini lor, nici să slujeşti lor; căci eu sunt domnul dumnezeul tău, dumnezeu râvnitor, care pedepsesc păcatele părinţilor care mă urăsc pe mine, în copiii lor, până la al treilea şi la al patrulea neam. Şi mă milostivesc până la al miilea neam către cei ce mă iubesc şi păzesc poruncile mele.

3. Să nu iei în deşert numele domnului dumnezeului tău55…

4. Adu-ţi aminte de ziua Sâmbetei ca să o sfinţeşti pe ea56. Şase zile lucrează şi fă toate lucrurile tale, iar ziua a şaptea este sâmbăta, ziua domnului dumnezeului tău. Să nu lucrezi în ea niciun lucru, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici dobitocul tău, Eici străinul tău care locuieşte înăuntrul cetăţii tale. Că în şase zile făcut-a domnul cerul şi pământul, marea şi toate câte sunt, iar în ziua a şaptea s-a odihnit. De aceea a binecuvântat domnul ziua a şaptea şi-a

sfinţit-o.

5. Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti zile multe pe pământul pe care ţi-l va da domnul dumnezeul tău.

6. Să nu ucizi.

7. Să nu fii desfrânat.

8. Să nu furi.

9. Să nu mărturiseşti strâmb împotriva aproapelui tău.

10. Să nu pofteşti casa aproapelui tău, să nu pofteşti femeia aproapelui tău, nici pe robul lui, nici pe roaba lui, nici boul lui, nici asinul lui şi nimic din toate câte sunt ale aproapelui tău“ (XX, 3—17).

Acesta este de fapt un cod, un scurt cod de legi pe care, după cuvintele cărţii Ieşirea, le-ar fi dat dumnezeu evreilor prin mijlocirea lui Moise.

Să citim acum capitolul V al cărţii Deuteronomul. Aici ne sunt arătate de asemenea cuvintele care au fost scrise pe tablele legii.

În cap. XXXIV al Ieşirii (v. 14—26) aceste zece porunci sună cu totul altfel. Dar tocmai în acest capitol se spune (v. 28) că Moise a scris cbiar *aceste* cuvinte pe lespezi (le transcriem puţin prescurtat):

„1. Nu trebuie să te închini la un alt dumnezeu, fiindcă domnul care se cheamă «râvnitorul» într-adevăr este dumnezeu râvnitor.

2. Să nu-ţi faci ţie chipuri turnate idoleşti.

3. Să tii sărbătoarea azimelor.

4. Şase zile lucrează, iar în ziua a şaptea odihneşte-te; chiar în vremea aratului şi a seceratului să te odihneşti.

5. Să ţii de asemenea sărbătoarea săptămânilor, sărbătoarea pârgăi la secerişul grâului şi sărbătoarea culesului la sfârşiţul anului57.

6. De trei ori pe an să se înfăţişeze, înaintea domnului dumnezeului lui Izrail, toţi cei de parte bărbătească din norodul tău.

7. Să nu aduci sângele jertfei mele cu pâine dospită.

8. Să nu fie păstrată de seara până dimineaţa jertfa sărbătorii paştelui.

9. Fruntea pârgăi din ţarina ta să o aduci în casa domnului dumnezeului tău.

10. Să nu fierbi iedul în laptele mamei sale“58.

Ne întrebăm acum care din porunci trebuie considerate ca fiind cele adevărate? Pe care dintre ele le-a scris dumnezeu pe lespezile de piatră?

Comparaţi cu atenţie aceste zece porunci59 şi veţi vedea că ele sunt cu totul deosebite şi, prin urmare, au fost scrise de autori *diferiţi* şi nu de un *singur* om.

Dacă e adevărat că prima dată pe lespezi erau scrise poruncile pe care le citim în cap. XX al Ieşirii şi în cap. V al Deuteronomului, iar a doua oară dumnezeu a scris ceea ce citim îa cap. XXXIV al Ieşirii, *atunci credinciosul este îndreptăţit să presupună următorul lucru: când Moise a spart tablele şi le-a dus pe munte pentru ca colaboratorul lui întru compunerea poruncilor să le scrie din nou, atunci dumnezeu a uitat* (de câte ori nu uitase moşneagul altele şi mai înainte!) *ce scrisese prima oară* şi a scris poruncile despre merinde (azimă şi pâine dospită) şi despre îndatorirea de a aduce jiopilor primele roade ale pământului etc.

Explicaţia este însă mult mai simplă. *Niciuna dintre cărţile Bibliei n-a fost scrisă de Moise, deoarece Moise despre care povesteşte Biblia n-a existat. De asemenea n-au fost scrise de Moise nici legile. Povestea potrivit căreia dumnezeu ar fi scris aceste legi este o născocire a popilor evrei pentru a înşela mai uşor poporul şi a obliga masele să se supună legilor făcute de exploatatori. Legile, ca şi cărţile biblice, au fost alcătuite de diferiţi oameni în perioade diferite şi au fost apoi mereu modificate şi completate.*

CUM ARUNCA MOISE CU PRAF **Capitolul al XV-lea ^** pUM |N 0CHn EVREILOR

(Ieşirea, XIX)

Segii spun că ajung regi, fiind t) unşi de dumnezeu’. Nu o dată în cursul frământatei istorii a omenirii s-a întâmplat ca un suveran să se urce pe tro- ^nul râvnit numai datorită unor sângeroase fărădelegi. Însă după ce popii îl miruiau în creştet, îi puneau coroana pe cap şi-l numeau „unsul lui dumnezeu” şi rege prin „mila domnului“, el poruncea supuşilor să asculte de el ca de dumnezeu.

Unii împăraţi însă nu se mulţumeau cu atât. Ei pretindeau, nici mai mult nici mai puţin, că au o obârşie divină. Astfel împăratul Chinei îşi spunea fiul cerului, micadoul japonez – fiul

soarelui, faraonul egiptean– fiul soarelui Ra sau fiul zeului, iar împăraţii romani se împodobeau cu titlul de „august“ (adică „divin“ sau „sfânt“). De la împăraţii romani obiceiul acesta a trecut la cei bizantini şi apoi, prin ei, la ţarii ruşi, care îşi spuneau „unşii lui dumnezeu”. Nu e de loc greu de înţeles de ce aceşti împăraţi şi regi cereau să fie veneraţi ca nişte dumnezei! (Religia cere: „De dumnezeu să te temi, iar pe împărat să-l respecţi”). Şi, de asemenea, nu e de loc greu de înţeles de ce pretindeau că puterea pe care o aveau, precum şi legile lor, veneau de la dumnezeu!

Regii şi exploatatorii evrei, ca şi suveranii de mai târziu, judecătorii, împăraţii, sau consulii (la romani), pretindeau şi ei că legile lor sunt legi dumnezeieşti. Această împodobire a legii cu o origine divină ajuta pe suverani să supună masele voinţei lor şi garanta respectarea acestor legi.

Biblia povesteşte, iar popii repetă acelaşi lucru de două mii de ani şi mai bine, căutând să convingă pe creduli de această nerozie, că legile amintite în capitolul precedent au fost date evreilor de însuşi dumnezeu pe muntele Sinai. Am arătat atunci că aceste afirmaţii se contraziceau chiar în textul biblic. Să examinăm însă mai de aproape legenda muntelui Sinai.

În cap. XIX al Ieşirii, Biblia istoriseşte că pasămite dumnezeu l-ar fi chemat pe Moise sus pe munte.

„Şi Moise s-a suit *în muntele* lui dumnezeu, iar domnul l-a strigat din munte şi i-a zis…” (v. 3).

Nu-i nimic de mirare aici pentru cel care a studiat istoria religiei. După credinţele grecilor antici, de pildă, zeii lor trăiau pe muntele Olimp. În general, munţii înalţi erau consideraţi drept lăcaşuri ale zeilor60. Dar în special erau consideraţi lăcaşuri ale zeilor la unele popoare (şi mai sunt consideraţi şi astăzi) aşa-numiţii *munţi vulcanici*, printre care se numără şi muntele Sinai. Aceşti munţi aruncă din timp în timp din măruntaiele pământului mase topite şi incandescente (cum au fost, de pildă, erupţiile vulcanilor din Italia sau din Japonia). Aceşti vulcani îşi deschid din când în când craterele şi atunci ţâşneşte din ei fum, foc şi aburi, iar uneori chiar o masă de piatră topită

— Lava. Dar sunt vulcani care încă nu s-au răcit şi sunt mereu în erupţie; craterul lor fumegă continuu şi scoate tot timpul foc şi cenuşă. De aceea poporul spune că aceşti munţi *scuipă*

flăcări.

Să urmărim mai departe povestirea biblică. Moise i-a adus pe evrei la un astfel de munte vulcanic. Ajuns acolo,

Moise se caţără pe munte, *spunând că a fost chemat de dumnezeu.* Prin urmare, dumnezeu trăieşte pe munte şi totodată are un glas care poate fi auzit de urechile omeneşti! înseamnă că el poate fi şi văzut? Şi dacă poate fi văzut şi auzit, dacă trăieşte pe munte, înseamnă că poate fi chiar măsurat şi descris. Aşa îşi închipuiau oamenii din vechime pe dumnezeul lor.

Biblia găseşte însă mijlocul de a se contrazice şi în această privinţă. Astfel în cartea Facerii (XXXII, 31) se spune:

„Am văzut pe dumnezeu faţă către faţă... u.

Iar în Epistola I a lui Ioan (IV, 12) se spune:

„Pe dumnezeu nimeni nu l-a privit vreodată" 1. În Faptele apostolilor (IX, 7) se spune:

„Iar bărbaţii care mergeau cu el pe cale (adică cu Pavel) au stat locului înmărmuriţi, căci *glasul îl auzeau,* dar nu vedeau pe nimeni".

Dar aceleaşi Fapte (XXII, 9) dezmint îndată afirmaţia aceasta:

„Cei ce erau cu mine au văzut într-adevăr lumina, *dar n-au auzit vocea* celui ce-mi vorbea".

În cartea Ieşirea se spune însă că pe muntele Sinai dumnezeu nu numai că discută cu Moise, dar vorbeşte în asemenea chip încât *toţi aud glasul lui.*

„Apoi domnul a rostit către Moise: iată eu voi veni la tine în nour des (e cam nebuloasă toată povestea.

— *Em. /.*), *ca să audă poporul când voi vorbi cu tine* şi aşij-derea să aibă credinţă în tine pururea" (XIX, 9).

Dar, dacă trăieşte în adevăr pe munte şi dacă discută în acest chip, *de ce nu lasă atunci dumnezeu pe toţi evreii să vină la el? Să-l privească măcar o dată, să se minuneze de măreţia lui*, *să-i audă glasul.* Dar tocmai asta era şi teama biblicului Moise, ca şi a tuturor popilor, deoarece tot ce spun ei sunt simple născociri. Basmul acesta cu dumnezeul de pe munte era spus şi el cu un anumit scop. El trebuia să servească pentru a întări în popor respectul pentru preoţi şi a face să se creadă că popii sunt un fel de oameni deosebiţi cu care dumnezeu însuşi binevoieşte să discute, lucru la care nu pot năzui muritorii de rând.

Dar autorii Bibliei merg şi mai departe. Ei caută să-i bage pe

oameni în sperieţi pentru a-i face să creadă că pe munte ar trăi cu adevărat domnul dumnezeu. Şi Moise încearcă să facă tocmai aşa ceva. El spune vechilor evrei: mi-a poruncit dumnezeu să vă spun că, dacă îl veţi asculta şi veţi respecta legile (vom vedea mai departe cum arătau aceste legi), atunci el vă va copleşi cu bogăţii. Iar <lacă nu le veţi respecta, se va răzbuna cumplit pe voi.

„Iar domnul l-a strigat din munte şi i-a zis: aşa să vorbeşti casei lui Iacob şi să dai în ştire fiilor lui Izrail:... De veţi asculta întocmai de glasul meu şi de veţi păzi descoperirile legământului meu (dacă veţi fi copii cuminţi, dacă veţi asculta pe tăticu şi pe mămica, am să vă dau o prăjitură.

— Em. */.)*, dintre toate neamurile voi veţi fi norodul meu, căci al meu este tot pământul! Şi voi îmi veţi fi mie împărăţie preoţească şi neam sfânt!“ (Ieşirea, XIX, 3, 5—6).

Mai începe vorbă! Cum era să nu-i placă poporului asemenea cuvinte? Ce puteau răspunde vechii evrei la asemenea propuneri? Fireşte că au fost îndată de acord, după ce Moise le-a făgăduit tot pământul în numele domnului.

„Atunci tot poporul a răspuns într-un glas şi a zis: tot ceea ce *ne-a grăit* domnul (până acum n-am auzit nimic în afară de făgăduieli.

— *Em. I.)* vom face“ (XIX, 8).

Şi Moise se caţără din nou pe munte. Mă duc, adică, wă transmit răspunsul vostru lui dumnezeu.

Ei, comedie! Dar parcă dumnezeul acesta era atotputernic şi atotştiutor! Atunci cum de n-a ştiut că evreii *nu vor respecta poruncile lui.* Dar dumnezeul biblic se în- şală la fiecare pas, pentru simplul motiv că este pe de-a-n- Iregul *născocit.*

După ce a umblat pe munte, Moise se îndreaptă iar spre evrei şi le spune: „... Poimâine se va pogorî domnul în v*ăzul poporului înt*reg (deci dumnezeu poate fi văzut!) pe muntele Sinai“. Evreii, desigur, ar fi vrut să urce şi ei pe munte, dar *atunci ar fi văzut că nu-i niciun dumnezeu acolo. De* aceea Moise încearcă din nou să-i sperie şi le spune că dumnezeu nu le dă voie nici să se apropie de poalele muntelui. Moise pretinde că redă vorbele lui dumnezeu: „Şi să pui poporului hotar împrejurul muntelui şi să-i spui: fe*riţi-vă să nu vă suiţi pe acest munte, nici ăs vă atingeţi de poalele lui! Ori*cine se va atinge de munte să moară! Să nu puneţi mâna pe el! Cel ce se va atinge de el să fie ucis cu pietre

sau să fie străpuns cu săgeata (dacă ar fi existat pe atunci revolvere, puşti sau mitraliere, cu siguranţă că dumnezeu ar fi spus: să fie împuşcat cu un mauser, cu un browning, cu o puşcă sau cu o mitralieră; aşa însă îl străpungeau numai cu o săgeată ca sălbaticii sau îl omorau cu pietre.

— Em. */.)*: nici dobitoc (şi de dobitoace se temea), nici om să nu mai trăiască!" (XIX, 12—13).

Aspru dumnezeu! Ce rost avea şi moartea dobitoacelor? Pentru că popii aveau nevoie de asemenea sperietori ca să menţină poporul sub influenţa lor. Să vă spălaţi, li s-a spus, să îmbrăcaţi veşminte curate şi să nu vă atingeţi de femei. (Destrăbălaţii de popi spun că femeia este „amfora diavolului", fiinţă necurată. Atingerea ei, după părerea popilor, pângăreşte totul. Observaţi acum contradicţia: în versetul 13 se spune:

„Numai când cornul va suna prelung să se urce pe munte /"

Câteva rânduri mai jos însă, după ce s-a auzit sunetul cornului, aflăm următoarele:

„Şi sunetul cornului răzbătea şi clocotea puternic. *Moise vorbea, iar dumnezeu îi răspundea cu glas de tunet1" (X*IX, 19). Şi ce spunea acest dumnezeu?

„*Pogoară-te şi îndeamnă stăruitor poporul să nu năvălească spre domnul să-l vadă, ca să nu piară cu grămada! Chiar şi preoţii care se apropie de domnul să se sfinţească pe sine, ca nu cumva domnul să facă prăpăd printre ei! u* (XIX, 21—22).

Aşadar, nici *când a sunat cornul nu aveau oamenii voie* să se urce pe munte. Dumnezeu spune pentru a doua oară a că nici unui muritor de rând nu-i este îngăduit să urce pe munte. Astfel minciuna ar fi fost descoperită. De aceea ameninţă cu moartea. Se pare însă că preoţii aveau totuşi voie să urce (numai dacă se sfinţeau înainte); popii erau doar qamenii lui!

Ceva mai jos însă dumnezeu uită iarăşi ce spusese şi adaugă:

„Du-te, coboară-te şi apoi *urcă-te, tu şi cu Aaron; iar preoţii* şi poporul *să nu dea năvală* să se suie la domnul, ca să nu facă prăpăd în ei!" (XIX, 24).

Prin urmare, dumnezeu s-a răzgândit şi în privinţa preoţilor. Mai bine fără martori. Poţi face potlogării în tihnă. Căci ce te faci dacă se va găsi vreun popă care să spună totuşi adevărul? Deşi se întâmplă rareori, e adevărat, totuşi, că se mai întâmplă!

Pe Aaron a poruncit totuşi să-l aducă cu el. În cap. XX, XXI şi XXIII vedem, cu toate acestea, că Moise discută *singur* cu

dumnezeu, *fără Aaron.* Prin urmare chiar fără niciun martor! E mai sigur!

Autorii Bibliei par să fi prevăzut însă că asemenea lucruri vor da naştere la îndoieli. De aceea în cap. XXIV dumnezeu se adresează din nou lui Moise:

„Şi domnul a zis către Moise: suie-te la domnul tu şi Aaron, şi Nadab şi Abiu, şi şaptezeci dintre bătrânii lui Izrail şi închinaţi-vă de departe! *Şi Moise să se apropie singur* către domnul, iar *aceia să nu se apropie* şi poporul să nu se suie împreună cu el!"

De ce era nevoie de aşa ceva? Foarte simplu: pentru a spune apoi că nimeni nu 1 poate auzi pe dumnezeu afară de Moise, întrucât dumnezeu pedepseşte cu moartea pe cel ce îndrăzneşte să se apropie.

Cu toate acestea, toţi aceşti delegaţi (în total 74 de oameni) ai poporului evreu se pare că, totuşi, *l-au văzut pe dumnezeu.*

„Şi au văzut pe dumnezeul lui Izrail; şi sub picioarele lui (deci dumnezeu are picioare) era ca un pod de strălucitoare safire şi ca inima cerului celui mai senin. Însă asupra acestor aleşi dintre fiii lui Izrail, domnul nu şi-a întins mâna lui, *ci ei priviră pe dumnezeu, iar după aceea au mâncat şi au băut"* (XXIV, 10—11).

Nu e clar însă: adică au băut şi au mâncat împreună cu dumnezeu? S-ar părea că împreună. Dar îndată ce lucrurile ajung la o discuţie serioasă, Moise îi îndepărtează din nou şi începe cu dumnezeu o convorbire despre pravile.

În acest timp se pare că muntele Sinai ar fi fumegat şi s-ar fi cutremurat, iar din el ieşea fum, *„ca dintr-un cuptor*" (XIX, 18). Probabil că vulcanul era în activitate. Totuşi se găseau pe povârnişurile lui şi unele locuri ferite (cum se găsesc de altfel şi pe povârnişurile altor vulcani activi). IVloise stătea, aşadar, pe munte (după cum se vede, avea şi provizii mărişoare de hrană; altfel ce ar fi mâncat şi băut 74 de oameni?) şi nu lăsa pe nimeni să se suie acolo. A pogorât apoi de pe munte zicând: iată ce mi-a poruncit dumnezeu să vă spun.

Dar s-ar putea ca lucrurile să se fi petrecut şi altfel. Anume, ca să fie mai înfricoşător *(poate* că erupţia vulcanului nici n-a avut loc), Moise a aprins un foc mare şi a început să bată toba şi să sune din trâmbiţă. Poporul era cuprins de spaimă de moarte. Stătea jos la poale şi nu îndrăznea să se atingă de munte. Credea tot ce i se spunea.

Astfel biblicul, fictivul Moise arunca cu praf şi fum în ochii poporului credul.

Popii diferitelor culte încearcă să ne convingă că pe muntele Sinai vechii evrei ar fi primit poruncile chiar de la dumnezeu, prin Moise61. Pesemne că Moise acesta era un fel de stenograf care scria la iuţeală după dictare, cu diferite semne, ce-i spunea dumnezeu, aşa încât în 40 de zile dumnezeu a reuşit să-i dicteze toate legile. Probabil că dumnezeu vorbea destul de repede, căci altfel n-ar fi putut pălăvrăgi atâta într-un răstimp aşa de scurt, iar Moise aşijderea n-ar fi reuşit să scrie totul. Am arătat însă în capitolele anterioare că toate poveştile acestea sunt nişte baliverne şi că înseşi aşa-numitele cărţi ale lui Moise nu au fost scrise de Moise, ci de persoane diferite, care au trăit mult mai târziu decât acest legendar erou şi legislator evreu. De asemenea cititorul a putut să vadă în capitolul precedent în ce chip şarlatanesc a fost aranjată în Biblie această legislaţie. Moise nu dă voie nimănui să se apropie de munte şi face tot felul de scamatorii în vârful muntelui, însoţindu-se de sunetul cornului, de tunâte **şi** de fum („fum ce ieşea ca dintr-un cuptor“). Are însă grijă să nu fie nimeni prin apropiere, niciun fel de martori. Apoi anunţă că tot ceea ce s-a ^petrecut a fost pus la cale de dumnezeu. Dar lucrurile sunt într-atâta cusute cu aţă albă, încât numai un orb n-ar putea vedea minciuna. Cititorul „Bibliei“ noastre a aflat care erau primele legi (cele zece porunci). Dar iată însă că într-un loc se vorbeşte de unele legi, iar într-alt loc despre altele, aşa încât nu mai ştii ce să înţelegi, căci dumnezeu amestecă laolaltă tot soiul de porunci: să-ţi respecţi părinţii, să nu râvneşti femeia sau măgarul sau robul aproapelui, să nu fii desfrânat, să pregăteşti într-un anumit fel aluatul şi, în general, să îndeplineşti anumite prescripţii culinare şi aşa mai departe, căci în două locuri diferite ale Bibliei sunt cuprinse două liste diferite ale celor zece porunci.

Dacă vom trece acum la pravilele cuprinse în cărţile Ieşirea, Levitieul, Numerii şi Deuteronomul şi cunoscute sub denumirea de „pravilele lui dumnezeu14 sau „legile lui Moise11, vom vedea că este vorba, de fapt, de un întreg cod de legi, alcătuite în epoci diferite şi care din timp în timp a fost completat sau modificat, păstrând însă întotdeauna *un caracter sclavagist.* Peste tot se subliniază: *unele legi pentru bogaţi şi altele pentru săraci, unele legi pentru stă- pini şi altele pentru sclavi.*

Vom examina separat aceste legi şi, drept exemplu, vom arăta că după cele zece porunci urmează legile în legătură cu sclavii.

„Iată acum legiuirile pe care să le pui înaintea lor: de vei cumpăra rob evreu, el să-ţi slujească şase ani, iar în al şaptelea an să iasă slobod, fără răscumpărare. Dacă a venit singur, singur să iasă; dacă a venit cu el soţie, să iasă şi soţia lui cu el. Dacă stăpânul lui i-a dat femeie şi aceasta i-a născut lui fii sau fiice, femeia şi copiii să fie ai stăpînului ei, iar el să iasă singur. Iar dacă robul va zice sus şi tare: iubesc pe stăpânul meu, pe femeia şi copiii mei şi nu vreau să mă liberez, atunci să-l ducă stăpânul său *înaintea lui dumnezeu* şi să-l pună lângă uşă sau lângă uşor şi stăpânul său să-i găurească urechea cu o sulă; iar el să-i fie rob de-a pururi44 (XXI, 1—6).

Asupra acestei scurte predoslovii a „dumnezeieştilor pravile44 face să ne oprim puţin. *Mai întâi de toate ce ţintă urmărea această „lege a domnului*?“ *Ea consfinţea sclavia, dreptul oamenilor bogaţi de a cumpăra pe cei săraci şi a-i transforma în sclavi ai lor.* Potrivit acestei legi, evreul bogat putea cumpăra nu numai oameni de altă credinţă, dar chiar şi evrei, pe care-i putea transforma în sclavi. Odată cumpărat, sclavul trebuia să lucreze pentru stăpân fără plată timp de şase ani. În al şaptelea an (când i se împlinea sorocul robiei) el putea să se elibereze fără răscumpărare. Aici încep însă chiţibuşurile: dacă stăpânul i-a dat femeie, el poate ieşi numai singur, fără femeie. Dar de unde putea sclavul lua femeie dacă nu de la stăpânul său? Trebuia adică să se însoare tot cu o sclavă. Care femeie liberă s-ar fi măritat cu un sclav în timpul acela, când situaţia de sclav era atât de umilă şi de nenorocită? Sclavii se însu- rau, aşadar, cu sclave. Şi iată acum că vine stăpânul de sclavi cu „legea domnului44, care, cică, nu-i legea unui oarecare stăpân de sclavi, ci a lui dumnezeu însuşi. Stăpî- nul de sclavi spune sclavului: eu nu te ţin, poţi pleca, dar nevasta ta şi copiii tăi rămân la mine. Ce-i rămânea atunci sclavului de făcut? Să rămână sclav şi al şaptelea an. Dar dacă rămânea sclav al şaptelea an, atunci rămânea sclav pe vecie. Pentru a înfrumuseţa această cruntă lege a stăpânilor, Biblia pune pe buzele sclavului cuvinte de dragoste faţă de stăpân. Fiecare sclav trebuie să spună: „Iubesc pe stăpânul meu, pe femeia şi copiii mei şi nu vreau să mă eliberez”. Noi ştim însă că, dacă

sclavul îşi iubea cu adevărat nevasta şi copiii, în schimb pe stăpân îl ura. Dar legea îl *obliga să spună:* „Iubesc pe stăpânul meu“. Stăpânul de sclavi se folosea de acest drept şi însemna urechile sclavului său, făcându-l sclav pe veci, întocmai cum face ţăranul care crestează urechea vitei pentru a o însemna cu semnul său. Cu alte cuvinte, sclavul *era înfierat după legea domnului.*

Iată prima lege pe care o citim în „dumnezeieştile pra- vile“. Şi această legislaţie sclavagistă domină întreaga Biblie. Ceea ce nu se poate face cu un om liber se poate face cu un sclav; o măsură pentru stăpâni, alta pentru sclavi. Dacă se întâmplă ca fiului stăpânului să-i placă o sclavă oarecare, atunci legea domnului îngăduia stăpânului să ia sclava pentru desfătare. Dar el era totodată liber să-şi ia şi altă nevastă. Şi ce făcea atunci cu sclava? „Legea domnului“ spune aşa:

„Dacă însă îşi va lua altă soţie, el să nu-i scadă nimic Aiici din hrana ei, nici din îmbrăcămintea ei, nici din traiul împreună. Iar când aceste trei lucruri nu i le va împlini, atunci să iasă de la el, în dar, fără răscumpărare14 (XXI, 10—11). Înseamnă că putea să-şi bată joc de sclavă, iar apoi s-o alunge. Şi toate astea popii ni le prezintă drept exemple de moralitate!

„Legea domnului41, sau „Legea lui Moise41, nu cunoaşte mila. Legea aceasta crudă a fost alcătuită pe timpul când tribul evreu nomad purta războaie sângeroase cu o serie întreagă de triburi de acelaşi fel.

„Iar dacă îi va fi pricinuit vătămare fără leac, atunci să dai viaţă pentru viaţă. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte, mână pentru mână, picior pentru picior. Arsură pentru arsură, rană pentru rană, vânătaie pentru vânătaie“ (XXI, 23—25).

Aici este însă vorba de egali, adică de stăpâni între ei, căci pentru sclavi erau alte legi. Putea sclavul să scoată wtăpânului ochiul pentru ochiul pe care i-l scosese acesta? Fireşte că nu. Legea îl oprea.

„Şi de va lovi cineva în ochi pe robul său sau va lovi în ochi pe roaba sa şi-i va prăpădi ochiul, să-l lase liber ca despăgubire pentru ochi. Şi de va sări dintele robului **Hău** sau dintele roabei sale, să-l lase liber ca despăgubire pentru dinte“ (XXI, 26—27).

În felul acesta stăpânul putea să scoată robului ochiul sau dintele şi să rămână aproape nepedepsit. Cum în Biblie nu se spune ce fel de pedeapsă se dădea pentru doi sau trei dinţi,

urmează că stăpânul putea să schilodească cum voia pe sclav fără să fie pedepsit în vreun fel. Putea adică să-i scoată toţi dinţii şi amândoi ochii, iar apoi „să-l elibereze“ orb şi schilodit.

Întrucât evreii erau un popor de păstori, o serie întreagă de legi se referă cu deosebire la păstorit. Se arată, de pildă, ce trebuie să se facă când se vatămă o vită: dacă vita cade într-o groapă şi se schilodeşte, dacă o vită împunge pe alta sau împunge un om etc. Dacă boul împunge un om, femeie sau bărbat, şi stăpânul ştie că vita era nărăvaşă, atunci *şi vita şi stăpânul ei erau ucişi.* Dar asta numai când vita împunge un stăpân, *căci pentru sclav legea e alta:*

„Dacă boul va împunge un rob sau o roabă, să se plătească stăpânului lor 30 de sicii de argint, iar boul să fie ucis cu pietre“ (XXI, 32).

Aici trebuie să observăm că evreii nu erau monoteişti, căci în textul original al Bibliei se spune: „Să-l ducă stăpânul lui *înaintea zeiloru.* Popii încearcă să explice acest pasaj sprijinindu-se pe psalmul 81, versetele 1, 2, 6, şi spunând că aici este vorba despre judecători. Dar această explicaţie este pur şi simplu trasă de păr şi nu lămureşte nimic.

Dacă n-ar fi existat alte legi şi mai crâncene cu privire la sclavi, ar fi fost suficient acest exemplu pentru a arăta cât de crudă era „legea domnului”, adică legea stăpânilor, făurită în întregime pentru supunerea sclavilor. Şi dacă burghezia din toate ţările propovăduieşte şi azi asemenea

„legi44, răspândind Biblia în milioane de exemplare în masele largi, ea face acest lucru pentru a educa pe oamenii muncii în spiritul legilor sclavagiste, pentru a-i învăţa să se supună stăpânilor de sclavi de astăzi: capitaliştii şi moşierii. Vom mai reveni la aceste legi sclavagiste. Deocamdată vom sublinia o altă trăsătură a acestor legi, tot atât de caracteristică, şi ^nume *întărirea crescândă a puterii clerului, a castei preoţilor, a păturii preoţeşti mai întâi de toate prin acapararea a tot felul de bogăţii.* În legătură cu aceasta sunt scrise multe, foarte multe „legi ale domnului". Preoţii evrei se temeau foarte mult de concurenţa altor popi, şi de aceea, prin gura lui Moise, ei cer pedeapsa cu moartea pentru toţi cei ce se vor închina altor dumnezei.

„Cel ce jertfeşte la alţi dumnezei afară de domnul să fie ucis“ (XXII, 19).

Asemenea pasaje pot fi găsite cu duiumul în Biblie, *carte care propovăduieşte o intoleranţă înverşunată faţă de orice credinţă străină, faţă de orice concepţie străină. Biblia nu admite niciun fel de libertate religioasă, ba, dimpotrivă, cere moartea pentru toţi cei ce se închină altor dumnezei decât cei ai evreilor.*

„Legea domnului" nu o dată aminteşte:

„Pârga de la aria ta şi de la teascul tău să nu întârzii să mi le aduci, iar pe întâiul-născut dintre fii tăi să mi-l hărăzeşti mie. Cu vitele tale mari şi cu vitele mici aşa să faci: şapte zile să stea cu mama lor, iar în a opta zi să mi le dai mie" (XXII, 28—29).

„Să ţii sărbătoarea azimelor... şi n*imeni să nu vie înain- (te*a *mea cu mâna goală" (X*XIII, 15).

Capitolul al XVI -lea SCOATE BANII!

în

tunci a grăit domnul lui Moise şi a zis: *spune fiilor lui Izrail să-mi aducă daruri;* de la tot omul pe care-l îndeamnă inima să dea, să primiţi daruri pentru mine" (XXV, 1—2).

Ce daruri pretindeau preoţii evrei în numele lui dumnezeu? Exact aceleaşi pe care *ld* cer toţi preoţii din lume.

În gospodăria domnului (adică în a popii), orice prinde bine.

„Iată darurile pe care să le primiţi de la ei: *aur şi argint şi aramă;* porfiră violetă, stacojie şi vişinie, *vison* 62 şi *păr de capră; piei de berbec vopsite roşu şi piei de viţel de mare şi lemn de salcâm* (nu era prost, nu voia să ia lemn slab.

— Em. I.); untdelemn pentru candele, miresme pentru mir şi pentru tămâia cea bine mirositoare (adică parfumuri, apă de colonie.

— Em. I.); *pietre de onix şi pietre scumpe de pus la efod şi la hoşen* (adică briliante şi alte pietre scumpe; ştia să aleagă!

— Em. J.); şi să-mi faci locaş sfânt ca să locuiesc în mijlocul lor" (XXV, 3—8).

Cu alte cuvinte: luaţi tot ce vă pică, dar totodată străduiţi-vă să adunaţi tot ce-i mai scump. Întrucât sunt mulţi proşti care cred în mine, lămuriţi-i pe aceştia că şi pentru dumnezeu trebuie construită o casă în care el să trăiască şi să locuiască printre voi; doar n-o să înnopteze pe stradă, săracul!

Şi dumnezeu din ceruri s-a sfătuit cu arhitectul său,» ' Moise, cum să zidească templul şi din ce să-l facă. I-a arătat planul şi chiar o machetă mică a templului. I-a arătat apoi diferite exemplare de case, de vase preoţeşti şi sfinte. Pe urmă a

început să discute în amănunţime planul cu Moise.

„întocmai (vei face) cum îţi voi arăta eu: chipul locaşului şi chipul tuturor odoarelor lui întocmai să le faci“

(XXV, 9).

Şi începe o descriere care ţine de la cap. XXV până la cap. XXIX. Pe patru pagini întregi se descrie cum trebuia construit templul şi unele detalii ale lui. Poate oare fi cineva atât de prost încât să creadă că, acum câteva mii de ani, un păstor evreu care până nu de mult păscuse vacile preoţilor a stat patruzeci de zile pe vârful unei stânci din Arabia cu dumnezeul atotputernic, omniprezent, atotştiutor ca să discute asemenea treburi?

„Aşadar să-mi faci un chivot de lemn de salcâm; lungimea lui să fie de doi coţi şi jumătate, lăţimea de un cot şi jumătate... Şi să-l fereci cu aur curat şi pe dinăuntru şi pe dinafară să-l fereci, iar sus să-i faci o ghirlandă de aur de jur împrejur. Şi să torni pentru chivot patru verigi de aur şi să le prinzi la cele patru colţuri de jos ale lui, două verigi de o parte şi două verigi de cealaltă latură.

Şi să faci pârghii de lemn de salcim şi să le îmbraci cu aur... Iar pârghiile să rămână în verigile chivotului şi să nu fie scoase din ele... Să faci pe urmă un capac de aur curat; lungimea lui să fie de doi coţi şi jumătate, iar lăţimea lui de un cot şi jumătate (ca şi cum capacul putea fi mai mic decât chivotul! Doar orice tâmplar, oricât de prost, ştie că o cutie nu poate fi închisă dacă îi faci capacul mai mic.

— Em. I). S*ă mai* faci doi heruvimi63 de aur (ăştia ce fiare mai sunt?

— Em. I) ş*i să-i* faci din aur ce- cănit, răsărind din cele două capete ale capacului. Să faci să iasă un heruvim din capătul acesta şi un heruvim din capătul celălalt (de bună seamă ca să nu se bată.

— Em. I); *din c*apacul de aur să faci să iasă heruvimii la cele două capete ale lui. Iar heruvimii să fie cu aripile întinse şi ridicate, acoperind cu ele capacul chivotului, şi să stea unul în faţa altuia cu feţele înspre capacul chivotului. Şi să pui acest capac deasupra chivotului (mare-i înţelepciunea domnului! Ca şi cum capacul s-ar pune vreodată dedesubt.

— Em. I), i*ar în* chivot să pui legea pe care-ţi voi da-o“ (XXV, 10—21).

Cel care nu s-a plictisit ascultând această descriere **a** dulapului pe care şi l-a comandat dumnezeu poate să citească şi celelalte patru capitole ale Bibliei şi va rămâne uimit de această inventivitate a popilor. Cum ar fi dăruit poporul aur, argint şi câte toate? Trebuiau să fie convinşi oamenii că totul se face în numele domnului. Trebuiau, de pildă, să dea popilor veşminte frumoase şi bogate. Dacă popii ar fi cerut în numele lor aceste veşminte, nu le-ar fi ^at nimeni. Atunci cererea se făcea în numele domnului şi oamenii superstiţioşi se lăsau înşelaţi uşor de această momeală popească. Pasămite dumnezeu ar fi spus lui Moise:

„Iar tu ia lângă tine pe Aaron, fratele tău, şi pe fiii lui împreună cu el din mijlocul fiilor lui Izrail, ca să-mi fie mie preoţi, adică Aaron, Nadab şi Abiu, Eleazar şi Ita- mar, fiii lui Aaron. Şi să faci sfinte odăjdii lui Aaron, fratele tău, spre cinste şi podoabă" (XXVIII, 1 – 2).

„Şi acestea sunt veşmintele pe care să le facă: hoşen, efod, mantie, tunică, mitră şi brâu; deci să le facă aceste sfinte odăjdii lui Aaron, fratelui tău şi fiilor lui, ca să-mi slujească mie ca preoţi. Pentru aceasta să ia aur şi porfiră violetă, stacojie, vişinie şi vison. Şi să facă efodul din aur, din porfiră violetă, stacojie, vişinie şi din vison ţesut cu măiestrie. El să aibă două umerare cu care să se lege la cele două capete de sus ale lui. Şi brâul, care va trece peste efod ca să-l strângă, să fie lucrat, ca şi efodul, dintr-o bucată cu el; să fie din aur, din porfiră violetă, stacojie şi vişinie şi din vison. Apoi să iei două pietre de onix şi să sapi pe ele numele fiilor lui Izrail" (XXVIII, 4—9).

Sfătuim stăruitor pe toţi credincioşii, iar pe cei necredincioşi cu atât mai mult, *să citească amănunţit această descriere.* Le va face mare plăcere să citească cum poruncea dumnezeu lui Moise să ceară giuvaergiului să pună pe hoşenul popii patru şiruri de pietre.

„Şi să-l acoperi cu o podoabă de pietre scumpe, aşezate în patru şiruri. În şirul întâi să fie un rubin, un topaz şi un smaragd; acesta este şirul întâi. În al doilea şir să fie un carbuncul, un safir şi un diamant. În al treilea şir să fie un opal, o agată şi un ametist.

Iar în al patrulea şir să fie un berii, un onix şi un jasp. Aceste pietre să fie legate în ferecături de aur" (XXVIII, 17—20).

Dar asta nu-i tot. Întrucât neamurile lui Moise nu erau toţi

popi, trebuia găsit ceva ca să-i căpătuiască şi pe aceştia. Şi iată că Moise spune: dumnezeu mi-a poruncit să încredinţez pe rând zidirea acestui templu cutărui şi cutărui antreprenor. Şi această treabă se face tot în numele lui dumnezeu.

„După aceea domnul a vorbit cu Moise şi i-a zis: iată, *eu am chemat* anume pe Beţaleel, fiul lui Un, fiul lui Hur, din seminţia lui Iuda, şi l-am umplut pe el cu duh dumnezeiesc, dându-i înţelepciune, iscusinţă şi ştiinţă şi tot felul de îndemânare ca să izvodească lucruri meştere, întruchipându-le în aur, în argint şi în aramă, ca să şlefuiască pietre scumpe şi să le ferece şi ca să sape în lemn, alcătuind tot felul de lucruri. Şi iată eu *i-am dat lui ca ajutor pe Oholiab,* fiul lui Ahisamac, din seminţia Dan, şi în inimile tuturor celor cu inima înţeleaptă am pus pricepere ca să aducă la îndeplinire toate câte ţi-am poruncit ţie: *anume cortul descoperirii, şi chivotul legii, şi capacul cu heruvimi de deasupra, şi toate odoarele cortului; masa cu toate sculele ei,* şi candelabrul cel din aur curat, şi toate cele de trebuinţă ale lui, *şi altarul tămâierii; şi jertfelnicul pentru arderea-de-tot, cu toate uneltele lui, baia şi temelia ei; şi veşmintele de slujbă, adică odăjdiile sfinte ale lui Aaron, arhiereul, şi veşmintele fiilor lui, cele pentru slujba preoţească; şi mirul pentru ungere şi tămâia bine mirositoare pentru locaşul sfânt. Pe toate să le facă aşa, precum ţi-am poruncit ţie!“* (XXXI, 1—11).

Iată deci cum se puneau afacerile la cale! Acolo, pe muntele Sinai, a fost întocmit în cel mai amănunţit chip sistemul prin care urma să fie înşelat poporul evreu, indicându-se ce să se ia, cum să se ia, de la cine să se ia şi cum să se împartă prada. Pe urmă Moise a ieşit din ascunzătoarea sa şi a anunţat: iată ce a poruncit domnul dumnezeu să faceţi!

Capitolul al XVII-lea TAXA DUMNEZEIASCĂ

I —J

I | a evrei, ca şi la alte popoare din antichitate, se | aduceau zeilor jertfe omeneşti. Apoi jertfele au

— J fost înlocuite prin *răscumpărare.* În cap. XXII al

Ieşirii se vorbeşte astfel despre acestea:

„... Pe întâiul-născut dintre fiii tăi să mi-l hărăzeşti mie. Cu vitele tale mari şi cu vitele mici aşa să faci: şapte zile să stea cu mama lor, iar în a opta zi să mi le dai mie /“ (v. 28 şi 29).

Dar cu ce se răscumpăra o jertfă omenească?

F „Legea domnului” hotărăşte taxa întocmai în cap. XXVII Leviticului (v. 1—8);

„Şi domnul a mai vorbit lui Moise şi i-a zis: Spune fiilor lui Izrail şi le dă poruncă: dacă cineva va face o juruinţă domnului şi este vorba de un suflet de om, atunci acesta să fie al domnului după preţăluirea ta:

Pentru *un om* în vârstă de 20 şi până la vârsta de 60 de ani, preţăluirea ta să fie *50 de sicii* de argint, după siclul sfântului locaş38.

Iar de este *femeie*, preţăluirea ta să fie *30 de sicii.*

Dacă este vorba de unul în vârstă de 5 ani şi până la 20 de ani, preţăluirea ta să fie pentru băiat *20 de sicii, iar pentru fată 10 sicii.*

Iar de este vorba de vârstă de o lună până la 5 ani, preţăluirea ta să fie pentru prunci *5 sicii* de argint, iar pentru *pruncă* să fie 3 sicii de argint.

Dacă este în vârstă de 60 de ani şi mai mult, pentru *bărbat* preţăluirea ta să fie 15 sicii, iar pentru *femeie* să fie 10 sicii.

Şi dacă cel cu juruinţă va fi mai sărac decât preţăluirea ta, să fie înfăţişat înaintea preotului şi preotul să-l preţăluiască; şi anume să-l preţăluiască după darea lui de mână“.

Iată, aşadar, taxa dumnezeiască pentru om, pentru carnea de om. Cea de femee avea un preţ mai mic. Cea a bătrânilor şi a copiilor şi mai mic. Aici dumnezeu a intrat şi în cele mai mici amănunte. Toate treburile astea le făcea el însuşi, dacă ar fi să dăm crezare cuvintelor Bibliei şi oamenilor credincioşi, adică dumnezeu şi Moise socoteau împreună cât şi de la cine să se ia.

Orice credincios îşi poate da seama din acest exemplu că toate aşa-zisele discuţii ale lui dumnezeu cu Moise sunt numai nişte viclene născociri ale preoţilor evrei pentru a jefui mai uşor poporul. Întâiul-născut este hărăzit lui dumnezeu. Cândva era adus la preot şi înjunghiat în faţa altarului, apoi ars pe foc în faţa unui jertfelnic. Mai târziu, o dată cu dezvoltarea relaţiilor de schimb şi a sclavajului, această jertfă sângeroasă a început să fie înlocuită prin răscumpărare. Dar o dată ce jertfa poate fi răscumpărată de la dumnezeu (adică de la popi), trebuia hotărât şi preţul. Nici chiar nevoiaşul nu era izbăvit de această taxă. La mare nevoie, preotul primea să facă un rabat. Dar răscumpărarea trebuiau s-o plătească cu toţii: copii, bătrâni, bărbaţi şi femei.

Vom arăta mai târziu că această răscumpărare, acest impozit pe carnea de om, era numai o parte din totalul dărilor hotărâte de popi şi plătite în special în natură (pentru economia păstorilor şi agricultor, lor, această formă de impozit era cea mai firească).

Întrucât poporul nu voia să plătească dările, popii s-au gândit cum să-l silească la aceasta.

Şi atunci Moise şi cu ajutoarele sale au pus la cale scamatoriile de pe muntele Sinai, încredinţând poporul că aceste taxe pe carnea de om nu au fost hotărâte de preoţi, ci de însuşi dumnezeu.

POMADELE ŞI PARFUMERIA

Capitolul al XVIII-lea Lm DUMNEZEU

înd preotul cădelniţează astăzi în biserică, el imită întocmai ca o maimuţă pe sălbaticii care aruncau

— J în foc pe altarele din faţa idolilor lor de piatră sau de lemn fel de fel de ierburi şi rădăcini mirositoare sau ardeau pentru zei rinichii mieilor şi grăsimea animalelor. Aceşti sălbatici credeau că idolii lor de piatră şi de lemn – chipurile strămoşii lor – pot simţi asemenea miresme. Ei îi ungeau pe buze cu sânge, cu untură sau cu smântână şi-şi închipuiau că aceştia gustă într-adevăr hrana. De altfel, în America de Nord, în patria tutunului, indienii fumează pentru a intra în graţiile zeilor lor cărora nu le place tămâia, ci tutunul (este şi aceasta o ilustrare a învăţăturii lui Karl Marx după care „existenţa determină conştiinţa11).

Mai târziu, când zeii s-au mutat în cer, după cum îşi închipuiau oamenii, ei continuau să le aprindă focul, să ardă în flăcări tot felul de substanţe mirositoare pentru ca fumul să ajungă până la cer. Preoţii creştini au păstrat şi ei acest ritual „păgân11.

Evreii foloseau şi ei tămâia, şi Biblia povesteşte amănunţit ce fel de căţui pretinde dumnezeu, cu ce să fie unse, cu ce să se tămâieze şi ce parfum îi place lui dumnezeu să asp ire.

Popii foloseau orice mijloc cu care puteau acţiona asupra închipuirii şi simţurilor oamenilor: culorile, sunetele şi Aromele trebuiau să impresioneze văzul, auzul şi mirosul. De aici cântecele bisericeşti şi muzica bisericească, de aici pictura bisericească şi podoabele bisericeşti, poleiala şi culorile, aurul şi pietrele scumpe, de aici tămâierea care s-a păstrat până în zilele noastre. Preoţii şi-au dat seama că în biserică trebuie să plutească mirosuri deosebite, că întreaga atmosferă trebuie să fie regizată ca la teatru pentru ca să-i atragă pe credincioşi64.

Preoţii evrei voiau să adune cât mai mult de pe spinarea poporului nevoiaş. De aceea spuneau fără ocol: daţi din toate câte aveţi, aduceţi cât mai mult, pentru că aşa **a** poruncit dumnezeu.

În cap. XXX al Ieşirii (v. 22—25) arc loc, pe muntele Sinai, următoarea convorbire între dumnezeul biblic şi Moise:

„Şi iarăşi a grăit domnul către Moise şi a zis: ia-ţi din mirodeniile de frunte:

smirnă aleasă 500 de sicii scorţişoară mirositoare.. 250 „ „trestie cu bun miros… 250 „n ca*s*ia 500 „ „

untdelemn de măsline.. 1 hin şi să faci din toate acestea mir (cremă sau alifie.

— *Em. I.)* pentru ungere sfântă, *mir* alcătuit după meşteşugul făcătorilor de aromate; *acesta să fie mirul pentru sfântă ungere*

Astăzi farmacistul ar scrie în latineşte această reţetă:

Rp.: Gummi Smyrnensis.. 500,0
Cort. Cynnamomi… 250,0
Cannae odoratae… 250,0
Cort. Cassiae 500,0
Ol. Olivarum 1000,0
M. F. Unguentum.

S. Alifie pentru corpul preoţesc, cetăţeanului Moise din Egipt.

Doctor Iehova Elohim

Aşadar, dumnezeu este pur şi simplu un spiţer care prescrie lui Moise o reţetă de alifie mirositoare, pe care orice farmacist de astăzi ar prepara-o mai bine şi mai frumos parfumată. După această reţetă căpătăm ceva care aduce în acelaşi timp a muştar franţuzesc, a unsoare, a cremă de ghete şi a pomadă pentru păr.

Şi pentru ce-i trebuia dumnezeului biblic această alifie?

„Şi să ungi cu el cortul descoperirii şi chivotul legii, şi masa cu toate vasele ei, şi candelabrul cu toate uneltele lui, şi altarul tămâierii. Şi jertfelnicul arderii-de-tot cu toate uneltele lui, şi baia, şi temelia ei. Deci să le sfinţeşti pe acestea ca să fie preasfinte. Tot ce se va atinge de ele se va sfinţi. Tot aşa să ungi cu mir pe Aaron şi pe fiii lui şi să-i sfinţeşti pe ei ca să-mi fie mie preoţi4* (XXX, 26—30).

Această alifie servea deci pentru ungerea uneltelor în care îşi făceau popii vrăjile şi cu care înşelau poporul. Ba şi popii se dădeau cu această pomadă. Dar dacă orice se ungea cu alifie

devenea sfânt, de ce să nu se ungă toţi cu ea? Moise, ca şi ceilalţi popi, se temeau, fireşte, de concurenţă, şi de aceea Moise spunea oamenilor că dumnezeu ar fi interzis acestora să se ungă cu alifie sfântă65.

„Apoi să vorbeşti cu fiii lui Izrail şi să le spui: acesta să fie pentru voi mirul sfintei ungeri în neam de neamul vostru. *Peste niciun om de rând să nu turnaţi din el* şi nici după cum este el pregătit să nu faceţi vreun mir la fel, căci *el este sfânt,* şi sfânt să fie pentru voi. *Oricine va face vreun mir la fel sau oricine va da din el unui străin, acela să fie stârpit din poporul meu! u* (XXX, 31—33).

Iată chipul în care era înfricoşat poporul. Se spunea scurt: dacă te vei unge cu alifia cu care se ung popii, *vei muri.*

Puteţi întreba orice farmacist şi pe orice doctor, puteţi încerca singuri această alifie şi veţi vedea că nimeni nu poate muri din cauza ei. Dar nici n-are să devină cineva sfânt din pricina ei. Doar atât că se va păta. Iar alifia aceasta dumnezeiască va mirosi cât va mirosi, iar apoi se va răsufla.

Acelaşi lucru se întâmplă şi cu tămâia pentru cădelniţa lui dumnezeu.

În acelaşi capitol al Ieşirii, dumnezeu dă următoarea reţetă pentru această tămâie:

„Apoi domnul a grăit lui Moise: ia-ţi mirodenii bine mirositoare: balsam, unghişoară cu bun miros, galbanum şi, pe lângă aceste mirodenii, tămâie curată, din toate aceeaşi măsură, şi din ele toate fă *tămâie de tămâiat,* un amestec precum îl face meşterul de miresme, cu adaos de sare, curat şi pentru sfântă întrebuinţare.

* Şi o parte din această tămâie s-o pisezi mărunt şi să pui din ea înaintea chivotului în cortul descoperirii, acolo unde mă voi descoperi tie. Şi ea să fie preasfântă pentru voi“ (XXX, 34—36).

Şi azi, după atâtea mii de ani, te umflă râsul când citeşti această reţetă. Dar te cuprinde, totodată, şi tristeţea şi ţi-e ruşine pentru milioanele de oameni care credeau şi mai cred încă în asemenea prostii. Dar popii găseau şi în legătură cu tămâierea prilej să sperie norodul: să nu vă treacă prin cap să faceţi aşa ceva, spuneau ei, că veţi fi pedepsiţi cu moartea: „Iar tămâie pregătită după amestecătura aceasta să nu vă faceţi pentru voi, ci s-o socotiţi lucru sfânt al domnului.

Şi cine-şi va face asemenea tămâie ca să se bucure de

mireasma ei, acela să fie stârpit din neamul său (XXX, 37—38).

Preoţi evrei şi creştini! Evanghelişti şi baptişti care tâlcuiţi fiecare rând din Biblie! Şi voi, toţi cei ce credeţi în sfinţenia Bibliei!

Care dintre voi îndrăzneşte să spună că cel ce-şi pregăteşte o astfel de alifie sau un astfel de balsam este vrednic de moarte?

Iar dacă nu îndrăzneşte, atunci ce mai rămâne din aceste versete ale Bibliei?

Minciuna popilor care dăinuie de veacuri, viclenia lor care mizează pe ignoranţa poporului făcând uz de ritualuri şi de credinţe barbare.

Capitolul al XIX-lea BUCĂTĂRIA LUI DUMNEZEU

fi ^ ată acum şi ceea ce trebuie să jertfeşti pe jertfei*

55 **j** nic: *doi miei de câte un an* (adică doi berbeci. — „—5 *Em. I.), şi de zi, jertfă necontenită. Un miel să-l aduci dimineaţa (probabil pentru dejun.*

— Em. I.) şi al doilea miel să-l aduci între cele două seri (pentru cină.

— Em. I.) şi să adaugi la întâiul miel a zecea parte dintr-o efă de *frunte de făină,* frământată cu a patra parte dintr-un hin66 de untdelemn, stors din măsline, iar ca jertfă de turnare a patra parte dintr-un bin de *vin.* Iar pe al doilea miel să-l aduci în faptul serii, tot cu *prinos de făină* ca şi pe cel de dimineaţă şi tot cu *turnare* de vin. Să-l aduci *jertfă* domnului întru *miros cu bună mireasmă.* Şi aceasta să fie jertfă *veşnică în neam de neamul vostru,* la uşa cortului descoperirii, înaintea domnului, unde mă voi descoperi ţie pentru ca să-ţi dau acolo poruncile mele“ (Ieşirea, XXIX, 38—42).

Iată, aşadar, cum s-a înţeles dumnezeul biblic cu Moise să i se asigure brană permanentă: *câte două oi silnic, şi asta numai în templul cel mare!* Pe deasupra, mai cerea făină, untdelemn şi vin, căci altfel, fără băuturică, cum ar fi putut înfuleca bunătate de frigărui? Cum se putea explica credincioşilor că dumnezeu, care trăieşte în ceruri, mănâncă această friptură? Moise se străduia să-i convingă că aceasta se făcea pentru *nmirosul cu bună mireasmă11.* Cum-necum, numai într-un singur temjilu trebuia să se frigă acestui dumnezeu 730 de oi anual, başca făină, untdelemn şi vin. Nu era prost acest dumnezeu, ştia să mănânce, ştia să se înfrupte şi să bea!

S-ar părea că doi berbeci fripţi sunt o porţie respectabilă! Da

de unde, nu-i ajungea! „Legea domnului” stabileşte câte un şperţ pentru fiecare împrejurare (şperţ pe care, fireşte, îl încasau popii). Cu prilejul consacrării lui Aaron şi a fiilor lui ca preoţi, Moise a oferit de pe muntele Sinai şi o asemenea carte de bucate (Ieşirea, XXIX):

„Iată ce trebuie să săvârşeşti asupra lor când îi vei sfinţi pe ei ca să-mi fie mie preoţi: să iei *un viţel şi doi berbeci* fără cusur (să nu cumva să îndrăzneşti să-mi frigi vreunul şchiop sau orb.

— *Em.* /.). Apoi *pâini* nedospite, *azime jrăimântate cu untdelemn (vreau cozonac.*

— *Em. I.)* şi *turte,* iarăşi nedospite, *unse cu untdelemn* (fără untdelemn nu-i alunecă pe gât lui dumnezeu.

— *Em. I.).* Toate acestea să le faci din lamură de făină (pâinea de secară nu-i pe gustul domnului.

— *Em.* /.). Şi pune-le într-un paner şi adă-le o dată cu viţelul şi cu cei doi berbeci” (XXIX, 1—3).

E drept că nu e vorba aici de mâncăruri prea rafinate. Pe timpul acela evreii erau un popor de oameni pe jumătate păstori, pe jumătate agricultori. Natura înconjurătoare era săracă. Oamenii se hrăneau cu carne, pâine şi untdelemn. De aceea dumnezeu nu cerea cine ştie ce mâncăruri rare. Dar, ca un adevărat dumnezeu al păstorilor şi agricultorilor, el

l cerea cu orice prilej cât mai multă carne şi cât mai multă pâine. Ce urma să se facă însă cu această grămadă de carne şi de pâine?

„Şi să junghii viţelul înaintea domnului, la uşa cortului descoperirii... Să i*ei apoi toată grăsimea care acoperă măruntaiele şi prapurul de* pe mai şi a*mândoi rărunchii, cu* grăsimea lor, şi să le arzi pe jertfelnic” (XXIX, 11, 13).

Care va să zică, cu prilejul ridicării lui Aaron la rangul de preot, dumnezeu şi-a comandat o friptură specială din rinichi şi grăsime. Dar ăsta era numai felul întâi! Plescăind din limbă de poftă, el îi porunceşte lui Moise: pune acolo rinichii şi grăsimea şi vezi să nu ciordească nimic, hoţomanii. Iată ce conversaţie „divină” au avut ei acolo!

„Să iei apoi unul din cei doi *berbeci... Şi* să iei sângele lui, să stropeşti jertfelnicul de jur împrejur. Apoi să tai berbecul în bucăţi şi să-i speli măru*ntaiele şi picioarele şi* să le pui lângă celelalte bucăţi şi lângă căpăţână. Şi să arzi berbecul întreg pe jertfelnic, căci este ardere-de-tot a domnului, jertfă cu miros de

bună mireasmă adusă domnului" (XXIX, 15—18).

Aşa se pregătea felul doi. Mânca dumnezeu o vită întreagă şi nu i se apleca. S-ar putea însă ca cineva să se întrebe: ce se mai străduia popa atâta dacă toate cărnurile se ardeau numai pentru „miros de bună mireasmă"? La aceasta Biblia răspunde:

„Pe urmă să iei *al doilea berbec... Şi,* înjunghiind berbecul, să iei din sângele lui şi să ungi sfârcul urec*hii drepte a l*ui Aaron şi sfârcul urechii drepte a fiilor săi şi dege*tul cel mare de la mâna lor* drea*ptă şi* dege*tul cel mare de la piciorul lor* drep*t... Pe urmă* să iei grăsimea *berbecu*lui, şi anume coada lu*i şi g*răsimea care acoperă măruntaiele şi grăsimea *de pe mai şi amân*doi *rărunchii, cu grăsimea de pe e*i, şi şoldu*l drept... Iar din pan*erul cuazime, care este înaintea domnului, să mai iei o pâine, o a*zimă fră*mântată cu untdelemn (cozonac.

— Em. I.) şi o *turtă,* şi pe toate acestea să le pui în mâinile lui Aaron şi în mâinile fiilor lui şi să le legeni *ca prinos legănat înaintea domnului (adică, vez*i doamne, ce mâncăruri gustoase şi grase îţi pregătim!

— Em. I.). Şi *să iei a*cestea din mâinile lor şi să le arzi pe jertfelnic, lângă arderea-de-tot, întru miros de bună mireasmă înaintea domnului, căci acesta este *prinos adus domnului" (XXIX, 19—*25).

Poate că cititorul îşi va spune: ateul ăsta de Iaroslavski mă minte. Uite că dumnezeu a comandat tot pentru sine al treilea dobitoc, a spus cum să i se pregătească felul trei, iar popii n-au căpătat nimic până acum, afară doar de sângele cu care li s-au uns urechea şi degetele. Continuaţi însă, vă rog, să citiţi această „istorie sfântă" şi veţi vedea:

„Să iei pe urmă şi pieptul *(bucăţica fragedă.*

— *Em. I.)* berbecului de înscăunare şi sfinţire, care este pentru sfinţirea lui Aaron, şi să-l legeni (neapărat să-l legeni în faţa domnului – *Em. I.)* ca jertfă legănată înaintea domnului. *Aceasta să fie partea ta.* Şi să socoteşti ca sfinte pieptul legănat şi *şoldul ridicat... Şi acestea să fie pentru Aaron şi pentru fiii săi din partea fiilor lui Izrail44 (*XXIX, 26—28).

Prin urmare, lucrurile se petreceau cam aşa: se aducea, chipurile, jertfă lui dumnezeu, dar popa nu se uita nici pe el. Ştia să prevadă totul, ce să oprească pentru friptură şi ce pentru supă. Pentru friptură popa îşi punea deoparte (cică aşa ar fi poruncit domnul!) pieptul şi şoldul berbecului, iar pentru felul

doi supa de carne:

„După aceeea să iei berbecul de sfinţire şi *carnea* lui *s-o fierbi* în loc sfânt. Şi *Aaron şi fiii lui să mănânce carnea* berbecului...“ (XXIX, 31—32).

Poate că ar fi vrut şi câte un mirean flămând să mănânce din aceste bucate ale domnului. Dar preotul era lacom şi se temea de concurenţă. Cum să se ferească? Folosind procedeul obişnuit: opreliştea statornicită prin tabu.

*„... Niciun străin să nu mănânce din ele, pentru că sunt lucruri sfinte“ (X*XIX, 33).

Fireşte, dacă sunt sfinte, nu pot fi mâncate decât de popă.

Această ceremonie a hirotonirii neamurilor lui Aaron era mai degrabă un prilej de satisfacere a lăcomiei nemaivăzute a popilor şi dura şapte zile. O săptămână întreagă se frigeau berbeci şi benchetuiau popii până nu mai puteau.

Când vom trece la cartea Leviticul, cititorii Bibliei noastre vor putea să vadă la ce proporţii fantastice ajungea această lăcomie care se dezlănţuia cu cel mai mic prilej, ba chiar fără niciun prilej. Dar chiar şi această „lege a domnului44 arată îndeajuns că dumnezeu şi slujitorii lui (n-au cunoscut niciodată chinurile foamei, căci aveau oricând din belşug grăsime şi coada grasă a berbecului, prapurul şi rărunchii, pâinea şi vinul, untdelemnul, pieptul şi celelalte părţi ale vitelor fripte şi fierte. În acelaşi timp, pentru a-i impresiona pe credincioşi, ei foloseau tot felul de vrăjitorii pe care le dădeau drept ritualuri sfinte. Vedeţi, spuneau ei, noi nu tăiem vita pentru a o mânca, ci în primul rând pentru a ne unge cu sângele ei urechea dreaptă şi degetul mare al mâinii drepte şi al piciorului drept. Adevăraţi vrăjitori! Şi aceşti vrăjitori şarlatani vor să ne convingă pe noi că Biblia, cu morala ei sclavagistă şi cu acest jaf popesc, este o carte „sfântă44! Mai glăbiţi-ne, stimabililor, căutaţi proşti în altă parte!

CINE ÎNCASEAZĂ BANII: Capitolul al XX-lea pgpjj gAU DUMNEZEU?

r

l ar popilor nu le ajungea numai carnea, pâinea şi

L i celelalte bunuri aduse jertfă. Vroiau şi bani!

£ Şi au început să ceară bani pentru toate: de la vii şi de la morţi, la bucurie şi la durere, la naştere şi la moarte, în timpul vieţii şi după moarte, la cununie sau în caz de boală. Mă rog, în

toate zilele trebuia să desfaci baierile pungii şi să dai popii bani. Biblia numeşte această obligaţie *„răscumpărare pentru sufletul tău*“. Dar unde mergeau toţi aceşti bani? Biblia răspunde: *npentru trebuinţele cortului descoperirii^.* Nu e de loc limpede *ce cheltuieli mai trebuiau făcute în acest scop,* de vreme ce toate, începând cu pantalonii şi cămăşile popii şi terminând cu ceea ce se frigea, se fierbea sau se cocea potrivit Bibliei, popii le *căpătau* din belşug – şi încă *de pomană* – de la credincioşi. *Biblia însă menţionează în mod special birul pe cap de om: câte o jumătate de siclu de argint* (mai mult de 50 de bani de om, ceea ce pe timpul acela însemna o sumă foarte mare) *în folosul popilor.*

„După aceea domnul a grăit către Moise şi a zis: când v. Ei face numărătoarea (adică recensământul populaţiei.

— Em. I.) fiilor lui Izrail, a acelor care trebuie să fie număraţi, *să dea fiecare domnului răscumpărare pentru sufletul său... Fiecare din cei care vor veni la numărătoare să dea câte o jumătate de siclu... Cel bogat să nu dea maimult şi cel sărac să nu dea mai puţin (să ave*m iertare! şi pe noi ne costă destul de scump, aşa că nu putem lăsa din preţ!) decât o *jumătate de siclu... Deci să iei* argintul de răscumpărare de la fiii lui Izrail şi să-l dai pentru treburile cortului descoperirii, ca să fie fiilor lui Izrail spre pomenire înaintea domnului şi spre răscumpărarea sufletelor voastre!“67 (XXX, 11—16)/

Credincioşilor, încercaţi, dacă puteţi, să justificaţi acest şperţ de 50 de bani încasat ca răscumpărare a sufletului! Dumnezeu făgăduieşte: dacă vei plăti cei 50 de bani, nu ţi se va căşuna nicio nenorocire (XXX, 12). Oricât de sărac şi de nevoiaş ai fi, aceşti bani trebuie să-i dai dacă nu vrei să ţi se întâmple vreo nenorocire. Dacă nu plăteşti însă înseamnă că nu respecţi poruncile lui dumnezeu. Şi atunci codul de legi al acestui dumnezeu, intitulat „pravilile dumnezeieşti”, înşiră nişte pedepse de ţi se face părul măciucă. Cu aceste pedepse înfricoşătoare, născocite de tagma popească cea crudă şi coruptă, sperie şi întunecă ea conştiinţa poporului, pentru a consfinţi în numele lui dumnezeu inexistent strigătul pornit din rărunchii hrăpăreţilor preoţi: scoate banii!

E TOTUNA CUI TE ÎNCHINI: TOŢI DUMNEZEII SUNT LA FEL, r • ♦iii vvt. T°tl AU FOST NĂSCOCIŢI DE **Capitolul al XXI-lea** 0M NICIUNUL NU E DE TREBUINŢĂ, TOŢI SUNT DĂUNĂTORI OMULUI

(Ieşirea, XXXII)

, | deseori, alături de basme şi de braşoave, întâl-
nim în Biblie şi unele date despre vechile ritua-

U— J luri şi credinţe, date care de cele mai multe ori sunt denaturate şi falsificate pentru a servi intereselor religiei dominante din perioada în care au fost scrise poveştile biblice. Să fi fost oare un timp în care oamenii se jânchinau la chipuri înfăţişând tauri, viţei, berbeci sau alte animale din cele cu care se hrăneau păstorii evrei? Desigur. Şi obiceiul a existat nu numai la evrei, ci şi la alte popoare. Vitele cornute constituiau pentru crescătorii de vite însăşi temelia vieţii lor. De aceea chiar şi jertfelnicul avea, la evrei, un fel de coarne. (Ieşirea, XXIX, 12). Ba a existat un timp când chiar dumnezeu era înfăţişat cu coarne.

Dar autorii monoteişti ai Bibliei, care au scris-o mult mai târziu, s-au străduit să prezinte lucrurile în aşa fel încât să pară că închinarea la şerpi, viţei şi alte animale ar fi fost numai o păcătoasă abatere a evreilor de la calea cea dreaptă şi că adevărata credinţă a evreilor ar fi fost aceea într-un dumnezeu unic care trăieşte în ceruri şi pe care nu l-a văzut aproape nimeni din faţă, ci numai din «pate (adică spinarea şi fundul domnului).

În cartea Ieşirea, cap. XIX şi urm., se povesteşte cum n-a urcat Moise pe muntele Sinai ca să vorbească acolo cu dumnezeu. Am văzut mai înainte cam despre ce au vorbit ei acolo: despre arhitectură, despre luare în antrepriză a unor lucrări, despre bucătăria lui dumnezeu, despre alifii şi pomezi dumnezeieşti. De asemenea se indică cu ce să fie hrănit dumnezeu, ce să i se frigă, ce să îmbrace popii, cu ce să se hrănească, cum să judece, cum să-i transforme pe oameni în sclavi, pentru ce şi când să omoare şi cum să omoare şi aşa mai departe.

Întrucât această comedie a durat, probabil, foarte mult, Aaron – marele-preot –, care rămăsese la poalele muntelui şi despre care Moise se sfătuia cu dumnezeu cum să-l hirotonisească mare-preot, a trebuit să le facă rost evreilor de un dumnezeu. *Şi Aaron a făcut un dumnezeu* aşa cum îi trebuia poporului aceluia de păstori. Iată ce ne spune Biblia despre aceasta:

„Iar poporul, văzând că Moise zăboveşte să se coboare din munte, s-a adunat în preajma lui Aaron şi i-a grăit: *scoală-te şi*

ne fă dumnezei care să meargă înaintea noastră, căci lui Moise acesta, omul care ne-a scos din ţara Egiptului, nu ştim ce i s-a întâmplat. Atunci Aaron a rostit către ei: *scoateţi cerceii de aur* din urechile femeilor voastre şi ale feciorilor voştri şi ale fetelor voastre şi aduceţi-i la mine. Şi tot poporul scoase cerceii de aur din urechile lor şi-i aduse lui Aaron. *Şi Aaron a luat acest aur din mâinile lor* şi, *j > 7*

după ce a închipuit chipul cu dalta, *le-a făcut lor un viţel turnat. Atunci ei au strigat: iată, Izraile, dumnezeul tău, care te-a scos din ţara Egiptului! Şi Aaron,* văzând idolul, *a clădit un jertfelnic în faţa lui, şi a strigat Aaron şi a zis: mâine va fi sărbătoare în cinstea domnului.* Şi s-au sculat a doua zi dimineaţă şi au adus arderi-de-tot şi au jertfit jertfe de pace şi apoi poporul s-a pus jos ca să mănânce şi să bea, apoi s-a sculat ca să se zbenguiască“ (XXXII, 1—6).

Vedeţi, aşadar, ce simplu se face un dumnezeu! *La fel şi-a făcut omul toţi dumnezeii.* Iar popa, cât o fi el de popă, e gata să sfinţească această născocire. E totuna cărui dumnezeu slujeşte, în faţa cărui dumnezeu zideşte jertfelnicul: în faţa viţelului68, a şarpelui, a lui Savaot sau a lui

Hristos! Marele-preot Aaron spunea: „Mâine va fi sărbătoare în cinstea domnului”. A cărui dumnezeu? Puţin îi

»

păsa de asta. Numai fripturică să fie!

Dar, întrucât fiecare trib (şi evreii erau împărţiţi în mai multe triburi) îşi avea dumnezeii săi proprii, Iehova, zeul unuia dintre aceste triburi, s-a aprins de mânie: cum de îndrăznesc să frigă berbeci în faţa altui dumnezeu, şi-a spus el.

„Atunci domnul a grăit lui Moise: *coboară-te degrabă,* căci poporul tău, pe care l-ai scos din ţara Egiptului, a apucat pe drum greşit. Degrabă s-au abătut din calea pe care le-am fost poruncit-o eu; şi şi-au făcut un viţel turnat şi i s-au închinat şi i-au adus jertfe şi au zis: acesta, este, Izraile, dumnezeul tău, care te-a scos din pământul Egiptului. Şi domnul a mai zis către Moise: mă uit la poporul acesta şi văd că este un popor tare de cerbice! Şi tu *acum, lasă-mă ca mânia mea să izbucnească împotriva lor şi să-i prăpădească. Iar pe tine te voi face popor mare! 11* (XXXII, 7—10).

Aşa de tare s-a înfuriat Iehova, încât nu l-a mai putut suferi nici pe preadreptul Moise prin preajma sa şi de aceea i-a spus:

pleacă de la mine! Să ne amintim însă de câte ori s-a mai lăudat dumnezeu că va păstra şi va înmulţi pe urmaşii lui Avraam, Isaac şi Iacob! De câte ori a făgăduit să nu se mai mânie, să nu mai pedepsească şi să nu ducă la pieire poporul său „ales”! Şi apoi de câte ori n-a ameninţat iar: „Voi distruge, voi nimici!” Dar care era vina acestor oameni? Fripseseră nişte berbeci şi boi dar nu înaintea lui

i Iehova, ci înaintea altui dumnezeu, şi acela tot cu coarne. Cum putea să îndure dumnezeu o asemenea concurenţă?

O farsă de la început şi până la sfârşit! *Moise îl imploră pe acest dumnezeu care s-a bosumflat ca un copil mic şi îi aminteşte jurămintele făcute lui Avraam, Isaac şi Iacob. Şi până la urmă l-a înduplecat!* (XXXII, 11—13).

„Atunci domnul s-a căit de prăpădul pe care cugetase să-l aducă peste poporul său“ (v. 14).

TDupă asemenea isprăvi, mai dovediţi dv., credincioşilor, că dumnezeu este neclintit în hotărârile lui! E năzuros şi-i sare repede ţandăra, ca unui copil. Când e gata să facă prăpăd, uitând jurămintele făcute, când se căieşte şi o lasă mai moale. Dar pentru cât timp?

Moise coboară de pe muntele Sinai ţinând în mâini două lespezi de piatră (poate de ardezie), două table pe care el susţine că dumnezeu însuşi ar fi scris legile (ştia carte, se vede). Dar, când „a văzut viţelul şi danţurile, atunci a izbucnit mânia lui Moise şi a zvârlit din mână tablele şi le-a făcut ţăndări la poalele muntelui41 (XXXII, 19).

Cum vine asta? Moise aduce de pe munte plăcile de ardezie, rodul îndelungatelor sale convorbiri cu dumnezeu, plăci pe care dumnezeu însuşi ar fi scris legile sale, şi deodată poc! dă cu ele de pământ! Adică: lege divină aţi vrut? na-vă, lege divină, pui de căţea! O fac praf, netrebnicilor, că n-o meritaţi. Dar voi, credincioşilor, puteţi crede şi azi în asemenea prostii?

Citind mai departe, veţi vedea cum a scos Moise din capul oamenilor credinţa în viţel şi cum le-a distrus dumnezeul lor cu chip de viţel.

*„Apoi a luat viţelul pe care-l făcuseră şi l-a ars în foc şi l-a sfărâmat până l-a făcut pulbere; după aceea l-a risipit în apă şi cu apa aceea a adăpat pe fiii lui Izrail” 1’ (*v. 20).

Care om cu mintea întreagă ar putea crede aşa ceva? *Când este pus în foc, aurul nu se transformă în pulbere (adică în*

scrum) şi nu arde, ci se topeşte. Iar viţelul era de aur. Atunci cum s-a putut transforma în scrum? Şi cum poate fi împrăştiat aitrul topit în apă? Cum poate fi băut?

Minciuni şi prostii!

Aici este de fapt vorba de concurenţa dintre doi dumnezei, lucru care se vede limpede chiar din cuprinsul aceluiaşi capitol. Mustrându-şi fratele, pe Adron, că făcuse viţelul de aur, Moise se hotărăşte să măcelărească pe toţi cei de altă credinţă. Popa Aaron începe să dea vina pe alţii: nu sunt vinovat, spune el, am ascultat doar de oamenii aceştia (XXXII, 21—24). *Moise formează atunci o bandă din fiii lui Levi* (aceştia alcătuiau tagma popească), *o înarmează şi măcelăresc 3.000 de oameni întru slava domnului dumnezeului Iehova.*

„S-a dus Moise în poarta taberei şi a rostit: Cine este cu Domnul să vină lângă mine! şi s-au adunat la el toţi fiii lui Levi. Şi Moise le-a grăit: *Aşa porunceşte domnul dumnezeul lui Izrail* (prin urmare) *porunca* vine de la însuşi domnul dumnezeul Iehova.

— *Em.* /.): fiecare din voi să-şi pună sabia la şold şi să străbateţi şi să vă învârtiţi prin tabără, de la o poartă până la cealaltă, *şi să ucidă fiecare pe fratele său şi fiecare pe aproapele său, fiecare pe ruda sa! Iar fiii lui Levi făcură după cuvântul lui Moise şi căzură din popor, în ziua aceea, ca la 3.000 de oameni.* După aceea a zis Moise: *intraţi* astăzi *în slujba domnului, ca preoţi ai lui, ca astăzi să vă dea binecuvântare, căci fiecare a fost împotriva fiului său şi a fratelui său!“* (XXXII, 26—29).

Mai limpede nici că se poate: bate, ucide-ţi fratele, fiul, prietenul, aproapele, schingiuieşte fără milă fără să-ţi pară rău de sânge sau de oameni, şi dumnezeu te va binecuvânta pentru aceste omortiri în masă!

Iată, credincioşilor, cum arată credinţa în dumnezeu! E crudă, sângeroasă, plină de fărădelegi, învrăjbeşte pe oameni şi-i dă pe mâna popilor.

Or, dacă-i aşa, nu este tot una cărui dumnezeu te închini? Toţi dumnezeii sunt la fel. Toţi sunt născociţi şi zămisliţi de om. Toţi sunt netrebuincioşi, ba chiar dăunători oamenilor muncii.

— . A DOUA ÎNTÂLNIRE

apitolul **al XXII-lea** DE p£ MUNTELE SINAI

J (ţi vine de-a dreptul să râzi când citeşti cum s-a j 1 supărat

Moise şi a spart plăcile de ardezie (ta- v™ -J biele de piatră) pe care scrisese codul de legi dictat de dumnezeu. Dar şi mai caraghios încă e să citeşti după aceea cum l-a rugat Moise pe dumnezeu şi cum a ajuns la înţelegere cu el să călătorească mai departe cu evreii prin pustie. Pasămite dumnezeu se supărase rău de tot când a văzut că apare un concurent încoronat sub chipul viţelului de aur şi de aceea refuzase să călătorească mai departe cu evreii. Ba chiar spusese:

„... Dar *eu nu voi mai merge în mijlocul vostru, ca să nu vă nimicesc pe cale, pentru că voi sunteţi un popor tare la cerbice! u (le*şirea, XXXIII, 3).

Era atât de supărat, încât nici nu mai putea să răspundă de faptele sale: ia-n auzi-l, dacă voi merge cu voi, mă voi mânia şi vă voi nimici!

Bineînţeles că evreii au prins a se jeli şi, potrivit Bibliei, nimeni nu şi-a mai pus podoabe pe el. Dar iată acum ceva curios: în acelaşi pasaj din Biblie cuvintele lui dumnezeu sunt redate în mod diferit. Iată cum sună versetul 3: „Dar eu nu voi mai merge în mijlocul vostru, ca să nu vă nimicesc pe cale, pentru că voi sunteţi un popor tare la cerbice!“ Pe când versetul 5, ceva mai departe, spune cu totul altceva:

„Căci domnul zise lui Moise: Spump fiilor lui Izrail: voi sunteţi un popor tare la cerbice; *o singură clipă* dacă aş mai veni în mijlocul vostru v-aş prăpădi (mai încape vorbă?

— *Em.I.).* Şi acum aruncaţi de pe voi podoabele voastre şi voi vedea ce am de făcut cu voi!“

Adică: unde dai şi unde crapă. Toate acestea se potrivesc ca nuca în perete. Gândiţi-vă numai: la început dumnezeu repetă cu încăpăţânare: „nu merg cu voi, căci voi sunteţi aşa şi pe dincolo!“ Pe urmă începe să cedeze: „Dacă merg cu voi, să ştiţi că vă nimicesc într-o clipă“. Apoi, pe neaşteptate, spune: „Şi acum aruncaţi de pe voi podoabele voastre14. E limpede că nici el – dumnezeul atotputernic şi atoatevăzător – nu ştia ce va ieşi până la urmă din toată povestea asta. Aruncaţi podoabele, spune el, iar apoi voi vedea eu ce-i de făcut cu voi.

În continuare, Biblia povesteşte cum a făcut Moise wtâlpul de nor de la uşa cortului său şi cum toţi se închinau acestui stâlp. Şi iarăşi începe o poveste în care este vorba de o discuţie dintre dumnezeu şi Moise. Acum însă ni se spune pe neaşteptate că „*domnul vorbea cu Moise faţă către faţă, precum vorbeşte un*

*om cu prietenul său” ’. A*firmaţia e cu totul neaşteptată, fiindcă în multe pasaje din Biblie ni se spusese că nimeni n-a văzut vreodată pe dumnezeu în faţă şi *că evreii au putut vedea doar spatele dumnezeului lor.*

Moise e stăruitor, nu-l slăbeşte o clipă pe dumnezeu şi tot dă să-l înduplece:

„... Dacă *ochiul tău nu ne călăuzeşte, nu ne mai porni de aici“ (XX*XIII, 15).

Dumnezeul vechilor evrei e slab de înger şi, până la urmă, cedează. Fie, spune el, dracu să vă ia; uite, am să merg cu voi numai aşa, ca să-ţi arăt că mi-eşti drag. „Atunci domnul i-a răspuns lui Moise: şi lucrul acesta pe care mi-l ceri ţi-l voi face, căci tu ai aflat har în ochii mei şi te cunosc prea bine“ (XXXIII, 17). (Pasămite dumnezeu era şi cam fricos, nu pornea la drum cu necunoscuţi: cum să mergi cu nişte necunoscuţi? îţi mai trag şi o bătaie; or, acesta mi-e ca un frate). Se vede că pe ceilalţi nu-i prea cunoştea acest atoateştiutor! Şi apoi câteva rânduri mai jos, uitând că Moise a vorbit cu prietenul său Iehova „*faţă către faţă*“, autorii Bibliei adaugă:

„Apoi a zis domnul: *tu nu poţi să vezi faţa mea, căci nu se poate om care să mă vază şi să rămână viu.* Şi a mai zis domnul: iată aici un loc în preajma mea. Tu să stai între stânci. Şi când va trece slava mea te voi pune în crăpătura unei stânci şi voi pune mâna mea în dreptul tău până ce voi trece. Iar după ce voi lua mâna mea, *atunci tu mă vei vedea din spate, dar fata mea nu poate s-o vază nimeni’1* (XXXIII, 20—23).

Mai descurcă-te acum dacă poţi: care parte a văzut-o Moise: faţa sau dosul?

După atâtea târguieli şi convorbiri plăcute, Moise pregăteşte din nou o placă de ardezie şi se îndreaptă iar spre munte ca să scrie pravilele domnului.

Biblia povesteşte însă că şi de astă dată discuţia are loc între patru ochi, fără martori. Era nevoie de aşa ceva pentru ca popii să-i poată convinge mai uşor pe credincioşi că toate cuvintele lor sunt sfinte, învăluite în taină şi minunate, că despre ele ştiu numai câţiva aleşi, pe când muritorii de rând sunt datori doar să asculte şi să îndeplinească ceea ce le poruncesc slujitorii bisericii.

Acum, pe munte, discuţia ia oarecum o altă întorsătură: la început, dumnezeu se ocupă mai mult de treburile

ministerului afacerilor externe. „Fereşte-te – îl previne el pe Moise – ca nu cumva să faci legământ cu locuitorii ţării aceleia în care tu vei intra, ca să nu fie o cursă în mijlocul vostru“ (XXXIV, 12). Apoi, temându-se de concurenţă mai mult decât de orice, el adaugă: „Să dărâmaţi jertfelnicele lor, să sfărâmaţi stâlpii lor şi să tăiaţi aşerele lor“ (XXXIV, 13). Poruncile care urmează sunt diferite de cele date prima oară. Cum ar fi putut să-şi amintească totul Moise?! Moise zăboveşte cam multişor acum pe munte cu dumnezeu: 40 de zile şi 40 de nopţi. Ce-a făcut el acolo atâta timp, nemâncat şi nebăut? Biblia răspunde: a scris pe lespezi cuvintele legământului, cele zece porunci. Mare scofală! Astăzi orice elev din clasa întâi ar fi putut scrie aceste cuvinte într-o singură oră; lui Moise însă, sfetnicul domnului, i-au trebuit 40 de zile şi 40 de nopţi ca să le scrie, şi încă cu ajutorul lui dumnezeu! Desigur, după toate acestea a început să facă iar scamatorii şi şmecherii! Când îşi acoperea faţa, când şi-o descoperea, prefăcându-se că stă de vorbă cu domnul dumnezeu.

Am arătat mai sus absurdităţile şi contradicţiile cuprinse în basmele care alcătuiesc cartea „Ieşirea”. Am arătat apoi prejudiciile pe care aceste basme le aduc celor ce muncesc, precum şi caracterul sclavagist al moralei biblice. Acum credincioşii şi necredincioşii trebuie să ştie că nu a avut loc nicio ieşire a evreilor din Egipt, că biblicul Moise n-a existat niciodată şi că, prin urmare, nu au avut loc nici acele aventuri miraculoase puse pe seama acestui personaj, aventuri în legătură cu care Biblia se contrazice la fiecare rând.

PARTEA A PATRA

CARTEA LEVITICUL

CE ESTE LEVITICUL, SAU A TREIA CARTE A LUI MOISE

| evit, în traducere, înseamnă preot. Biblia poves-! teste cum că Iacob, binecuvântându-şi fiii şi

S împărţindu-le viitoarea moştenire, nu i-ar fi dat şi generaţiei lui Levi lotul de pământ şi partea ce i se cuvenea, deoarece acesta, împreună cu un alt frate, măcelărise prin înşelăciune un trib prieten şi prin aceasta atrăsese asupra evreilor duşmănie şi primejdia unui război. Dar popii, urmaşii lui Levi, au făcut ce-au putut şi au pus mâna pe ceva şi mai de nădejde: dreptul de a tunde oile şi berbecii din turma oamenilor. S-a format o întreagă

tagmă preoţească. Preoţii nu semănau, nu secerau, dar adunau în hambarele lor şi mai adună până azi zeciuiala (a zecea parte) din roadele câmpului.

În biblie se spunea: „A zecea parte dă-o dumnezeului tău“. Dar dumnezeu e sus; cum să ajungi până la el? Leviţii slujeau ca mijlocitori. Ei erau furnizorii de alimente ai lui dumnezeu, magazionerii şi depozitarii de nutreţ pentru toţi dumnezeii şi îngerii inexistenţi. Tot ei slujeau şi ca bucătari, brutari ori măcelari. Dar în afară de zeciuiala pe care o căpătau în mod obligatoriu *(după pravilele dumnezeieşti!),* popii evrei (în zilele noastre şi popii altor religii fac la fel) au mai născocit şi alte biruri pentru diferite prilejuri, acoperind acest jaf cu numele domnului.

În cartea Leviticul se poate găsi un întreg pomelnic: câţi boi, berbeci sau porumbei să i se jertfească lui dumnezeu, când şi cu ce prilej; cum să fie pregătiţi, fripţi sau fierţi şi cu ce să fie serviţi (câtă făină, cât untdelemn şi alte alimente)

— Ceva asemănător cu lista de bucate a unui restaurant sau birt. Am mai dat în paginile anterioare unele exemple din această carte. Acum însă vom face cunoştinţă mai îndeaproape cu felul de pregătire a bucatelor dumnezeieşti.

Tot în cartea Leviticul vom găsi şi pravilele care indicau evreilor care animale pot fi mâncate şi care nu. Aceste pravile au fost alcătuite pe timpul când oamenii încă nu studiaseră cum trebuie lumea animală. De aceea vom găsi poveţe de felul acesteia: „*Iepurele de câmp, care, deşi rumegă, dar nu are copita cu totul despicată, necurat să fie pentru voiu* (Leviticul, XI, 6). Dar care copil nu ştie astăzi că *iepurele nu este rumegător?!* cine nu ştie că *iepurele nu are de loc copite,* nici despicate, nici nedespicate? Dar, cu toate acestea, nici astăzi unii evrei habotnici nu mănâncă iepuri de câmp, dar mănâncă iepuri de casă! (Ca şi cum nu ar fi tot iepure; sunt doar aceeaşi specie). Iată ce înseamnă să zăpăceşti şi să sperii pe oameni!

Acest pasaj din Biblie îmi aminteşte foarte mult o istorioară despre un preot care explica elevilor ce este dumnezeul- om. „Acesta – spunea el – nu este nici dumnezeu, nici om, ci *dumnezeul-om!* Este ca şi cum am lua aur şi argint şi le-am topi laolaltă. Ce obţinem? Nici aur şi nici argint! Dar ce anume?”. După o clipă, în tăcerea încordată a elevilor, preotul răspunse solemn: „Nici aur şi nici argint, ci... chihlimbar!”. Preoţii evrei

care scriau că iepurele rumegă aveau şi ei cunoştinţe asemănătoare. Unii consideră că aceste pravile ar fi nişte prescripţii medicale. Mai târziu ne vom opri mai amănunţit asupra lor, pentru a arăta că medicina nu are ce căuta aici.

Leviticul conţine, într-adevăr, o mulţime de sfaturi medicale. Nu e numai cartea de bucate a dumnezeilor, ci şi o culegere de sfaturi medicale pentru preoţi, care în acele ^impuri se îndeletniceau şi cu lecuitul.

Dacă la toate acestea vom adăuga şi câteva prescripţii în legătură cu impozitele şi birurile în bani în folosul popilor, vom vedea că avem de-a face cu un adevărat manual pentru preoţii evrei de acum aproape 2.500 de ani, care-i învăţa cum, de la cine, cât şi cu ce ocazie să ia dări în bani şi în natură.

Încă nu existau comunişti pe lume când poporul a compus proverbe ca acestea: „Popa adună şi cu ochii şi cu mâinile". Şi nici nu se pomenea de revista „Bezbojnik" când ţăranii spuneau: „Popa arată cerul cu un deget, dar pe pământ cotrobăieşte cu toate cinci". Cartea Leviticul este un exemplu grăitor în acest sens.

Cine şi-a îmbâcsit o viaţă întreagă mintea ascultând minciunile popeşti şi-o va putea acum aerisi citind capitolul închinat cărţii Leviticul din „Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi".

CUM SE PREGĂTEA MÂNCAREA **Capitolul I** pENTRU DUMNEZEU

(Leviticul, I-IX)

—

j -au supărat mulţi pe mine, ateul, pentru că am) scris aici despre bucătăria lui dumnezeu şi

— J despre felul cum se pregătesc mâncărurile dumnezeieşti; s-au supărat, fireşte, aceia care şi astăzi se mai îndeletnicesc într-un fel sau altul, în această bucătărie a lui dumnezeu, cu bucatele lui şi îşi spun slujitori ai bisericii vii69 sau în alt chip şi care n-au mers mai departe în credinţa lor pe care o propovăduiesc poporului decât triburile de păstori evrei care frigeau boi, berbeci, oi, capre, porumbei sau alte animale pe altarul dumnezeului lor Savaot, Iehova, Elohim, El sau mai ştiu eu cum se numea în diferite epoci şi în diferite locuri.

Şi astăzi coacerea prescurilor70 se face după o anumită reţetă tainică şi sfântă. Iar când preotul catolic îţi dă fărâma

aceea de cocă, când te trage pe sfoară, trebuie să ştii, credincioasule, că mănânci din trupul domnului (ca o favoare ţi se dă o bucăţică fără oase!), iar vinul care se bea este sângele domnului! Şi apa cu care aghezmuiesc popii, şi untdelemnul cu care ung, şi tămâia cu care cădelniţează, şi lumânările pe care le aprind, toate sunt luate din bucătăria lui dumnezeu.

Dar ce ziceţi de acest dumnezeu al vechilor evrei care, după spusele preoţilor, erau monoteişti şi ascultau de orice cuvânt divin, ce ziceţi de acest dumnezeu care, preocupat de grija bucătăriei sale, dădea porunci peste porunci lui Moise şi Aaron despre felul în care preoţii să frigă animalele, când şi cu ce să le frigă, care părţi, în ce cantităţi sau cu ce prilej să le frigă.

Cartea Leviticul începe cu o astfel de poruncă în materie de bucătărie:

„Şi domnul a chemat pe Moise şi a vorbit cu el din cortul descoperirii şi i-a zis: Vorbeşte fiilor lui Izrail şi le spune: dacă cineva dintre voi vrea să aducă domnului jertfă din dobitoace, să aducă jertfa din cireada sau din turma voastră. Dacă darul lui va fi ardere-de-tot din cireadă, să-l aducă la uşa cortului descoperirii; *să fie parte bărbătească şi fără cusur,* să-l aducă la uşa cortului decoperirii ca să fie bine primit înaintea domnului. Şi să-şi pună mâna pe capul jertfei pentru ardere-de-tot, *ca să fie* bine primită *şi să i se ierte păcatele.* Apoi să junghie juncul înaintea domnului, iar preoţii, fiii lui Aaron, să aducă sângele lui şi să stropească cu el de jur împrejur jertfelnicul cel de la uşa cortului descoperirii. Să jupoaie jertfa arderii-de-tot şi s-o taie în bucăţi. Şi fiii lui Aaron, preoţii, să aprindă focul pe jertfelnic şi să pună lemne pe foc. Pe urmă, preoţii, fiii lui Aaron, să aşeze bucăţile, capul şi grăsimea, pe lemnele aprinse care ard pe jertfelnic. Iar măruntaiele şipicioarele jertfei să le spele cu apă şi preotul să ardă totul pe jertfelnic, *ca ardere-de-tot, jertfă cu miros de bună mireasmă adusă domnului*“ (I, 1—9).

Aici se spune precis: jertfa trebuie să fie neapărat de sex bărbătesc şi fără cusur. Lucrul este lesne de înţeles: întrucât oamenii aceştia erau păstori, aduceau jertfă numai animale de sex bărbătesc. Femelele erau lăsate pentru prăsilă, pentru înmulţire. Şi astăzi sunt tăiate mai mult vitele de sex bărbătesc. Şi pentru domnul dumnezeu erau ucişi îndeosebi boi *a* şi berbeci.

Observaţi însă ce poruncă amănunţită! Treaba nu poate fi

făcută de oricine. Trebuie un specialist nu numai în materie de măcelărie, dar şi în ale bucătăriei, care să ştie până în cele mai mici amănunte ce parte trebuie friptă şi când anume. Altfel se duce pe copcă toată vrăjitoria. Aici era tot meşteşugul. Dacă, de pildă, vei frige rărunchii berbecului şi vei spune totodată anumite cuvinte, atunci ţi se va ierta păcatul săvârşit, dar dacă nu faci totul după tipic, atunci dumnezeu se va mânia şi mai rău. Asemenea lucruri le conveneau, fireşte, preoţilor evrei, deoarece le oferea din plin posibilitatea de a înşela poporul.

După ce porunceşte ce trebuie făcut cu cornutele mari, dumnezeu îi inilică lui Moise cum să se procedeze şi cu cele mici:

„Iar dacă darul pentru arderea-de-tot va fi din turmă, din oi sau din capre, atunci să aducă parte bărbătească, fără meteahnă. Şi să junghie jertfa înaintea domnului, în partea dinspre miazănoapte a jertfelnicului, şi fiii lui Aaron, preoţii, să stropească jertfelnicul cu sângele ei de jur împrejur. Apoi s-o taie în bucăţi şi preotul să le aşeze împreună cu capul şi cu grăsimea pe lemnele aprinse de pe jertfelnic. Iar măruntaiele şi picioarele să le spele cu apă şi preotul să aducă toate acestea şi să le ardă pe jertfelnic ca arde- re-de-tot, jertfă cu miros de bună mireasmă adusă domnului44 (I, 10—13).

Din nou trebuie să fii specialist ca să ştii în ce parte a jertfelnicului să stai când înjungliii berbecul ori ţapul sau ce să pui pe foc. Dacă cineva stă în cumpănă gândindu-se că această jertfă nu-i place lui dumnezeu, Biblia îl linişteşte de îndată. Această jertfă, spune ea, este „ardere-de-tot, jertfă cu miros de bună mireasmă adusă domnului44, aşa că nu mai staţi la îndoială!

Dar dumnezeu este prevăzător. Dacă nu se aduc nici boi, nici berbeci, atunci are să stea cumva popa flămând? El dă indicaţii şi pentru cazul când nu există decât păsări şi dă porunci amănunţite lui Moise, învăţându-l cum să sucească gâtul porumbelului, de ce parte a jertfelnicului să arunce guşa şi penele şi din nou îl linişteşte: *naceasta este ardere-de-tot, jertjă cu miros de bună mireasmă adusă domnului" 1.*

„Când cineva, chemat fiind martor, a auzit cuvintele jurământului71 şi a căzut în păcat fiindcă n-a mărturisit ce a văzut sau ce a ştiut, el îşi va purta vinovăţia sa. Sau dacă cineva se va atinge de vreun lucru spurcat, fie stârvul unei fiare

necurate, fie stârvul unui dobitoc necurat, fie stârvul unei târâtoare necurate, şi el nu şi-a dat seama, totuşi el va fi necurat şi vinovat. Sau dacă se va atinge cineva de spurcăciune omenească şi de orice fel de spurcăciune care spurcă şi el nu şi-a dat seama, dar pe urmă a prins de veste, el va fi vinovat; sau dacă cineva, în aprinderea mâniei, se va jura cu gura sa să facă rău sau să facă bine şi orice ar putea să spună un om la mânie, cu jurământ, fără să-şi dea seama, iar mai pe urmă îşi vine în fire, în toate aceste împrejurări el va fi vinovat. Deci dacă el a căzut în păcat prin vreunul din aceste chipuri, atunci să mărturisească păcatul săvârşit şi să aducă domnului, ca ispaşă pentru păcatul săvârşit, o mioară din turmă sau o capră ca jertfă pentru păcat şi preotul să facă ispăşirea păcatului şi păcatul îi va fi iertat41

(V, 1-6).

Dar dacă nu are nici mioară, nici capră, ce să facă? A auzit glasul jurământului şi n-a mărturisit. Dar dacă se duce la spovedanie?! N-are a face, spune popa, trebuie să duci friptura. Dacă nu eşti în stare să aduci o mioară, atunci ca ispaşă pentru păcatul săvârşit adu măcar două turturele sau doi porumbei: unul ca jertfă pentru păcat, iar altul ca ardere-de-tot. Şi din nou i se dau popii indicaţii ce să facă cu aceşti doi porumbei:

„Să le aducă preotului şi preotul să jertfească mai întâi pe cea pentru păcat. El să-i frângă gâtul de lângă ceafă, dar fără să i-l smulgă. Şi să stropească cu sângele jertfei pentru păcat peretele jertfelnicului, iar ce a mai rămas din sânge să fie stors la temelia jertfelnicului; aceasta este jertfa pentru păcat. Cealaltă pasăre s-o aducă ardere-de-tot, după rânduială. Astfel preotul să facă ispăşirea pentru păcatul săvârşit şi el va fi iertat44 (v. 8—10).

Şi dacă omul nue în stare să aducă nici măcar două turturele, atunci să aducă cel puţin făină de grâu.

„Dacă însă nu-i dă mâna să aducă două turturele sau doi pui de porumbel, atunci să aducă, pentru păcatul pe care l-a săvârşit, a zecea parte dintr-o efă72 de lamură de făină ca jertfă pentru păcat, dar să nu toarne peste ea untdelemn, nici să-i adauge tămâie; fiindcă aceasta e jertfă pentru păcat. Şi s-o aducă la preot şi preotul să ia un pumn plin din ea spre pomenire şi s-o ardă pe jertfelnic, lângă celelalte jertfe arse domnului. Aceasta este jertfa pentru păcat. Astfel preotul să-l

curăţească de păcatul pe care l-a săvârşit în vreunul din aceste chipuri şi păcatul i se va ierta. Iar ce a mai rămas din făină să fie partea preotului ca la prinoase44 (v. 11—13).

Şi iar se spune: aceasta-i „jertfă cu miros de bună mireasmă plăcută domnului44! Dar nici popa nu se uită pe sine vreodată:

„Şi preotul să ia din prinosul de pâine partea spre pomenire şi s-o ardă pe jertfelnic: prinos ars în foc întru miros de bună mireasmă domnului. Iar ce a rămas din prinosul de pâine să fie partea lui Aaron şi a fiilor săi, ca lucru prea sfânt între jertfele arse aduse domnului14 (II, 9—10).

Şi dintr-o dată dumnezeu îşi aminteşte de sare. Trebuie şi sare, căci altfel n-ar ieşi mâncarea gustoasă! De aceea el dă dispoziţii speciale lui Moise în acest sens:

„Toate prinoasele tale de pâine sară-le cu sare, să nu laşi să lipsească sarea legământului tău cu dumnezeu de pe prinoasele tale; la toate prinoasele tale să aduci şi sare11 (II, 13).

Lucru foarte important: să nu uiţi să sărezi! Trebuie avut în vedere însă că în acea vreme sarea era foarte scumpă, într-un timp, bulgării de sare slujeau chiar ca monedă de schimb. În pustiu, în ţinuturile de păşune ale nomazilor, sarea era foarte căutată. De aceea popii, prevăzători, au strecurat în pravilă şi un articol în legătură cu birul de sare ce li s-ar datora.

Şapte capitole întregi – III, IV, V, VI, VII, VIII şi IX – din cartea Leviticul sunt alcătuite numai din instrucţiuni amănunţite asupra felului cum să înjunghii, ce să tai, ce să frigi, cui şi ce parte să dai (popii sau domnului). Mai scrie acolo dacă şi altcineva poate să mănânce această carne şi cine anume s-o mănânce, arătându-se amănunţit ce pot mânca şi femeile. Aşa, de pildă, din acea parte pe care şi-o iau preoţii pot mânca şi rudele lui de sex masculin. Înseamnă că preotesele şi fiicele popilor nu puteau mânca. Ce dovedeşte acest lucru? Nimic altceva decât că concepţia despre femeie era o concepţie animalică, că femeia era privită ca o fiinţă necurată şi fără drepturi şi ţinută într-o stare de înjosire şi de robie.

Să nu fie nimănui cu supărare dacă voi cita unele fragmente din aceste şapte capitole. Vrei, nu vrei, bea Grigore agheasmă! Cine vrea să ştie ce e Biblia trebuie să afle ce e scris în ea!

Iată jertfa de pace. Din nou animalul trebuie să fie fără cusur. Biblia arată amănunţit unde trebuie înjunghiat animalul, ce trebuie făcut cu sângele lui şi ce parte tebuie dată lui

dumnezeu.

„Şi din această jertfă de pace, jertfă arsă în foc domnului, să aducă grăsimea care acoperă măruntaiele şi toată grăsimea dinăuntru; şi cei doi rărunchi cu grăsimea de pe ei, grăsimea de pe coapse, pătura de grăsime de pe mai, pe care să o desprindă o dată cu rărunchii11 (III, 3—4).

Asta în cazul vitelor mari; dacă este vorba de animale mici, sunt alte instrucţiuni:

„Şi din această jertfă de pace să aducă ardere domnului grăsimea ei şi toată coada, retezând-o chiar din osul spinării, grăsimea de pe măruntaie şi toată grăsimea dinăuntru, apoi amândoi rărunchii, grăsimea de pe ei şi cea de pe coapse, pătura de grăsime de pe mai, pe care să o desprindă o dată cu rărunchii. Şi preotul să ardă acestea pe jertfelnic, ca jertfă de bucate arse în foc adusă domnului44 (III, 9—11).

Iar dacă jertfa este un ţap sau o capră, se dau iarăşi alte instrucţiuni:

„Iar din ea să aducă prinos ars în foc domnului grăsimea care acoperă măruntaiele, precum şi toată grăsimea dinăuntru. Şi cei doi rărunchi cu grăsimea lor şi grăsimea de pe coapse şi cea care acoperă maiul, pe care o va scoate o dată cu rărunchii. Şi preotul să le arză pe acestea pe jertfelnic, jertfă de bucate arse în foc cu miros de bună mireasmă. Toată grăsimea este a domnului44 (III, 14—16).

Iată până unde mergea specializarea! Pentru fiecare lucru câte o jertfă. Se întâmplă, firește, „să greşeşti44 cu voie, dar Biblia cere jertfă şi pentru păcatul săvârşit fără voie. Trebuie menţionat, de altfel, că şi astăzi se întâmplă aşa: pentru a-ţi ispăşi un „păcat44 (popii declară ca fiind păcat tot ceea ce nu este în folosul lor sau al claselor dominante, iar Biblia arată în mod amănunţit ce şi cum trebuie să frigă sau să mănânce popa pentru fiecare păcat săvârşit de credincioşii săi) trebuie să aduci neapărat o jertfă. Chiar când cineva păcătuieşte din greşeală, trebuie friptură, trebuie jertfe. Cap. IV al cărţii Leviticul este plin de descrierea acestor jertfe. Ţi-e de-a dreptul greaţă să-l citeşti. Iată câteva exemple:

„Şi să aducă viţelul la uşa cortului descoperirii înaintea domnului şi să pună mâna pe capul viţelului şi să j unghie viţelul înaintea domnului. Apoi preotul cel miruit să ia din sângele viţelului şi să-l ducă în cortul descoperirii. Şi preotul să-şi moaie

degetul în sânge, să stropească cu sânge de şapte ori înaintea domnului, înaintea perdelei sfântului locaş. După aceea preotul să ungă cu sânge înaintea domnului: coarnele jertfelnicului tămâierii bine mirositoare, care se află în cortul descoperirii, iar tot sângele care a mai rămas să-l toarne la temelia jertfelnicului arderilor-de-tot, aflător la uşa cortului descoperirii. Iar toată grăsimea viţelului adus ca jertfă pentru păcat să o scoată din el: grăsimea care acoperă măruntaiele şi toată grăsimea dinăuntru. Aşijderea cei doi rărunchi cu grăsimea de pe ei, grăsimea de pe coapse şi cea care atârnă pe mai, împreună cu rărunchii să le scoată. La fel cum le-a scos din viţelul jertfei de pace, şi preotul să le ardă pe jertfelnicul arderilor-de-tot. Ci pielea viţelului şi toată carnea lui împreună cu capul şi cu picioarele, cu măruntaiele lui şi cu necurăţenia lui, aşadar, tot viţelul rămas să-l scoată afară din tabără, la un loc curat, acolo unde se aruncă cenuşa, şi să-l ardă pe foc de lemne. Să-l ardă acolo unde se aruncă cenuşa“ (IV, 4—12).

„Dacă însă darul ce aduce domnului ca ardere-de-tot este din păsări, atunci să aducă darul lui din turturele sau din pui de porumbel. Şi preotul să aducă jertfa la jertfelnic, să-i frângă gâtul şi s-o ardă pe jertfelnic, iar sângele să-l stoarcă pe peretele jertfelnicului. Şi guşa şi penele să le scoată şi să le arunce lângă jertfelnic, în partea dinspre răsărit, unde e mormanul de cenuşă. După aceea să-i dezbârneze aripile, dar fără să i le desprindă cu totul, şi preotul s-o ardă pe jertfelnic, pe lemnele ce sunt pe foc, ca ardere-de-tot, jertfă cu miros de bună mireasmă adusă domnului“(1,14—17).

Nu poţi trăi însă numai cu carne, îţi mai trebuie şi pâine, şi untdelemn, şi multe altele. Prevăzător, preotul evreu a scris o pravilă şi în acest sens. El spune, desigur, că n-a scris nimic de la el. Cică „domnul a chemat pe Moise şi a vorbit cu el44. Tot atât de bine ar fi putut să scrie fiilor lui Izrail: să-mi aduceţi câte un chil de nisetru afumat, câte o jumate de chil de icre negre, şvaiţer etc. Şi să le treacă în pravilă. Ar fi fost o lege curat „dumnezeiască44! Iată, de pildă, pravila în legătură cu prinosul de pâine:

„Şi dacă cineva va aduce domnului în dar prinos de pâine, să fie darul lui din frunte de făină şi să toarne peste ea untdelemn şi să adauge tămâie. Şi s-o aducă la fiii lui Aaron, la preoţi, şi preotul să ia un pumn de făină amestecată cu untdelemn şi

toată tămâia s-o ardă pe jertfelnic, spre pomenire ca jertfă cu miros de bună mireasmă adusă domnului. Iar ceea ce ră- mâne din prinos să fie partea lui Aaron şi a fiilor săi ca lucru preasfânt între jertfele arse aduse domnului44 (II, 1—3).

E cum nu se poate mai limpede: chiar dacă un om este cel mai nevoiaş dintre nevoiaşi şi nu poate aduce ca jertfă nici măcar un porumbel, el trebuie să aducă, totuşi, făină. Şi popa e prevăzător: nu dă chiar totul domnului, ci îşi mai lasă şi lui niţel. De altfel chiar dumnezeiasca pravilă spune: *„Iar ceea ce rămâne din prinos să fie partea preotului ca lucru prea sfânt între jertfele arse aduse domnului" 1'.*

În cap. VI se vorbeşte despre acelaşi lucru. Aici însă se vorbeşte, în primul rând, despre prinosul de pâine şi se spune iarăşi totul foarte amănunţit: cum trebuie să coci, din ce să coci, cine poate şi cine nu poate mânca.

„Iată acum pravila prinosului de pâine: fiii lui Aaron (preoţii) să-l aducă de faţă cu domnul înaintea jertfelnicului. Să ia preotul un pumn plin de lamura făinii acestui prinos de pâine şi din untdelemnul ei şi toată tămâia de pe prinos, şi să ardă totul pe jertfelnic, mireasmă cu bun miros, spre pomenire, înaintea domnului. *Iar rămăşiţa din prinos s-o mănânce Aaron şi fiii săi, şi anume nedospită*; *şi s-o mănânce în loc sfânt, în curtea cortului descoperirii.* Dar să n-o coacă dospit. *Le dau lor aceasta ca parte din jertfele mele... Orice bărbat dintre fiii lui Aaron poate să mănânce din ea. Aceastasă fie lege veşnică în neam de neamul vostru pentru jertfele în cinstea domnului. Orice se va atinge de ele se va sfinţi" 1 (VI,* 7—11).

„Grăieşte către Aaron şi către fiii săi şi spune-le: Iată şi pravila jertfei pentru păcat: în locul unde se junghie jertfa pentru arderea-de-tot să se junghie înaintea Domnului şi jertfa pentru păcat; *este lucru preasfânt. Preotul care va aduce jertfa pentru păcat, acela s-o mănânce în loc sfânt, s-o mănânce în curtea cortului descoperirii. Orice se va atinge de carnea jertfei se va sfinţi,* şi dacă va ţâşni din sângele ei pe un veşmânt, veşmântul care a fost stropit să fie spălat în locul sfânt.

*Oala de lut în care s-a fiert carnea să fie spartă, iar dacă a fost fiartă într-un vas de aramă, vasul să fie frecat, apoi să fie spălat cu apă. Orice bărbat din neamul preoţesc poate să mănânce din ea; este lucru preasfânt" (VI, 18—22).

Cap. VII, care se ocupă cu jertfele pentru ispăşirea unei vine,

se străduieşte să ne încredinţeze iarăşi: aceasta este lucru preasfânt! Şi din nou urmează amănunte despre felul în care trebuie friptă jertfa şi cine o poate mânca:

„Iată şi pravila jertfei pentru vină: este lucru preasfânt. În locul unde se va junghia jertfa arderii-de-tot, acolo să se junghie şi jertfa pentru vină; iar cu sângele ei preotul să stropească altarul jur împrejur. Iar cel cu jertfa să aducă toată grăsimea ei, adică coada şi toată grăsimea care înveleşte măruntaiele. Apoi cei doi rărunchi cu grăsimea de pe ei, grăsimea de pe coapse şi grăsimea de pe ficat, pe care să le scoată împreună cu rărunchii. Şi preotul să le ardă pe jertfelnic ca jertfă arsă domnului. Aceasta este jertfă pentru vină. Tot bărbatul, dacă este preot, poate să mănânce din ea... căci este lucru preasfânt. La jertfa pentru păcat, ca şi la jertfa pentru vină, este aceeaşi pravilă: ele să fie ale preotului care săvârşeşte ispăşirea cu ele“ (VII, 1—7).

Într-un fel oarecare trebuie să dai şi poporului o satisfacţie. De aceea uneori i se dădea voie să mănânce câte o bucăţică din această jertfă, spunându-i-se că, dacă se va atinge de ea, se va sfinţi şi i se vor ierta „păcatele11, ogoarele sale vor fi roditoare, vitele se vor înmulţi şi nu se vor îmbolnăvi. Poporul ignorant şi neştiutor, care se afla în întregime sub influenţa acestor paraziţi lacomi, preoţii, venea la ei, le aducea vite, grâu, untdelemn şi miresme, iar ei îl încredinţau că toate acestea ajung la dumnezeu.

Poporul ar fi vrut, firește, să-l vadă şi el pe acest dumnezeu, dar popii îi spuneau că dumnezeu nu poate fi văzut, într-adevăr, ce ar fi putut popii arăta de vreme ce dumnezeu nu există! Atunci popii au folosit o înşelăciune la care se recurgea foarte des: „minunea41! Iată, spuneau ei, vă vom arăta slava lui în chip de foc care va apărea dintr-o dată. Şi în cap. IX al cărţii Leviticului este descrisă o asemenea înşelătorie. La început se dă poruncă cum să se orânduiască treaba şi se spune din nou ce şi cât anume să se frigă cu această ocazie:

„Iar a opta zi Moise a chemat pe Aaron şi pe fiii lui şi pe bătrânii lui Izrail. Şi a zis lui Aaron: ia un viţel ca jertfă pentru păcat şi un berbec ca ardere-de-tot, amândoi fără de racilă, şi adu-i înaintea domnului. Iar bătrânilor lui Izrail să le spui acestea: luaţi un ţap ca jertfă pentru păcat, apoi un viţel şi un miel de câte un an, amândoi fără cusur, ca ardere-de-tot. Apoi

un taur şi un berbec pentru jertfa de pace, ca să fie înjunghiaţi înaintea domnului, şi prinos de pâine frământat cu untdelemn, căci astăzi domnul arăta-se-va vouă. Atunci au adus înaintea cortului descoperirii ceea ce poruncise Moise şi s-a apropiat toată obştea şi a stat în faţa domnului11 (IX, ’ 1—5).

Apoi se descrie cum a înjunghiat Aaron vitele, cum şi-a muiat degetul în sânge şi a uns cu sânge coarnele jertfelnicului, cum a fript grăsimea şi rărunchii şi cum a prăjit carnea pentru păcate. Toate le-a făcut după pravilă. Apoi i s-a adus pâine, pe care de asemenea a ars-o în foc. Apoi a înjunghiat iar un taur şi un berbec şi din nou a stropit jertfelnicul din toate părţile. Pe urmă a fript pe jar osânza, rărunchii şi grăsimea de pe ficat. În sfârşit a luat şoldul drept şi pieptul fripte şi le-a scuturat în faţa lui dumnezeu şi s-a întors spre norod binecuvântându-l cu aceste mâini însângerate, mânjite de untură şi de carne friptă. În continuare Biblia povesteşte: „Şi Moise şi Aaron au intrat în cortul descoperirii, iar când au ieşit au binecuvântat poporul. Atunci slava domnului s-a arătat întregului popor. Şi flacără de foc a ţâşnit din faţa domnului şi a mistuit jertfa arderii-de-tot şi grăsimile de pe jertfelnic. Iar poporul care privea a strigat cu bucurie mare şi a căzut cu faţa la pământ“ (IX, 23—24).

Vedeţi, aşadar, cât de încrezător era poporul şi cât de uşor putea fi el înşelat.

Popii vor spune, poate, că nu trebuie să vorbim de lucrurile acestea care s-au petrecut de mult, în trecutul îndepărtat, pe timpul când evreii erau încă atât de ignoranţi. Le vom pune însă popilor întrebarea: dar voi de ce propovăduiţi credincioşilor că Biblia este o carte sfântă şi de ce nu le spuneţi că preoţii evrei din vechime, colegii voştri, înşelau poporul?

DUMNEZEU NU ÎNGĂDUIE

Ar • i | i 1 t i CONCURENTA, SAU ISTORIA **’Capitolul al II-lca** *CELQR* **J) Qţ pqpj** EVREI

ARŞI DE VII ÎN ALTAR

(Leviticul, X)

şi fiii lui Aaron, Nabad şi Abiu, şi-au luat fiecare căţuia sa, au pus foc şi tămâie într-însele şi au

— =» – adus înaintea domnului foc străin, lucru pe care domnul nu-l poruncise lor. Atunci a ieşit foc dinaintea domnului şi i-a mistuit şi au murit acolo în fata domnului (Leviticul, ’ X, 1—2) “.

După cum se arată în cartea Leviticul, dumnezeu îi ucide pe aceşti tineri preoţi pentru că nu au luat foc din bucătăria domnului, ci de la un foc străin. De altfel, totdeauna popii tuturor religiilor au procedat, desigur, mai simplu în treburile de acest gen: popilor nu le plac concurenţii. Dacă în acele timpuri ar fi existat o bună poliţie judiciară, Moise şi Aaron, reprezentanţii domnului, ar fi nimerit fără multă discuţie de-a dreptul pe banca acuzaţilor. Dar în Biblie afacerea a fost muşamalizată, căci Moise şi Aaron prosteau pe oameni spunând că totul vine „de la dumnezeu11. Ei încredinţaseră poporul că focul pe care se frigeau berbecii, taurii şi porumbeii lui dumnezeu era sfânt. Ei încercau să convingă pe oameni că, dacă vor lua jar de la un alt foc, păcatul va fi pedepsit de dumnezeu cu moartea. Astfel clerul îşi păzea privilegiile cu preţul sângelui. Să avem iertare, ar fi spus ei, dacă orice tăciune dintr-o plită oarecare ar fi la fel ca tăciunele din bucătăria domnului, atunci s-ar duce dracului respectul faţă de bucătăria lui dumnezeu şi toate afacerile popeşti. Aşa ceva nu se poate. Trebuie arătat cum pedepseşte dumnezeu pe cel care vrea să-i facă concurenţă, pe cel care încearcă să-i ia pâinea de la gură. Dacă orice chiflă de brutărie ar putea fi comparată cu prescura, atunci fiecare ar putea cumpăra prescura de la brutărie sau de la cofetărie şi s-ar duce pe copcă şi respectul, şi frica faţă de „tainele44 meşteşugului popesc. Prin urmare trebuie arătat că există o mare deosebire între cele două chifle, că prescurăreasa nu coace în cuptor numai nişte chifle oarecare, ci chiar trupul domnului. Aici se săvârşeşte o mare taină care face dintr-o simplă cocă trupul lui dumnezeu.

După ce a dat gata pe cei doi tineri preoţi, care voiseră să smulgă vălul care acoperea „taina44 bucătăriei domnului, Moise încearcă să-şi consoleze complicele:

„Ci Moise a zis lui Aaron: aceasta este ceea ce a zis Domnul când a rostit: întru cei ce se apropie de mine arăta-voi sfinţenia mea şi în faţa poporului întreg arăta-voi mărirea mea! Iar Aaron n-a zis niciun cuvânt44 (X, 3).

O scenă impresionantă, nu-i aşa? Doi popi, fiii lui Aaron, zac ucişi, iar Moise explică tatălui lor: prin acest omor dumnezeu s-a slăvit în faţa poporului. Aaron tace, fireşte: ce-ar fi putut să spună? Era doar părtaş la această afacere. Apoi urmele crimei sunt şterse.

„După aceea Moise a chemat pe Misail şi pe Elţafan, fiii lui Uziel, moşul lui Aaron, şi le-a poruncit: apropia- ţi-vă, duceţi pe fraţii voştri din faţa sfântului locaş afară din tabără! Iar ei s-au apropiat şi i-au scos, aşa îmbrăcaţi în stihare cum erau, afară din tabără, după porunca lui Moise44 (X, 4—5).

Astfel orice prost îşi poate da seama că toată povestea aceasta nu este decât o născocire: dacă au ars oamenii, atunci cum de n-au ars şi veşmintele?

Credincioşi şi necredincioşi, dacă ar fi să dăm crezare Bibliei, fapta aceasta veche este murdară şi criminală. Potrivit Bibliei, Moise şi Aaron erau inviolabili; poporul, temându-se de mânia lui dumnezeu, îi credea. Şi din cuvintele Bibliei nu e greu de dedus că, la adăpostul încrederii pe care o aveau oamenii în ei, cei doi puneau la cale în „sanctuar41 nişte afaceri care te fac să rămâi cu gura căscată. Iată, de pildă, cazul de faţă: a fost de ajuns să cercetăm puţin dedesubturile ca să ne dăm seama îndată că întreagă această poveste biblică urmăreşte cu dinadinsul să-i înspăimânte pe credincioşi: să nu cumva să îndrăzniţi a nu asculta de dumnezeu chiar în cele mai mărunte lucruri. Căci altfel el vă va arde şi vă va nimici. Iar pentru ca aceste ameninţări să nu rămână vorbe goale, au urmat şi pildele. Nu o dată în cursul istoriei, sub masca răzbunării divine popii au pus la cale şi au săvârşit asasinate în altare, atât în biserica mozaică cât şi în cea creştină.

4 După ce ne povesteşte această istorie uimitoare despre felul în care dumnezeul biblic a ars pe cei doi preoţi – fiii lui Aaron – pentru că nu puseseră în cădelniţă cărbuni din bucătăria domnului, asistăm deodată la o discuţie neaşteptată între dumnezeu şi Aaron. Indiferent dacă aceşti popi au făcut bine ori rău procedând astfel, vina lor însă era un fleac. Tatăl este amărât. Şi deodată se iscă următoarea discuţie cu dumnezeu:

„Atunci domnul a vorbit cu Aaron şi a rostit: *Vin şi băutură ameţitoare să nu beţi,* nici tu, nici fiii tăi, când intraţi în cortul descoperirii, ca să nu muriţi, *şi aceasta să vă fie pravilă veşnică în neam de neamul vostru. Ca să puteţi face osebire între cete sfinte şi cete lumeşti, şi între cete necurate şi cele curate’” ’ (X, 8—10).*

Dacă poliţia judiciară, cercetând cazul morţii misterioase a celor doi popi în „sanctuar“, care au ars în aşa fel încât veşmintele de pe ei au rămas întregi (când se coc cartofi, se

întâmplă de obicei invers: coaja se arde, iar mijlocul se coace), ar fi auzit această discuţie dintre dumnezeu şi Aaron, şi-ar fi dat seama că afacerea asta nu s-a petrecut fără rachiu. Fiind beţi, cei doi popi au confundat bucătăria domnului cu o alta, ba poate că au luat jar pentru cădelniţă de la cine ştie ce muieruşcă, căci în starea în care se aflau nu mai puteau deosebi cele curate de cele necurate.

Dar iată ce e mai curios: popii susţin că Biblia este o carte sfântă. De ce atunci nu respectă ei porunca scrisă în ea în legătură cu băutura? Cine nu ştie că adesea preotul slujeşte beat în biserică? Şi doar această decizie a fost dată pe veci pentru popi! Dumnezeu parcă i-ar spune lui Aaron: să nu începi acum să bei de supărare!

Apoi Moise îl „consolează" şi el pe Aaron, arătându-i ce parte îi va rămâne din bucătăria domnului: 1) prinosul de pâine, 2) „pieptul şi şoldul legănat înaintea domnului44, îl consolează spunându-i: ale tale să fie pe toată viaţa.

Această povestire arată deosebit de limpede ce măsuri crude folosea tagma preoţească pentru a păzi „tainele44 artei lor, ale vrăjitoriilor lor şi cum căuta ea să încredinţeze poporul că persoana preotului şi tot ce-l înconjură, toate mijloacele şi toate uneltele înşelătoriei popeşti– cădelniţele, cărbunii pentru cădelniţe, abatorul de lângă jertfelnic şi însuşi jertfelnicul – sunt „sfinte44. Şi în timpul foametei înspăimântătoare din regiunea Yolgăi din anii 1921—1922, popii căutau să convingă pe oameni că toate cădelniţele, cupele şi celelalte vase din bucătăria domnului sunt sfinte şi că dumnezeu va pedepsi amarnic pe cei ce vor schimba aceste lucruri pe pâinea necesară ţăranilor care mureau de foame.

Capitolul al III-lea MENlU <LISTĂ DE BUCAÎ£)

PENTRU VEŞNICIE*

O (Leviticul, XI)

În vechime, preotul se bucura de mai multă putere. Au fost timpuri (şi tocmai acele timpuri sunt înfăţişate în Biblie) când popa (preotul, în special marele-preot, primul preot) deţinea puterea deplină. El putea să facă legi obligatorii pentru toţi, să pedepsească, să ierte pedepsele, să dea hotărâri, decrete şi porunci în toate problemele**. Popa, preotul, cum se spune acum, *reglementa* întreaga activitate, adică stabilea rânduiala întregii vieţi. Iată de ce în Biblie găsim şi pravile

referitoare la ceea ce se poaţe şi ceea ce nu se poate mânca, la ceea ce se poate şi ceea ce nu se poate semăna sau despre felul în care se lecuiesc bolile molipsitoare şi cum se constată aceste boli. Biblia este în acelaşi timp o carte de bucate, un manual de terapeutică domestică, un regulament veterinar şi o cronică militară.

Cap. XI al cărţii Leviticul enumeră animalele care pot fi mâncate şi cele ce nu pot fi mâncate. Cu acest prilej aflăm că *iepurele nu se poate mânca, pentru că nu are copita despicată* (cum, adică, iepurele are *copita dintr-o bucată?) şi pentru că rumegă.* Dar şi un copil de ţăran, oricât de puţin priceput în asemenea lucruri, ştie că iepurele nu este un animal rumegător (cum ar fi, de pildă, vaca sau oaia), ci aparţine familiei *rozătoarelor* (se deosebeşte complet de ru- în^ătoare prin conformaţia dinţilor şi a stomacului) şi *nu are niciun fel de copite.* Ignoranţa autorilor Bibliei este de-a dreptul uimitoare. Aşadar, după ei, cei care mănâncă iepure sunt nişte păcătoşi, pentru că nesocotesc prescripţiile lui dumnezeu.

Dar porcul? Dumnezeu-tatăl din Biblie (tatăl lui Iisus, dumnezeu-fiul) a interzis şi carnea de porc. Cauza:

„Porcul, care, deşi are copita despicată şi are piciorul înfurcat, nu rumegă, necurat să fie pentru voi. Să nu mâncaţi din carnea lor şi de stârvurile lor (adică ale iepurelui şi porcului.

— *Em. I.)* să nu vă atingeţi. Spurcate să fie pentru voi“ (XI, 7—8).

Mărturisiţi cinstit, voi, drept-credincioşilor creştini, care afirmaţi că Biblia este o carte sfântă şi că trebuie îndeplinit întocmai tot ceea ce se spune într-însa. Poate că mulţi dintre voi nu mănâncă carne de iepure, dar câţi refuză o friptură de purcel, şuncă sau slănină? Cel care crede că într-adevăr Biblia este o „carte sfântă“ nu trebuie să mănânce nici carne de iepure, nici carne de porc. Care dintre dv. Respectă însă această „poruncă“?

Preoţii evrei din zilele noastre înţeleg inconsistenţa şi absurditatea explicaţiei date de Biblie referitoare la interdicţia consumării cărnii de iepure sau de porc. De aceea ei au născocit acum alte explicaţii. Cică în regiunile cu climă caldă este dăunător să mănânci carne de porc. *E complet neadevărat.* În China, ca şi în Australia, unde este foarte cald, se mănâncă carne de porc (în China se mănâncă şi carne de câine). Dacă în

Biblie s-ar fi spus: nu mâncaţi carne de porc decât dacă e fiartă bine, deoarece prin carnea de porc nefiartă cum trebuie se răspândeşte trichina (nişte viermi paraziţi), atunci porunca ar fi avut un rost. În loc de asemenea sfaturi întâlnim raţionamente ignorante referitoare la copite. Să le ia naiba de copite sau, mai bine, să le lăsăm în seama lui Aaron, a lui Moise şi a întregului neam popesc. Pravilele acestea nu sunt altceva, pe de **o** parte, decât mărturia unui stadiu înapoiat de civilizaţie (necunoaşterea naturii), iar pe de altă parte o dovadă că pe timpurile acelea multe animale erau, probabil, considerate „totemuri44 (animalele gintei) ale cutărui sau cutărui trib ori gintă, iar consumul cărnii lor era interzis (tabu). Aceste oprelişti s-au transmis apoi din neam în neam prin tradiţie orală7®.

Citind lista animalelor, a patrupedelor şi a păsărilor care nu se pot mânca, îţi dai seama că aceste animale sunt în generai dintre cele care nu au carnea gustoasă: şoimul, cioara, pescăruşul, bâtlanul. Curcanul, găina, porumbelul, raţa, gâsca, fireşte, se pot mânca: ştia Moise ce e bun şi ce nu. Numai cu iepurele şi cu porcul a dat greş, a scrântit-o, lipsindu-i astfel pe evreii habotnici şi, o dată cu ei, pe musulmani de plăcerea şi de folosul de a mânca carne de porc.

Bibliei nu-i place, între altele, cameleonul. Cine cunoaşte însă acest animal simpatic ştie că, deşi nu este bun de mâncat, el este, totuşi, animalul cel mai drăgălaş, mai inofensiv şi mai *folositor* cu putinţă (mănâncă foarte multe insecte şi viermi). Cine se va atinge însă de acest animal

— Viu sau mort – se va spurca, spune Biblia; vasul în care va cădea cameleonul trebuie spart, iar căminul sau cuptorul trebuie dărâmate. Dacă un cameleon va cădea pe să- mânţa pregătită pentru semănat, ea nu va mai putea fi semănată.

Asemenea pravile erau foarte avantajoase pentru popi, căci ele dădeau masele muncitoare cu totul pe mâna clerului, a tagmei preoţeşti. În adevăr, cu ajutorul lor fiecare pas era prevăzut, fiecare se afla sub controlul acestei tagme de paraziţi.

Desigur, oamenii nesocoteau aceste pravile, dar totodată se gândeau cu spaimă la pedeapsa cumplită care, îi aşteaptă în faţa domnului pentru „păcatul41 de a fi mâncat carnea unor animale care nu sunt pomenite în pravila despre care preotul evreu spunea că vine chiar de la dumnezeu.

„Aceasta este pravila despre vite, despre păsări, despre toate

vietăţile care mişună în ape şi despre toate jivinele car* se târăsc pe pământ...11 (Leviticul, XI, 46).

Noi, marxiştii, materialiştii, am afirmat totdeauna că *existenţa determină conştiinţa.* Capitolul acesta al cărţii Leviticul este un exemplu grăitor în această privinţă, în acest capitol se spune printre altele:

„Totuşi, dintre toate aceste jivine cu aripi şi care umblă în patru picioare, să le mâncaţi pe acelea cu fluierele picioarelor de dinapoi mai lungi, ca să poată sări cu ele pe pământ. Pe acestea, dintre toate celelalte, puteţi să le mâncaţi: lăcusta şi soiurile ei, solamul şi soiurile lui, hargolul74 şi soiurile lui, hagabul şi felurile lui“ (Leviticul, XI, 21—22).

Cu alte cuvinte, pravilele evreieşti îngăduiau evreilor să se hrănească cu unele soiuri de lăcuste. De unde această îngăduinţă? Aproape toate popoarele nomade din pustiul Arabiei, al Africii de nord şi din alte ţări învecinate se hrănesc şi astăzi cu lăcuste, pe care le adună în nişte săculeţe. Lăcustele erau un fel de pâine a pustiului. Locuitorii acestor ţinuturi le prăjesc şi le păstrează uscate pentru a le mânca. Evreii erau în vechime un popor nomad, aşa încât nu se putea să nu folosească şi ei această hrană când lăcustele se năpusteau uneori ca norii. Pravilele lui Moise scriu şi ele (ceva mai pe urmă) că lăcustele pot fi mâncate, dar, ca o culme a neştiinţei, le enumeră printre *reptile* (şi nu printre insecte) şi încă printre acelea care *au fluierele picioarelor dinapoi mai lungi*!!! Legislatorul biblic nu ştia nici măcar ceea ce ştie astăzi orice şcolar!

Sute de mii de oameni ai muncii evrei şi musulmani care s-au eliberat de opreliştile religiei mănâncă astăzi carne de porc şi de iepure. Vă sfătuiesc deci, drept-credin- cioşilor, să nu luaţi în seamă toate aceste născociri şi basme popeşti. Mâncaţi ce vreţi, iar cu lăcuste serviţi-i pe rabini şi pe toţi ceilalţi predicatori religioşi. Serviţi-i cu lăcuste şi spuneţi-le că e o hrană pe care dumnezeul biblic a recomandat-o prin Moise copiilor săi.

DUMNEZEU SE OCUPĂ **Capitolul al IV-lea** ş j cţJ MEDICINA

I î t în spus mai înainte că în vechime preoţii, magii

i nu se îndeletniceau numai cu relaţiile dintre

(_! oameni şi dumnezeu sau zei, ci şi cu vindecarea bolilor, cu descântecul.

Când vreun bărbat sau femeie se apuca să lecuiască oamenii

luându-le preoţilor pâinea de la gură, ei îl declarau îndată vrăjitor. În perioada când s-au format credinţele în forţele „curate şi necurate“, când oamenii au făurit în închipuirea lor duhurile bune şi rele, zeii buni şi răi, îngerii buni şi răi (îngerii şi diavolii), popii s-au proclamat atotputernici, în stare să conducă toate aceste forţe. Pe concurenţii lor care se ocupau cu acelaşi lucru, popii i-au învinuit că întreţin relaţii cu forţele necurate, cu diavolul. Mai târziu popii au ajuns să ardă pe rug pe aceşti concurenţi, înşelând mai departe fără ruşine masele populare.

În Biblie se găsesc multe recomandări privind sănătatea oamenilor, atribuite lui dumnezeu. Sunt sfaturi medicale pentru vindecarea umflăturilor, pentru diagnosticarea tumorilor sau pentru a deosebi lepra de pecingine. Mai mult, dumnezeu arată cum să se vindece nu numai pecinginea de pe corpul omului, ci şi pecinginea de pe casă. Biblia prezintă, fireşte, lucrurile ca şi cum dumnezeu însuşi i-ar fi dat lui Moise şi lui Aaron prescripţiile acestea medicale. De exemplu:

„După aceasta a vorbit domnul către Moise şi către Aaron şi le-a spus: dacă la un om se va ivi pe pielea trupului o umflătură sau bubă sau pată albă, şi ea, pe pielea lui, începe să semene a bubă de lepră, atunci el să fie adus la Aaron, arhiereul, sau la altul din fiii săi preoti“ (Leviticul, XIII, 1—2).

Aşadar, bolnavul nu trebuia trimis la medic sau la un felcer, ci la popă. În cap. XIII şi XIV ale cărţii Leviticul se arată amănunţit cum se poate deosebi pecinginea de lepră şi ce trebuie să faci în fiecare dintre aceste cazuri. Credinciosul poate că va spune: bine, dar unele din aceste sfaturi sunt folositoare. Aşa, de exemplu, în cazul apariţiei unei infecţii sau a unui furuncul, preotul ordona îndepărtarea bolnavului de oamenii sănătoşi mai întâi timp de şapte zile, iar apoi, dacă infecţia nu dispărea, încă şapte zile. Şi dacă infecţia începea să se răspândească, bolnavul er# ţinut mai departe în izolare, cum se spune astăzi în limbaj ştiinţific.

Aceste prescripţii nu au însă nimic divin. O *experienţă* îndelungată *şi observaţiile* făcute au arătat încă de pe atunci folosul izolării bolnavului. În felul acesta, rolul hotărâtor l-a avut practica omului, experienţa. Dar popii au monopolizat această experienţă, şi cele mai elementare reguli de viaţă socială au fost proclamate de ei drept porunci dumnezeieşti pentru a se da drept „împuterniciţi14 ai domnului şi a-şi păstra astfel influenţa.

Dacă ne vom apuca să considerăm sfinte toate aceste elementare sfaturi medicale, atunci va trebui să numim „sfântă11 orice carte de medicină, în- trucât în cărţile de medicină se dau într-adevăr sfaturi folositoare pentru combaterea şi prevenirea bolilor.

O boală înspăimântătoare a fost şi rămâne lepra. E adevărat că acum lepra, în special la începutul bolii, se vindecă cu mult succes, cu ajutorul razelor Rontgen şi a radiului (substanţă foarte rară şi foarte scumpă care emite raze cu ajutorul cărora se vindecă lepra, lupusul, diferite tumori canceroase şi alte boli grave care înainte erau privite ca incurabile). Oamenii se temeau atâta de lepră tocmai pentru că ea nu se putea vindeca, şi iată că preoţii au încercat să facă o descriere cu ajutorul căreia să se poată recunoaşte lepra. Dacă vedeau pe corpul cuiva pete care semănau cu lepra, bolnavul era declarat lepros şi necurat. Atunci preoţii sfâşiau hainele de pe el şi îl lăsau gol în stradă, iar nefericitul trebuia să strige oriunde ar fi apărut: „Sunt necurat, necurat!“.

„Dacă unui bărbat i-a căzut părul din cap, el este pleşuv şi încolo e curat. Şi dacă i-a căzut părul din partea dinainte a capului, el este pleşuv din faţă, dar încolo este curat. Iar dacă pe pleşuvia lui cea de la ceafă sau pe pleşuvia lui cea din fată se va ivi o bubă albă-rosiatică, atunci este

> * 7 lepră, care înfloreşte pe pleşuvia capului său fie de la ceafă, fie din faţă. Preotul să-l vadă, şi dacă umflătura acelei bube, pe pleşuvia lui de dinapoi sau de dinainte, va arăta albă-roşiatică, aşa cum arată lepra de pe pielea trupului, el este lepros şi deci necurat; şi preotul să-l declare pe dată de necurat. Are lepră la cap. Iar leprosul peste care a dat lepra să se poarte cu veşmintele sfâşiate şi cu părul nepieptănat şi, acoperindu-se până la mustăţi, să strige mereu: necurat! necurat! Tot timpul cât va avea lepra pe el, el va fi necurat, căci necurat este; el să stea singuratic; sălaşul lui să fie afară din tabără“ (Leviticul, XIII, 40—46).

Oricine cunoaşte cât de puţină medicină îşi va da seama, citind cu atenţie această descriere, că foarte mulţi oameni erau socotiţi leproşi numai pentru că aveau o simplă eczemă Hau vreo altă boală a pielii care astăzi se vindecă uşor. Aceşti nenorociţi erau declaraţi leproşi şi alungaţi din societatea oamenilor sănătoşi, fiind siliţi să trăiască laolaltă cu leproşii

adevăraţi.

De la aceştia se molipseau de lepră cu adevărat şi astfel piereau o mulţime de oameni.

După cum am arătat, aceste descrieri conţin şi unele lucruri folositoare. De pildă, se indică izolarea bolnavilor, arderea veşmintelor lor, rasul cu briciul pe toate părţile corpului şi apoi spălarea minuţioasă. Toate acestea sunt, desigur, rezultatele observaţiei şi ale experienţei. Dar popii n-ar mai fi popi dacă n-ar băga şi aici puţină şarlatanie. De aceea, paralel cu aceste măsuri medicale şi sanitare, popii îi mai şi deseântau pe bolnavi. Cap. XIV al cărţii Leviticul dă „pravila celui lepros“, când trebuie să fie cu- rătat.

y

„După acestea domnul a grăit lui Moise şi a rostit: aceasta să fie pravila celui lepros în ziua când va fi declarat curat: întâi să fie adus la preot... Atunci preotul să dea poruncă să i se aducă, pentru cel ce se curăţeşte, două păsări curate, apoi lemn de cedru, arnici stacojiu şi isop (oţet.

— Em. *I.). Apoi* preotul să poruncească şi să junghie una dintre păsări deasupra unui blid de lut plin cu apă de izvor... Şi preotul să stropească cu isopul de şapte ori pe cel ce se curăţeşte de lepră şi să-l declare curat; iar păsării celei vii să-i dea drumul pe câmp“ (Leviticul, XIV, 1—7).

Cu alte cuvinte, deşi acest om este acum sănătos, dacă eu, părintele Aaron sau părintele Ivan, nu voi înjunghia această pasăre şi dacă în sângele ei nu voi înmuia pasărea vie cu bucăţica de lemn de cedru, şi dacă nu voi stropi cu ele omul sănătos, el se va îmbolnăvi din nou. Ne va întreba, poate, cineva: dar de ce dădeau drumul păsării vii pe câmp? Tocmai despre lucrul acesta voiam să vorbesc şi eu acum. În vechime, oamenii credeau (iar popii le băgau şi ei în cap asemenea credinţe) că boala este o forţă „necurată“ care intră în om (un duh rău, diavolul). Duhul necurat poate fi silit, aşa cum se istoriseşte în povestirea evanghelică, să treacă din om într-o turmă de porci şi atunci diavolul care sălăşluieşte în om trece în porci, iar porcii sunt azvârliţi în mare. Sau boala poate trece într-un alt animal.

Pe timpuri (ba în unele locuri chiar şi azi), în satele îndepărtate, popii şi propovăduitorii sectanţi „vindecau41 epilepsia „alungind dracii11. Despre oamenii bolnavi de nervi

spuneau (şi spun şi azi) că în ei s-a cuibărit dracul, care trebuie alungat cu rugăciuni sau chiar cu bătaia. Asemenea „vindecare44 era înainte destul de răspândită pe la sate şi nu puţine nefericite femei au murit de pe urma unor asemenea „vindecări44, căzând victimă popilor ignoranţi şi propovăduitorilor sectanţi. „Alungarea demonilor44 din bolnavi este o rămăşiţă a credinţelor străvechi, ale căror urme le găsim şi în Biblie, unde se spune că boala este ceva în genul unui duh rău care s-a cuibărit în om, dar care poate fi alungat pentru totdeauna şi silit să intre într-un arbore, animal sau obiect oarecare.

În perioada 1913—1917 am locuit în Iakuţia. Acolo am avut prilejul să văd cum şamanii iakuţi (un fel de vrăjitori sau preoţi locali) „lecuiesc44 orice boală în felul următor: pregătesc o momâie – o păpuşă de lemn – pe care o îmbracă aproape în aceleaşi veşminte pe care le poartă bolnavul şi se prefac că alungă boala din om, silind-o să intre în această păpuşă. Apoi fac o barcă mică de lemn sau de scoarţă de pom, aşază păpuşa în barcă, îi dau drumul pe râu la vale, încredinţându-i pe oameni că în felul acesta boala a trecut din om în păpuşă. Tot pe această credinţă se bazează şi un alt fel de magie: când vracii vor să distrugă pe cineva, dar nu pot, fac o păpuşă cu chipul persoanei respective şi distrug această păpuşă rostind tot felul de descântece – o îngroapă în pământ sau o ciopârţesc, închipuindu-şi că acelaşi lucru i se va întâmplă şi omului pe care vor să-l ucidă.

În cartea Leviticul (cap. XIY-XYI), Biblia descrie tocmai astfel de vrăji cu care se îndeletniceau popii evrei. Când slobozeau în câmp pasărea stropită cu sângele jertfei, ei spuneau că această pasăre duce cu sine boala de care suferă omul. Tot pe asemenea credinţe se întemeia şi obiceiul de a alunga în pustiu ţapul ispăşitor (despre care vom vorbi mai târziu în amănunt). Popii puneau pe seama acestui ţap
 oate păcatele şi fărădelegile şi-l goneau în pustiu ca să ducă cu sine toate păcatele, crimele şi bolile omului.

Dar popii mai foloseau şi alte vrăjitorii ca să exercite o influenţă mai puternică asupra închipuirii oamenilor. Vindecarea ca vindecarea, jertfa ca jertfa, dar dacă eu, popa Aaron, sau Dormidont sau Ferapont nu voi săvârşi asupra ei anumite taine, degeaba, nu va ieşi nimic! Dar ce taine anume trebuiau să

săvârşească popii? Merită să privim lucrurile ceva mai îndeaproape. În primul rând, popii se gândeau la burta lor, deci cereau să se aducă o jertfă. Apoi omul însănătoşit trebuia în a opta zi să ia doi miei fără cusur, adică doi berbeci sănătoşi, o mioară de un an fără cusur, pe deasupra un săculeţ bunicel de făină de grâu, precum şi ceva untdelemn şi să le aducă pe toate popii. Popa ia berbecul şi-l jertfeşte, apoi ia untdelemnul şi se face că duce totul lui dumnezeu, „legănându-le... înaintea domnului“ (Leviticul, XIV, 12).

În sfârşit taie berbecul şi joacă în continuare următoarea comedie:

„Şi să ia preotul din sângele jertfei pentru vină şi să ungă sfârcul urechii drepte a celui ce se curăţeşte şi degetul cel mare de la mâna dreaptă şi degetul cel mare de la piciorul drept. Apoi preotul să ia din logul de untdelemn şi să-l toarne în mâna stângă. Pe urmă să-şi moaie degetul de la mâna dreaptă în untdelemnul din mâna stângă şi să stropească cu untdelemn, cu degetul, de şapte ori în faţa domnului. Iar din untdelemnul rămas în mână să ungă preotul sfârcul urechii celei drepte a celui ce se curăţeşte şi degetul cel mare de la mâna lui dreaptă şi degetul cel mare de la piciorul lui stâng, peste sângele din jertfa pentru vină. Iar ce a mai rămas din untdelemnul din mâna preotului să-l toarne pe capul celui ce se curăţeşte. Aşa să facă preotul ispăşirea înaintea domnului. După aceea preotul să aducă jertfa pentru păcat şi să curăţească pe cel ce a venit să se cureţe de necurătirea lui, iar pe urmă să junghie jertfa arderii-de-tot“ (XIV, 14—19).

Trebuie să fii un adevărat specialist ca să nu le încurci pe toate! Un altul s-ar încurca. Trebuie să ţii minte totul: să ungi neapărat cu sânge lobul urechii drepte şi pe deasupra degetul mâinii drepte, ba şi al piciorului drept; cum ai îiicurcat piciorul, degetul sau urechea s-a dus pe gârlă toată vraja! Trebuie să fii cu adevărat specialist, să cunoşti totul până în cele mai mici amănunte şi să nu încurci nimic, căci altfel ai putea să torni untdelemn în mâna care nu trebuie şi să moi alt deget decât cel care trebuie. Apoi, cum va stropi muritorul de rând cu degetul său de şapte ori în faţa domnului când el nici nu-l vede pe acest dumnezeu? Popa se preface însă că vede faţa lui dumnezeu şi o stropeşte cu untdelemn. Gândiţi-vă numai, dacă popii din toate colţurile lumii ar stropi în fiecare zi pe dumnezeu cu untdelemn,

mult untdelemn s-ar mai vărsa şi ce unsuroasă faţă ar trebui să aibă acest dumnezeu!

Dar dacă bolnavul este un om sărman, Biblia spune că trebuie făcut un rabat:

„Iar dacă omul va fi sărac şi nu va putea să ridice cheltuiala, să ia un miel de un an ca jertfă pentru vină, dar legănat pentru ispăşire, şi o zecime dintr-o efă de frunte de făină, frământată cu untdelemn, ca prinos de pâine, cum şi un log de untdelemn, apoi două turturele sau doi pui de porumbel, după cum îi va da mâna, aşa încât unul să fie jertfă pentru păcat şi altul ardere-de-tot“ (XIV, 21—22).

Şi iar se repetă comedia: popa ia berbecul şi logul de untdelemn, le leagănă în faţa lui dumnezeu, taie berbecul şi reia mascarada cu ungerea cu sânge a urechii drepte, a degetului mare de la mâna dreaptă şi a degetului mare de la piciorul drept şi a palmei stingi cu stropirea feţii domnului cu untdelemn etc.

Citind aceste rânduri, îţi dai bine seama că oamenii din acea vreme erau pătrunşi de groază şi de sentimentul neputinţei în faţa acestui preot şi vrăjitor care dispunea de viaţa şi de moartea lor, care pentru o oaie sau pentru un berbec poate să-i cureţe de lepră sau să-i lase leproşi şi să-i declare necuraţi, să-i alunge din oraş şi să-i silească să trăiască printre leproşi. În faţa fenomenelor neînţelese, omul era cuprins de spaimă. Orice pată, nu numai de pe corp, dar chiar de pe haine sau de pe pereţii casei, îl speria. El nu putea măcar deosebi lepra, care este o plagă dăunătoare pe corpul omului, de ciuperca ce apărea pe peretele casei şi se temea de această ciupercă de perete ca de lepra de pe corp.

Cap. XIV al cărţii Leviticul dă sfaturi în legătură cu lupta împotriva ciupercilor de perete. Dacă, spune Biblia, veţi vedea pe pereţii casei gropiţe verzi sau roşiatice, această casă trebuie închisă timp de şapte zile. Dacă aceste gropiţe nu dispar, atunci să se scoată pietrele pe care s-a întins plaga şi să fie aruncate afară din cetate, într-un loc necurat. Astăzi s-ar spoi pur şi simplu cu var (varul este un bun dezinfectant, care omoară chiar şi microbii holerei şi ai multor altor boli infecţioase), s-ar face o dezinfecţie cu clor sau cu formol şi casa ar fi întru totul bună de locuit. Orice infecţie dintr-o casă poate fi combătută cu aceste mijloace. Pe atunci însă oamenii erau atât de neajutoraţi, încât nu-şi dădeau seama ce trebuie să facă şi-l chemau din nou pe

popă. Ce putea face popa?

„Atunci să vină preotul şi să cerceteze, şi iată, dacă pata s-a întins pe pereţi, atunci în casă este lepră rozătoare şi casa este spurcată. Şi să dărâme casa, iar pietrele ei şi lemnăria ei şi tot molozul ei să fie duse afară din cetate într-un loc necurat. Şi cel ce va intra în acea casă în vremea cât va fi închisă necurat să fie până seara. Şi cel ce va dormi acolo în casă, ca şi cel ce va mânca în casă, să-şi spele veşmintele. Şi dacă preotul, venind s-o vadă, se va încredinţa că pata de pe zid nu s-a mai întins în casă după ce casa a fost tencuită, atunci preotul să declare casa curată, căci pata s-a trecut. Şi el să ia, spre a curăţi casa, două păsări şi lemn de cedru şi arnici roşu şi isop. Să taie una din păsări deasupra unui blid de lut cu apă de izvor. Apoi să ia lemnul de cedru, isopul, arniciul roşu şi pasărea cea vie şi să le moaie în sângele păsării tăiate şi în apa de izvor şi să stropească apoi casa de şapte ori. Şi să cureţe casa cu sângele păsării, cu apa de izvor, cu pasărea cea vie, cu isop şi cu arniciul cel roşu. Iar păsării celei vii să-i dea drumul afară din cetate, pe câmpie. Aşa să cureţe el casa ca ea să fie curată“

(XIV, 44—53).

După cum vedeţi, pentru a curăţa casa, popa trebuie să taie din nou o pasăre, să moaie lemnul de cedru în sângele ei şi să slobozească pasărea vie însângerată în câmp, pentru ca să ducă cu ea infecţia cuibărită în casă. Popa se amesteca în toate acestea, iar oamenii trăiau cu frica în sân. Fără popă nu făceau un pas. Popa profita de neştiinţa poporului, şi-l ţinea tot într-o spaimă. Să cumpănească credinciosul: dacă lui îi va apărea pe corp o erupţie, o roşeaţă sau o umflă- tilfră, la cine se va duce, la popă sau la medic? Va voi el să se lecuiască cu oi şi porumbei tăiaţi, va îngădui el să i se ungă cu sânge urechea, degetele de la picior şi de la mână, va încerca el să stropească în faţa domnului cu untdelemn, să legene berbecul tăiat sau sticla cu untdelemn? Fireşte că nu. El va prefera religiei ştiinţa. El îşi dă singur seama că vrăjile acestea sunt rămăşiţe ale trecutului îndepărtat şi se simte mai presus de ele.

Dar să se gândească şi la faptul că aceste poveşti sunt date drept lege divină, lege acordată de dumnezeu oamenilor şi care trebuie, chipurile, respectată ca fiind înţelepciunea supremă.

Biblia spune ritos:

„Iată rânduiala pentru orice pată de lepră ori de chelbe,

pentru lepra veşmintelor şi a caselor, pentru umflături, bube şi pecingini, ca să ştie preotul când este cineva necurat şi când este curat. Aceasta să fie rânduiala pentru lepră!“ (XIV, 54—56).

Dar dacă drept-credinciosul consideră că toate acestea nu sunt altceva decât superstiţii ale trecutului, de ce admite şi azi aceeaşi şarlatanie, aprinzând lumânări şi ploconindu-se în faţa unui dumnezeu inexistent, de ce se roagă pentru însănătoşirea bolnavilor sau pentru reuşita treburilor sale? Nu e nicio deosebire: înainte oamenii legănau înaintea lui dumnezeu sticle cu untdelemn şi berbeci sângerânzi, azi aprind lumânări, cădelniţează cu tămâie, dau aur şi argint pentru icoane, mătase pentru odăjdii, bat mătănii, varsă lacrimi şi cântă cântece, toate acestea exprimând umilinţă, rugă, încântare şi neputinţă în faţa unui dumnezeu inexistent. Nu e nicio deosebire: şi într-un caz şi în altul avem de-a face cu înşelăciune şi cu autoînşelare.

„. JERTFELE PENTRU PĂCATE
a pito lul al V-lca gl T A P U L ISPĂŞITOR
în

n capitolul precedent am vorbit despre sfaturile j, pe care le dădea dumnezeul biblic preoţilor în legătură cu lepra. Probabil că v-aţi dat seama *cât an neputincios* era omul pe atunci! Se temea chiar de ple- şuvie şi a trebuit să fie scrisă în numele domnului o astfel de pravilă: „*Dacă unui bărbat i-a căzut părul din cap, el este pleşuv şi încolo e curatul* Astăzi orice copil ştie că, dacă a căzut părul din capul cuiva, acest om este pleşuv, dar Biblia prezintă toată această „înţelepciune“ drept lege divină! *„Şi dacă i-a căzut părul din partea dinainte a capului, el este pleşuv din faţă, iar încolo e curat“*! Ce dumnezeiască revelaţie în legătură cu pleşuvia! Dar în acele timpuri nu ar fi fost de mirare dacă preotul ar fi declarat pe fiecare chel sau pleşuv necurat. Frica şi simţământul de neputinţă în faţa necunoscutului, în faţa fenomenelor naturii, pe care nu le înţelegeau, îi dădeau pe credincioşi cu totul pe mâna preotului; acesta le prescria în numele domnului tot felul de legiuiri, care astăzi ne apar, firește, cu totul absurde.

Un capitol special, cap. XV, al cărţii Leviticul este consacrat în întregime „orânduielii pentru vremea când bărbaţii şi femeile sunt necurate“. Citind cu atenţie acest capitol, veţi vedea că prin „necurăţie“ pravila înţelege lucrurile cele mai diferite: unele boli sexuale, scurgerile menstruale la femei sau scurgerea

lichidului seminal. Biblia trebuie neapărat să dea pravile în legătură cu toate acestea. „... Dacă un bărbat va avea curgere din trupul său, această curgere este necurată. Şi iată ce este cu necurăţia de pe urma curgerii lui: ori că trupul său va curge neîncetat, ori că se va opri, tot necurăţie este. Orice pat în care se va culca cel ce are curgere va fi necurat, asemenea orice lucru pe care va şedea necurat va fi. Şi oricine se va atinge de patul lui să-şi spele veşmintele şi să se scalde în apă şi va fi necurat până seara. Cel ce va sta pe vreun lucru pe care a stat cel ce are curgere să-şi spele hainele şi să se scalde în apă şi va fi necurat până seara. Cel ce se va atinge de trupul celui ce are curgere să-şi spele veşmintele şi să se scalde şi va fi necurat până seara. Şi dacă cel ce are curgere va scuipa pe unul care e curat, acesta să-şi spele veşmintele şi să se scalde şi va fi necurat până seara. Orice samar pe care a încălecat cel ce are curgere va fi necurat. Şi oricine se va atinge de orice lucru care a stat sub el va fi necurat până seara, şi cel ce va duce acest lucru să-şi spele veşmintele şi să se scalde şi va fi necurat până seara. Şi oricine se va atinge de cel care are curgere, fără să se fi spălat pe mâini, acela să-şi spele veşmintele şi să^se scalde şi va fi necurat până seara. Şi orice vas de pământ de care s-a atins cel ce are curgere să fie sfărâmat, iar vasul de lemn să fie spălat cu apă“ (XV, 2—12).

Cum au luat naştere toate aceste prescripţii? Pe de o parte, din neştiinţa, din neputinţa oamenilor, iar pe de altă parte din faptul că preotul se folosea cu bunăştiinţă de această neputinţă şi neştiinţă a oamenilor. Dar el nu dădea numai sfaturi medicale în legătură cu curăţenia; el le îmbina neapărat cu jertfa şi prinosul: să nu vii la popă fără dar!

„Apoi, a opta zi să-şi ia două turturele sau doi pui de porumbei şi să vină în faţa domnului, la uşa cortului descoperirii, şi să le dea preotului. Şi preotul să le aducă pe una jertfă pentru păcat şi pe cealaltă ardere-de-tot; şi astfel preotul să-l cureţe în fata domnului de curgerea lui“ (XV, 14—15).

Astfel preotul întreţinea în mintea omului impresia că dumnezeu stă în ceruri şi observă pe fiecare fiinţă omenească: dacă i-a apărut vreun coş, dacă are menstruaţie (de este femeie), dacă are vreo boală lumească sau vreo altă suferinţă. Dacă se întâmplă aşa ceva, atunci dumnezeu cerea neapărat să i se frigă un porumbel; alt porumbel trebuia să fie fript în aşa fel

încât să se poată înfrupta din el şi preotul. Şi numai atunci „preotul să-l cureţe în faţa domnului de curgerea lui“.

În vechime, în anumite perioade ale dezvoltării istoriei popoarelor, femeia era considerată în general ca o fiinţă necurată, care nu putea fi egală în drepturi cu bărbatul. Acest fel de a privi femeia este consfinţit chiar de religiile contemporane— creştină, mozaică, musulmană etc –, ceea ce se explică prin faptul că femeia avea un rol *subordonat* în viaţa economică. De aceea de fiecare dată când în viaţa femeii se săvârşea un act natural, ea era considerată necurată. Dacă era vorba de menstruaţie, ea trebuia să a- ducă după aceasta o jertfă lui dumnezeu ca s-o cureţe; dacă era vorba de naştere, ea trebuia de asemenea să ducă jertfă domnului ca s-o cureţe. *Aşadar, chiar naşterea era considerată un act necurat.* Şi Biblia dă o pravilă anume în legătură cu scurgerile lunare ale femeii.

„Dacă o femeie va avea curgere, adică va curge sânge din trupul ei, să stea şapte zile în stare de necurăţie. Oricine se va atinge de ea va fi necurat până seara. Orice lucru pe care se va culca în timpul necurăţiei ei necurat va fi şi, tot aşa, orice lucru pe care va sta necurat va fi. Şi oricine se va atinge de patul ei să-şi spele veşmintele şi să se scalde şi necurat va fi până seara... Iar dacă un bărbat se va culca cu ea, atunci necurăţia ei îl va atinge şi pe el, şi el va fi necurat şapte zile şi orice aşternut în care el se va culca necurat va fi. Dacă o femeie va avea curgere de sânge mai multe zile, afară de vremea obişnuită ei, ori dacă va avea curgere peste vremea obiceiului ei, atât cât dăinuieşte această curgere ea necurată va fi ca şi în vremea obiceiului ei: necurată va fi. Orice pat în care se va culca în tot timpul curgerii ei va fi ca şi patul în care se va culca în vremea curgerii obişnuite a ei şi orice lucru pe care va sta necurat va fi, precum este în vremea necurăţiei ei fireşti. Şi oricine se va atinge de aceste lucruri va fi necurat şi va trebui să-şi spele veşmintele şi să se scalde în apă şi va fi necurat până seara. Şi dacă va fi izbăvită de curgerea sa, să numere şapte zile şi după aceea va fi curată. Iar în ziua a opta să ia două turturele sau doi pui de porumbel şi să-i aducă preotului... Şi preotul să aducă o pasăre ca jertfă pentru păcat şi pe cealaltă ca ardere- de-tot şi aşa să facă ispăşirea, înaintea domnului, de curgerea care o făcea necurată44 (XV, 19—30).

În condiţiile păstoritului, viaţa femeii se petrecea mereu în

văzul tuturor. Unde se putea ea ascunde decât în cort? Toţi vedeau fiecare pas pe care-l făcea şi de aceea ea nu-şi putea ascunde indispoziţia. În zilele acelea era considerată necurată. Dacă cineva se atingea de lucrurile ei, de patul ei sau de lucrul pe care ea a stat, acela se considera necurat până seara. În zilele când femeia avea indispoziţie, ea era privită ca o leproasă. Dumnezeul biblic era atât de preocupat de lucrurile acestea, încât a scris pravile „şi pentru femeia cu a sa obişnuită curgere şi pentru cel ce are curgere, pentru bărbat ca şi pentru femeie, şi pentru bărbatul care se va culca cu femeia necurată44 (XV, 33).

Erau însă unele păcate pentru curăţirea cărora trebuiau născocite mijloace cu totul deosebite. În această privinţă, Biblia ne-a lăsat unele pilde de vrăji ale popilor evrei asemănătoare celor pe care le fac şamanii iakuţi. Numai că în Biblie treaba asta nu se numeşte vrăjitorie, ci pravilă dumnezeiască. Pravila aceasta despre „curăţirea de păcate44 cu ajutorul *ţapului ispăşitor* este înfăţişată în cap. XVI al cărţii Leviticul.

La început dumnezeu îi dă lui Moise unele sfaturi în legătură cu felul în care trebuie să intre Aaron în sanctuar fără să moară:

„Spune lui Aaron, fratele tău, să nu intre orişicând înăuntrul sfântului locaş, dincoace de perdeaua din faţa capacului care este pe chivot, ca să nu moară, căci *eu mă voi arăta în nor deasupra capacului*44 (XVI, 2).

Preotul spune credincioşilor că intrarea în „sanctuar44 (în altar) este periculoasă chiar pentru popi, darămite pentru muritorii de rând, cărora nici nu trebuie să le treacă prin cap să cerceteze ce se petrece acolo.

Dumnezeu, spune Biblia, omora chiar şi pe preot dacă acesta se apropia fără băgare de seamă de capacul deasupra căruia, într-un nor, zbura el, domnul dumnezeu. Urmează apoi povestirea despre curăţirea de toate păcatele cu ajutorul ţapului ispăşitor. Pentru aceasta trebuiau doi ţapi, care erau aşezaţi în faţa domnului la intrarea în cortul descoperirii (în felul acesta, templul semăna mai mult cu un abator, unde se aduceau mereu vite şi păsări). Şi dumnezeu spune:

„Apoi Aaron să arunce sorţi pentru cei doi ţapi: un sorţ pentru domnul şi un sorţ pentru Azazel. Şi Aaron să apropie ţapul pentru care a căzut sorţul domnului şi să-l aducă jertfă pentru păcat. Iar ţapul pentru care a căzut sorţul lui Azazel să-l aducă

viu înaintea domnului, ca să săvârşească ispă- sirea, trimitându-l lui Azazel în pustie“ (Leviticul, XVI, 8—10**).**

Nu voi înşira aici toate sfaturile date de dumnezeu cu acest prilej: cum să se ia cărbunii aprinşi şi o căţuie plină de pe jertfelnic, cum să se presare în ea un pumn de tămâie, cum să se umple cu fum de miresme încăperea în care se săvârşeşte vrăjitoria, pentru ca omul să nu poată vedea ce se întâmplă deasupra capacului, în norii de fum în care, pasămite, zbura dumnezeu. În faţa noastră se săvârşeşte o scamatorie, care ne confirmă o dată mai mult că în timpurile acelea îndepărtate se aduceau şi sângeroase jertfe omeneşti, care, cu vremea, au fost înlocuite cu jertfe de animale. Aşadar, ţapul nu este omorât numai pentru că vrea dumnezeu friptură, ci ca jertfă pentru păcatele săvârşite.

Iar dacă ne vom aminti că deasupra capacului, în norii de fum, se ascundea dumnezeul biblic, atunci va deveni limpede că picăturile de sânge cu care se stropea locul în care se presupunea că ar fi dumnezeu erau pur şi simplu o jertfă sângeroasă.

Cu celălalt ţap se proceda la fel ca şi cu pasărea căreia i se dădea drumul pe câmp. Popa „trecea“ asupra ţapului toate păcatele credincioşilor săi, întocmai ca şamanul iakut care pretinde că boala din om trece în păpuşa de lemn şi îi dă apoi drumul pe râu într-o bărcuţă. La fel se petrec lucrurile şi aici:

„Şi Aaron să-şi pună amândouă mâinile sale pe capul ţapului celui viu *şi să mărturisească asupra lui toate nedreptăţile fiilor lui Izrail şi toate călcările lor de lege şi toate păca- tete tor şi să te pună pe caput ţaputui şi, cu un om care stă gata, să-l trimită în pustie*“75 *(XVI, 21).*

Procedeul acesta se stabilea pentru vecii vecilor, căci aşa se spune în Biblie: „Şi aceasta să vă fie vouă drept *veşnică pravilă*“. Dar dacă voi, credincioşilor, credeţi că într-adevăr aşa stau lucrurile, cu alte cuvinte că pravila aceasta este veşnică şi că vine de la dumnezeu, atunci de ce nu trimiteţi şi azi câte un ţap ispăşitor în pustie?

Este însă cu totul limpede că obiceiul acesta nu are nimic divin, ci este un ritual stabilit de preoţi în timpurile străvechi şi destinat triburilor de păstori evrei pentru a înlocui sângeroase jertfe omeneşti. Analizaţi în acelaşi chip întreaga Biblie şi priviţi-o cu ochi omeneşti.

DUMNEZEIEŞTILE PRAVILE – Capitolul al VI-lea LEGI SCRISE ALE ORÂNDUI-

RII SCLAVAGISTE

fol

([*J* i acă vom cerceta cu atenţie toate pravilele cu- (t prinse în Biblie, îndeosebi în cartea Leviticul,

* vom vedea că aceste pravile nu sunt altceva decât *legile unei societăţi sclavagiste.*

Moise scrie acele legi, pe care pretinde că i le-a dictat dujpnezeu, tocmai pentru că erau alcătuite de stăpânii de sclavi care deţineau puterea (în realitate aceste legi au fost alcătuite şi scrise de-a lungul multor generaţii, la epoci diferite).

Iată o pildă grăitoare luată din această legiuire: „Dacă un bărbat se va culca cu o femeie care este roaba şi casnica altui bărbat şi ea n-a fost răscumpărată şi nici liberată, să fie pedepsiţi, dar nu cu moarte, fiindcă n-a fost liberă“ (XIX, 20). Înseamnă că un bărbat se putea „culca“ cu o roabă, pe când cu o femeie liberă nu.

Roaba este numai pe jumătate om; cu ea poţi face orice. De altfel orice fărădelege sau violenţă săvârşită de un om liber, de stăpânul de sclavi, faţă de robul său, Biblia o iartă cu uşurinţă, lucru care se dovedeşte şi în cazul de faţă. Cel care a păcătuit trebuie doar să aducă un berbec ca jertfă pentru vină, „iar preotul să-l cureţe prin berbecul jertfei pentru vină înaintea domnului, de păcatul care l-a făcut, iar *păcatul pe care l-a săvârşit i se va iertau* (XIX, 22).

Se vede, aşa dar, cât de uşor îl iartă dumnezeul stăpînilor de sclavi pe stăpânul de sclavi. Ştim că cel ce va citi atent cartea Leviticul va spune: bine, dar în afară de legile sclavagiste se găsesc aici şi unele pravile folositoare, care interzic, de pildă, incestul, legăturile sexuale dintre rudele apropiate: dintre tată şi copiii săi, dintre fraţi şi surori şi aşa mai departe; se mai găsesc apoi legi care spun să nu înşeli la cântar şi la măsxirat, să te porţi frumos cu străinii, să nu aduci jertfe sângeroase zeului Moloh, să nu te tatuezi etc.: *„Să nu vă faceţi scrijilituri pe trup, pentru morţi, nici să vă faceţi încondeieturi pe voi“* (XIX, 28). Să nu vă duceţi la cărturărese şi ghicitori: „Să nu mâncaţi nimic cu sânge! Să nu umblaţi după ghicit şi după vrăjitori41 (XIX, 26). Dar alături de aceste dispoziţii se găsesc porunci de felul acesta: „Să nu vă rotunjiţi pletele capului vostru şi să nu-ţi retezi

colţurile bărbii44 (XIX, 27).

Ce-ar spune frizerii şi bărbierii dacă ne-am apuca să aplicăm această poruncă astăzi?

Despre cele câteva prescripţii folositoare întâlnite în Biblie se poate spune ceea ce am spus mai înainte despre sfaturile medicale, şi anume că sunt roadele unei observaţii atente şi ale experienţei. Ridicarea acestor pravile la rangul de legi dumnezeieşti nu avea alt scop decât întărirea puterii clerului, a religiei şi a legilor ei, care erau avantajoase stăpânilor de sclavi. Dacă vom lua *esenţialul* din Biblie, dacă vom cerceta mai de aproape toate prescripţiile şi interdicţiile ei, atunci ne vom da uşor seama că învăţătura cuprinsă în Biblie, morala şi legile ei au un caracter sclavagist; ele sunt folositoare exploatatorilor şi dăunătoare celor ce muncesc.

Cartea Leviticul conţine unele pravile în legătură cu aşa-numitul an-jubileu. An-jubileu era numit fiecare al şaptelea an, în care pământul nu era semănat, ci se odihnea, în acel an recolta era adunată numai din ceea ce creştea fără **a** fi fost semănat. Iar după şapte ani-jubilei, în al eincizeci- lea an, fiecare era izbăvit de obligaţiile legate de pământ.

„Apoi să numeri şapte săptămâni de ani, de şapte ori câte şapte ani, astfel ca aceste şapte săptămâni de ani să-ţi dea 49 de ani. Iar în ziua a zecea a lunii a şaptea să suni din trâmbiţă; în ziua ispăşirii să suni din trâmbiţă în toată ţara voastră. Şi să sfinţiţi anul al 50-lea şi să vestiţi în ţară libertate tuturor locuitorilor ei; acesta să fie anul vostru jubileu: fiecare dintre voi să se întoarcă la stăpânirea moşiei sale şi fiecare dintre voi să se întoarcă la familia sa. Anul al 50-lea să fie pentru voi an-jubileu. Să nu semănaţi, nici să seceraţi ceea ce va rodi ţarina de la sine şi nici strugurii din via netăiată să nu-i strângeţi, căci acesta este an-jubileu şi timp sfânt pentru voi. Deci să mâncaţi numai din ceea ce vă va rodi ogorul. În anul acesta jubileu fiecare să ajungă din nou stăpân pe moşia sa. Iar când faceţi o vânzare sau o cumpărătură de la aproapele vostru, să nu vă păgubiţi unii pe alţii. Să faci socoteala anilor de la cel din urmă jubileu; numai aşa să cumperi un petic de pământ de la aproapele tău, iar el, după numărul anilor de seceriş, să ţi-l vândă. Dacă numărul anilor e mai mare, să faci şi preţul ţarinei mai mare, iar dacă numărul este mai mic, să faci şi tu preţul mai mic, fiindcă el îţi vinde ţie un număr de secerişuri44 (XXV, 8—

16).

Dar în timpul acestor 50 de ani robul se îndatora atât de mult, încât nu se putea răscumpăra şi rămânea rob pe vecie.

Se mai pot enumera şi alte legi care încearcă să creeze aparenţa că aceşti stăpâni de sclavi îşi limitau singuri tendinţele lor sclavagiste; astfel, în cap. XXV al cărţii Leviticul, citim următoarele:

„Dacă fratele tău va scăpăta şi nu va mai avea cu ce să trăiască lângă tine, tu să-l sprijineşti măcar ca pe un străin şi venetic, ca să trăiască şi el în preajma ta. Să nu iei de la el nici camătă, nici spor, ci teme-te de dumnezeu, ca să trăiască şi fratele tău cu tine. Banii tăi să nu-i împrumuţi cu dobândă, nici bucatele tale să nu i le iei înapoi cu spor44 (XXV, 35—37).

Reiese de aici că faţă de cei din acelaşi trib pravila oprea camăta şi tot ce putea duce la înrobirea aproapelui. Dar câteva rânduri mai departe, chiar în acelaşi capitol, citim cele ce urmează:

„Dacă fratele tău va sărăci lângă tine şi se va vinde ţie rob, să nu-l pui la muncă de rob, ci să-ţi fie ţie ca un năi- mai, ca un străin...44 (XXV, 39—40).

Aşadar, dumnezeiasca pravilă nu te oprea de loc să cumperi robi pe fraţii tăi. Stăpânii de sclavi găseau o soluţie foarte uşoară pentru ei, căci pravila divină le acorda drepturi foarte largi în ceea ce priveşte posedarea sclavilor. Versetele 44—46 arată că Biblia îngăduie proprietatea de sclavi, chiar şi cea ereditară.

„Iar robii tăi şi roabele tale, pe care îi vei avea, *să-i cumperi din neamurile care sunt împrejurul tău. Tot aşa din fiii străinilor care petrec între voi: puteţi să cumpăraţi şi din aceştia, cum şi dintre urmaşii lor aflători pe lângă voi şi care s-au născut la voi în ţară. Ei vor putea să intre în stăpânirea voastră şi voi puteţi să-i lăsaţi pe ei moştenire fiilor voştri de după voi, în stăpânirea lor. Pe ei să-i aveţi robi deapururi*...“.

Mai poate fi acum de mirare că feudalii, toţi stăpânii de sclavi, moşierii şi capitaliştii se străduiau să-i convingă |ic ţărani că Biblia este o carte sfântă? Biblia îngăduie doar în numele domnului sclavia veşnică, cumpărarea şi vinderea oamenilor, lăsarea lor ca moştenire, stăpânirea lor ca stăpânirea unui lucru ce poate fi revândut, dăruit sau moştenit. Biblia interzice cruzimea numai faţă de ai tăi, dar *faţă de robi ea îngăduie o*

cruzime oricât de mare.

Să nu credem însă că robii se dobândeau numai prin cumpărare. Un număr foarte mare dintre ei proveneau din rândurile celor căzuţi prizonieri în timpul războaielor.

Dumnezeul biblic dă sfaturi concrete arătând cum trebuie procedat pentru a lua în robie pe prizonieri. În cap. XX al Deuteronomului se dă următorul sfat:

„Când te vei apropia de o cetate ca să te războieşti cu ea, îndeamnă-o să încheie pace cu tine. Şi dacă îţi va da răspuns pentru pace şi se va lăsa cuprinsă, tot poporul care se va găsi într-însa să-ţi plătească dajdie şi să-ţi slujească. Iar dacă nu va încheia pace cu tine, ci se va război cu tine, s-o îrupresori. Şi dacă domnul dumnezeul tău o va da în mâna ta, toată partea bărbătească s-o treci prin ascuţişul săbiei. Însă femeile şi copiii, dobitoacele şi tot ce se va afla în ce- late, toată prada s-o iei pentru tine şi să trăieşti din prada vrăjmaşilor pe care ţi i-a dat domnul dumnezeul tău. Aşa «îi te porţi cu toate cetăţile care sunt prea departe de tine ni nu fac parte din cetăţile popoarelor din Canaan. Din cetăţile popoarelor acestora pe care domnul dumnezeul tău ţi le va da ca moştenire, să nu scape cu viaţă nicio suflare44 (v. 10—16).

Dumnezeieşti sfaturi, în adevăr, dă dumnezeu credincioşilor săi. Şi ce bine se îmbină ele cu palavrageala popilor despre marea îndurare a domnului, despre bunătatea acestui dumnezeu atoateiertător etc. Etc.

Spuneţi, drept-credincioşilor, dacă vă îngăduie conştiinţa să apăraţi aceste dumnezeieşti pravile?

CUM CAUTĂ POPII SĂ **Capitolul al VU-lea** ÎNSPĂIMÂNTE PE OAMENI

CU NUMELE DOMNULUI

1 > i astăzi, când un credincios vrea să oprească pe j ’ ’ altcineva să săvârşească o anumită faptă care i se pare rea, dăunătoare, îi spune: „Te bate dumnezeu dacă faci aşa ceva! 44

Aşadar, dumnezeul acesta al credincioşilor urmăreşte fiecare faptă a omului, oricât de neînsemnată, fiecare pas, fiecare gând al său, fiecare mişcare pe care o face. După părerea unor credincioşi, dumnezeu urmăreşte şi ce mă- nâncă omul în fiecare zi, îl urmăreşte de asemenea dacă se rade, dacă se tunde, cu ce se îmbracă, dacă se culcă cu nevasta în anumite zile, chipurile, interzise de dumnezeu? i aşa mai departe. După

părerea altora, el urmăreşte dacă omul se închină cu două sau cu trei degete sau dacă nu se închină de loc, de câte ori pe zi îngenunchează pentru rugăciune, dacă se închină spre răsărit sau spre apus, de câte ori spune aleluia, dacă se împărtăşeşte, adică dacă mănâncă o bucăţică de pâine coaptă de prescurar, zicând că este trupul domnului, sau bucăţele de amidon produse de o fabrică ce lucrează pentru biserica catolică, dacă bea vin zicând că este sângele domnului, dacă mănâncă sau nu azimă nedospită (care se coace la sărbătorirea paştelui evreiesc).

Într-un cuvânt, după părerea credincioşilor, dumnezeu se bagă în toate amănuntele. Fireşte însă că nu poate să urmărească singur totul! De aceea are miniştri şi fiecare ministru se ocupă cu o anumită treabă: Ilie, de pildă, cu timpul probabil, cu tunetele, fulgerele şi ploile; Nicolaie se îngrijeşte mai mult de corăbieri, iar Frol şi Laurenţiu de vite, Gheorghe biruitorul se pricepe şi el puţin la de-alde astea, aşa încât, în ziua sfântului Gbeorghe i se citesc rugăciuni ca să sfinţească vitele. Într-un cuvânt, acest dumnezeu este înconjurat de o mulţime de specialişti care se ocupă fiecare de un anumit domeniu. Aşa crede poporul simplu şi credinţa aceasta a fost întărită de popi milenii de-a rân- dul. Mii de ani popii au împuiat capul oamenilor simpli că în cer există aproape aceeaşi orânduială ca şi pe pământ, cu regi, miniştri, închisori şi călăi. O asemenea credinţă trebuia să întărească supunerea poporului faţă de regii pământeni şi faţă de exploatatori.

Iată de ce popii evrei, autorii cărţii Leviticul, care au scris acum mai bine de 2.000 de ani, invocând în numele lui dumnezeu tot felul de pravile, pretindeau ca aceste pravile, chiar cele mai aspre şi mai nedrepte, să fie îndeplinite tot în numele lui dumnezeu. Pentru îndeplinirea acestor pravile ei promiteau întreaga milostivenie a lui dumnezeu, iar pentru neîndeplinire – mânie şi răzbunare.

În cap. XXVI, versetele 3—13, dumnezeu socoteşte pe evrei robii săi (mai înainte spusese: „pentru că fiii lui Izrail sunt *robii mei;* ei sunt *robii mei,* pe care i-am scos din ţara Egiptului44) şi le promite sprijinul său, la fel cum au făcut mai târziu moşierii şi nobilii care scriau porunci către robii lor iobagi, spunându-le: dacă voi, robii mei, iobagii mei, veţi asculta de mine şi veţi lucra pentru mine şi veţi îndeplini toate poruncile mele, oricât ar fi ele de aspre, atunci eu vă voi apăra de atacul altor jefuitori:

cavaleri, boieri, voievozi, grofi sau baroni; iar voi veţi putea, sub oblăduirea mea, să vă ocupaţi în linişte de gospodăria voastră. La fel vorbeşte şi dumnezeu robilor săi. Yrând-nevrând, te gândeşti la un latifundiar care scrie porunci către iobagii săi:

„Dacă veţi umbla după rânduielile mele şi veţi păzi poruncile mele şi le veţi împlini, atunci vă voi trimite ploi la vreme şi pământul va da roadele lui şi livezile poamele lor. Treieratul vostru se va lungi până la culesul viilor şi culesul viilor până la vremea semănatului, şi veţi mânca pâinea voastră până veţi fi sătui şi veţi sălăşlui fără grijă în ţara voastră. Voi hărăzi pace în ţară şi veţi locui într-însa fără ca nimeni să vă stingherească; voi nimici din ţară fiarele rele şi sabia nu va trece prin pământul vostru. Veţi urmări pe duşmanii voştri şi ei vor cădea în sabie sub ochii voştri; cinci dintre voi vor pune pe fugă o sută şi o sută dintre voi vor pune pe fugă zece mii, şi duşmanii voştri vor cădea în robie sub ochii voştri. Iar eu mă voi întoarce spre voi şi vă voi face rodnici şi vă voi înmulţi şi voi păstra statornic legământul meu cu voi. Şi vă veţi hrăni din vechile roade şi pe cele vechi va trebui să le scoateţi afară, ca să aveţi unde pune pe cele nouă. Şi voi statornici locaşul meu în mijlocul vostru şi sufletul meu nu se va scârbi de voi. Şi voi umbla în mijlocul vostru şi voi fi dumnezeul vostru şi voi veţi fi poporul meu. Eu sunt domnul dumnezeul vostru, care v-am scos pe voi din ţara Egiptului ca să nu mai fiţi robi şi am sfărâmat jugul vostru şi v-am făcut să umblaţi cu fruntea sus“.

Din ultimul verset parcă ar reieşi că dumnezeu cere toate acestea evreilor drept recunoştinţă că i-a ajutat să iasă din robie, că datorită lui pot ei acum umbla cu fruntea sus şi că pot lua la rândul lor în robie popoarele învinse. Am văzut însă mai înainte că evreul nevoiaş putea să devină şi el rob.

Pentru a-i determina pe oameni să îndeplinească toate aceste porunci, adică să aducă de fiecare dată popilor făină şi untdelemn, berbeci, tauri, viţei sau porumbei, să construiască temple şi să dea popilor a zecea parte din venituri, trebuia ca aceşti oameni să fie ţinuţi bine în frâu. Şi acest frâu era dumnezeiasca pravilă, cu care popii speriau poporul.

A Iată o pildă de felul în care popii evrei, şi preoţii altor religii, îi înspăimântau pe oameni ca nu cumva aceştia să încalce legile stupide alcătuite de ei:

„Dar dacă voi nu veţi asculta de mine şi nu veţi îndeplini toate

aceste porunci, dacă veţi lepăda legiuirile mele şi sufletul vostru se va scârbi de orânduielile mele, aşa încât să nu mai ţineţi toate poruncile mele şi să stricaţi legământul cu mine, atunci iată ce voi face şi eu cu voi: vă voi pedepsi cu pedepse spăimântătoare, oftică şi friguri care usucă ochii şi istovesc viaţa. Veţi semăna zadarnic sămânţa voastră, căci duşmanii voştri vor mânca roadele voastre. Şi voi întoarce cu duşmănie faţa mea împotriva voastră şi veţi fi bătuţi de către duşmanii voştri şi veţi fi stăpâniţi de cei ce vă urăsc şi veţi fugi chiar atunci când nimeni nu vă va fugări11 (XXVI, 14—17).

Gândiţi-vă numai, dacă omul nesocoteşte vreuna din pravilele scrise de popi, de exemplu nu respectă sâmbăta sau nu ţine seama de numărul de berbeci şi de porumbei ce trebuie fripţi pentru domnul într-un caz oarecare, dumnezeu îl ameninţă: cum vă purtaţi voi cu mine, aşa mă port şi eu cu voi: vă voi trimite pedepse înspăimântătoare, oftică, friguri care usucă ochii şi istovesc viaţa. Apoi făgăduieşte să trimită oamenilor nebunia aceea care se cheamă mania persecuţiei. Dar toate astea sunt fleacuri faţă de ceea ce urmează! Ascultaţi mai departe:

„Şi dacă nici după aceasta nu veţi asculta de mine, atunci vă voi pedepsi de şapte ori mai mult pentru păcatele voastre. Şi voi sfărâma semeţia puterii voastre şi voi face cerul vostru să fie ca fierul şi pământul vostru ca arama. Şi vă veţi slei în deşert silinţele voastre, căci ogoarele voastre nu vor mai rodi şi pomii din livezi nu vor mai face poame11

(XXVI, 18—20).

Cruzimea lui dumnezeu nu cunoaşte margini. S-ar părea că mai rău decât atât nici că se poate: pe om l-a cuprins spaima, a devenit ofticos, a căzut pradă frigurilor, i s-au uscat ochii, i s-a istovit sufletul; a semănat în zadar; duşmanii au năvălit asupra lui şi l-au supus; a înnebunit, fuge deşi nu-l urmăreşte nimeni şi aşa mai departe. „Toate astea-s fleacuri – spune dumnezeul biblic –, lasă că vă arăt eu vouă dacă nu vă băgaţi minţile în cap! Voi face cerul ca fierul şi pământul ca arama şi voi trimite foamete cumplită pe pământ11.

Dar, după ce au scris aceste straşnice pedepse, popii evrei s-au gândit ce s-ar întâmpla totuşi dacă oamenii, fără să le pese de toate ameninţările, ar nesocoti pravilele popeşti şi şi-ar lua lumea în cap. De aceea oamenii trebuiau speriaţi şi mai tare. Speriaţi şi iar speriaţi. De şapte ori speriaţi. Adică de 7 ori câte

7. Asta înseamnă de 49 de ori (7 ori 7). Popii, ca şi dumnezeu, nu se mulţumesc cu mai puţin! Dar nici în felul acesta nu-s prea siguri că poporul le va da ascultare. Atunci se născoceşte ceva şi mai şi, tot de şapte ori mai fioros decât ceea ce fusese înainte, ceea ce înseamnă de 343 de ori (7 ori 7 ori 7=343). De data aceasta dumnezeu ameninţă pe oameni că-i va împinge la canibalism, că-i va face să-şi mănânce copiii şi le va pustii cetăţile. Dar cea mai îngrozitoare ameninţare e aceea că ei nu „vor mai mirosi buna mireasmă a jertfelor“. Pe oameni promite să-i dea în robie altor popoare, să-i transforme în nebuni, care să fugă fără să se uite îndărăt şi, împiedicându-se unul de altul, să cadă.

Fantezia popii se oprea aici. Nu putea merge mai departe. Era greu de găsit alte pedepse mai straşnice; au adus omul la nebunie, l-au distrus, l-au dat în robie şi i-au luat totul. Aici se oprea pomelnicul pedepselor. Popii erau încredinţaţi că era îndeajuns pentru ca, în sfârşit, să-i silească pe „nelegiuiţi41, pe cei ce nesocotesc legile întocmite de ei, să se răzgândească. După toate aceste pedepse se înţelege că oamenii trebuiau să se supună legilor stăpânilor de sclavi, pe care popii le dădeau drept legi dumnezeieşti. Se pune însă întrebarea: cine se va supune din moment ce s-a ajuns la exterminarea întregului popor? în Biblie se spune: „*Veţi pieri printre neamuri şi vă va mistui pământul potrivnicilor voştri. Iar rămăşiţa voastră se va vlăgui, din pricina fărădelegilor ei, prin ţările potrivnicilor voştri, ba şi din pricina fărădelegilor părinţilor se vor sfârşi la fel cu* e£“ (XXVI, 38—39). Înseamnă că toţi vor pieri, iar puţinii care vor rămâne în viaţă se vor vlăgui, deci vor dispărea şi ei. Apoi, pe neaşteptate, citim următoarele: „Dacă însă atunci ei vor mărturisi nelegiuirea lor şi nelegiuirea părinţilor lor...“ (XXVI, 40), atunci „îmi voi aduce aminte de ei, de legământul încheiat cu strămunii lor...“ (XXVI, «). De dragul cui îşi va mai aminti de legământ? De dragul unor nenorociţi care s-au vlăguit? Slabă mângâiere! Cu toată făgăduiala popilor că mai târziu dumnezeu îşi va întoarce din nou cu dragoste faţa spre ei.

Prostii, numai prostii! E ruşinos că se pot găsi şi astăzi oameni care să creadă în asemenea lucruri. Că se pot găsi oameni care, în caz de secetă, de război sau de o nenorocire adusă chiar de oameni, mai cred în explicaţiile date de popi şi se mai tem de pedepsele dumnezeieşti înşirate în Biblie.

Cu deosebire ţăranii muncitori ar trebui să se gândească la aceste lucruri; mai ales pe ei îi ameninţă popii cu pedepsele dumnezeieşti pentru că vor să trăiască şi trăiesc azi după placul lor, construind o viaţă nouă, pentru că făuresc o viaţă colhoznică îmbelşugată. Popii, firește, nu pot fi bucuroşi când muncitorii şi ţăranii rup mrejele religiei, care le-a întunecat timp de mii de ani conştiinţa şi le-a paralizat voinţa, împiedicându-i să-şi rostuiască în aşa fel viaţa pe pământ încât să nu mai existe nici foamete, nici războaie, nici înrobire, nici exploatarea omului de către om.

DUMNEZEU NU SUPORTĂ

Cfipitolul VXll-163. J rji j

/ j în văzut de atâtea ori cum ameninţă dumnezeu i ţ cu cele mai aspre pedepse pe oamenii care, în-

— S doindu-se de existenţa lui, nu vor îndeplini tot ce au scris popii evrei în Biblie. Se vede însă că existau şi în vechime destui atei care nu se prea speriau de asemenea ameninţări.

Popilor şi claselor stăpânitoare nu le convenea, firește, ateismul. În vechime nu apărea ziarul „Bezbojnik“ (de altfel nu se tipăreau ziare de loc). Era extrem de primejdios să scrii sau să te ridici pe faţă împotriva lui dumnezeu. Vestitul înţelept grec Socrate a fost învinuit de ateism numai pentru că a criticat şi a tăgăduit dreptatea unor hotărâri ale preoţilor, cu toate că el era de fapt un om foarte credincios.

Biblia sfătuieşte fără ocol să fie ucişi toţi ateii. De altfel printre atei erau număraţi destul de des oameni care pentru un motiv sau altul nu erau pe placul claselor conducătoare şi al popilor sau erau duşmanii personali ai acestora. Pentru a extermina un om era suficient să spui: acest om a defăimat pe dumnezeu sau a cârtit împotriva lui dumnezeu şi a poruncilor lui! Pentru ca măsura să fie şi mai drastică, preoţii evrei au scos chiar o lege, spunând, firește, că fusese dată de însuşi dumnezeu.

Iată ce spune Biblia în legătură cu aceasta (cartea Leviticul, XXIV, 10—12):

„în vremea aceea, feciorul unei femei izrailite al cărui tată era egiptean s-a amestecat printre fiii lui Izrail. Şi feciorul femeii izrailite cu un alt izrailit au început să se certe în tabără. Iar acest fecior de izrailită a hulit numele domnului şi l-a blestemat. Atunci l-au adus pe el la Moise... Şi l-au pus pe el sub pază până ce Moise, din porunca domnului, avea să hotărască pricina lor“.

(Ce uşor puteai prosti norodul, spunând că trebuia să aştepte câteva zile până când Moise va reuşi să vorbească cu dumnezeu despre acest om!

— Em. *I.).*

Biblia nu ne spune câte zile a aşteptat acel nenorocit născut dintr-o mamă izrailită şi un tată egiptean (observaţi că şi pe atunci se folosea aţâţarea împotriva celor de „alt neam“: pasămite, deşi avea mamă izrailiteană, dar dacă tatăl era egiptean însemna că omul era de neam străin), în cele din urmă însă se vede că dumnezeu şi-a găsit puţin timp să discute cu Moise şi despre acest răufăcător:

„Atunci domnul a poruncit astfel lui Moise: scoate afară din tabără pe cel ce a blestemat şi toţi cei ce l-au auzit să-şi pună mâinile pe capul lui; apoi toată obştea să-l omoare cu pietre. Iar către fiii lui Izrail să rosteşti aşa: oricine va blestema pe dumnezeul său să-şi ispăşească păcatul. Cel ce huleşte numele domnului să fie pedepsit cu moarte: toată obştea să-l ucidă cu pietre“ (XXIV, 13—16).

În chipul acesta au fost, probabil, omorâţi în vechime zeci^de mii de oameni care, deschizând ochii pentru o clipă, au întrezărit înşelăciunea popilor şi au văzut că cerul era pustiu.

Vina lor era că nu puteau suferi duhoarea fripturilor aduse ca jertfă, că nu îndurau împovărătoarele biruri puse de popi, că legile făurite de exploatatori şi de popi îi umpleau de dezgust. Şi când îşi ridicau glasul împotriva robiei şi a înşelătoriei seculare erau omorâţi. Aşa s-au petrecut lucrurile şi în evul mediu, când au fost arşi pe rug zeci de mii de martiri ai ştiinţei numai pentru că, descoperind adevărul, nu voiau să creadă în existenţa lui dumnezeu.

LEGI.LE ECONOMIEI **Capitolul al IX-lea** BAZATE PE SCHIMB

fnl

/ nS iblia a fost scrisă, la epoci diferite, în decurs de | câteva sute de ani.

ı_____În tot acest răstimp, economia triburilor evreieşti a suferit diferite transformări: s-a produs trecerea de la vânătoare la păstorit şi la agricultură; de la economia naturală închisă, care satisfăcea numai cerinţele membrilor gospodăriei respective, s-a trecut la economia bazată pe schimb, la schimbul de mărfuri, au apărut meşteşugurile, comerţul cu caravane, navigaţia, marile exploatări sclavagiste.

Foarte adesea se spune că legile lui Moise se pot rezuma la maxima: „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte“. În asta, pasămite, ar consta Vechiul testament, în timp ce Noul testament o înlocuieşte cu altă maximă, mai pătrunsă de omenie: „Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi!“

în Biblie găsim o serie întreagă de pravile care oglindesc pur şi simplu relaţiile de schimb. De exemplu, în aceeaşi carte Leviticul (cap. XXIV, v. 18—23) există o serie de dispoziţii care dovedesc că această carte a fost alcătuită într-o perioadă în care relaţiile de schimb, relaţiile bazate pe schimbul de mărfuri, nu erau încă suficient dezvoltate, întrucât pentru moartea unui om se cerea neapărat moartea altuia („cel ce va omorî pe altul cu moartea să fie pedepsit“). Dar când s-au stabilit relaţiile de schimb ele s-au oglindit în pravila „divină“. De aici a rezultat legea:

„Iar cel ce va omorî o vită să dea alta în schimb, cap de vită pentru cap de vită. Oricine va căşuna vreo vătămare trupească aproapelui său, cum i-a făcut el aşa să i se facă: schilodeală pentru schilodeală, ochi pentru ochi, dinte pentru dinte; precum el a vătămat trupul altuia, aşa săi se vateme şi trupul lui. Cine va omorî o vită să dea o vită în schimb, iar cine va omorî un om cu moarte să i se răsplă- tească“ (XXIV, 18—21).

Fireşte că în viaţa de toate zilele lucrurile nu se petreceau aşa. De cele mai multe ori cel puternic, şi în special stăpânul de sclavi, se putea răscumpăra. Legile erau scrise mai ales pentru cei săraci, pentru robi, fiind alcătuite de stăpânii de sclavi, care deţineau *puterea,* şi de preoţi. Această parte a legilor biblice a fost scrisă în perioada când între evrei şi diferitele triburi care trăiau în vecinătatea lor relaţiile de schimb erau foarte dezvoltate; aceasta reiese din faptul că se dă o legiuire unică atât pentru străin cât şi pentru băştinaş: „O singură legiuire să aveţi, după care să fie judecat şi străinul şi băştinaşul.

Acordurile dintre popoare se încheiau de asemenea pe baza relaţiilor de schimb existente pe atunci. Nu e de crezut că s-ar putea găsi vreun credincios care să susţină că legile acestea trebuie păstrate şi respectate şi astăzi. *Aceste aşa- numite legi dumnezeieşti n-au fost altceva decât nişte legi omeneşti alcătuite de clasele stăpânitoare* în timpuri diferite, legi perimate demult, şi nemaiputând avea vreo valoare pentru oamenii care trăiesc azi în cu totul alte condiţii şi care-şi

orânduiesc viaţa pe baze cu totul deosebite.

PARTEA A CINCEA

CARTEA NUMERII, DEUTERONOMUL ŞI ALTELE

CARTEA NUMERII

PRESCRIPŢIILE DUMNE- C a p 1 1 ° 1 u 1 1 ZEIEŞTI PENTRU GELOŞI

0opa se crede oricând în drept să întrebe pe femeia sau pe fata care vin la spovedit dacă nu cumva s-au culcat cu vreun bărbat străin. Rasa popească de armăsari şi-a dat frâu liber imaginaţiei lascive şi, astfel, în îndreptarele preoţeşti pentru spovedanie se găsesc multe întrebări care i-ar putea veni în minte numai unui desfrânat. Asemenea întrebări se pun îndeosebi femeilor.

De unde vine această atitudine fată de femeie? Am

y

dovedit mai înainte cu numeroase exemple că robia femeii este doar un aspect al robiei în general. Biblia este cartea unui popor sclavagist, plină de noţiuni şi raporturi care pot exista numai între stăpâni şi sclavi. Iată de ce întâlnim atât de des în Biblie această atitudine faţă de femeie, care era privită ca o roabă, ca un obiect sau un bun oarecare.

Stăpânii de sclavi au consfinţit apoi aceste relaţii sub forma unor legi pe care, chipurile, le-ar fi dat dumnezeu. Iată de ce, în capitolul al Y-lea al cărţii Numerii (versetul 11 şi urm.), putem citi cum dumnezeu îl învaţă pe Moise ce să facă cu femeia care îşi „înşală“ bărbatul şi cum să vindece pe geloşi. De cele mai multe ori Biblia porunceşte ca femeia care şi-a înşelat bărbatul să fie omorâtă. Dar ce te faci dacă „desfrânata“ nu-i dovedită? Aici dumnezeu dă un alt sfat (cu ce nu se îndeletnicea el, – asistăm la cele mai obscene discuţii).

„Şi a grăit iarăşi domnul către Moise: Spune fiilor lui Izrail şi le grăieşte: dacă o femeie măritată va ajunge des- frânată şi necredincioasă faţă de soţul ei şi un altul se va culca cu ea şi lucrul va fi tăinuit faţă de bărbatul ei, şi ea s-a întinat în ascuns, fără să fi fost vreun martor şi nici să fi fost prinsă, şi dacă într-însul va intra duhul bănuielii şi îşi va bănui femeia lui fiindcă ea s-a desfrânat sau va intra într-însul duhul bănuielii şi îşi va bănui femeia cu toate că ea nu s-a întinat, atunci să vină cu femeia lui la preot şi să aducă dar *o zecime dintr-o ejă de jăină de orz* (dacă eşti gelos, adu popii ceva făină; doar n-o să descânte de

pomană apa aceea murdară pe care i-o va da nevestii tale s-o bea cu de-a sila.

— *Em. I.)* fără să toarne deasupra untdelemn şi nici să presare tămâie, căci acesta este prinos de bănuială, prinos de aducere-aminte pentru o călcare de lege…“

Prin urmare, mai întâi bacşişul, făina! De-abia după aceea poate începe descântecul popii. Şi ce face el? în ce constă „munca14 lui? Acest „chimist44 procedează la fel ca o doftoroaie de la ţară, ca o babă bârfitoare.

„După aceasta preotul să ia apă sfinţită într-un vas de lut (vedeţi dar că şi popii evrei ştiau să prepare această licoare.

— *Em.I.)* şi *pulbere de pe pardoseala* sfântului locaş şi să o pună în apă (şi un om sănătos ar putea da ortul popii, sau ar căpăta tifos, sau o altă boală, dacă ar bea apă amestecată cu noroi.

— *Em. I.).* Apoi să aducă preotul pe femeie înaintea domnului şi să-i despletească părul şi să-i dea în mână prinosul de aducere-aminte, adică prinosul de bănuială, iar preotul să aibă în mână apa cea amară aducătoare de blestem44 (Y, 17—18). (Ce-ar fi dacă am da şi popii să bea din această apă murdară? Nu-l va apuca burta?).

Acum încep farmecele, şarlatania popească:

„Atunci preotul să jure pe femeie şi să spună: dacă nu s-a culcat nimeni cu tine şi dacă nu te-ai desfrânat ca să te întinezi fiind cu bărbat, să rămâi nevătămată de această apă amară aducătoare de blestem; iar dacă tu te-ai desfrânat fiind cu bărbat şi te-ai spurcat şi un alt bărbat s-a culcat cu tine decât bărbatul tău – şi preotul să o jure cu jurământul aducător de blestem şi să-i spună femeii —: să te blesteme şi să te facă de batjocură domnul în mijlocul poporului tău, să-ţi slăbească şoldurile şi pintecele şi să ti le umfle, iar apa aceasta aducătoare de blestem să intre în măruntaiele tale ca să-ţi umfle pântecele şi să-ţi scadă şoldurile! Iar femeia să răspundă: amin! amin! Şi blestemul acela să-l scrie preotul într-o carte şi să-l spele cu apa cea amară. Apoi preotul să dea femeii să bea apa cea amară aducătoare de blestem, ca apa cea aducătoare de blestem să intre în ea ca să-i aducă vătămare44 (Y, 19—24).

Închipuiţi-vă ce va face această femeie înfricoşată, speriată, care crede în toată această vrăjitorie! Pe câte nenorocite nu le-au dus popii la pierzanie în felul acesta!

Şi, dimpotrivă, câte desfrânate n-au scăpat nevătămate din această încercare. E limpede doar că au suferit, în primul rând, femeile *bolnave,* al căror stomac şi intestine n-au putut suporta apa infectată pe care preoţii le sileau s-o bea, înfricoşându-le totodată în fel şi chip. Biblia ne încredinţează însă că, dacă femeia „nu s-a întinat, ci a rămas curată, ea va rămâne nevătămată şi va avea fii44.

Bărbatul putea să aibă câte soţii voia, putea să-şi facă soţii din toate slujnicile. Femeile însă trebuiau să tacă. Cea mai neînsemnată privire aruncată în treacăt, discuţia cea mai nevinovată cu un alt bărbat în lipsa soţului erau motive suficiente pentru a aduce femeia în faţa popii şi a o supune la cele mai ticăloase încercări.

Mai e oare de mirare că oamenii crescuţi în respectul Bibliei, oamenii religioşi, au privit întotdeauna şi privesc încă şi acum pe femeie ca pe „un vas spurcat44, ca pe o fiinţă necurată, inferioară, lipsită de drepturi?

Prescripţiile lui dumnezeu date lui Moise pentru a se afla dacă gelozia vreunui mascul este îndreptăţită arată cum nu se poate mai bine cât de sălbatice şi crude sunt concepţiile Bibliei despre femeie.

Câţi dintre credincioşii care privesc şi azi Biblia drept o lege divină vor îngădui ca soţia lor să fie tratată astfel? Şi oare în ţara noastră, unde femeia are aceleaşi drepturi cu bărbatul, se vor mai găsi femei care să primească supuse apa murdară pe care le-o va da popa să bea şi care să îngăduie toată această mascaradă barbară?

DIN CERURI CADE MANĂ CE- Cap**’toiul al II-lea** reascA ŞI PREPELIŢE FRIPTE

, ^ ititorii „Bibliei pentru credincioşi şi necredincioşi44 îşi mai amintesc poate cum trimitea dumnezeul biblic în pustiul sterp mană din cer pentru poporul evreu.

Cartea Numerii, care continuă descrierea peripeţiilor triburilor de păstori evrei, aminteşte din nou de această mană. „Mana era ca boaba de coriandru şi înfăţişarea ei ca răşina de bdeliu44 (XI, 7).

Îmi amintesc şi acum de părintele cu care învăţam la şcoală religia şi care umbla prin clasă fluturându-şi mânecile largi – în ele ar fi putut să intre chiar un purcel mărişor. Se plimba şi ne citea din Biblie: „mana era ca boaba de coriandru şi înfăţişarea

ei ca răşina de bdeliu44. Dar nimeni dintre noi nu ştia ce este bobul de coriandru şi răşina de bdeliu.

Şi când l-am întrebat pe preot:

— Părinte, spuneţi-ne ce este bdeliul, – părintele şi-a fluturat din nou mânecile şi ne-a spus.

— Credincioşii nu trebuie să întrebe nimic, ei trebuie să creadă ceea ce Îi se spune.

De bună seamă nu-i venea prea la îndemână părintelui fiindcă nici el nu ştia ce-i bdeliul. Să ne închipuim însă că este ceva de genul seminţelor de muştar sau boabelor de mei. Mai departe, în cartea Numerii, capitolul al XI-lea, vedetele 8—9, citim următoarele:

„Poporul se împrăştia şi o aduna, o măcina în râşniţă sau o pisa în piuă, o fierbea în oale şi făcea din ea turte; gustul ei era ca de plăcintă făcută cu untdelemn. Şi când cădea, noaptea, roua în tabără, cădea şi mana44.

Acum câţi ani s-au petrecut lucrurile acestea? Dacă vom socoti bine, acum vreo 3.000 de ani, cel mult 3.500. Aşadar, acum 3.500 de ani a existat un oarecare dumnezeu al vechilor evrei care trăia în văzduh (în cer) sau în spaţiul fără aer de dincolo de învelişul atmosferei, iar acesta avea numeroase rezerve de saci cu mană, sau cu crupe pe care le lăsa noaptea să cadă o dată cu roua peste locurile pe unde pribegeau evreii.

Cine oare ar putea lua în serios asemenea nerozii? Le vine uşor popilor să spună astăzi poveşti cum că acum 3.000 de ani dumnezeu presăra pe pământ mană pentru evreii înfometaţi. Dar atunci de ce au fost şi după aceea atâtea epoci de foamete îngrozitoare, când milioane de oameni au murit de foame, ba chiar au ajuns să-şi mănânce şi copiii... Oamenii profund credincioşi, bătrânii, bătrânele şi copiii, se rugau cucernic şi băteau mătănii în faţa icoanelor, cerşind cerurilor pustii pâine sau măcar o coajă de pâine. Pe semne însă că toate rezervele se terminaseră, căci nimeni n-a auzit să mai fi căzut din cer vreo fărâmătură cât de mică de pâine care să-l fi hrănit pe flămând.

Iar Biblia istoriseşte:

„Dar gloata străinilor care se afla în mijlocul lui îşi aprinse pofta. Atunci fiii lui Izrail începură şi ei să se tângu- iască şi să se jeluiască: cine ne va da să mâncăm carne? Ne aducem aminte de peştele pe care îl mâncam degeaba în Egipt, de castraveţi, de harbuji, de praz, de ceapă şi de usturoi, iar acum sufletul ni

se usucă, şi din tot ce aveam n-a rămas nimic decât mana de dinaintea ochilor noştri!“ (Nu- merii, XI, 4—6).

Aşadar, oamenii aceştia nu flămânzeau cu adevărat, fiindcă fiecare avea atâtea turte câte îi trebuia, dar pasămite erau năzuroşi şi voiau cu orice chip şi carne. Astfel Biblia spune că „poporul a început să cârtească împotriva domnului”:

„Atunci a auzit domnul şi s-a aprins mânia lui şi focul domnului s-a făcut văpaie împotriva lor şi a început să mistuie capătul taberei. Dar poporul a strigat către Moise, şi Moise s-a rugat domnului şi focul se stinse44 (Numerii, XI, 1-2).

Aşadar, când nomazii s-au ridicat cârtind împotriva lui dumnezeu, acesta s-a mâniat şi a dat foc taberei lor şi numai la ruga lui Moise a trimis pompierii să stingă văpăile. Şi acestui popor, care se îndoapă cu turte, dumnezeu îi mai trimite şi prepeliţe fripte. Hazul însă e să citeşti chiar în Biblie cum s-au petrecut lucrurile: „A auzit Moise poporul plângând neam cu neam, fiecare la uşa cortului lui44. Atunci el s-a îndreptat către dumnezeu şi i-a spus: „Oare eu am zămislit poporul acesta? Oare eu l-am născut că-mi zici: line-l la sânul tău, precum ţine doica pe prunc, până va ajunge în ţara pe care ai dăruit-o cu jurământ părinţilor lui?“De unde am eu carne să îndestulez tot poporul acesta, care plânge şi spune: „Dă-ne carne casămâncăm!“ Pasămite era de ajuns ca Moise să spună un singur cuvânt şi dumnezeu îi şi făcea pe plac. A scos de prin cămările sale carne friptă, porţii respectabile, să le ajungă pentru o lună întreagă:

„Iar poporului să-i zici: pregătiţi-vă pentru mâine să mâncaţi carne, căci aţi bocit în urechile domnului şi v-aţi tânguit: cine ne va da nouă să mâncăm carne, căci ce fericiţi eram noi în Egipt! Acum domnul vă va da carne şi voi veţi mânca. Şi nu veţi mânca o zi, sau două, sau cinci, sau zece, sau douăzeci, ci o lună, până când vă va ieşi pe nas, ca astfel să vă scârbiţi“ (Numerii, XI, 18—20).

Larg la inimă se arătă dumnezeul biblic acum 3.500 de ani! N-a găsit nimic mai bun pentru a-i pedepsi pe aceşti oameni sătui decât să-i lase să se ghiftuiască până le va ieşi carnea pe nas. Biblia istoriseşte mai departe:

„Atunci s-a pornit o viforniţă de la domnul şi a adus prepeliţe de la mare şi le-a trântit la pământ lângă tabără cale de o zi într-o parte şi cale de o zi în cealaltă parte, în vecinătatea taberei,

strat ca de doi coţi pe faţa pământului. Şi s-a pornit poporul, şi toată ziua aceea, şi toată noaptea aceea, şi a doua zi a strâns prepeliţe, iar cel care strânsese mai puţin, tot strânsese zece grămezi. După aceasta ei le-au întins împrejurul taberei14 (Numerii, XI, 31—32).

Să facem o mică socoteală: dacă vom socoti că un drumeţ parcurge uşor 30 km într-o zi, atunci înseamnă că dumnezeul biblic a acoperit cu prepeliţe aproape 10.000 ha e£ un strat de aproape doi coţi, adică mai mult decât un metru, pentru a hrăni pe aceşti năzuroşi evrei nomazi. Se înţelege că după o asemenea ghiftuială nu era de mirare să te îmbolnăveşti. De aceea Biblia lămureşte: „Şi bătu domnul poporul cu bătaie mare foarte!“ (XI, 33).

Toată această poveste cu prepeliţele care au acoperit 10.0 de hectare cu un strat gros de un metru este o scornire de la început până la sfârşit. Preoţii evrei, şi ca ei atâţia alţii, vor să dovedească cu ajutorul acestor poveşti că pentru dumnezeu totul este cu putinţă. El poate lăsa să cadă în pustiul sterp oricâtă mană pentru a se face din ea turte dospite. El poate aduce cu vântul dinspre mare oricâte prepeliţe, şi ţoate acestea numai pentru a lovi cu nenorociri poporul său ales, pe care-l face să rătăcească prin pustiu tiimp de 40 de ani, în loc să-l fi dus dintr-o dată la ţintă. Iar popii folosesc şi azi asemenea braşoave, spunând credincioşilor: „Iată ce minuni făcea dumnezeu cu evreii în pustie!“

Nu credeţi însă aceste minciuni! Niciodată, niciun dumnezeu n-a ajutat oamenilor flămânzi şi necăjiţi. Numai răsturnând puterea exploatatorilor şi înlăturând influenţa dăunătoare a popilor şi a dumnezeilor inexistenţi, oamenii muncii din Ţara sovietică, sub conducerea partidului comunist, au construit, în linii mari*, societatea socialistă, unde nu mai există exploatarea omului de către om, unde fiecare om are asigurat dreptul la muncă, la odihnă, la asistenţă socială, unde se făureşte o viaţă fericită şi îmbelşugată pentru toţi oamenii.

Capitolul al III-lea ASINA LUI BILEAM

[r!

i R\) xistă în popor o mulţime de poveşti despre ani- f male care vorbesc cu grai omenesc, ca de pildă —cai, vaci, lupi, urşi şi altele. Există, de asemenea, multe basme despre „vârcolaci“, în care omul se preschimbă în câte un animal sau, invers, în

care animale iau chip de oameni. Aceste basme au apărut în timpuri străvechi, pe când oamenii nu cunoşteau îndeajuns lumea animală şi nu-şi dădeau seama că omul se poate naşte *numai* din om. Pe atunci oamenii credeau că omul poate să se nască din orice fiinţă sau lucru. Aşa, de pildă, unele triburi credeau că strămoşii lor au fost munţii, lacurile, pomii, pietrele, animalele, păsările sau şerpii. Aceşti strămoşi imaginari erau zeificaţi. Ne mai putem mira atunci de credinţa răspân- dită în popor că animalele pot vorbi cu grai omenesc?! Iar popii încredinţau pe oameni, şi fac şi acum acest lucru, că toate aceste minuni s-au întâmplat aievea, ba chiar ei înşişi născocesc astfel de poveşti. Astfel episcopul Synesios scria altui episcop: „*Poporul vrea cu tot dinadinsul să jie înşelat: cu cât un lucru e mai miraculos, cu atât crede mai mult în el“.*

Capitolele al XXII-lea-al XXIV-lea ale cărţii Numerii istorisesc o astfel de poveste despre o măgăriţă pe care dumnezeul biblic o alege să fie cuvântătoarea dreptăţii.

Balac, regele Moabului, era, cică, speriat de evrei, socotindu-i un popor puternic care „va mistui împrejurimile noastre, precum vitele mănâncă iarba câmpului“. Neavând nădejde în oastea sa, acest rege a trimis soli la Petor (?!), la magul (vrăjitorul) Bileam. I-a trimis acestuia diferite daruri şi apoi l-a rugat să blesteme pe evrei. Regele Balac credea cu tărie în blestemul lui Bileam. Dar Bileam, auzind rugămintea, ba întrebat pe dumnezeu ce să facă – pasămite acest vrăjitor discuta prieteneşte cu dumnezeu oricând îi era voia. Biblia istoriseşte:

„Atunci a venit domnul la Bileam şi l-a întrebat: cine sunt bărbaţii aceştia de la tine?“ (XXII, 9).

Cititorilor Bibliei de bună seamă că nu le trece prin cap să se întrebe: *ce fel de dumnezeu era acesta care nu ştia cine erau bărbaţii aceia?* Bileam îi enumeră pe toţi trimişii lui Balac şi explică pentru ce au venit. Dumnezeul biblic nu-l sfătuieşte să blesteme pe evrei. Atunci Bileam refuză să meargă şi să-i blesteme.

Mai apoi:

„... Balac a trimis alţi soli mai numeroşi şi mai cu vază decât cei dintâi“ (XXII, 15).

Dar Bileam nu cedează stăruinţelor şi se duce din nou să vorbească cu dumnezeu. Şi acum începe ceea ce se numeşte

o^poveste să adormi de-a-n picioarelea. Biblia istoriseşte:

„Iar dumnezeu a venit noaptea la Bileam şi i-a spus: dacă bărbaţii **aceştia** au venit să te cheme, *du-te cu ei,* însă să faci ceea ce îţi voi spune– aceea să faci!

Şi s-a sculat Bileam de dimineaţă şi, punând samarul pe asina sa, a plecat cu voievozii Moabului“ (XXII, 20—21).

Prin urmare, Bileam a făcut cum i-a spus dumnezeu, îndeplinind întocmai porunca primită. De aceea nu fără mirare citim ceea ce urmează:

„Dar mânia domnului s-a aprins din pricină că el a plecat, iar îngerul domnului i-a stat în drum ca un protivnic“

(XXII, 22).

Trebuie să fii într-adevăr legat la ochi sau buimac de cap din cauza bazaconiilor religiei pentru a nu vedea contradicţia din acest pasaj. Dacă însuşi dumnezeu *i-a poruncit să se ducă,* atunci de ce „s-a aprins de mânie“ şi de ce „i-a stat în drum ca un protivnic“? Nu era mai simplu să-i spună: nu te duce! Era însă nevoie de toată această nerozie pentru a o face pe asina lui Bileam să vorbească cu grai omenesc, căci altcum n-ar fi avut prilejul.

Biblia îl înfăţişează pe Bileam ca pe un om foarte înţelept, care putea să vorbească cu dumnezeu ca de la egal la egal. Biblia relatează două convorbiri de felul acesta, dar nu şi convorbirile pe care le-a avut dumnzeu cu asina lui Bileam, astfel că nu ştim nimic despre întâlnirile lui dumnezeu cu asina. Mai departe se arată că asina aceasta era mai ageră la vedere decât însuşi prorocul lui dumnezeu, Bileam.

„Asina însă a văzut pe îngerul domnului stând în drum cu sabia scoasă şi s-a abătut din cale şi a apucat-o pe câmp. Atunci Bileam a lovit asina ca să se întoarcă iar pedrum“ (XXII, 23).

Aşadar, asina a văzut îngerul, iar prorocul domnului nu l-a văzut. Comedia se repetă de trei ori. Măgăriţa încearcă în toate chipurile: se lipeşte de perete într-un loc strâmt şi-i strânge piciorul lui Bileam de stâncă, dar înţeleptul proroc nu pricepe şi pace! O ciomăgeşte fără noimă şi nu-i trece prin cap că măgăriţa aceasta vorbeşte cu dumnezeu în persoană şi îndeplineşte poruncile lui. Mult trebuie să mai fi bătut Bileam asina, de vreme ce, nemaiputând răbda, ea a început să vorbească cu grai omenesc.

„Domnul atunci a deschis gura asinei şi ea a zis către Bileam:

ce ţi-am făcut ţie de m-ai bătut de trei ori?

Şi Bileam a răspuns asinei: fiindcă ţi-ai arătat zburdălnicia cu mine, de-aşi fi avut o sabie în mână te-aş fi omorât!

Asina a zis lui Bileam: oare eu nu sunt asina ta pe care ai călărit din tinereţele tale şi până în ziua de azi? Fost-am eu deprinsă să mă port aşa cu tine? Şi el a răspuns: «nu!» “ (XXII, 28—30).

Bileam, aşadar, nu se arată de loc surprins de faptul că asina vorbeşte cu el omeneşte. (Câte nu se întâmplă în lumea asta!). Şi discută cu ea de parcă ar fi un om ca toţi oamenii. La rândul ei, măgăriţa vorbeşte de parcă toată viaţa ei nu l-ar fi purtat pe proroc în spinare, ci ar fi citit numai predici din Biblie.

După această prietenească explicaţie dintre asină şi stăpânul ei citim mai departe:

„... Domnul a deschis ochii lui Bileam şi, când a văzut pe îngerul domnului stând în drum, cu sabia scoasă în mână (se vede treaba că îngerul era infanterist.

— Em. */.)*, a căzut în genunchi şi s-a închinat cu faţa la pământ“ (XXII, 31).

O poveste captivantă pentru copiii de vârstă preşcolară!

Din păcate însă, povestea este destinată copiilor mari şi chiar celor cu părul cărunt; sunt şi părinţi care cred în asemenea poveşti.

După aceea Bileam s-a lămurit cu îngerul. Pe semne că îngerul nu s-a înţeles cum trebuie cu dumnezeu, din care pricină a şi ieşit neînţelegerea. Dumnezeu pare-se că i-a poruncit lui Bileam să se ducă, iar îngerul l-a împiedicat. Preasfinţii preoţi n-au prea fost cu băgare de seamă când au scris această poveste despre asina lui Bileam şi prea au cusut-o au aţă albă. Mai departe Biblia povesteşte: în loc să blesteme pe evrei, Bileam s-a urcat pe munte, a ridicat şapte jertfelnice şi a fript şapte viţei şi şapte berbeci. Au ieşit nişte fripturi de pomină! Iar apoi, Bileam, în loc să-i blesteme pe evrei, i-a binecuvântat.

Tot basmul acesta, de la un capăt la altul, a fost născocit, desigur, pentru a arăta în chip cât mai minunat că dumnezeu poate face totul. Pe vremea când a fost născocită această poveste, poporul se afla la un nivel inferior de dezvoltare, astfel încât probabil toţi credeau în autenticitatea ei. *Astăzi îfisâ această poveste foloseşte popilor pentru a ţine mereu poporul la acelaşi nivel de înţelegere a fenomenelor lumii la care se*

găseau oamenii acum două, trei mii de ani. Pentru capitalişti, moşieri şi preoţi este avantajos, fireşte, ca ţăranii şi muncitorii să creadă că războaiele au loc numai datorită faptului că dumnezeu vrea ca un popor să izbândească asupra altuia, şi că cotropirea pământurilor străine are loc numai fiindcă aşa vrea dumnezeu. Iar dacă vrea dumnezeu, atunci şi măgarii încep să vorbească.

Muncitorul înaintat şi ţăranul care a rupt-o cu religia nu mai pot, desigur, da crezare unor asemenea basme. Numai pe omul religios îl mai poţi face astăzi să creadă în asina lui Bileam, care vorbea, chipurile, cu grai omenesc.

CUM SE RĂFUIEŞTE DUMNE-

Capitolul al IV-lea ZEţJ cţJ C0NCURENŢn g£l

l n Biblie sunt zugrăvite multe expediţii militare şi

0 [diferite bătălii ale triburilor nomade de evrei

/_____ ■ cu popoarele cu care s-au întâlnit în peregrinările lor. Aceste expediţii şi bătălii ale evreilor şi ale altor popoare sunt zugrăvite în tot felul de basme. Descriindu-le, popii înfăţişau lucrurile de parcă fiecare bătălie, incendierea cetăţilor, uciderea copiilor, luarea de prizonieri n-ar fi fost nişte treburi militare, ci îndeplinirea poruncii lui dumnezeu. Potrivit Bibliei, dumnezeu lua şi el parte la toate aceste operaţii, dădea sfaturi, contribuia la victorie sau o împiedica, poruncea cine să fie omorât, cine ars şi cine schilodit. Toate sunt însă povestite în aşa fel, încât să lase impresia că dumnezeu apără o cauză dreaptă.

Voi, cei ce citiţi Biblia, admiraţi această cauză dreaptă a popilor şi a Bibliei.

În capitolul al XXV-lea al cărţii Numerii se povesteşte că „a început poporul (izraelit) să se desfrâneze cu fiicele Moabului11 (XXV, 1) şi, desigur, ele i-au poftit să se închine dumnezeilor lor. Ele se închinau însă altui dumnezeu (concurentul, rivalul lui Iehova). Şi „mânia domnului s-a aprins împotriva lui Izrail" (versetul 3). Biblia istoriseşte apoi că, în primul rând, dumnezeu a poruncit ca Moise *să ia din fiii tuturor căpeteniilor poporului şi să-i spânzure „cu faţa la soare înaintea domnului*". Moise chiar aşa a şi făcut.

Totul e limpede: popii altui popor, ai altei credinţe au chemat pe evrei în templele lor să se închine la dumnezeii lor. Fireşte că nici lui Moise şi nici celorlalţi preoţi nu le convenea asemenea lucru şi, întrucât evreii *credeau* că Moise vorbeşte cu dumnezeu,

el a putut da în numele domnului asemenea porunci sălbatice ca acelea arătate mai sus.

Unul dintre popii evrei, Fineas, a mers atât de departe în zelul său, încât a intrat în odaia în care dormea un evreu cu o femeie madianită. Biblia povesteşte cu savoare „fapta vitejească14 a acestui preot:

„... A luat o lance în mână şi a intrat după izrailitean în cămara cea pentru femei şi i-a străpuns pe amândoi în *pântece, pe* izrailitean şi pe f*emeia luiu (XX*V, 7—8).

Biblia – cartea „sfântă“ – nu numai că nu condamnă această cruzime, dar o înfăţişează chiar ca pe o faptă eroică, ca pe o faptă bună, morală şi demnă de urmat. Religia spune credinciosului: iată cum trebuie să procedezi şi tu. Şi atunci nu-i limpede că *religia învrăjbeşte oamenii,* că îi învaţă să se urască unii pe alţii *numai* pentru că nu se închină toţi într-un fel? Mai poate fi vreo îndoială acum că religia este dăunătoare oamenilor muncii? Şi e ruşinos că o carte care cuprinde istorisirea atâtor fapte sângeroase e înfăţişată de preoţii iudei, ortodocşi, catolici sau de propovăduitorii sectanţi drept o „carte sfântă“, ale cărei pilde credincioşii trebuie să le urmeze în viaţă!

Dacă e să dăm crezare Bibliei, atunci, din porunca popilor evrei, au fost măcelăriţi *24.000* de oameni numai pentru că s-au dus la concurenţă şi s-au închiat altor dumnezei (XXV, 9: „cei care au murit din pricina bătăii acesteia au fost 24.000 de inşi“).

Dar asta era prea puţin pentru dumnezeu. Pentru popi era avantajos să întreţină vrajba între evrei şi popoarele de altă credinţă. De aceea, Moise spune evreilor, şi pretinde că aceasta este porunca lui dumnezeu:

„Socotiţi pe madianiţi duşmani şi omorâţi-iil (XXV, 17).

În capitolul al XXXI-lea al cărţii Numerii se povesteşte cum au nimicit evreii un trib întreg. Desigur, la temelia acestor războaie nu stăteau motive religioase, ci de ordin cu totul material: oamenii căutau să prade vitele inamicului, averea, păşunele, roabele lui; la temelia războiului stătea jaful. Dar Biblia şi religia se străduiesc să înfăţişeze aceste jafuri ca lucruri plăcute domnului.

„Şi au pornit la război împotriva lui Madian, precum poruncise lui Moise domnul, şi au ucis pe toţi bărbaţii... Apoi fiii lui Izrail au luat în robie pe femeile şi pe copiii madianiţilor iar vitele, turmele şi toată bogăţia lor le-au jefuit. Oraşelor din aşezările lor

şi taberelor lor de corturi le-au dat foc. Au luat după aceasta toată prada şi jaful, oameni şi vite“ (XXXI, 7, 9—11).

S-ar părea că războinicii au dat dovadă de destulă cruzime faţă de madianiţi, că au săvârşit destule bestialităţi. Dar Biblia, conştiinţa religioasă nu rămâne satisfăcută,

Ea afirmă că dumnezeii s-a mimat pentru că n-au fost ucise femeile şi copiii de parte bărbătească.

„Atunci s-a mâniat Moise pe căpeteniile oştirii, pe voievozii cei peste mii şi pe şutaşi, care se întorceau de la luptă, şi i-a întrebat Moise: sunt vii toate femeile?... Acum omorâţi toţi copiii, precum şi toate femeile care au cunoscut bărbat, iar toate fetele care n-au cunoscut bărbat să le lăsaţi cu viaţă pentru voi“ (XXXI, 14—15, 17—18).

Fiecare pagină a Bibliei oglindeşte interesele popilor. Astfel Biblia atribuie unui dumnezeu inexistent ordinul ca din prada jefuită să se pună deoparte pentru popi partea leului. La urma urmei de ce să se străduiască în zadar popii, să bată capul oamenilor pe degeaba, să joace teatru şi să simuleze că stau de vorbă cu dumnezeu.

„Şi a mai zis domnul către Moise: «fă numărătoarea a tot *9*

ce a fost luat rob, oameni şi vite, tu şi Eleazar arhiereul, precum şi voievozii seminţiilor obştei, şi împarte prada între oştenii care au luat parte la război şi între toată obştea. Să iei dajdie pentru domnul de la oştenii care au mers la război una la 500 din oameni, din cirezi, din măgari şi din turme. Jumătate din ce li se cuvine să iei şi să dai arhiereului Eleazar ca jertfă înălţată pentru domnul. Iar din jumătatea cuvenită fiilor lui Izrail să dai deoparte una la 50 din oameni, din cirezi, din măgari, din turme şi din toate dobitoacele şi să le dai leviţilor cei ce au grijă de străjuirea sfântului locaş al domnului». Moise şi Eleazar arhiereul au îndeplinit toate precum poruncise lui Moise domnul“ (XXXI, 25—31).

Din acelaşi capitol al Bibliei aflăm ce porţie bunişoară a revenit popilor evrei:

„Iar dijma din vitele mici pentru domnul a fost 675 de capete. Vitele mari au fost 36.000, iar dijma pentru domnul 72 de capete. Măgari: 30.500 de capete, iar dijma pentru domnul 61 de capete. Oameni: 16.000, iar dijma pentru domnul 32 de suflete. Şi Moise a dat dijma lui Eleazar arhiereul ca jertfă înălţată pentru domnul, precum domnul poruncise lui Moise...

Din această jumătate cuvenită fiilor lui Izrail, Moise a luat una la 50, din oameni şi din dobitoace şi le-a dat leviţilor care au grijă să străjuiască locaşul domnului, aşa precum poruncise lui Moise domnul“ (XXXI, 37—42, 47).

Aşa procedau popii în vechime, când puterea lor era neîngrădită. Dar dacă voi, credincioşilor, vă veţi gândi serios, atunci vă veţi da seama câţi paraziţi, câţi trântori din această tagmă mai trăiesc în lume şi acum, şi veţi înţelege cât de mare este încă influenţa lor asupra conştiinţei voastre.

De dragul îmbogăţirii, aceşti popi erau gata să nimicească popoare întregi. Acum nu mai au această putere, dar şi astăzi, când e vorba de bogăţii, ar fi gata să-şi înece rivalii, adversarii sau concurenţii şi într-o lingură de apă. Numai în lupta împotriva ateilor ei se unesc şi acţionează împreună. În toate ţările btirgheze, popii de toate confesiunile ajută în majoritatea lor burghezia şi moşierimea să lupte împotriva comunismului, ajută pe imperialişti să atâţe un nou război mondial, îndeosebi împotriva Uniunii Sovietice.

Oricâte deosebiri ar exista în credinţa diverşilor preoţi, ei au un punct comun: ei sunt puternici numai acolo unde stăpînesc exploatatorii şi unde oamenii muncii n-au încă o concepţie justă asupra lumii. Ei sunt puternici numai acolo unde oamenii se împart în stăpânitori şi în asupriţi. Iată pentru ce preoţii sunt în majoritatea lor duşmanii comunismului şi ai ateismului. Eliberarea deplină a omului de toate felurile de robie şi asuprire este în acelaşi timp şi eliberarea lui deplină din mrejele religiei, de sub jugul ei.

DEUTERONOMUL

CUM NE ÎNVAŢĂ PRAVI- Capitolul I LELE DUMNEZEIEŞTI

SĂ NE PURTĂM CU COPIII

} j

(J / j acă ar fi să dăm crezare popilor, primele patru

(ţ cărţi ale Bibliei cuprind legi date de însuşi

— I dumnezeu prin mijlocirea lui Moise. Cu aceste legi am făcut cunoştinţă în paginile precedente. Sfinţii patriarhi îşi alungau roabele din casă împreună cu copiii făcuţi cu ei (Avraam a alungat-o pe Agar împreună cu Izmail). Cuvioşii preoţi binecuvântează cu precădere pe acei copii care le pregătesc mâncăruri mai bune.

Supărându-se din te miri ce, dumnezeu nimiceşte nu numai

pe oamenii în putere, dar şi pe copii, dând straşnice porunci de ucidere a pruncilor. Am întâlnit numeroase exemple de acest fel în Biblie.

Amintim capitolul al XXXI-lea al cărţii Numerii, în care se povesteşte despre războiul cu madianiţii. „Cartea sfântă44 arată că evreii au omorât în acest război numai pe bărbaţii din neamul inamic, iar pe femei şi copii i-au luat robi. Asta l-a mâniat foarte pe domnul dumnezeu şi pe prorocul Moise: cum de au îndrăznit să ia prizonieri când, după morala biblică, trebuia să-i ucidă pe toţi? „Şi i-a întrebat Moise: sunt vii toate femeile?“, doar din cauza lor „a şi fost bătaie în obştea domnului“, din cauza lor ne-a pedepsit dumnezeu!

„Acum omorâţi toţi copiii44 (Numerii, XXXI, 17). Iată morala pe care ne-o servesc oamenii religioşi!

La fel procedau şi albgardiştii.

Baronul Ungern, care a luptat împotriva Puterii sovietice în Extremul Orient (în Transbaikalia), omora toţi copiii din oraşele şi satele care simpatizau cu Puterea sovietică, îi arunca sub pietrele morii sau îi ardea de vii. El se considera bun creştin, era foarte evlavios, şi până la sfârşitul vieţii a afirmat că crede în dumnezeu. Şi, într-adevăr, credinţa în dumnezeu nu împiedică nicidecum săvârşirea celor mai mari fărădelegi. Poţi crede în dumnezeu şi îndeplini „poruncile41 pe care Moise le transmitea din partea lui: „Omorâţi toţi copiii! 11.

Pogromiştii, care omorau copiii evrei, ruşi, armeni sau tătari, aveau tot dreptul să invoce cuvântul Bibliei în sprijinul faptelor lor.

Fasciştii germani şi italieni care distrugeau din avioane satele şi oraşele Spaniei, mitraliind copii şi femei, îşi justificau de asemenea fărădelegile invocând numele domnului, iar capii bisericii din toate ţările îi binecuvântează pe fasciştii spanioli, italieni şi germani şi pe toţi călăii şi duşmanii celor ce muncesc.

Toată Biblia este pătrunsă de concepţii sclavagiste, de punctul de vedere al exploatatorilor.

Această carte *conservatoristă* din scoarţă în scoarţă, vrea să menţină cu orice preţ ceea ce şi-a trăit traiul, acele rânduieli moarte care leagă omul de mâini şi de picioare şi care-l face robul stăpânilor, al moşierilor şi al capitaliştilor, al popilor şi al lui dumnezeu. De aceea, şi în relaţiile familiale, Biblia proclama o putere nemărginită asupra copiilor.

Astfel, în capitolul al XXI-lea al Deuteronomului (versetele 18—21), Biblia sfătuieşte cum să se procedeze cu copjii neascultători.

„Dacă va avea cineva un fiu zurbagiu şi îndărătnic, care nu ascultă de povaţa tatălui său şi a mamei sale, şi, cu toate că l-au pedepsit, tot nu ascultă de ei, să-l ia tatăl său şi mama sa şi să-l aducă înaintea bătrânilor cetăţii, la poarta locului aceluia şi să se jeluiască bătrânilor cetăţii: «Fiul nostru acesta este zurbagiu şi îndărătnic şi nu ascultă de îndemnul nostru, este risipitor şi beţiv!»

Atunci toţi oamenii cetăţii să arunce cu pietre în el şi să-l omoare. Aşa să curmi ticăloşia din mijlocul tău. Şi tot Izrailul să audă şi să-i fie frică!“

Aşa sună pravila dumnezeiască despre copiii „îndărătnici11, care nu-şi ascultă părinţii! Dar dacă părinţii înşişi sunt beţivi şi risipitori? Dar dacă înşişi părinţii sunt nişte oameni de nimic? Nu s-a văzut oare şi aşa ceva? Ce să facă atunci copiii? Trebuie şi în acest caz să asculte de părinţi? Biblia spune da. Dar dacă părinţii sunt nişte paraziţi şi nişte jefuitori? Căci se poate întâmplă şi aşa ceva. Dar dacă părinţii sunt nişte tâlhari?

Se vede dar ce idei amorale, sclavagiste, înapoiate şi învechite cultivă şi propovăduieşte Biblia.

Iată de ce trebuie luptat prin toate mijloacele împotriva învăţăturilor Bibliei şi în general împotriva religiei. Tineretul, mai ales tineretul sătesc, să se gândească serios la aceste învăţături. Şi atunci va înţelege ce învăţătură avantajoasă este aceasta pentru tătucii iubitori de autoritate, pentru despoţii care acasă, în familie, în gospodărie cer smerenie şi supunere necondiţionată în faţa lor, punând în funcţie pumnul, cureaua, băţul, biciul în cazul în care nu sunt ascultaţi. Această lege dumnezeiască care indică atitudinea părinţilor faţă de copii nu este altceva decât legea stăpânului de sclavi, legea moşierului care arată atitudinea stăpânului faţă de robul său. Această lege cere ca copilul să fie sclav smerit şi fără niciun fel de drepturi.

Dar s-au dus timpurile unei asemenea legi!

Capitolul al II-lea ORA DE RELI GIE

17!

\ (a încercăm acum să organizăm o lecţie de religie ţ | cu participarea preotului, care să ne explice un

— J capitol oarecare din Biblie ales de noi. Dar să nu

ocolească întrebările, să răspundă la toate şi să ne explice legile dumnezeieşti pe care le găsim în Biblie.

Să luăm, de pildă, capitolul al XXIII-lea din Deutero- nom.

În acest capitol Moise înşiră poruncile domnului pe care oamenii trebuie să le îndeplinească, dacă nu vor să mânie pe dumnezeu, dacă nu vor să se lipsească pentru totdeauna de milostivirea lui, dacă nu vor să atragă pedeapsa lui asupra capului lor.

Să citim prima pravilă:

„Famenul şi scopitul să nu intre în obştea domnului41 (XXIII, 2).

Dar a intra în obştea domnului înseamnă a te face popă, preot. Atunci pentru ce famenul şi scopitul nu pot fi preoţi? Doar popa nu este armăsar sau taur! Dar dumnezeu îşi alege slujitorii supunându-i unui serios control medical, ca să vadă de nu cumva are vreunul organul sexual vătămat. Niciun popă din lume nu vă va putea explica această „pravilă sfântă11, de aceea se va strădui s-o ocolească.

Iată alte pravile: copilul din flori nu poate deveni preot nici măcar la al zecelea neam. Toată lumea însă ştie că aceste prevederi „morale11 sunt doar vorbe goale. Nu degeaba ţăranii ruşi îi numesc pe popi „tagma de armăsari11!

Odată am trimis prin sate pe un amator de basme populare şi el a notat ceea ce se spune la ţară despre popi. Povestirile strânse oglindesc însă atâta neruşinare şi desfrâu din partea popilor, încât niciun ziar n-a vrut să le tipărească. Aşadar, cuvintele biblice care vorbesc despre copii din flori etc. Sunt destinate oamenilor naivi.

În acelaşi capitol, în versetele 11—15, se indică unde trebuie aşezate umblătorile (closetele), cum şi unde să-ţi faci nevoile. Dumnezeu se ocupa, aşadar, şi de asemenea treburi. El spune că dacă cineva se va afla necurat din pricina vreunei întâmplări de noapte (adică dacă-şi va murdări rufele din cauza diareei sau din vreo altă cauză), el va trebui să părăsească tabăra (adică cătunul, oraşul, satul) pentru o zi şi să nu se întoarcă înainte de lăsarea serii.

Întrebaţi acum pe preot de ce nu este îndeplinită această poruncă? Ce-ar fi dacă ar fi ascultată? închipuiţi-vă măcar un minut tabloul: toţi cei cărora li s-au întâmplat asemenea lucruri, supunându-se „dumnezeieştii pravile11, ar lăsa baltă orice

treabă ca să stea o zi întreagă dincolo de bariera oraşului! Fireşte că astăzi nu veţi găsi nicăieri asemenea proşti!

Dumnezeu, cică, ar fi poruncit să se plaseze closetele în afara aşezării („în afara taberei11), arătând în acelaşi timp cu precizie cum trebuie să-ţi faci nevoile.

„Să ai la îndemână o lopată şi, când te vei duce afară, să sapi undeva şi acolo să acoperi necurăţia ta. Căci domnul dumnezeul tău cutreieră tabăra ta ca să te ocrotească şi să dea pe vrăjmaşii tăi în mâna ta; de aceea tabăra să fie sfântă şi să nu se vadă într-însa nimic de ocară, ca să nu-şi întoarcă faţa de la tine“ (XXIII, 14—15).

Desigur, curăţenia este un lucru extrem de folositor. Dar oamenii păstrează curăţenia nu pentru că aşa a poruncit popa şi nu pentru că vor ca lui dumnezeu să nu-i miroase urât, ci pentru că ei înţeleg că e folositor şi că unde e mizerie şi murdărie, acolo se cuibăresc bolile infecţioase. Să ne închipuim o clipă că oamenii s-ar apuca să îndeplinească această pravilă dumnezeiască şi fiecare ar umbla cu lopata ca să-şi sape groapa pentru excremente. Biet dumnezeu al evreilor şi creştinilor! Mintea lui sălbatică n-a putut născoci altceva mai acătării decât gropile în care să-ţi faci nevoile şi lopăţelele cu care să acoperi aceste gropi.

Vespasienele curate de astăzi cu canalizare, cu apă curgătoare i s-ar părea acestui dumnezeu biblic un adevărat templu luminos. Desigur că pe vremuri era altfel: închi- puiţi-vă pe acest dumnezeiaş care umblă de colo colo prin tabără şi în jurul lui miroase aşa de rău, încât trebuie să-şi astupe nasul.

După cât se pare, orice pas spre îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor se făcea destul de anevoios, dacă până şi closetele trebuiau construite în numele domnului!

Eliberându-ne de aceşti dumnezei şi de frica faţă de ei, facem azi, în numele bunăstării sociale, tot ceea ce nu au putut face niciodată oamenii mânaţi de frica lui dumnezeu.

Am dat acest exemplu din Biblie pentru a arăta cât de absurd ar fi ca ţăranii şi muncitorii să-şi ia drept călăuză Biblia.

Cu acest exemplu închei cu cele cinci cărţi ale lui Moise.

Mă voi strădui să arăt pe baza celorlalte cărţi ale Bibliei cât de dăunătoare este religia, care îndobitoceşte pe oameni.

CA RTEA LUI IOSUA

CONSFINŢIREA RĂZBOA- C a p 1 1 0 1 u 1 1 IE L O R

SÂNGEROASE

/ I | iţind cu atenţie cartea lui Iosua’6, îţi dai uşor | i seama că diferitele ei capitole sunt direct legate de cele cinci cărţi ale lui Moise, sunt o urmare a lor. Majoritatea cunoscătorilor Bibliei au ajuns la concluzia că această carte, ca şi multe alte cărţi ale Vechiului testament, a fost scrisă în Babilon, cu aproape 500 de ani înainte de Hristos, adică acum aproximativ 2.500 de ani. Aşadar, aceste cărţi nu sunt de loc cele mai vechi monumente literare, după cum caută să le înfăţişeze popii; cărţile „sfinte“ chinezeşti şi indiene sau papirusurile egiptene au fost scrise cu 2.000—3.000 de ani înaintea lor. Legătura ce există între cartea lui Iosua şi cele cinci cărţi ale lui Moise a sugerat unora dintre cunoscătorii Bibliei ideea necesităţii de a le uni pe toate laolaltă sub denumirea de „cele şase cărţi”. Cartea lui Iosua zugrăveşte îndeobşte perioada războaielor purtate de evrei, în cursul cărora triburi întregi au fost trecute prin foc şi sabie de triburile războinice de păstori şi agricultori evrei. În toate cărţile de acest fel vom găsi însă o mulţime de exagerări fantastice. Astfel, ţara cucerită de evrei nu era mai mare decât o regiune din U.R.S.S. În cartea lui Iosua sunt însă înşiraţi nenumăraţi regi şi zeci de regate şi de popoare care au fost, chipurile, nimicite cu desăvârşire de evrei. „Regatele“ acestea nu erau mai mari decât un raion din U.R.S.S.

★

★ ★

„Cartea lui Iosua“ începe cu următoarea poveste: cică dumnezeu s-ar fi arătat unuia dintre slujitorii lui Moise

— Iosua – şi l-ar fi însărcinat să ducă pe evrei în pământul făgăduinţei. În acest scop îi făgăduieşte orice sprijin şi-i cere în schimb un singur lucru: să îndeplinească ceea ce este scris în Biblie, în cartea legii. Noi ştim însă că această „carte a legii“ a fost scrisă în timpuri mai apropiate de noi, de către oameni care au trăit cu multe sute de ani după cele întâmplate în povestire. Aşadar toată această discuţie dintre un dumnezeu închipuit şi căpetenia Iosua a fost pur şi simplu născocită de preoţii evrei.

Capitolul al II-lea înfăţişează organizarea spionajului şi contraspionajului în tribul evreilor. Se povesteşte cum Iosua trimite iscoade în oraşul Ierihon. Acestea intră într-o casa de toleranţă, la prostituata Rahab. Casele de toleranţă au fost întotdeauna gazde pentru borfaşi, hoţi şi tâlhari. Dar prostituata

Rahab devine o persoană respectabilă. Ca din senin ea ghiceşte că aceştia sunt iscoadele evreilor şi se înţelege cu ei să joace rolul de trădătoare. În schimbul trădării i se făgăduieşte atât ei cât şi familiei ei că vor scăpa cu viaţă. Şi în timp ce tot oraşul Ierihon piere, Rahab şi familia sa rămân teferi. Aşadar desfrânata a devenit plăcută lui dumnezeu fiindcă a ascuns în spelunca ei doi spioni evrei. Aceasta este prima „afacere sfântă“ despre care ni se povesteşte în cartea lui Iosua.

A doua „minune“ este trecerea Iordanului: pentru ca evreii să poată trece cu uşurinţă Iordanul, dumnezeul biblic a pus în aşa fel lucrurile la cale, încât apa râului s-a oprit ca un zid, iar apele de jos s-au scurs cu totul în Marea Moartă, şi evreii au trecut pe fundul uscat al râului (III-IV). Credincioşilor li se cere să creadă în această minune, iar popii încredinţează că minunea aceasta77 este cu putinţă.

Dar credincioşii să facă bine să citească de la un capăt la altul- cele cinci cărţi şi cartea lui Iosua şi să ne spună, cu mâna pe conştiinţă, dacă au vreun motiv să-i socotească pe evrei deosebiţi în vreun fel de celelalte popoare şi triburi care au trăit pe atunci. Oare nu arată Biblia la fiecare pas trădarea lor faţă de dumnezeul lor, şovăielile şi cârtirea oamenilor? Biblia însăşi spune că în cei 40 de ani de rătăcire prin pustiu cei ieşiţi din Egipt au murit toţi *până la unul*, nefiind vrednici să calce pe pământul făgăduinţei. Să-şi pună credincioşii întrebarea: cum de a fost cu putinţă aşa ceva? Şi atunci vor înţelege că totul nu este decât născocire, de la început până la sfârşit, basme la fel cu acela care spune că Iosua a poruncit soarelui să se oprească în loc şi soarele s-a oprit78.

Istoria cu apele râului Iordan care s-au dat de o parte înaintea evreilor nu este nouă; am mai întâlnit „minunea“ şi cu prilejul trecerii evreilor prin Marea Roşie.

Numai că acolo scamatoriile acestea le făcea Moise. Autorii Bibliei şi-au spus probabil: de ce ar fi Iosua mai prost decât Moise? Dacă nu va face şi el minuni, atunci cine îl va mai respecta? Dar şi în această poveste este tot atâta adevăr cât şi în istoria trecerii Mării Roşii „ca pe uscat“, adică nici cât negru sub unghie.

De atunci au trecut multe veacuri. Au avut loc cruciadele „în numele lui Hristos“79. Fiecare război pe care-l duceau regii, împăraţii, voevozii, cavalerii, boierii, baronii, grofii, prinţii sau

capitaliştii şi moşierii jefuitori era înfăţişat credincioşilor ca un război drept, purtat în numele domnului. Şi cei care au pornit războaiele au născocit saci întregi de minciuni şi de minuni pentru uzul credulilor şi proştilor. Dar văzut-au oare cândva soldaţii vreunei armate un râuleţ cât de mic care să fi încetat să curgă pentru a le face loc de trecut? De fiecare dată, ei trebuie să-şi aleagă vadul pentru a putea trece râul. Iordanul nu este un râu adânc şi poate fi trecut pe alocuri şi astăzi fără greutate. Cine poate crede că râul şi-a oprit apele înaintea, evreilor şi i-a lăsat să treacă?

În capitolul al Yl-lea este descris asediul IerihonuluL Această cetate nu era decât un biet sătuc împrejmuit de un zid de piatră.

Chiar de la început dumnezeul vechilor evrei încheie o înţelegere cu Iosua şi-i înfăţişează un admirabil plan de atac.

„Iată, voi da în mâinile tale Ierihonul, şi pe regele lui, şi pe războinicii lui! înconjuraţi cetatea, toţi oamenii de luptă şi daţi ocol cetăţii o singură dată. Aşa să faceţi timp de şase zile. Şi şapte preoţi să meargă înaintea chivotului, cu şapte trâmbiţe din coarne de berbec; iar în ziua a şaptea să ocoliţi de şapte ori cetatea şi preoţii să sune din trâmbiţe. Şi când preoţii vor suna prelung din trâmbiţe de corn de berbec şi voi veţi auzi răsunetul trâm- biţei, tot, poporul să izbucnească în strigăt zguduitor şi atunci zidurile cetăţii se Vor prăbuşi pe loc, iar poporul să dea năvală, fiecare drept înaintea lui“ (cartea lui Iosua,

VI, 2-5).

Straşnic plan! Nu putea acest dumnezeu al păstorilor să inventeze arme de foc – puşti, mitraliere sau tunuri? Dacă nişte asediatori s-ar gândi astăzi să pună la cale asemenea plimbări cu popi şi cu muzici în jurul unei cetăţi asediate, ar fi toţi seceraţi până la unul cu două-trei mitraliere. Dumnezeul biblic însă, aşa cum se arată într-un capitol din cartea lui Iosua, aruncă cu pietre din cer. Orice soldat al Armatei Roşii l-ar fi putut împuşca pe acest aruncător de pietre! Se mai găsesc însă oameni care să creadă că într-adevăr cetatea s-a prăbuşit din cauza ţipetelor şi a sunetelor din trâmbiţă. Asemenea poveşti sunt bune doar pentru cei mici, şi rămâne de văzut dacă şi aceştia le vor crede.

Dar ce a cerut dumnezeu în schimbul acestui plan de cucerire a cetăţii? Un lucru de nimic: tot ce vor jefui evreii în oraşul ocupat să fie dat popilor: „*Tot argintul şi tot aurul şi sculele de*

aramă şi de fier săfieafierosite domnului şi să intre în vistieria domnului1,1 (VI, 19) şi a mai cerut ca prostituata care a tăinuit pe iscoade să fie lăsată nevătămată. Iată, deci, ce legătură strânsă avea dumnezeu cu contraspionajul: ţinea chiar şi evidenţa prostituatelor în timpul acestui război!

Biblia povesteşte apoi cum s-au străduit evreii să execute ordinul domnului:

„Şi au dat pieirii tot ce au găsit în cetate: bărbaţi şi femei, tineri şi moşnegi, boi şi asini (cu ce or fi păcătuit aceştia?!

— *Em.* /.), tot au trecut prin ascutisul săbiei“ (VI, 21).

Când au aflat popii că un evreu, pe nume Acan, fiul lui Cârmi, fiul lui Zabdi, nu dăduse popilor ceea ce jefuise, l-au judecat, l-au bătut cu pietre în afara zidurilor oraşului şi apoi l-au ars împreună cu toate fiicele şi fiii lui, cu toate vitele şi au aruncat o grămadă de pietre în foc peste ei.

Acestea sunt faptele, atât de plăcute domnului, descrise în primele şapte capitole ale cărţii lui Iosua. Ce urmează e însă şi mai şi.

Din Biblie aflăm că de fiecare dată când trebuia să cucerească cutare sau cutare oraş, Iosua se sfătuia cu dum- liezeu. În război există un stat-major al regimentului, ai brigăzii, al diviziei, al corpului de armată şi statul-major al frontului. Acest stat-major, după Biblie, se afla la Iosua, dar comandantul suprem era dumnezeu, care elabora, împreună cu Iosua, planurile de atac, de asediu, de război. Dumnezeul biblic nu uita să dea de fiecare dată câte un ordin de zi pe armata evreiască: cum şi cine să fie ucis, ce să fie incendiat, ce să fie jefuit, cui să-i revină prada şi aşa mai departe.

Astfel, în capitolul al YIII-lea, dumnezeu porunceşte prin Iosua următoarele: să se pornească spre oraşul Ai (acest oraş, judecând după Biblie, era cam cât un sat mai mărişor) şi să se înceapă asediul oraşului din spate. Un detaşament nu prea mare trebuia să atragă în afara oraşului pe locuitori, iar cei rămaşi la pândă să sară atunci şi să ocupe oraşul.

Biblia redă cuvintele ordinului dat de Iosua:

„Iar după ce aţi cuprins cetatea, daţi-i foc şi ardeţi-o! Precum a poruncit domnul, aşa să faceţi! Luaţi aminte de ce v-am poruncit!“ (VIII, 8).

Biblia descrie apoi amănunţit cum însuşi dumnezeu ia parte la bătălie, se amestecă în luptă şi, la nevoie, îl sfătuieşte pe Iosua

când să ridice suliţa şi ce să facă.

Toate popoarele lumii antice aveau o concepţie asemănătoare despre dumnezeii lor. De la greci ne-au rămas cărţi în care este zugrăvit războiul pornit din cauza oraşului Troia – războiul troian80. În legendele care vorbesc despre acest război aflăm că zeii şi zeiţele Greciei iau când partea unei tabere, când a celeilalte. Evreii se găseau atunci într-un stadiu de dezvoltare inferior grecilor. Ce-i, aşadar, de mirare că aveau şi ei asemenea reprezentări?

Biblia povesteşte:

„Iar toţi cei ce au căzut în ziua aceea, şi bărbaţi şi femei, au fost 12.000, toţi oameni din Ai... Numai vitele şi prada cetăţii şi le-a luat pradă Izrail, după porunca pe care domnul o dăduse lui Iosua“ (VIII, 25, 27).

Prin urmare, dumnezeul biblic nu numai că lua parte la război, la uciderea femeilor şi a copiilor, dar lua parte şi la jaf şi la împărţirea prăzii. Ceea ce era jefuit se împărţea după poruncile sale transmise căpeteniei. Totul era pus bine la cale; şeful îngăduia jaful şi spunea: daţi-i drumul, băieţi, aşa este voia domnului! Şi tot astfel, în numele domnului, acţionează şi astăzi regii, conducătorii statelor capitaliste, capitaliştii şi moşierii. Nu spun ei oare că jugul, exploatarea maselor, jafurile şi războaiele sunt lăsate pe lume prin voinţa domnului?

R. „% TT, PENTRU CE AJUNGEAU Ca**pitolul al II-lea 0A**MENII | N ROBIE!

0m văzut mai înainte cum încerca Biblia în primele pagini ale cărţii Facerii să lămurească originea sclavajului. Totul era uimitor de simplu. Pentru că iiul primului viticultor – Noe – se purtase cam necuviincios cu tatăl său, care dormea dezbrăcat, şi povestise această întâmplare celor doi fraţi ai săi, Noe, trezindu-se, l-a blestemat, osândindu-l pe el şi pe toţi urmaşii săi la robie veşnică.

Povesteai-a plăcut, pesemne, foarte mult, după 2.000—

3.0 de ani, prinţului Bareatinski, care avea domenii întinse în regiunea Kursk. De aceea, în biserica din satul Ivanov- skoe, judeţul Lgov, construită de el cu banii jefuiţi de la popor, a poruncit să fie zugrăvită pe perete următoarea frescă: pe un postament stă un bătrânel cu o înfăţişare venerabilă – Noe, iar deasupra mâinilor lui întinse (nu ştii dacă face gimnastică sau dacă binecuvântează) se poate citi înscripţia: „Noe

binecuvântează pe toţi“. De amândouă părţile stau Sem şi Iafet. Sem, îmbrăcat ca un arhiereu (după cum se vede încă pe atunci trecuse la credinţa creştină şi purta odăjdii creştineşti, deşi Hristos, după cum s-ar părea din Biblie, a apărut ceva mai târziu), ţine mâinile ridicate în sus, iar deasupra lui stă scris: „Sem se roagă pentru toţi“. Iafet stă pe tron cu o coroană pe cap (întocmai ca în cântecul rusesc: „Pe tronul ţării stă o momâie înco- ronată“) şi ţine în mână un băţ ascuţit (sceptrul). Într-un cuvânt, are înfăţişarea unui rege. Deasupra lui stă scris: „Puterea lui Iafet ocroteşte pe toţi“. Ceva mai jos stă zugrăvit un ţăran desculţ care merge în urma unui plug primitiv, la care este înhămată o mârţoagă. Deasupra lui se poate citi: „Ham munceşte pentru toţi“. Iar într-o parte este scrisă o povaţă cuvioasă, folositoare regilor, moşierilor, capitaliştilor, prinţilor Bareatinski şi altora asemenea lor: „Toate stările sunt blagoslovite de dumnezeu şi fiecare este necesară celeilalte14. Această alegorie trebuie să arate că robia este consfinţită de religie.

De bună seamă că originea robiei nu trebuie căutată în această poveste biblică. Sclavia a avut cauzele ei, dar nu acelea despre care vorbeşte Biblia. În istoria cuprinsă în cartea Ieşirea şi în care se vorbeşte despre deposedarea de pământ a ţăranilor egipteni este înfăţişată una din aceste cauze. O altă cauză sunt războaiele. În capitolul al IX-lea al cărţii lui Iosua aflăm cum un trib întreg a fost luat în robie. Dar explicaţia dată de Biblie în legătură cu motivul pentru care locuitorii oraşului Ghibeon au devenit robi merită să fie citită.

Potrivit Bibliei, lucrurile s-au petrecut astfel: aflând că evreii vin să le ocupe pământurile, toţi regii care trăiau dincolo de Iordan (adică prinţişorii, sau pur şi simplu căpeteniile micilor neamuri şi triburi care locuiau în acest ţinut) au hotărât să se împotrivească. Dar locuitorii cetăţii Ghibeon s-au speriat mai tare şi au hotărât să evite războiul. De aceea au trimis înaintea evreilor nişte iscoade şi soli, care să spună că sunt dintr-o ţară îndepărtată şi că au venit să încheie un tratat de pace. Aceştia aşa au şi făcut. Toată minciuna lor consta în aceea că, vrând să evite vărsarea de sânge, au spus că pământul lor se găseşte foarte departe, pe când cele patru orăşele ale lor se găseau la o depărtare de numai trei zile de apa Iordanului. Evreii au încheiat pace cu ei. Dar când, după trei zile, au intrat în ţinuturile

acestora, au văzut că le-a scăpat o pradă grasă. Acestor nomazi, care, întocmai ca şi hunii, slavii, tătarii şi sciţii de mai târziu, trăiau numai din ceea ce jefuiau în drumul lor, le-a părut rău că au încheiat pace. Atunci, după cuvintele Bibliei, Iosua a găsit soluţia: i-a făcut pe toţi „robi pe vecie14 în folosul clerului.

„După aceea Iosua i-a chemat şi le-a vorbit aşa: De ce ne-aţi înşelat şi ne-aţi spus: «noi locuim foarte departe de voi», pe când voi locuiţi în mijlocul nostru? Deci acum să fiţi blestemaţi *şi robia să nu se despartă de voi*, *ci să fiţi tăietori de lemne şi cărători de apă pentru casa dumnezeului meu“* (IX, 22—23).'

Ei au răspuns:

„Din pricină că robii tăi ştiau prea bine ceea ce poruncise domnul dumnezeul tău lui Moise, robul său, anume să vă dea vouă ţara şi să stârpească pe toţi locuitorii ţării dinaintea voastră, de aceea, temându-ne grozav pentru vieţile noastre, am pus la cale această viclenie. Şi acum, iată, suntem în mâna ta; cum vei crede că e mai nimerit şi mai cu cale în ochii tăi, aşa să te porţi cu noi. Iar Iosua a făcut cu ei aşa: el i-a izbăvit din mâna fiilor lui Izrail ca să nu fie omorâţi. Deci Iosua i-a pus din ziua aceea tăietori de lemne şi cărători de apă pentru obşte şi pentru jertfelnicul domnului44 (IX, 24—27).

Astfel justifică Biblia robia. Clerul avea pe timpuri şerbii săi bisericeşti. Aceşti şerbi munceau pământurile bisericeşti şi mănăstireşti, înlesnind popilor paraziţi o viaţă îmbelşugată.

Aşadar, după povestirea biblică de mai sus, oamenii au fost luaţi în robie numai pentru că au vrut să evite vărsarea de sânge.

E instructivă această carte a Bibliei, cartea lui Iosua, nu-i aşa?

„DIN MILA LUI DUMNEZEU44 **Capitolul al** 111-1 e**a** PRINŢUL CALEB, FIUL LUI

IEFUNE CHENEZITUL

) | eligia a fost folosită întotdeauna de clasele exploa-

) tatoare ca instrument pentru întărirea şi eterni-

— _~~-o zarea dominaţiei lor. Am văzut în repetate rânduri cum justifică Biblia robia. De pildă, în cartea Facerii ni se spune că Noe, beat fiind, şi-a blestemat fiul necuviincios, pe Ham, osândindu-l la robie veşnică. Apoi, în cartea lui Iosua (cap. IX) am văzut cum un trib întreg a fost luat în robie pentru a-i deservi pe popii evrei (aşa a fost şi cu şerbii de pe moşiile bisericeşti şi mănăstireşti). Baronii, cavalerii, grofii, prinţii,

boierii şi, în general, nobilii din toate ţările au căutat întotdeauna să-i determine pe preoţi să înfăţişeze starea de robie a poporului ca fiind hărăzită de dumnezeu. Şi mai mult încă s-au străduit să sugereze poporului că puterea lor e de obârşie divină. De aceea stăpânitorii se numeau prinţi sau împăraţi, prin *„mila lui dumnezeu*“. Aceşti tâlhari de drumul mare nu jefuiau pur şi simplu, ci jefuiau şi ocârmuiau în numele domnului.

În capitolul al XIV-lea al cărţii lui Iosua se povesteşte cum un prinţişor isteţ, pe nume Caleb, fiul unui oarecare Iefune, a ocupat Hebronul în numele domnului. Apoi acest prinţ s-a înfăţişat lui Iosua (care, după spusele Bibliei, era urmaşul inexistentului Moise, întru înşelarea poporului în numele lui dumnezeu Iehova) şi, dacă e să dăm crezare Bibliei, i-a spus următoarele:

„Tu ştii făgăduinţa pe care domnul a făcut-o lui Moise, omul lui dumnezeu, mie şi ţie la Cadeş-Barnea. Eram în vârstă de 40 de ani când Moise, robul lui dumnezeu, m-a trimis de la Cadeş-Barnea ca să iscodesc ţara şi i-am adus ştiri după inima mea. În vreme ce fraţii mei care au purces cu mine topeau de spaimă inima poporului, eu am îndeplinit porunca domnului dumnezeului meu. Şi Moise s-a jurat în ziua aceea şi a zis: «Cu adevărat ţara pe care a călcat piciorul tău va fi spre moştenire ţie şi urmaşilor tăi, în veac, fiindcă tu ai îndeplinit porunca domnului dumnezeului meu» “ (XIV, 6—9).

După cum se vede, acest neînsemnat prinţ pretindea că stăpâneşte pământul în baza *dreptului divin.* Mai e vorbă, dacă fusese cândva iscoadă în această ţară şi dăduse informaţii lui Moise, care, drept recunoştinţă, se jurase pe toţi sfinţii că-i va da pământul în stăpânire! După atâta trecere de timp bătrânul mai era în putere, cel puţin aşa se lăuda el: „Şi acum, iată, dumnezeu m-a învrednicit să trăiesc după făgăduinţa sa. Sunt 45 de ani de când domnul a rostit acest cuvânt lui Moise şi în acest timp Izrail a cutreierat pustia. Sunt şi azi tot atât de tare ca şi în ziua când m-a trimis Moise, şi cum era puterea mea atunci, tot aşa este şi azi, fie pentru luptă, fie pentru drumurile vieţii. Deci, acum, dăruieşte-mi muntele acesta despre care a vorbit domnul în ziua aceea. Şi după cum ai auzit şi tu atunci, sunt acolo enachiţi şi cetăţi mari şi întărite. Poate că domnul fi-va cu mine şi eu îi voi alunga, precum a fost cuvântul

domnului!“ (cartea lui Iosua, XIV, 10—12).

Noi n-am adăugat nicio iotă la acest admirabil discurs. De aceea ţăranii şi muncitorii vor putea vedea limpede cum *justifică religia cotropirea de către prinţi a ţinuturilor străine şi cum în numele domnului dobândeau ei puterea asupra popoarelor.* Dacă biblicul Iosua ar fi luat cu adevărat apărarea maselor populare, l-ar fi dat de-a berbeleacul fără multă vorbă pe acest bătrânel obraznic, care voia să pună mâna pe pământ în temeiul unei pretinse convorbiri care ar fi avut loc cu 45 de ani în urmă. În Biblie lucrurile se întâmplă însă cu totul altfel:

„Atunci Iosua a binecuvântat pe Caleb, fiul lui Iefune, şi i-a dat Hebronul spre moştenire. Astfel Hebronul a ajuns moştenirea lui Caleb, fiul lui Iefune Chenezitul, până în ziua de azi, fiindcă a îndeplinit porunca domnului dumnezeului lui Izrail“ (XIV, 13—14).

Timp de secole şi milenii, stăpânii încoronaţi şi neîncoronaţi au domnit asupra lumii pe temeiul acestui „drept divin“. Pe o mare parte a globului pământesc, în toate ţările capitaliste, ei mai stăpânesc pământul şi acum. Ţăranii încep să vadă lucrurile însă aşa cum sunt şi de aceea se ridică acum împotriva acestui drept „divin“. Dar printre ei mai sunt încă oameni religioşi, şi o parte dintre ei îşi întemeiază dreptul asupra pământului invocând de asemenea *numele domnului.* Şi atunci ei spun: „pământul nu este al nimănui, pământul e al domnului14.

Dar iată că vine revoluţia proletară, care afirmă un drept nou: *dreptul la muncă* în numele revoluţiei şi al voinţei celor ce muncesc.

„Ţărani şi muncitori noi suntem,
Partidul mare muncitor,
Pământul este-al celor harnici,
Cei leneşi plece unde vor!“

Revoluţia proletară a smuls coroanele de pe capetele răufăcătorilor încoronaţi şi a dat în vileag minciunile religiei. Ea a proclamat că pământul este un bun al întregului popor. De aceea în Constituţia U.R.S.S. Pământul este proclamat un bun al întregului popor şi este dat colhozurilor în folosinţă gratuită şi veşnică. Pământul aparţine celor ce muncesc. Astăzi şi popoarele altor ţări ajung la acest adevăr, luptând împotriva puterii exploatatorilor, eliberându-se de minciuna religiei, nimicind orice „drept divin11 al exploatatorilor.

CARTEA JUDEGÂTORILOR

BASMUL CU COCOSUL ROŞU, Capitolul I SAU CUM STRIGAU EVREII

CĂTRE DUMNEZEUL LOR

frl

) I i artea Judecătorilor j) ovesteşte cum au trăit evreii [după moartea comandantului lor, Iosua, ce J păminturi au mai cotropit, căror regi înfrânţi ie-au tăiat degetele de la mâini şi de la picioare şi cu ce popoare s-au mai luptat. Dar iată ce este interesant: deoarece evreii trăiau înconjuraţi de alte populaţii, dumnezeul vecliilor evrei, temându-se de concurenţă (de rivali), îi ţinea în frâu cu străşnicie şi le poruncea de fiecare dată: închinaţi-vă şi ploconiţi-vă numai mie, că altfel vă arăt eu vouă! Şi să nu cumva să stabiliţi legături de prietenie cu popoarele din jurul vostru! Dar degeaba: evreii au început să se închine şi altor dumnezei, ba s-au şi încuscrit cu jjopoarele înconjurătoare. Atunci, povesteşte Biblia, dumnezeul vechilor evrei s-a mâniat rău pe ei şi a trimis împotriva lor cuceritori şi i-a dat în robie. După câţiva ani evreii au început *să strige* către dumnezeu, să se plângă. Atunci dumnezeu le-a trimis un mântuitor-judecător şi a început să nimicească pe cei pe mâna cărora el însuşi îi dăduse pe evrei. Au trecut apoi câţiva ani şi totul a început iar, de la cap, ca în basmul cu cocoşul roşu. Din nou evreii au început să păcătuiască şi să se închine dumnezeilor străini, din nou au început să se încuscrească cu „străinii“ şi din nou au ajuns în robie. Apoi iar *„au strigat*“ şi dumnezeu le-a trimis iarăşi un judecător mântuitor, şi aşa mai departe.

Dar să ne oprim puţin la două-trei exemple, în capitolul al II-lea al cărţii Judecătorilor (versetul 11 şi urm.) se spune:

„Şi au făptuit fiii lui Izrail ticăloşii în ochii domnului şi au slujit Baalilor. Ei au părăsit pe domnul dumnezeul părinţilor lor, care îi scosese din ţara Egiptului, şi au pornit după alţi dumnezei dintre dumnezeii popoarelor vecine şi s-au închinat acestora şi *au întărâtat pe domnul.* Deci au năpustit pe domnul şi au slujit lui Baal şi Astartelor. De aceea *mânia domnului s-a aprins* împotriva lui Izrail şi *i-a dat în mâna prădătorilor care i-au jefuit*, şi domnul i-a vândut în mâna duşmanilor lor de primprejur, aşa încât ei n-au mai putut să se ţină dârz în faţa protivnicilor lor. Oriîncotro ieşeau, *mâna domnului era împotriva loru.*

Deci *dacă asupra voastră vor tăbărî tâlharii înseamnă, după*

„sfântă scripturău, că dumnezeu a vrut aşa, căci dumnezeu călăuzeşte chiar mâna şi voinţa tâlharului. Poţi oare lupta contra tâlharului? Nu, căci ar însemna să lupţi împotriva voinţei lui dumnezeu. E greu să născoceşti ceva mai nătâng, şi totuşi Biblia a născocit. Astfel, în acelaşi capitol se povesteşte următoarea istorie:

„însă atunci domnul a ridicat pe judecători (bine trebuie să-i mai fi „ridicat"!

— *Em.I.),* care i-au mântuit din mâna jefuitorilor lor" (versetul 16).

„Iar când domnul ridica între ei judecători, *domnul era cu judecătorul* şi-i mântuia din mâna vrăjmaşilor cât timp trăia judecătorul, căci domnul se *lăsa înduplecat de* gemetele lor în faţa celor ce-i împilau şi-i apăsau" (versetul 18).

După cum se vede, mijlocul de a izbăvi pe evrei de păcat era foarte simplu: le „ridica" un judecător şi gata! Ce putea fi mai simplu! Dar chiar şi un copil şi-ar da seama că dacă această măsură dădea poporului evreu putinţa de a duce o viaţă liniştită şi lipsită de păcate, atunci „atotputernicul44 dumnezeu ar fi putut mereu să le „*ridice*44 judecători, nelăsându-i să trăiască fără judecători şi ferindu-i în felul acesta de păcate, de captivitate, de robie şi de războaie. De ce mai avea nevoie, aşadar, de „gemetele lor în faţa celor ce-i împilau şi apăsau? 44 De ce trebuia *„să se lase înduplecat*44 acest dumnezeu, când totul depindea de el?

Citiţi însă câteva rânduri mai jos urmarea basmului cu cocoşul roşu!

„însă după ce rmurea judecătorul, ei se întorceau la răutăţile lor şi se stricau mai grozav decât părinţii lor, umblând după dumnezei străini, slujindu-le şi închinându-se lor" (versetul 19). „*Atunci mânia* domnului *s-a aprins* împotriva lui Izrail41 (versetul 20).

Şi ce face acest „dumnezeu11 în mânia sa? Se hotărăşte să-i lase pe evrei în mijlocul altor popoare. Pentru ce? Biblia ne lămureşte: „Numai pentru cuvântul *ca să pună* pe Izrail *la încercare* şi să vadă dacă va păzi sau nu calea domnului11 (versetul 22). Grozav şiretlic! Dar parcă după „sfântă scriptură11 acest dumnezeu era „*atotputernic*11! Atunci de ce-i mai *pune la încercare*, când pentru acest „atotputernic11 era de ajuns să vrea ceva ca totul să se facă după voia sa? *Dacă ateii*

ar trebui să născocească o istorie care să demonstreze că nu a existat şi nu există niciun dumnezeu, ei n-ar putea născoci ceva mai bun decât această istorie care încearcă să explice evenimentele prin amestecul şi voinţa lui dumnezeu.

Într-adevăr, capitolul al III-lea al cărţii Judecătorilor povesteşte că multe popoare străine au fost anume lăsate pe lume *„ca prin ele Izrail să jie pus la încercare, să se vadă dacă ei stau să asculte poruncile domnului*11 (versetul 4). Dar evreii nu rezistă încercării: „Şi au luat fetele acestora loruşi de femei şi pe fetele lor le-au dat feciorilor acestora şi s-au închinat dumnezeilor lor11 (versetul 6).

Deci acest atoateştiutor *dumnezeu nu ştia* dacă evreii se vor supune. *Deci nu există un dumnezeu atoateştiutor!* Dacă acest dumnezeu al vechilor evrei *nu putea* să preîntâm- pine „păcatul11 *înseamnă că nu există un dumnezeu atotputernic.*

Aproximativ după fiecare 40 de ani lucrurile se repetă întocmai, şi basmul cu cocoşul roşu începe de la capăt. Să-şi aducă aminte ţăranii de predicile ţinute de popi în anii de secetă, în anii neroditori sau în anii de epizootii şi de epidemii şi atunci vor înţelege că popii se joacă cu ei ca pisica cu şoarecele.

Pasămite, seceta, foametea, bolile, epidemiile sau epizootiile sunt încercări trimise de dumnezeu. Rugaţi-vă, păcătoşilor, căiţi-vă, căci numai atunci vă va asculta domnul! Şi păcătoşii se roagă şi se căiesc, fac mătănii şi plâng, aduc jertfe şi plocoane popilor hrăpăreţi de toate credinţele. După câţiva ani basmul cu cocoşul roşu o ia de la început.

Capitolul al III-lea al cărţii Judecătorilor povesteşte cum *„au strigat*11 evreii către dumnezeu (versetul 9). Dumnezeu le trimite atunci judecători-inântuitori care îi scapă de năpastă. Dar nu pentru mult timp, căci dumnezeu îi pedepseşte din nou. Şi iar *„au strigat* fiii lui Izrail către domnul“ (versetul 15). Şi iar i-a scăpat judecătorul. După alţi câţiva ani, din nou *„fiii lui Izrail au strigat* către domnul14 (IV, 3).

Ce morală trag popii din această povestire? Următoarea: strigaţi, văicăriţi-vă şi rugaţi-vă lui dumnezeu! Numai aşa vă va auzi, – dacă veţi striga ani şi ani de-a rândul din milioane de guri!

Dar altă morală trbuie să tragă din ea ţăranii şi muncitorii. — încetaţi să credeţi în basmele acestea netoate despre un dumnezeu inexistent, care nu poate nimic şi care nu ştie nimic.

Alungaţi pe toţi propovăduitorii minciunii, înşelătoriei religioase, alungaţi pe toţi neguţătorii de fericire cerească, pe toţi cei ce împart mila domnului, pe toţi neguţătorii de poşircă duhovnicească.

Şi încă o morală: *religia ne învaţă să împărţim oamenii după religie, aţâţând pe cei de o religie împotriva celor de altă religie.*

Comunismul însă ne învaţă că toate religiile sunt la fel de dăunătoare oamenilor, întrucât toate se întemeiază pe exploatare, pe înşelarea altora şi pe autoînşelare.

Şi, în sfârşit, încă o morală: *religia propovăduieşte ura între popoare şi dezbinarea lor, un popor să nu se înrudească cu altele, să nu ia obiceiurile altui popor, nici chiar pe cele bune.*

Comunismul, dimpotrivă, propovăduieşte înfrăţirea tuturor popoarelor.

DIN 40 ÎN 40 DE ANI. **Capitolul al II-lea** CONTINUAREA BASMULUI

CU COCOSUL ROŞU

fnl

/ l l umnezeul vechilor evrei făcea mereu câte o încer-

i care, şi de fiecare dată îşi spunea: voi mântui t— iar pe aceşti păcătoşi, care tot timpul alunecă spre altă credinţă, să vedem ce-o să mai fie?

În capitolul al III-lea al cărţii Judecătorilor se povesteşte cum a ridicat dumnezeu un mântuitor, un oarecare

Otniel (au fost o grămadă de mântuitori, dar până în cele din urmă niciunul n-a salvat pe nimeni de la nimic!). Acest Otniel a scăpat, chipurile, pe evrei din robia în care se aflau la regele Mesopotamiei. „Apoi ţara s-a odihnit timp de 40 de ani“, povesteşte Biblia (versetul 11). Dar evreii au început din nou să păcătuiască.

Şi atunci ce face dumnezeu? „A dat putere lui Eglon, regele Moabului, împotriva lui Izrail“. Iar apoi totul se petrece din nou ca în basmul cu cocoşul roşu: „Şi *au strigat* fiii lui Izrail către domnul, şi domnul le-a ridicat lor un mântuitor, pe Ehud…“ Ehud îi mântuieşte pe evrei. Vom povesti ceva mai încolo cum îi salvează. De astă dată ţara s-a odihnit timp de 80 de ani (40 de ani s-a ocupat cu mântuirea lor judecătorul Şamagar). După aceasta începe totul de la capăt:

„Ci fiii lui Izrail n-au contenit să facă rele în ochii domnului după ce Ehud a murit. Pentru aceea domnul i-a dat vânduţi în

mâna lui Iabin, regele Canaanului“ (cartea Judecătorilor, IV, 1—2).

Ce era să facă? Avea la îndemână mijloace pe care le mai încercase, şi povestea urmează ca mai sus:

„Şi fiii lui Izrail au strigat către domnul11.

Şi, fireşte, dumnezeul vechilor evrei ridică iarăşi un mântuitor, ba de data aceasta chiar o mântuitoare: proroci̦a Debora. Şi cu toate că au fost arătate tot felul de minuni de curaj, totuşi „ţara a fost în tihnă timp de 40 de ani“ (V, 31). Apoi din nou:

„Şi fiii lui Izrail iarăşi au săvârşit fapte rele în ochii domnului, şi domnul i-a dat pe ei în mâna lui Madian11 (VI, 1). Atunci evreii îşi amintesc din nou că trebuie să strige: „Şi fiindcă Izrail ajunsese la mare sărăcie din pricina madianitilor, fiii lui Izrail începură să strige către domnul11 (VI’.6)-’.

Şi nici că se putea altfel, dumnezeu le ridică din nou un mântuitor în persoana lui Ghedeon. Istoria continuă la fel mai departe. Un conducător urmează altuia, iar între timp evreii ori slujesc altor regi, ori strigă către dumnezeu. Astfel capitolul al XIII-lea al cărţii Judecătorilor începe în acelaşi fel:

„Şi fiii lui Izrail iarăşi făcură răutăţi în ochii domnului, şi domnul îi dădu în mâna filistenilor timp de 40 de ani11.

În capitolul al X-lea iarăşi, „fiii lui Izrail *strigară* către domnul“ (X, 10). De data aceasta, dumnezeu nu s-a mai învoit aşa de uşor să le trimită un mântuitor. De aceea începe o tocmeală:

„Dar domnul a răspuns fiilor lui Izrail: oare nu v-am scăpat eu de egipteni şi de amoriţi, şi de fiii lui Amon, şi de filisteni? Şi sidonienii şi amaleciţii şi madianiţii v-au asuprit pe voi şi aţi strigat către mine şi v-am mântuit din mâna lor. Însă voi m-aţi năpustit şi aţi slujit altor dumnezei (adică: ruşine să vă fie!

— *Em. I).* Pentru aceea nu vreau să vă mai mântuiesc. Duceţi-vă şi strigaţi la dumnezeii pe care vi i-aţi ales, ei să vă mântuiască în ceasul strâmto- rării voastre!“ (X, 11—14).

Credeţi însă că acest dumnezeu vorbeşte cumva serios? Da de unde! Pace doar mofturi, aşa, ca să-şi dea mai multă importanţă (lasă-i să mă mai roage!). Aşa face orice domnitor oricât de neînsemnat în faţa supuşilor săi. Şi ce mai supuşi,

— Robi nu alta!

„Dar fiii lui Izrail au zis către domnul: păcătuit-am; fă cu noi cum vei crede că e mai bine, numai scapă-ne, rugămu-te şi de data aceasta!“ (X, 15).

Cine nu ştie istorioara aceea veselă:

A fost odată un popă şi el avea un câine, şi el pe câine l-a iubit, dar, înghiţind un os de peşte, sărmanul câine a murit; l-a luat, l-a îngropat şi pe cruce i-a săpat că a fost odată un popă şi el avea un câine, şi el pe câine l-a iubit, dar, înghiţind un os de peşte, sărmanul câine a murit; l-a luat, l-a îngropat şi pe cruce i-a săpat că a fost odată un popă, şi el avea un câine şi... aşa mai departe, la nesfârşit. Dar şi basmul cu cocoşul roşu din Biblie e fără de sfârşit. Dumnezeul vechilor evrei trece într-una de la milă la mânie, sau de la mânie la milă. Când ridică mântuitori pentru salvarea evreilor (ca la farmacie – pe cântar – pentru 40 de ani); când ridică împilatori şi cuceritori; când îi înarmează pe evrei cu curaj, când pe duşmanii lor.

Chiar din Biblie reiese că toate aceste întâmplări s-au petrecut în mediul unor triburi neînsemnate, asemănătoare unor bande care se jefuiau una pe alta şi se luptau necontenit între ele pentru păşuni sau pentru izvoarele de apă. Şi totuşi, ea ne prezintă lucrurile de parcă ar fi vorba de lupte ce au avut loc între popoare mari. Dacă citeşti însă cu băgare (le seamă, vezi de îndată că toate războaiele înspăimântătoare descrise acolo seamănă mai degrabă cu atacurile unor bande de tâlhari. Iată-l, de pildă, pe mântuitorul Ehud, pe care dumnezeu îl ridică dintre evrei în vederea luptei cu Eglon, regele Moabului. Cum se petrec lucrurile în această poveste? Biblia istoriseşte următoarele:

„Atunci Ehud şi-a făcut un pumnal cu două tăişuri, lung de un cot, şi s-a încins cu el pe sub veşmânt, pe şoldul drept. Şi el a înfăţişat dajdia adusă lui Eglon, regele Moabului; iar Eglon era un om gras peste măsură. Iar când Ehud a isprăvit cu înfăţişarea dăjdiei, a dat drumul oamenilor care o aduseseră. Iar el s-a întors înapoi de la Pesilim de lângă Ghilgal şi a zis: un cuvânt de taină am, o rege, către tine! Şi regele a grăit: tăcere! Şi au ieşit de la el toţi câţi stăteau în preajmă-i. Atunci Ehud a intrat la rege, iar regele stătea într-un foişor răcoros, făcut numai pentru el. Şi a zis Ehud: am pentru tine, rege, un cuvânt de la domnul! Iar el s-a ridicat din jilţ. Şi Ehud a dus mâna stângă şi a apucat pumnalul de la şoldul drept şi l-a înfipt în pântecele regelui atât de tare, încât a intrat şi prăseaua după ascuţişul pumnalului, iar osânza sa s-a strâns peste el, fiindcă Ehud n-a mai tras pumnalul din pântecele regelui şi *pumnalul îi răzbise prin spate.* Apoi Ehud a închis uşile foişorului, a tras zăvorul şi, pogorându-

se, a ieşit în pridvorul cu pilaştri. Iar după ieşirea lui, venind slujitorii regelui, se uitară şi iată, uşile foişorului erau zăvorite. Atunci ei se gândiră: de bună seamă, el e pentru vreo nevoie în cămăruţa cea răcoroasă! Iar după ce au aşteptat până li s-a urât, fiindcă nimeni nu deschidea uşile foişorului, au adus o cheie şi au descuiat, şi iată stăpânul lor zăcea mort pe pardoseală44 (cartea Judecătorilor, III, 16—26).

Nu seamănă toate acestea a proslăvire a unui om care a asasinat pe altul? Într-adevăr, zugrăvind acest tablou al uciderii, Biblia nu-l condamnă pe Ehud, ci mai degrabă îl priveşte cu simpatie. „Mântuitorul“, care l-a ucis pe Eglon, pune mâna apoi pe vadul râului Iordan şi nu lasă pe nimeni să treacă: „Şi au zdrobit atunci pe moabiţi ca la 10.000 de oameni, toţi zdraveni, toţi bărbaţi de luptă, şi n-a scăpat niciunul“ (III, 29).

Că să ne putem da mai bine seama cât de stupide sunt toate aceste bătălii „formidabile44 şi rolul tuturor acestor mântuitori, să ne oprim la figura judecătorului Şamagar. Despre acest „mântuitor“, Biblia vorbeşte exact în 4 rânduri:

„Iar după el a fost Şamagar, fiul lui Anat, care a ucis • 600 de filisteni cu o tânjală de boi. Şi a fost şi el un liberator al lui Izrail“ (III, 31).

Halal mântuitor al poporului! Şi pentru ce îl pomeneşte Biblia? Pentru că a căsăpit 600 de filisteni, exact 600 de filisteni, nici mai mult nici mai puţin! Şi i-a omorât pe toţi cu o tânjală de boi! Să creadă cine o vrea! Ce drăcie putea fi această tânjală, dacă omori cu ea 600 de duşmani! De fapt trebuie să fi fost vorba doar de o luptă corp la corp între nişte tâlliari care au tăbărât unii asupra altora.

Popii de toate credinţele o înfăţişează pe prorocită De- bora ca pe o eroină a poporului evreu. În povestea ei s-ar părea că avem de-a face cu o adevărată armată – 900 de care de fier. Dar luaţi aminte cum se desfăşoară bătălia! Chiar în toiul luptei Sisera, comandantul armatei regelui canaanean, fuge pe jos şi se ascunde în cortul unei oarecare Iaela. Biblia spune că între casa acestei femei, Iaela, şi regele Haţorului domnea pacea, dar mai departe ne este totuşi înfăţişat chipul în care Iaela omoară pe acest şef de armată: „Atunci a ieşit Iaela în întâmpinarea lui Sisera şi i-a spus: intră, stăpâne, intră la mine, fii fără teamă! Şi el s-a abătut la ea în cort şi l-a acoperit cu o velinţă. Apoi el i-a zis: dă-mi, te rog, puţină apă să beau, că-mi este sete. Şi ea a

desfăcut un burduf cu lapte şi i-a dat să bea şi l-a acoperit din nou. Iar el i-a zis: stai la uşa cortului şi dacă va fi să vină cineva şi să te întrebe şi să-ţi zică: «este cineva aici», tu să răspunzi: «nimeni!» Dar Iaela, femeia lui Heber, **a** apucat un ţăruş de cort, apoi a pus mâna pe un ciocan şi s-a apropiat tiptil de Sisera pe când el dormea adânc şi i-a bătut ţăruşul în tâmplă şi a răzbit ţăruşul în pământ; şi Sisera s-a zbătut şi a murit“ (cartea Judecătorilor, IV, 18—21).

Desigur, o femeie care a putut să înfigă ţăruşul în tâmpla unui om şi să lovească cu ciocanul atât de tare încât „a răzbit ţăruşul în pământ44 este o femeie curajoasă şi puternică. Numai că cele spuse amintesc mai degrabă de poveştile acelea născocite anume pe vremea când oamenii trebuiau să lupte cu triburile duşmane din jurul lor şi era nevoie de pilde de curaj şi vitejie excepţională, pentru a insufla oamenilor curaj în luptă.

Ca şi cartea Regilor, cartea Judecătorilor înfăţişează şi unele întâmplări adevărate. Astfel, unele triburi de evrei au luptat pentru cucerirea Palestinei. În perioada acestor lupte s-a format un stat care a încercat să unească diferitele triburi separate. Dar aceste triburi nu prea voiau să lupte pentru interesele comune ale poporului evreu. În capitolul al V-lea al cărţii Judecătorilor citim cum dojeneşte Debora aceste triburi:

„Din Efraim principii purces-au către vale. În urma ta, Yeniamin venea cu ale sale gloate; veneau de vale şi cârmuitorii din Macbir şi din Zebulon, căpitanii de oşti. Şi principii din Isahar au fost alături cu Debora, şi Neftali fu credincios către Barac, şi pe urmele lui se năpusti de vale. Dar printre cetele lui Ruben sunt grele cumpene sufleteşti! Pentru ce ai rămas tu între ţarcuri? Ca să asculţi cum răsună cavalul ciobănesc? Nu, ci fiindcă între cetele lui Ruben sunt grele cumpene sufleteşti. Galaad stă la el acasă, dincolo de Iordan. Şi Dan – de când s-a înstrăinat el pe corăbii? Aşer s-a sălăşluit la ţărmul mării şi stă tihnit lângă limanuri. Zebulon e seminţia care sfidează moartea şi Neftali la fel pe înaltele podişuri ale tării“ (cartea Judecătorilor, V, 14—18).

După cât se vede, mulţi preferau să asculte glasul cavalului, să trăiască liniştiţi dincolo de Iordan, să se ţină de negustorii sau să facă piraterie decât să lupte pentru interesele naţionale ale întregului popor, interese care în acele timpuri încă nu existau. De aceea, pentru a crea un spirit de luptă, era nevoie de

asemenea pilde excepţionale. Aici adevărul se împleteşte cu născocirea, cu fantezia. Datele fragmentare şi amintirile despre fapte reale care s-au petrecut au fost înfrumuseţate şi poleite după necesităţile autorilor Bibliei. Este totuşi ridicol ca astăzi, după câteva mii de ani, să mai foloseşti aceste povestiri din Biblie, aşa cum fac bu- cherii, preoţii evrei, creştini, evanghelişti, baptişti şi preoţii tuturor credinţelor, ca să dovedeşti cu ele existenţa lui dumnezeu. Căci ele, dimpotrivă, vădesc toată slăbiciunea şi neputinţa acestui dumnezeu. Cu toată dorinţa sa, el nu poate statornici o viaţă paşnică nici măcar pentru câţiva dintre supuşii săi. În faţa noastră se desfăşoară lupta aprigă a triburilor ce se războiesc între ele pentru ogoare, pentru vite, pentru sclavi sau pentru veşminte. Chiar imaginara proorocită Debora în predica sa vorbeşte despre aceste lucruri ca despre nişte bunuri râvnite: „Desigur că au dat de pradă şi acum o împart: o fecioară, două fecioare de războinic; pradă de ţesături vopsite... pradă de veşminte în fel de fel de feţe;, un şal şi două, cu flori pe ele, pe umerii reginei...“ Descrierea luptelor date pentru a căpăta câte o fecioară sau două de fiecare războinic, ori veşminte de diferite culori e înfăţişată de Biblic ca o dovadă a înţelepciunii şi măririi lui dumnezeu, şi a altor prostii de soiul acesta.

Şi astăzi, în secolul al XX-lea, se mai găsesc încă milioane de şarlatani care ne prezintă aceste povestiri drept „sfânta“ scriptură.

BASMELE BIBLICE DESPRE „1 Ill-l.. JUDECĂTORUL GIIEDEON

j l în arătat de mai multe ori până acum în „Biblia

| i pentru credincioşi şi necredincioşi” cum stă

(J dumnezeul vechilor evrei de vorbă cu evreii ca de la egal la egal, cum se ceartă şi pune rămăşag cu ei, se tocmeşte şi se bate corp la corp cu ei (de pildă cu Iacob), cum se mânie, se căieşte, cum făgăduieşte şi apoi uită, apoi iar făgăduieşte şi iar uită şi aşa mereu, la nesfârşit.

În istorioarele despre judecătorul Ghedeon din cartea Judecătorilor nise povesteşte cum se înfăţişează dumnezeu acestui stăpân de sclavi, se sfătuieşte cu el şi face tot felul de scamatorii, care sub pana autorilor Bibliei se preschimbă în minuni.

La începutul povestirii Ghedeon bate grâul într-un jgheab (pe atunci boabele se măcinau cu un pisălog de lemn sau de piatră).

Biblia ne redă întocmai discuţia pe care ar fi avut-o Ghedeon cu îngerul domnului. Ghedeon începe prin a se îndoi că există acel dumnezeu al evreilor despre minunile căruia se povesteşte, iar dumnezeu îl încredinţează pe Ghedeon că-l va face pe el mântuitorul evreilor din robia madianiţilor. Ghedeon se îndoieşte: „Dovedeşte-mi, spune el, că tu eşti dumnezeu. Iată, eu mă duc acasă să aduc un ied şi ceva azimă, iar tu aşteaptă aici până ce voi veni la tine şi-ţi voi aduce darul meu şi-l voi pune înaintea ta“. Simplu ca bună ziua! Lui dumnezeu i se făcuse foame şi trebuia hrănit. De aceea i s-a fript un ied şi i s-a pregătit o azimă. Biblia spune apoi că dumnezeu a rămas să aştepte până ce Ghedeon s-a întors cu cele pregătite, iar apoi a lovit cu toiagul în stâncă. De acolo a apărut o flacără care a mistuit şi iedul şi azima. Fireşte, neexistând niciun fel de martori, se poate povesti câte-n lună şi în stele.

Pesemne că mâncarea a fost pe gustul acestui dumnezeu, căci noaptea a venit din nou la Ghedeon: „Ia – spune el – un taur din cireada tatălui tău şi încă un taur de şapte ani şi dărâmă jertfelnicul lui Baal, care este al tatălui tău, şi stâlpul Aşerei81 de alături taie-l“, iar mie frige-mi toate acestea pe un jertfelnic deosebit pe care-l vei face pentru mine! Ghedeon a făcut toate cele poruncite, dar nu cu mâinile sale, ci „a luat zece oameni dintre slugile lui“ (cartea Judecătorilor, VI, 25—27). Şi când locuitorii oraşului, care se închinau pare-se lui Baal, s-au mâniat de acest lucru, Ghedeon a început să li se adreseze în termeni de parcă ar fi citit ziarul „Bezbojnik“: „Dacă este dumnezeu, să se apere singur!“. Just! Citind istoria omenirii, vom vedea că în decursul vremii au fost dărâmate zeci de mii, dacă nu sute de mii de temple ale tuturor felurilor de dumnezei egipteni, greci, romani, evrei, creştini sau musulmani. Biblia pretinde că dumnezeul vechilor evrei este dumnezeul adevărat, iar toţi ceilalţi doar nişte idoli falşi, sau, în cel mai bun caz, nişte dumnezei slăbănogi. Dar nici dumnezeul vechilor evrei nu poate face nimic pentru a înălţa la loc templele nimicite, pentru că nici acest dumnezeu nu există, cum nu există, în general, niciun dumnezeu. Despre mulţi alţi dumnezei, al căror nume băga altădată spaima în popoare, astăzi nici nu se mai pomeneşte.

Mai departe se povesteşte în cartea Judecătorilor cum s-au adunat laolaltă toţi locuitorii Orientului ca să pedepsească pe evrei şi cum i-a nimicit Ghedeon, omorând fără nicio

împuşcătură cam un detaşament de 300 de oameni, însă înainte de a pleca în expediţie, Ghedeon îl încearcă pe dumnezeu să vadă dacă nu cumva minte (probabil că citise ziarul „Bezbojnik“).

„Iar Ghedeon a grăit către dumnezeu: dacă într-adevăr tu vrei să mântuieşti prin mâna mea pe Izrail, după cum ai rostit, iată, eu voi pune pe arie un braţ de lină. Dacă roua va cădea numai pe braţul de lină şi tot pământul va fi uscat, atunci voi şti că tu vrei să mântuieşti prin mâna mea pe Izrail, după cuvântultău. Şi aşa s-a întâmplat: când el se sculă de dimineaţă şi strânse braţul de lână şi stoarse roua din lână, ieşi o cupă plină de apă. Atunci Ghedeon grăi către dumnezeu: să nu se aprindă mânia ta împotriva mea dacă voi mai vorbi încă o dată şi dacă voi mai face încă o încercare cu lâna: să rămână uscată numai lâna, iar pe tot pământul să cadă rouă. Iar dumnezeu în noaptea aceea a făcut întocmai, şi braţul de lână a rămas uscat, el singur, iar pe tot pământul căzuse rouă“ (cartea Judecătorilor, VI, 36—40).

Ascultător mai era dumnezeu pe atunci! Azi n-ai mai putea găsi un dumnezeu atât de cumsecade, cu care să discuţi şi să te tocmeşti în felul acesta: întâi udă-mi lâna şi lasă pământul uscat, pe urmă udă pământul şi lasă lâna uscată. Dar dumnezeu e atât de îngăduitor, încât îndeplineşte toate capriciile favoritului său.

Apoi Ghedeon începe să-şi aleagă oamenii pentru oştire. S-ar mai gândi cineva astăzi să facă aşa ceva?! Şi-i alege pe sprinceană numai viteji; de fricoşi n-are nevoie. S-au înfăţişat 10.000 de voinici. Atunci, cică, dumnezeu ar fi spus: „Pe toţi cei ce vor linchi apă cu limba, precum lincheşte câi- nele, să-i pui la o parte“ (VII, 5). „Şi numărul celor ce au linchit apa din pumnii duşi la gură a fost 300 de inşi“ (versetul 6). Aşadar, dumnezeu a ales pe aceşti 300 de oameni care au linchit apa, precum câinii, pentru a-şi dovedi miraculoasa sa putere. Apoi a fost pus la cale următorul plan de bătaie: cei 300 de oameni s-au împărţit în trei detaşamente şi fiecare a luat în mână câte o trâmbiţă şi un ulcior gol (o simplă oală de lut), iar în ulcior se găsea o lumânare. Apoi s-au apropiat noaptea de tabăra vrăjmaşului şi, sunând deodată din 300 de trâmbiţe, au dat cu ulcioarele de pământ, le-au spart şi au început să strige: „Sabia domnului şi a lui Ghedeon“. De s-ar întâmplă aceasta în zilele noastre, o mitralieră, două i-ar fi măturat pe toţi într-o singură clipă. Dar

Biblia ne spune că s-a întâmplat cu totul altfel: vrăjmaşii s-au speriat aşa de rău, încât în zăpăceala lor au început să se omoare unii pe alţii (cum se întâmplă, desigur, în timpul unei panici nocturne) şi astfel ar fi murit, pasămite, 120.000 de oameni – nici mai mult, nici mai puţin.

Mai departe Biblia povesteşte cum s-a răfuit Ghedeon cu cei care au refuzat să-i dea provizii pentru armată: le rupea spinările cu mărăcini şi scaieţi, îi tortura cu teascul. Pe locuitorii unui alt oraş care i-au refuzat ajutorul lor i-a nimicit până la unul. Din podoabele de aur jefuite, Ghedeon a făcut vin efod pe care-l purta din loc în loc, „însă toţi din Izrail au căzut, din pricina efodului de acolo, la închinare idolească“. Cu alte cuvinte, pe unde trecea Ghedeon prostea pur şi simplu masele populare, aşa cum mai făcuseră până la el şi alţi popi.

Biblia tratează cu multă subtilitate problema regilor. Ea se străduieşte să dovedească că la început evreii ar fi fost, chipurile, republicani şi-şi alegeau judecători. În capitolul al VIII-lea al cărţii Judecătorilor se povesteşte că, după victoria asupra duşmanilor, evreii i-au propus lui Ghedeon să devină rege ereditar, dar n-a vrut în ruptul capului să domnească peste ei. Cartea Judecătorilor de la un capăt la altul nu este altceva decât o justificare a orânduirii monarhice. Concluzia ce se desprinde din paginile ei este că societatea nu se poate lipsi de regi.

Ascultându-l pe popa care povesteşte despre minunile dumnezeului biblic sau citind chiar în Biblie despre aceste minuni, mulţi credincioşi orbiţi nu-şi dau seama de caracterul ridicol al acestor povestiri. Cel ce poate să privească însă lucid, nelăsându-se zăpăcit de palavrele religiei, va vedea limpede cât de caraghioase sunt aceste poveşti despre discuţia dintre dumnezeu şi Ghedeon, despre lâna care trebuie să fie când udă, când uscată, ca semn că dumnezeu nu-l înşală pe Ghedeon; cât de ridicolă apare faimoasa luptă în care 300 de evrei aleargă cu nişte ulcioare de pământ şi cu nişte lumânări şi sperie cu ele o armată de 100.000 de oameni, strigând: „Sabia domnului şi a lui Ghedeon!“ Aceste basme sunt profund dăunătoare celor ce muncesc, căci menirea lor este de a insufla maselor frică faţă de exploatatori, smerenie şi supunere înaintea lor. Dacă citeşti Biblia cu ochiul unui om nepărtinitor, atunci toată sfinţenia propovăduită de popi se împrăştie ca fumul.

Şi noi tocmai acest ţel ne-am propus: să facem pe fiecare

cititor să citească Biblia cu ochiul unui om nepărtinitor.

DESPRE REGELE ABIMELEC, **Capitolul al** iv-lca SAU CINE ESTE MAI ŞIRET,

REGELE SAU DUMNEZEU?

Rn

I i n cartea Judecătorilor se spune de câteva ori: j [*„în vremea aceea nu era niciun rege în Izrail*"

L, J (XVIII, 1), „în vremea aceea, când nu era încă rege în Izrail. (XIX, 1), „în zilele când cârmuiau judecătorii.. /4 (Cartea Rut, I), „în vremea aceea, când nu se pomenea de rege în Izrail, *fiecare făcea ce i se părea drept în ochii luiu* (cartea Judecătorilor, XXI, 25).

Puteau fi aceste lucruri scrise chiar în silele în care au avut loc întâmplările descrise? Este limpede pentru oricine *că ele au fost scrise mult mai târziu, când au început să domnească regii. Ne vine a crede* mai curând *că popii evrei au scris cele mai multe din poveştile cuprinse în cartea Judecătorilor la cererea regilor,* străduindu-se să arate că toate relele s-au întâmplat din cauză că „în vremea aceea când nu se pomenea de rege în Izrail, fiecare făcea ce i se părea drept în ochii lui44. Iată, deci, ce rău este fără rege, iată ce fărădelegi se săvârşesc! Nu este de mirare că ţarii, regii, bancherii şi moşierii îşi dau atâta osteneală să răspândească Biblia în popor. Dar în cartea Judecătorilor se povesteşte şi despre regele Abimelec: „Iar Abimelec a domnit peste Izrail 3 ani44 (IX, 22). Am vrea şi noi să stăm puţin de vorbă cu credincioşii şi necredincioşii despre acest Abimelec.

„Abimelec, fiul lui Ierubbaal, s-a dus la Sihem, la fraţii mamei sale şi la celelalte neamuri din casa unchiului său şi le-a grăit aşa:

Rostiţi, vă rog, în auzul tuturor gospodarilor din Sihem: Ce este mai bine: să domnească peste voi 70 de inşi, adică toţi fiii lui Ierubbaal, sau să domnească peste voi un singur om? Apoi aduceţi-vă aminte că eu sunt osul vostru şi carnea voastră! Atunci fraţii mamei sale puseră cuvânt pentru el la toţi gospodarii din Sihem şi le spuseră toate aceste cuvinte şi inima lor se plecă spre Abimelec, căci ei cugetau: e fratele nostru! *Apoi îi dădură 70 de sicii de argint din templul lui Baal-Berit şi cu ei Abimelec îşi tocmi oameni fără căpătâi şi golani care se ţineau după el.*

Atunci el s-a dus în casa tatălui său la Ofra şi a măcelărit pe

fraţii săi, fiii lui Ierubbaal, cei 70, pe aceeaşi piatră şi n-a mai rămas decât Iotam, fiul cel mai mic al lui Ierubbaal, fiindcă se ascunsese. Şi s-au adunat *toţi locuitorii Sihemului şi toţi locuitorii cetăţii şi s-au dus şi au pus rege pe Abimelec*, la stejarul care se află în Sihem“ (cartea Judecătorilor, IX, 1—6).

Astfel s-a suit Abimelec pe tron. Dar numai orb să fii ca să nu-ţi dai seama din această povestire *că în acele timpuri nu exista un popor izraelit, ci doar triburi disparate.* Abimelec se adresează „*neamurilor din casa unchiului său;* înseamnă deci că tot tribul se limita *la neamurile unei ginţi* (ginta era considerată şi atunci mai mult după mamă; aşadar, dispăruse nu de mult *dreptul matern, aşa-numitul matriarhat, când femeia-mamă stătea adesea în fruntea ginţii;* de exemplu Debora). Rudele îi dau bani lui Abimelec, iar el îşi tocmeşte cu banii căpătaţi o bandă de tâlhari: „Abimelec îşi tocmi oameni fără căpătâi şi golani care se ţineau după el“. Cu aceşti tâlhari el taie pe cei 70 de fraţi ai săi. După aceasta „s-au adunat toţi locuitorii Sihemului şi toţi locuitorii cetăţii şi s-au dus şi au pus rege pe Abimelec, la stejarul care se află în Sihem“.

Cine cunoaşte puţin istoria regilor, acela ştie că *tot cu uciderea fraţilor şi a rudelor a început domnia mai tuturor regilor, şi nu numai la evrei, ci şi la ruşi, la francezi sau la alte popoare.*

Mai departe citim discursul unuia dintre fraţii lui Abimelec rămas în viaţă – Iotam. E într-adevăr ridicol acest discurs al lui Iotam, care se urcă pe vârful unui munte şi, „ridicându-şi glasul, a strigat şi le-a vorbit“ (muntele nu era pesemne prea înalt, iar „poporul41 era cam cât o ceată nu prea mare). Cuvântarea lui poate fi citită în Biblie cuvânt cu cuvânt; dar cine oare a transcris-o? *Ea a fost,* de bună seamă, *născocită în întregime şi scrisă mult mai târziu.*

Am întrebat pe unii credincioşi: „Explicaţi-mi, vă rog, *toate acestea dumnezeu le face în numele dreptăţii*? 44 Cade obicei, ei s-au eschivat de la răspuns: căile domnului, spun ei în asemenea cazuri, sunt de nepătruns. Dumnezeu a vrut să-l încerce şi pe Abimelec, ca şi pe toţi ceilalţi. Să vedem acum în ce fel îi încearcă.

„Dumnezeu însă a trimis un duh de răutate între Abimelec şi gospodarii Sihemului, şi gospodarii Sihemului îşi călcară credinţa faţă de Abimelec“ (cartea Judecătorilor, TX, 23).

Aşadar, potrivit Bibliei există un duh rău (diavolul sau dracul). Dar cine stăpâneşte aceste duhuri rele? Dumnezeu. Şi cui îi slujesc aceste duhuri rele?

— Lui dumnezeu. Băgaţi bine de seamă, credincioşi şi necredincioşi; dacă se iveşte undeva diavolul sau „duhul rău“, asta se întâmplă pentru că dumnezeu trimite acolo duhul rău, aşa reiese din Bibi ie. Atunci cum rămâne cu diavolul care l-a ispitit pe însuşi Iisus? Reiese că dumnezeu-tatăl a trimis pe diavol să ispitească pe dumnezeu-fiul. Dar întrucât dumnezeu-tatăl şi dumnezeu-fiul sunt două feţe ale unuia şi aceluiaşi dumnezeu, înseamnă *că dumnezeu a trimis pe diavol ca să se ispitească pe sine însuşi.* Am mai auzit eu o poveste cu un leu care s-a înfuriat atât de tare, încât s-a înghiţit pe sine însuşi.

Yom vedea mai târziu cum se străduiesc popii să explice orice revoluţie populară prin uneltirile „duhului rău“ sau ale „diavolului44, pentru a aţâţa astfel împotriva revoluţiei pe oamenii ignoranţi şi prostiţi de religie. Dar să ascultăm mai departe basmul cu Abimelec. De ce a trebuit dumnezeu să trimită de astă dată duhul rău? Iată de ce: „Ca să răzbune cruzimea făptuită cu cei 70 de fii ai lui Ierubbaal, şi sângele vărsat să cadă asupra lui Abimelec, fratele lor, care-i ucisese, şi asupra gospodarilor Sihemului, care îl ajutaseră să-şi omoare fraţii44 (IX, 24).

În acele timpuri mai exista încă *obiceiul răzbunării sângeroase, care se transmitea întregii ginţi.* Vedem însă că nu numai oamenii luau parte la răzbunarea ginţii, ci însuşi dumnezeu. Faptul acesta dovedeşte o dată mai mult ceea ce am arătat nu o singură dată înainte: că omul îşi făureşte singur dumnezeul său şi-l înzestrează cu toate trăsăturile omeneşti şi cu obiceiurile timpului. Aşa, de pildă, pe vremea când exista răzbunarea ginţii, atunci şi dumnezeu se ocupa cu aşa ceva, întrucât el era dumnezeul ginţii sau al tribului.

Cum se săvârşea răzbunarea? Capitolul al IX-lea descrie diferitele vicleşuguri pe care le folosea o gintă împotriva alteia. În cele din urmă, locuitorii Sihemului se răscoală împotriva lui Abimelec, pe care ei înşişi îl înscăunaseră. Abimelec ia cu asalt oraşul răsculaţilor, nimiceşte pe toţi cei din oraş, dă foc turnului în care se ascunseseră aproape o mie de oameni, bărbaţi şi femei, şi toţi cei din turn pier în flăcări. Dar când a încercuit un alt turn, o altă fortăreaţă şi se pregătea să-i dea foc, „o femeie a

aruncat o piatră de râşniţă în capul lui Abimelec şi i-a sfărâmaţeasta“. Aşa se desfăşurau luptele pe atunci.

Parcă am avea înaintea ochilor o bandă de tâlhari în frunte cu Abimelec. Tâlharii năvălesc în case, le dau foc, ucid pe locuitori, jefuiesc avutul lor. Dar tare de cap trebuie să fi fost Abimelec, căci înainte de a muri, „chemând degrabă pe scutierul care-i ducea armele, i-a poruncit: scoate sabia şi ucide-mă, ca să nu zică lumea despre mine: «l-a omorât o femeie!» şi scutierul l-a străpuns cu sabia şi Abimelec a murit“ (IX, 54). După cum într-o picătură de apă se oglindeşte întregul soare, tot aşa în aceste cuvinte se oglindeşte atitudinea dispreţuitoare faţă de femeie a acestor oameni: e ruşine să mori de mâna unei femei, căci femeia este o fiinţă inferioară.

Credincioşii vor spune poate că noi, ateii, luăm toate în derâdere şi zeflemisim lucrurile acestea. Dar voi, credincioşilor, nu vă daţi oare seama cât de neroade şi caraghioase sunt toate poveştile biblice? Cum adică, dumnezeul vostru atotputernic vede „fărădelegea“, vede crima (după dv., *el vede totul,* e *„atotvăzătoru),* pe care ar putea pur şi simplu să o împiedice (doar, după dv., e „atotputernic”). Dar fărădelegea se săvârşeşte. Abimelec domneşte trei ani, fură ca-n codru, ucide şi moare în cele din urmă ucis de piatra aruncată de o femeie dintr-o casă asediată. Doar sugarii ar putea să creadă că aici a triumfat dreptatea!

Autorii cărţii Judecătorilor au vrut să ne convingă în aceste povestiri de înţelepciunea şi dreptatea lui dumnezeu, dar orice credincios cu mintea întreagă îşi va da seama că toate acestea nu sunt decât scorneli şi basme, povestirea reducându-se la următoarea dilemă: cine-i mai tare în scamatorii, regele Abimelec sau dumnezeu?

DESPRE FIICA LUI IEFTAE Capitolul al Y-lea ARSĂ PE RUG CA JERTFĂ

PENTRU DOMNUL

l j

i **I** (e măsură ce citesc mă conving că Biblia este j) o carte cum nu se poate mai hazlie, şi nu pentru

(1 că aş fi eu un om vesel, ci pentru că Biblia povesteşte cu atâta seriozitate nişte lucruri care nouă, „păcătoşilor”, ne stârnesc numai hazul. Cu toate acestea, se găsesc în Biblie şi unele poveşti care nu stârnesc de loc râsul. Am dat peste

destule exemple când lucrurile citite ne-au trezit un profund dezgust faţă de ceea ce Biblia numeşte virtute. O asemenea poveste este şi cea a lui Ieftae Galaa- ditul. Biblia spune despre el că „era viteaz mare“ şi dă îndată unele amănunte. Ieftae era fiul unei desfrânate, iar fraţii săi l-au alungat pentru că nu era născut legitim. Atunci, Ieftae a început să se ţie de tâlhării şi şi-a adunat chiar o bandă. Dar despre aceste lucruri Biblia povesteşte numai foarte pe scurt: „Atunci Ieftae fugi din faţa fraţilor săi şi se sălăşlui în ţinutul Tob; şi se aciuară lângă Ieftae oameni fără căpătâi, care ieşeau cu el după plească”

(XI, 3).

Nu trebuie să fii însă deosebit de pătrunzător ca să înţelegi *că acei oameni fără căpătâi* care *ieşeau cu el* ieşeau pentru a tâlhări, căci altfel din ce ar fi putut ei trăi fără căpătâi şi fără adăpost? Pesemne însă că Ieftae, căpetenia bandei de tâlhari, ajunsese vestit, deoarece peste câtva timp, când a izbucnit războiul dintre amoniţi şi locuitorii Galaadului, bătrânii Galaadului s-au dus la el să-l roage să le fie conducător. Căpetenia bandei de tâlhari făcu mofturi la început. „Nu sunteţi voi cei ce m-aţi urgisit şi m-aţi gonit din casa tatălui meu? — spunea el.

— Atunci cum veniţi voi la mine azi, când sunteţi la ananghie?” (XI, 7). Apoi făcu în aşa fel ca să rămână căpetenia lor şi după terminarea războiului. Cearta dintre amoniţi şi galaadiţi izbucnise din cauza pământului, a păşunilor şi a izvoarelor de apă. Tot timpul unele triburi puneau mâna pe pămân- turilc altora şi de aici ieşea gâlceavă.

Biblia povesteşte că, după ce Ieftae a repurtat primele victorii, „duhul domnului s-a pogorât peste Ieftae... Şi Ieftae a făcut domnului o juruinţă şi a zis: dacă tu cu adevărat îmi vei da în mână pe fiii lui Amon, atunci oricine va ieşi din uşa casei mele întru întâmpinarea mea când mă voi întoarce cu izbândă din lupta cu amoniţii, acela va fi afierosit domnului şi-l voi aduce ardere-de-tot!“ (XI, 29—31). Pe semne că lui dumnezeu i-a fost plăcută această făgăduinţă, căci Biblia povesteşte apoi cum toate s-au îndeplinit după juruinţă. Ieftae a învins în război.

„Ci Ieftae, înturnându-se la Miţpa, în casa sa, iată că fiica sa îi ieşi întru întâmpinare cu chimvale şi dănţuind în horă; şi ea îi era singura odraslă; afară de ea nu mai avea niciun fecior şi nicio fată. Şi când o văzu, Ieftae îşi sfâşie veşmintele şi strigă:

vai, fiica mea, tu m-ai zdrobit de istov şi tu singură ţi-ai căşunat nenorocire, căci eu am deschis gura cu juruinţă către domnul şi acum nu pot să mi-o mai iau înapoi! Dar fata i-a răspuns: Părintele meu! Deschis-ai gura ta în faţa domnului, fă cu mine după cuvântul care a ieşit din gura ta, o dată ce domnul ţi-a dat să te răzbuni împotriva duşmanilor tăi, fiii lui Amon! Apoi zise iarăşi tatălui ei: Hărăzeşte-mi mie numai atâta: îngă- duie-mi un răgaz de două luni ca să mă duc şi să rătăcesc prin munţi şi să plâng fecioria mea, eu şi cu suratele mele! Şi Ieftae i-a răspuns: du-te! Şi i-a dat drumul două luni. Şi ea s-a dus împreună cu suratele ei ca să-şi plângă fecioria prin cei munţi. Iar după ce s-au sfârşit cele două luni, ea s-a întors la tatăl său şi el a îndeplinit cu ea juruinţă cu care se jurase. Iar ea n-a ştiut de bărbat. Şi s-a făcut datină în Izrail. În fiecare an fiicele din Izrail se duc să jelească pe fiica lui Ieftae Galaaditul, şi anume patru zile pe an“ (XI, 34—40).

Preoţii istorisesc în mod obişnuit această poveste, ca şi aceea despre Avraam, care ca să-şi împlinească juruinţă vroia să înjunghie pe, unicul său fiu, Isaac, în acelaşi scop, anume pentru a convinge pe credincioşi că omul nu trebuie să precupeţească nimic pentru dumnezeu, nici măcar pe propriul său copil; dacă dumnezeu o cere, trebuie să-i aduci jertfă şi copilul. Am arătat în altă parte obârşia acestui obicei. Într-un anumit timp jertfele omeneşti erau răspândite la toate popoarele şi au rămas din vremurile în care antropofagia nu era privită ca o crimă, ci ca un mijloc obişnuit de hrănire. După cât se pare, toate popoarele au trecut în viaţa lor printr-o perioadă de antropofagie. Pe acea vreme, şi mult timp după aceea, oamenii aduceau zeilor jertfe şi frigeau pentru ei tot ce li se părea lor mai gustos, ba jertfeau şi fiinţele cele mai scumpe lor. Astfel am întâlnit deseori în Biblie cazuri în care erau făgăduiţi zeilor ca jertfă primii născuţi. Mai târziu, când ocupaţia de căpetenie a oamenilor a devenit agricultura şi păstoritul, jertfele omeneşti au fost înlocuite cu jertfe animale şi vegetale, se jertfeau roade ale muncii agricultorilor. Uneori, în timpuri de urgie, oamenii se întorceau la vechile lor obiceiuri, şi atunci reînvia ritualul aducerii de jertfe omeneşti.

Istoria lui Ieftae este doar unul dintre aceste exemple de jertfe omeneşti. În povestea lui Avraam şi Isaac, Biblia a ieşit din încurcătură, scornind berbecul ce-şi încâlcise coarnele în

mărăcini. Dar acum nu se mai găsea la îndemână nici măcar un berbec, şi apoi nu ar mai fi fost de loc o „istorie sfântă“ dacă în locul fiicei lui Ieftae ar fi ieşit, să zicem, o vacă sau o căţea. Ieftae promisese să aducă jertfă pentru ardere-de-tot *orice va ieşi din uşa casei sale.* Dacă i-ar fi ieşit în cale o căţea, pe ea ar fi trebuit s-o aducă jertfă domnului, şi atunci n-ar fi fost nimic „sfânt“ în această istorie. Trebuia ceva miraculos şi mai interesant, ceva care să uimească mintea şi să ţină nervii încordaţi, în felul acesta se obţinea o „istorie sfântă“! Convorbirea dintre tată şi fiică dovedeşte cum nu se poate mai bine intenţia autorilor Bibliei de a creşte fetele şi femeile evreice în spiritul sacrificiului. Ele trebuie să fie oricând pregătite de a da zeilor totul, la nevoie chiar viaţa. Fata despre care este vorba a cerut de la tatăl ei o păsuire de două luni, în care timp să-şi plângă fecioria cu suratele sale. Biblia ţine cu tot dinadinsul să ne încredinţeze că într-adevăr fata a fost arsă fără să fi cunoscut vreun bărbat, ca şi cum lucrul acesta ar avea însemnătate pentru noi. Evreilor credincioşi din acea vreme lucrul acesta însă nu le era indiferent. Dacă trebuia să fie arsă o fată, apoi trebuie arsă neapărat una care nu cunoscuse bărbat, şi popii se străduiau să-i convingă pe credincioşi că fiica lui Ieftae, friptă şi servită ca fecioară, va fi primită de dumnezeu tot ca fecioară.

Ce pot spune credincioşii despre acele timpuri, cu mii de ani în urmă, când oamenii erau arşi de vii în felul acesta? Ce găsesc ei sfânt în această poveste?

Dar cel ce a scris istoria lui Ieftae nu s-a mulţumit cu grozăviile sângeroase pe care le-am citit în capitolul al II-iea. De aceea, în capitolul al XII-lea al cărţii Judecătorilor, Biblia povesteşte cum această căpetenie de bandiţi s-a răzbunat pe efraimiţii care nu luaseră parte la război. Zdrobind pe efraimiţi, Ieftae a pus mâna pe vadul râului Iordan şi împreună cu banda sa prindea pe fiecare efrai- mit care trecea pe acolo. Biblia dă şi unele amănunte – de pildă cum recunoşteau aceştia dacă cel prins era sau nu efraimit. Îi cereau să spună „şibbolet“, iar acela răspundea „sibbolet“, neputând spune altfel. Aşadar, în acele locuri oamenii erau peltici. Bandiţii îi recunoşteau după accent şi după pronunţie, iar apoi îi *„junghiau“,* adică îi *ciopârţeau* la vadul de peste Iordan; şi „*astfel au căzut în zilele acelea dintre efraimiţi 42.000*“ (XII, 6). Iată ce fapte eroice şi sfinte ne povesteşte Biblia că a săvârşit acest Ieftae, căpetenia de bandiţi

care a încheiat legământ cu însuşi dumnezeu, făgăduindu-i că de va izbândi în luptă îi va servi friptă pe propria sa fiică. Biblia povesteşte apoi foarte calm cum acest răsfăţat al domnului a măcelărit 42.000 de efraimiţi, care în loc de „şibbolet“ spuneau „sib- bolet“.

Dar nu despre toţi judecătorii s-au putut născoci asemenea poveşti. Despre unii nu era nimic de născocit. De pildă, în capitolul al XII-lea, Biblia spune că după Ieftae a venit judecător Ibţan. Prin ce este renumit acest Ibţan? Iată ce se spune despre el textual: *„El avea 30 de feciori şi a măritat şi a scos din casă 30 de fete“ (le-a căsătorit), „şi iarăşi 30 de nurori a adus în casă, femei feciorilor săi, şi a fost judecător în Izrail şapte aniu* (XII, 9). Şi asta-i tot. Ce fel de judecător a fost, Biblia nu spune, vrând numai să ne uimească prin teribila sa fecunditate: 30 de feciori şi 30 fle fete! Dar cititorul nu mai este prea impresionat, după ce a aflat că Ghedeon avusese, cică, 72 de fii!

Acelaşi lucru ca şi despre Ibţan se spune textual şi despre judecătorul Abdon: *„El avea 40 de feciori şi 30 de nepoţi, care umblau călare pe 70 de asini. Şi a fost judecător în Izrail opt ani*“ (XII, 14).

Unii evanghelişti socotesc fiecare literă a sfintei scripturi drept revelaţie divină. Ei se trudesc să dovedească cum că totul în Biblie este destăinuire dumnezeiască. Spuneţi atunci, vă rog, ce revelaţie şi ce minune este în faptul că 40 de fii şi 30 de nepoţi umblau călare pe 70 de asini? Dacă aceşti 40 de feciori şi 30 de nepoţi ar fi zburat în vremea aceea cu avionul sau *dacă ar fi încăput toţi pe un singur asin,* faptul ar fi fost desigur mai interesant.

Capitolul al VI-1 ea DESPRE ZEII DE TRIB
PI

ı I I 11 vremurile străvechi nici gând să fi existat acel î „monoteism44 despre care vorbeşte Biblia şi pe —J care, de altfel, îl dezminte la fiecare pas, aproape la fiecare cinci-şase pagini. Ştim din istorie că *a fost o vreme când oamenii se închinau la strămoşii lor morţi,* pe care îi considerau zei. Ei aduceau jertfe acestor strămoşi, hrană şi băutură la mormântul lor, jurau în numele lor şi le cereau să se milostivească de ei, crezând că cei morţi pot înrâuri asupra sorţii celor vii şi temându-se să nu-l supere pe mort. (Şi azi în unele locuri s-au mai păstrat asemenea credinţe). Cu timpul însă oamenii au

trecut de la adorarea tuturor strămoşilor la adorarea strămoşului celui mai îndepărtat, a întemeietorului ginţii. În cărţile vechi, în legendele vechi întâlnim povestiri în care oamenii se adresează direct acestor^străbuni îndepărtaţi. Zeii poartă chiar denumirea de: *„părinţi, strămoşi, străbuni1'1'.* Fiecare gintă îşi avea zeul ei, strămoşul gintei, despre care se scorneau tot felul de poveşti, în care zeul săvârşea minuni şi fapte eroice, în vechime, *fiecare om ţinea în casă chipul zeului său,* adică al străbunului său. Şi astăzi unii ţărani (deşi sunt botezaţi şi spun că nu se închină la „idoli44, că nu sunt „păgâni44) mai cred în *spiritele casei* sau spiriduşi. Spiriduşul nu este altceva decât *zeul casei,* spiritul casei, cel care păzeşte şi ocroteşte casa. În unele locuri exista până nu de mult următorul obicei: atunci când cineva se muta dintr-o casă în alta, lua într-o oală din casa veche un tăciune aprins şi săvârşea diferite ritualuri, pentru a-l momi pe spirit în noua locuinţă.

Mai târziu, când *mai multe ginţi s-au unit laolaltă şi au format triburi,* a apărut credinţa în *zeii de trib. Fiecare trib avea zeul său, pe care membrii tribului îl priveau ca Jiind singurul adevărat, toţi ceilalţi fiind socotiţi falşi şi răi.*

Am'văzut în Biblie cum oamenii îşi furau unii altora zeii sau îşi făureau zei noi de trib. În capitolele al XVII-lea şi al XVIII-lea ale cărţii Judecătorilor, de pildă, se povesteşte cum tribul lui Dan şi-a ales un dumnezeu pe care l-a luat cu sila din casa unui oarecare Miheia. Acest Milieia furase de la maică-sa nici mai mult nici mai puţin decât o mie o sută de sicii de argint, dar după aceea mărturisise:

„Şi el a zis către mamă-sa: «Cei o mie şi o sută de sicii de argint care ţi-au fost luaţi şi pentru care tu ai rostit blesteme şi le-ai rostit chiar în urechile mele: iată aceşti bani sunt la mine, eu i-am luat» " (XVII, 2).

Biblia povesteşte că mama lui Miheia s-a bucurat atunci foarte şi a hotărât să facă din acest argint un idol (cum se fac şi astăzi crucifixe de argint ori icoane de aur cu chipul lui Hristos, al fecioarei sau al altor „sfinţi").

„Şi mama sa a luat două sute de sicii de argint şi i-a dat argintarului şi a făcut din ei un idol îmbrăcat cu argint, care a fost aşezat în casa lui Miheia. Apoi Miheia şi-a făcut un templu, a înfiripat un efod şi terafimi şi a pus pe unul dintre feciorii săi ca să-i fie preot" (cartea Judecătorilor,

XVII, 4—5).

*Ce fel de monoteism putea fi acesta cu care se laudă atâta Biblia, când fiecare trib îşi făcea zei? Dar nu numai fiecare trib putea face aşa ceva, ti şi fiecare cetăţean care jefuise destul aur şi argint ca să-l poată da argintarului să-i făurească un „idol“, un „chip cioplit”, cu care să poată ridica apoi un lăcaş lui dumnezeu82. B*iblia chiar spune că s-a făcut la Miheia casa lui dumnezeu. Să se gândească deci credincioşii cum se înfiinţa ca*sa lui dumnezeu! D*ar Biblia nu-l condamn^a pe Miheia, ci, dimpotrivă, arată cum pe acest Miheia a început să-l pizmuiască tot poporul.

Tot de aici aflăm apoi ce uşor era să te faci slujitorul lui dumnezeu, adică preot. Să ascultăm ce spune Biblia:

„Era un om tânăr levit din Betleemul lui Iuda şi din neamul lui Iuda pripăşit în părţile acelea. Ci el plecase din Betleemul lui Iuda ca să se aciueze oriunde va găsi şi, tot umblând pe drumuri, a ajuns în munţii Efraim, la casa lui Miheia. Şi l-a întrebat Miheia: «De unde vii?» Răspuns-a el: «Sunt levit din Betleemul lui Iuda *şi caut să mă aciuez oriunde voi găsi!»* Atunci Miheia l-a îmbiat: *«Rămâi la mine şi fii părintele şi preotul meu şi-ţi voi da zece sicii de argint pe an şi un rând de veşminte şi cele de trai».* Şi levitul s-a hotărât să rămână la acest om şi a fost pentru el ca unul din feciorii lui. Şi Miheia sfinţi pe levit preot şi tânărul fu preot şi rămase în casa lui Miheia. Şi *a grăit* Miheia: «*Acum ştiu că domnul se va arăta bun cu mine, căci am pe lângă mine un levit preot» u* (cartea Judecătorilor, XVII, 7—12).

Biblia vrea, pasămite, să spună că cinul duhovnicesc este ereditar: dacă tatăl este preot, apoi această fericire pogoară prin moştenire şi asupra fiului. Într-adevăr, lucrurile stăteau întocmai aşa: tânărul mergea „să se aciueze unde va găsi“, adică era fără lucru, *şomer.* Miheia îl face popă („părinte şi preot“) şi după aceea se bucură: „Acum ştiu că domnul se va arăta bun cu mine, căci am pe lângă mine un levit preot“. *Credinciosul va înţelege însă că toate aceste snoave au fost scrise de preoţii evrei leviţi pentru a-şi asigura dreptul ereditar de a tunde oile domnului, adică pe credincioşi.*

Acest popă tânăr prinde repede gustul meseriei pe care o face şi începe să se dea drept proroc. Când iscoadele din seminţia lui Dan îi spun: „... întreabă pe dumnezeu, ca să ştim, fi-va oare cu

noroc drumul pe care pornit-am noi?“ (XVIII, 5), acest tânăr mincinos răspunde în numele lui dumnezeu: „Mergeţi sănătoşi. Plăcut îi este domnului drumul pe care aţi pornit“ (vers. 6). Ce se întâmpla de fapt? Iscoadele aflaseră că în cetatea lui Laiş, departe de Sidon, trăia un trib paşnic: „... şi v*ăzură că locuitorii din cetate trăiau fără frică, în felul sidonienilor, tihniţi şi siguri, fără să fie cineva pe pământul acela care să-i obijduiască sau să se facă stăpâni peste ei“ (XV*II, 7), şi au hotărât să ocupe acest pământ. În această treabă se amestecă din nou zeul tribului. Pentru a-i atrage de partea lor pe credincioşi, soldaţilor le trebuia un zeu, un idol. De aceea se hotărăsc să pună mâna pe cel care se găsea în casa dumnezeiască a lui Miheia. Încercuiesc casa şi pun mâna pe zeii care se aflau înăuntru. Foarte interesantă este atitudinea faţă de această faptă a şmecherului de popă care se: găsea în această casă „a domnului44. Biblia istoriseşte:

„Şi ei s-au abătut într-acolo şi au ajuns la casa tânărului levit, adică la casa lui Miheia, şi l-au întrebat de sănătate. Iar cei şase sute de inşi dintre fiii lui Dan purtând arme de luptă stăteau dinaintea porţii. Şi cei cinci inşi care veniseră să iscodească ţara s-au urcat şi au intrat acolo şi au luat efodul şi terafimii şi idolul cel îmbrăcat cu argint, pe când preotul stătea dinaintea porţii cu cei şase sute de oameni purtători de arme de luptă. Iar aceia au intrat în casa lui Miheia şi au luat efodul şi terafimii şi idolul cel îmbrăcat cu argint. Atunci preotul le-a spus: «Ce faceţi voi?» Dar ei i-au răspuns: «Taci! Pune-ţi mâna la gură şi vino cu noi şi fii părintele şi preotul nostru. Ce este mai bine: să fii preot al casei unui singur om, sau să fii preotul unei seminţii şi al unui neam din Izrail?» Şi s-a îmbunat inima preotului şi a luat efodul şi terafimii şi idolul cel îmbrăcat cu argint şi s-a dus în mijlocul poporului44 (cartea Judecătorilor, XVIII, 15—20).

Popa s-a lăsat ademenit. Pe de o parte i-au mărit leafa, iar pe de alta s-a dus şi el unde era slujba mai bună, căci zeul din casa lui Miheia transformându-se în zeu de trib, la care se închina tot tribul, veniturile sporeau. Miheia, care-şi făcuse casa biserică dumnezeiască, şi-a dat atunci seama că toată afacerea se dusese pe copcă, – nu mai putea păcăli acum pe oamenii din jurul său, şi i-a părut rău, deoarece el, şi fiul lui, şi popa cel ce fusese şomer şi care fugise cu cei din tribul lui Dan împreună cu zeii făceau afaceri destul de rentabile. De aceea s-a pus pe

urmele jefuitorilor:

„Şi aceştia abia se depărtaseră de casa lui Miheia şi iată că oamenii care locuiau în gospodăriile vecine cu gospodăria lui Miheia s-au adunat şi au ajuns din urmă pe fiii lui Dan şi au strigat la fiii lui Dan, iar aceştia s-au întors la ei şi au rostit către Miheia: «*Ce-ţi este? şi ce ai adunat atâta lume?»* El a răspuns: «Pe dumnezeul pe care mi-l făcusem mi l-aţi luat cu preot cu tot şi v-aţi dus! Şi acum mie ce mi-a mai rămas? Şi iată că voi mă întrebaţi ce-mi este!» Dar fiii lui Dan i-au zis: «Să nu ţi se mai audă glasul aici la noi, ca nu cumva să se năpustească împotriva voastră unii dintre ai noştri întărâtaţi şi să-ţi pierzi viaţa ta şi viaţa casnicilor tăi». Şi daniţii au pornit în drumul lor, iar Miheia, văzând că aceia sunt mai tari decât el, şi-a întors fata şi a venit înapoi acasă11 (cartea Judecătorilor,
XVIII, 22—26).

Credeţi cumva că lehova a pedepsit în vreun fel pe răpitori pentru fapta săvârşită sau că a pedepsit pe aceia care se închinau la „idol“, adică întregul trib al lui Dan? Da de unde! Oalele sparte le-au plătit paşnicii locuitori ai cetăţii Laiş, şi Biblia povesteşte cu o desăvârşită neobrăzare:

„Şi daniţii, după ce au luat idolul făcut de Miheia şi preotul care-i slujea, *au năvălit asupra Laişului, împotriva unui norod paşnic şi fără bănuială de primejdie, şi l-au trecu t prin ascuţişul săbiei, iar cetăţii i-au dat foc” 1 (*cartea Judecătorilor, XVIII, 27).

Popii fac mult caz de spiritul de dreptate al lui dumnezeu. Să ne explice atunci credincioşii unde este aici dreptatea: un popor „paşnic şi fără bănuială de primejdie11 este cotropit de un trib care poartă în frunte un „idol11 furat, oamenii sunt trecuţi prin ascuţişul săbiei, iar cetăţii îi dau foc. Unde e aici dreptatea?

SFÂNTĂ ISTORIE DESPRE

PREOTUL EVREU SITUTOAREA

r.. „-rT, SA CTOPÂRTITĂ ÎN 12 BUCĂŢI, Capitolul al II-lea prjCINA STÂRPIRII APROAPE

A ÎNTREGULUI TRIB AL LUI VENIAMIN

I I i U cart: ca Judecătorilor, în capitolele al XIX-lea, j [al XX-lea şi al XXI-lea, se povesteşte o istorie

(remarcabilă în care găsim de toate: şi desfrâu, şi crime, şi cuvioşia popilor. Această istorie instructivă ne ajută să ne dăm mai bine seama de moravurile din acele vremuri.

La început ni se spune că un oarecare levit (al cărui nume nu

este pomenit niciodată în tot cursul naraţiunii – destul de lungă de altfel –, cea mai bună dovadă că povestirea este pe de-a-ntregul născocită) trăia la poalele Muntelui Efraim „şi-şi luase ţiitoare o femeie din Betleemul Iudei. Ci ţiitoarea lui, supărându-se pe el, a plecat de la el şi s-a dus acasă la tatăl ei, la Betleemul Iudei, şi a stat acolo patru luni de zile. Şi s-a sculat bărbatul său şi a pornit după ea ca s-o îmbuneze şi s-o aducă înapoi acasă“

(XIX, 1—3).

Până aici nimic de mirare, nimic de speriat. Şi-a luat popa o ibovnică, s-a certat cu ea şi femeia a plecat de unde venise. Apoi i s-a făcut popii dor de ea şi s-a dus s-o împace. Cui i-ar fi trecut atunci prin gând că din cauza ei va pieri un trib întreg, mai bine de douăzeci şi cinci de mii de oameni dintr-un trib şi patruzeci de mii din alte triburi.

Povestea spune mai departe că socrul l-a primit bine pe preotul fără nume şi „au mâncat, şi au băut, şi au găzduit acolo“, şi şi-au „întărit inima cu o bucată de pâine44. Apoi socrul îl înduplecă să mai rămână pentru o noapte şi pe urmă încă pentru una: „Învoieşte-te, te rog, şi mâi şi noaptea aceasta şi desfătează-te în voie! 44 în sfârşit, au pornit la drum. Peste noapte au rămas în Ghibeea lui Venia- mân. Dar oraşul s-a dovedit cam neospitalier. Nimeni n-a poftit pe preot să înnopteze la el în casă, în afară de un bătrân consătean de-al preotului, care l-a primit împreună cu ţiitoarea sa.

Acrim urmează o poveste pe care am mai citit-o, istoria Sodomei. „Dar, pe când ei îşi veseleau inima, iată că *locuitorii cetăţii, oameni spurcaţi, au înconjurat casa şi, izbind în uşă, au prins să strige către bătrân, stăpânul casei: «Scoate afară pe omul care a venit în casa ta, ca să-l cunoaştem*» 44 (cartea Judecătorilor, XIX, 22).

Frumoase moravuri domneau în acea vreme dacă locuitorii unui oraş întreg au înconjurat casa şi au cerut stăpânului să le dea preotul pentru a-şi satisface cu el poftele sexuale!

Ascultaţi acum ce a urmat:

„Atunci stăpânul casei a ieşit la ei şi le-a vorbit: «Nu aşa, fraţilor, vă rog, nu săvârşiţi această blestemăţie. De vreme ce omul acesta a intrat în casa mea, nu săvârşiţi asemenea ticăloşie! *Iată fata mea care e fecioară şi ţiitoarea lui, le voi scoate afară, să le smeriţi şi să faceţi cu ele ce veţi vrea;* dar cu

omul acesta să nu faceţi această nelegiuire!» însă acei oameni nu voiră să-l asculte. Atunci omul a luat pe ţiitoarea sa şi a scos-o afară la ei; şi ei au cunoscut-o şi au batjocorit-o toată noaptea până dimineaţa. Şi când s-au revărsat zorile au lăsat-o. Şi a venit femeia în faptul dimineţii şi a căzut la uşa omului unde se afla stăpânul ei şi a rămas acolo până la ziuă. Iar dimineaţa, când s-a sculat stăpânul ei şi a deschis uşa casei şi a ieşit ca să pornească la drum, iată ţiitoarea lui zăcea la u, să cu mâinile pe prag. Şi el i-a zis: «Hai să mergem»). Dar nu i-a răspuns nimeni. (Pentru că ea murise.

— *Em.* /.). Atunci el a pus-o pe măgar şi a plecat şi s-a dus omul în tinutul lui“ (cartea Judecătorilor, XIX, 23—28).

Asemenea istorii nu se prea aud astăzi, deşi s-au săvârşit uneori crime dintre cele mai sălbatice, siluiri asupra femeilor urmate de asasinarea lor. Era de aşteptat acum, după cele petrecute, ca preotul evreu să înmormânteze victima aceasta a dezmăţului sexual. Dar ceea ce citiţi în continuare nu are nicio noimă. „*Ajungând în casa sa, a luat cuţitul şi, punând mâna pe leşul ţiitoarei sale, a îmbucătăţit-o, mădular cu mădular, în douăsprezece bucăţi şi a trimis-o în tot cuprinsul lui Izrail*“ (cartea Judecătorilor, XIX, 29).

Să încercăm o clipă să ni. —l închipuim pe acest preot care hăcuieşte cu cuţitul şi taie în 12 bucăţi trupul nevestei sale, batjocorită până la ultima sa suflare de către desfrî- naţii din Ghibeea! Apoi popa face 12 pachete şi le trimite în toate părţile Izrailului: Na, primiţi în dar de la mine tot ce a mai rămas din ibovnica mea. Nu este de mirare că însăşi „sfântă Biblie“ adaugă:

„Şi oamenilor pe care i-a trimis le-a poruncit: «Aşa să spuneţi tuturor bărbaţilor din Izrail: S-a mai întâmplat oare aşa ceva de când au purces fiii lui Izrail din ţara Egiptului şi până în ziua de astăzi? Frământaţi-vă mintea şi rostiţi-vă!...» “ (XIX, 30).

Ce să te mai frământi?

Noi ştim că între diferitele triburi evreieşti au avut loc lupte crâncene, mergând uneori până la exterminare, pricinuite de certurile pentru stăpânirea celor mai bune bucăţi de pământ, a celor mai bune păşuni, izvoare de apă etc. Dar Biblia înfăţişează aceste pricini cu totul altfel. Astfel, istoria cu preotul efraimit şi cu ţiitoarea sa, tăiată în 12 bucăţi, a slujit drept pretext pentru un război sângeros.

În capitolul al XX-lca se povesteşte că toţi fiii lui Izrail ca un singur om s-au adunat în oraşul Miţpa. „Patru sute de mii de pedestraşi mânuitori de sabie“ s-au strâns pentru a hotărî cum să răspundă la această crimă. Aşadar, s-a strâns o oaste de patru sute de mii de oameni pentru a porni un război împotriva fiilor lui Yeniamin. Aceştia, la rândul lor, au strâns şi ei oaste în număr de 25 de mii de oameni „purtători de sabie“ şi pe deasupra încă vreo 700 de aruncători de pietre îndemânatici. „Din tot acest norod erau 700 de inşi osebiţi, şi anume stângaci; toţi aceştia nimereau cu piatra firul de păr şi nu dădeau greş11 (cartea Judecătorilor, XX, 16).

Am putea crede că, de vreme ce în această afacere era amestecat „atotputernicul” 1 dumnezeu, stăpânit de spiritul dreptăţii, desfrânaţii vor fi zdrobiţi cu uşurinţă. Dar lucrurile se petrec cu totul altfel.

În prima zi: „... au dat năvală Yeniaminiţii din Ghi- beea şi au doborât la pământ din Izrail, în ziua aceea, douăzeci şi două de mii de inşi11 (cartea Judecătorilor, XX, 21). După aceea: „... ci, fiii lui Izrail se suiseră la Betel şi plânseseră în faţa domnului până seara şi întrebaseră astfel pe domnul: «Să pornesc iar la luptă cu fiii lui Yeniamin, fratele meu?» Şi domnul a răspuns: «Porniţi împotriva lui» 11 (cartea Judecătorilor, XX, 23). În ziua următoare: „... a ieşit Veniamin din Ghibeea în ziua a doua întru întâm- pinarea lor şi au doborât la pământ, din fiii lui Izrail, încă optsprezece mii de inşi, toţi purtători de sabie11 (cartea Judecătorilor, XX, 25). Aşadar, dumnezeu i-a înşelat a doua oară. Atunci evreii au mai bocit ceva, au adus arderi şi jertfe de pace, au postit şi din nou au vorbit cu dumnezeu, care i-a liniştit, în sfârşit, sfătuindu-i să organizeze o ambuscadă, în care au şi căzut toţi fiii lui Veniamin.

„Şi au căzut din Veniamin optsprezece mii de inşi, toţi oameni de luptă. Şi câţi au mai rămas au dat dosul şi au fugit în pustie spre stânca Rimon, dar izraeliţii secerară din ei pe căi încă cinci mii de inşi şi-i goniră de la spate până la Ghideom şi mai uciseră dintre ei încă două mii. Deci toţi cei care au căzut din Veniamin în ziua aceea au fost douăzeci şi cinci de mii de bărbaţi mânuitori de sabie, toţi oameni viteji. Totuşi şase sute de inşi au dat dosul şi avi fugit în pustie până la stânca Rimon şi au rămas pe stânca

Rimon patru luni: Iar bărbaţii din Izrail au venit înapoi spre

Veniaminiţi şi i-au tăiat cu ascuţişul săbiei, locuitorii ca şi vitele şi tot ce au găsit. Şi tuturor oraşelor pe care le-au întâlnit le-au dat foc“ (cartea Judecătorilor, XX, 44—48).

Astfel a fost exterminat întreg tribul lui Yeniamin, iar în luptă au mai căzut încă 40.000 de soldaţi din partea astălaltă, în total 65.000 de oameni. Biblia vrea, chipurile, să spună: iată că dumnezeu nu iartă asemenea fapte şi le pedepseşte cu asprime. Este ştiut însă că în oricare oraş din oricare ţară capitalistă s-au săvârşit şi se petrec astăzi lucruri şi mai îngrozitoare şi niciun dumnezeu nu apără sutele de mii de femei şi fete sărace care sunt împinse de sărăcie pe panta prostituţiei.

Capitolul al XXI-lea al cărţii Judecătorilor este în întregime consacrat aceleiaşi istorii. După cum citim, aici au pierit toate femeile din spiţa lui Yeniamin şi au rămas numai 600 de bărbaţi. Mai departe Biblia povesteşte cum şi-au făcut rost de neveste cei 600 de soldaţi rămaşi în viaţă. La început au exterminat (ca supliment) pe locuitorii din Iabeşul Galaadului, lăsând în viaţă „numai 400 de fecioare, care nu cunoscuseră bărbat“. Acestea au devenit soţiile soldaţilor rămaşi din spiţa lui Veniamin. Dar, întrucât le mai trebuiau încă 200 de fecioare, s-au hotărât să le fure, aşa cum se obişnuia destul de des în vechime.

„Apoi au poruncit Veniaminilor şi le-au zis: «Duceţi-vă şi staţi la pândă în vii; şi când veţi vedea că fetele din Şilo au ieşit ca să se prindă în horă, să ieşiţi din vii şi fiecare să-şi răpească soţia lui dintre fetele din Şilo şi să le duceţi la voi în Yeniamin. Iar când părinţii lor sau fraţii lor vor veni la voi ca să se jeluiască, atunci să le spuneţi: „Iertaţi-i pe ei că şi-a luat fiecare pe soţia sa cu iureşul. Căci, dacă le-aţi fi dat voi de bunăvoie, atunci aţi fi fost vinovaţi44». Şi fiii lui Veniamin au făcut întocmai aşa: şi-au răpit femei după numărul lor din fetele care jucau la horă şi s-au dus înapoi în cuprinsul moştenirii lor, unde au zidit oraşe în care au locuit44 (cartea Judecătorilor, XXI, 20—23).

Iată, aşadar, ce minunată istorie! Noi am povestit-o fără niciun fel de înfloriturі. Dar rugăm acum pe cel mai convins credincios să poftească şi să ne explice *ce a găsit „sjint“ aici?*

CARTEA RUT POVESTEA LUI RUT

În

În Biblie se află şi un roman care relatează aventurile amoroase ale unui moşier destul de trecut,

— Booz, cu o tânără văduvioară, pe nume Rut.

Romanul se numeşte cartea Rut. Când am spus la început că în Biblie putem întâlni o mulţime de romane de dragoste, unii credincioşi poate că s-au supărat, deoarece ei înclină să creadă că fiecare literă, fiecare rânduleţ din Biblie e sfânt şi ascunde un înţeles „tainic“.

În capitolul de faţă vom face cunoştinţă cu văduvioara veselă Rut şi cu moşierul Booz.

Povestea este cât se poate de simplă. Se spune că, în timpul unor ani de foamete, un oarecare Elimelec a plecat din ţara sa şi s-a aşezat împreună cu soţia sa, Noemina, pe pământul Moabului. Aveau oamenii doi feciori şi fiecare s-a însurat cu câte o moabiteancă; una dintre ele se chema Rut. A murit bătrânul, au murit şi cei doi fii ai lui şi au lăsat două văduve tinere fără copii şi una bătrână. După ce au trecut anii de secetă din ţara de baştină a bătrânei, ea a spus nurorilor sale să se întoarcă toate la familiile lor. Una dintre ele s-a întors, dar cealaltă a plecat cu soacra ei: „Astfel au făcut drumul amândouă până au ajuns la Betleem, iar după ce au ajuns la Betleem, *toată cetatea a început să zvonească din pricina loru* (I, 19). Vă puteţi închipui ce mai *oraş* trebuie să fi fost acela în care se frământă toată lumea numai pentru că a sosit o bătrână cu noră-sa. Dar să avem răbdare, căci abia acum începe adevăratul roman.

Bătrână avea o rudă pe nume Booz, care era, pare-se, un fel de moşier. Şi Booz avea multe slugi şi slujnice. Dar cele două femei mureau de foame, şi de aceea Rut a pornit pe câmp să adune spicele care ramâneau în urma sece- rătorilor. Venind să vadă cum merge lucrul pe ogoarele sale, moşierul Booz a ocliit-o dintr-o dată pe Rut, şi, pare-se, i-a plăcut. Moşneagul a chemat-o la el şi i-a dat voie nu numai să adune spice, dar chiar să bea apă din vasele din care se adăpau slugile sale. Văduvioara i-a căzut atunci la picioare şi a început să i se ploconească, căutând să se facă plăcută cu orice preţ moşierului. Şi atât de mult i-a plăcut lui Booz, încât a poftit-o să prânzească cu el. „Apoi la vremea prânzului Booz a zis către ea: «Vino aici aproape şi mănâncă la masa mea şi întinge bucătura ta în oţet». Şi Rut şezu alături de secerători, şi Booz îi dădu grăunţe prăjite, şi ea mâncă şi se sătură, şi-i mai prisosi“ (II, 14). Ceea ce i-a rămas a pus în sân, ca să se hrănească şi bătrâna. Seara, când i-a povestit soacrei cum mergeau treburile, aceasta i-a zis:

„Se cuvine să-ţi caut un adăpost ca să-ţi fie bine. Ci acum,

Booz, cu ale cărui slujitoare ai fost, este negreşit rudă cu noi. Şi iată că el vântură în noaptea aceasta orzul la arie. Tu deci *spală-te şi unge-te cu miresme, ia pe tine veşmintele cele frumoase şi coboară-te la arie.* Nu te arăta omului până nu va sfârşi de mâncat şi de băut. *Iar când se va culca, tuşă bagi de seamă unde s-a culcat şi du-te şi ridică pătura de pe picioarele lui şi culcă-te acolo.* Şi el îţi va spune ce să faci. Şi Rut a zis către ea: «Tot ce mi-ai spus voi îndeplini». Şi s-a pogorât la arie şi a făcut în totul cum i-a poruncit soacră-sa. Ci Booz, după ce mâncase şi băuse şi inima lui se înveselise, s-a dus să se culce lângă o movilă de boabe. Şi Rut a venit tiptil şi a ridicat pătura de pe picioarele lui şi s-a culcat acolo“ (III, 1—7).

La evrei era obiceiul că, dacă murea un om, pe văduva sa o lua sau fratele răposatului, sau o rudă apropiată. Ea se moştenea împreună cu gospodăria şi pământul ce-i aparţinea. Însă în acest pasaj Biblia păcătuieşte în mod vădit faţă de adevăr. Iată ce spune: „Şi ea a dormit la picioarele lui până dimineaţa şi s-a sculat mai înainte de a se cunoaşte la faţă om pe om. Căci zicea Booz: *«Să nu se ştie că femeia a venit la arie» “* (III, 14). Aici este ceva necurat la mijloc, căci, dacă ei nu s-au putut cunoaşte unul pe celălalt, atunci ce temei mai avea Booz să se teamă că femeia va fi văzută la arie?

Ue data aceasta moşierul a răsplătit-o ceva mai bogat decât prima oară, când văduva abia a putut pune în sân o bucăţică de pâine. „Însă a grăit: «Adu şalul care este pe tine şi ţine-l». Şi ea l-a ţinut. Şi el i-a măsurat şase sea de orz şi i le-a pus în cârcă. Apoi ea a intrat în cetate“ (III, 15).

Booz îi propune unei rude de-ale sale să se însoare cu văduva, dar acesta nu vrea. Atunci Booz se hotărăşte să o ia el pe văduvă şi o dată cu ea şi bucata ei de pământ. Biblia ne povesteşte în amănunt cum s-a încheiat afacerea aceasta a cumpărării şi vânzării lui Rut împreună cu lotul ei:

„Şi în vechime, în Izrail, când se făcea vreo răscumpărare ori vreun schimb, pentru întărirea lucrului era acest obicei: unul îşi scotea încălţămintea şi o dădea celuilalt. Şi aceasta era mărturie în Izrail. Deci rudenia a zis către Booz: «Cumpăr-o pentru tine!» Şi şi-a scos încălţămintea. Iar Booz a rostit către bătrâni şi către tot poporul: «Voi astăzi sunteţi martori că am cumpărat din mâna Noeminei tot ce a avut Elimelec şi tot ce a avut Chilion şi Mahlon» “ (IV, 7-9).

Aşa s-a încheiat afacerea, şi Booz s-a însurat cu Rut.

Dar de ce povesteşte Biblia toată această istorie? Simplu, iată de ce: din fiul acestei Rut, pasămite, se trage regele David. Pentru popii care au născocit această poveste, văduva care fusese la început slujnică şi apoi devenise nevasta moşierului era foarte potrivită a fi străbunica mân- tuitorului Iisus Hristos, întrucât popii afirmă că acesta se trăgea din regele David.

Iată, aşadar, întreaga poveste a lui Rut şi cuprinsul cărţii Rut. E şi asta tot o „carte sfântă"! Preoţii, cu o prea cucernică înfăţişare, povesteau elevilor la şcoală că Rut şi Booz erau, chipurile, doi oameni virtuoşi. Firește însă că despre giugiuleala lor în miez de noapte nu suflau niciun cuvânt, or, *aici avem de-a face cu o poveste dintre cele mai obişnuite, care se repetă de atunci mereu în mii de forme, cu moşieri bătrâni, libidinoşi, care se dau în vânt după slujnicele lor, pe care şi le fac ibovnice, iar dacă le plac mult de tot, soţii.* Şi chiar Biblia ne dezvăluie motivul pentru care Rut i-a căzut atât de dragă bătrânului Booz după noaptea aceea când a dormit cu ea la arie.

Zis-a el: „Binecuvântat să fii tu de domnul, fiica mea! Dragostea ta cea din urmă covârşeşte pe cea de la început, *fiindcă nu te-ai dus după oameni tineri, nici săraci, nici cu 'stare*" (III, 10).

Aşadar, fii binecuvântată că m-ai plăcut pe mine, moşneagul, preferându-mă altora tineri.

Frumoasă treabă! Şi acest pasaj din Biblie tot pentru credincioşi şi necredincioşi este. Celor necredincioşi le va procura câteva clipe de veselie. Iar cei credincioşi să caute bine în Biblie să vadă dacă am povestit adevărul despre cartea Rut şi apoi să încerce să găsească ceva „sfânt" în această istorioară amoroasă.

CARTEA î N T î I A LUI SA M U I L DUMNEZEU SE AMESTECĂ ŞI ÎN PATUL CONJUGAL

§artea întâi a lui Samuil începe cii povestea naşterii miraculoase a lui Samuil, Care, potrivit spuselor Bibliei, a întemeiat familia domnitoare a lui David. Mai târziu autorii Noului testament au folosit textul acestor cărţi ale Vechiului testament pentru „a dovedi" că istoria lui Iisus, pe care mulţi autori ai Bibliei îl consideră urmaş în linie dreaptă al regelui David, fusese stabilită cu mult înainte. La începutul povestirii ni se spune că un oarecare Elcana din Munţii Efraimului avea două

neveste. Una avea copii, dar cealaltă, Ana, cu toate strădaniile bietului Elcana, n-a făcut copii. În primul rând, din această povestire, preacuvioşii adepţi ai Bibliei ar trebui să tragă următoarea concluzie: bigamia şi chiar poligamia nu numai că nu erau privite ca potrivnice unei vieţi evlavioase, dar erau chiar încurajate de dumnezeu, deoarece mai departe aflăm că însuşi regele Solomon avea 700 de neveste şi pe deasupra încă 300 de ibovnice.

După cum se spune în cartea întâi a lui Samuil, Elcana acesta mergea deseori din oraşul său în Şilo ca să se închine şi să aducă jertfe, după obicei, domnului Savaot. Acolo slujeau ca preoţi Eli şi doi fii ai săi, care, fără îndoială, făceau afaceri destul de bune cu jertfele şi erau avizi de prinosuri. Primeau popii tauri fripţi, viţei şi oi şi se înfruptau cu carne friptă până nu mai puteau. Luau făina adusă, beau vinul şi spuneau că totul e pentru dumnezeu. Credincioşii păcăliţi se alegeau doar cu resturile pe care le mâncavi, închipuindu-şi, ca nişte nătărăi, că stau la masă cu însuşi dumnezeu. Biblia povesteşte că Elcana dădea Anei, nevestei celei sterpe, o bucată mai bună, întrucât pe ea o iubea mai mult decât pe Penina, deşi „domnul închisese pântecele ei“. Atunci rivala, supărată foc, începea s-o întărite pe Ana şi să-i spună cu răutate: Nu-ţi lua nasul la purtare că dumnezeu nici nu se uită la tine, pe când mie uite că-mi dăruieşte copii. Ca toţi credincioşii, care-şi închipuie că există un dumnezeu care le ascultă văicărelile şi rugile, Ana „se ruga înaintea domnului, vărsând lacrimi. Şi ea a făcut o juruinţă şi a zis: «doamne Savaot! Dacă vei căuta spre jalea roabei tale şi-ţi vei aduce aminte de mine şi nu vei uita pe roaba ta şi vei da roabei tale o mlădiţă de parte bărbătească, eu îl voi sfinţi domnului pentru toate zilele vieţii lui şi briciul nu se va atinge de capul lui» “ (I, 11).

În ceea ce priveşte bărbieritul, se vede că dumnezeu şi-a mai schimbat de atunci părerile, deoarece toţi preoţii catolici îşi rad azi mustăţile şi barba, ba chiar şi scăfârlia de jur-împrejur, în formă de soare (tonsura). Pe atunci însă îi plăceau, se vede, mai mult popii neraşi. Ce să-i faci? se vede că moda îşi spune cuvântul şi în ceruri!

Biblia ni-l înfăţişează apoi pe preotul Eli şezând în pridvor, la intrarea în templul domnului, iar alături Ana, care se ruga, dar totodată bea şi mânca zdravăn: „însă fiindcă Ana se ruga în

gândul ei şi numai buzele ei se mişcau, iar glasul ei nu se auzea, Eli a crezut că este beată. De aceea Eli a grăit către ea: «Câtă vreme mai ţine beţia ta? Du-te şi trezeşte-te». Însă Ana a răspuns şi a zis: «0! Nu, doamne! Sunt femeie amărâtă; n-am băut nici vin, nici băutură îm- bătătoare» “.

Beat trebuie să mai fi fost preotul Eli dacă îi lua pe alţii drept beţi şi nu era în stare să deosebească un om amărât de unul beat.

Mai apoi şi-a îndrep tat însă greşeala şi, aşa ca toţi preoţii, a făgăduit Anei că domnul îi va da tot ce a cerut.

De altfel, Biblia spune mai departe: „Şi Elcana a cunoscut pe Ana, femeia sa, şi domnul şi-a adus aminte de ea“.

Dacă am fi credincioşi, ar trebui să tragem de aici următoarele concluzii: în primul rând, dacă dumnezeu şi-a adus aminte de Ana, înseamnă că înainte o uitase, şi deci este şi el uituc ca orice muritor. În al doilea rând, i s-a dat de ştire sau a fost însuşi de faţă la întâlnirea trupească dintre

Elcana şi Ana, cu alte cuvinte s-a amestccat în patul lor conjugal. Dar, în sfârşit, de vreme ce dumnezeu şi-a adus aminte de Ana, a urmat un fel de concepţie miraculoasă: „Iar după trecere de vreme, Ana, fiind grea, a născut un fe- cior“. Bucuria soţului păcălit a fost, cică, fără margini. Au început să aducă jertfe peste jertfe. Iar după ce Ana şi-a înţărcat copilul, a mers cu el în Şilo. A luat un juncan, o efă de lamură de făină şi un burduf cu vin şi le-a adus jertfă în templul din Şilo. Pe copil l-a aşezat în braţele lui Eli, ca acesta să-l primească în tagma bisericească. Juncanul l-au fript şi l-au mâncat. Dar să arătăm pe scurt şi cum mâncau.

În capitolul al II-lea al cărţii întâi a lui Samuil se spunea astfel:

„însă feciorii lui Eli erau oameni vicleni, care nu voiau să ştie de domnul, nici de îndatoririle preoţilor faţă de popor. Ori de câte ori cineva aducea o jertfă, venea sluga preotului, în vreme ce carnea fierbea, cu o furculiţă cu trei dinţi în

1 y t mână şi o înfigea în cazan, sau în oală, sau în tingire, sau în blid şi cât scotea furculiţa lua preotul pentru sine. Şi astfel se purtau ei cu toţi izrailiţiicare veneau să aducă jertfă acolo în Şilo. Ba chiar mai înainte ca să ardă grăsimea venea sluga preotului şi îmbia pe cel care aducea jertfă: «Dă-i preotului carne de fript, fiindcă el nu vrea să ia de la tine carnea fiartă, ci crudă». Şi dacă omul îi răspundea: «Stai să ardă mai întâi

grăsimea şi pe urmă ia-ţi cât îţi pofteşte sufletul», celălalt îi lua vorba: «Nu, ci să-mi dai acum, iar dacă nu-mi dai, iau cu sila». Astfel păcatul acestor tineri era grozav de mare înaintea domnului, fiindcă ei dispreţuiau prinoasele domnului11 (vers. 12—17).

Frumos, nu? Parcă şi vezi: un cazan uriaş ca acelea în care se topeşte azi asfaltul pe străzi şi în care se putea fierbe o jumătate de bou. Hapsânii feciori ai preotului stau cu furculiţele în mână şi scot hălci de carne, cerând partea cea mai bună de fript pentru tăticu, iar dacă oamenii nu-i lasă, ameninţă că vor lua cu de-a sila. Tabloul trebuie să fi fost, fireşte, zugrăvit după natură dacă ni-l înfăţişează chiar Biblia, ce-i drept, cu oarecare rezerve, spunând că, pasămite, popii păcătuiseră. Biblia ne înfăţişează acest tablou pentru a ne dovedi ce preot bun era Samuil, pentru a arăta că el nu făcea la fel, ci mergea în cămaşe curată adusă de mămica lui, Ancuţa, din Munţii Efraimului şi nu mânca din carnea fiartă sau friptă în cazane şi tingiri. Iar dumnezeu, cică, s-ar fi mâniat straşnic pe aceşti preoţi lacomi, fiii lui Eli, care îndepărtau pe aducătorii de jertfă. După cum spune Biblia, dumnezeu a făcut în aşa fel, încât au murit amândoi în aceeaşi zi. Biblia redă chiar cuvintele rostite de dumnezeu cu acest prilej. (Limpede vorbea pe atunci dumnezeu dacă cuvintele lui puteau fi stenografiate întocmai). Cică dumnezeu ar fi spus:

„Şi eu îmi voi ridica arhiereu credincios, care îmi va sluji după inima mea şi după gândul meu, şi casa lui va dăinui şi el va umbla de-a pururi înaintea unsului meu.

Iar cel care va mai rămânea din casa ta să vie şi să se închine în faţa lui pentru un ban de argint sau un codru de pâine şi să se roage: «Rânduieşte-mă, te rog, în vreuna din dregătoriile preotesti, ca să mănânc şi eu o bucată de pâine» “ (II, 35—36).

Cu alte cuvinte, dumnezeu se lăuda că va orândui atât de frumos înşelatul oamenilor şi îşi va forma un arhiereu atât de şmecher, încât templul va deveni o afacere foarte mănoasă, unde copiii preotului Eli vor cere să fie primiţi pentru a-şi avea asigurată hrana.

Astfel începe cartea întâi a lui Samuil, menită să explice obârşia monarhiei, în care marii preoţi jucau unul dintre rolurile principale, precum şi să justifice şi să consacre monarhia în ochii poporului. În acelaşi scop a fost născocită şi povestea cu Ana

cea stearpă, care, sătulă şi băută bine, plescăia din buze în faţa preotului beat, pentru ca dumnezeu să-i dea şi ei rod; iar ruga ei neauzită de nimeni a fost scornită de un popă evreu pentru a demonstra oamenilor că ei nu sunt nimic, iar dumnezeu este totul.

R A S P U N SURI L A S C IU S O R I L E CITITORI L O R

DESPRE PĂDUCHI, PLOŞNIŢE, LIBĂRCI ŞI ALTE CREATURI ALE LUI DUMNEZEU

AA l în primit o scrisoare de la tov. I.M. Karpuşkin

ı de la calea ferată Moscova-Kazan. Răspunsul pe care i-l dăm interesează, poate, pe mulţi alţi euitori care gândesc la fel ca dinsul.

„Am citit în cartea dv. – scrie el – «Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi», partea I, «Facerea lumii», la pag. 74 următoarele: «Dacă vreodată ne va chinui o ploşniţă, vreun gândac sau vreun păduche, să ne aducem aminte atunci că dumnezeul biblic a salvat aceste vieţuitoare de la potop, deşi numai câte o pereche de prăsilă» “*.

Tov. Karpuşkin judecă astfel: nu tot ce există a fost făcut de dumnezeu: unele vieţuitoare sunt zămislite de el, altele însă iau naştere de la sine. Tov. Karpuşkin nu-şi dă seama că, punând în felul acesta problema, dă o serioasă lovitură Bibliei şi credinţelor religioase, care consideră că dumnezeu este creatorul a *tot* ce există pe pământ. Tov. Karpuşkin înclină, pe semne, să creadă că ploşniţele şi libărcile „se fac“ de la sine, din murdărie. Încercaţi, tov. Karpuşkin, următoarea experienţă: puneţi într-un borcan orice murdărie veţi crede şi astupaţi borcanul ermetic, aşa fel încât să nu pătrundă înăuntru niciun pic de aer. Borcanul cu murdărie ar putea sta aşa ani de zile fără să apară în el niciun fel de ploşniţe şi libărci. Nicio fiinţă vie nu se naşte din murdărie. Murdăria serveşte numai ca un bun mediu nutritiv pentru unele insecte. Dar aceste insecte, ca şi toate celelalte, apar din ouă, care de multe ori sunt foarte mici. Cel mai mic păduche iese dintr-un ou (aşa-nu- initul lindene) pe care tot un păduche l-a depus. Un astfel de ou minuscul nu poate „să apară“ „de la sine“, ci este depus de o insectă, după cum nici ploşniţa nu poate apărea de la sine, ci trebuie să existe mai întâi ploşniţa femelă care să facă ouăle. Din ouăle depuse de ea apar puii de ploşniţă. La fel stau lucrurile şi cu libărcile.

Printre oamenii ignoranţi este răspândită părerea că unele

insecte şi chiar animale pot să apară de la sine, din murdărie. În realitate însă vieţuitoarele apar din vieţuitoare asemănătoare lor. Atunci se naşte întrebarea: de unde au apărut primele animale? Singurul răspuns just la această întrebare îl dă numai ştiinţa. De aceea, cine caută un răspuns exact, să-l caute în cărţi, să citească literatură ştiinţifică. Răspunsul pe care-l dă Biblia este doar un basm pentru copii şi reprezintă ideile înapoiate şi credinţele oamenilor ingnoranţi din vremurile străvechi. Azi noi nu ne mai putem mulţumi cu asemenea poveşti.

(Ziarul „Bezbojnik“ nr. 2 din 1923)

„ÎN APĂRAREA BIBLIEI ÎMPOTRIVA SODOMIŢILOR*

I--------1 nul dintre cititorii ziarului „Bezbojnik“ a trimis la j / redacţie o scrisoare^ adresată mie. El se intitula-O lează „un înflăcărat partizan al luptei împotriva obscurantismului religios“. Multe lucuri publicate în revistă îi plac, dar ceva nu i-a plăcut de loc. Iată ce: „Dv. – scrie P. Masleankovski – tăiaţi dintr-o lovitură când capete, când nasuri şi le azvârliţi pe toate laolaltă la lada de gunoi“. Or, „în Biblie întâlnim o mulţime de imagini şi de chipuri din lumea veche, şi peste acestea nu se poate trece cu buretele“.

Mulţumesc pentru sfat! Dar, dacă cetăţeanul Masleankovski ar fi citit cu atenţie „Biblia pentru credincioşi şi necredincioşi44, atunci cu siguranţă că n-ar fi scris ceea ce a scris. Nicăieri în „Bezbojnik44 noi nu spunem: în Biblie totul este înşelătorie şi minciună. Noi ne străduim numai să dăm tuturor poveştilor, legendelor şi istorisirilor din Biblie o explicaţie care să fie conformă cu datele ştiinţei. Noi luptăm şi vom lupta fără cruţare, în primul rând, împotriva încercării de a prezenta Biblia drept o carte „sfântă44 şi arătăm că Biblia este o operă a oamenilor. În al doilea rând, luptăm împotiva încrederii, lipsită de spirit critic, manifestată faţă de Biblie; în al treilea rând – şi acest lucru este cel mai important –, noi demascăm Biblia ca un instrument al înşelătoriei religioase; în sfârşit, în al patrulea rând, luptăm împotriva încercării de a întuneca şi prosti conştiinţa muncitorilor şi a ţăranilor cu morala basmelor şi a legendelor biblice.

Dar care a fost motivul pentru care criticul învinuieşte ziarul „Bezbojnik44 (şi în special pe mine) de lipsă de respect faţă de Biblie? Pentru că, pasămite, eu aş fi expus inexact istoria cu

locuitorii Sodomei şi l-aş fi defăimat pe Lot*. Că, atunci când locuitorii Sodomei au venit şi au cerut să le fie predaţi îngerii din casă, eu am susţinut că ei nu avi vrut să facă cunoştinţă cu îngerii, ci să se împreuneze cu ei; că aşa, şi numai aşa, trebuie traduse cuvintele „să-i cunoască pe ei44. ŞiP. Masleankovski îmi reproşează şi spune: „Vai-vai! Nu-i frumos!... Em. Iaroslavski înadins (De ce credeţi că înadins?

— Em.I*.) n*u reproduce pasajul din care reiese că Lot, potrivit legilor ospitalităţii, îşi sacrifică pe cele două fiice ale sale şi susţine că locuitorii se încăpăţânau morţiş să violeze numai bărbaţi44.

Să admitem că ar fi fost aşa. Dar bărbaţii aceştia, după cum spune chiar Biblia, erau îngeri. Iar dacă îngerii pot fi violaţi, atunci, P. Masleankovski, vă rog să-mi daţi voie să nu mai am niciun fel de stimă pentru asemenea „îngeri44. Iar P. Masleankovski, care la începutul scrisorii ne încredinţează că este „din toată inima alături de noi în lupta hotărâtă (!!!) dusă împotriva obscurantismului religios44, la sfârşitul scrisorii exclamă: „oare aceasta nu dovedeşte cât de cinstit era Lot şi cât de păcătoşi erau sodomiţii? 44 Ce-i drept, hotărârea sa în această luptă este foarte mare!

Când am scris despre sodomiţi, am intitulat capitolul respectiv: *„Păcătoşii şi drepţii* din Sodoma“. Înainte de Revoluţie (iar peste graniţă şi astăzi) preoţii istoriseau mereu această poveste la orele de religie, ca să arate, chipurile, cum pedepseşte dumnezeu pe păcătoşi şi cum răsplăteşte pe cei drepţi. Se dovedeşte însă că păcătoşii din Biblie sunt pederaşti, iar drepţii nişte incestuoşi. P. Masleankovski se ridică împotriva pederaştilor, dar incestul nu-l indignează. El uită că în mănăstirile de călugări s-a practicat şi se practică şi în prezent pederastia. „Sfânta“ biserică este bogată în vicioşi şi degeneraţi de toate soiurile. P. Masleankovski este de partea autorului povestirii biblice care îi condamnă pe sodomiţi, dar nu scoate niciun cuvinţel împotriva bătrânului Lot, care, în stare de beţie, întreţinea legături sexuale cu fiicele sale.

Îmi asumasem sarcina de a înfăţişa în toată frumuseţea lor pe aceşti „drepţi“ sodomiţi, pentru a demonstra astfel înalta „morală“ cu care se laudă atâta biserica. Atâta am făcut. Iar P. Masleankovski îmi reproşează: Yai-vai! Nu-i frumos! Lot era atât de mărinimos şi atât de mult păzea legile ospitalităţii, încât a

fost gata să-şi dea fiicele pentru a fi siluite ca să-i apere pe îngerii pe care-i găzduia. Şi dv. Nu preţuiţi cum se cuvine pe acest prea drept om.

Nu, oricât îi veţi înfrumuseţa dv. Pe eroii Bibliei, aceşti virtuoşi rămân nişte figuri cu totul respingătoare. Este foarte important să demascăm fără cruţare şi până la capăt „morala" exploatatorilor, a stăpânilor de robi, pe care Biblia o propovăduieşte celor ce muncesc.

Mă voi strădui şi de acum înainte să tai capetele şi nasurile tuturor idolilor religioşi, care, după cât se vede, mai au şi astăzi mulţi apărători.

(„Bezbojnik" nr, 20 din 9 mai 1923)

ANEXE

ANEXA I

Din cartea *pastorului* **unitarian american** *I. T. Sanderland:* **„Biblia, originea ei, caracteristicile şi trăsăturile distinctive44, traducere din limba engleză. Ed. „Posrednik", Moscova, 1908, pag. 228 —233 (apărută după revoluţie în editura „Gomelskii rabocii", 1925).**

CONTRADICŢIILE DIN BIBLIE*

Atât în Vechiul cât şi în Noul testament se întâlnesc numeroase contradicţii. Ele sunt o dovadă incontestabilă că Biblia nu este infailibilă; îmi permit să prezint aici unele din aceste contradicţii, deşi ele nu reprezintă decât un număr infim din totalul acestor contradicţii.

Într-un alt capitol ain atras atenţia cititorului asupra contradicţiilor dintre cartea a doua a lui Samuil, XXIV, şi cartea întâi a Cronicilor, XXI, 1. În unul din aceste texte se spune că numărătoarea populaţiei a fost întreprinsă de David din porunca lui dumnezeu, iar în altul că ea a fost făcută din porunca satanei. Aceste două texte ar putea fi considerate perfecte numai în cazul când dumnezeu şi satana ar fi una şi aceeaşi persoană.

Iată o serie întreagă de asemenea texte contradictorii puse faţă în faţă, pentru a înlesni compararea lor:

„însă inima lui David s-a zbă- „Fiindcă David făcuse fapte tut în el după ce a numărat bune în ochii domnului şi nu se poporul. Apoi David a grăit depărtase niciodată în toată către domnul: «Păcătuit-am viaţa lui de ceea ce tot el îi foarte întru ceea ce am făp- poruncise, afară de

pricina cu tuit» “ Urie Heteul“

(II Samuil, XXIV, 10) (I Reg. XV, 5)

Pe de o parte, vedem că David a păcătuit făcând numărătoarea populaţiei în Izrael, pe de alta ni se spune că David niciodată nu a săvârşit vreun păcat, cu excepţia răpirii soţiei lui Urie Heteul.

„Iar după acestea, dumnezeu a pus la încercare pe Avraam” (Facerea, XXII, 1) „Tu m-ai copleşit, doamne, şi eu m-am lăsat copleşit44

(Ieremia, XX, 7)

„Nimeni să nu zică atunci când este ispitit: De la dumnezeu mă ispitesc pentru că dumnezeu nu poate să fie ispitit de rele şi el însuşi nu ispiteşte pe nimeni44

(Ep. Lacob, I, 13)

Pe de o parte, ni se povesteşte cum dumnezeu a ispitit pe unul şi pe altul, iar pe de altă parte se spune că el nu a ispitit pe nimeni. După Ieremia, vedem că el nu numai că ispiteşte pe oameni, dar îi şi înşală.

„Pământul rămâne de-a pururi44 (Ecl. I, 4)

„Tu ai întemeiat pământul pe taracii lui, aşa ca să nu se clatine în veac şi în veşnicie44 (Psalm 104, 5)

şi încă:

„Ilie s-a suit la cer într-un vârtej de vânt44

(II Reg. 2, 11)

„Oricine care este născut din dumnezeu nu săvârşeşte păcat… şi nu poate să păcătuiască fiindcă este născut din dumnezeu44 (Ep. I. Ioan, III, 9)

şi încă:

„Şi a luat (Noe) din toate vieţuitoarele curate, şi din toate păsările curate, şi le-a adus, ardere-de-tot, pe jertfelnic. Şi a mirosit dumnezeu mirosul cu bună mireasmă şi a zis dumnezeu în cugetul său: de acum înainte nu voi mai blestema pământul din pricina omului…44

(Facerea VIII, 20 – 21)

„Stihiile, arzând, se vor desface, şi pământul şi lucrurile de pe el vor arde de istov44

(II Petru, III, 10) „Ele (pământul şi cerul) vor pieri, dar tu rămâi44

(Ep. Evrei, I, 11)

„Nimeni nu s-a suit în cer, fără numai cel ce s-a pogorât din cer, fiul omului, care este în cer44

(Ev. Ioan, III, 13)

„Nu este om care să nu păcătuiască44

(I. Reg. VIII, 46) „Nu este un om drept pe pământ care să facă binele şi să nu păcătuiască”

(Ecl. VII, 20)

„Căci ţie nu-ţi plac jertfele; altfel ţi le-aş fi dat; arderile- de-tot nu le binevoieşti”

(Psalm 51, 18) „M-am săturat de berbecii ar- derilor-de-tot şi de grăsimea viţeilor graşi... şi de ţapi...”

(Isaia I, 11) „Cu ce să mă înfăţişez înaintea domnului şi cum să mă plec înaintea dumnezeului celui prea „Ci să aduceţi ardere-de-tot întru miros de bună mireasmă domnului*

(Numeri, XXVIII, 27) „Aducând domnului ardere-de-tot, jertfă arsă în foc întru miros de bună mireasmă: treizeci viţei din cireadă, doi berbeci, paisprezece miei de câte un an“...

(Numeri, XXIX, 13) înalt?... Dar are domnul vreo plăcere pentru miile de berbeci şi pentru zecile de mii de pâraie de untdelemn?... Ceea ce dumnezeu cere de la tine: să fii drept, să iubeşti milostivirea şi cu smerenie să umbli înaintea domnului dumnezeului tău!“

(Miheia, VI, 6-8)

Comparaţi, de asemenea, următoarele texte:

„Nu este niciun întuneric şi nicio negureală ca să se ascundă acolo cei ce lucrează fărădelegea41

(Iov, XXIV, 22) „Atunci a prins de la el David o mie de care de luptă, şapte mii de călăreţi44

(I Cronici, XVIII, 4) „Şi pe cei cinci fii ai lui Merab, fiica lui Saul44

(II Samuil, XXI, 8) „Cei ce erau cu mine au văzut într-adevăr lumina, dar n-au auzit vocea celui care îmi vorbea44

(Faptele apostolilor, XXII, 9) „Pe dumnezeu nimeni nu l-a privit vreodată...44

(I Ep. Ioan, IV, 12) *„Şi* **domnului** *i-a părut rău* **de prăpădul care zisese că-l va slobozi peste ei, şi** *nu l-a mai slobozit***44**

(Ioan, III, 10) „Eu, domnul, am grăit, şi toate se vor

întâmpla, şi le voi adeveri, nu le voi trece cu vederea44

(Iezechil XXIV, 14) În **Biblie întâlnim nu mai pui despre căinţa lui dumnezeu.**

„Pe Iacob l-am iubit, iar pe Esau l-am urât44

(Ep. Către Romani, IX, 13) ^vezi versetele 10 —18)

„... şi s-a ascuns Adam şi femeia lui de faţa domnului dumnezeu printre pomii gradinei44

(Facerea III, 8)

„Şi D avid i-a luat o mie şapte sute de călăreţi şi douăzeci de mii de piotaşi14

(II Samuil, VIII, 4) „fiica" lui Saul n-a avut niciun copil până când a murit44

(II Samuil, VI, 23) „Iar bărbaţii care mergeau cu el pe cale au stat locului înmărmuriţi, căci glasul îl auzeau, dar nu vedeau pe nimeni44.

(Faptele apostolilor, IX, 7) „Am văzut pe dumnezeu faţă către fată44

(Facerea XXXII, 31) „Căci eu sunt domnul şi nu m-am schimbat...44

(Maleahi III, 6)

„La care nu este schimbare, sau umbră de mutare44

(Ep. Iacob, I, 17)

în de 14 pasaje în care se vorbeşte

„Căci dumnezeu nu caută la faţa omului44

(Ep. Către Romani II, 11)

„trâmbiţa va suna şi morţii „cel ce pogoară în împărăţia se vor scula fără stricăciune* morţii nu mai vine înapoi" (I Corinteni, **XV,** 52) (Iov, VII, 9)

Variante ale celor zece porunci. Oricine studiază mai atent Biblia ştie că cele zece porunci nu numai că sunt reproduse în trei locuri diferite, dar şi sub două forme diferite. Aceste variante diferă atât de mult între ele, încât nu există posibilitatea de a le identifica. Pentru o mai bună comparare, înfăţişez alăturate cele două variante ale poruncilor.

1. Să nu ai alţi dumnezei afară de mine.

1. **Tu nu trebuie să te închini la alt dumnezeu, fiindcă domnul care se chiamă „Râvnitorul" într-adevăr este dumnezeu râvnitor.**
2. **Să nu-ţi faci ţie chip cioplit şi niciun fel de**

asemănare cu cele ce sunt în cer.

2. **Să nu-ţi faci ţie chipuri turnate idoleşti.**

3. **Să nu iei în deşert numele domnului dumnezeului tău.**

3. **Să ţii sărbătoarea azimelor.**

4. **Adu-ţi aminte de ziua Sâmbetei ca să o sfinţeşti pe ea. Şase zile lucrează şi fă toate lucrurile tale. Iar ziua a şaptea este Sâmbătă, ziua domnului dumnezeului tău. Să nu lucrezi în ea niciun lucru.**

4. **Şase zile lucrează, iar în ziua a şaptea odihneşte-te; chiar în vremea aratului şi a seceratului să te odihneşti.**

5. **Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta.**

5. **Să ţii de asemenea şi sărbătoarea săptămânilor, sărbătoarea pârgăi la secerişul griului şi sărbătoarea culesului, la sfârşitul anului.**

6. **Să nu ucizi.**

6. **De trei ori pe an să se înfăţişeze înaintea domnului dumnezeului lui Izrail toţi cei de parte bărbătească din norodul tău.**

7. **Să nu fii desfrânat.**

7. **Să nu aduci sângele jertfei mele cu pâne dospită.**

8. **Să nu furi.**

8. **Să nu fie păstrată de seara până dimineaţa jertfa sărbătorii paştelui.**

9. **Să nu mărturiseşti strâmb împotriva aproapelui tău.**

9. Fruntea pârgăi din ţarina ta să o aduci în casa domnului dumnezeului tău.

10. Să nu pofteşti casa aproapelui tău.

10. Să nu fierbi iedul în laptele mamei sale.

Din aceste două variante a intrat în uz numai prima, adică cea din capitolul al XX-lea al Facerii şi din capitolul al V-lea al Deuteronomului, cu toate că în capitolul al XXXIV-lea al Ieşirii se spune clar că tocmai cea de-a doua formă este cea dată de dumnezeu lui Moise şi a fost scrisă de acesta după porunca lui dumnezeu pe tablele de piatră drept „cuvinte ale legământului", sau cele „zece porunci".

ANEXA a II-a

Legendă scrisă pe şapte table. Din biblioteca lui Assurba- nipal *.

DIN LEGENDELE DESPRE ÎNCEPUTUL LUMII

I. Haosul iniţial

Când sus în slavă cerurilor nu li s-a dat încă nume Şi nici jos sărbătorile (?), nu aveau nume,
Trăia numai Apsu cel dintâi, părintele lor,
Mummu şi Tiamat, cea care a născut pe toţi zeii.
Apele lor se uneau laolaltă…
Câmpuri încă nu erau, smârcuri nu se întâlneau.
Nu era încă niciun zeu.
Atunci au fost zămisliţi zeii în ceruri,
Lamu şi Lahamu au căpătat viaţă…
Vreme a trecut multă… apoi Anşar şi Kişar…
Şi Anu, fiul lor, cârmuitorul (au fost zămisliţi)…
S-au adunat apoi marii zei —
Şi Tiamat, Apsu (şi Mummu) erau tulburaţi…
Şi a strigat Apsu, tatăl măreţilor zei,
Grăind către Mummu, înlocuitorul său:
„O, Mummu, credinciosul meu, bucuria inimii mele,
Hai să ne apropiem de Tiamat!“
Au păşit ei şi s-au închinat în faţa lui Tiamat Şi au ţinut sfat împotriva fiilor lor, zeii.
Apsu a deschis gura şi a grăit către Strălucitoarea Tiamat.
El a glăsuit:
„(Toate) faptele lor sunt împotriva mea,
Nu-mi dau pace nici ziua, nici noaptea nu pot să adorm… Vreau să*i nimicesc, să curm drumurile lor!
Vaietele noastre vor înceta şi vom dobândi pacea“. —
Auzind Tiamat acest cuvânt,
S-a mâniat, a strigat plină de obidă
Şi, speriindu-se (de moarte), zbătându-se în amărăciune,
Şi-a pus în gând un lucru rău:
„Toate câte le-am făcut noi, le vom dărâma tot noi,
Fie-le calea plină de nefericire,
Iar noi vom împăraţi în veci"…*
Zbuciumându-se, uneltind, neavând linişte nici ziua, nici noaptea, Se găteau ei de luptă, cuprinşi de turbare…
Iar mama Hubur, care le făcuse pe toate,**
A împărţit arme de neînvins, a zămislit balauri uriaşi

Cu dinţi ascuţiţi care nu ştiu ce e cruţarea Şi a turnat în trupurile lor nu sânge, ci venin.

A înveşmântat în groază aceşti monştri turbaţi,

I-a învăluit într-o vâlvătaie înspăimântătoare şi i-a ridicat în slăvi. Toţi cei ce-i vedeau se prăpădeau de spaimă,

Trupurile li se înţepeneau şi nu o luau la fugă (?).

Ea a zvârlit în luptă şopârle, balauri şi zmei,

Pe diavolii furtunilor, câini turbaţi, oameni-scorpioni,

Yânturi puternice, oameni-peşti şi berbeci,

Toţi neînfricaţi şi cu arme necruţătoare…

Dintre zeii cei dintâi născuţi de ea, care se strânseseră în jurul ei, Ea l-a înălţat pe Kingu, l-a pus stăpânitor,

Pentru ca să ducă armatele la luptă, să conducă oştirile,

Pentru ca să scoată sabia şi să îndemne la luptă.

Dându-i conducerea luptelor,

Ea l-a înveşmântat în straie împărăteşti (?):

„Te-am chemat, peste mulţimea zeilor te-am numit stăpân, Stăpânirea asupra zeilor ţi-am încredinţat-o!

Fii mare, tu, singurul meu soţ,

Anunnaki vor lăuda numele tău“.

I-a dat tablele sorţii, i le-a aşezat pe piept:

„Voinţa ta va fi neînfrântă, cuvântul tău va fi de nestrămutat!”

(Mai departe urmează povestirea, pe alocurea foarte prost păstrată, în care se arată cum zeii cerului, aflând despre pregătirile lui Tiamat, s-au adunat la sfat şi şi-au încredinţat soarta tânărului zeu al Babilonului, Marduk, pe care l-au proclamat regele lor).

II. Preaslăvirca lui Marduk

Ei i-au sortit lui Marduk, răzbunătorul lor, următoarele: l-au pregătit un palat împărătesc

Şi el s-a aşezat pe tron ca stăpânitor, în faţa părinţilor săi.

„Tu eşti cel mai slăvit dintre toţi zeii,

Neasemuită îţi este ursita, cuvântul tău ca şi al lui Anu!…

De acum înainte neînfrântă să fie voinţa ta,

Prin puterea ta să înalţi şi să prăbuşeşti pe oricine,

De nestrămutat să fie porunca ta…
Nimeni dintre zei nu ţi se va împotrivi…
O, Marduk, tu eşti singurul nostru sprijin, îţi încredinţăm stăpânirea întregii lumi. În adunare mare va fi cuvântul tău,
Sabia ta neînvinsă, duşmanii tăi nimiciţi,
Cine ţi se încredinţează ţie îşi cruţă viaţa.
Dacă un zeu urzeşte ceva rău, scoate-l din rândul celor vii!“…
Apoi s-au bucurat şi au strigat:
„Rege ne este Marduk!“
Şi i-au dat sceptru, tron şi stăpânire
Şi sabia neînvinsă pentru a răpune pe duşmani.

III. Lupta lui Marduk cu Tiamat

El şi-a încordat arcul şi a făcut din el arma sa,
A dus suliţa la umăr, pentru a o arunca (?),
A apucat paloşul (?) cu dreapta sa,
Arcul şi tolba şi le-a prins la brâu. În faţa sa ţinea un fulger,
Care-i învăluia trupul în flăcări pâlpâitoare;
A făcut o plasă pentru a o încâlci în ea pe Tiamat,
A dat-o celor patru vânturi să o ţină, pentru ca nimeni să nu poată scăpa; La miază-zi şi miază-noapte, soare-răsare şi soare-apune,
El a întins plasa dăruită de tatăl său, Anu.
Şi a făurit vântul rău Imhullu, Yântul de miază-zi şi Uraganul, Vântul împătrit şi Vântul înşeptit, Vântul învârtit şi Vântul prăpădului.
Şi a dat drumul celor şapte vânturi pe care le-a făcut.
Ele porneau după el pentru a umple de spaimă sânul lui Tiamat. Apoi a luat el furtuna, arma sa cea grozavă,
S-a urcat în car, pe vântul neînvins al furtunii,
A înhămat la el patru cai şi le-a pus frâu:
Pe Ucigătorul, Necruţătorul, Aducătorul de potop şi pe înaripatul. Muşcătura lor e înveninată,
Ei ştiu să alerge, ştiu să nimicească…
Veşmântul lui era vijelia şi s-a învăluit în groază,
Cu strălucirea mâniei şi-a încins fruntea,
S-a pornit la drum, s-a năpustit pe poteca sa,
Către sălaşul lui Tiamat, către ea cea turbată şi-a

îndreptat faţa sa… Cum îl zări pe Marduk, Kingu începu să se codească în drumul său, Mândria lui se irosi, gândurile i se înnegurară;

Cum îl zăriră pe regele viteaz zeii, ajutoarele lui Kingu, începură să-şi răărească rândurile în jurul lui.

Numai Tiamat stătea, fără să-şi întoarcă spatele,

Şi rostea cuvinte de îndemn la răscoală…

Atunci stăpânul a dezlănţuit furtuna, cumplita sa armă,

Şi a trimis la turbata Tiamat da să-i spună:

„Te-ai îngâmfat şi ai uneltit,

Ai trimis răul împotriva părinţilor mei, a zeilor!

Oştile tale sunt înarmate, armele sunt de partea ta,

Aşadar, ieşi să ne luptăm unul cu altul!“

Auzind aceste cuvinte, Tiamat îşi pierdu minţile Şi răcni sălbatic ca o turbată.

Până în temelii se clătinară adâncurile ei…

Rosti un legământ, bolborosi un descântec,

Şi zeii luptelor vrăjiră armele ei…

Şi atunci s-au înfruntat Tiamat şi Marduk cel înţelept între zei, Se aruncară în luptă, se năpustiră în bătălie.

Atunci şi-a desfăcut stăpânul plasa şi a prins-o,

Aruncând asupra ei Vântul vijelios care alerga în urma lui. Tiamat îşi deschise cât putu mai larg gura ei,

El îi zvârli în gură Vântul vijelios şi ea nu putu să-şi mai strângă fălcile;

El îi îndesă în trup vânturi vijelioase.

Adâncurile ei fremătară, gura i se rupse;

El ridică cuţitul şi îi ciopârţi trupul, îi tăie măruntaiele, îi străpunse inima,

O legă şi puse capăt vieţii ei,

Stârvul i-l aruncă şi călcă peste el…

Iar zeii, ajutoarele ei, care erau prin preajma-i,

Se cutremurară, se înspăimântară şi se înturnară,

Voind să fugă, să-şi salveze viaţa,

Dar nu scăpară, nu putură fugi şi fură prinşi.

IV. Facerea lum’i

Atunci se odihni stăpânul şi privi la stârvul ei.

Şi îi veni în minte un gând înţelept, să împartă trupul lui Tiamat. El o tăie în două părţi ca pe un peşte.

O jumătate o ridică în sus şi acoperi cu ea cerul de sus,

Făcu în ea zăvoare şi puse straje,

Poruncindu-le să bage de seamă ca să nu dea drumul apei din cer.

Străbătu cerul şi privi cuprinsurile lui,

Apoi ajunse în faţa oceanului, lăcaşul lui Ea.

El, stăpânul, măsură adâncurile şi temeliile oceanului Şi ridică palatul E-şarra*, după modelul oceanului, în palatul E-şarra, zidit în chip de cer,

I-a aşezat pe Anu, Enlil şi Ea**

Să trăiască în oraşele lor***.

El a ridicat lăcaşuri în care să sălăşluiască marii zei****,**

Pe stăvilarul cerului***** a pus luminători, chipurile lor.**

A hotărât anul şi a însemnat hotarele,

Fiecăreia dintre cele douăsprezece luni i-a hărăzit câte trei stele *,

A hotărnicit zilele anului,

A statornicit un loc trainic pentru Nibiru ca să desluşească curgerea lor.**

Să nu fie greşeală şi luminătorii să nu rătăcşască,

A întemeiat locuri anume pentru Enlil şi Ea.

A deschis cerul de ambele părţi,

A durat la dreapta şi la stângă porţi masive, în adâncurile ei (ale lui Tiamat) a aşezat Polul nord,

| aprins Nannara (luna) şi i-a încredinţat noaptea,

Numind-o paznic al nopţii, pentru ca ea să însemne zilele:

„La începutul lunii vei răsări deasupra pământului,

Cu coarnele tale vei străluci şi vei însemna astfel şase zile, în a şaptea zi vei arăta numai o jumătate de tiară,

Iar în a patrusprezecea, două jumătăţi***.

(Urmează un text mai prost păstrat şi în care se povesteşte despre facerea soarelui şi stabilirea drumului lui, despre crearea Babilonului ceresc şi despre facerea pământului, plantelor şi animalelor din cealaltă jumătate a trupului lui Tiamat; după aceasta Marduk purcede la facerea omului. Şi atunci l-a îndemnat pe el inima să facă un lucru bun).

Şi-a deschis gura şi a grăit către Ea,

Mărturisindu-i ce avea pe inimă:

„Vreau să-mi adun sângele meu, să iau un os al meu,
Să-l fac pe om…
Îl făuresc pe om pentru ca el să trăiască pe pământ,
Iar oamenilor le poruncesc să slujească zeilor… ****

ANEXA a III-a

Din Legenda lui Ghilgameş (biblioteca lui Assurbanipal), Tabla XI. Istoria potopului povestită lui Ghilgameş de strămoşul lui, Ut-Napiştim, care s-a salvat de prăpădul general şi care după potop a devenit nemuritor.

LEGENDA POTOPULUI (DUPĂ GHILGAMEŞ)

Ghilgameş spuse către sihastrul Ut-Napiştim:
„O, tu, Ut-Napiştim, privesc la tine,
Chipul tău nu e înfiorător, îmi eşti asemenea, îmi semeni şi nu te deosebeşti de mine.
Inima ta tresare când te avânţi în luptă,
Ca toţi ceilalţi, tu dormi pe spate! V
Pentru ce, atunci, eşti atât de preamărit şi-ai intrat în rândurile celor nemuritori? 44 A dat glas Ut-Napiştim către Ghilgameş. „îţi voi dezvălui, Ghilgameş, o taină,
Taina zeilor ţi-o voi povesti:
Cunoşti vechiul oraş Şurippac,
Ce se află în apropierea Eufratului,
Oraş străvechi, în care locuiesc zeii.
Inima lor, a marilor zei, i-a îndemnat să trimită potopul asupra lui. Erau printre ei tatăl lor Anu,
Bel, războinicul, sfetnicul lor,
Ennughi, căpetenia lor,
Şi Ninib, vestitorul lor.
Ea, cel mai înţelept, trona peste ei;
Cuvintele lor el le repeta zaplazului de trestie:
„Zaplaz! Zaplaz! Ogradă! Ogradă!
Ascultă, Zaplaz! înţelege, Ogradă!
Omule din Şurippac, fiul lui Ubar-Tutu,
Dărâmă-ţi casa şi fă-ţi o corabie,
Lasă bogăţiile şi gândeşte-tc la viaţă,
De dragul vieţii urăşte bogăţiile, încarcă în corabie sămânţa întregii vieţi.
Măsoară mărimea ei,
Mărimea corăbiei pe care o vei face, în aşa fel ca

lăţimea şi lungimea să fie deopotrivă!
Numai atunci o yei putea lăsa pe mare!“
Eu am înţeles şi m-am rugat lui Ea, stăpânului meu:
„O, tu, stăpânitorul meu, tot ceea ce ai spus tu A pătruns în inima mea şi voi îndeplini totul,
Dar ce voi spune mulţimii şi bătrânilor?"
Ea şi-a deschis gura şi mi-a răspuns,
Mie, slugii sale, i-a răspuns aşa:
„Iată ce vei spune mulţimii şi bătrânilor:
— Bel mă urăşte şi nu voi mai trăi în oraşul vostru,
Pe pământul lui Bel nu voi mai pune piciorul,
Voi coborî spre ocean şi voi trăi cu Ea, stăpânul meu,
Iar asupra voastră el va trimite belşug de apă,
Prăpăd în rândul păsărilor şi peştilor,
Va trimite peste voi o ploaie murdară".
Numai ce s-a luminat de ziuă, că am şi început să lucrez, în a cincea zi am terminat planurile:
Pereţii trebuiau să fie de o sută douăzeci de coţi,
Iar întinderea acoperişului de asemenea de o sută douăzeci,
Am statornicit contururile şi după aceea le-am desenat;
Cu şase straturi am căptuşit vasul, în şapte părţi am împărţit coverta,
Iar interiorul lui, în nouă.
La mijloc am pus stâlpi de sprijin,
Am făcut cârmă şi tot ce trebuia.
Am vărsat pe fund şase măsuri de smoală,
Am mai vărsat pe fund trei măsuri de păcură;
Hamalii mi-au adus trei măsuri de untdelemn:
O măsură am oprit-o pentru sfântă jertfă,
Pe celelalte două barcagiul le-a pus bine.
Am tăiat vite pentru norod, în fiecare zi omoram câte un ţap,
Pe care îl adăpam cu apă,
Cu sucuri de poame, vin şi untdelemn;
Am întins un praznic ca în ziua de Anul nou,
Am deschis magaziile şi am scos de acolo vinul preţios, înainte de apusul soarelui corabia era terminată.
Au adus dulgherii un catarg pentru vas Şi am încărcat

pe corabie tot ce aveam,
Am încărcat tot ceea ce aveam de argint,
Am încărcat tot ceea ce aveam de aur,
Am încărcat tot ceea ce aveam sămânţă a vieţii,
Am închis în corabie şi pe rude mai îndepărtate şi pe cei din familie, Vitele câmpului şi fiarele câmpului, pe toate le-am încărcat. Şamaş mi-a sorocit ceasul:
— În seara beznei, stăpânitorul va trimite apele necurate.
Intră înăuntrul corăbiei şi zăvoreşte uşa.
Venit-a oare ceasul statornicit?
În seara beznei, stăpânul a revărsat ape necurate;
Mă uitam la chipul zilei Şi m-am speriat de acest timp.
M-am urcat pe corabie şi am închis uşa.
Am încredinţat corabia cu toată încărcătura Luntraşului Puzur-Bel, ca să o conducă.
Numai ce s-a făcut lumină,
Că din adâncurile cerului s-a ridicat un nor întunecos,
Şi Adad urla în el,
Nabu şi Ţar au trecut înainte;
Solii străbăteau munţi şi câmpii;
Nergal a frânt catargul.
Ninib trecea, trăgând lupta după sine;
Anunnaki a adus făclii,
Cu focurile lor luminau pământul.
Tunetul lui Adad umplea cerul,
Tot ce era strălucitor se înnegură.
Nu se mai vedea frate pe frate, în cer oamenii nu puteau să se recunoască unii pe alţii,
Zeii se temeau de potop,
Fugeau şi se înălţau în cerul lui Anu,
Unde stăteau ca câinii, culcaţi pe lângă pereţi.
Iştar, zeiţa, striga ca un salahor de rând,
Cu glas fermecător împărăteasa zeilor ofta:
„Praful să se aleagă De ziua în care
Eu am vorbit rău în faţa zeilor,
Pentru că am vorbit cu răutate în faţa zeilor,
Ca să-i nimicesc pe oameni şi să le trimit potopul.
Oare eu am crescut cu dragoste poporul meu
Ca el să umple apele ca puii de peşte? 14

Din cauza lui Anunnac, zeii plângeau împreună cu ea,
Zeii erau abătuţi şi lăcrămau,
Ţineau buzele strânse şi trupul le fremătă.
Şase zile şi şase nopţi s-au preumblat vântul şi apele, uraganul stăpânea pământul.
La începutul zilei a şaptea, uraganul slăbi,
El, care se luptase ca un războinic.
Marea se linişti, vântul se ostoi, potopul se curmă.
Am privit spre mare: niciun glas nu se auzea,
Toată suflarea omenească se înecase în noroi;
Apele treceau de acoperişuri!
Am deschis fereastra, ziua îmi lumină chipul,
Eram înnebunit, stăteam şi plângeam,
Pe obţajii mei şiroiau lacrimile.
Privii spre lume, spre întinsul de ape,
Şi zării un ostrov cale de 12 zile.
Corabia se apropie de muntele Nizir,
Muntele Nizir însă nu lăsă să se apropie vasul.
Şi nici în ziua a doua, nici în a treia nu-l lăsă,
Nici în a patra, nici în a cincea, nici în a şasea, în ziua a şaptea
Am luat un porumbel şi i-am dat drumul afară.
Porumbelul a zburat şi,
Negăsindu-şi niciun loc, s-a întors.
Am luat o rândunică, i-am dat drumul afară.
A zburat rândunică,
Dar, negăsindu-şi nici ea un loc, s-a întors.
Am luat apoi un corb şi i-am dat drumul afară.
Şi-a luat corbul zborul şi a văzut cum apele se retrăgeau,
El a mâncat, a zburat de colo, colo, croncănind şi nevoind să se întoarcă. L-am lăsat în plata domnului, am săvârşit libaţiunea Şi jertfă am înălţat pe vârful muntelui,
Patrusprezece jertfelnice am ridicat,
Mirt, cedru şi trestie am aşternut sub ele.
Zeii simţiră mirosul,
Ei simţiră mireasma cea bună,
Şi ca muştele se adunară de-asupra celui care aducea jertfă. Numai împărăteasa zeilor a alergat în goana mare,

Podoabele Ie-a înălţat pe care i le făcuse Anu:
„O, zeilor, voi cei ce sunteţi aici, nu voi uita niciodată salba mea de Iapislazuli, După Cum nici aceste zile nu le voi uita şi totdeauna mi le voi aduce aminte!
Zeii să se apropie de jertfă!
Dar Bel să nu se apropie de ea!
Pentru că el nu s-a gândit şi a pus la cale potopul,
Hotărând pieirea oamenilor mei!
Numai că zeul Bel alergă,
Văzh corabia şi se aprinse de mânie,
Se aprinse ca focul împotriva lui Ighiga:
„A scăpat vreun muritor?
Omul nu trebuie să trăiască printre ruine!“
Ninib deschise gura Şi glăsui către eroul Bel:
„Cine, în afară de Ea, a făurit lumea?
Singur Ea ştie totul“.
Ea deschise gura Şi glăsui către eroul Bel:
„Tu, înţeleptule între zei, războinicule,
Cum de nu te-ai gândit când ai pus la cale potopul?
Păcatul pune-l pe umerii păcătosului!
Vina dă-o pe cel vinovat!
Dar cugetă înainte de a-l nimici!
De ce ai trimis potopul?
Mai bine ai fi trimis un leu să-i mănânce pe oameni!
De Ce ai trimis potopul?
Mai bine ai fi trimis un leopard să-i mănânce pe oameni!
De ce ai trimis potopul?
Mai bine ai fi trimis foamea să pustiiască pământul!
De ce ai trimis potopul?
Să fi trimis mai bine ciuma să prăpădească pământul!
Nu am dezvăluit oamenilor taina marilor zei, înţeleptule, eu le-am trimis somnul şi somnul le-a dezvăluit taina“. Zeii cerură sfatul lui Bel;
Bel se urcă pe corabie,
Mă luă de mână şi mă ridică în slăvi
Şi pe nevasta mea o înălţă el şi ne puse alături;
Feţele noastre le atinse, se aşează între noi şi ne binecuvântă: „înainte Ut-Napiştim era muritor,
Acum şi el şi soţia lui sunt asemănători nouă,

nemuritori.

Să trăiască Ut-Napiştim departe, la gura râurilor!“

M-au luat şi m-au aşezat la gura râurilor.

ADNOTĂRI

1 *Mahomed* **(în limba arabă Muhammed). Potrivit legendelor religioase, Mahomed a fost întemeietorul islamismului, religia musulmanilor. El s-ar fi născut la sfârşitul secolului al VI-lea în Arabia; în tinereţe conducea caravanele negustorilor, apoi, însurându-se cu o negustoreasă avută, s-a îmbogăţit şi a început să se afirme printre arabi ca proroc, propovăduind o nouă învăţătură religioasă. La început a propovăduit în oraşul Mecca, dar nu s-a înţeles cu negustorimea localnică şi, în anul 622, a fugit în alt oraş arab, Medina (musulmanii numără anii de la această fugă legendară pe care o numesc Hegira). La Medina, Mahomsd a alcătuit în cele din urmă prima comunitate de musulmani, apoi, cu ajutorul armelor, a ajuns stăpânitorul Hedjazului (regiune din Arabia apuseană, în care se găsesc oraşele Mecca şi Medina). Drept anul morţii sale este dat anul 632 al erei noastre.**

Islamismul a apărut în procesul descompunerii orânduirii gentilice şi al formării statului feudal arab, ca o reflectare religioasă a acestui proces, ca o consfinţire a noului sistem feudal de exploatare. Islamismul, ca religie, a suferit o serie de influenţe religioase, în special influenţa mozaismului şi a creştinismului, care erau răspândite într-o serie de regiuni din Arabia. Însuşi cuvântul arab „islam“ înseamnă „smerenie41 şi se tălmăceşte în sensul „dăruirii de sine lui dumnezeu44.

Reprezentând ideologia feudalilor, islamismul justifică dominaţia acestora. După învăţătura religioasă a islamului, „califii44, stăpânitorii feudali din acele timpuri, erau proclamaţi „locţiitorii lui Mahomed44 şi „reprezentanţii lui dumnezeu pe pământ44. Coranul, „cartea sfântă44 a musulmanilor, conţine legi care apără şi justifică exploatarea feudală a oamenilor muncii.

Justificând inegalitatea şi exploatarea, Coranul, în sura (capitolul) IV, aiata (versetul) 62, spune că trebuie să te supui nu numai lui Allah şi trimisului său, dar şi

autorităţii celor avuţi, exploatatorilor. El ne învaţă că dumnezeu însuşi a statornicit inegalitatea juridică şi de avere între oameni şi că nu trebuie să te ridici împotriva acestei stări de lucruri. Coranul consfinţeşte înrobirea femeii în interesele exploatatorilor, legiferează poligamia şi portul vălului de către femei. Ritualurile complicate pe care islamismul le-a moştenit de la religiile străvechi şi diferitele „obligaţii44 religioase pe care le statorniceşte (cele cinci rugăciuni zilnice, postul de 30 de zile din luna ramadanului, hagialâcul, sau pelerinajul la Mecca, şi, legată de acgşţ$ţ şgrbăţoafes aducerji de jertfe, dania către biserică etc.) sunt folosite de clasele exploatatoare în scopul consolidării stăpânirii lor.

Islamismul, Coranul său, cu legendele despre Mahomed etc., constituie în mâinile exploatatorilor un instrument de asuprire a celor ce muncesc. Islamismul este una dintre religiile care întunecă, la fel ca celelalte religii, conştiinţa unor pături de oameni ai muncii. — *7.*

2 *Buda* **– una dintre principalele divinităţi ale budiştilor. El este considerat drept întemeietorul religiei lor. După legendele budiştilor, el a fost zămislit fără păcat şi născut de o fecioară la sfârşitul secolului al Yl-lea î.e.n. În India (biserica creştină ne învaţă că şi Iisus a fost zămislit „fără păcat"). Buda a fost fiu de împărat şi se numea Siddarta (de asemenea Gautama şi Sa- chia-Muni). La vârstă de 29 de ani a renunţat la măririle şi plăcerile pământeşti, găsind noi căi pentru a ajunge la fericire şi mântuire, de aceea a şi primit numele de cinste „Buda" şi „Bodi- satva", adică „Luminatul". Din acea clipă a început să propovăduiască o nouă învăţătură religioasă şi a organizat prima comunitate alcătuită din discipolii săi. Potrivit legendelor, Buda a murit la începutul secolului al Y-lea î.e.n.**

Buda este o divinitate hindusă pe care adoratorii săi au transformat-o treptat într-o personalitate „istorică", asemeni miticului Iisus Hristos al creştinilor. Multe basme despre Buda (care au luat naştere cu câteva secole înainte de apariţia creştinismului), de exemplu cel despre zămislirea fără de păcat şi despre naşterea

miraculoasă dintr-o fecioară, cel despre ispitirea în pustiu de către duhul cel rău sau cele în care este vorba despre diferite minuni făcute de Buda etc., sunt foarte asemănătoare eu basmele evanghelice de mai târziu despre Iisus. În secolul al VII-lea, dascălul creştin Ioan Damaschin a reprodus legendele indiene despre Buda-Bodisatva şi despre un învăţător al lui, dându-le nume creştineşti şi transformându-i pe amândoi în „sfinţi" creştini. El a ticluit astfel „o viaţă a prinţului indian Ioasaf şi a lui Varlaam", iar biserica s-a grăbit să instituie în cinstea acestor „sfinţi" imaginari o sărbătoare specială în ziua de 19 noiembrie.

Brahma **şi** *Şiva* **sunt două străvechi divinităţi hinduse care împreună cu Yişnu alcătuiesc „sfântă treime" a hinduşilor. Dintre aceste trei zeităţi,** *Brahma* **este considerat de credincioşi dumnezeul suprem– creatorul şi cârmuitorul lumii, stăpânul zeilor şi al oamenilor, care trăieşte în cerul superior, în rai.** *Şiva* **este cumplita divinitate a distrugerii, stăpânul duhurilor rele şi al nălucilor, Cel care aduce nenorocirile, bolile şi moartea.** *Vişnu,* **dimpotrivă, este considerat bunul apărător al lumii şi al oamenilor, cel care vine întotdeauna cu bucurie în ajutorul tuturor. —***8.*

3 Expresia „Totul curge, totul se schimbă, nimic nu stă pe loc" aparţine lui *Heraclit* **din Efes, renumit filosof grec din antichitate, care a trăit în secolul VI —V î.e.n. Din nefericire, marea sa operă filosofică n-a ajuns până la noi în întregime. În această operă, din care s-au păstrat doar fragmente neînsemnate, el demonstra o idee cu totul nouă pentru epoca sa, şi anume că în natură şi în societatea omenească totul** se **mişcă neîncetat, totul se schimbă, trecând diutr-o formă într-alta, totul se află într-un proces continuu de apariţie şi dispariţie. El dă adesea drept exemplu torentul care curge neîncetat şi afirmă: „Nu putem intra de două ori în apa aceluiaşi torent, pentru că în el curge mereu o altă apă... Noi intrăm şi nu intrăm în unul şi acelaşi torent..." —9.**

4 În lucrarea sa „Contribuţii la critica filosofiei hegeliene a dreptului", vorbind despre religie, *K. Marx* **observă:** *„... Omul creează religia, nu* **religia îl creează pe**

om. Şi anume: religia este conştiinţa de sine şi simţământul de sine al omului care sau nu s-a găsit încă pe sine, sau s-a pierdut din nou…

Mizeria *religioasă* **este** *expresia* **mizeriei reale şi totodată** *protestul* **împotriva mizeriei reale. Religia este suspinul creaturii chinuite, sensibilitatea unei lumi lipsite de inimă, după cum este şi spiritul unor orânduiri lipsite de spirit. Ea este** *opiu* **pentru popor.**

Suprimarea religiei, a acestei fericiri *iluzorii* **a poporului, este cerinţa** *adevăratei* **lui fericiri"** *(K. Marx* **şi** *F. Engels,* **Opere, voi. 1, E.S.P.L.P. 1957, pag. 413-414).**

V. I. Lenin, **în articolul său „Socialismul şi religia" subliniază de asemenea esenţa şi rolul social al religiei: „Pe cel ce munceşte şi îndură lipsuri toată viaţa, religia îl învaţă să fie smerit şi răbdător în viaţa pământească, consolându-l cu speranţa în răsplata cerească… Religia este opiu pentru popor. Ea este un fel de basamac spiritual în care sclavii capitalului îşi înecă chipul lor de om, pretenţiile lor la o viaţă cât de cât demnă de om" (V.** *I. Lenin, voi.* **10, E.S.P.L.P. 1956, pag. 69, 70). — 10.**

5 *Voltaire* **(1694 – 1778) – eminent scriitor şi filosof iluminist francez. Deşi considera toate religiile din vremea sa absurde şi caraghioase, propunea totuşi burgheziei să menţină religia pentru uzul sărăcimii satelor şi a oraşelor, ca mijloc de a o ţine în frâu. În legătură cu aceasta, într-una din poeziile sale scrise cu prilejul apariţiei cărţii antireligioaie a unui autor anonim „Despre cei trei şarlatani", el scria:**

„Dacă cerurilor le-ar fi lipsit augustul său chip
Şi ar fi încetat a ni-l mai arăta;
Dacă dumnezeu n-ar fi existat, atunci ar fi trebuit născocit".

Într-o altă scriere, vorbind despre un scriitor francez mai vechi, P. Bayle (1647 —1706), Voltaire se exprima astfel: „Cred că trebuie să facem o deosebire între popor, în sensul propriu al cuvântului, şi tagma filosofilor, situaţi deasupra poporului. Este foarte adevărat că, în toate ţările, poporul trebuie ţinut puternic în frâu, şi dacă Bayle ar fi trebuit să conducă cinci sau şase sute de ţărani, atunci n-ar fi întârziat să-l

propovăduiască pe dumnezeu care pedepseşte şi răsplăteşte". — *10.*

6 La evrei, numărătoarea anilor se făcea la început după anii cârmuirii unor regi, după data unor importante evenimente politice şi de altă natură şi după sistemele cronologice greco-romane locale. **Mai târziu, preoţii şi rabinii au introdus numărarea „sfântă"** şi obligatorie a anilor „de la facerea lumii", eveniment imaginar **care ar fi avut loc cu 3.761 de ani înaintea erei noastre. Calculul anual al lunilor şi al zilelor se făcea în două feluri: începutul anului „sfânt" era considerat luna de primăvară Nisan (martie- aprilie), iar începutul anului obişnuit (civil) luna de toamnă Tişri (septembrie-octombrie).**

La început, primii creştini foloseau şi ei unele numărători „păgâne" locale: astfel, ei socoteau anii după domnia a diverşi consuli şi împăraţi romani, după anul întemeierii legendare a Romei etc. Paralel cu aceasta, preoţii au introdus şi sistemul evreiesc de numărare a anilor „de la facerea lumii" şi „au socotit44 că acest „eveniment44 s-ar fi petrecut nu cu 3.761, ci cu 5.508 ani înainte de „naşterea lui Hristos44. Astfel s-a ajuns la divergenţe de păreri între creştini şi mozaici cu privire la data facerii lumii. Divergenţele dintre cele două sisteme de numărare a anilor au continuat timp îndelungat până în secolul al VI-lea, când în anul 525 călugărul roman Dionisie cel Tânăr a propus bisericii o numărătoare a anilor pur creştină şi calcularea lor de la „naşterea lui Hristos44. Dionisie „a calculat44 că această „naştere44 ar fi avut loc în anul 754 de la întemeierea Romei, sub domnia împăratului roman August. Toate aceste calcule, ca de altfel şi cronologia evreiască „de la facerea lumii44, sunt clădite pe nisip, se întemeiază pe reprezentările unor oameni lipsiţi de cunoştinţe ştiinţifice despre istoria Pământului.

Sistemul cronologic propus de Dionisie s-a împământenit foarte încet: pentru prima oară a fost folosit în enciclicele papale de la jumătatea secolului al VIII-lea şi a devenit obligatoriu pentru toţi catolicii abia în secolul al XY-lca. În legătură cu aceasta, în secolul al XYI-lea acest sistem a fost oficial introdus în Franţa şi în

Germania. În 1700 ţarul Petru I l-a introdus în Rusia, iar în 1752 a fost adoptat şi în Anglia. Însă vechiul sistem de numărare a anilor „de la facerea lumii44 nu a dispărut cu totul: în afară de evreii credincioşi, se conduc după el şi numeroşi slujitori ai bisericii, precum şi sectanţii, în special „cei de rit vechi44. — *17.*

7 Slujitorii bisericii povestesc că după moartea sau chiar în timpul vieţii acestor eroi ai „istoriei sfinte44, ei s-ar fi înălţat la ceruri. Unul dintre aceştia este *Enoh,* **un urmaş imaginar al imaginarului Adam, cel dintâi om, care ar fi trăit pe pământ 365 de ani şi s-ar fi ridicat de viu la cer (Facerea, V, 18—24). Tot un astfel de personaj imaginar este şi** *Moise,* **despre care Biblia spune că a scăpat pe evrei din robia egipteană, le-a dat în numele lui dumnezeu „legea44 religioasă pe muntele Sinai şi s-a ridicat şi el de viu la cer.**

Legendarul proroc *Ilie,* **despre care se spune că s-a ridicat la cer pe un car de foc (cartea I a Regilor, XVII; cartea a II-a a Regilor, II), este în realitate vechea divinitate a ploilor, a furtunii, a recoltei şi a agriculturii venerată de locuitorii din Canaan. Şi azi credincioşii şi-l închipuie pe Ilie cu aceleaşi trăsături ale zeului agricol al ploii şi al furtunilor, confundându-l cu vechea** divinitate rusă Perun. El este sărbătorit vara, înainte de culesul recoltei, la 20 iulie, „Sunt Ilie“.

Iisus Hristos, **a cărui înălţare la cer, după moarte, creştinii o sărbătoresc în fiecare an la 40 de zile după paşti, este de asemenea un personaj imaginar, născocit, care n-a existat niciodată. Chipul lui Hristos este copiat după chipurile unor zeităţi orientale şi greco-romane, despre care se povesteau o mulţime de legende, printre altele că s-ar fi născut cândva pe pământ printr-o minune, că au făcut minuni, că au propovăduit oamenilor o nouă învăţătură religioasă, că apoi au murit ca nişte mucenici, au înviat şi s-au înălţat la cer. Iisus Hristos, adică „unsul“, nu este un personaj istoric, nu este întemeietorul creştinismului şi al bisericii, ci imaginarul „mântuitor“ divin. —** *26.*

8 *Homer* **– legendar poet şi cântăreţ rătăcitor din antichitatea greacă. I se atribuie paternitatea a două**

dintre cele mai mari poeme ale antichităţii: „Iliada“, în care se preamăresc isprăvile vitejeşti ale diferiţilor eroi greci sub zidurile oraşului Troia, asediat de ei şi „Odiseea”, care povesteşte aventurile legendarului erou Odiseu. Aceste poeme au avut la bază o serie de rapsodii greceşti străvechi care erau cântate de diferiţi cântăreţi rătăcitori. Descrierea muntelui Olimp ca lăcaş ceresc al zeilor se întâlneşte în multe pasaje din ambele poeme. — *26.*

9 ***„Cabala*11, adică „tradiţia", este o doctrină religioasă mistică medievală, elaborată de diverşi teologi evrei. Cabaliştii susţineau că, pe calea extazului din timpul rugăciunilor, omul poate să se contopească cu dumnezeu şi că omului îi sunt accesibile şi inteligibile „tainele41 dumnezeirii şi ale îngerilor, ale facerii şi orânduirii lumii, căile de mântuire, sensul tainic al Bibliei şi aşa mai departe. Cărţile lor principale erau „Sefer-eţira“, adică „Cartea facerii”, scrisă în secolul al IX-lea, şi „Zohar“, adică „Strălucirea”, apărută în secolul al XIII-lea în Spania. Conţinutul acestor cărţi, ca şi în general al întregii „Cabale”, este o adevărată harababură teologică-reacţionară. —** *36.*

10 O parte a populaţiei evreieşti din regatul de sud al lui Iuda a fost dusă în „captivitatea babiloneană”, adică exilată în Babilonia în anul 586 î.e.n., în urma înfrângerii Iudeii şi a capitalei sale, Ierusalim, de către regele Babilonului, Nabucodonosor. Trăind laolaltă cu babilonenii, evreii au împrumutat de la ei foarte multe credinţe şi obiceiuri. Astfel, ei au cunoscut acolo mai îndeaproape unele legende locale despre diferiţi zei şi eroi, despre facerea lumii, despre căderea în păcat a oamenilor şi despre pierderea nemuririi, despre potop şi despre construirea turnului Babei şi amestecul limbilor etc., legende pe care le-au folosit la redactarea definitivă a Bibliei. Au împrumutat de asemenea de la babi- loneni câteva sărbători şi ritualuri religioase, calendarul, anumite cunoştinţe de astronomie, astrologia (o pseudoştiinţă despre pretinsa influenţă a aştrilor asupra oamenilor şi naturii şi despre ghicitul în stele), magia (o serie de ritualuri şi descântece vrăjitoreşti pentru

„lecuirea" bolnavilor) şi multe altele. — *45.*

11 Avesta **– „cartea sfântă44 a vechilor perşi, care în unele locuri joacă şi astăzi rolul bibliei la persani. Avesta se compune din câteva părţi şi cuprinde legende străvechi despre zei şi eroi, indicaţii pentru preoţi, rugăciuni şi imnuri sau reguli pentru credincioşi în ceea ce priveşte comportarea lor, relaţiile dintre ei şi atitudinea faţă de divinităţi etc. Avesta a fost creată treptat, în decurs de multe sute de ani, iar părţile sale cele mai vechi au luat naştere în antichitatea îndepărtată, înainte de Hristos. Unul dintre eroii acestei cărţi este Zaratustra sau Zoroastru, un legiuitor religios legendar şi întemeietorul religiei persane, care a trăit, chipurile, cu 1.100 de ani înainte de Hristos. —** *50.*

12 Kalevala **– minunată creaţie a poeziei epice populare carelo-finlandeze. A fost culeasă şi prelucrată de savantul Lonnrot (1802—1884) din cântecele populare carele care oglindeau traiul oamenilor din vechime, concepţiile lor şi poezia nordului. Eroul Kalevalei este cântăreţul Veinemeinen. —** *51.*

13 Macarie **(1816 —1882), unul dintre marii dascăli obscu- rantişti ruşi. A fost profesor la academia teologică din Kiev şi Petersburg, iar din 1879 mitropolitul Moscovei. A tipărit multe lucrări în domeniul istoriei bisericii ortodoxe ruse şi în acela al teologiei dogmatice. —** *56.*

14 *Origen* **– unul dintre teologii de seamă ai creştinismului primitiv, scriitor bisericesc din secolul al III-lea (mort în anul 254), care a scris la timpul său comentarii la toate cărţile Bibliei. Printre altele a scris o critică a lucrării anticreştine a filosofului Celsus, şi o altă lucrare „Despre principii44.** *Metodic,* **episcopul oraşului Olimp din Likia, împărtăşea concepţiile lui Origen asupra posibilităţii pentru un creştin de a obţine „mântuirea44 pe 'calea a tot felul de abstinenţe şi a unei vieţi parazitare „contemplative44.** *Teognost* **– unul dintre profesorii şcolii teologice din Alexandria de la sfârşitul secolului al III-lea sau începutul celui de al IV-lea. Toţi trei –** *Origen*, *Metodie* **şi** *Teognost* **– împărtăşeau credinţa că îngerii ar avea corp, ar fi de natură materială şi că deci**

n-ar fi „spirite fără trup44. — 57.

[15] *Chirii din Ierusalim* **– episcop din secolul al IV-lea care, din cauza lăcomiei sale de bani, a fost alungat în repetate rânduri din Ierusalim. — 57.**

[16] *Dionisie Areopagitul* **– personaj fictiv, legendarul prim-episcop al oraşului Atena, care ar fi fost convertit la creştinism de apostolul Pavel („Faptele apostolilor44, XVII, 34). Sub acest nume s-a ascuns de fapt un scriitor creştin anonim de la începutul secolului al Vl-lea, care a scris câteva lucrări filozofice-religioase şi teologice foarte apreciate de slujitorii bisericii. Într-una dintre ele („Despre ierarhia cerească44), el descrie diferitele „ranguri44 îngereşti asemănătoare rangurilor de la curtea împăratului bizantin. — 57.**

[17] *Tabu* **– cuvânt polinezian care desemnează o oprelişte religioasă şi totodată un lucru sau o acţiune interzisă. Credincioşii** cred că încălcarea cu voie sau fără voie a oprelişte! — tabu – **atrage după sine pedepsirea vinovatului de către duhuri,** zei, **preoţi etc. Credinţele şi ritualurile legate de tabu sunt larg răspândite în religiile popoarelor primitive. Ele se întâlnesc de asemenea la creştinism, mozaism şi la alte religii. Exemple de tabu: opreliştea biblică de a pronunţa numele zeităţii, de a mânca „de frupt“ în timpul postului, de a lucra în zilele de sărbătoare şi aşa mai departe. Sistemul instituirii unui tabu a fost dintotdeauna folosit de cler şi de clasele exploatatoare ale societăţii pentru întărirea stăpânirii lor asupra maselor muncitoare. —** *61.*

[18] *Lafargue Paul* **(1842 —1911) – socialist francez, discipol şi prieten al lui K. Marx, propagandist talentat al marxismului. După Comuna din Paris, la care a luat parte, a emigrat în. Spania, apoi la Londra. În 1882 s-a întors la Paris, unde a fondat împreună cu Guesde partidul muncitoresc francez, în discursurile şi pamfletele sale, Lafargue a fost un neobosit propagandist şi apărător al marxismului. Lui i se datoresc de asemenea şi o seamă de strălucite pamflete antireligioase. —** *65.*

[19] *Tigrul* **– unul dintre marile fluvii ale Mesopotamiei. După povestirile biblice, pe malurile Tigrului şi ale**

Eufratului (celălalt mare fluviu al Mesopotamiei) s-ar fi găsit raiul. *Ninive* **– fosta capitală a puternicului stat asirian din antichitate, care a fost distrusă în anul 607 î.e.n. De mezi şi babiloneni. Cu prilejul săpăturilor făcute pe la mijlocul secolului trecut, printre ruinele Nini- vei a fost găsită biblioteca împăratului Asurbanipal (668 – 631 î.e.n.), care conţinea, printre altele, legendele asiro-babilonene despre facerea lumii, despre potop etc. —** *67.*

20 *Alexandru Macedon* **(356 – 323 î.e.n.) – rege al Macedoniei (în peninsula balcanică), care a unit sub stăpânirea sa toată Grecia antică. A fost unul dintre cei mai mari comandanţi de oşti din antichitate. El a zdrobit puternicul imperiu persan şi a întemeiat o vastă monarhie. Se dădea drept fiul zeului grec Apollo.** *August* **(între anii 31 î.e.n. Şi 14 e.n.) – împărat roman care a instituit definitiv în locul republicii romane imperiul, ca dictatură militară a marilor moşieri stăpâni de sclavi. Pentru a-şi consacra puterea sub raport religios, el susţinea că se trage din zeul Apollo.** *Genghis-han* **(„marele han“, aprox. 1155 – 1227) – întemeietorul întinsului imperiu mongol din Asia. —** *70.*

21 Ziarul *„Bezbojnik“* **(„Ateul“) – organ combativ, de masă pentru propaganda antireligioasă; a început să apară în decembrie 1922. — 85**.

22 În basmul biblic despre primii miei, primii viţei şi prima pârgă a roadelor pământului *aduse jertfă de Cain şi Abel* **întâlnim urme ale adoraţiei primitive a spiritelor strămoşilor. Oamenii primitivi, care trăiau în condiţiile orânduirii gentilice, credeau că bunăstarea în gospodăria lor depinde de voinţa, de îndurarea sau de mânia duhurilor strămoşilor lor morţi. De aceea, pentru a îmbuna aceste duhuri, le aduceau jertfe primii miei, primii viţei sau primele boabe, snopi şi pâini din noua recoltă. —** *88.*

23 Legenda despre *„semnul lui Cain“* **a luat naştere sub înrâu- rirea credinţelor existente la unele popoare primitive potrivit cărora ucigaşul, cel care vărsa sângele unui om, era „necurat” şi trebuia să fie ocolit de toţi; el însuşi nu avea voie să se apropie de alţi oameni. Pentru a nu „pângări” pe alţii cu atingerea sa, ucigaşul era**

obligat să poarte pe trup un anumit semn distinctiv. Se poate ca la crearea mitului despre „semnul lui Cain” să fi contribuit şi un alt obicei primitiv potrivit căruia ucigaşul îşi vopsea faţa, sebimbându-şi înfăţişarea, pentru a se ascunde astfel de „duhul” celui ucis. — *90.*

24 *Labei, Iubal* **şi** *Tubalcain* **– legendari strămoşi biblici ai păstorilor, muzicanţilor şi fierarilor. Legende despre ei au apărut la vechii evrei relativ mai târziu, când, o dată cu trecerea la uneltele de fier şi în general cu dezvoltarea forţelor de producţie şi a diviziunii muncii, s-a produs destrămarea orânduirii gentilice şi a început să se formeze societatea împărţită în clase, cu împărţirea în bogaţi şi săraci. Ecoul acestor transformări apare limpede în aceste legende atât în înşirarea îndeletnicirilor individuale ale păstorilor, muzicanţilor şi fierarilor cât şi în indicaţiile că Tubalcain făurea uneltele din aramă şi fier, iar Iubal a fost strămoşul muzicanţilor, care-i înveseleau pe bogaţi la ospeţe şi petreceri. —** *90.*

25 *Răzbunarea sângelui* **– obicei care a apărut în orânduirea gentilică. Dacă un străin ucidea un om aparţinând gintei, atunci întreaga gintă a celui ucis era obligată să-l răzbune, omorând pe ucigaş. Rămăşiţe ale acestui obicei se mai păstrau până la Marea Revoluţie din Octombrie la unele naţionalităţi din Caucaz, fiind încurajate de nobilimea şi de preoţimea locală a clanului. —** *91.*

26 *Cristofor Columb* **– renumit navigator din secolul al XV-lea. Căutând un nou drum pe mare spre bogata Indie, el a descoperit în 1492 Lumea Nouă – America –, denumită astfel după numele lui Amerigo Yespucci, primul care a descris-o şi i-a întocmit harta geografică în anul 1500. Columb a îndurat persecuţii din partea clerului spaniol pentru că susţinea că pământul e rotund. —** *98.*

27 *Avraam, soţia sa Saara, fiul lor Isaac şi nepotul lor Iacob,* **care figurează în atâtea poveşti din Biblie, sunt personaje imaginare. Sub chipul şi sub numele lor sunt venerate de fapt spiritele de gintă ale evreilor antici şi divinităţile diferitelor triburi. —***102.*

28 *Adventiştii* **– sectă religioasă slab răspândită în**

U.R.S.S., dar foarte răspândită în Apus, în special în S.U.A. Denumirea de adventişti vine de la latinescul „adventus", ceea ce înseamnă sosire, venire („a doua venire a lui Hristos"). Secta adventiştilor a luat fiinţă în deceniul al 4-lea al secolului trecut în America de Nord, în sânul micii burghezii (meseriaşi şi mici negustori) care era expusă ruinării şi pieirii de pe urma loviturilor capitalismului. Mica burghezie credea că ruinarea era legată de apropiatul „sfârşit al lumii" şi de grabnica „a doua venire a lui Hristos", după care urma să vină „împărăţia lui dumnezeu" pe pământ.

Principala dogmă a acestei secte este apropiata venire a lui Hristos. Întemeietorul ei a fost americanul William Miller (1782 – 1849), care, sprijinindu-se pe Biblie, prorocea venirea lui Hristos în 1843 sau în 1847. Fireşte că la data fixată „profeţia44 a dat greş. După aceasta, şefii adventişti au fixat în nenumărate rânduri date pentru „cea de-a doua venire44 şi de fiecare dată s-au făcut de ruşine. Adventiştii se împart într-o serie de curente, dintre care cei mai numeroşi sunt „adventiştii de ziua a şaptea44, care sărbătoresc sâmbătă. Ei resping ritualul bisericesc, închinarea la icoane sau la cruce şi aşa mai departe, dar acordă o mare importanţă cărţilor „Vechiului testament44 şi, după obiceiul evreilor credincioşi, nu mănâncă carne de porc.

*Evangheliştii, sau „creştinii după evanghelie***44 formează, de asemenea, o sectă religioasă. În Rusia ţaristă ea a apărut în deceniile**

7 — 8 ale secolului al XIX-lea. Evangheliştii sunt constituiţi într-o organizaţie strict centralizată. La baza doctrinei lor, ei pun credinţa individuală în „meritele expiatoare44 ale imaginarului Iisus Hristos şi preconizează „infailibilitatea şi inspiraţia din sursă divină44 a Bibliei.

Tolstoiştii **– sectă formată din adepţii învăţăturii religioase a lui L. N. Tolstoi. Ei resping orice ritual şi orice dogmă bisericească şi pun pe primul loc „autodesăvârşirea morală44 şi „non- violenţa44. De asemenea ei refuză să presteze serviciul militar. —** *103.*

29 *Egiptul* **– stat din Orientul antic, care a apărut acum**

4.000 – 5.000 de ani. Mai târziu, pe la începutul erei noastre, a intrat în alcătuirea imperiului roman. Acest stat este situat în nordul Africii, într-o vale lungă şi îngustă, pe malurile fluviului Nil, ale cărui revărsări anuale făceau solul foarte roditor. Îndeletnicirea de căpetenie a populaţiei era agricultura, din care cauză ţara era acoperită cu o reţea deasă de canale şi lacuri de irigaţie. Ţăranii egipteni erau socotiţi robii statului şi erau crunt exploataţi de păturile stăpânitoare de atunci: militarii şi clerul. În fruntea statului se aflau regi, care purtau numele de „*faraoni*44 şi se pretindeau de origine divină, dându-se drept fiii zeului suprem Ra, zeul soarelui, şi ai altor zeităţi.

În prezent, Egiptul împreună cu Siria fac parte din Republica Arabă Unită, care este un stat suveran şi independent. — *104.*

30 *Abimelec din Gherar* **– personaj biblic imaginar. Biblia spune despre acest erou legendar că a fost cârmuitorul oraşului Gherar din Canaan; nu se ştie însă dacă acest oraş a existat cu adevărat. —** *106.*

31 *Agar* **şi** *Ismail.* **Potrivit Bibliei, Agar, roaba şi ţiitoarea imaginarului patriarh Avraam, şi Ismail, fiul ei făcut cu stăpânul său, ar fi fost izgoniţi de Avraam în pustie, la cererea nevestii sale geloase, Sara. Ismail este înfăţişat ca strămoşul triburilor arabe nomade. De aceea unii arabi musulmani înconjură numele şi amintirea acestui personaj legendar cu o veneraţie religioasă –** *109.*

32 *Sodoma* **şi** *Gomora* **– oraşe din Canaan despre care se spune în Biblie că au fost distruse de dumnezeu printr-o ploaie de foc şi pucioasă pentru necinstea şi desfrâul locuitorilor lor. Popii au folosit în nenumărate rânduri şi folosesc şi astăzi în predicile lor povestea sorţii tragice a acestor oraşe pentru a înspăiinânta pe oamenii muncii. Şi azi călugării din Palestina, exploatând ignoranţa pelerinilor, le vând bucăţi de smoală şi pucioasă drept rămăşiţe din ploaia de foc pe care dumnezeu ar fi revărsat-o asupra celor două oraşe. —** *110.*

33 *Lot* **– unul dintre legendarii „patriarhi41 ai Bibliei. Se spune că, în timpul nimicirii oraşelor Sodoma şi Gomora, dumnezeu**

I- ar fi lăsat să scape numai pe el împreună cu familia sa. Era nepotul legendarului patriarh Avraam. Deşi, după cum se arată în Biblie, a întreţinut legături sexuale cu propriile sale fiice, el a binemeritat din partea popilor creştini denumirea de „sfânt11 . Şi amintirea lui este prăznuită de biserică la 9 octombrie. — *110.*

34 *Basmul biblic despre convieţuirea fiicelor lui Lot cu tatăl lor* **nu este altceva decât un ecou îndepărtat al formelor relaţiilor sexuale care au existat un timp îndelungat în societatea primitivă până la apariţia familiei înrudită prin sânge. Explicarea ştiinţifică a originei şi a istoriei familiei este dată de Engels în lucrarea sa „Originea familiei, a proprietăţii private şi a statului11. —** *115.*

35 *Fenicia* **– stat din antichitate, situat pe ţărmul mediteranean al Asiei Mici. În Fenicia erau puternic dezvoltate agricultura, meşteşugurile şi comerţul, astfel că fenicienii au fost uneori numiţi „englezii antichităţii11. —** *117.*

36 *Ieftae* **– unul dintre „judecătorii11 imaginari din Biblie ai vechilor evrei; a fost la început, după cum arată Biblia, căpetenia unei bande de tâlhari. În cap. XI al cărţii Judecătorilor se spune despre el că, plecând o dată la o bătălie, a făgăduit că, de va izbândi, va aduce jertfă pe cel dântâi care îi va ieşi întru întâmpinare din uşa casei sale atunci când se va întoarce de pe câmpul de luptă. S-a întâmplat că prima care i-a ieşit în cale a fost fiica sa, pe care, potrivit făgăduielii, trebuia s-o înjunghie pentru a o aduce jertfă lui dumnezeu. Basmul despre fiica lui Ieftae, pe care, după cum spune Biblia, femeile evreice o plângeau în fiecare an timp de patru zile în munţi, arată că la evreii antici a existat, probabil, cândva o sărbătoare a preoţilor în cursul căreia pe sanctuarul de pe munte erau ucise după ritual tinere fete şi aduse jertfă unei divinităţi. —** *119.*

37 *Adorarea dumnezeului-soare* **a apărut la popoarele primitive relativ târziu, în condiţiile descompunerii orânduirii gentilice şi ale apariţiei societăţii împărţite în clase. În închipuirea oamenilor din acele vremuri, diferitele obiecte, fenomene şi aspecte ale naturii sau**

ale societăţii omeneşti erau guvernate de duhuri şi zeităţi. Aşa, de pildă, la popoarele care se îndeletniceau cu agricultura, observând marea influenţă a căldurii şi a luminii solare asupra vegetaţiei, s-a născut reprezentarea că această putere vine de la vreun duh sau divinitate solară. Astfel, treptat, a luat naştere venerarea zeului-soare. În unele locuri, în ţările în care agricultura era ocupaţia de căpetenie a populaţiei, duhurile şi divinităţile solare ocupau un loc de frunte, fiind deosebit de venerate ca ocrotitori ai recoltelor. — *120.*

38 *Siclu* **– măsură de greutate şi monedă (având greutatea de**
14 **gr) la evreii din vechime. —** *127, 212.*

39 **În Biblie (Facerea, XXVII) se povesteşte că legendarul patriarh Isaac, orbind la bătrâneţe, s-a gândit înainte de moarte să binecuvânteze pe fiul său mai mare, Esau, şi să-l facă moştenitorul său. Atunci fiul său cel mic, Iacob, s-a îmbrăcat, după sfatul mamei sale, în hainele fratelui său şi şi-a înfăşurat gâtul şi braţele cu piei de ied, cu blana deasupra, ca să semene cu fratele său, care ar fi fost păros. Astfel deghizat, Iacob s-a apropiat de tatăl său orb şi s-a dat drept fratele său mai mare, Esau. Tatăl nu a observat înşelăciunea, l-a binecuvântat pe Iacob şi l-a făcut moştenitorul său. Astfel Iacob a dobândit, prin înşelătorie, drepturile de moştenire ale fratelui său mai mare. Acest mit oglindeşte amintirea confuză a obiceiului străvechi potrivit căruia moştenitorul care primea de la tatăl său dreptul de moştenire a avutului se îmbrăca în straie străine şi-şi arunca peste umeri blana vreunui animal, pentru a se face astfel de nerecunoscut „spiritelor rele“. Aceste duhuri, după credinţa celor din vechime, interveneau întotdeauna în aceste momente de mare importanţă pentru gospodărie şi se străduiau să pricinuiască vreun rău noului stăpân. —** *129.*

40 *Povestea despre scara spre cer pe care Iacob a văzut-o în vis* **oglindeşte reprezentarea vechilor evrei potrivit căreia între cer şi pământ există o scară prin care duhurile şi divinitatea comunică cu pământul. Această povestire era**

legată de localitatea Betel (în Canaan), pentru că acolo existase cândva un sanctuar şi o piatră „sfântă64 – vizitată de canaaniţi şi de evrei. — *130.*

41 *Jen-şen* **– plantă erbacee perenă; este considerată din cele mai vechi timpuri ca o buruiană de leac. —** *135.*

42 Binecuvântarea de către Iacob a celor 12 fii ai săi, din care s-ar fi tras mai târziu cele douăsprezece triburi izraelite, este o născocire relativ târzie a autorilor biblici. Această povestire ne arată că evreii din tribul lui Iuda consideraseră cândva leul drept zeitate sacră a lor şi că tribul Issahar venera măgarul. S-a luat numărul 12 pentru că în Orientul antic el era considerat ca un număr „sfânt44; în realitate însă au fost mai mult de 12 triburi de evrei. Chiar în Biblie este pomenit de mai multe ori tribul evreiesc străvechi al lui Caleb, dar în „binecuvântarea lui Iacob44 nu se spune despre el niciun cuvânt. Această „binecuvântare44 a fost născocită de preoţi în scopuri politice, şi anume pentru a-i preamări pe regii din casa lui David, pretins urmaş al lui Iuda, căruia Iacob îi arată o consideraţie deosebită. — *143.*

43 Sub chipul lui Iosif cel Frumos se ascunde zeul vegetaţiei, al grânelor, al recoltei, foarte venerat în Orient, şi pe care vechii evrei l-au întruchipat într-un personaj istoric imaginar. Despre acest zeu se povestea că ar fi trăit o dată pe pământ sub înfăţişarea unui tânăr frumos care ar fi îndurat tot felul de urgisiri şi umilinţe din partea rudelor sale. Nefericitul roman de dragoste **al soţiei dregătorului egiptean Putifar cu Iosif, care nu** s-ar **fi lăsat sedus de ea, este de fapt varianta prelucrată de vechii evrei a unei legende orientale despre zeul vegetaţiei – un tânăr frumos care nu a răspuns la îmbierile unei zeiţe geloase şi crude şi din această cauză a fost supus de ea la tot felul de prigoniri şi cazne. —** *148.*

44 *Orlov G. G.* **Şi** *Potemkin G. A.* **– favoriţii Ekaterinei** a **II-a (1729 – 1796), pe care împărăteasa i-a copleşit cu tot felul de ranguri, onoruri, daruri în bani şi moşii întinse cu zeci de mii de ţărani iobagi.**

Rasputin **(Novâh) (1872 – 1916) – pungaş şi hoţ de cai, care până la urmă a devenit „stareţ sfânt“ la curtea**

ţarului. Ţăran din fosta gubernie Tobolsk, în tinereţe condamnat pentru furt. Alăturându-se sectanţilor, a rătăcit apoi pe la diverse mănăstiri sub numele de „stareţ sfânt“ şi „profet”. Cu sprijinul arhimandritului Teofan, rectorul academiei teologice din Petersburg, el s-a strecurat în cercurile de la curte şi a început să exercite o mare influentă asupra ţarului Nikolai Romanov şi a ţarinei Aleksandra. Miniştrii erau numiţi sau destituiţi după dorinţa sa. Şi-a câştigat o faimă scandaloasă prin desfrâul şi aventurile sale. Rasputinismul este un fenomen tipic al ultimilor ani ai autocraţiei, care vădeşte descompunerea ţarismului. Aventurile lui Rasputin au discreditat atât de mult monarhia, încât o seric de demnitari de seamă şi de rubedenii de ale Romanovilor s-au străduit să obţină înlăturarea lui. Încercările lor însă au rămas infructuoase, întrucât Aleksandra Romanova (soţia ţarului) îl considera pe Rasputin drept sfânt şi infailibil. La 16 decembrie 1916 Rasputin a fost ucis de prinţul Dmitrie Pavlovici, prinţul Iusupov şi politicianul ultrareacţionar,

v. **Purişkevici.**

În problemele bisericeşti, cuvântul lui Rasputin era lege. Maurice Paleologue, fostul ambasador al Franţei în Rusia, reproduce în memoriile sale următoarea declaraţie a fostului preşedinte al Consiliului de Miniştri, Kokovţev: „Episcopatul şi funcţiile preoţeşti superioare sunt în prezent aproape în întregime subordonate clicii lui Rasputin“. — *149.*

45 **În antichitate erau foarte răspândite poveştile despre primejdiile care ameninţau pe eroi în anii copilăriei şi despre salvarea lor miraculoasă. Aşa, de exemplu, întemeietorul puternicului imperiu babilonean era considerat Sargon cel Bătrân, care a trăit cu 2.500 de ani înaintea erei noastre. El povesteşte despre sine însuşi următoarele întâmplări găsite pe o înscripţie: „Eu sunt Sargon, rege puternic... Mama mea era o femeie simplă. Pe tatăl meu nu l-am cunoscut, iar fratele lui trăieşte/în munţi... Biata mea mamă m-a zămislit şi m-a născut pe ascuns. M-a aşezat într-un coş împletit din**

trestie şi a astupat cu smoală capacul. M-a aruncat apoi în râu, dar râul nu m-a înecat. Râul m-a ridicat la suprafaţă şi m-a purtat spre Akki, cel care udă pământul. Akki… m-a smuls din apă; Akki m-a crescut ca pe fiul lui; Akki m-a numit grădinarul său. Pe când eram grădinar, geiţa Iştar s-a îndrăgostit de mine. Patru ani… am cârmuit regatul, am cârmuit popoarele cu capetele negre şi am stăpânit peste ele44. Aceleaşi lucruri povesteau vechii perşi despre regele lor Cirus, hinduşii despre regele Kami, locuitorii oraşului Helghita (în Himalaia) despre împăratul Trahan. Romanii aveau o legendă asemănătoare despre fraţii gemeni Romulus şi Remus. Aceşti legendari întemeietori ai statului lor au fost zămisliţi cu Marte, zeul războiului, şi născuţi în taină. Unchiul cel rău a dat poruncă ca pruncii să fie aruncaţi în râu, dar slugile nu s-au îndurat să facă aşa ceva şi au lăsat coşul cu gemeni în nisip, pe malul râului. Acolo au fost găsiţi şi hrăniţi de o lupoaică. La baza tuturor acestor poveşti stă, probabil, vechiul obicei al „încercării prin apă“. Potrivit acestui obicei, copilul asupra căruia exista vreo îndoială cu privire la „legitimitatea" naşterii sale era aruncat în apă şi lăsat în voia sorţii. Dacă copilul plutea şi rămânea viu, era privit ca legitim; dacă se îneca, era considerat nelegitim. Povestirea biblică despre Moise „cel scos din apă“ a apărut, probabil, sub influenţa legendei babilonene despre regele Sargon, pe care ei au cunoscut-o fie în timpul cât au stat în captivitatea babiloneană, fie chiar mai înainte. — 165.

46 **Basmul despre** *„mărăcinii care ardeau şi nu se mistuiau*44 **al imaginarului Moise a fost foarte mult folosit de către slujitorii bisericii. Ei explicau că aceşti mărăcini o „prevesteau44 pe legendara născătoare de dumnezeu, care a rămas fecioară atât înainte cât şi după naşterea lui Iisus Hristos. Ei au fabricat pe această bază o icoană specială a acestor „mărăcini44, după care există o mulţime de copii, şi care, chipurile, ar feri de incendii casele şi aşezările omeneşti. Ţârcovnicii au fabricat chiar şi „moaşte44 ale acestor „mărăcini44. Călugării mănăstirii sf. Eeaterina de pe muntele Sinai arată credincioşilor contra plată rădăcina uscată a acestor**

„mărăcini44. Şi astăzi preoţii din Occident oferă credincioşilor spre adorare crengi şi spini care ar proveni de la aceşti mărăcini. —*167.*

17Aaron **era, potrivit Bibliei, fratele mai mare al lui Moise. El este considerat părintele marilor preoţi ai vechilor evrei, al clerului lor superior. În cartea Ieşirea, Aaron este prezentat, alături de Moise, ca un vrăjitor sau făcător de minuni. Poveştile acestea au apărut ca urmare a faptului că, în perioada descompunerii vechii orânduiri gentilice, în sânul comunităţilor primitive s-au separat în grupuri privilegiate nu numai marii stăpâni de sclavi, ci şi anumiţi vrăjitori şi preoţi, despre care se credea că se află în legături strânse cu duhurile şi cu zeii. —** *171.*

48 *Noaptea sfântului Bartolomeu* **– unul dintre episoadele sângeroase ale războaielor religioase din Franţa, care au avut loc în secolul al XVI-lea între catolici şi protestanţi, război care au oglindit lupta de clasă înverşunată dintre diferitele grupuri ale marii aristocraţii latifundiare şi ale burgheziei comerciale. De ziua „sfântului Bartolomeu44, 24 august 1572, catolicii din Franţa au pus la cale masacrarea în masă a „hughenoţilor44 – protestanţi – în timpul nopţii. Numai în Paris ei au măcelărit câteva mii de hughenoţi, iar în întreaga ţară aproape 30.000. Papa a salutat atunci**

Cu căldură acest masacru sângeros şi a bătut cu acest prilej o medalie specială. — *179.*

49 Sărbătoarea evreiască străveche a paştilor cu ritualul înjunghierii mielului pascal care este apoi mâncat îşi are obârşia la triburile de păstori. Această sărbătoare avea loc la începutul primăverii, când se prăseau vitele. Vechii evrei, crescători de vite, credeau că în această perioadă a anului, atât de importantă pentru gospodăria lor, bântuiau pe pământ duhuri deosebit de rele şi de distrugătoare care făceau ravagii printre vitele lor ce se înmulţeau. Pentru a îmbuna aceste duhuri, ei organizau o sărbătoare specială, tăiau şi aduceau jertfă duhurilor miei, cu al căror sânge îşi stropeau corturile şi staulele pentru vite, iar carnea o mâncau la un ospăţ comun. Această sărbătoare a primit denumirea de „paşti“, adică „îmbunarea“ duhurilor rele din pustiu. Mai târziu, pentru

a explica originea acestei sărbători, preoţii au născocit o poveste potrivit căreia sărbătoarea paştilor a fost înfiinţată în amintirea ieşirii imaginare a evreilor din Egipt pe timpul lui Moise şi au dat acestei sărbători un caracter naţionalist. — *179.*

50 „Legea11 religioasă a vechilor evrei, stabilită de preoţi, cerea evreilor să aducă anual în templu un mare număr de jertfe. S-a calculat că numai jertfele anuale obligatorii se ridicau la 1.093 miei, 113 viţei, 37 oi, 32 iezi, aproximativ 5.500 kg de făină din cea mai bună, aproximativ 2.100 de litri de vin şi cam tot atâta untdelemn. Din aceste jertfe, numai o mică parte era într-adevăr arsă pe jertfelnic, restul era luat de preoţi şi de alţi slujitori ai templului. În afara acestor jertfe, sărăcimea era obligată să mai aducă şi altele pentru diferitele „păcate11 săvârşite sau pentru încălcarea regulilor şi pravilelor stabilite de preoţi. Şi aceste jertfe erau pe de-a-ntregul însuşite de aceiaşi preoţi. Dar paralel cu jertfele de animale, făină, untdelemn şi vin, mai existau în epoca dezvoltării economiei de schimb şi jertfe în bani „pentru templu11. În mâinile preoţilor din Ierusalim se adunau anual bogăţii uriaşe, care le permiteau să ducă o viaţă îndestulată şi trândavă pe seama maselor muncitoare, care îşi duceau existenţa într-o veşnică sărăcie şi lipsă de drepturi. — *180.*

61 *Aimard Gustave* **– romancier burghez din sccolul al XIX-lea. În numeroasele sale romane, el s-a străduit să învăluie cu un nimb romantic înrobirea indienilor băştinaşi din America de Nord de către populaţia imigrantă. —** *183.*

62 *Filisteni* **– populaţia vechii Palestine, care locuia pe litoralul mării, între oraşul Iaffa şi hotarul de nord al Egiptului. Edomiţi şi moabiţi– populaţii ale ţinutului Canaan, care trăiau pe ţărmul de sud-est al Mării Moarte. Cu toate aceste trei popoare vechii evrei au purtat lupte crâncene. —** *184.*

63 Potrivit celor scrise în cartea Ieşirea (XVI), evreii se hrăneau în pustiu cu o mană deosebită, care cădea în fiecare zi din cer, şi cu prepeliţe. Acesta este în mod vădit un basm stupid, născocit pentru a explica cum şi cu

ce s-au putut hrăni evreii dacă, aşa cum spune Biblia, au rătăcit 40 de ani prin pustiu. Unii preoţi, care nu mizează pe naivitatea cititorilor Bibliei, se străduiesc să explice posibilitatea acestui „eveniment”. Ei spun că în acest pasaj al Bibliei este vorba de răşina unui arbust care creşte în pustiu (specie de tamarix). Raportată la Biblie însă, această explicaţie nu poate fi acceptată, întrucât acolo se vorbeşte de o „minune”. — *186.*

51 Este vorba de foametea care s-a abătut asupra regiunii Volgăi în 1921—1922. În urma secetei au fost pârjolite mai bine de 10.000.000 ha de semănături, care n-au dat niciun fel de recoltă. Potrivit datelor Comitetului central de ajutorare a celor înfometaţi, în regiunea Volgăi au suferit de foame 13.772.616 oameni.

După ce guvernul sovietic a emis decretul de confiscare a averilor bisericeşti în vederea luptei împotriva foametei (22 februarie 1922), patriarhul Tihon a lansat o chemare în care se spunea:

„Noi nu putem aproba confiscarea obiectelor bisericeşti, chiar dacă ar fi date de bunăvoie. Folosirea acestor obiecte în alte scopuri decât acelea ale serviciului divin este oprită de canoane şi pedepsită de biserica ecumenică ca un sacrilegiu: mirenii sunt pedepsiţi prin excomunicare, iar slujitorii domnului prin caterisire”.

La îndemnurile lui Tihon, albgardiştii şi popii au organizat în multe oraşe (Moscova, Leningrad, Smolensk) manifestaţii anti- sovietice. În unele oraşe (Şuia, Smolensk) lucrurile au mers până la tentative de atacuri armate împotriva Puterii sovietice. — *187.*

65 La vechii evrei, numele divinităţii lor era considerat „tabu”, interzis (vezi adnotarea 17), iar nesocotirea acestui tabu se pedepsea cu moartea. Astfel, treptat, acest nume a fost uitat şi abia în secolul al XIX-lea, după cercetări îndelungate, nişte savanţi din Europa occidentală au reuşit să stabilească numele acestui dumnezeu al evreilor: „Iahve”. Evreii, în loc de Iahve, spuneau dumnezeului lor „Iehova” sau „Adonai”, adică domn, stăpân. Precum se ştie, şi azi unii credincioşi cred că este interzis şi primejdios să rostească numele

diavolului şi de aceea îi spun „ducă-se pe pustiu” etc. — *196.*

56 Sărbătorirea de către evrei a zilei de sâmbătă datează din vremurile îndepărtate, când evreii duceau o viaţă nomadă prin pustiu. Pe atunci şi chiar mult timp după aceea, această sărbătoare a fost legată de venerarea Lunii. La început, sâmbătă era o sărbătoare lunară a lunii pâine, sărbătoare care exista şi la vechii babiloneni. În timpul captivităţii babilonene, evreii au împrumutat de la asupritorii lor obiceiul de a înceta orice muncă în fiecare a şaptea zi a săptămânii, această zi fiind considerată ca „nenorocoasă”. După ieşirea din robie, preoţii evrei, alcătuind calendarul sărbătorilor, au legiferat sărbătorirea săptămânală a zilei a şaptea, au extins asupra ei denumirea de sâmbătă şi au declarat că această sărbătoare a fost stabilită din vechime de însuşi „dumnezeu”. Primii creştini au sărbătorit şi ei timp îndelungat, asemenea evreilor, ziua de sâmbătă, dar mai târziu, pentru delimitarea definitivă a creştinismului de iudaism, au înlocuit sâmbătă cu „duminica”. — *196.*

87 Sărbătorile vechilor evrei – sărbătoarea azimei, sau a pâinii nedospite, maţot, a săptămânilor şi a corturilor, – sunt Je origine agricolă şi au fost împrumutate de evrei de la canaaniţi în timpul aşezării lor în Canaan şi o dată cu trecerea lor de la păstorit Ia agricultură. Sărbătoarea azimelor, care s-a contopit cu paştile, se prăznuia în martie-aprilie şi marca începutul secerişului grânelor; ea era „începutul secerişului” orzului, care se coace primul în Palestina. Secerişul dura 50 de zile şi se încheia cu o a doua mare sărbătoare, a „săptămânilor4*, sau a „încheierii secerişului44, când se secerau ultimele spice de grâu. Cea de-a treia sărbătoare, aceea „a corturilor44, se prăznuia toamna, la culesul strugurilor şi al fructelor, când populaţia rurală locuia vremelnic în grădini – în colibe şi în corturi. Preoţii evrei au căutat să dea treptat o justificare pseudoistorică acestor sărbători agricole de origine canaanită, legându-le de poveştile despre rătăcirea evreilor prin pustiu. — *197.*

68 **Porunca biblică „Să nu fierbi iedul în laptele mamei sale44 se întemeiază pe credinţa păstorilor primitivi că**

atingerea cărnii iedului cu laptele caprei în timpul fierberii i-ar dăuna acesteia din urmă. Această credinţă, care se referă şi la vacile de lapte etc., este larg răspândită la triburile şi popoarele înapoiate, îndeosebi la cele care se ocupă cu creşterea vitelor, care cred că între animalul care dă lapte şi laptele propriu-zis ar exista o legătură misterioasă, magică. — *197.*

69 **Faimoasele „zece porunci ale lui Moise44, care ar fi fost date de dumnezeu şi scrise de el însuşi pe „tablele legii44, sunt citate de câteva ori în Biblie, dar de fiecare dată în mod diferit, deoarece au fost scrise în perioade diferite. Cele mai vechi sunt cele reproduse în cap. XXXIV al cărţii Ieşirea. În ele se interzice închinarea la vreun „alt dumnezeu44, plăsmuirea de chipuri cioplite ale divinităţii, stropirea cu sânge a pâinii dospite, păstrarea grăsimii jertfelor până a doua zi sau fierberea iedului în laptele mamei sale. În acelaşi timp se ordonă jertfirea primilor născuţi lui dumnezeu, respectarea odihnei de sâmbătă, prăznuirea sărbătorilor „săptămânilor44, şi a „corturilor44 şi aducerea de jertfe din primele roade ale pământului. În cartea Deuteronomul, cap. V, „poruncile lui Moise44 sunt însă cu totul altele, fiind ticluite mai târziu. Aici accentul se pune mai mult pe „morală44. În aceste „porunci44 de mai târziu se oglindeşte rolul religiei ca apărătoare a proprietăţii private. —** *197.*

60 **Munţii, ca şi alte ridicături ale solului, erau consideraţi în vechime drept lăcaşurile preferate ale zeilor şi de aceea serveau ca locuri de închinăciune. Explicaţia este poate că aceste locuri fuseseră folosite cândva ca cimitire. Oamenii primitivi îşi îngro- pau morţii pe munţi sau pe dealuri, crezând că astfel le va fi mai uşor sufletelor să-şi regăsească trupul şi să se reîncarneze. —** *199.*

61 Povestirea din Vechiul testament despre legile date pe muntele Sinai este, evident, o născocire popească, menită a dovedi că **aceste legi sunt de origine divină şi deci sunt sfinte şi infailibile. De aici derivă şi obligativitatea nenumăratelor articole ale acestei „legi“ religioase, cu care preoţii evrei de pe atunci, ca şi rabinii de azi, îi prindeau şi îi prind în mreje pe credincioşii ignoranţi.**

Aceste „porunci" sunt folosite de clasele exploatatoare pentru a-şi eterniza dominaţia şi a-şi păstra neatinse averile şi puterea. De altfel popii tuturor religiilor atribuie paternitatea „poruncilor44 lor principalilor lor zei şi „proroci44. Aşa, de pildă, popii creştini atribuie poruncile lor fictivului Iisus Hristos, musulmanii – lui Alah şi profetului său Mahomed, vechii babiloneni– divinităţii supreme Şamaş, budiştii – lui Buda şi aşa mai departe. Preoţii evrei propovăduiesc poruncile care ar fi fost date de către dumnezeu lui Moise pe muntele Sinai. Popii creştini i-au întrecut şi „au găsit44 chiar „lespezile de piatră44 pe care ar fi fost scrise aceste porunci. Astfel popii de la catedrala Bunei-Vestiri din Moscovă arătau înainte de revoluţie o bucată din aceste „lespezi44 încrustată într-una din icoane. — *204.*

62 *Vison* **– material fin de culoare albă făcut din în.** *Onix* **– piatră preţioasă de culoare verzuie.** *Efod* **– îmbrăcăminte scurtă purtată pe deasupra veşmintelor de către marele preot al evreilor. Se compune din două bucăţi şi e făcut dintr-un material foarte scump, ţesut cu fir de aur, vison şi porfiră violetă, stacojie şi vişinie.** *Hoşen* **– o bucată de material de formă dreptunghiulară pe care erau cusute 12 pietre scumpe, de culori diferite, având încrustate pe ele numele celor 12 triburi străvechi. Acest pieptar era purtat de marele preot evreu. Preoţii evrei din antichitate îşi dădeau seama că, cu cât slujbele religioase erau mai fastuoase şi mai pompoase, cu atât exercitau ele o influenţă mai puternică asupra credincioşilor. —** *209.*

63 *Heruvimi* **– fiinţe fantastice înaripate, asemănătoare îngerilor creştini. Au fost împrumutaţi de vechii evrei de la babiloneni sau de la egipteni şi reprezentau spirite ocrotitoare. —** *210.*

64 Corul, muzica şi afumarea cu substanţe aromate (răşini) serveau la început, în ritualul religios, la alungarea duhurilor rele, mai târziu la înduplecarea divinităţii şi, în sfârşit, la prostirea credincioşilor, făcându-i prin aceste mijloace mai receptivi în scopul întăririi influenţei religiei asupra lor. Aceste practici s-au păstrat în toate religiile până în zilele noastre. — *214.*

[65] **Ungerea cu untdelemn a obiectelor sfinte din templu este o rămăşiţă a vechiului obicei al aducerii de jertfe: a libaţiunilor de untdelemn ca prinos pentru duhuri şi zei. —** *216.*

[66] *Hin* **– unitate de măsură pentru lichide la vechii evrei, egală cu 1 litru şi jumătate. —** *217.*

[67] **La vechii evrei, ca şi la multe alte popoare din antichitate, exista credinţa „sălbatică44 potrivit căreia numărătoarea sau recensământul populaţiei, al vitelor sau al bucatelor nu este pe placul domnului şi îi stârneşte totdeauna mânia. Dacă însă numărătoarea nu putea fi evitată, atunci se cerea o ofrandă specială pentru dumnezeu pentru răscumpărarea vieţii oamenilor, pentru ferirea de ciumă sau de alte nenorociri. Aşa, de pildă, în Biblie se povesteşte că, după recensământul general al populaţiei, făcut din ordinul regelui David, dumnezeu a trimis drept pedeapsă asupra ţării o ciumă îngrozitoare, care a încetat numai după ce regele s-a căit şi a adus o jertfă de răscumpărare. —** *221.*

[68] **Viţelul de aur la care se închinau vechii evrei (acest obicei formează şi miezul acestei povestiri biblice) era chipul unei zeităţi împrumutate de la egiptenii care se închinau boului sfânt Apis, privit ca o încarnare a zeului suprem Aânmon sau Ra. În condiţiile capitalismului, viţelul de aur a devenit simbolul capitalului, al aurului şi al banilor. —** *223.*

[69] **„Biserica vie“ este numele unei grupări bisericeşti apărute în 1922 —1923, grupare care, în prima perioadă a existenţei sale, conducea în mediul duhovnicilor ortodocşi aşa-numita mişcare de înnoire.**

Organizatorii mişcării susţineau că e nevoie de o restructurare a clerului potrivit cu cerinţele zilei. Regulamentul prevedea că pot fi membri ai „bisericii vii“ numai episcopii, preoţii, diaconii şi dascălii care recunosc „justeţea revoluţiei sociale ruse şi a asocierii internaţionale a celor ce muncesc pentru apărarea drepturilor celor ce muncesc şi ale omului exploatat”. Conducătorii mişcării scriau şi vorbeau mult despre „justeţea revoluţiei sociale”, despre lealitatea lor faţă de Puterea sovietică şi chiar despre „lupta împotriva

contrarevoluţiei b isericeşti". Organizatorii acestei mişcări nădăjduiau că pe această cale vor putea să-şi menţină influenţa asupra oamenilor muncii. Mai târziu, în a doua jumătate a anului 1922, gruparea „biserica vie" s-a descompus într-o scrie de curente izolate, iar în 1923 conducătorul ei, preotul ICrasniţki, s-a împăcat cu patriarhul Tihon. — *235.*

70 **„Prescurile" ortodoxe sunt nişte pâini de grâu de o anumită formă– rămăşiţe sălbatice ale jertfelor de pâine aduse duhurilor şi zeilor în vechime. De aici vine şi denumirea lor grecească (pros- phora), care înseamnă „aducere". Preoţii şi credincioşii atribuie acestor pâini sfinţite puterea miraculoasă de a vindeca bolile, de a aduce recolte bogate, de a alunga duhurile necurate şi aşa mai departe. —** *235.*

71 **Blestemul religios, ca şi binecuvântarea, se întemeiază pe credinţa primitivilor în puterea magică a cuvântului, pe ideea că cuvintele rostite în anumite împrejurări şi invocând ceva rău se înfăptuiesc neapărat şi totul se întâmplă aievea. Blestemele au fost şi sunt încă folosite de biserică în interesul claselor stăpânitoare. Astfel, în 1918, patriarhul Tihon „a blestemat" Puterea sovietică şi pe comunişti. —** *237.*

7? *Efă* – unitate de măsură pentru lichide şi cereale la vechii evrei, egală aproximativ cu 39 1. — *238.*

73 în cartea Leviticul, printre animalele „necurate" din carnea cărora evreii nu au voie să mănânce se numără, ca rumegătoare şi cu copita nedespicată, cămila, şafanul, iepurele şi porcul.

Această stupidă împărţire biblică, care pune porcul în grupul rumegătoarelor, iar pe şafani (o specie de şobolani de câmp) şi iepuri îi numără printre animalele cu copite, dovedeşte încă o dată cât de absurzi şi de ignoranţi au fost autorii poveştilor biblice. Cămila, şafanul, iepurele şi porcul au fost privite ca necurate şi deci interzise pentru că în primele timpuri aceste animale erau considerate de vechii evrei ca sfinte („totemuri"), divinităţi. Carnea lor se putea folosi ca hrană numai la anumite ospeţe rituale, la care mesenii „se împărtăşeau cu sângele şi carnea" acestor divinităţi.

Mai târziu, o dată cu schimbarea condiţiilor sociale, sensul acestei oprelişti alimentare a fost uitat şi animalele au devenit pur şi simplu „necurate”. — *249.*

71 Solamul, hargolul şi hagabul **(Leviticul, XI, 22) – specii deosebite de lăcuste, pe care şi astăzi populaţia băştinaşă a Palestinei le foloseşte ca hrană, consumându-le fripte sau uscate. —** *250.*

73 *„Ţapul ispăşitor”*, **ţap care în timpul sărbătorii „curăţirii” – care cade la evrei toamna –, era dus în pustiu şi omorât. Iniţial, animalul era privit ca o jertfă adusă lui Azazel, principalul duh al pustiului, pe care evreii şi-l închipuiau sub formă de ţap. Chiar numele lui înseamnă „zeul-ţap”. Ritualul consta la început în următoarele: bătrânul clanului aducea ţapul în faţa altarului şi, punând mâinile pe el, rostea descântece şi rugăciuni prin care se credea pe atunci că păcatele tuturor membrilor comunităţii genti- lice trec asupra ţapului. După aceea ţapul era dus în pustiu şi jertfit zeului Azazel. —** *264.*

78 *Iosua (Iisus)* **– după Biblie legendar succesor al lui Moise, care a dus pe evrei în „pământul făgăduinţii”, în Canaan. În realitate el era o străveche divinitate a vegetaţiei în Canaanul de nord, corespunzător lui Tamuz, zeul agriculturii, al vechilor babiloneni. Basmele biblice despre acest Iisus au fost folosite în multe privinţe de către creştinii primitivi la alcătuirea poveştilor lor despre Iisus Hristos. —** *298.*

77 Trecerea imaginară a lui Iosua prin apa riului Iordan ca pe uscat **corespunde poveştii despre trecerea lui Moise prin Marea Roşie. Ambele poveşti îi prezintă pe eroii lor ca pe nişte puternici învingători supranaturali ai stihiei apelor. Imitând aceste poveşti, primii creştini au creat acelaşi basm despre miraculosul mers al lui Iisus Hristos pe apă, înfăţişându-l astfel chiar mai puternic decât Moise şi Iosua. —** *299.*

78 Legenda în care se istoriseşte cum a oprit Iosua soarele pe cer **oglindeşte reprezentarea eronată a oamenilor din vechime potrivit căreia Soarele se mişcă în jurul Pământului şi nu invers. Această concepţie a fost infirmată pe la mijlocul secolului al XVI-lea de savantul**

Copernic, care a demonstrat în mod ştiinţific că, dimpotrivă, Pământul se învârteşte în jurul Soarelui. Biserica creştină a luptat mult timp împotriva acestei descoperiri ştiinţifice a lui Copernic. Apărând vechea concepţie biblică obscurantistă despre Soare, biserica se referea în permanenţă la povestea biblică despre „minunea44 lui Iosua, reprimind cu cruzime pe adepţii lui Copernic. Astfel, în 1600, ea a ars pe rug pe marele gânditor Giordano Bruno şi apoi a aruncat în închisoare pe marele învăţat Galileu pentru faptul că împărtăşeau concepţia lui Copernic despre mişcarea Pământului în jurul Soarelui. — *300.*

79 Cruciade **– expediţii războinice puse la cale în scopuri prădalnice de seniorii feudali şi de negustorimea din Europa occidentală, precum şi de papalitate. Cruciadele au fost organizate în secolele XI – XII sub steagul luptei religioase pentru eliberarea din mâinile musulmanilor a „sfântului mormânt44, aflat în Palestina. În realitate însă, prin cucerirea Palestinei, seniorii nădăjduiau să acapareze noi pământuri şi noi iobagi, negustorii să deschidă o cale comercială scurtă şi convenabilă spre bogatul Orient şi să obţină acolo noi pieţe, iar papii să folosească din nou Palestina şi Ierusalimul cu locurile lor „sfinte44 pentru exploatarea credincioşilor ignoranţi. Participanţii la aceste campanii nereuşite aveau cusut pe îmbrăcăminte semnul crucii, motiv pentru care au şi fost denumiţi „cruciaţi44, iar campaniile lor „cruciade44. —** *300.*

80 Războiul troian **– asedierea şi distrugerea de către greci a oraşului Troia din Asia Mică, ca răzbunare pentru faptul că Paris, fiul regelui troian, a răpit, după spusele legendei, pe soţia unuia dintre regii din sudul Greciei, pe frumoasa Elena. Acest război ar fi avut loc acum aproape 3.000 de ani. Faptele de arme săvârşitej în acest război de diferiţi eroi greci şi troieni sunt înfăţişate cu o neegalată măiestrie în marele poem epic „Iliada44, atribuit legendarului cântăreţ orb Homer. În legendele despre războiul troian găsim ecouri ale vechilor războaie purtate de greci cu băştinaşii de pe ţărmul Asiei Mici. —** *302.*

81 *Arborii sfinţi* **– arborii din apropierea jertfelnicelor lui Baal (zeul vechilor locuitori din Canaan), consideraţi ca sălaşuri sau lăcaşuri ale unor anumite duhuri. —** *318.*

82 **„Casa lui dumnezeu44 sau „betel44, aşa se numeau sanctuarele locale în vechiul Canaan, un fel de temple mici având înăuntru chipurile zeilor locali, baalii. —** *330.*